POVEST!

.-•____-»

WvWivXy:

^ **FRAŢII GRIMM POVEŞTI ALESE**

Die Kinier-und Hausmärchen DER BRÜDER GRIMM

1 9 5 4 Der Kinderbuchverlag

POVEŞTI ALESE

ÎN ROMÂNEŞTE DE DAN FAUR

EDITURA VENUS **199**

0Coperta şi ilustraţiile de: STĂNILĂ LILIANA
GHILEA RODICA-IOANA

ISBN 973-9024-03-3

FIRUL DE PAI, TĂCIUNELE ŞI BOBUL DE FASOLE

Trăia odată într-un sat o bătrînă tare săracă. Şi azi puţin, mîine puţin, bătrinica asta izbuti să strîngă o grămăjoară de fasole, cît să-i ajungă pentru o mîncărică, şi se pregăti să o fiarbă. Făcu deci un foc bunicel şi, ca să-l încingă mai repede, zvîrli în vatră şi-o mînă de paie. în clipa cînd aruncă fasolea în oală, un bob lunecă jos, fără ca bătuţa să bage de seamă, şi nimeri pe pămînt, lingă un fir de pai. Cam în acelaşi timp sări din gura vetrei un tăciune aprins şi, ca un făcut, căzu şi el lîngă firul de pai şi bobul de fasole. Firul de pai prinse atunci să-i întrebe:

— De unde îmi veniţi, dragi prieteni?

Tăciunele răspunse:

— Spre norocul meu, am izbutit să scap la vreme din foc, că de n-aş fi avut în mine destulă tărie, mă aştepta o moarte sigură: aş fi ars pînă rămîneam numai cenuşă şi scrum.

Fasolea istorisi şi ea:

— Şi eu am scăpat teafără şi nevătămată abia cu o clipă înainte. Dacă bătrîna ar fi apucat să mă arunce şi pe mine în oală, iahnie mă făcea, fără nici o milă, ca şi pe fraţiinii mei

— Credeţi că pe mine nu m-a pîndit o soartă asemănătoare? vorbi iarăşi firul de pai. Pe toţi fraţii mei bătrinica i-a trecut prin foc şi prin fum; cîte şaizeci deodată prindea şi morţii-i dădea... Noroc că eu m-am putut strecura la timp printre degetele ei!

— Şi acum ce ne facem? întrebă tăciunele.

— Eu aş gîndi aşa ■— glăsui fasolea — fiindcă am avut norocul să scăpăm teferi, deşi ne aflam la un pas de moarte, să facem un legamînt de prietenie şi, ca să nu ne mai pîndească pe aici cine ştie ce primejdie, s-o pornim împreună spre alte meleaguri.

Propunerea fu pe placul celor doi şi-o porniră degrabă la drum. Curînd se găsiră în dreptul unui pîrîiaş, şi cum nu şe afla prin preajmă nici un podeţ, nici măcar o scîndurică, chitiră în ce chip ar putea să ajungă pe malul celălalt, dar vezi că nu-i dădură de rost ce să facă. Şi cum stăteau ei aşa, numai ce-i veni în minte firului de pai un gînd năstruşnic

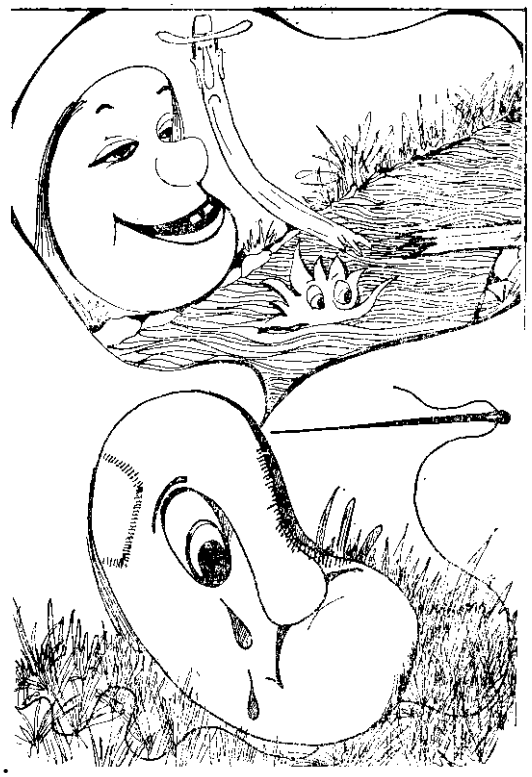

:_____

— Eu o să mă întind cît sînt de lung de-a curmezişul apei, iar voi o să treceţi peste mine, ca peste un pod adevărat.

Şi zicînd acestea, se întinse de la un mal la celălalt. Tăciunele, mai repezit din fire, mai focos, se avîntă cutezător, tropăind ţanţoş, cu paşi grăbiţi şi mărunţi, pe podeţul de curînd durat. Dar cind ajunse pe la mijlocul podului şi auzi pe sub el murmurul apei, i se făcu frică, rămase pe loc şi nu mai îndrăzni să meargă mai departe. Cit ai clipi, firul de pai începu să ardă, şi arse pînă ce se rupse în două, căzînd în pîrîiaş. Tăciunele alunecă şi el, şi cum nimeri în apă, sfîrîi şi-şi dădu duhul.

Fasolea, care era mai prevăzătoare din fire, rămăsese pe mal, aşteptînd să vadă ce fac ceilalţi doi. Şi cînd se întîmplă istoria cu pricina, începu să rîdă, şi cu atîta poftă rîse, că nu se mai putu opri, şi deodată crăpă în două...

Şi fără îndoială că i-ar fi sunat şi ei ceasul morţii, dacă norocul nu i-ar fi scos în cale un croitor, care, obosit de atîta drum prin lumea largă, tocmai sc aşezase pe malul pîrîiaşului, să se mai hodinească oleacă. Cum era milos din fire, croitoraşul nostru scoase din torbă ac şi aţă şi mi-l cusu frumuşel la loc. Cînd se văzu iar întreg, bobul de fasole îi mulţumi din toată inima.

Şi fiindcă croitorul folosise aţă neagră, de atunci toate boabele de fasole au rămas cu o dungă neagră.

CRAIASA ALBINELOR

Au fost odată doi feciori de împărat, care au pornit să-şi încerce norocul prin lume, şi feciorii ăştia au ajuns să ducă o viaţă atît de ticăloasă şi deşartă, că n-au mai avut îndrăzneala să calce pragul casei părinteşti.

Şi cum trecuse vreme, nu glumă, şi nu venise nici o veste de la ei, fratele lor mai mic, pe care-l porecliseră Prostilă, plecă în căutarea lor. Dar cînd dădu în sfîrşit de fraţii săi, aceştia începură să-şi bată joc de dînsul:

— Auzi, prostănacul, să creadă c-o să poată răzbi prin lume, cînd noi, mai isteţi decît el, n-am prea făcut ispravă mare!

Totuşi porniră la drum cîteşitrei şi, tot mergînd ei aşa, iată că dădură peste un muşuroi de furnici. Cei doi fraţi mai vîrstnici voiră pe dată să-l surpe şi să-l răscolească pentru a vedea cum micile făpturi o vor lua la goană, înspăimântate de moarte. Dar Prostilă îi opri, strigîndu-le:

— Lăsaţi gîngăniile în pace! N-o să îngădui să le tulburaţi liniştea!

Porniră ei mai departe şi, după un cot de deal, dădură peste un lac, pe luciul căruia înotau o mulţime de raţe. Cei doi fraţi mai mari se repeziră să prindă cîteva, că tare ar fi avut poftă să le frigă. Dar Prostilă se împotrivi şi de data asta:

— Lăsaţi zburătoarele în pace! N-o să îngădui să le ucideţi!

Merseră ei mai departe şi, într-o bună zi, numai ce nimeriră

lîngă un roi de albine, aflat într-o scorbură de copac. Şi avea roiul ăsta atîta miere, că se prelingea pe trunchi, dc-ai fi zis că-i un izvoraş.. . Cei doi fraţi mai mari îşi puseră în gînd să dea foc copacului şi să înăbuşe albinele, ca să poată lua mierea. Dar Prostilă se împotrivi cu şi mai multă tărie:

— Lăsaţi albinele în pace! N-o să îngădui să le daţi foc!

în cele din urmă, cei trei fraţi dădură peste un palat, şi avea palatul ăsta grajduri, cîte n-ai fi găsit nici în zece palate împărăteşti. Şi-n ele se aflau o mulţime de cai, toţi din piatră. Cît despre oameni, nu se zărea unul, pe "nicăieri. Străbătură ei toată sălile palatului şi într-un sfîrşit se pomeniră în dreptul unei uşi zăvorite cu trei lacăte.

Şi avea uşa asta o ferestruică, tăiată taman la mijloc. Cei trei cătară prin ea şi ce crezi că le fu dat să vadă: în fundul unei camere se afla un moşneag care stătea aplecat deasupra unei mese!... Strigară la el o dată, strigară a doua oara, dar moşneagul nu-i auzi. Mai strigară a treia oară, şi abia atunci se trezi moşul, descuie lacătele şi se ivi în prag. . Şi fără să spună o vorbă îi pofti să se aşeze la o masă încărcată cu fel şi fel de bunătăţi. După ce mîncară şi băură după pofta inimii, moşneagul îi duse în cîte un iatac, ca să se odihnească. A doua zi, bătrînul intră în odaia celui mai mare dintre fraţi şi, făcîndu-i semn să-l urmeze, îl duse pînă în dreptul unei mese de piatră. Pe masa asta se aflau scrise trei încercări, care, de-ar fi fost dezlegate, ar fi avut darul să smulgă palatul de sub puterea blestemului.

Prima încercare glăsuia astfel: „Sub covorul de muşchi al pădurii stau ascunse cele o mie de boabe de mărgăritar ale fiicei împăratului, care toate trebuie găsite într-o singură zi. Dacă la asfinţitul soarelui va lipsi măcar una dintre ele, cel care s-a încumetat să le caute se va preface în stană de piatră!"

Cel mai mare dintre fraţi pomi în pădure şi căută toată ziua, dar cînd fu să apună soarele, băgă de seamă că toată truda i-a fost în zadar şi că n-a putut să adune mai mult de-o sută de boabe de mărgăritar.

Şi atunci s-a întîmplat aşa cum sta scris pe tăblia mesei: flăcăul s-a prefăcut în stană de piatră!

în ziua următoare îşi încercă norocul fratele cel mijlociu, dar nici lui nu-i merse mai bine. Şi oricît se strădui el, nu fu în stare să găsească mai mult ca două sute de boabe de mărgăritar. Şi se prefăcu şi el în stană de piatră.

Iată că-i veni rîndul şi lui Prostilă... Se apucă el să caute în desimea covorului de muşchi, dar găsea cu atîta anevoie cîte-un bob de mărgăritar, totul mergea atît de încet, că-l cuprinse deznădejdea.

Şi cum nu ştia în ce chip s-o scoată la capăt, se aşeză pe o piatră şi începu să plîngă. Şi cum plîngea el aşa, numai ce i se înfăţişă crăiasa furnicilor, însoţită de cele cinci mii de slujitoare ale sale. Erau tocmai furnicile pe care flăcăul le scăpase de la pieire. Nu trecu mult şi micile gîngănii izbutiră să adune toate cele o mie de boabe de mărgăritar şi făcură din ele o grămadă bunicică.

A doua încercare era mult mai grea: trebuia să fie scoasă din fundul lacului cheia de la iataAl domniţei

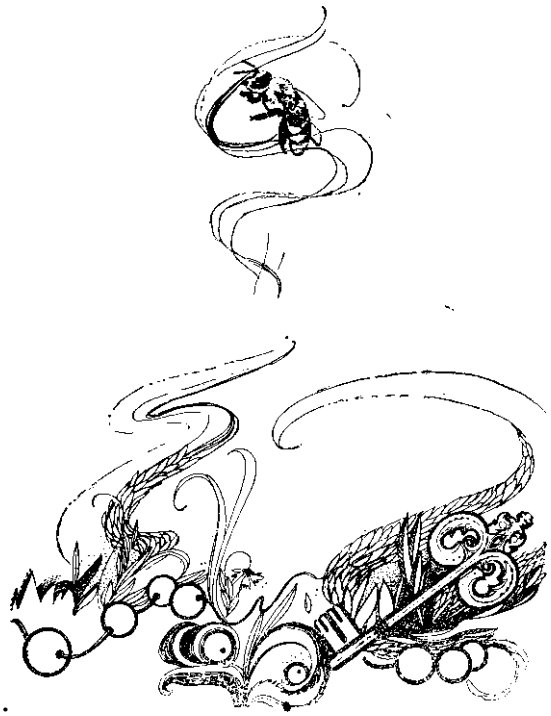

palatului şi într-un sfîrşit se pomeniră în dreptul unei uşi zăvorite cu trei lacăte.

Şi avea uşa asta o ferestruică, tăiată taman la mijloc. Cei trei cătară prin ea şi ce crezi că le fu dat să vadă: în fundul unei camere se afla un moşneag care stătea aplecat deasupra unei mese!... Strigară la el o dată, strigară a doua oară, dar moşneagul nu-i auzi.

Mai strigară a treia oară, şi abia atunci se trezi moşul, descuie lacătele şi se ivi în prag. . Şi fără să spună o vorbă îi pofti să se aşeze la o masă încărcată cu fel şi fel de bunătăţi. După ce mîncară şi băură după pofta inimii, moşneagul îi duse în cîte un iatac, ca să se odihnească. A doua zi, bătrinul intră în odaia celui mai mare dintre fraţi şi, făcîndu-i semn să-l urmeze, îl duse pînă în dreptul unei mese de piatră. Pe masa asta se aflau scrise trei încercări, care, de-ar fi fost dezlegate, ar fi avut darul să smulgă palatul de sub puterea blestemului.

Prima încercare glăsuia astfel: „Sub covorul de muşchi al pădurii stau ascunse cele o mie de boabe de mărgăritar ale fiicei împăratului, care toate trebuie găsite într-o singură zi. Dacă la asfinţitul soarelui va lipsi măcar una dintre ele, cel care s-a încumetat să le caute se va preface în stană de piatră!"

Cel mai mare dintre fraţi porni în pădure şi căută toată ziua, dar cînd fu să apună soarele, băgă de seamă că toată truda i-a fost în zadar şi că n-a putut să adune mai mult de-o sută de boabe de mărgăritar.

Şi atunci s-a întîmplat aşa cum sta scris pe tăblia mesei: flăcăul s-a prefăcut în stană de piatră!

în ziua următoare îşi încercă norocul fratele cel mijlociu, dar nici lui nu-i merse mai bine. Şi oricît se strădui el, nu fu în stare să găsească mai mult ca două sute de boabe de mărgăritar. Şi se prefăcu şi el în stană de piatră.

Iată că-i veni rîndul şi lui Prostilă... Se apucă el să caute în desimea covorului de muşchi, dar găsea cu atîta anevoie cîte-un bob de mărgăritar, totul mergea atît de încet, că-l cuprinse deznădejdea.

Şi cum nu ştia în ce chip s-o scoată la capăt, se aşează pe o piatră şi începu să plîngă. Şi cum plîngea el aşa, numai ce i se înfăţişă crăiasa furnicilor, însoţită de cele cinci mii de slujitoare ale sale. Erau tocmai furnicile pe care flăcăul le scăpase de la pieire. Nu trecu mult şi micile gîngănii izbutiră să adune toate cele o mie de boabe de mărgăritar şi făcură din ele o grămadă bunicică.

A doua încercare era mult mai grea: trebuia să fie scoasă din fundul lacului cheia de la iataAl domniţei

.De îndată ce Prostilă ajunse la marginea lacului, se ivi, îno- tînd, un cîrd de raţe. Erau tocmai raţele pe care el le scăpase de la pieire. Şi lăsîndu-se în adînc, ele îi aduseră cheia, care zăcea pe fundul mîlos al lacului.

Cea de-a treia încercare era însă cea mai grea: dintre cele trei domniţe adormite, flăcăul trebuia s-o recunoască pe cea mai tînără şi mai frumoasă. Ei, dar cum naiba s-o recunoască, cînd semănau cîteşitrele ca picăturile de apă! Că doar numai un singur lucru le deosebea: mai înainte de a fi adormit, fiecare din ele gustase ceva dulce — cea mai mare ronţăise o bucată de zahăr, cea mijlocie băuse o ceşcuţă de sirop, iar cea mică luase o linguriţă de miere.

„Ei, acu' să te vedem pe unde scoţi cămaşa!" se gîndi Prostilă, în sinea lui. Şi iată că veni în zbor o albină. Era chiar regina roiului, pe care flăcăul o scăpase de la pieire. Se roti ea de cîteva ori prin iatac, cercetă pe rînd buzele celor trei domniţe adormite şi se aşeză în cele din urmă pe gura aceleia care gustase din miere. Şi astfel putu Prostilă s-o recunoască dintr-o dată pe cea mai tînără şi mai frumoasă dintre domniţe.

Şi numaidecît se risipi vraja, de parcă nici n-ar fi fost. Castelul se smulse din somnul cel adînc şi toţi aceia care fuseseră prefăcuţi în stană de piatră îşi recăpătară înfăţişarea omenească.

Prostilă o luă de nevastă pe cea mai tînără şi mai frumoasă dintre domniţe şi, după moartea craiului, urcă pe scaunul domnesc. Iar fraţii lui mai mari socotiră că nici celelalte domniţe nu erau chiar de lepădat, şi trăiră cu toţii ani mulţi, în belşug şi fericire.

SCURTA ROŞIE

A fost odată o fetiţă zglobie şi drăgălaşă, pe care o iubea oricine de cum o vedea. Dar mai dragă decît oricui îi era ea bunicii, care nu ştia ce daruri să-i mai facă. Odată, bunica îi dărui o scufiţă de catifea roşie, şi pentru că-i şedea tare bine fetiţei şi nici nu mai voia să poarte altceva pe cap o numiră de atunci Scufiţa Roşie.

într-o zi, maică-sa îi zise:

— Scufiţă Roşie, ia bagă-n coşuleţ bucata asta de cozonac şi sticla asta cu vin şi du-le bunicii, că e bolnavă şi slăbită şi bunătăţile astea o să-i ajute să-şi mai vină în puteri. Da' vezi de pleacă mai înainte de-a se lăsa zăpuşeala şi caută de mergi frumos şi să nu te abaţi din drum; altfel, cine ştie, de alergi, ai putea să cazi şi să spargi sticla, şi atunci bunicuţa cu ce o să se mai aleagă? Iar cînd o fi să intri în casă, nu uita să-i dai bunicii „bună dimineaţa" şi vezi să nu începă a-ţi umbla ochii prin toate ungherele!...

— Aşa am să fac! îi făgădui Scufiţa Rişie şi-i dădu mîna la plecare.

Bunica locuia în pădure, cam la vreo jumătate de ceas depărtare de sat. Şi de cum intră Scufiţa Roşie în rariştea codrului, numai ce-i ieşi înainte lupul. Dar Scufiţa Roşie nu ştia ce lighioană rea e lupul şi nu se temu de fel cînd îl văzu.

— Bună ziua, Scufiţă Roşie! îi zise el.

— Mulţumesc frumos, lupule.

— încotro aşa de dimineaţă, Scufiţă Roşie?

— Ia, pînă la bunicuţa!

— Şi ce duci acolo, sub şorţ?

— Cozonac şi vin. Mama a făcut ieri cozonac şi-i duc niţeluş şd bunicii, care-i bolnavă şi slăbită, să mănînce şi ea, ca să-şi mai vină în puteri.

— Da' unde şade bunică-ta, Scufiţă Roşie ?

— Colo în pădure, la vreun sfert de ceas şi mai bine de aici. Cum ajungi sub cei trei stejari, ai şi dat de casa ei, iar ceva mai la vale e alunişul, pe care doar îl ştii! îi răspunse Scufiţa Roşie.

Lupul îşi zise în sinea lui: „Fragedă-i fetiţa asta! Ce mai îmbucătură pe cinste ar fi, zău aşa! Cu mult mai gustoasă decît baba! Da' e vorba că trebuie să fiu şiret şi să ticluiesc în aşa fel lucrurile, ca să pun mîna pe amîndouă"...

Mai merse lupul o bucată de drum alături de Scufiţa Roşie şi apoi începu să-i spună cu glas mieros:

— Scufiţă Roşie, ia te uită ce flori frumoase strălucesc în jurul tău! Şi tu nici nu le iei în seamă măcar... Şi mie mi se pare că n-auzi nici ce dulce cîntă păsărelele!... Atît de serioasă păşeşti pe drum, de parcă te-ai duce la şcoală. Şi e atît de plăcut să hoinăreşti şi să zburzi prin pădure; e atîta veselie!...

Scufiţa Roşie ridică privirea şi cînd văzu cum jucau razele soarelui printre crengile copacilor, cînd privi mai cu luare-aminte la florile frumoase care creşteau pretutindeni, îşi spuse în sinea ei: „Mare bucurie i-aş face bunicii dacă i-aş duce şi-un buchet de flori proaspete! E atît de dimineaţă, că nu mi-e teamă c-am să întîrzji!" Se abătu deci din drum şi o luă prin pădure, ca să culeagă flori. Rupea de ici una, de dincolo alta, dar îndată i se părea că puţin mai încolo îi zîmbeşte o floare şi mai ochioasă; alerga într-acolo şi, tot culegînd margarete şi clopoţei, se pierdea tot mai mult în adîncul codrului. în ăst timp însă, lupul porni de-a dreptul spre casa bunicii şi bătu la uşă:

— Cine-i acolo ?

— Eu sînt, Scufiţa Roşie, şi-ţi aduc cozonac şi-o sticlă cu vin. Dar deschide uşa, bunicuţo!

— Apasă pe clanţă şi intră! răspunse bunica, că eu mă simt slăbită şi nu mă pot da jos din pat.

Lupul apăsă pe clanţă, deschise uşa, se repezi glonţ spre patul bunicii şi, fără să scoată o vorbă, o înghiţi. Se îmbrăcă apoi cu hainele ei, îşi puse pe cap scufia, se culcă în pat şi trase perdelele.

în vremea asta, Scufiţa Roşie culesese atîtea flori, că abia le mai putea duce. Cum alerga ea de colo pînă colo,

deodată îşi aminti de bunica şi porni degrabă spre căscioara din pădure. Şi nu mică îi fu mirarea cînd văzu uşa dată de perete.

De îndată ce intră în odaie, o cuprinse neliniştea; totul i se părea atît de ciudat, încît îşi spuse: „Vai, doamne ce-o fi azi cu mine, de mi-e aşa de frică ?... Că doar altădată mă simţeam atît de bine la bunicuţa!"

Şi fără Să mai aştepte, strigă:

— Bună-dimineaţa!

Dar nu primi nici un răspuns.

Scufiţa Roşie se apropie atunci de pat şi dădu perdelele la o parte. Bunicuţa stătea întinsă în pat, cu scufia trasă peste ochi, avea o înfăţişare atît de ciudată, încît fetiţa întrebă:

— Vai, bunicuţo, da' de ce ai urechi atît de mari ?

— Ca să te pot auzi mai bine.

— Vai, bunicuţo, da' de ce ai ochi atît de mari ?

— Ca să te pot vedea mai bine.

— Vai, bunicuţo, da' de ce ai mîini atît de mari?

— Ca să te pot apuca mai bine.

— Da', bunicuţo, de ce ai o coşcogeamite gură?

— Ca să te pot înghiţi mai bine.

N-apucă să sfîrşească ultimul cuvînt, că şi sări jos din pat şi-o înghiţi pe biata Scufiţă Roşie.

După ce-şi potoli foamea, lupul se culcă din nou în pat şi, prinzîndu-l somnul, adormi şi începu să sforăie de se cutremurau pereţii. Şi se întîmplă ca tocmai atunci să treacă prin faţa casei un vînător. Auzi el horăiturile şi-şi spuse: „Bre, da' tare mai sforăie bătrîna! Nu cumva i-o fi rău?" Intră în casă şi, cînd se apropie de pat, îl văzu pe lup tolănit acolo.

— Ei drăcie, nu-mi închipuiam c-o să te găsesc aici, ticălos bătrîn! izbucni vînătorul. De cînd te caut!

îşi potrivi puşca şi voi să tragă, dar în clipa aceea îi trecu prin minte: „Dar dacă lupul a înghiţit-o pe bătrînă? Poate c-aş mai putea s-o scap!" Aşa că nu mai trase ci, luînd o foarfecă, începu să taie burta lupului adormit. Abia apucase să facă vreo două-trei tăieturi, că se şi văzu strălucind scufiţa cea roşie a fetiţei, şi cînd mai făcu o tăietură, fetiţa sări afară şi strigă:

— Vai, ce spaimă am tras! Ce întuneric era în burta lupului!

După aceea au scos-o afară şi pe bunică. Era încă în viaţă, dar
abia mai răsufla. Scufiţa Roşie adună în grabă nişte pietroaie şi tustrei umplură cu ele burta lupului.

Cînd se trezi, lupul voi s-o ia la sănătoasa, dar pietroaiele atîrnau atît de greu, că dihania se prăbuşi la pămînt şi dădu ortu' popii.

Cei trei nu-şi mai încăpeau în piele de bucurie. Bunicuţa mîncă cozonacul şi bău vinul pe care-l aduse fetiţa şi pe dată se înzdrăveni. Iar Scufiţa Roşie gîndi în sinea ei, parcă mustrindu-se: ,,De-acu' înainte n-o să mă

mai abat niciodată din drum cînd oi merge singură prin pădure, ci o să ascult de poveţele mamei!"

CĂSUŢA DIN PĂDURE

A fost odată un tăietor de lemne tare nevoiaş, şi tăietorul ăsta trăia cu nevasta şi cele trei fetiţe ale lor într-un bordei, la marginea unui codru unde arareori călca picior de om. Şi într-o dimineaţă, înainte de-a pleca la lucru, ca de obicei, tăietorul îi spuse nevesti-si:

— Cînd s-o face de amiaz', trimite-mi-o pe fata cea mare în pădure, cu merindea, că altminteri n-o să pot mîntui lucrul. Şi ca nu cumva să se rătăcească —mai adăugă el —o să iau cu mine punga asta de mei şi o să presar boabele pe tot drumul.

De îndată ce văzu soarele strălucind sus pe cer, deasupra pădurii, fata cea mare porni la drum cu o oală plină de ciorbă. Dar vrăbiile de cîmp şi de pădure, ciocîrliile, cintezoii, mierlele şi ereţii ciuguliseră de mult boabele de mei, aşa că fata nu mai putu să dea de urma drumului. O porni atunci la întîmplare şi merse ea aşa, pînă ce amurgi şi se întunecă de-a binelea. Copacii foşneau în întunericul nopţii, bufniţele scoteau tot soiul de ţipete, şi pe fată începu s-o prindă frica. Deodată zări în depărtare o rază de lumină scîn- teind printre pomi.

„Acolo trebuie că e vreo aşezare de oameni —gîndi ea; şi-mi spune inima că nu m-or lăsa pe seama fiarelor şi s-or îndura să-mi dea adăpost peste noapte..." Şi se îndreptă, încrezătoare, spre lumina aceea. Curînd se afla în faţa unei căsuţe cu ferestrele luminate. Bătu la uşă şi un glas aspru îi răspunse dinăuntru: „Intră!" Fata păşi îiTtinda întunecoasă şi bătu la uşa odăiţei. „Dar intră odată!" strigă acelaşi glas aspru.

Şi cînd deschise uşa, fata văzu şezînd la o masă un bătrin **aiD** ca neaua, împovărat de ani. Moşneagul îşi ţinea obrazul sprijinit în mîini şi barbapui albă se revărsa peste tăblia mesei, pînă aproape de pămînt. Lingă vatră se odihneau trei făpturi: o găinuşă, un cocoşel şi o vacă bălţată. Fata îi povesti bătrînului toate cîte i se întîmplaseră şi-l rugă să-i dea adăpost peste noapte. Bătrînul se întoarse atunci către cele trei făpturi şi le zise:

— *Găinuşa mea bălaie, Cocoşel cu mîndre straie, Şi tu, vaca mea bălţată, Răspundeţi fetei pe dată !...*

„Ducs!" răspunseră ele şi, pesemne, în limba lor, asta însemna „Să-i facem pe voie!", căci bătrînul vorbi mai departe:

— La noi o să găseşti cîte nu gîndeşti şi toate din plin; du-te afară la vatră, şi pregăteşte-ne ceva pentru cină!

în bucătărie, fata găsi, atîtea, c-ar fi avut cu ce să îndestuleze o omenire întreagă. Se apucă ea de găti o mîncare să-ţi lingi degetele, nu alta, dar la cele trei făpturi nu se gîndi de fel. Aduse după aceea la masă o strachină plină vîrf cu bucate, se. aşează lîngă bătrînul cel coliliu şi mîncă pînă ce-şi potoli foamea. După ce se să- tură de-a binelea, îl întrebă pe bătrîn:

— Ei, acu' îs obosită; unde găsesc un pat să mă culc?

Cele trei făpturi răspunseră într-un glas:

— *Cu el ai mîncat, Cu el ai băut, Dar gîndul la noi nu ţi-a fost. Cată-ţi dar singură loc de-adăpost!...*

Atunci bătrînul grăi:

— Urcă treptele astea şi o să dai de-o odaie cu două paturi; scutură-le bine şi aşterne pe ele cearşafuri curate, că viu şi eu îndată să mă culc.

Fata urcă treptele şi după ce scutură paturile şi le primeni, se întinse într-unui, fără să-l mai aştepte pe bătrîn. După puţin veni şi bătrînul cel alb ca neaua. Şi cînd văzu că fata e cufundată într-un somn adînc, deschise o uşiţă tainică în podea şi-i dădu drumul în pivniţă.

Seara, tîrziu, tăietorul de lemne se întoarse acasă şi-o luă la rost pe nevastă-sa că l-a lăsat să flămînzească toată ziua.

— Nu-s vinovată cu nimica — răspunse femeia. Fata a plecat cu prînzul, aşa cum ne-am înţeles, dar pesemne că s-o fi rătăcit ; mîine o să se înapoieze acasă, n-ai grij ă!...

A doua zi, tăietorul se sculă înainte de revărsatul zorilor şi cînd fu să plece îi spuse

nevesti-si să-i trimită
mîncarea cu fata cea mijlocie

— O să iau cu mine o pungă cu linte —o linişti el; boabele de linte sint mai mari decît cele de mei, aşa că fata o să le poată vedea mai uşor şi n-o să mai rătăcească drumul, ca soru-sa.

Cînd veni vremea prînzului, fata cea mijlocie porni şi ea cu mîncarea în pădure, dar nu găsi pe drum nici urmă de linte. Ca şi-n ajun, o ciuguliseră păsările codrului, de nu mai rămăsese măcar un bob. Fata rătăci în pădure, pînă se-nnoptă, şi nimeri şi ea la căsuţa bătrînului. Acesta o pofti să intre înăuntru şi, de cum păşi pragul, fata îl rugă pe unchiaş să-i dea ceva de mîncare şi s-o adăpostească peste noapte.

Bătrînul cu barba albă se adresă din nou celor trei făpturi:

— Găinuşa mea bălaie, Cocoşel cu mîndre straie, Şi tu, vaca mea bălţaiă, Răspundeţi fetei pe dată!

Cele trei făpturi răspunseră iarăşi „Ducs" ! şi ţoale se pctrecură ca şi cu o seară înainte: fata găti nişte bucate să-ţi lingi degetele, nu alta; mîncă şi bău cu bătrînul, după pofta inimii, dar nu se îngrijì cîtuşi de puţin de animale. Cînd întrebă unde ar putea să-şi găsească un culcuş pentru noapte, ele îi strigară drept răspuns:

— Cu el ai mîncat,
Cu el ai băut,
Dar gîndul la noi nu ţi-a fost.
Catã-ţi dar singură loc de-adăpost!...

De îndată cc fata adormi, intră şi bătrînul în odaie; o privi cu luare-aminte, clătină din cap şi, deschizînd uşiţa cea tainică, o lăsă şi pe ea să cadă în pivniţă.

A treia zi dimineaţă, tăietorul de lemne îi spuse nevesti-si:

— Astăzi să-mi trimiţi mîncarea cu fata cea mică; ascultătoare şi cuminte cum o ştiu, sînt sigur c-o s-o ţină numai pe drumul drept, nu ca surorile ei, care nu pot să stea o clipă locului, de parc-ar fi nişte zvăpăiaţi de bondari!.. .

Dar nevastă-sa nici nu voi să audă:

— Vrei să-mi pierd şi copilul cel mai drag?

— Fii fără grijă —îi răspunse el; fata n-o să se rătăcească, căci e cuminte şi deşteaptă. Dar vorba ceea: „Paza bună trece primejdia rea", aşa că tot am să iau nişte mazăre, s-o presar pe drum;
boabele de mazăre sînt mai mari decît cele de linte şi-i vor arăta calea adevărată.

Dar cînd mezina ajunse în pădure, nu găsi nici măcar un bob de mazăre căci porumbeii îşi umpluseră de mult guşile cu ele, aşa că nici ea nu mai ştiu încotro s-o apuce. Rătăcea de colo-colo şi nu-şi găsea o clipă de linişte, gîndindu-se că bietul taică-său o să flămînzească din pricina ei şi că maică-sa o să se tînguie amarnic, dacă s-o întîmpla ca nici ea să nu se mai întoarcă acasă.

Cînd se înnoptă de-a binelea, numai ce zări şi ea luminiţa scînteind printre pomi şi, luîndu-se după ea, ajunse la căsuţa din pădure. Se rugă frumos de bătrîn să-i dea adăpost peste noapte şi omul cu barba albă se adresă şi de astă dată celor trei făpturi:

— Găinuşa mea bălaie, Cocoşel cu mîndre straie, Şi tu, vaca mea bălţată, Răspundeţi fetei pe dată!...

„Ducs!" răspunseră ele. Atunci fata se apropie de vatra lîngă care stăteau animalele şi le dezmierdă drăgăstos; mîngîie găinuşa şi cocoşelul, netezindu-le penele lucioase, iar pe vaca cea bălţată o scărpină între coarne.

Şi după ce, ascultînd de îndemnul bătrînului, găti o ciorbă straşnică şi aduse castronul pe masă, îşi zise: „Oare se cade ca eu să mă îndestulez cu de toate, iar bietele animale să nu capete nimic ? Că doar în casa asta găseşti cîte nu gîndeşti, şi toate din plin. Nu s-ar cuveni ca mai întîi să mă îngrijesc de animale?"

Ieşi afară, după orz, şi-l presără pe dinaintea găinuşei şi a cocoşelului, iar pentru vacă aduse un braţ bun de fîn aromat.

— Mîncaţi cu plăcere, dragele mele animale —le îmbie fata — şi dacă vi-e sete, o să vă aduc şi apă proaspătă.

Aduse apoi o găleată plină cu apă, şi găinuşa şi cocoşelul se cocoţară îndată pe marginea găleţii; îşi afundară ciocurile în apă şi cît ai clipi îşi ridicară capul drept în sus, aşa cum beau păsările, iar vaca cea bălţată trase şi ea o înghiţitură zdravănă. După ce animalele se săturară, fata se aşează la masă lîngă bătrîn şi mîncă ceea ce-i lăsase el. După puţină vreme, găinuşa şi cocoşelul îşi vîrîră căpşorul sub aripi şi vaca cea bălţată începu să clipească din ochi, semn că-i era somn. Atunci fetiţa întrebă:

— N-ar fi timpul să mergem la culcare ?

Şi omul cu barba albă se
adresă şi de astă dată celor
trei făpturi

:— Găinuşa mea bălaie, Cocoşel cu mîndre straie, Şi tu, vaca mea bălţată, Răspundeţi fetei pe dată /...

Şi ele răspunseră „Ducs" !

Apoi, către fetiţă:

Cu noi ai mîncat, Setea ne-ai astîmpărat Şi te-ai îngrijit cu drag de fiecare, Somn uşor ! E timpul de culcare

Fata urcă treptele, scuturâ bine pernele şi abia isprăvi de întins aşternutul proaspăt, că şi veni bătrînul; se lungi în pat şi barba lui cea albă îi ajungea pînă la călcîie. Fata se urcă în patul celălalt şi adormi pe dată.

Dormi ea liniştită, pînă pe la miezul nopţii, cînd se iscă în casă o asemenea hărmălaie, că fata se trezi deodată din somn. Pîrîia şi scîrţîia prin toate ungherele; uşa se deschidea cu zgomot şi se izbea de perete, grinzile trozneau ca şi cum ar fi fost smulse din încheieturi, iar treptele păreau că sînt gata-gata să se prăbuşească. în cele din urmă se auzi o bubuitură asurzitoare ca şi cînd s-ar fi năruit întreg acoperişul. După ce zgomotele se potoliră, şi cum nu i se întîmplase nimica, fata continuă să stea liniştită în patul ei şi adormi din nou.

Dar cînd se trezi a doua zi, soarele răsărise de mult, şi ce-i văzură ochii ? Se afla într-o sală mare şi-n jurul ei toate se scăldau într-o strălucire nemaivăzută; pereţii erau zugrăviţi cu flori de aur, pe un cîmp de mătase verde, iar patul era de fildeş şi plapuma de catifea purpurie. Foarte aproape de ea, pe un scaun, se afla o pereche de pantofi brodaţi cu mărgăritare. Fetei i se păru că totul e un vis, dar trei servitori îmbrăcaţi în straie bogate intrară în iatac şi o întrebară ce le porunceşte.

— Căutaţi-vă de treabă —răspunse fata. Mă scol îndată, să-i gătesc bătrînului o ciorbă şi, după alia, o să-mi satur găinuşa cea frumoasă, cocoşelul cel frumuşel şi frumoasa vacă bălţată.

Fata gîndea că bătrînul trebuie să se fi sculat de mult,"dar cînd aruncă o privire spre patul lui, moşneagul dispăruse ! Şi-n locul moşneagului, în pat se afla un străin. îl privi mai cu luare-aminte şi-şi dădu seama că e tînăr şi frumos. Tocmai atunci se trezi şi flăcăul şi, ridicîndu-se în capul oaselor, zise:

— Sînt fecior de împărat şi am fost blestemat de-o vrăjitoare afurisită să trăiesc în pădurea asta, sub chipul unui om bătrîn, albit dc ani. Nimănui nu i s-a îngăduit să mă însoţească, în afară de cei trei servitori, care au luat

unul înfăţişare de găinuşă, altul de cocoşel şi altul de vacă bălţată. Şi-mi era dat să zac sub puterea blestemului pînă ce s-ar fi ivit o fată cu inimă atît de bună, încît bunătatea ei să se reverse nu numai asupra oamenilor, ci şi asupra animalelor ... Ţie ţi-a fost hărăzit aceasta, şi-n miez de noapte ne-ai izbăvit de cruntul blestem. Şi casa cea veche din pădure s-a prefăcut iarăşi în palatul meu împărătesc ...

După ce se sculară, feciorul de împărat porunci celor trei servitori să se gătească de drum, pentru a da de urma tăietorului de lemne şi a nevestei sale şi să-i poftească la nuntă.

— Dar unde sînt cele două surori ale mele ? întrebă fata.

Le-am încuiat în pivniţă şi mîine dimineaţă vor fi duse în adîncul pădurii, la un cărbunar, ca să-l slujească pînă ce s-or face mai bune şi nu vor mai lăsa să flămînzească bietele animale.

POMUL CU MERE DE AUR

A fost odată o femeie şi femeia asta avea trei fete. Pe cea mare o chema Un-ochi, pentru că avea un singur ochi — şi era aşezat ochiul acesta tocmai în mijlocul frunţii; pe cea mijlocie o chema Doi- ochi, pentru că avea doi ochi —aşa cum îi are toată lumea —iar pe cea mai mică, Trei-ochi, pentru că avea trei ochi, cel de-al treilea fiind aşezat tot în mijlocul frunţii. Şi fiindcă Doi-ochi Jnu se deosebea la înfăţişare de ceilalţi oameni, surorile şi maică-sa nu o puteau suferi şi mereu o ocărau:

— Tu, cu cei doi ochi ai tăi, parcă eşti mai pricopsită decît lumea de rînd ? ! Se vede cît de colo că nu faci parte din neamul nostru !...

O ţineau numai în zdrenţe pe biata fată şi nu-i dădeau să mă- nînce decît resturile care cădeau de la masa lor. Şi ori de cîte ori le răsărea în cale, săreau la ea s-o îmbrîncească şi-i amărau viaţa la orice prilej.

Şi prilejuri d-astea, slavă domnului, găseau destule !... în- tr-una din zile, trebuind să meargă cu capra la păscut, Doi-ochi rămase tare flămîndă, căci duşmancele de surori îi puseseră-n traistă mîncare pe sponci. Şi fiindcă o chinuia grozav foamea, se aşeză la o margine de drum şi începu a plînge. Şi plînse, şi plînse, pînă ce se adunară din lacrimile ei două pîrîiaşe. Cum se tînguia ea aşa, numai ce ridică o dată capul din pămînt şi ce-i văzură ochii ?... Lîngă dînsa stătea o femeie, care o întrebă cu blîndeţe:

— Doi-ochi, de ce plîngi aşa de amarnic ?

Şi Doi-ochi răspunse suspinînd:

— Cum să nu plîng, dacă maică-mea şi surorile mele mă prigonesc fără încetare ? Din pricină că am doi ochi, ca toată lumea, mă azvîrlă dintr-un colţ într-altul, mă îmbracă numai în zdrenţe şi-mi dau să mănînc doar firimiturile rămase de la masa lor. Ştii, azi mi-au dat atît de puţină mîncare, că sînt moartă de foame !...

Atunci femeia, care, păsămite, era o zînă, grăi:

Dacă doar asta ţi-e durerea, şterge-ţi lacrimile şi nu mai plînge, că o să te-nvăţ eu cum să-ţi potoleşti foamea. Uite, n-ai decît să-i spui caprei

:

— *Capră, behăie, Masă, pune-te !*
şi-o masa rînduită cu tot dichisul o să ţi se pună dinainte, încărcată cu cele mai alese bucate şi-o să poţi mînca după poftă inimii. Iar după ce te-oi sătura, spune-i doar atît caprei:
— *Capră, behăie, Masă, ridică-te !*
Şi masa o să dispară ca şi cum n-ar fi fost.

După ce grăi aceste cuvinte, zîna îşi văzu de drum. Rămasă singură, Doi-ochi gîndi în sinea ei: „Nu mai am încotro; prea sînt lihnită de foame, ca să încerc altădată ce m-a povăţuit. Mai ştii, poate că cele spuse de femeia aceea se vor dovedi adevărate. Şi strigă către capră:
Capră, behăie, Masă, pune-te !

N-apucă bine să sfîrşească ce-avea de zis şi numai ce i se puse dinainte o masă aşternută cu o faţă albă ca zăpada; iar pe masă, rînduite cum se cuvenea, o farfurie, un cuţit, o furculiţă şi o lingură — toate numai din argint. Cît despre mîncărurile care se înşirau pe masă, ce să vă mai spun, erau dintre cele mai alese şi abureau de parcă ar fi fost luate chiar atunci de pe vatră.

Fata mîncă din toate cu poftă, căci flămînzise de ajuns. După ce se sătura de-abinelea,grăi către capră, aşa cum o învăţase zîna:
— *Capră, behăie, Masă, ridică-te !*
Şijnasa dispăru pe^dată ca şi cum'n-ar fi fost

„Ăsta-i un lucru minunat ! gîndi Doi-ochi. De-acuma s-a sfîrşit cu foamea !"

Şi biata fată era veselă şi zburda de fericire. Seara, cînd se întoarse cu capra de la păşune, găsi pe masă, într-o străchioară de pămînt, bruma de mîncare pe care i-o lăsaseră surorile cele haine. Dar Doi-ochi nici nu se atinse de ea.

A doua zi porni din ncu cu capra la păscut şi la înapoiere lăsă neatinse în strachină'' firimiturile pe care i le puseseră surorile.

Prima şi a doua oară, surorile nu observară nimic. Dar cum mîn- carea rămînea mereu neatinsă în strachină, greu nu le fu să bage de seamă asta. Se minunară ele de aşa treabă şi începură a-şi destăinui gîndurile:

— Cu Doi-ochi nu-i lucru curat. înainte venea să se plîngă că nu-i ajunge cît îi dădeam şi mînca de nu mai rămînea nici o picătură, iar acuma nu se mai atinge de

nimic. Pesemne c-a găsit vreun alt mijloc ca să-şi astîmpere foamea.

Ca să afle adevărul, hotărîră ca Un-ochi s-o însoţească pe Doi- ochi, cînd s-o duce a doua zi cu capra la păşune. Nu era treabă uşoară, căci trebuia să bage bine de seamă ce se petrece pe acolo, dacă nu cumva vreun străin îi aduce demîncare fetei.

A doua zi, cînd Doi-ochi fu gata s-o pornească la cîmp, Un-ochi se apropie de dînsa şi-i spuse:

— Azi merg şi eu cu tine ! Vreau să văd dacă păzeşti capra bine şi dacă o hrăneşti aşa cum se cuvine.

Dar Doi-ochi ghici îndată cam ce fel de gînduri nutrea Un-ochi, că venea numai ca s-o iscodească. Mînă capta pe unde era iarba mai înaltă şi mai grasă şi o lăsă să pască în voie.

Apoi spuse către Un-ochi:

— Hai să ne aşezăm puţintel pe iarbă ! Ştiu un cîntec, o minune . .. N-ai vrea să-l auzi ?

Un-ochi se învoi bucuroasă, căci drumul cel lung, pe arşiţa soarelui, o cam obosise. Se lăsă uşurel în iarbă şi Doi-ochi începu să-i cînte la ureche:

„Un-ochi, eşti trează, oare ?
Un-ochi, dormi, oare?"

Cîntă ea aşa, într-una, pînă ce Un-ochi închise ochiul şi adormi. Dacă văzu fata că soru-sa dormea buştean, nu se mai temu c-ar putea să vadă ce se întîmplă. Chemă deci capra şi-i spuse:

— *Capră, behăie,*
Masă, pune-te !

Şi se aşează dinaintea mesei, de mîncă şi bău pînă ce se sătura. Apoi strigă din nou:

— *Capră, behăie,*
Masă, ridică-te !

Şi masa dispăru pe dată ca şi cum n-ar fi fost.

Spre seara o trezi pe Un-ochi din somn şi-o cam luă în rîs:

— Ei, surioară, parcă ziceai că vrei să îngrijeşti de capră şi, cînd colo, ai tras tot timpul la aghioase, de m-ai speriat! Dacă nu eram eu aici, cine ştie pe unde s-ar fi rătăcit hoinara asta ! Şi ar fi trebuit s-o cauţi în toată lumea Da' acu' scoală, că-i timpul s-o pornim spre casă !

Au ajuns ele acasă şi Doi-ochi iar nu s-a atins de strachina ei; iar Un-ochi stătea ca mută şi nu-i putu povesti

de fel maică-si din ce pricină capsomana de Doi-ochi nu voia să ia măcar o îmbucătură.

— M-a prins somnul pe cîmp şi-am adormit, aşa că nu ştiu !.. cercă Un-ochi să se dezvinovăţească.

A doua zi, baba o chemă pe Trei-ochi şi-i spuse:

— Azi o să mergi tu la păşune împreună cu Doi-ochi. Da' vezi de bagă bine de seamă tot ce se petrece pe acolo, că nu se poate să nu iie cineva care-i aduce pe ascuns de mîncat şi de băut.

Trei-ochi o căută pe soru-sa şi-i spuse:

— Mîine o să merg cu tine şi eu; vreau să văd dacă îngrijeşti bine capra şi dacă o hrăneşti aşa cum se cuvine.

Dar fata pricepu ce gînduri nutrea Trei-ochi, că venea numai ca s-o iscodească. Mînă capra pe unde era iarba mai înaltă şi mai grasă şi apoi grăi către soru-sa:

— Hai să ne aşezăm puţintel pe iarbă ! Ştiu eu un cîntec, o minune !... N-ai vrea să-l auzi ?

Trei-ochi se învoi şi ea bucuroasă, căci drumul cel lung, pe arşiţa soarelui, o cam moleşise. Se lăsă uşurel în iarbă şi Doi-ochi începu să-i cînte la ureche:

„Trei-ochi, eşti trează, oare ?"

Dar în loc să continue cîntecul:

„Trei-ochi, dormi, oare?"

Cîntă din neatenţie:

„Doi-ochi, dormi, oare?"

Şi cîntă aşa, mereu:

„Trei-ochi, eşti trează, oare ?
Doi-ochi, dormi, oare ?"

Şi începu s-o cuprindă somnul pe Trei-ochi, pînă cînd cei doi ochi îi adormiră de-a binelea; dar cel de-al treilea, pe care cîntecui nu-l putuse vrăji, rămase treaz. Dar cum era vicleană, Trei-ochi închise şi ochiul al treilea, ca să pară că-i şi el cuprins de somn.

Din cînd în cînd însă trăgea cîte-o ocheadă şi prindea cu privirea tot ce se petrecea în jur.

Iar Doi-ochi, fiind încredinţată că Trei-ochi doarme în lege,, strigă:

— *Capră, behăie, Masă, pune-te !*

Şi după ce mîncă şi bău după pofta inimii, porunci mesei să dispară, cu tot ce avea pe dînsa:

— *Capră, behăie, Masă, ridică-te !*

Dar vezi că Trei-ochi văzuse totul, hoţomana ... Către seară, Doi-ochi se apropie de locul unde dormea soru-sa şi, trezind-o, o cam luă în rîs:

— Ei, surioară, da' ştii c-ai dormit, nu glumă! Straşnic te mai pricepi să paşti capra !... Hai scoală, că-i timpul s-o pornim spre casă !

Ajunseră ele acasă şi Doi-ochi iar lăsă mîncarea neatinsă în strachină. Dar de astă dată nu-i mai merse, căci Trei-ochi îi dezvălui mamă-si totul:

— Acuma am aflat de ce nu vrea fudula asta să se mai atingă de mîncarea noastră ! Pe cîmp, cum îi spune caprei:

— *Capră, behăie, Masă, pune-te !*

cît ai clipi, i se şi aşterne dinainte o masă încărcată cu tot felul de mîncări alese, dar ştii, nişte bunătăţi din care nu ne-am ospătat noi niciodată !...

Şi după ce se satură, numai ce-o auzi că spune:

— *Capră, behăie, Masă, ridică-te !*

şi masa dispare de parcă nici n-ar fi fost. Le-am văflit pe toate astea cum te văd şi cum mă vezi. Nu-i vorbă, a încercat ea să mă adoarmă cu cîntecul ei, dar noroc că ochiul din frunte mi-a rămas treaz.

Auzind cele ce-i spune Trei-ochi, scorpia de babă se umplu de fiere şi strigă:

— Cum, golanca asta să mănînce mai bine decît noi ? ! Lasă c-o să-i treacă ei pofta !

Se repezi furioasă în bucătărie, apucă un cuţit şi-l înfipse în inima caprei, astfel că nevinovatul dobitoc îşi dădu pe loc duhul.

Cînd Doi-ochi văzu capra ţeapănă şi fără suflare, o cuprinse jalea şi, nemairăbdînd să stea în casă, o porni în neştire pe cîmp. După ce obosi de atîta umblet, se aşeză la

o margine de drum şi începu să plîngă cu lacrimi amare. Şi deodată, zîna fu din nou lîngă ea şi-o întrebă cu blîndeţe:

— Doi-ochi, de ce plîngi iarăşi ?

— Cum să nu plîng — suspină Doi-ochi — dacă mama mi-a omo- rît capra ? în fiecare zi o rugam frumos, aşa cum mă învăţaseşi matale, şi-mi aşternea numai bunătăţi pe masă, de mîncam pe îndestulate. Dar acu', totul s-a sfîrşit: iar o să rabd de foame şi-or să mă năpădească necazurile !

Zîna însă o îmbărbătă :

— Nu te necăji, Doi-ochi, ci mai bine ascultă de sfatul pe care ţi-l dau, că e un sfat bun. Roagă-te de surorile tale să-ţi dea măruntaiele caprei şi, de cum le-oi avea, îngroapă-le în pămînt, dinaintea uşii. De-i face aşa cum îţi spun, n-o să-ţi pară rău.

Şi pieri parcă luată de vînt.

Doi-ochi alergă îndată acasă şi le rugă pe cele două surori:

— Dragi, surioare, daţi-mi şi mie ceva de la capră. Că doar nu cer cine ştie ce, şi m-aş mulţumi şi cu măruntaiele.

Surorile se porniră pe rîs:

— Dacă e vorba numai pe-atîta, ia-le !

Doi-ochi luă măruntaiele şi cînd se lăsă noaptea le îngropă pe ascuns dinaintea uşii, aşa cum o povăţuise zîna.

A doua zi cînd se treziră cu toatele şi dădură să iasă pe uşă, ce să vezi: drept în faţa lor se înălţa o minunăţie de pom, cu frunzele de argint şi încărcat cu poame de aur ! Şi era mărul ăsta aşa de frumos, că nu cred să-i fi găsit pereche pe lume. Fetele căscau ochii de mirare şi se minunau cum de-a putut creşte peste noapte un asemenea pom. Dar Doi-ochi pricepu că mărul răsărise din măruntaiele caprei, căci el crescuse tocmai pe locul unde ea le îngropase.

După ce li se mai potoli mirarea, baba o îndemnă pe Un-ochi:

— Urcă-te în pom, fata mea, şi culege nişte mere !

Un-ochi se urcă în pom, dar cum dădea să apuce un măr de aur, crengile îi scăpau din mîini de parcă le-ar fi gonit vreun duh. încercă ea de mai multe ori, dar de fiecare dată o păţea la fel. Şi deşi se căznise din răsputeri şi se înverşunase, nu putu culege nici un măr.

Văzînd că Un-ochi se trudeşte degeaba, maică-sa o strigă pe fata cea mijlocie:

— Trei-ochi, ia urcă-te tu în pom, că soru-ta nu-i bună de nimic ! Cu cei trei ochi ai tăi o să vezi mai bine merele decît Un-cchi.

Un-ochi se dădu jos din pom şi se urcă soru-sa. Dar nici ea nu se dovedi mai îndemînatică. De-ar fi stat printre crengi o veşnicie, tot n-ar fi reuşit să apuce un măr, că de îndată ce întindea mina, merele se dădeau la o parte.

Pînă la urmă, baba îşi pierdu răbdarea şi, cum era supărată foc, se urcă şi ea în pom. Dar o păţi la fel ca şi cele două fiice ale sale: cînd crcdea c-a pus mîna pe-un măr, mărul numai ce-i scăpa printre degete, de rămînea cu mîinile-n gol Şi aşa se făcu că n-a putut culege nici unul ...

Atunci Doi-ochi spuse:

— Ia să încerc şi eu, poate c-oi izbuti.

Dar surorile o înfruntară:

— Te-ai găsit tocmai tu !... Ce ispravă ai putea face cu ăi doi ochi ai tăi ?

Fata nu luă însă seama la vorbele lor şi se urcă în pom. Şi de cum ajunse sus, merele de aur nu se mai traseră îndărăt, ci-i veneau la indemînă, numai bine să le culeagă. Şi aşa adună Doi-ochi o poală plină. Maică-sa i le luă îndată pe toate şi se înfurie la gîndul că numai nevolnica de Doi-ochi izbutise să culeagă merele, în timp ce ea şi cele două fiice ale sale nu putuseră face nici o ispravă. Şi-n loc să-i mulţumească cu toatele, prinseră şi mai mare ură pe dînsa şi începură a o prigoni şi mai mult.

într-o zi, cum stăteau tustrele în jurul pomului, se întîmplă să treacă pe-acolo călare un tînăr ce părea a fi de neam. Zărindu-l de departe, cele două surori strigară:

— Doi-ochi, ascunde-te repede, să nu ne faci cumva casa de ocară !

Şi apucînd în grabă un butoi gol ce se afla lîngă pom, îl răsturnară peste Doi-ochi şi mai tupilară sub el şi merele de aur pe care tocmai le culesese fata.

Călăreţul se apropie de poartă, şi ce să vă spun ! era un voinic de flăcău, tare mîndru la chip ! Opri calul şi, parcă fermecat rămase cu ochii aţintiţi la minunăţia de pom cu frunzele de argint şi poame de aur.

— Al cui o fi pomul ăsta nemaivăzut ? întrebă el pe cele două surori. Că de mi-ar dărui şi mie o creangă, i-aş da orice mi-ar cere în schimb. Cele două surori îl

încredinţară că pomul e al lor şi se arătară bucuroase să-i poată îndeplini dorinţa. Dar oricît se străduiră să rupă o creangă, totul fu zadarnic: crengile cu poame se trăgeau tot mereu înapoi, de nu fu chip să apuce niciuna din ele, barem o crenguţă.

Atunci flăcăul le zise:

— Mare minune şi asta ! V-aţi lăudat c-ar fi pomul vostru şi, cînd colo, nu sînteţi în stare să rupaţi măcar o creangă din el !...

Dar ele, nu şi nu, o ţineau într-una că pomul ar fi al lor. Doi- ochi auzise totul şi, înciudată că surorile ei nu spuneau adevărul, ridică butoiul şi dădu drumul la cîteva mere, care se opriră tocmai la picioarele flăcăului. Cînd le văzu, acesta rămase cu ochii la ele, uimit, şi întrebă de unde veneau merele. Şi cum n-avură încotro, surorile trebuiră să mărturisească, spăşite, că mai au o soră, dar că pe sora asta a lor nu o puteau lăsa să se înfăţişeze dinaintea flăcăului, căci nu avea decît doi ochi, ca toţi oamenii de rînd ... Călăreţul nu luă seamă la vorbele lor şi, cum voia s-o vadă, strigă:

— Doi-ochi, unde eşti ? Ia vino încoa' !

Atunci Doi-ochi ieşi fără teamă de sub butoi şi călăreţul, fermecat de-o asemenea frumuseţe nepămînteană, îi vorbi cu toată căldura:

— îmi spune inima că tu ai să poţi rupe o creangă din pom !

— De bună seamă c-am să pot —răspunse Doi-ochi —că doar e pomul meu.

Se urcă în pom şi fără nici un pic de osteneală, rupse o creangă cu frunze subţirele de argint şi poame de aur şi-o întinse flăcăului.

— Cu ce te-aş putea răsplăti ? întrebă el.

— Vai de mine, sărmana ! De dimineaţă şi pînă seara trebuie să rabd de foame şi de sete, şi-mi duc viaţa numai în amar şi suferinţă. De te-ai îndura să mă iei cu tine şi să mă mîntui de chinul acesta, altceva nu mi-ar mai trebui !...

Flăcăul se aplecă spre ea şi, ridicînd-o uşurel, ca pe-o dulce povară, o aşeză lîngă el pe şa şi-o aduse acasă, la palatul lui. Acolo porunci să i se dea cele mai frumoase veşminte şi să fie ospătată după pofta inimii. Şi fiindcă o îndrăgise nespus, o luă de nevastă. Şi prăz- nuiră o nuntă cu mare alai şi veselie.

Dacă văzură surorile că
flăcăul cel frumos o ia pe
Doi-ochi cu el, începură s-o
pizmuiască şi mai mult
pentru norocul care dăduse
peste ea

.Dar de la o vreme parcă începu să li se ogoiască inima ... Şi prinseră a gîndi ele în sinea lor: „Barem tot e bine că ne-a rămas un lucru de preţ; pomul cel minunat e aici şi, cu toate că niciodată n-o să-i putem culege roadele, o să i se ducă faima atît de departe, că o mulţime de oameni, de prin toate colţurile lumii, vor veni să-l privească şi să-l laude ! Şi, cine ştie, poate c-o să ne surîdă iar norocul !" Dar şi această speranţă se spulberă ca un vis. A doua zi dimineaţă, ia pomul de unde nu-i ! Pierise ca fumul ... Şi odată cu el pierise şi nădejdea ... Şi chiar în aceeaşi zi, privind pe fereastră, Doi-ochi văzu minunăţia de pom cu frunzele de argint în faţa iatacului ei Ce alta ar fi putut să-i bucure mai mult sufletul ? ! Pomul îşi urmase stăpîna.

Trăi Doi-ochi ani mulţi, în bucurie şi fericire şi aproape că uitase cîte avusese de pătimit de pe urma celor două surori haine. Dar iată că într-o bună zi, două femei sărmane bătură la poarta castelului, cerînd de pomană. Şi privindu-le mai cu luare-aminte, Doi-ochi recunoscu în cele două cerşetoare pe surorile ei. Sărăciseră într-atît, că ajunseseră să meargă din poartă-n poartă, cerînd se fie miluite măcar c-un codru de pîine.

Doi-ochi le primi cu bucurie şi se îngriji ca de acum încolo să nu mai ducă lipsă de nimic. Iar cele două surori haine, văzînd atîta bunătate din partea ei, se căiră amarnic pentru răul pe care i-l făcuseră în tinereţe.

LUPUL ŞI CEI ŞAPTE IEZI

A fost odată o capră bătrînă şi capra asta avea şapte iezi, pe

care-i iubea aşa cum numai o mamă îşi iubeşte copiii. într-o zi, trebuind să plece în pădure ca să le aducă de-ale gurii, capra strînse în jurul ei pe cei şapte iezi şi le grăi astfel:

— Dragii mei copilaşi, eu trebuie să plec în pădure. în lipsa mea, căutaţi de fiţi cuminţi şi, mai cu

seamă, feriţi-vă de lup. Că de-ar izbuti să intre pacostea asta de fiară în casă, pe toţi v-ar înghiţi şi n-ar mai rămîne nici măcar un oscior din voi !.. . Diavolul ăsta de lup ştie să se arate adesea sub chipul unei alte vietăţi, dar pe voi n-o să vă-nşele, sînt sigură, fiindcă o să-l puteţi dibăci de-ndată după glasul cel dogit şi gros, şi după labele cele negre.

Iezii luară aminte la cele spuse de capră şi-i răspunseră:

— Poţi pleca fără grijă, măicuţă dragă, c-om şti noi să ne păzim de lup !

Capra behăi a mulţumire şi o porni liniştită la drum.

Nu trecu multă vreme, şi numai ce bătu cineva la uşă, strigînd:

— Dragi copilaşi, deschideţi uşa, că sînt eu, mama voastră. Şi-am adus pentru fiecare cîte ceva bun.

Dar iezii îl recunoscură pe lup, după glasul lui gros şi dogit, şi răspunseră:

— Nu deschidem, că tu nu eşti mama noastră ! Glasul măicuţii e subţirel şi blînd, pe cînd al tău e gros şi dogit. Nu ne poţi înşela: tu eşti lupul !

Auzind el acestea, o întinse spre dugheana unui neguţător şi cumpără de-acolo o bucată mare de cretă. Făcu hap! o înghiţi şi glasul i se subţie, pasămite, chiar pe loc. Apoi grăbi să se reîntoarcă la căsuţa caprei şi, cioc, cioc, bătu din nou la uşă. Şi c-un glas subţire], strigă:

— Dragi copilaşi, deschideţi uşa, că sînt eu, mama voastră. Şi-am adus pentru fiecare cîte ceva bun.

Iezii erau cît pe-aci să deschidă, dar vezi că lupul se dădu repede de gol.. . Cum nu mai avea răbdare, se proptise cu labele de pervazul ferestrei, căutînd să privească înăuntru. Şi de

cum îi zăriră labele cele negre, iezii răspunseră-n cor :

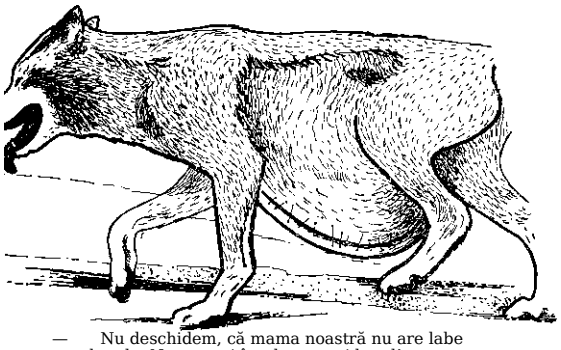

— Nu deschidem, că mama noastră nu are labe negre ca ale tale. Nu ne poţi înşela: tu eşti lupul!

Văzînd el şi de data asta că nu-i poate amăgi, pe dată alergă la brutar şi-i spuse:

— M-am înţepat la piciorul ăsta şi te-aş ruga să mi-l ungi cu puţină cocă.

Şi după ce brutarul îi unse laba cu cocă, lupul alergă într-un suflet la morar şi-l rugă şi pe el:

— Ţi-aş rămîne îndatorat, dac-ai presăra niţică făină albă peste piciorul ăsta!

Morarul mirosi că jupînul lup vrea să umble cu şoalda, că se pregăteşte să întindă vreo cursă cuiva, şi se împotrivi cît putu. Dar cumătrul îşi rînji colţii şi se răsti la el:

— Dacă nu-mi faci pe voie, să ştii că te sfîşii!

Şi morarul, ca un om fricos ce era, se grăbi să-i presare laba. cu făină, numai să-şi scape pielea. Că vezi, aşa sînt unii oameni...

Blestematul de lup îşi luă picioarele la spinare şi se înfiinţă a. treia oară la căsuţa caprei. Bătu la uşă, cioc, cioc, şi strigă subţirel:

— Dragi copilaşi, deschide-ţi uşa, că sînt eu, mama voastră!' Şi-am adus pentru fiecare cîte ceva bun.

Dar iezii se grăbiră să-i răspundă:

— Arată-ne mai întîi laba ca să vedem de eşti într-adevăr măicuţa noastră, şi apoi ţi-om deschide.

Hoţomanul de lup ridică laba pînă la fereastră, şi cînd văzură. iezii că-i albă, nu se mai îndoi niciunul şi, tranc, traseră ivărul de la, uşă. Şi ce să vezi, în prag îşi rînjea colţii lupul!

Iezii încremeniră de spaimă şi dădură să se ascundă care încotro. Unul sări, ţuşt, sub masă, al doilea se tupilă în pat, al treilea se vîrî în vatră, al patrulea se furişă în bucătărie, al cincilea intră în dulap, al şaselea se piti sub lighean şi al şaptelea se adăposti tocmai în cutia ceasornicului.

Lupul îi dibaci însă, care pe unde se ascunsese, şi cum n-avea vreme de pierdut, îi înşfăca pe rînd. Şi aşa se făcu de apucară cu toţii drumul gîtlejului.. . Numai pe iedul cel mic, care se ascunsei în cutia ceasornicului, nu fu chip să-l găsească. După ce-şi umflă burduhanul, lupul ieşi alene din casă, se întinse pc covorul de iarbă verde, la umbra unui copac, şi adormi buştean.

Trecu ce trecu, dar nu prea mult, şi mama capră se întoarse din pădure. Şi mai-mai să-şi iasă din minţi de ce-i văzură ochii.. . Uşa se hîţîna dată în lături, şi toată casa era vraişte. Scaunele, băncile, masa zăceau răsturnate ; pernele şi plapuma fuseseră smulse de pe pat, iar din lighean nu mai aveai ce alege. Cit despre iezi nici urmă.

Strigă capra pe fiecare, pe nume, dar nimeni nu răspunse. Cînd dădu să-l strige şi pe prislea, desluşi de undeva un glas înăbuşit :

— Măicuţă dragă, eu sînt aici în cutia ceasornicului!

Capra îl scoase de acolo pe iedul cel mic, şi el prinse a-i povesti cum i-a înşelat lupul şi cum i-a înşfăcat apoi pe cei şase fraţiori mai mari şi le-a dat drumul pe gîtlej... Acu'

nu mai trebuie să vă spun eu cît i-a plîns biata capră, că vă închipuiţi singuri !. . .

Ca să-şi mai ogoiască durerea, capra ieşi din casă şi iedul cel mic, ca umbra, după ea. Şi ducîndu-se ei spre grădină, îl zăriră pe lup sub un copac, dormind greu şi sforăind de tremurau cren- gile.

Capra cătă la el, cercetîndu-l din toate părţile, şi rămase ca năucă. . Pasămite, băgase de seamă că-n burduhanul lui cel umflat se mişca şi se zvîrcolea ceva.

„Doamne, dumnezeule —gîndi capra —oare n-or mai fi trăind bieţii mei copilaşi, pe care i-a înghiţit tîlharul de lup?"

îl trimise pe prîslea fuguţa acasă, să aducă foarfecă, ac şi aţă, şi, fiîşş! tăie burduhanul lupului! N-apucase bine să facă o tăietură, că un ied şi scoase capul afară. Şi-n timp ce tăia mai departe, iezii începură să sară afară, unul după altul. Şi erau vii şi nevătămaţi toţi şase; în lăcomia ei, dihania îi înghiţise aşa întregi cum erau, fără a-i mai mesteca. Şi ţin-te bucurie! Prinseră a o îmbrăţişa pe măicuţa lor dragă, săltînd într-un picior ca un croi- toraş cînd e ginerică. Dar bătrîna îi potoli, îndemnîndu-i să-şi vadă de-un lucru ce nu suferea amînare:

— Mai bine v-aţi grăbi să aduceţi nişte bolovani, ca să umplem cu ei burduhanul nelegiuitului ăsta de lup, cît mai zace toropit de somn!

Iezii începură a căra la repezeală bolovani şi îndesară în burduhanul dihaniei cît de mulţi încăpură. Apoi bătrîna îi cusu repede burta la loc şi mişcă acul cu atîta iscusinţă, că lupul nici măcar nu apucă să simtă ceva.

După ce se sătură el bine de somn, se ridică anevoie în picioare, şi cum bolovanii din burtă îi pricinuiau o sete grozavă, porni către o fîntînă, cu gîndul să-şi potolească setea.

Dar cum începu să umble, zdronca-zdronca, prinseră a se izbi şi bolovanii în burduhan. Şi parcă

presimţind că la mijloc nu-i
lucru ■curat, începu să
strige

—Ce iot sqre-ncolo-ncoace Prin stomac, şi nu-mi dă pace? Iezii sar. Asta aşa el Sau, cumva, or fi pietroaie ? !..
Şi cînd ajunse la fîntînă şi se plecă să bea apă, bolovanii cei grei îl traseră la fund. Cei şapte iezi văzuseră de departe toată întîm- plarea şi, venind tot într-o goană, strigau cît îi lua gura: — Lupul a crăpat! Lupul a crăpat!

Şi de bucurie, începură a juca împrejurul fîntînii, împreună cu maica lor, capra cea bătrînă.

MUZICANŢII DIN BREMA

A fost odată un om şi omul ăsta avea un măgar, care de ani şi ani tot cărase la moară saci cu grăunţe. Dar de la un timp, bietului dobitoc i se împuţinaseră puterile şi nu mai era bun de nici o treabă. De aceea, stăpînul lui se gîndi într-una din zile că n-ar mai avea nici un rost să strice pe el bunătate de nutreţ.

Măgarul pricepu însă că nu-l aşteaptă vremuri prea bune şi, fără să mai adaste, îşi luă tălpăşiţa spre oraşul Brema. Nu ştiu de unde-i venise-n gînd că acolo s-ar putea face muzicant al oraşului. După ce merse el o bucată de vreme, iată că dădu peste un ogar care zăcea întins pe-o margine a drumului, răsuflînd din greu de parcă ar fi făcut ocolul pămîntului.

— Ce gîfîi aşa, mă Apucă-l-în-colţi ? îl întrebă măgarul.

— Vai de păcatele mele —răspunse cîinele —pentru căsînt bătrîn şi slăbesc din zi în zi tot mai mult şi pentru că la vînătoare nu mă mai dovedesc bun de nici o ispravă, stăpînul meu şi-a pus în gînd să-mi facă de petrecanie, şi atunci mi-am luat repede tălpăşiţa. Dar vorba e cu ce-o să-mi cîştig eu pîinea de-aci înainte?

— Ştii ceva — îi spuse măgarul — eu mă duc la Brema să mă fac muzicant. Hai cu mine, că s-o mai găsi şi pentru domnia ta un loc în taraf! Eu o să cînt din lăută, iar tu o să baţi la toba mare.

Cîinelui îi plăcu propunerea, cum era să nu-i placă! şi plecară împreună mai departe. Merseră ei aşa, pînă ce

întîlnire în drum o pisică. Şi-avea pisica asta o mutră jalnică, de parcă tot îi ningea şi-i ploua !.. .

— Ei, Linge-Barbă, de ce mi-eşti atît de tristă? Cine ţi-a stricat socotelile ? o întrebă măgarul.

— Cui i-ar arde să fie vesel, cînd i-a ajuns funia la par? răspunse pisica. Pentru că anii bătrîneţii m-au cam adus de şale şi mi s-au tocit colţii şi pentru că-mi place mai mult să mă tolănesc după cuptor şi să torc, decît să alerg după şoareci, stăpîna-mea a vrut să mă înece. Am fugit eu de-acasă la tirnp, nu e vorbă, dar stau şi mă socotesc: încotro s-o apuc acum?

— Hai cu noi la Brema, că la serenade nu te-ntrcce nimeni şi cu siguranţă c-o să-ţi găseşti şi tu un loc în taraful oraşului.

Pisica socoti că sfatul ăsta nu-i rău deloc şi se alătură celorlalţi doi. Şi-au tot mers cei trei fugari, au tot mers, şi trecînd ei prin faţa unei curţi, au văzut cocoţat pe-o poartă un cocoş care striga „cucurigu" din toată puterea rărunchilor.

— Ce ţi s-a-ntîmplat de strigi aşa, măi cocoşule? îl întrebă măgarul. Astîmpără-te odată, că împuiezi urechile oamenilor!..

— Dau şi eu de veste c-o să fie vreme frumoasă, dar la ce bun!. . spuse cu tristeţe cocoşul. Mîine-i duminică şi ne vin oaspeţi. Dar vezi că stăpînă-mea nu se mai arată milostivă faţă de mine; i-a spus bucătăresei c-ar pofti să mă mănînce la masă, în ciorbă, aşa că în seara asta o să mă scurteze de cap... Acu'nţelegi de ce strig aşa? Strig şi eu cît mai pot, cît mai sînt în viaţă. ..

— Păi bine, Creastă-Roşie, să te necăjeşti matale pentru atît!.. . îl dojeni măgarul. Hai mai bine cu noi, la Brema. Că oriunde ai merge, ceva mai bun decît moartea tot o să afli... Ai un glas care te unge, şi de te-ai învoi să cîntăm împreună, ne-ar asculta lumea cu gura căscată, zău aşa!.. .

Cocoşul găsi că propunerea urechiatului e cît se poate de nimerită şi tuspatru o porniră la drum. Merseră ei cît merseră, dar cum nu puteră ajunge la Brema într-o singură zi, se văzură siliţi să înnopteze într-o pădure. Măgarul şi cîinele îşi făcură culcuşul sub un copac mare, iar cocoşul şi pisica se căţărară în rămurişul bogat. Dar cocoşul nu fu mulţumit de culcuş şi zbură mai sus, pînă-n vîrful copacului,

unde se simţea mai la adăpost. înainte de a apuca să adoarmă, îşi mai roti o dată privirea în jur şi deodată i se păru că zăreşte în depărtare o luminiţă. Atunci le strigă tovarăşilor săi că nu prea departe de acolo trebuie să fie o casă, căci se zăreşte o lumină.

— Hai s-o întindem chiar acu', într-acolo —spuse cu hotă- rîre măgaru — că adăpostul ăsta nu prea e de soi!

Cîinele era la fel de zorit; gîndea că, de-ar găsi pe-acolo niscaiva oase sau vreo bucăţică de carne, i-ar prinde tare bine.

Porniră deci spre locul unde se vedea luminiţa şi-n curînd o văzură scînteind şi mai puternic; şi din ce se apropiau, lumina se făcea tot mai mare; în cele din urmă ajunseră la casa unor tîlhari, care era luminată ca ziua. Măgarul, ca fiind cel mai înalt dintre ei, se apropie de fereastră şi privi înăuntru.

— Ce vezi acolo, măi Urechilă? îl întrebă cocoşul.

— Ce văd? Apăi văd o masă încărcată cu mîncări şi băuturi alese şi nişte tîlhari care stau în jurul ei şi se înfruptă de zor.

— Aşa ceva ne-ar prinde bine şi nouă! spuse cocoşul.

■— Mai începe vorbă! Numai de ne-am vedea în locul lor!... spuse măgarul, privind cu jind cum înfulecau tîlharii.

Chibzuiră ei în ce chip ar putea să-i pună pe tîlhari pe goană şi, în cele din urmă, găsiră ce aveau de făcut. Măgarul îşi ridică picioarele dinainte şi le propti de marginea ferestrei, cîinele sări pe spinarea măgarului, pisica se căţără pe spatele cîinelui, iar la urmă cocoşul îşi desfăcu aripile şi, zburînd, se aşeză pe capul pisicii. Şi aşa cum erau orînduiţi, ca la un semn, porniră cu toţii să cînte, fiecare pe viersul lui: măgarul răgea, cîinele lătra, pisica mieuna şi cocoşul cutcuriga. După ce făcură o cîntare în toată regula, se năpustiră prin fereastră în odaie, de zăngăniră toate geamurile şi se făcură ţăndări.

De spaimă, tîlharii săriră-n sus ca nişte apucaţi şi, crezînd că niscaiva stafii au năvălit în casă, fugiră îngroziţi în pădure. Iar cei patru tovarăşi se aşezară la masă şi, luînd fiecare din ce mai rămăsese, se ghiftuiră de parcă i-ar fi aşteptat un post de patru săpt ămîni.

După ce s-au ospătat în lege, cei patru muzicanţi stinseră luminile şi-şi aleseră culcuşul, fiecare după pofta inimii şi după cum îi era firea.

Măgarul se culcă pe un maldăr de gunoi, cîinele se făcu covrig după uşă, pisica se tolăni pe cuptor, lîngă spuza caldă, iar cocoşul se cocoţă pe o grindă de sub bagdadie. Şi cum veneau de la drum lung şi erau osteniţi, adormiră repede.

După ce trecu miezul nopţii, tîlharii văzură de departe că-n casă nu mai ardea nici o lumină şi că totul părea cufundat în tăcere. Atunci căpetenia le zise:

Mi se pare că ne-am cam speriat de pomană!.. . S-ar cuveni să ne ruşinăm c-am fost aşa de slabi de înger

!Şi trimise pe unul de-ai lor să cerceteze ce se mai întîmplă pe acasă. Iscoada nu desluşi nimic care să-l pună pe gînduri; casa părea cufundată în cea mai deplină linişte şi, fără nici o grijă, intră în bucătărie şi voi să aprindă o luminare. Dînd de ochii scînteie- tori ai pisicii, îi luă drept cărbuni aprinşi şi apropie de ei un băţ de chibrit, ca să-l aprindă. Dar pisica nu înţelese de glumă; îi sări în obraz şi începu să-l zgîrie şi să-l scuipe. Tîlharul trase o sperietură zdravănă şi dădu să iasă afară prin uşa din dos. Dar nu scăpă cu una-cu două. Cîinele, care sta lungit după uşă, se repezi la el şi-l muşcă de picior. O luă atunci la goană prin curte şi, cînd trecu pe lîngă maldărul de gunoi, îi arse măgarul o copită, de văzu stele verzi. Iar cocoşul, trezit de hărmălaia de-afară, începu să strige de pe grindă: „cu-curigu, cu-curiiguu!"... Atunci tilharul îşi luă picioarele la spinare şi nu se opri decît în faţa căpeteniei tîlharilor, căruia îi înşiră toate grozăviile prin cîte trecuse.

— Vai de viaţa noastră!. . . în casă s-a cuibărit o cotoroanţă afurisită, care mi-a zgîriat tot obrazul cu nişte gheare lungi şi ascuţite; iar la uşă, cine crezi că stătea? unul cu un cuţit, pe care mi l-a înfipt în picior Î.. Socoteam c-am scăpat! Da' ţi-ai găsit să scapi aşa uşor! în ogradă, o namilă

neagră m-a pocnit cu o măciucă, iar sus, cocoţat pe acoperiş, sta însuşi judecătorul şi tot striga „Aduceţi-mi-l încoace pe tîlhar! Aduceţi-mi-1!"... Dacă am văzut că aşa stă treaba, am fugit de-mi sfîrîiau călcîiele...

Din seara aceea, tîlharii n-au mai cutezat să se apropie de casă, iar cei patru muzicanţi din Brema s-au simţit atît de bine acolo, că nu s-au mai îndurat să plece.

Şi toate cîte le-aţi auzit, mi le-a spus şi mie, chiar adineauri, un fîrtat de-al meu. Şi cred că nu şi-a răcit gura degeaba..

.FRUMOASA ADORMITĂ

A fost cdată, în vremurile de demult, a iest un împărat şi-o împărătească, şi cum nu se îndurase soarta să le hărăzească uti urmaş, nu trecea zi în care să nu se tînguie amîndoi: „Cit de goală ne e casa şi ce fericiţi am ii de-am avea şi noi un copil!" Dar coconul cel mult dorit se lăsa aşteptat de multă vreme. . .

Şi iată că-ntr-un sfîrşit, pe cînd împărăteasa se scălda în apa unui rîu, o bioască sări din unde, pe prundişul malului, şi-i gr;k astfel:

— Află, măria ta, că-ţi va fi îndeplinită dorinţa; căci pir a nu trece anul, vei aduce pe lume o fetiţă.

Şi se împlini întocmai ceea ce spusese bioasca, îir.păi ăteasa născu o fetiţă, şi atîta era de frumoasă fetiţa, că împăiatul nu-şi mai încăpea în piele de bucurie. Cum voia să se împărtăşească şi alţii din bucuria lui, măria sa dădu o mare petrccere, la care pofti nu numai rudele, prietenii şi cunoscuţii, ci şi ursitoarele, ca să cîştige toată bunăvoinţa şi grija faţă de soarta copilei.

în tcată ţara aceea erau treisprezece ursitoare, dar pentru că. împăratul nu avea decît douăsprezece talere de aur în care să le- servească bucatele, una din ele nu fu poftită la ospăţ. Petrecerea se prăznui cu mare strălucire şi, cînd fu să se încheie, ursitoarele înzestrară copila cu cele

mai alese daruri: una îi hărăzi să se bucure de virtute, a doua, de frumuseţe, a treia, de bogăţie, şi aşa, pe rinei, ursitoarele îi dăruiră tot ce-şi poate dori omul pe lumea asta. În clipa cînd cea de-a unsprezecea ursitoare tocmai îşi sfîrşea urarea, numai ce intră valvîrtej cea de-a treisprezecea. Pasămite, venise să se răzbune pentru că nu fusese poftită şi ea la serbare. Şi, fără ca măcar să arunce cuiva vreo privire, rosti cu un glas tunător:

— Cînd va împlini fata cincisprezece ani, să se-nţepe c-un fus şi să moară!

Apoi nu mai adause nici un cuvînt şi, întoreînd spatele la cei. de faţă, părăsi sala trenului. Toţi încremeniseră de spaimă, dar cea de-a douăsprezecea ursitoare, care nu-şi rostise încă urarea, se apropie de leagăn şi, fiindcă nu-i sta în putinţă să ridice blestemul, ci doar să-l mai îndulcească, glăsui aşa

— :...Dar să nu fie moartă, ci să cadă într-un somn adînc, care să ţină o sută de ani!

Împăratul, care dorea din tot sufletul s-o ferească pe iubita sa copilă de năpasta blestemului, dă.du poruncă, să se pună pe foc toate fusele din împărăţie.

În ăst timp, fetiţa creştea şi însuşirile cu-care o înzestraseră ursitoarele îşi arătau roadele cu prisosinţă: era atît de frumoasă, de cuminte, de prietenoasă şi de înţeleaptă, că oricine o vedea o îndrăgea pe dată.

Se întîmplă însă că tocmai în ziua în care domniţa împlinea cincisprezece ani, împăratul şi împărăteasa să fie duşi de-acasă şi fata să rămînă singură în palat. Ca să-i treacă de urît, luă la rînd încăperile; zăbovi ea prin tot felul de săli şi odăi şi colindă aşa, după pofta inimii, ceasuri întregi, pînă ce ajunse şi la un turn vechi. Urcă scara îngustă şi întortocheată ce ducea sus şi se pomeni în dreptul unei uşi micuţe. În broască era vîrîtă o cheie ruginită şi cînd o răsuci, uşa sări în lături, şi fetei îi fu dat să vadă într-o cămăruţă o femeie bătrînă, bătrînă, care sta şi torcea cu sîrguinţă un fuior de în.

— Bună ziua, bătrînico, spuse domniţa, da' ce faci aici ?

— Iaca, torc şi eu! răspunse bătrînă, dînd din cap.

— Da' ce naiba-i aia de se răsuceşte aşa de repede? întrebă fata şi, luînd fusul în mînă, încercă şi ea să toarcă.

Dar de-abia-l atinse, că se şi împlini blestemul ursitoarei şi domniţa se înţepă la un deget.

În clipa în care simţi înţepătura, fata căzu pe patul care se afla acolo şi se cufundă într-un somn adînc. Şi somnul ăsta cuprinse întreg palatul: împăratul şi împărăteasa, care tocmai atunci se întorseseră acasă şi intraseră în sala tronului, adormiră pe loc, şi odată cu ei adormi întreaga curte. Adormiră şi caii în grajd, şi cîinii prin cotloanele curţii, şi hulubii pe acoperiş, şi muştele pe pereţi; ba chiar şi focul care ardea în vatră îşi potoli văpaia şi se stinse cu totul. Friptura încetă de-a mai sfîrîi, iar bucătarul, care tocmai se pregătea să-şi apuce de chică ucenicul, fiindcă făcuse o boroboaţă, îi dădu drumul şi adormi şi el. Chiar şi vîntul îşi opri suflarea şi nici o

frunzuliţă nu se mai mişcă în copacii din preajma palatului.

Şi ce să vezi: de jur împrejurul palatului începu să crească un tufăriş de mărăcini, ca un gard viu! An de an, mărăcinişul se înălţa tot mai mult şi, în cele din urmă, cuprinse toţi pereţii, pîn'la căpriori, ba se mai întinse şi pe deasupra, de nu mai puteai vedea palatul de fel, nici chiar steagul de pe

acoperiş.

A mers vestea-n lume despre frumoasa adormită, căci aşa o numeau toţi pe tînăra domniţă; şi la cite-un răstimp se găsea cîte-un fiu de crai, care încerca să străbată prin tufărişul de mărăcini şi să pătrundă pînă la palat.

Dar de răzbit, n-a răzbit niciunul, din pricină că mărăcinii se prindeau laolaltă ca şi cînd ar fi avut nişte mîini ghimpoase şi nu-i lăsau să înainteze măcar un pas.

După amar de ani, prin acele meleaguri iată că mai veni un fecior de împărat. Şi întîlnindu-se el cu un bătrîn, acesta-i povesti despre gardul de mărăcini care împrejmuia palatul, de amar de ani... Şi-i mai zise că-n palat, o fiică de crai, frumoasă cum nu se mai află alta pe lume, dormea somn adînc, de vreo sută de ani. Şi că tot de atunci dorm şi împăratul şi împărăteasa şi toţi curtenii... Şi mai ştia bătrînul, de la bunicu-său, că se perindaseră pe-acolo mulţi feciori de împărat care încercaseră să răzbească la palat prin tufărişul de mărăcini, dar că toţi s-au pierdut fără urmă, agăţaţi printre spini, murind de-o moarte cumplită.

Atunci tînărul îi vorbi cu semeţie:

— Mie nu mi-e teamă de fel, şi află c-am să mă duc s-o văd pe frumoasa adormită, chiar de-ar fi să-mi pierd viaţa!

Şi oricît încercă bătrînul cel omenos să-l abată pe flăcău de la acest gînd, nu izbuti, căci acesta era neînduplecat în hotărîrea lui.

Se nimeri însă că tocmai atunci se împlineau cei o sută de ani şi sosise ziua în care frumoasa adormită trebuia să se deştepte din somnul ei lung. Cînd feciorul de împărat se apropie de tufărişul de mărăcini, mai-mai nu-i veni să-şi creadă ochilor, căci mărăcinii se prefăcuseră pe dată în puzderie de flori mari şi frumoase, ce se dădeau la o parte din faţa lui, lăsîndu-l să treacă nevătămat. Şi după ce trecea el, cărarea se strîngea din nou şi florile se preschimbau iarăşi într-un zid ghimpos, de nestrăbătut. în curtea palatului văzu o mulţime de cai şi nişte ogari, care dormeau pe lespezile de piatră. Pe acoperiş, hulubii dormeau cu căpşoarele vîrîte sub aripi... De-ndată ce intră în palat, văzu acelaşi lucru: muştele dormeau pe pereţi, iar în bucătărie, bucătarul ţinea mîna întinsă, ca şi cum ar fi vrut să apuce de chică pe ajutorul său, în timp ce o

slujnică şedea pe-un scăunel, avînd în faţă o găină neagră, pe care abia apucase s-o jumulească de cîteva pene, cu o sută de ani în urmă.

Şi feciorul de crai merse mai departe, pînă ce ajunse în sala tronului. Aici îi găsi pe toţi curtenii dormind un somn ca de plumb, iar mai în fund, sus, pe tron, dormeau împăratul şi împărăteasa. Colindă el mereu alte şi alte încăperi, fără să se oprească măcar o clipă. Şi tot palatul era cufundat într-o tăcere aşa de adîncă, că-ţi puteai auzi răsuflarea. în cele din urmă, flăcăul ajunse în turn şi deschise uşa cămăruţei în care dormea tînăra domniţă. Şi era atît de frumoasă în somnul ei, că feciorul de împărat nu-şi mai putu lua ochii de la ea şi, aplecîndu-se, o sărută.

Dar de îndată ce-o atinse cu buzele, frumoasa adormită clipi din gene, deschise ochii şi-l privi cu drag. Coborîră apoi amîndoi din turn şi, ca la un semn, împăratul şi împărăteasa se treziră şi ei, şi tot atunci se treziră toţi curtenii. Se priveau unii pe alţii, miraţi, şi mai, mai că nu le venea să-şi creadă ochilor. Caii din curte se ridicară şi începură să-şi scuture coama; ogarii săriră sprinten în sus, dînd vesel din ccadă şi gudurîndu-se; hulubii de pe acoperiş scoaseră căpşoarele de sub aripi şi, rotindu-şi privirile în zare, îşi luară zborul spre cîmpie; muştele începură să se mişte pe pereţi bîzîind într-una; focul din bucătărie se dezmorţi şi-şi înteţi vîlvătaia; mîncarea de pe plită porni să clocotească; friptura prinse iar să sfîrîie; bucătarul trase o palmă zdravănă ucenicului său, care prinse să ţipe ca din gură de şarpe; iar slujnica se apucă de jumulit găina şi n-o mai lăsă din mînă, pînă nu-i smulse toate penele...

Apoi se prăznui cu mare strălucire şi alai nunta feciorului de împărat cu frumoasa adormită, şi

amîndoi trăiră fericiţi pînă la sfîrşitul zilelor

.CEI ŞAPTE CORBI

A fost oditi un om, şi omul ăsta avea şapte feciori şi nici o fată, cu toa e că-şi dorea din tot sufletul să aibă una. într-un sfîrşit, nevastă-s; rimase grea şi, cînd se împlini sorocul, aduse pe lume o fetiţă. Mare era bucuria părinţilor, dar vezi că fata se născuse mică şi tare slăbuţă.

Omul nostru trimise pe unul dintre băieţi la fintînă să aducă în grabă apă, că voia să pregătească scăldătoarea fetiţei, dar ceilalţi şase fraţi se luară în goană după el.

Şi cum se îmbulzea fiecare, străduindu-se să scoată apă înaintea celorlalţi, numai că scăpară urciorul în fintînă. . . A naibii ispravă! Acum, toţi şapte stăteau în jurul ciuturii, cu capu-n pămînt, şi nici- unul nu ştia ce să facă. Şi atît erau de înspăimîntaţi, că n-aveau curajul să se întoarcă acasă.

Văzînd că nu se arată nici un copil, tatăl lor îşi pierdu răbdarea şi zise:

— Pesemne că afurisiţii ceia de băieţi s-au luat iar cu joaca şi au uitat de apă! Apoi izbucni mînios: Fir-ar să fie cu toţii nişte corbi!

Abia îi ieşise vorba din gură, că şi auzi un fîlfîit de aripi pe deasupra capului său. Şi cînd ridică privirea, văzu înălţîndu-se în văzduh şapte corbi negri ca tăciunele, care se pierdură curînd în depărtări.

Părinţii nu-şi mai putură lua înapoi blestemul, şi cu toate că rămăseseră tare îndureraţi de pierderea celor

şapte feciori, se mîn- gîiau întrucîtva văzînd că fetiţa prinde repede puteri şi se face din zi în zi mai frumoasă. Iar fata, multă vreme nici nu ştiu că mai avusese şapte fraţi, căci părinţii se fereau s-aducă vorba despre asta. Dar iată că într-o zi îi fu dat să afle tot adevărul de la nişte oameni pe care-i auzise vorbind despre ea. Şi spuneau oamenii aceia că fata ar fi frumoasă, ce-i drept, dar că, de fapt, ea e vinovată de toată nenorocirea care s-a abătut asupra celor şapte fraţi ai săi. Vorbele astea îi

tulburară sufletul şi o mîhnire nespus. Şi, fără să mai întîrzie o clipă, se duse acasă la părinţii ei şi-i întrebă dacă avusese vreodată fraţi şi dacă ştiau de mai trăiesc sau nu

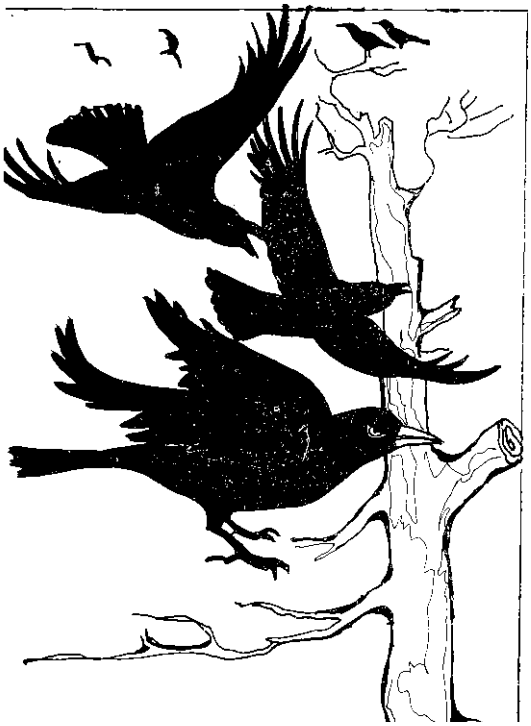

Acum, părinţii nu mai putură să păstreze taina doar pentru ei,, dar o liniştiră spunîndu-i că asta a fost pesemne ursita celor şapte fraţi ai săi şi că ea n-avea nici o vină că a căzut o asemenea nenorocire asupra casei lor. Dar pe fată, zi de zi, tot mai amarnic o mustra cugetul gîndind că ea e de vină, şi socotea că e de datoria ei să-şi scape neîntîrziat fraţii de sub puterea blestemului. Şi de atunci nu-şi mai găsi o clipă de linişte nici ziua, nici noaptea. Şi într-un scăpătat porni pe ascuns în lume, fiind hotărîtă să dea de urma fraţilor săi şi să-i izbăvească de blestem, chiar de-ar fi să înfrunte mari primejdii. Nu luă cu ea decît un inel, care să-i amintească de părinţi, o pîine, cu care să-şi potolească foamea, un urcior cu apă, ca să-şi astîmpere setea, şi un scăunel pe care să-şi poată, alunga oboseala, cînd s-o simţi trudită tare.

Porni fata la drum şi merse şi merse cale lungă, pînă la capătul lumii. .. Ajunse chiar pînă la soare, dar cum era prea fierbinte, se îndepărtă în mare grabă de el şi se îndreptă spre lună. Dar luna era rece ca de gheaţă. . . Atunci fugi repede şi de-acolo şi urcă prin văzduh către tărîmul stelelor. Fiecare stea şedea pe cîte-un scăunel şi cînd fetiţa se ivi în mijlocul lor, o primiră cu bunăvoinţă şi-i arătară multă prietenie. Luceafărul, cît era el de luceafăr, binevoi chiar să se scoale de pe jilţul pe care şedea şi, întinzîndu-i un oscior, îi zise:

— Ia-1! Fără osciorul ăsta n-ai să poţi descuia muntele de cleştar, şi află că-n muntele de cleştar locuiesc fraţii tăi!

Fata luă osciorul, îl înfăşură cu luare-aminte într-o năframă, şi o porni la drum. Şi merse ea aşa, tot merse cale lungă, pînă ce ajunse la poalele muntelui de cleştar. Găsi poarta încuiată şi cînd dădu să scoată osciorul din năframă, ia osciorul de unde nu-i! Năframa era goală. Biata fetiţă pierduse pe drum darul stelelor, care se arătaseră atît de bune cu ea!... Ce să facă acum ? Voia din tot sufletul să-şi mîntuie fraţii, dar în ce chip, dacă nu mai avea cheia cu care urma să descuie muntele de cleştar?.. . Surioara cea bună nu pregetă însă de fel; luă un cuţit, îşi tăie degetul cel mic de la mîna dreaptă, îl răsuci în broască şi, spre bucuria ei, poarta se deschise. Cum intră pe poartă, îi ieşi în întîmpinare un pitic,, care o întrebă:

— Ce cauţi aici, fata mea?

— îi caut pe fraţii mei, cei şapte corbi — răspunse ea.

Şi piticul se grăbi s-o lămurească:

Stăpînii mei, domnii corbi, nu sînt acuma acasă, dar dacă«, vrei să-i aştepţi pînă s-or întoarce, pofteşte înăuntru

!Apoi piticul le aduse mîncarea pe şapte talere micuţe şi-n şapte cupe mititele.

Şi surioara gustă din toate talerele cîte-o îmbucătură şi sorbi din fiecare cupă cîte-o înghiţitură, iar în ultima lăsă să cadă inelul pe care-l luase cu ea de acasă.

Deodată se auziră în văzduh cîrîituri şi fîlfîit de aripi. Şi-atunci piticul zise:

— Auzi-i! Stăpînii mei, domnii corbi, vin acum acasă!

Corbii intrară şi, voind să mănînce şi să bea cît mai degrabă,
îşi căutară de-ndată farfurioarele şi cupele. Dar mai înainte de a apuca să îmbuce măcar o fărîmiţă se porniră să întrebe, care mai de care:

— Cine a mîncat din farfurioara mea?

— Cine a băut din păhărelul meu?

— Mie-mi miroase a gură de om!

Iar cînd cel de-al şaptelea corb îşi deşertă pînă la fund păhărelul, căzu afară inelul de aur.

Corbul se uită la el cu luare-aminte şi-l recunoscu: era inelul părinţilor săi. Şi strigă plin de nădejde:

— Să dea domnul ca surioara noastră să fie aici, că atunci am scăpa de blestem!

Fata, care stătea după uşă şi asculta la ce vorbeau ei, auzi dorinţa fratelui său şi pe dată ieşi din ascunzătoare. Şi cît ai clipi, corbii îşi recăpătară înfăţişarea omenească.

SE ÎMBRĂŢIŞARĂ EI DE BUCURIE ŞI SE SĂRUTARĂ ŞI APOI PORNIRĂ CU TOŢII, PLINI DE VOIOŞIE, SPRE CASA PĂRINTEASCĂ.ÎMPĂRATUL CIOC-DE-STURZ

A fost odată un împărat şi împăratul ăsta avea o fată, minune de frumoasă, nu altceva, dar atît de mîndră şi de trufaşă, de nu găsea nici un peţitor pe gustul ei. Pe cei care veniseră în peţit pînă atunci i-a făcut repede să-şi ia tălpăşiţa, ba i-a mai şi batjocorit pe deasupra. Şi iată că-

ntr-o bună zi, împăratul dădu un mare praznic, la care pofti pe toţi flăcăii dornici de însurătoare. De cum veniră ei, de prin toate părţile lumii, împăratul îi şi orîndui după rang şi stare: în frunte veneau împăraţii, apoi feciorii de domn, prinţii, conţii şi baronii, iar la urmă, nobilii de mîna a doua. După aceea, fata de împărat fu dusă prin faţa şirului de peţitori, dar de-ndată ce-i văzu, îi găsi fiecăruia cîte-un cusur. Unul i se părea prea gras: „Parcă-i o butie!"; altul, prea înalt: „Ia te uită ce lungan? ! Nu-l ajung nici într-un an..."; al treilea, prea scund: „Scurt şi gros şi îndesat, n-are mutră de bărbat!" ; al patrulea, prea galben la faţă: „Parcă-i iţioartea!"; al cincilea, prea roşcovan: „Roş — creastă de cocoş!"; al şaselea, prea adus de spate: „Ia te uită: brad verde, uscat după vatră!"

Şi aşa, nu era unul să nu-i găsească vreun cusur. Dar cel mai mult îşi rîse de-un crai pe-a cărui faţă se vedea bunătatea şi voioşia, care şedea în capul mesei şi căruia îi crescuse bărbia niţeluş cam strîmb.

— Ei, drăcie — strigă ea, stricîndu-se de rîs — ăsta are o bărbie ca un cioc de sturz!

Şi de-atunci îi rămase împăratului numele de „Cioc-de-Sturz" Dacă văzu împăratul cel bătrîn că fata lui nu face altceva decît să-şi bată joc de toată lumea şi să-şi alunge peţitorii, se luă iar de gînduri şi, mîniindu-se cumplit, făcu jurămînt s-o dea de soţie celui dintîi cerşetor care va bate la poarta palatului.

Cîteva zile după aceea, un biet cîntăreţ trecu pe acolo şi se porni să cînte sub ferestrele palatului, cu gîndul că s-or îndura de el şi l-or milui cu niscaiva mîncare.

Şi de cum îi auzi cîntecul, împăratul porunci unui slujitor:

Aduceţi-mi-l de-ndată încoa'

Cîntăreţul cel rupt şi zdrenţăros intră în sala tronului şi începu să cînte în faţa împăratului şi a fiicei sale. Şi după ce sfîrşi de cîntat, se rugă de măria sa să-l ajute cu ce l-o lăsa inima. împăratul ii zise:

— Atît de mult mi-a plăcut cîntarea ta, că ţi-o dau pe fie-mea de nevastă.

Pe fată o trecură fiori de spaimă la auzul acestor cuvinte, dar împăratul îi grăi răspicat:

— Am făcut jurămînt să te dau după cel dintîi cerşetor care va trece pe aici, şi o să-mi ţin jurămîntul!

în zadar se zbătu ea şi încercă să se pună împotrivă; împăratul, trimise după popă şi trufaşa prinţesă trebui să se cunune cu cîntăreţul cel sărman. După cununie, împăratul nu-i lăsă un pic de răgaz, şi-i zise:

— Crezi că se mai cuvine ca o nevastă de cerşetor să locuiască sub acoperişul meu? Ia-ţi bărbatul şi du-te de-aici!

Cerşetorul îşi luă nevasta de mînă şi-o porniră, bătînd drumurile pe jos.

Şi ajungînd ei într-o pădure mare, femeia îl întrebă:

— *Pădurea asta mare*
A cui să fie, oare ?

Iar bărbatul ii răspunse:

— *A lui Cioc-de-Sturz crai.*
Şi-ar fi fcst şi-a ta,
De bărbat dacă-l luai.
■— Din cauza trufiei, dădui de năpastă,
Ce trai aş fi dus de-i eram azi nevastă!

Merseră ei ce mai merseră şi iată că ajunseră într-o luncă. Şii femeia întrebă iarăşi:

— *Da' lunca asta verde*
A cui să fie, oare?
— *A lui Cioc-de-Sturz crai.*
Şi-ar fi fost şi a ta,
De bărbat dacă-l luai.
■— Din cauza trufiei dădui de năpastă,
Ce trai aş fi dus de-i eram azi nevastă!

Mai merseră ei oleacă de vreme şi numai ce dădură de-un oraş mare. Şi ea îl întrebă din nou pe cerşetor:

— *Oraşul ăsta mare*
Al cui să fie oare?
— *Al lui Cioc-de-Sturz crai.*
Şi-ar fi fost şi-al tău,
De bărbat dacă-l luai.
— *Din cauza trufiei dădui de năpastă,*
Ce trai aş fi dus de-i eram azi nevastă!

— Nu-mi place de fel — îi spuse mînios cîntăreţul — să te tot aud tînguindu-te că n-ai pe altul de bărbat!... Da' ce, eu nu ţi-s potrivit, îs de lepădat?!

În cele din urmă poposiră la o colibă mică, mititică, şi femeia întrebă:

— *Vai, doamne, cine-o locui în căscioară,*
Că-i dărăpănată din cale-afară?!

Iar cîntăreţul îi răspunse:

— Vrei să ştii cine? Pînă azi am stat eu singur în ea, dar de-acu' încolo om locui-o împreună.

Cînd dădu să intre, femeia trebui să se aplece, atît era de scundă uşa!

— Dar unde-mi sînt slugile? întrebă ea.

— Care slugi ?! o luă la rost cerşetorul. De-acinainte, tu singură trebuie să ai grijă de toate. Ia du-te imediat de aprinde focul şi pune apă la fiert, ca să-mi faci demîncare, că nu mai pot de flămînd şi ostenit ce sînt!

Dar fata de împărat nu se pricepea de fel să aprindă focul şi nici să gătească demîncare, aşa că cerşetorul nu avu încotro şi trebui să pună el mîna să facă toată treaba, ca să nu rămînă flămînd. Şi, mai brodind-o, mai poticnindu-se, nu se poate spune că n-a făcut o mîncare bunicică pînă la sfîrşit. . . După ce îmbucară ei puţinul pe care-l aveau, se culcară pe cuptor. Cîntăreţul îşi trezi nevasta cu noaptea-n cap şi-o îndemnă să se apuce imediat de treburile casei. De bine, de rău, o duseră ei aşa cîteva zile, pînă ce dădură gata toate merindele. Atunci, bărbatul zise:

— Ian ascultă, măi femeie, aşa n-o mai scoatem noi la socoteală : să mîncăm numai şi de cîştigat să nu cîştigăm nimic!... Să te apuci de împletit coşuri, auzi?

Se duse bărbatul să taie nişte crengi de răchită, le făcu nuiele şi le cără acasă.

Femeia se străduí din toată inima să le împletească, dar nuielele erau tari şi-i vătămau mîinile cele gingaşe.

— Văd eu că la asta nu-ţi merge mîna!. . . spuse bărbatuL Apucă-te atunci de tors, că poate la tors o să te pricepi mai bine.

Se apucă femeia de tors, dar firul cel aspru îi tăia atît de adînc pielea gingaşă a degetelor, de-i dădea mereu sîngele.

— Vezi — se oţărî la ea bărbatul — tare prost am mai nimerit-o cu tine, că nu eşti bună de nici o treabă! Dar ca să nu zici că-ţi caut pricină degeaba, uite, o să încerc să fac negoţ cu oale şi străchini de lut. Iar tu o să le duci în piaţă şi o să le vinzi.

„Vai — gîndi ea — dacă s-or nimeri să vină tocmai atunci în piaţă oameni din împărăţia lui taică-meu şi m-or vedea vînzind blide, ce-au să-şi mai rîdă de mine!"

Dar cum n-avea încotro, trebui să se supună, dacă nu voia să moară de foame. Prima oară îi merse bine negustoria, căci, v?.zînd-o cit e de frumoasă, oamenii îi cumpărau bucuroşi marfa şi-i plăteau cît cerea ea; ba s-au mai găsit unii care-i puneau banii-n mînă şi, pasămite, uitau să mai ia oalele.. . Au trăit ei o bucată de vreme de pe urma cîştigului, pînă ce-au cheltuit ultima leţcaie. Dacă văzu bărbatul că n-au încotro, o trimise din nou la tîrg, cu o grămadă de oale, căci fusese prevăzător şi le cumpărase mai înainte, din cîştig. De astă dată, ea se aşeză cu ele la gura oborului şi începu să îmtie oamenii să le cumpere. Dar, ca un făcut, apăru deodată un călăreţ beat şi intră cu armăsarul în grămada de oale, de le făcu pe toate numai cioburi. Femeia începu să plîngă şi, de frică, nu mai ştia ce să facă. „Vai de mine şi de mine ce-o să mai păţesc!. .. se tîngui ea într-una. Cine ştie ce-o să spună acu' băr- batu-meu, cînd o afla ce mi s-a întîmplat?!"

O porni spre casă tot într-o fugă şi-i povesti cu de-amănuntul ce pacoste dăduse peste ea.

Cine naiba a mai văzut să te-aşezi cu oalele taman la gura oborului, în drumul

călăreţilor ?! o certă bărbatul, cu asprime. Ia nu te mai boci atît, că şi-un prost ar înţelege că nu eşti bună de nici o treabă!. Uite, am fost la palatul împăratului şi-am cercetat de nu le trebuie vreo slujnică la bucătărie, şi mi-au făgăduit c-au să te primească, dar fără nici o simbrie, ci numai pe mîncare

.Aşa se făcu de ajunse fata împăratului slujnică la bucătărie; şi trebuia să-i dea toate la îndemînă bucătarului şi să săvîrşească muncile cele mai grele. Biata de ea îşi legase de amîndouă buzunarele cîte-o ulcică, şi-n ele aducea acasă resturile rămase de la masa împărătească. Şi cu bruma asta de mîncare îşi înşelau foamea.

Dar iată că într-o zi s-a întîmplat să se prăznuiască nunta feciorului celui mai mare al împăratului. Şi se duse şi ea, săraca, să privească, pitindu-se după o uşă din sala tronului... Cînd se aprinseră luminile şi începură să vină oaspeţii, unul mai mîndru decît altul şi care mai de care în straie mai bogate, şi văzu strălucirea aceea care-i lua ochii, ea se gîndi, cu inima întristată, la soarta ei şi-şi blestemă trufia care o adusese în starea asta de sărăcie, făcînd-o să îndure atîtea umilinţe.

Trecînd pe lîngă ea, slugile îi aruncau din cînd în cînd din bucatele pe care le duceau ori le luau de la masă şi-al căror miros îmbietor îi gîdila nările, şi fata de împărat se grăbea să le pună în oală, ca să plece acasă cu ele.

Deodată se ivi în sală fiul împăratului, îmbrăcat numai în catifea şi-n mătăsuri şi avînd în jurul gîtului lănţuguri de aur. Şi cînd o văzu pe femeia aceea frumoasă pironită de uşă, o prinse de mînă şi vru s-o tragă la joc. Dar ea se înspăimîntă grozav şi căută să-i scape, fiindcă-şi dăduse îndată seama că fiul de crai nu era altul decît împăratul Cioc-de-Sturz, care-o peţise pe vremuri şi pe care-l luase în rîs. Dar împotrivirea nu-i ajută la nimic, căci el o apucă şi mai zdravăn şi o trase după el, în sala tronului. Şi atunci, deodată, se rupse cordeaua de care-i stăteau prinse cele două ulcele şi se vărsă pe jos ciorba şi se împrăştie cît colo mîncarea. . Cînd văzură oaspeţii una ca asta, începură să rîdă cu toţii pînă ce nu mai putură şi-i aruncară numai cuvinte de batjocură. De ruşine, "biata fată de împărat ar fi vrut mai bine să intre în pămînt. Alergă spre uşă, ca să piară din ochii lor cît mai degrabă, dar pe scară o ajunse din urmă cineva şi o aduse înapoi. îl privi şi-şi dădu seama că era tot împăratul Cioc-de-Sturz. Iar el îi grăi cu blîndeţe:

— Nu te teme, că eu şi cîntăreţul cu care ai stat în coliba aceea -micuţă prin care sufla vîntul sîntem unul şi acelaşi om. De dragul tău m-am prefăcut în cerşetor, şi călăreţul care ţi-a spart oalele tot eu am fost. Şi toate astea le-am făcut ca să-ţi înfrîng trufia şi să te pedepsesc pentru felul cum m-ai batjocorit.

Atunci ea începu să plîngă amar şi se căi:

— Cît de nedreaptă am fost! Nu mă simt vrednică să-ţi fiu nevastă!

Dar el căută s-o abată de la gîndurile ei negre şi-i zise:

— Lasă, nu te mai omorî atît cu firea! Mîngîie-te că zilele de suferinţă au trecut şi acu' o să facem o nuntă să se ducă vestea!

Şi cît ai bate din palme, se iviră slujnicele de o gătiră cu

cele mai minunate straie din cîte s-au văzut vreodată. Veni apoi şi taică-său, împăratul cel bătrîn, veniră şi curtenii şi-i urară cu toţii să aibă parte de noroc la nunta ei cu împăratul Cioc-de-Sturz. Şi de-abia acum pot să zic că se puseră pe chef.. . Rău îmi pare, zău, că n-am nimerit şi noi pe acolo, că trebuie să se fi petrecut la nunta asta de pomină, cum nu s-a mai petrecut nicăierea pe lume!. .

.BABA DOCHIA

A fost odată o văduvă, care avea două fete. Şi din fetele astea, una era frumoasă şi harnică, iar cealaltă, urîtă şi leneşă. Credeţi ori ba, dar vezi că fata cea urîtă şi leneşă îi era mai dragă maică-si decît cealaltă, care nu mai pridea cu munca, fiind nevoită să ducă singură toate treburile casei. După toate astea, sărmana fată mai trebuia s-o pornească în fiece zi la fîntîna de pe uliţa mare şi, şezînd

ea pe ghizdurile de piatră, torcea toată vremea pînă ce-i ţîşnea sîngele din buricele degetelor. Şi într-o zi se întîmplă ca fusul să se roşească de sînge. Dacă văzu fata c-a minjit fusul, îndată se grăbi să-l spele. Se aplecă ea deasupra fîntînii, dar nu ştiu cum se făcu, că-i scăpă fusul din mîini şi căzu în adînc.

Fata începu să plîngă amar şi se duse tot într-o goană la maică-sa şi-i spuse nenorocirea care a dat peste ea. Baba parcă atît aştepta; începu s-o umple de ocări şi, cu o voce plină de venin, îi strigă fără milă:

— De ce-ai fost toantă şi-ai lăsat să-ţi cadă fusul în fîntină, hai? Acu', treaba ta, fă ce ştii şi scoate-l de-acolo!

Fata se înapoie la fîntînă, dar nu ştiu ce să facă. Pînă la urmă, îngrozită de ce avea să păţească de la maică-sa de nu i l-o aduce, se aruncă în fîntînă, după fus. Cum sări fata, cum nu mai ştiu ce-i cu ea, şi cînd îşi veni în fire, se văzu culcată pe o pajişte frumoasă, scăldată în razele soarelui şi smălţată cu mulţime de flori. Fata se sculă şi-o porni mai departe pe cîmpie. Merse ea cît merse şi-n drum iată că dădu peste un cuptor încărcat cu pîine. Şi piinea începu a striga:

— Fată bună, fată bună, scoate-mă afară din cuptor, scoate-mă degrabă, că de mult sînt coaptă!... Şi de mai stau în spuză o singură clipă, m-oi preface-n scrum !.. .

Fata se apropie de cuptor, apucă lopata, şi una după alta, trase afară toate pîinile. După asta, o porni mai departe şi-n drum dădu peste un măr. Şi avea mărul ăsta la mere, că-i stăteau crengile aplecate de povara fructelor! Şi mărul începu a striga:

Fată bună, fată bună, scutură-mă degrabă, scutură-mă, că merele mele de multă vreme sînt coapte

!Fata începu să scuture pomul, pînă ce căzură jos toate merele de nu mai rămase nici unul pe crengi. După aceea le strînse pe toate şi le orîndui frumos într-o grămadă. Şi de cum îşi termină treaba, o întinse la drum.

Merse ce merse şi într-un sfîrşit nimeri la o căsuţă; şi la fereastră văzu o bătrînă, care tot privea afară. Şi avea băbătia asta nişte clonţi de dinţi, că fata se înfricoşă şi dădu să fugă.

Dar bătrîna o strigă de pe urmă:

— De ce te temi, fata mea? Rămîi la mine, să-mi îngrijeşti de gospodărie. Şi dacă te-i dovedi harnică şi o să rînduieşti cum se cuvine treburile casei, n-o să te căieşti. Trebuie să fii însă cu mare băgare de seamă cînd îmi aşterni patul şi cată de scutură bine pernele, ca să zboare fulgii în toate părţile. De nu faci aşa, să ştii că nu ninge pe lume, căci eu sînt Baba Dochia!...

Auzind cît de frumos îi vorbea bătrîna, fata începu să prindă inimă, ba, de la o vreme, nu se mai temu de fel şi se învoi cu drag să intre în slujba ei.

Deretica prin casă întocmai cum îi poruncea bătrîna şi, cum era harnică şi pricepută, o mulţumea în toate. Şi atît de bine scutura pernele, că zburau fulgii ca zăpada, în toate părţile. Dar şi fata, nu-i vorbă, ducea un trai bun: nu-i zicea bătrîna niciodată vreun cuvînt de ocară, şi-n fiece zi avea grijă să-i dea numai ciorbe şi fripturi gustoase. S-au scurs aşa zile multe, spre bucuria amîn- durora, dar de la o vreme pe fată începu s-o cuprindă tristeţea. La început nu pricepu nici ea singură care o fi pricina, pînă ce băgă de seamă că o ajunsese dorul de casă. Şi măcar că aici o ducea de o mie de ori mai bine decît între ai săi, tînjea totuşi după locurile de baştină. Şi nemaiputînd răbda depărtarea, îi zise într-o bună zi bătrinei:

— Mamă Dochio, mi s-a făcut dor de casă, şi măcar că mi-e destul de bine la dumneata, dă-mi drumul să mă întorc la ai mei, că nu mai pot rămîne aici!

Baba Dochia o ascultă cu luare aminte, apoi îi zise:

— Nu-mi pare rău de fel, fata mea, că ţi-e dor de acasă şi că vrei să te întorci la ai tăi; şi pentru că m-ai slujit cu credinţă, o să te duc eu singură pînă la tărîmul oamenilor.

Acestea zicînd, o luă pe fată de mînă şi-o duse dinaintea unei porţi mari. Poarta se deschise deodată, şi de

cum păşi fata pragul, numai ce se porni să răpăie o ploaie de aur. Şi tot aurul rămase agăţat de fată, încît era aurită din cap pînă-n picioare.

Asta-i răsplata pentru hărnicia ta! îi zise Baba Dochia şi-i mai dădu pe deasupra şi fusul care-i

scăpase în fîntînă.

Apoi poarta se închise la loc şi fata se pomeni iar pe pămînt, nu departe de casa părintească. Şi cînd păşi în curte, cocoşul, care sta cocoţat pe cumpăna fîntînii, bătu din aripi şi începu să strige:

„Cucurigu-gagu !
Fata noastră, poleitd-n aur, trece-acuma pragu'!"

Intră fata în casă şi cum era acoperită numai şi numai cu aur din cap pînă-n picioare maică-sa şi sora cea leneşă o primiră foarte bine, arătîndu-se tare bucuroase.

Fata prinse a le povesti toate cîte i s-au întîmplat, şi cînd maică-sa auzi în ce chip ajunsese ea la aşa bogăţie, gîndi s-o fericească şi pe fata cea leneşă şi urîtă. Şi o îmboldi să facă şi ea ca soru-sa. Iar fata cea leneşă îi urmă sfatul: se aşeză la fîntînă şi începu să toarcă. Dar cum nu-i ardea de tors, şi pentru ca fusul să se mînjească mai repede de sînge, se înţepă la degete şi-şi vîrî mîna în mărăcini.

Şi cînd sîngele înroşi fusul, îl zvîrli în fîntînă şi sări şi ea după el. Mult nu trecu şi se trezi, întocmai ca şi soru-sa, pe pajiştea cea frumoasă, smălţată cu flori şi scăldată-n soare. Şi-o porni pe acelaşi drum.

Cum mergea ea aşa, ajunse la cuptorul cel plin cu pîine şi pîinea începu a striga într-una:

— Fată bună, fată bună, scoate-mă afară din cuptor, scoa- te-mă degrabă, că de mult sînt coaptă!. Şi de mai stau în spuză o singură clipă, m-oi preface-n scrum!. .

Dar fata cea leneşă nu se sinchisi de rugămintea pîinii şi răspunse :

— Păi cum nu, parcă altă treabă n-am! Caută-ţi pe altcineva, că n-am nici un chef să-mi murdăresc mîinile! şi-şi văzu de drum.

Şi merse ea ce merse, pînă ce ajunse la mărul cel încărcat de poame. Şi mărul se porni să-i strige:

— Fată bună, fată bună, scutură-mă degrabă, scutură-mă, că merele mele de multă vreme sînt coapte!

Fata cea leneşă nu se sinchisi de rugămintea mărului şi răspunse :

— Ţi-ai găsit chilipirul cu mine! Dacă se-ntîmplă să-mi cadă vreun măr în cap, ai?!..

Şi o porni mai departe la drum. Cînd se pomeni la casa Babei Dochia, nu se temu defel să intre înăuntru, căci

aflase de la soru-sa ■de dinţii cei mari ai bătrînei. Şi dintr-un cuvînt se tocmi în slujba ei.
în ziua dintîi se sili să se arate harnică şi îndeplini întocmai toate poruncile bătrînei, căci îi stătea tot timpul gîndul numai la grămada de aur pe care avea s-o primească-n dar. Dar de-a doua zi se puse pe lenevit şi lucra numai în silă şi pe sponci. Iar a treia zi nici nu mai vru să se scoale de dimineaţă.

Patul pe care dormea Baba Dochia îl făcea aşa, într-o doară, şi nici prin gînd nu-i trecea să scuture bine pernele ca să zboare fulgii din ele. Baba Dochia se săturâ curînd de atîta lenevie şi-i spuse că n-o mai ţine în slujbă.

Dacă-i auzi vorbele, leneşa noastră nu-şi mai încăpu în piele de bucurie. Socotea că după asta o să vină ploaia de aur.. .

Baba Dochia se duse şi cu leneşa la poarta cea mare, dar de cum trecu fata pragul, în loc de aur, începu să curgă peste ea o ditamai căldare de smoală încinsă.

— Iată-ţi şi răsplata pentru felul cum m-ai slujit! strigă Baba Dochia şi se grăbi să încuie poarta în urma ei.

Fata cea leneşă ajunse acasă ca vai de lume, mînjită cu smoală din cap pînă-n picioare. Şi cînd o zări cocoşelul, care stătea cocoţat pe cumpăna fîntînii, începu să strige din toţi rărunchii:

„Cucurigu-gagu !
Fata noastră cea rufoasă trece-acuma pragu'!"

Iar smoala rămase lipită de ea şi, cît a trăit, n-a mai fost chip să scape de aşa podoabă!

.GISCA DE AUR

A fost odată un om şi omul ăsta avea trei feciori. Pe cel mai mic dintre ei îl porecliseră Prostilă şi-l luau în rîs şi-l umpleau de ocări, ori de cîte ori aveau prilejul. într-o bună zi, cel mai mare dintre fraţi vru să se ducă în pădure să

taie lemne şi, mai înainte de a pleca, maică-sa îi puse-n traistă un cozonac bine rumenit şi tare gustos şi-o sticlă cu vin, ca să aibă cu ce-şi potoli foamea şi setea. Şi de cum ajunse în pădure, flăcăul nostiu se şi întîlni cu un omuleţ bătrîn şi tare cărunt. După ce-i dădu bineţe omuleţul prinse a se ruga de el:

— Măi băiete, dă-mi şi mie o bucată din cozonacul tău şi las-ă-mă să sorb o înghiţitură de vin, că nu mai pot de foame şi sete şi mă simt sleit!

Vezi însă că flăcăul se ţinea că-i deştept şi se răsti la omuleţ:

— Da' ştii că n-ai pretenţii mari!... Păi dacă ţi-oi da din cozonacul şi din vinul meu, mie ce-mi mai rămîne? Vezi-ţi de drum -şi nu mai supăra oamenii cerşind!...

Şi lăsîndu-l în plata domnului pe omuleţ, îşi văzu de drum mai departe. Ajunse la locul cu pricina şi se apucă imediat de lucru. Dar în timp ce se căznea să doboare un copac, loviturile căzdeau anapoda; şi, ca un făcut, îi scăpă securea din mînă şi nimeri cu tăişul în braţ, de trebui s-o pornească din nou spre casă să-şi lege rana. Vezi că pătărania asta i se trăsese de la omuleţul cel cărunt.

Cînd fu să plece în pădure cel de al doilea fecior, maică-sa îi puse-n traistă, ca şi celuilalt, un cozonac gustos şi-o sticlă cu vin. Omuleţul cel bătrîn şi cărunt îndată îi ieşi în cale şi-i ceru şi lui o bucată de cozonac şi o înghiţitură de vin. Dar mijlociul se răsti la el, ca şijfratele său mai mare:

— Ei, asta-i bună!... Păi dacă ţi-oi da şi ţie, n-o să-mi mai rămînă nici pe-o măsea, aşa că vezi-ţi de drum şi nu mai supăra degeaba oamenii!

Şi lăsîndu-l în plata domnului pe omuleţ, nici că se mai sinchisi de el şi-şi văzu de drum mai departe.

Dar pedeapsa nu întîrzie să vină: după ce izbi de cîteva ori cu securea în trunchiul unui copac, se vătămă aşa de rău la un picior, că trebui să fie dus acasă.

Văzînd ce se întîmplase cu fraţii săi, Prostilă îşi puse-n gînd să încerce şi el. Şi începu a se ruga de taică-său:

— Taică, lasă-mă şi pe mine o dată să mă duc în pădure la tăiat lemne!

Şi taică-său îi răspunse:

— N-ai văzut cît au pătimit fraţii tăi de pe urma asta? Lasă-te păgubaş, băiete, că n-ai tu cap pentru astfel de treburi!. . .

Dar Prostilă, nu şi nu, că el vrea să se ducă. Stărui atîta, că pînă la urmă taică-su trebui să încuviinţeze:

■— Ei, atunci du-te! Că de cîte-i pătimi, poate c-o să-ţi vină şi ţie mintea la cap!

Maică-sa îi dădu şi lui un cozonac, dar vezi că fusese plămădit numai cu apă şi copt în spuză! Şi-i mai puse-n traistă şi-o sticlă cu bere înăcrită. Cînd ajunse prîslea în pădure, se întîlni şi el cu omuleţul cel bătrîn şi cărunt. După ce-i dădu bineţe, moşneagul prinse a se ruga de el:

— Măi flăcăiaş, măi, dă-mi şi mie o bucată din cozonacul tău şi lasă-mă să sorb o înghiţitură de vin din sticla ta, că nu mai pot de foame şi de sete!

Prostilă luă aminte la vorbele omuleţului şi-i răspunse cu blîndeţe:

— Moşnegelule dragă, n-am în traistă decît un cozonac copt în spuză şi-o sticlă cu bere acră, da' dacă-ţi sînt pe plac bucatele astea, n-ai decît să te-aşezi colea, lîngă mine, să ne ospătăm împreună. Se aşezară ei pe iarbă, şi cînd scoase Prostilă merindele din traistă, odată-mi făcu nişte ochi — şi cum să nu facă t dacă văzu dinainte-i un cozonac galben-galben, de parcă ar fi fost plămădit numai cu ouă, şi dacă băgă de seamă că berea se preschimbase în vinul cel mai de soi!. Mîncară ei şi băură pînă ce se sătu- rară, şi la sfîrşit omuleţul zise:

— Fiindcă mi-ai dovedit că ai inimă bună şi din puţinul tău eşti gata să împărţi bucuros cu alţii, să ştii c-am să te fac fericit t Uite, vezi copacul cel bătrîn de colo? Apucă-te de doboară-l şi vei. găsi ceva la rădăcina lui.

Acestea zicînd, omuleţul îşi luă rămas bun şi-şi văzu de drum.

Prostilă dobori copacul şi găsi la rădăcina lui o gîscă cu penele numai şi numai de aur. O luă sub braţ şi se îndreptă spre hanul unde gîndea să mîie peste noapte. Hangiul avea însă trei fete, care, de îndată ce văzură gîsca, nu-şi mai aflară locul de curioase ce erau. Ardeau de nerăbdare voind să afle cit mai degrabă ce şart are pasărea asta minunată şi de ce soi o fi. Şi ar fi dat tustrele orice, numai să se aleagă fiecare cu cîte-o pană de aur!

Fata cea mare privea la giscă cu jind şi-şi zicea în sinea ei: „Las' că găsesc eu un prilej să pot smulge o pană!" Şi cînd Pros- tilă ieşi afară pentru o clipă, fata îşi luă inima-n dinţi şi apucă gîsca de-o aripă. Dar vezi, drăcie: degetele îi rămaseră prinse de pene!...

Puţin după aceea veni şi cea mijlocie, cu gîndul să smulgă şi ea o pană de aur. Dar abia se atinse de soru-sa, că şi rămase agăţată de ea.

Cînd o văzură venind şi pe cea de-a treia, care nutrea şi ea acelaşi gînd, cele două surori mai mari strigară la ea:

— Nu te apropia, pentru numele domnului, nu te apropia!.

Dar fata nu pricepu de fel de ce-i tot strigau surorile ei să
nu se apropie de gîscă şi gîndea în sinea ei: „Dacă ele s-au putut duce, de ce nu m-aş duce şi eu!" şi se repezi spre gîscă.

Dar abia o atinse pe una din surorile ei, că şi rămase agăţată de ea. Astfel, cîteşitrele trebuiră să-şi petreacă noaptea alături de zburătoarea cu pene de aur.

A doua zi, Prostilă îşi luă gîsca la subsuoară şi-o porni întins la drum, fără să se sinchisească de cele trei fele care erau agăţate de ea. Şi bietele fiice ale hangiului trebuiau s-o ţină tot într-o fugă după Prostilă, fie c-o lua la dreapta, fie c-o lua la stînga, ori încotro il duceau picioarele.. . Cînd ajunseră în mijlocul unei cîmpii, numai ce se întilniră c-un popă care tocmai trecea şi el pe acolo. Zărind popa o asemenea blestemăţie începu să strige ca din gură de şarpe:

— Necuviincioaselor, nu vă e ruşine să vă ţineţi scai după un flăcău ? Oare se cuvine să faceţi una ca asta ?!..

Şi după ce le muştrului în lege, o apucă pe cca mai mică de mînă, cu gînd s-o oprească. Dar, de îndată ce-o atinse, rămase şi el agăţat şi, de voie de nevoie, trebui să alerge şi el în rînd cu cîteşitrele. Merseră ei ce merseră, dar nu prea mult, şi iată că-n calea lor se ivi dascălul, care se minună grozav cînd îl văzu pe popă alergînd cît îl ţineau picioarele în urma a trei fete.

— Ei, părinte, da' încotro grăbeşti aşa tare?!. îi strigă el. Nu cumva să te iei cu altele şi să uiţi că mai avem azi un botez!.

Acestea zicînd, se repezi la popă şi dădu să-l tragă de mînecă, dar rămase şi el agăţat..

Cum alergau ei aşa toţi cinci, agăţaţi unul de altul de parcă ar fi fost înşiraţi pe-o sfoară, numai ce le trecură pe dinainte doi ţărani, care veneau de pe cîmp, cu sapele pe umeri. Popa îi strig

ă

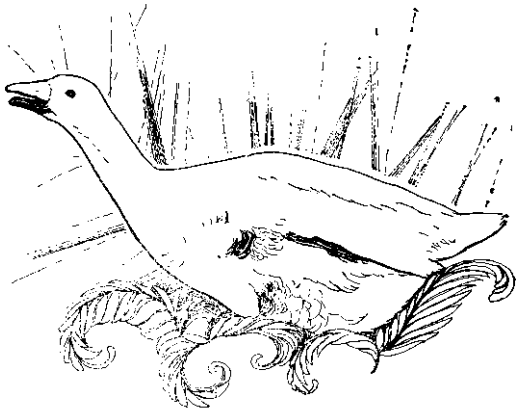

încă de departe, rugîndu-i să-l scape pe el şi pe dascăl de pacostea asta. Dar de-ndată ce-l atinseră ţăranii pe dascăl, rămaseră şi ei agăţaţi. Ei, comedie mare: şapte inşi se înşirau acum după Prostilă, care zorea cu gîsca la subsuoară!. . . Merseră ei ce mai merseră şi-ntr-un sfîrşit ajunseră într-o cetate mare, unde domnea un împărat care avea o fiica, numai bună de măritat. Şi era fiica împăratului atît de sanchie şi de ursuză din fire, că nimeni pînă atunci n-o putuse face să rîdă. Din această pricină, împăratul dăduse o pravilă, în care sta scris că acela care o va face pe domniţă să rîdă, o va lua de nevastă. Auzind acestea, Prostilă se înfăţişă înaintea fetei, cu gîsca la subsuoară şi cu tot alaiul cel năstruşnic după el. Şi cînd îi văzu domniţa pe toţi şapte alergînd în urma lui Prostilă, de parcă ar fi fost înşiraţi pe-o sfoară, odată izbucni într-un

hohot de rîs şi cu atîta poftă rîse, că nu-i mai fu chip să se oprească. Şi dacă văzu Prostilă că împlinise porunca împăratului, cuteză să-i ceară fata de nevastă, precum sta scris în pravilă. Numai că împăratului nu prea îi era pe plac ginerele şi născocea fel şi fel de chichiţe ca să scape de el. Pînă la urmă îi zise că i-o va da de nevastă pe fie-sa numai atunci cînd i-o aduce pe cineva care să fie în stare să bea tot vinul care ar încăpea într-o pivniţă.

Prostilă se gîndi că numai omuleţul cel cărunt din pădure i-ar putea veni în ajutor c-u'n sfat de folos. Porni deci într-acolo şi cînd ajunse, zări un om care şedea jos, taman pe locul unde doborîse copacul şi părea să fie tare amărit. Prostilă îl întrebă ce of are pe inimă de stă aşa cătrănit şi omul răspunse:

—■ Cum aş putea să fiu altfel dacă mă chinuieşte o amarnică de sete şi n-am cu ce-o stinge?! Iar de apă, cît o fi ea de rece, nu mă pot atinge, că nu-mi prieşte de fel! E drept că mai adineauri am golit un butoi cu vin, dar ce înseamnă o picătură la setea care mă frige pe mine? E taman cît o picătură pe o piatră înfierbîntată, zău aşa!

— Păi dacă-i numai asta, atunci află că mi-e în putinţă să-ţi astîmpăr setea — îi zise Prostilă. Hai, frăţioare, cu mine, şi o să bei pînă n-o să mai poţi!...

Îl duse apoi în pivniţa împăratului şi omul nostru se înfipse lîngă butoaiele cele mari şi, luîndu-le la rînd, bău, bău de stinse, pînă ce începură a-l durea şalele, nu alta. Nici nu trecuse bine ziua şi secase vinul din toate butoaiele.

Prostilă se duse la curte şi-i ceru din nou împăratului să-i dea fata de nevastă. Dar ţi-ai găsit să i-o dea!... Şedea cătrănit toată vremea şi nu se putea hotărî în ruptul capului să-şi mărite odrasla după un neisprăvit ca ăsta, căruia toată lumea îi zicea Prostilă.

Şi ca să scape de el, îl mai puse la o încercare. Cică trebuia să găsească un om, care să fie-n stare să mănînce un munte de pîine.. . Prostilă nu stătu multă vreme pe gînduri, ci porni imediat la drum. Cînd ajunse în pădure, în acelaşi loc unde doborîse copacul, zări un om cu o mutră tare necăjită, care-şi tot strîngea cureaua peste burtă, văicărindu-se într-una:

— Vai de măiculiţa mea, am înfulecat un cuptor întreg de pîine, da' ce-mi poate ajunge doar un cuptoraş, cînd sînt lihnit de foame ? !... Prin burtă-mi fluieră vîntul şi trebuie să-mi strîng tot mereu cureaua ca să nu cad de-a-mpicioarelea!.

Auzind acestea, Prostilă se bucură tare mult şi-i zise:

— Mă frate-miu, hai de te scoală şi vino cu mine, c-o să-ţi dau să mănînci pînă te-i ghiftui!.

Ajunseră ei în cetatea împărătească şi ce să vezi acolo: din făina care fusese strînsă în întreaga împărăţie, împăratul dăduse poruncă să se facă un munte uriaş de pîine.

Pădureţul cel hămesit de foame se aşează la poalele muntelui de pîine şi începu să înfulece din el, de parcă se băteau turcii la gura lui. într-o singură zi n-avu ce alege din muntele de pîine; şi cînd se lăsă seara, nu mai rămăsese din el nici măcar o fărîmiţă. . .

Dacă văzu asta Prostilă, îi ceru pentru a treia oară împăratului să-i dea fata de nevastă, dar acesta căută şi de astă dată să umble cu fofîrlica ca să scape de el.

Şi, în cuvinte mieroase, îl îndemnă să-i aducă la curte o corabie, care să fie aşa de năzdrăvană, încît să plutească şi pe apă şi pe uscat.

— Cînd te-oi vedea venind cu corabia la curtea palatului — îi mai zise el, voind să dea vorbelor un anume înţeles — să ştii că nu voi mai avea nici o pricină de împotrivire şi ţi-oi da fata de nevastă, pe loc.

Prostilă porni iar în pădure spre locul cu pricina şi aici îl găsi pe omuleţul cel bătrîn şi cărunt pe care-l ospătase din puţinele lui bucate. Şi bătrînul, ascultîndu-i păsul, îi grăi astfel:

Am mîncat şi am băut de hatîrul tău şi acu' o să-ţi dau

şi corabia! Acestea toate ţi s-
au cuvenit pe drept, fiindcă
n-am putut să-ţi uit
bunătatea şi mila pe care mi-
ai arătat-o la nevoie

.Şi omuleţul cel bătrin şi cărunt îi dărui corabia năzdrăvană, care, pasămite, plutea şi pe apă şi pe uscat. în clipa cînd Prostilă i-o aduse peşcheş împăratului, acesta nu mai avu ce să zică — că i se duseseră pe apa sîmbetei toate şiretlicurile — şi-i dădu fata de nevastă.

Şi se făcu o nuntă ca-n poveşti; iar după moartea împăratului, Prostilă urcă în scaunul domnesc şi trăi în fericire, pînă la adînci bâtrîneţi, alături de nevasta lui.APA VIEŢII

A fost odată un împărat şi împăratul ăsta zăcea de multă vreme pe patul de suferinţă. Şi cum era la capătul puterilor, nimeni nu mai trăgea nădejdea c-o să poată birui boala care-l mistuia. Cei trei feciori ai săi erau tare mîhniţi că nu se arată vreun semn de uşurare a bolii, şi-ntr-una din zile, coborînd ei în grădina palatului, începură a plînge cu lacrimi amare. Şi iată că-n calea lor răsări un moşneag, care-i întrebă de ce-s atît de îndureraţi. Flăcăii îşi descărcară sufletul şi-i povestiră cum că tatăl lor, împăratul, zăcea de amar de vreme şi că acum se afla pe pragul morţii, fiindcă nici o doftorie nu-i adusese lecuirea.

Moşneagul grăi atunci către ei:

— Mai ştiu eu un leac; îi zice apa vieţii. Cine a bea dintr-însa pe dată se înzdrăveneşte. Dar e tare greu să dai de leacul ăsta!

Atunci feciorul cel mare zise cu hotărîre:

— Luntre şi punte m-oi face şi tot o să-l găsesc.

Se duse la căpătîiul împăratului şi-i ceru îngăduinţa să pornească în lume, pentru a găsi apa vieţii, căci, spuse el, numai ea o să-l înzdrăvenească din nou pe împărat.

— N-am să îngădui una ca asta! răspunse împăratul. Mai bine lasă-mă să închid ochii, cu sufletul împăcat, decît să ştiu că te pasc atîtea primejdii...

Feciorul stărui însă într-atît, pînă ce împăratul îşi călcă pe inimă şi-i dădu în sfîrşit încuviinţarea.

În sinea lui, feciorul cel mare însă gîndea:

„De-oi reuşi să dobîndesc apa vieţii, dintre toţi fraţii mei tata pe mine o să mă îndrăgească cel mai mult şi o să mă înscăuneze pe tronul împărătesc."

O pomi deci în cea mai mare grabă şi, după ce călări el ce călări, cale lungă, nu glumă, se nimeri să-i răsară în drum un pitic, care-i strigă încă de departe:

— Hei, frăţioare, da' încotro alergi aşa zorit?

— I-auzi întrebare la piticul ăsta neghiob!... îl repezi cu trufie feciorul de împărat. Da' ce, trebuie să-ţi dau ţie socoteală încotro mă duc?

Şi-şi văzu mai departe de drum. Pe prichindel îl cuprinse mînia la auzul acestor vorbe şi abătu asupra trufaşului yn greu blestem.

... Şi numai ce se deschise în calea călăreţului o văgăună... şi cu cît înainta în ea feciorul de împărat, cu atît se înghesuiau mai mult munţii. Pînă la urmă[1];: cărarea se îngustă într-atît, că nu mai putu înainta nici măcar un pas şi nici să întoarcă armăsarul, nici să aescalece nu mái fu chip... Şi rămase astfel prins între munţi, ca într-o capcană. Astimp, împăratul zăcea pe patul lui de suferinţă şi-şi tot aştepta feciorul, care nu mai venea.

Văzînd că frate-său nu se mai întoarce, feciorul cel mijlociu îşi luă inima în dinţi şi, într-una din zile, îi zise tatălui său:

—Tată dragă, îngăduie-mi s-o pornesc şi eu după apa vieţii!

Dar în sinea lui îşi spunea: „Dacă fratele meu a pierit, mie o
să mi se cuvină acu' tronul, de izbîndesc să aduc leacul cel tămăduitor"

La început, împăratul nici nu voi să audă de aşa ceva, dar la stăruinţele feciorului, trebui să încuviinţeze.

Cel de-al doilea fecior al împăratului porni pe acelaşi drum ca şi fratele său şi-n cale se-ntîmplă să-i răsară acelaşi pitic, care-l strigă încă de departe, întrebîndu-l încotro se grăbeşte atît de tare.

Şi feciorul de împărat îi răspunse la fel de trufaş ca şi frate-
său:

— Auzi ce îndrăzneşte stîrpitura asta să-ntrebe!... Nu cumva trebuie să-ţi dau ţie socoteală încotro mă duc ?!...

Şi fără să-i mai arunce o privire, dădu pinteni calului.

Piticul abătu urgia blestemului asupra trufaşului şi, curînd, feciorul de împărat se trezi într-o văgăună care-l prinse în ea, de nu mai putu nici să se întoarcă şi nici să înainteze.

De, aşa păţesc totdeauna cei trufaşi!

Văzînd că nici fratele cel mijlociu nu se mai întoarce, cel mic ceru, la rîndu-i, învoirea de-a porni să caute apa vieţii. Şi, pînă la urmă, împăratul nu mai avu încotro şi trebui să-l lase şi pe el să plece.

Porni flăcăul cu inima uşoară şi se nimeri ca piticul să-i răsară şi lui în cale. Şi întrebîndu-l acesta încotro merge aşa de zorit, prîslea opri calul drept în faţa lui şi-i răspunse plin de cuviinţă:

— Taica zace pe patul de moarte şi-am pornit să caut apa vieţii, c-am auzit că numai ea ar putea să-i fie de leac.

— Da' de găsit, ştii unde s-o găseşti?

—Nu, asta n-o ştiu... — răspunse prîslea, cu mîhnire.

Pentru că nu eşti trufaş şi hain din fire ca fraţii tăi şi te-ai purtat cum se cuvine, o să te îndrum eu, ca să poţi dobîndi apa vieţii

Fătul meu, apa asta fără seamăn izvorăşte dintr-o fintînă care se află în curtea unui palat vrăjit. Dar de pătruns n-o să poţi pătrunde înăuntru, dacă n-o să ai vergeaua asta de fier şi aste două piini. Uite, eu ţi le dăruiesc. De vei bate de trei ori cu vergeaua în poarta de fier a palatului, porţile vor sări pe dată din ţîţîni şi s-or deschide înaintea ta. Dar vezi de ia seama că la intrare stau de pază doi lei, care se vor năpusti asupră-ţi cu gurile flămînde... De vei zvîrli fiecăruia cîte-o pîine, pe dată s-or linişti şi te-or lăsa să treci. Gră- beşte-te apoi să scoţi apa din fîntînă, mai

înainte de a bate miezul nopţii, că de n-o să faci aşa, poarta se va închide şi n-ai să mai poţi ieşi de acolo!

Feciorul de împărat îi mulţumi din suflet piticului pentru bunătatea lui şi, luînd vergeaua şi pîinile, o porni la drum. Şi cînd nimeri la palat totul se întîmplă după cum îl încredinţase omuleţul. Poarta se dădu în lături la cea de-a treia lovitură de vergea şi, după ce flăcăul potoli leii cu pîinile, intră în palat şi se pomeni într-o minunăţie de sală, că nici nu te mai vedeai în ea de mare ce era. . . Stă- pînii acelui palat se aflau acolo, cufundaţi într-un somn de vrajă, şi, după ce le scoase inelele din degete, prîslea mai luă cu sine o sabie şi-o pîine, pe care le găsise la picioarele tronului. Apoi intră într-o altă odaie şi acolo află o dalbă fecioară, frumoasă cum e soarele, care se bucură nespus cînd îl văzu venind. Se apropie ea de flăcău şi, sărutîndu-l, îi spuse c-a dezlegat-o de sub povara cea grea a blestemului şi că, drept mulţumire, îi va fi dat sa domnească peste împărăţia ei. Şi-i mai arătă domniţa că, de se va întoarce pină într-un an, îşi vor prăznui nunta. îl lămuri apoi în ce loc se află fîntîna cu apa vieţii şi-i dădu sfatul să se zorească şi să scoată apa mai înainte de a bate miezul nopţii. După asta, feciorul cel mic al împăratului trecu mai departe prin alte încăperi, şi iată că nimeri într-o odaie unde se afla o frumuseţe de pat, cu aşternutul proaspăt întins, care parcă numai pe el îl aştepta. şi cum se simţea tare trudit, voi să se mai odihnească puţin. Se cuibări el în pat şi curînd îl cuprinse somnul. Dormi, nu glumă, şi cînd se trezi, ce-i auziră urechile: ceasul bătea douăsprezece fără un sfert!

Sări în sus de tare ce se sperie şi, alergînd într-un suflet la fîntînă, scoase apa cu un urcior care se afla pe o lespede şi-o rupse la fugă. Şi toc-Tiai cînd era gata să iasă afară, ceasul bătu douăsprezece şi poarta cea de fier se-nchise cu atîta putere, că-i prinse din urmă căicuul şi-i smulse o bucată din el.

Prîslea nu luă în seamă ce i s-a întîmplat, fiind tare bucuros că dobîndise apa vieţii. Şi-n drum se nimeri să-i vină iarăşi în cale piticul cel inimos. Văzînd el sabia şi pîinea din mîinile voinicului, îi spuse:

— Lucru de mare preţ ai dobîndit, fătul meu! Cu sabia asta poţi birui oricîte oştiri ţi s-ar pune-ri cale, iar cu

pîinea asta poţi sătura o omenire întreagă, că oricît ai mînca din ea, tot întreagă rămîne.

Feciorul cel mic al împăratului n-avea însă inimă să se întoarcă acasă, la tatăl său, fără de fraţii lui, şi de aceea îl întrebă pe pitic:

— Dragul meu pitic, nu ştii cumva pe unde-or fi fraţii mei? Că multă vreme s-a mai scurs de cînd au pornit după apa vieţii şi încă nu s-au întors.. .

— Ba cum să nu ştiu — răspunse piticul. Chiar eu i-am vrăjit, drept pedeapsă pentru trufia lor. Şi acu' stau zăvoriţi într-o văgăună dintre doi munţi...

Auzind cît de rău o duc fraţii săi, flăcăul se rugă cu atîta stăruinţă de pitic, că acesta se îndură de el şi se învoi să le dea drumul. Dar mai înainte de asta, îi atrase luarea-aminte:

— Să te fereşti de ei cît oi putea, fătul meu, că tare-s negri şi haini la suflet!

Nu trecu o zi şi iacătă-i şi pe fraţii lui!...

Se bucură el revăzîndu-i şi le povesti din fir-a-păr toate prin cîte trecuse pînă a dat de locul unde se afla apa vieţii; cum a umplut un urcior cu apa cea tămăduitoare; cum a dezlegat de sub povara blestemului pe-o mîndreţe de domniţă, care s-a arătat gata să-l aştepte timp de-un an, ca după aceea să facă nunta; şi cum o să-i dea drept zestre toată împărăţia...

După ce sfîrşi el de povestit, au pornit-o tustrei la drum. Mer- seră ei ce merseră, pînă ce au nimerit într-o ţară pustiită de război şi foamete. Craiul acestor ţinuturi se socotea ajuns la aman, atîta era de mare prăpădul. Dar feciorul cel mic al împăratului îl scăpă de la ananghie, dîndu-i pîinea, cu care acesta hrăni şi îndestulă tot norodul din acea ţară. Şi-i mai încredinţă prîslea şi sabia, ca să-i biruie pe vrăjmaşi, astfel că-n scurt timp craiului îi fu în putinţă să întroneze din nou pacea şi liniştea în ţară. După aceea, prîslea luă înapoi pîinea şi sabia, şi tustrei fraţii îşi urmară calea spre casa părintească. Vezi însă că drumul era lung al naibii şi mai trebuiră ei să calce prin încă două împărăţii, încleştate de asemenea în război şi bîntuite de foamete.

Feciorul cel mic al împăratului dădu fiecărui crai să folosească pîinea şi sabia cît or avea nevoie şi, prin mila şi omenia lui, fură scăpate de la pieire noroadele din trei

împărăţii. După aceea, tustrei fraţii se urcară pe-o corabie şi porni pe mare, către casă.

în tot timpul călătoriei, cei doi fraţi mai mari nu-şi găsiră liniştea, şi cînd îi căutai, sporovăiau între ei, plini de pizmă:

— Ţîngăul ăsta cu caş la gură a avut un noroc chior de-a găsit apa vieţii, şi de acu' e sigur că taica o să-i dea lui pe mină împărăţia, care de drept ni s-ar fi cuvenit nouă! Şi uite aşa, o să ne lase muritori de foame...

Gîndiră ei multă vreme ce să facă, ce să dreagă şi, pînă la urmă, găsiră în ce chip să-l dea pieirii. într-o seară stătură la pîndă pînă ce prîslea închise ochii şi, cînd socotiră că doarme adine, numai ce vărsară apa vieţii într-un urcior al lor, iar în urciorul flăcăului puseră apă de mare, sărată.

într-un sfîrşit au ajuns ei acasă, şi cel mai mic dintre feciori se înfăţişă înaintea împăratului, cu urciorul, ca măria sa să bea dintr-însul şi să se tămăduiască. Dar cum apucă împăratul să bea o înghiţitură de apă sărată, i se făcu şi mai rău decît înainte. Şi-n timp ce bolnavul se văieta de moarte, cei doi fraţi mai mari veniră pe ascuns la căpătîiul lui şi începură a-l învinui pe cel mic c-ar fi vrut să-şi otrăvească tatăl, pe cînd ei îi aduceau cu adevărat apa vieţii. îi întinseră urciorul şi abia apucă împăratul să bea cîteva înghiţituri, că şi simţi cum i se duce boala şi se însănătoşeşte. Şi, pasămite, deveni iar om zdravăn şi în putere, ca-n zilele tinereţii.

De cînd tînjeau fraţii cei mari să se xntîmple una ca asta, să mi ţi—1 poată juca pe degete pe prîslea! După ce văzură că planul lor cel mişelesc a izbîndit, se duseră la el şi, luîhdu-l în rîs, îi spuseră:

— De, noi nu zicem că n-ar fi adevărat c-ai găsit apa vieţii, dar aşa e pe lumea asta: unii s-aleg cu osteneala, iar alţii cu răsplata. Trebuia să fii şi tu mai înţelept şi s-o păzeşti mai bine, că ţi-am luat-o de sub nas pe cînd dormeai pe corabie... Şi mai află că, de-acu' într-un an, unul din noi se găteşte s-o ia pe domniţa cea frumoasă de nevastă... Vezi însă de suflă vreun cuvînt faţă de tata, că al tău e dracu'!... El tot n-o să-ţi dea crezare şi-o să avem noi grijă să te mai vezi şi scurtat de cap. Da' de eşti cuminte şi-ţi ţii limba, treacă de la noi, îţi lăsăm viaţa!...

împăratul cel bătrin era grozav de înverşunat împotriva celui mai mic dintre fiii săi şi clocotea de furie la gîndul că acesta voise să-i curme viaţa. Ca să fie învăţătură pentru toţi, porunci să se adune de-ndată la palat curtenii cei mai de seamă, pentru un sfat grabnic şi, după ce chibzuiră ei cît chibzuiră, se luă hotărîrea ca feciorul cel mic al împăratului să fie împuşcat în taină.

într-una din zile se întîmplă ca prîslea să plece la o vînătoare, şi un vînător de-al împăratului primi poruncă să-l însoţească şi să-i facă de petrecanie în pădure. Dar bietul flăcău nu bănuia nimic din ce pusese la cale taică-său... Cînd au ajuns hăt departe, în adîncul pădurii, numai ei doi singuri-singurei, vinătorul odată se întunecă la faţă, şi arăta atît de trist, de parcă l-ar fi încercat o mare nenorocire.

— Dragul meu vînător, da' ce-i cu tine ?... Ce griji te apasă de te-ai înnegurat aşa? îl întrebă flăcăul, cu prietenie.

Vînătorul dădu să răspundă, dar se opri încurcat. Pînă la urmă însă nu-şi putu ţine ascunse gîndurile care-l mistuiau:

— Nu mi-e îngăduit să-ţi spun, şi totuşi trebuie...

Auzindu-i vorbele ciudate, flăcăul îl îndemnă cu blîndeţe :

— Hai spune deschis despre ce e vorba şi de-o fi nevoie, o să te iert!

— Află, dar — mărturisi vînătorul — că trebuia să te împuşc, împăratul, stăpînul meu şi tatăl domniei tale, mi-a poruncit să-ţi iau viaţa.

Flăcăul se sperie de grozăvia celor auzite şi încercă să-l înduplece pe acela care urma să-i fie călău:

— Dragul meu vînător, cruţă-mi viaţa, rogu-te, şi-o să-ţi dăruiesc hainele mele domneşti, iar tu să-mi dai în schimb hainele tale cele ponosite.

Vînătorul oftă din greu şi vorbi la rîndul lui:

— Asta am s-o fac cu dragă inimă, că tot nu m-aş fi îndurat să te dau morţii!...

Schimbară apoi hainele între ei şi vînătorul o porni spre palatul domnesc, iar prinţul se afundă tot mai mult în adîncul pădurii.

Peste cîtăva vreme sosiră la curtea bătrînului împărat trei harabale încărcate cu aur şi pietre preţioase

pentru fiul cel mic. Cercetă împăratul de la cine sînt şi pentru care pricină şi află el, de la oamenii care însoţeau darurile, că au fost trimise de către cei trei împăraţi care şi-au doborît duşmanii cu sabia feciorului său şi au astîmpărat foamea norodului din ţările lor cu pîinea dată de el. Şi că în acest chip gîndiseră să-şi arate, măcar pe puţin, recunoştinţa pentru binele făcut.

Şi deodată parcă se luă un văl de pe mintea împăratului:

„Oare nu cumva e nevinovat fecioru-meu?"

Şi nu se putu stăpîni să nu spună şi curtenilor ceea ce-l rodea:

— O, de-ar mai fi în viaţă, ce mi s-ar mai bucura inima! Rău îmi pare foarte şi amar mă căiesc c-am poruncit să fie dat morţii!...

Dar în adînca tăcere, care urmă vorbelor sale, se auzi un glas... Era al vînătorului!

— Mai trăieşte, măria ta, mai trăieşte!... Că nu m-a răbdat inima să îndeplinesc porunca înălţimii voastre!

Şi vînătorul începu a-i povesti împăratului, din fir-a-păr, tot ce s-a întîmplat atunci.

Auzind împăratul cum s-au petrecut lucrurile, i se luă o piatră de pe inimă şi porunci să se vestească de îndată, în toată lumea, că fiului său îi e îngăduit să se întoarcă oricînd acasă şi că va fi primit cu toată cinstirea cuvenită rangului său.

Poate că acum s-ar cuveni să spunem cîteva cuvinte şi despre domniţă. Iaca, să încercăm a ne întoarce şi la ea... Nemaifiind mult pînă să se încheie anul cel juruit, domniţa porunci să se dureze în faţa palatului un drum numai şi numai din aur. Iar după aceea le puse-n vedere slujitorilor săi că, de vor vedea venind spre palat un voinic care-o călări de-a dreptul pe drumul de aur, să ştie cu toţii că acela e mirele cel mult aşteptat... Şi că se cuvine a fi primit cu tot alaiul şi toată cinstirea. Iar de va călări vreunul pe lîngă drum, să nu-l lase să intre, că nu-i mirele cel adevărat. Cum timpul de un an aproape că se scursese, cel mai mare dintre feciori socoti că ar fi cazul s-o pornească degrabă spre palatul domniţei şi, dîndu-se drept acela care-o smulsese de sub povara blestemului, s-o ia de nevastă şi să mai dobîndească, pe deasupra, şi tronul împărătesc. Porni deci la drum, şi cînd se pomeni în faţa

palatului şi văzu drumul cu totul şi cu totul de aur, îşi spuse, în sinea lui: „Mare păcat aş săvîrşi dacă aş mîna calul pe aşa drum!" Şi cotind-o alături, pe dreapta, îşi îndemnă bidiviul să meargă mai departe. Dar cînd fu în dreptul porţii, slujitorii îl luară cu gura că n-ar fi mirele cel adevărat, ci un înşelător, şi-l zoriră să-şi vadă de drum.

Nu trecu multă vreme şi-o porni şi feciorul cel mijlociu în peţit. Cînd ajunse la drumul de aur, calul fu cît pe ce s-o apuce pe acolo, dar flăcăul îşi zise în sine: „Mare păcat ar fi ca fugarul meu să tocească cu copitele asemenea bogăţie! Şi, strunind calul, coti şi o luă alături, pe stînga. Dar cînd fu în dreptul porţii palatului, slujitorii îl luară cu gura că n-ar fi mirele cel adevărat, ci un înşelător, şi-l îndemnară să-şi vadă cît mai repede de drum.

Să tot fi rămas o zi-două pînă se împlinea anul, cînd o porni şi feciorul cel mic spre palatul domniţei, tocmai din ascunzişul lui din afundul codrului. Se zbuciumase el mult dacă să se ducă ori ba, dar, pînă la urmă socoti că lîngă aleasa inimii lui o să găsească alinare şi-o să-şi uite de toate suferinţele. Porni deci la drum, şi-n tot

acest timp, gîndurile îi alergau mereu la ea. De-ar fi putut să zboare, ar fi zburat ca vîntul şi ca gîndul, numai să fie cu o clipă mai devreme lîngă draga lui. Nu căta nici în dreapta, nu căta nici în stînga, robit numai şi numai de dorul lui... Şi cînd ajunse la drumul de aur, nici nu-l văzu, cum era să-l vadă! Calul o apuc

ăŞASE VOINICI DUC TOATE LA BUN SFÎRŞIT

A fost odată un om şi omul ăsta era atît de îndeminatic, că se pricepea la tot felul de meşteşuguri. A luptat el şi cu duşmanii şi s-a purtat ca un viteaz pe cîmpurile de bătaie. Dar de îndată ce s-a sfîrşit războiul, nu l-au mai ţinut în oaste şi drept răsplată pentru cît slujise pînă atunci i-au dat doar trei pitaci, să aibă şi el de cheltuială pentru drum...

„Bătaia asta de joc n-am să le-o iert, să n-aibă nici o grijă! îşi zise el. Să-mi găsesc eu numai nişte oameni potriviţi, că-l fac eu pe împărat să-mi dea tot aurul ţării!..."

Cu sufletul încărcat de mînie, omul se îndreptă spre o pădure şi numai ce dădu acolo peste un voinic, care tocmai smulsese din rădăcină şase copaci, de parcă ar fi smuls nişte spice de griu.

Şi cum i se păru numai bun pentru ce, avea el nevoie, ostaşul găsi de cuviinţă să-l întrebe:

— Măi frate-miu, n-ai vrea tu şa mă întovărăşeşti pe cele drumuri şi s-o pornim amindoi în lume?

— Mai încape vorbă că vreau? răspunse cu voioşie voinicul. Da' mai întîi îngăduie-mi să aduc maică-mi legătura asta de lemne.

Şi luînd un ditamai copacul, îl înfăşură ca pe-o funie în jurul celorlalţi cinci, aburcă legătura în spinare şi porni repejor spre casă. Trecu ce trecu, dar nu prea mult, şi iacătă că se şi-ntoarse. Şi mai înainte de a păşi amîndoi la drum, ostaşul îi zise:

— Mă frăţioare, după cîte văd şi după cît îmi dau eu cu presupusul, noi doi laolaltă am fi în stare să ducem orice lucru la bun sMrşit!

Merseră ei ce merseră o bucată bună de drum, şi numai ce dădură peste un vînător, care stătea în genunchi, cu puşca la ochi, gata să tragă. Ostaşul cătă la el, şi cum nu zărea nici un vînat prin apropiere, îl întrebă:

—Ce vrei să împuşti, vînătorule?

Iar acesta-i răspunse:

Vînătorul se arătă bucuros să-i însoţească şi porni laolaltă cu ei. Merseră ei o zi, merseră două, pînă ce ajunseră într-un loc unde se aflau şapte mori, ale căror aripi se învîrteau cu mare iuţeală, deşi nu venea de nicăieri nici o suflare de vînt, nici măcar atîta cit să fi clătinat o singură frunzuliţă.

„Ei, drăcie — se miră omul nostru — cum se face că aripile morilor se învîrtesc singure, cind nu adie nici urmă de vîntuleţ?!"

Nu se opri însă de fel, ci îşi urmă calea, în tovărăşia celorlalţi. Deodată, la vreo două poşte depărtare de locul acela, dădură peste un voinic căţărat într-un copac, care îşi ţinea astupată o nară şi sufla pe cealaltă.

— Bre omule, ce faci tu acolo, sus?! il întrebă ostaşul, nemai- putînd răbda de curiozitate.

-— Ia mai nimic!. . . La două poşte de aci sînt şapte mori de vînt şi, după cum vezi, suflu şi eu oleacă, să le fac să umble. — răspunse voinicul.

— Aha, asta ţi-e meseria! zise atunci ostaşul. Păi n-ai vrea, măi vericule, să te-nsoţeşti cu noi? Că după cîte văd şi după cît îmi dau eu cu presupusul, tuspatru laolaltă am fi în stare să ducem orice lucru la bun sfîrşit.

Cel ce sufla pe o nară ascultă vorbele oşteanului şi, fiindu-i pe voie propunerea, coborî din copac şi-i însoţi bucuros. Mai merseră ei aşa, şi după cîtva timp iată că se întîlniră cu unul care sta toată vremea numai într-un picior. Pe celălalt, pasămite, şi-l desprinsese din încheieturi şi-l aşezase alături de el. . .

Cînd văzu oşteanul drăcovenia asta, găsi cu cale să-l ia în zeflemea pe cel care şedea rezemat pe-un singur picior.

— Da' plăcută odihnă ţi-ai mai găsit, nenişorule, n-am ce zice! Te pomeneşti că-ţi prieşte al naibii!. . .

— Sînt gonaci de meserie — răspunse omul, nesinchisindu-se parcă de vorbele oşteanului — şi d-aia mi-am desprins un picior, să-mi domolesc goana; că dacă o iau la fugă cu amîndouă, întrec şi pasărea în zbor, înţelegi ?...

— Măi, măi, cum să nu înţeleg... —făcu oşteanul. Da' ce zici, nu te-ai învoi să te-nsoţeşti cu noi? îl îndemnă omul nostru. Că după cîte văd şi după cit îmi dau eu cu presupusul, tuscinci laolaltă am fi în stare să ducem orice lucru la bun sfîrşit.

Gonaciul se învoi şi intră în ceata lor. Au mers ei ce-au mers, dar nu prea mult, şi numai ce se pomeniră faţă-n faţă c-un soi de om, care purta o pălărioară pusă poznaş pe-o ureche, de-ai fi zis c-o ţine aşa, în bătaie de joc. Cînd îl văzu, omul nostru se apucă să-l ia la rost, da' ştii, bine de tot:

— Măi şolticule, mă, unde ai învăţat aşa ceva!... De ce nu porţi pălăria cumsecade, ca oamenii ?! Cum o ţii tu pe-o ureche, parc-ai fi Păcală!...

— Nu pot altfel — răspunse celălalt. Dacă aş face cum mă povăţuieşti, s-ar abate peste lume un ger atît de năprasnic, că ar îngheţa păsările în văzduh şi-ar cădea moarte la pămînt.

— Păi dacă-i aşa, vino cu noi, frate-miu — îl pofti omul nostru. Că după cîte văd şi după cît îmi dau eu cu presupusul, tuşşase laolaltă am fi în stare să ducem orice lucru la bun sfîrşit.

Şi au ajuns cei şase voinici în cetatea de scaun, tocmai în ziua cînd împăratul dăduse de veste că oricărui om, fie că-i de neam ori nu, îi e îngăduit să se ia la întrecere în fugă cu fata lui, şi că acela o va lua de nevastă care va ieşi învingător din această încercare, iar de va pierde cumva, va plăti cu capul semeţia lui. Omul nostru se înfăţişă dinaintea regelui şi-i zise:

— Măria ta, de e îngăduit, mi-aş pune un slujitor să alerge în locul meu.

— Fie! încuviinţă împăratul. Şi asta, ca să nu zici că-ţi pun beţe-n roate!... Da' atunci, pe lîngă viaţa ta, trebuie s-o pui chezăşie şi pe-a lui. Capetele amîndurora vor sta zălog pînă om afla de partea cui e izbînda.

După ce căzură astfel la învoială şi întocmiră legămîntul, omul nostru puse să-l cheme de grabă pe gonaci, îi prinse la loc piciorul şi-i zise:

— Ei, acu', arată ce eşti în stare, măi Picioare-Repezi!. . zboară ca vîntul, ca s-o întrecem pe domniţă şi s-o facem de ocară!...

Rămăsese hotărît ca să fie socotit învingător acela care va aduce cel dintîi apă de la un izvor ce se afla tare departe de palatul împărătesc. Gonaciul şi domniţa primiră fiecare cîte un urcior şi, la un semn, o luară la fugă amîndoi odată.

Să tot fi trecut o clipă, şi-n timp ce domniţa abia dacă făcuse o palmă de drum, pe gonaci nu-l mai văzu nimeni dintre oamenii care priveau la întrecere, de parcă ar fi trecut

un vifor pe lîngă ei... Cît ai bate din palme, voinicul ajunse la izvor, îşi umplu urciorul cu apă şi-o porni înapoi. Dar vezi că pe la mijlocul drumului îl apucă o pîrdalnică de obosealã şi, aşezînd jos urciorul, se culcă şi adormi. Noroc că avusese grijă să-şi pună sub cap o ţeastă de cal ca să doarmă pe ceva tare şi să nu-l fure cumva somnul mai mult decît chitea el să doarmă.

Între-acest timp, fata de împărat, care alerga iute, nu-i vorbă, dar, de, pe măsura unui om obişnuit şi nu a unui gonaci de meserie! ajunse şi ea la izvor şi, după ce umplu urciorul cu apă, se grăbi să se întoarcă. Aleargă ea ce alergă, şi, cînd îl văzu pe gonaci întins în mijlocul drumului şi dormind buştean, se bucură zicîndu-şi: „Bine că mi-a picat vrăjmaşul în mînă! Acu' nu-mi mai scapă el!..." Şi golindu-i urciorul, goni mai departe, cu puteri sporite. Rău ar mai fi păţit-o gonaciul nostru, de nu s-ar fi întîmplat ca vînătorul, cu vederea lui ageră, să fi urmărit de pe acoperişul palatului toată întîmplarea cu pricina!...

„Doar n-o s-o las pe fiica împăratului să izbîndească!" îşi zise el, în sine, înciudat. Şi, fără să mai stea o clipă la îndoială, îşi în- cărcă puşca, ochi şi trase cu atîta îndemînare, încît ţeasta de cal zbură de sub capul alergătorului, fără să-l vatăme cîtuşi de puţin. Gonaciul se trezi numaidecît, sări în sus ca ars şi băgă de seamă că urciorul era gol şi că fiica împăratului i-o luase cu mult înainte. Dar nu-şi pierdu defel cumpătul: o luă la goană spre izvor, îşi umplu din nou urciorul cu apă şi trase o fugă, că ajunse la ţintă cu zece minute înaintea domniţei.

— Vedeţi, oameni buni — şăgui el — abia acu' pot să zic şi eu că mi-am pus picioarele la-ncercare şi mi le-am dezmorţit niţeluş, că înainte, numai fugă nu se poate numi c-a fost!...

Împăratul era tare cătrănit că se sfîrşise aşa de prost întrecerea, iar fiică-sa numai că nu plîngea la gîndul că un soldăţoi prost, lăsat la vatră, reuşise isprava asta. Şi la sfat tainic, amîndoi chib- zuiră îndelung în ce chip ar putea să se descotorosească de peţitorul cel nedorit şi de tovarăşii săi. La un moment dat, împăratul se lumină la faţă şi zise:

— Slavă domnului! Nu-ţi mai face griji degeaba, fata mea, c-am găsit eu un mijloc să scăpăm de ei.

Apoi îi chemă la sine pe cei şase voinici şi le zise:

—■ Ei, acu' a venit timpul să vă veseliţi împreună şi să mîncaţi şi să beţi în lege, ca nişte oaspeţi de seamă ce-mi sînteţi.

îi pofti apoi într-o odaie cu podeaua de fier, cu uşile aşijderea din fier şi cu ferestrele avînd zăbrele tot din fier. în mijlocul acestei încăperi se afla o masă încărcată cu toate bunătăţile. împăratul îi îmbie cu o voce mieroasă:

— Ei, voinicilor, intraţi şi vă ospătaţi după pofta inimii!

De îndată ce trecură pragul, împăratul porunci să se închidă
şi să zăvorască pe dinafară toate uşile. Apoi, chemîndu-l pe bucătar, îi dădu ordin să încingă un foc straşnic dedesubtul odăii, pînă ce s-o înroşi tot fierul pardoselii. Bucătarul împlini porunca întocmai, şi cum în încăpere începuse să se facă din ce în ce mai cald, cei şase meseni crezură la început că se înfierbîntaseră din pricina prea multelor pahare pe care le dăduseră pe gît.. .

Dar băgînd de seamă că dogoarea creştea din ce în ce, hotărîra să părăsească încăperea. Şi ce crezi, de-abia atunci îşi dădură seama că uşile şi ferestrele erau zăvorite şi că tot răul le venea numai din partea împăratului, care voia să-i dea pierzării.

— Da' ce crede el, că ne-a prins în laţ? Cu noi n-o să-i meargă cu una cu două! strigă voinicul cu pălărioara pe-o ureche. O să dau drumul unui geruleţ, că afurisitul ăsta de foc n-o să mai ştie pe unde să se ascundă!. ..

îşi puse pălărioara ca lumea şi, cît ai zice peşte, se lăsă un ger atît de straşnic, că nu se mai simţi în odaie nici pic de căldură, iar bucatele de pe masă îngheţară în bliduri.

După vreo cîteva ceasuri, împăratul îşi dădu cu ideea că oaspeţii săi s-au făcut scrum din pricina dogoarei şi porunci să se deschidă uşile ca să poată vedea cu ochii lui cum pieriseră. Dar cînd pătrunse în odaie, să-i vie rău, nu altceva; cei şase voinici tăifăsuiau la masă, teferi şi plini de voioşie, de parcă n-ar fi trecut prin nici un neajuns. Ei îşi dezvăluiră dorinţa de a ieşi afară, să se mai încălzească, fiindcă în odaie era un ger straşnic, care îngheţase pînă şi bucatele de pe masă. Cu sufletul clocotind de mînie, împăratul alergă valvîrtej la bucătar şi-l umplu de ocări, întrebîndu-l de ce nu-i îndeplinise întocmai porunca. Dar bucătarul îi răspunse:

— Să se ducă măria voastră şi să se încredinţeze singur cită jărăgaie mai e şi-acum, iar dacă nu e cum zic, facă-mi orice!

împăratul văzu cu ochii lui că sub odaia de fier ardea şi acum cogeamite focul şi înţelese că pe calea accasta n-avea cum să le vină de hac celor şase voinici.

Şi se puse să chibzuiască din nou în ce chip s-ar putea descotorosi de oaspeţii nepoftiţi. Porunci apoi să-i fie adus ostaşul şi-i vorbi de părea că are numai miere în glas:

— Dacă te lipseşti de mîna fiicei mele, o să te încarc cu atita aur, cît nici n-ai să poţi duce!

— La asta mă-nvoiesc bucuros, măria ta — răspunse ostaşul. Şi dacă-i vorba de dat, păi atunci să-mi dai atîta aur cît să poată duce-n spate unul dintre slujitorii mei! Iar de te învoieşti, să ştii că niciodată n-o să mai cer mîna domniţei!

împăratul rămase mulţumit de răspunsul ostaşului şi acesta la rîndu-i se grăbi să-i zică:

— Află atunci, măria ta, că de azi în patrusprezece zile mă înfăţişez să-mi iau aurul!

Trimise apoi după toţi croitorii din ţară şi le porunci ca pînă în patrusprezece zile să-i coasă un ditamai sacul, cum nu se mai văzuse pînă atunci. Şi după ce sacul fu gata, voinicul care smulgea copacii din rădăcină îl aruncă-n spinare şi se înfăţişă regelui.

Văzîndu-l încă de departe, împăratul gîndi în sinea lui: „Aoleu, da' zdravăn voinic trebuie să mai fie şi flăcăul ăsta, de e în stare să ducă pe umăr un sac mai mare decît o casă!" Şi deodată îl apucă groaza: „Să ştii că-mi sleieşte de aur toată visteria şi mă lasă sărac lipit!.. "

Apoi porunci să se aducă o mie de ocale de aur — şi şaisprezece dintre cei mai zdraveni slujitori ai săi îl putură căra în spinare. Dar voinicul nostru apucă aurul cu o singură mînă şi, după ce-l zvîrli în sac, grăi:

— Măi oameni buni, de ce n-aţi adus mai multe grămezi deodată, nu vedeţi că nici fundul sacului nu s-a acoperit cumsecade?

împăratul porunci să i se facă pe voie şi slujitorii tot aduseră la aur, pînă ce se slei visteria. Zvîrli voinicul aurul în sac, dar nu ajunse să-l umple nici pe jumătate.

— De ce nu aduceţi mai din gros? îi luă el la rost. Cu firimiturile astea n-o să umplu eu sacul!

Aduseră încă şapte mii de căruţe încărcate cu aur strîns de prin toate colţurile ţării, şi voinicul le aruncă în sac împreună cu boii înhămaţi la jug.

— Acu' nu mai am răgaz s-aleg — zise el; tot ce-mi cade-n mînă pun în sac, doar-doar de l-oi umple odată!. .

A vîrît el în sac tot aurul, dar cum sacul mai avea mult pînă să se umple, voinicul grăi:

— Gata! A venit timpul să-i punem capăt! Ce să-i faci, uneori te mulţumeşti să legi sacul, chiar dacă nu-i plin pînă ^a gură!. ..

Apoi şi-l săltă în spate şi-o porni la drum, însoţit de tovarăşii
săi.

Cind se dezmetici împăratul şi băgă de seamă că un singur om îi căra toată avuţia ţării, se mînie foc şi poruflci călărimii să pornească în goana mare pe urmele celor şase hoinari şi să le ia aurul înapoi. Două regimente de călăreţi îi ajunseră numaidecît din urmă şi le strigară:

N-auziţi, mă, staţi pe loc, că sînteţi în puterea noastră! Daţi-ne sacul cu aur, că de nu, praf şi pulbere s-alege din voi

!BUNICUL ŞI NEPOTUL

fost odată un bătrîn împovărat de ani. Şi ,de bătrîn ce era,

A

privirea i se tulburase, auzul îi slăbise şi-i tremurau genunchii la orice mişcare. Cînd şedea la masă să mănînce, abia mai putea să ţină lingura îa mînă: vărsa ciorba pe masă, iar uneori îi. scăpau chiar bucăturile din gură. Şi văzînd pînă unde ajunsese bătrînul cu nevolnicia, fiul şi noră-sa se umplură de scîrbă. Nu-l mai aşezară să mănînce cu ei la masă, ci-l puseră într-un colţ, lîngă vatră.

Şi din ziua aceea îi dădeau mîncarea într-o strachină de lut, şi nici măcar atît cît să se sature. Bătrînul căta cu jind la masa încărcată cu bucate, şi ochii-i lăcrimau de amărăciune.

într-o zi, strachina de lut îi scăpă din mîinile cuprinse de tremur ; căzu pe jos şi se făcu cioburi. Cînd văzu asta, nora apucă să-l certe de zor, dar bătrînul se închisese în amărăciunea lui şi nu scotea o vorbă. Din cînd în cînd, numai, scăpa cîte-un oftat adînc.

„Asta e prea de tot!..." îşi spuseră în sinea lor bărbatul şi nevasta. Şi-i cumpărară din tîrg o strachină de lemn, pe cîteva părăluţe. Bietul bătrîn trebui să mănînce de aici înainte doar din strachina de lemn.

Şi iată că odată, înspre seară, cum şedeau cu toţii în odaie, nepoţelul — să tot fi avut gîgîlicea de copil vreo patru anişori — începu a-şi face de joacă cu nişte scîndurele.

— Ce faci tu acolo? îl întrebă taică-său.

— Fac şi eu o covăţică — îi răspunse copilaşul — din care să mănînce tata şi mama, cînd n-or mai fi în putere, ca bunicu'!...

Amîndoi părinţii cătară mult timp unul la altul şi de amar şi de ruşine îi podidi plînsul. îl poftiră de îndată pe bătrîn

să se aşeze la masa lor şi, din ziua aceea, mîncară iarăşi cu toţii împreună. Şi dacă din cînd în cînd se mai întîmpla ca bătrînul să verse din mîncare, nu-l mai lua nimeni

la rost...

(CELE TREI BRE DE AUR ALE LUI SCARAOŢCHI

Trăia odată într-un sat o femeie tare sărmană, şi femeia asta aduse pe lume un băiat. Şi de cum deschise pruncul ochii, se arătară semne că i-ar fi ursit ca la vîrsta de patrusprezece ani s-o ia de nevastă pe fiica împăratului.

Şi se întîmplă că peste puţină vreme să treacă prin satul acela însuşi împăratul. Dar cum oamenii de rînd nu prea aveau prilej să-i vadă faţa, nu-l recunoscu nimeni. Şi întrebînd el lumea de cîte s-au mai petrecut de curînd pe acolo, oamenii se grăbiră să-i răspundă :

— Zilele astea s-a născut un prunc, şi după cum zic semnele, se pare că i-a fost ursit ca la patrusprezece ani să se-nsoare cu însăşi fata împăratului.

împăratul, care era tare hain la suflet, auzi vestea şi nu-i plăcu defel, cum era să-i placă!. Se grăbi deci să se ducă la părinţii noului născut şi le vorbi cu atîta miere-n glas, de ai fi zis că le este cel mai bun prieten:

— Oameni buni, cum vă ştiu săraci lipiţi, teamă mi-e că n-o să-l puteţi îngriji cum se cuvine pe copilaşul vostru... Daţi-mi-l mie să-l cresc şi v-asigur că n-o să ducă lipsă de nimic!

La început părinţii nici nu voiră să audă de aşa ceva. Dar omul cel străin ştiu să-i înduplece, momindu-i cu bani grei, şi bieţii oameni gîndiră că, de vreme ce-i un copil norocos, tot ce fac ei e spre binele lui. Şi pînă la urmă i-l încredinţară.

împăratul aşează de îndată pruncul într-un sipeţel şi-o porni călare, într-o goană turbată. Şi nu se opri din goană pînă ce nu ajunse la o apă adîncă. Aci zvîrli sipeţelul în apă şi, răsuflînd uşurat gîndi în sinea lui: „Bine că mi-am scăpat fata de-un peţitor nepoftit!. ..

Dar vezi că sipeţelul nu se duse la fund, ci pluti pe valuri ca o corăbioară, fără ca vreun strop de apă să

pătrundă înăuntru. Şi pluti el aşa, pînă ce ajunse cam la vreo două poşte de cetatea împărătească. Mai departe nu putu însă trece, fiindcă i se pusese în cale stăvilarul unei mori, şi fu gata-gata să rămînă agăţat acolo

Din fericire, un argat zări la timp sipeţelul şi se grăbi să-l tragă la mal c-un cîrlig, încredinţat fiind că va pune mina pe cine ştie ce comoară.

Dar cînd îl deschise, nu găsi nici măcar un ban de aur... în schimb, dinăuntrul sipeţelului ridea la el o frumuseţe de băiat, care se arăta zdravăn şi plin de voioşie. Argatul îl duse degrabă stăpî- nilor săi, şi cum pe aceştia soarta nu-i învrednicise să aibă copii, oamenii se bucurară nespus şi luară hotărîrea să-l crească întocmai ca pe copilul lor. îl îngrijiră ei cu dragoste părintească şi, trecînd vremea, pruncul se făcu ditamai flăcăul. Şi cele mai alese virtuţi şi simţăminte erau zestrea firii lui.

Şi se întîmplă odată ca o furtună mare să-l prindă pe împărat tocmai prin acele ţinuturi şi să trebuie să-şi caute adăpost chiar la moară. De cum îl zări pe flăcăul cel chipeş, parcă îi înghimpă cineva inima, şi prinse să întrebe pe morar şi pe morăriţă de nu-i fiul lor.

— Nu — răspunseră aceştia — nu-i feciorul nostru, e un copil găsit. Acu' vreo patrusprezece ani l-am aflat într-un sipeţel care se agăţase de stăvilarul morii. Spre norocul lui, un argat de-al nostru a văzut sipeţelul şi l-a scos din apă.

Atunci împăratul îşi dădu pe dată seama că flăcăul acesta nu putea fi altul decît copilul cel norocos, pe care-l zvîrlise în apă, ca să-l dea morţii. Şi cum voia să-l piardă din nou, grăi către ei, cu şiretenie:

— Oameni buni, nu s-ar putea ca flăcăul vostru să pornească de-ndată la drum, pentru a-i duce împărătesei o veste grabnică din parte-mi?... Că, nu-i vorbă, pentru osteneală l-aş răsplăti cu doi bani de aur.

— Cum porunceşte măria ta, aşa să fie! răspunseră morarul şi morăriţa şi-l îndemnară pe flăcău să se pregătească de plecare.

Iar împăratul ticlui către împărătească cele ce urmează:

„De-ndată ce flăcăul acesta se va înfăţişa domniei tale cu cartea noastră, să fie dat pe mîna gîdelui, iar leşul să-i fie pus în gropniţă. Şi toată porunca ce-am dat-o să se îndeplinească fără zăbavă, mai înainte de a mă reîntoarce la cetatea de scaun!"

Flăcăul porni cu cartea împărătească, dar rătăci drumul şi se pomeni pe negura nopţii într-o pădure deasă.

Cum mergea el orbecăind, o lumină slabă prinse să licărească prin întuneric. Se îndreptă într-acolo şi dădu peste o căscioară. De îndată ce păşi pragul, văzu o femeie bătrînă, care cucăia lîngă vatră. Deşteptată de zgomot, baba tresări speriată şi-l luă la întrebări.

— Cum ai ajuns aici şi încotro mergi?

— Viu de la moară — căută s-o desluşească flăcăul — şi trebuie să duc o veste împărătesei. Dar cum am rătăcit drumul prin pădure, aş dori să mîi aici peste noapte, de nu-i cu supărare.

— Vai de tine, băiete! îl căina bătrîna. Peste rău adăpost ai mai dat! Locul ăsta e un sălaş de tîlhari, şi dacă te-or prinde aici cînd s-or întoarce acasă, n-or pregeta defel să-ţi pună pielea pe băţ, s-o ştii tu!...

— Vină cine-o vrea, că puţin îmi pasă! răspunse flăcăul. Mă simt atît de ostenit, că nu mă mai duc picioarele nici pînă colea.

Şi cum sfîrşi vorbele astea, se-ntinse pe o laviţă şi adormi buştean. După puţină vreme veniră şi tîlharii şi, dînd ei cu ochii de flăcău, întrebară cu mînie-n glas cine-i străinul care îndrăznise să le calce casa.

— Ia un sărman copil nevinovat — răspunse bătrîna. S-a rătăcit prin pădure şi eu i-am dat adăpost, aici, de milă. Are poruncă să ducă împărătesei o veste din partea împăratului.

Tîlharii nu se sfiiră cîtuşi de puţin să deschidă cartea împărătească, şi din ea aflară că flăcăul urma să fie dat pe mîna gîdelui, de îndată ce se va înfăţişa la cetatea de scaun. Şi pînă şi inimile lor neîndurătoare se înduioşară... Căpetenia lor făcu ferfeniţă cartea împărătească şi ticlui alta, în care se spunea că, de-ndată ce flăcăul se va înfăţişa la curte, să fie cununat cu domniţa, fiica împăratului. Flăcăului nu-i spuseră însă nimic, ci-l lăsară să se odihnească în tihnă, toată noaptea. în zori, cînd voinicul nostru făcu ochi, îi dădură cartea, îndrumîndu-l pe drumul cel mai scurt. De cum citi împărăteasa cele scrise, se sili să îndeplinească întocmai voia măriei sale împăratul şi porunci să se pregătească cele de cuviinţă pentru o nuntă ca-n poveşti. Şi fata de împărat se luă cu flăcăul cel norocos. Iar acesta, pe lîngă că era tare mîndru la chip, se arăta plin de bunătate şi prietenie faţă de ea, aşa că

domniţa prinse drag de dînsul şi trăiră în mulţumire şi voioşie de parcă s-ar fi cunoscut de cînd lumea.

După ce mai trecu o vreme, împăratul se întoarse la cetatea de scaun şi nu mică-i fu mirarea, cînd văzu că prorocirea s-a împlinit întocmai şi că flăcăul cel norocos apucase s-o ia de soţie pe fiică-sa.

— Cum s-a putut întîmpla o mişelie ca asta?! începu a striga împăratul către împărăteasă. Că doar în carte îţi dădusem cu totul altă poruncă.

Atunci împărăteasa îi întinse cele scrise de dînsul, ca să se încredinţeze singur că nu ieşise c-o iotă din vorbele sale. împăratul citi totul, de la-nceput pînă la sfîrşit, şi înţelese că la mijloc fusese o înşelătorie: cineva schimbase cele scrise de el şi aşternuse în carte alte vorbe mincinoase. Plin de mînie, îl chemă degrabă pe flăcău şi-i ceru socoteală de ce nu-i respectase porunca şi-i dăduse împărătesei cu totul altă veste.

— Nu mă simt vinovat cu nimic, măria ta. De, mai ştiu eu, s-ar putea ca, pe cînd dormeam, cei din pădure să fi înlocuit cartea domniei tale cu alta, dar eu..

— Mie să nu-mi umbli cu şoalda, auzi tu, că n-o să-ţi meargă chiar aşa uşor! strigă furios împăratul. Cui i-e drag s-o aibă de nevastă pe fiica-mea, mai întîi s-o pornească către iad şi să-mi aducă trei fire de aur din chica lui Scaraoţchi. Şi numai de mi-o aduce ce-i cer, o s-o poată păstra de soţie, de-acu'ncolo !...

împăratul socotea că-n felul acesta s-a descotorosit pentru totdeauna de ginerele cel nedorit, dar flăcăul numai ce-l înfruntă:

— N-avea grijă, tată socrule, c-o să-ţi aduc cele trei fire de aur, cînd nici nu gîndeşti! Nu mi-s eu omul să mă tem de vreun drac, cît o fi el de afurisit!.

îşi luă flăcăul rămas bun de la domniţă şi-o porni la drum. Şi cum mergea el aşa, nimeri la porţile unui oraş mare. Străjile de la porţi îi ieşiră în întîmpinare, întrebîndu-l care-i e meseria şi la ce treburi se pricepe.

— La orice lucru mă pricep! răspunse flăcăul.

— Păi dacă-i aşa — îi spuseră străjile — desluşeşte-ne şi nouă, că ţi-om rămîne îndatoraţi, de ce fîntîna noastră, din care înainte curgea totdeauna un vin pe cinste, acum a secat şi nu mai dă nici măcar un strop de apă?

— Aveţi oleacă de răbdare — căută să-i liniştească flăcăul. Cînd m-oi întoarce, n-o să rămîneţi fără răspuns.

Îşi urmă calea mai departe şi iată că ajunse la porţile altui oraş. Dar şi aici îi ieşiră străjile în întîmpinare, întrebîndu-l care-i e meseria şi la ce treburi se pricepe.

— La orice lucru mă pricep! fu răspunsul flăcăului.

— Păi dacă-i aşa — îi spuseră străjile — desluşeşte-ne şi nouă, că ţi-om rămîne îndatoraţi, pentru ce mărul din oraşul nostru, care pînă acum dădea roade de aur, anul acesta nici n-a înmugurit!

— Aveţi oleacă de răbdare — căută să-i liniştească flăcăul. Cînd m-oi întoarce, n-o să rămîneţi fără răspuns.

Merse el mai departe şi nimeri la o apă mare, pe care trebuia s-o treacă. Şi luntraşul îl întrebă, la fel ca şi ceilalţi, care-i e meseria şi la ce treburi se pricepe.

— La orice lucru mă pricep! răspunse flăcăul.

— Păi dacă-i aşa — îi spuse luntraşul — desluşeşte-mă şi pe mine, şi ţi-oi rămîne îndatorat, de ce trebuie să vîslesc eu într-una, de la un mal la altul, şi nu mă poate înlocui nimeni?

— Ai oleacă de răbdare — căută să-l liniştească flăcăul. Cînd m-oi întoarce, n-o să rămîi fără răspuns.

După ce trecu apa, pe mal, ce să vezi! se înălţa chiar poarta de la intrarea iadului! Şi se lăsase o beznă şi-un nor de funingine, de nu mai vedeai la doi paşi... Dar Scaraoţchi nu era acasă, ci numai maică-sa bună, Talpa-Iadului, care sta tolănită într-un jilţ cît toate zilele.

— Ce cauţi aici, pămîntene? îl descusu ea, şi după felul cum îi vorbea, nu părea a fi deloc supărată pe omul care îndrăznise să-i tulbure odihna.

— Vai de păcatele mele ce caut!... răspunse flăcăul, cu obidă-n glas. îmi sînt de trebuinţă trei fire din chica lui Scaraoţchi, că de nu i le-aduc împăratului, mă alungă şi nu mă mai lasă s-o ţin de nevastă pe fie-sa!...

— E i, ei, ai matale pretenţii cam mari, vericule!... îi răspunse Talpa-Iadului. Dacă ai norocul să mai fii pe-aici cînd s-o întoarce Scaraoţchi, mă tem că n-o să-ţi meargă tocmai bine. Da' uite nu ştiu de ce mă apucă aşa o milă faţă de tine şi-o să încerc să te-ajut

îi prefăcu apoi într-o furnică şi-i zise:

— Ascunde-te degrabă în cutele fustei, că acolo eşti la adăpost sigur!

— Las' că mă ascund acu', nu te teme! Că doar am văzut ce straşnic e adăpostul!... Dar vorba e ce mă fac eu cu alea trei întrebări, să le dau de rost: de ce fîntîna din care înainte izvora totdeauna un vin pe cinste, acum a secat de nu mai dă nici măcar un strop de apă? De ce mărul, care pînă acum dădea numai roade de aur, anul ăsta nici n-a înmugurit? Şi de ce un luntraş trebuie să vîslească într-una, de la un mal la altul, şi nu-l poate înlocui nimeni ?

— Grele întrebări mai pui şi tu, nenişorule! se minună măicu- liţa lui Scaraoţchi. Dar dacă o să stai cuminte şi o să-ţi ciuleşti bine urechile la ce-o răspunde întunecatul de fiu-meu, în timp ce i-oi smulge cele trei fire de aur din chică, sînt sigură că n-o s-aştepţi degeaba.

Cînd se lăsă de-a binelea întunericul, hop, că veni acasă şi Ucigă-l Toaca. Cum păşi pragul, amuşină aerul şi începu să dea semne de nelinişte. Parcă nu-i venea în nări aer tocmai curat...

— Aici nu este ceva în ordine! se răsti el la maică-sa. îmi miroase a carne de om, a carne de om, auzi?

Bănuind parcă ceva, Scaraoţchi îşi roti privirea de jur împrejur şi se apucă să scotocească prin toate ungherele. Dar oricît căută, nu . izbuti să găsească nimic. Talpa-Iadului voi să-l potolească şi începu a se răsti la dînsul:

— Cînd te-ai întors, erau toate lucrurile lâ locul lor, că abia terminasem cu dereticatul, şi acu', poftim! ai răsturnat casa cu susu-n jos!... Mereu îţi miroase a carne de om ! Mai bine te-ai aşeza la masă şi-ai mîiica de cină, decît să-mi faci iar de lucru!...

Dracul n-avu încotro şi, după ce mîncă şi bău vîrtos, se simţi obosit. Şi, lăsîndu-şi fruntea în poala maică-si, o rugă să-l caute-n cap.

Mult nu trecu şi diavolul prinse somn în gene... Şi unde îmi începu să sufle el şi să sforăie, de bubuia încăperea, nu altceva... Atît i-a trebuit maică-si: cînd văzu că doarme buştean, odată apucă între degete un fir de aur şi, după ce-l smulse din rădăcină, îl puse alături de ea.

— Aoleu — ţipă Scaraoţchi — da' ce te-a apucat, măiculiţă ?

— Am visat urît! fu gata cu răspunsul Talpa-Iadului. Şi-n vis se făcea că te-am apucat de păr.

— Da' ce-ai visat? fu curios să afle Ucigă-l-Toaca.

— Se făcea că o fîntînă, din care înainte vreme izvora totdeauna un vin pe cinste, acum a secat şi nu mai dă nici un strop de apă. Care să fie, oare, pricina?

— De-ar şti ei, oamenii!... răspunse diavolul. La fundul fîn- tînii, sub o piatră, s-a pripăşit o broască ţestoasă. Dacă i-ar veni de hac broaştei, din fîntînă ar începe să izvorască din nou numai vin pe cinste.

Talpa-Iadului începu să-l caute iarăşi în cap, pînă ce diavolul adormi buştean şi prinse să horăie de se cutremurau geamurile de la ferestre. Atît i-a trebuit maică-si: o dată-i smulse încă un fir de aur din chică.

— Aoleu — răcni Ucigă-l Toaca, furios — da' de ce nu te-astîm- peri, ai ?!...

— Nu mi-o lua în nume de rău, flăcăiaşul mamei — căută să-l îmbuneze Talpa-Iadului! Iar m-a încercat un vis urît.

— Şi, mă rog, ce-ai mai visat acum? o cam repezi Scaraoţchi pe mă-sa.

— Se făcea că un măr, care pînă acum dădea numai roade de aur, anul ăsta nici măcar n-a înmugurit. Care să fie, oare, pricina?

— Ehei — zîmbi iarăşi Scaraoţchi — de-ar şti proştii ăia de oameni!... Un şoricel s-a aciuat la rădăcina copacului şi-o roade vîrtos. Dacă i-ar face şoarecelui de petrecanie, mărul ar da iarăşi rod. Dar dacă şoricelul o mai apuca să roadă mai departe cîtăva vreme, s-a zis cu pomul, o să-l prindă uscăciunea de tot. Şi-acu', mai lăsă-mă-n pace cu visele tale, că dacă mă mai trezeşti o dată, mănînci o papară de n-o s-o uiţi cîte zile oi trăi!...

Talpa-Iadului îi spuse o vorbă de alean, îi spuse două şi-l potoli, cum numai ea ştia. Apoi începu din nou să-l caute-n cap, pînă ce-l văzu toropit în somn şi-l auzi sforăind.

Atîta doar i-a trebuit: smulse pe dată şi cel de-al treilea fir de aur din chica dracului. Iar după aceea îl puse uşurel lîngă celelalte două fire.

De arsura durerii, Scaraoţchi sări în sus de doi coţi şi dădu să se repeadă la maică-sa, răcnind ca scos din minţi.

Dar ea-l linişti din nou, parcă învinuindu-se, parcă dezvinovăţindu-se...

— Ce poţi să faci, dragu' mamei, dacă te-apucă visele cele rele?!

— Da' ce-ai mai visat iarăşi? căută să afle diavolul, mînat de-o aprigă curiozitate.

— Ei, ce-am visat ?!... Se făcea că un luntraş trebuie să vîslească într-una, de la un mal la altul, şi nu-l poate înlocui nimeni. Care-o fi, oare, pricina?

— Auzi, prostănacul, cum nu ştie?!... rîse diavolul. Cînd o veni cineva şi i-o cere să-l treacă peste apă, n-are decît să-i pună vîsla în mînă, de-or fi aproape de mal, şi gata! Din clipa aia, celălalt va trage la vîslă, iar el va fi izbăvit.

După ce Talpa-Iadului dobîndi cele trei fire de aur şi căpătă răspuns la cele trei întrebări, îl lăsă să se odihnească în linişte şi diavolul dormi somn greu pînă-n spre ziuă.

Cînd îl văzu plecat de acasă, la treburile lui, bătrîna scoase furnica din cutele fustei şi-i dădu iar înfăţişare omenească. Apoi îi zise flăcăului:

— Iată, ai aici cele trei fire de aur; cît priveşte răspunsul la cele trei întrebări, cred că nu ţi-a stat gîndul la altceva şi ţi le-ai vîrît pe toate în glagorie...

— Chiar aşa e — răspunse flăcăul — mi le-am întipărit bine-n minte.

Şi acu' — îl zori bătrîna — vezi de ia-ţi tălpăşiţa, să n-o păţi cumva cu întunecatul de fiu-meu

!Flăcăul găsi multe cuvinte de mulţumire pentru ajutorul pe care i-l dăduse bătrîna, cînd se aflase la mare ananghie, şi pleca din iad, bucuros că-i mersese totul din plin. Cînd ajunse la malul apei, luntraşul îi ceru răspunsul făgăduit.

— Mai întîi trece-mă pe malul celălalt şi nu te ngriji, că ţi-oi. spune ce trebuie să faci ca să poţi scăpa de cazna ce te apasă!

Şi după ce coborî pe mal, îi spuse ce auzise de la Scaraoţchi:

—■ Cînd o veni cineva şi te-o ruga să-l treci apa, dendată ce-aţi fi lîngă malul celălalt, n-ai decît să-i pui vîsla în mînă, şi gata! Din clipa aia va trebui să împingă el la vîslă, iar tu vei fi izbăvit.

Merse el ce mai merse, pînă ce nimeri iarăşi la oraşul cu pomul, cel sterp. Străjile i se puseră din nou în cale şi-i cerură să le dea răspunsul făgăduit.

Şi-atunci flăcăul se grăbi să repete cele ce auzise din gura lui Scaraoţchi:

— Dacă i-aţi face de petrecanie şoricelului care roade copacul la rădăcină, mărul ar înflori şi-ar da din nou roade de aur.

Străjile îl copleşiră cu vorbe de mulţumire şi, ca o dreaptă răsplată, îi dăruiră doi catîri încărcaţi cu saci de aur.

în cele din urmă, drumul îl duse şi la oraşul cu fîntîna secată. Şi aici îl întîmpinară străjile, cerîndu-i să le dea răspunsul făgăduit. Şi el repetă atunci cuvintele lui Ucigă-l-Toaca:

— La fundul fîntînii, sub o piatră, s-a pripăşit o broască ţestoasă. Dacă i-aţi veni de hac, din fîntînă ar începe să izvorască, din nou numai vin pe cinste.

Oamenii se simţeau fericiţi că ştiau de-acu' în ce chip să stîr- pească răul şi-i aduseră şi ci doi catîri încărcaţi cu saci de aur.

Mai merse el ce mai merse şi, într-un tîrziu, ajunse acasă, la nevastă-sa, care se bucură din tot sufletul, aflînd că izbîndise în încercarea lui. A doua zi, flăcăul îi aduse împăratului cele trei fire de aur după care tînjise, şi acesta, văzînd că-n urma voinicului nostru păşesc patru catîri încărcaţi cu aur, află pricină de bucurie şi mai mare.

— Văd că mi-ai împlinit în totul porunca, şi deacu' încolo, nimeni n-o să-ţi mai tulbure căsnicia cu fiică-mea. Dar ia spune-mi, iubite ginere, de unde şi-n ce chip ai dobîndit atîta avere? Că asta-i comoară, nu glumă!.

— Am trecut o apă — îl lămuri flăcăul — şi cînd am ajuns pe celălalt mal, în loc de nisip, peste ce crezi c-am dat? Peste boabe de aur curat, zău aşa!

— Ce crezi, oare aş putea culege şi eu niscaiva aur de acolo? îl cercetă împăratul şi-i sticleau ochii de lăcomie.

— Cît pofteşti, ce mai încolo-ncoace! îl încurajă flăcăul. Şi e lesne dc tot: pe mal o să găseşti un luntraş, şi de cum l-oi ruga, te şi trece pe malul celălalt. După aia, n-ai decît să-ţi încarci sacii cu aur...

împăratul cel nesăţios porni în grabă la drum şi, cum ajunse la apa cea mare, făcu semn luntraşului să-l treacă dincolo. Luntraşul veni de-l luă în barcă dar, de cum ajunse pe celălalt mal, puse vîsla în mîna împăratului şi-o tuli. Iar împăratul rămase acolo să-şi ispăşească păcatele.

— O mai vîsli şi-acum?

Auzi întrebare? Ba bine că nu! Că doar nu s-o fi găsit nimeni atît de nătărău, ca să-i ia vîsla din mînă. .

.CROITORAŞUL CEL VITEAZ

I^ntr-o frumoasă dimineaţă dc vară, un croitoraş şedea la masa

lui de lucru, de lingă fereastră şi, cum era plin de voioşie, cosea de zor şi mîinile parcă-i alergau singure pe înseilătură. Tocmai într-acest timp se întîmplă să treacă pe stradă o ţărancă, care striga cît o lua gura:

— Magiun bun de vinzare! Hai la magiun!

Cuvintele femeii îi sunară plăcut în auz şi, scoţîndu-şi pe fereastră căpşorul cel drăgălaş, croitoraşul ii zise:

— Ia vino sus, dragă mătuşică, că la mine o să-ţi desfaci repede toată marfa!

Femeia urcă anevoie cele trei trepte, din pricină că avea un coş tare greu, şi cînd ajunse în camera croitorului, acesta o puse să dezlege şi să-i arate toate oalele cu

magiun. Le cercetă cu atenţie, nu cumva să se înşele, le cîntări în mînă, pe rînd, îşi vîrî nasul în fiecare, şi-n cele din urmă îi spuse:

— Da, da, nu-i tocmai rău!. Ia cîntăreşte-mi, dragă mătuşică, aşa, ca la vreo patru uncii[1]. Adică, ia stai poate să fie chiar şi-un sfert de funt [2], că doar n-o să sărăccsc din pricina asta!

Femeia, care trăsese nădejde că-i un muşteriu bun şi c-o să-i facă cine ştie ce vînzare, îi cîntări cît ceruse, dar plecă îmbufnată şi bombănind.

„Magiunul ăsta cred c-o să-mi priască al naibii! îşi spuse croitoraşul, în sinea lui. . . Şi-o să-mi dea şi putere, nu glumă!" Scoase pîinea din dulap, îşi tăie o bucată zdravănă şi nu se zgîrci defel s-o ungă cu magiun din belşug. „Ei, ştiu eu c-o să-mi placă mult — se bucură el — clar nu m-ating de ea pînă nu dau gata vesta!.

Puse felia de pîinc cît mai aproape dc el, s-o aibă tot timpul în faţa ochilor, şi se apucă să coasă mai departe. Şi de bucuros ce era, făcea împunsături din ce în ce mai repezi. în vremea asta, mirosul cel dulce al magiunului se răspîndi în toată odaia şi ajuns

---

1» **uncie - 10 grame. (n. t.)**

e

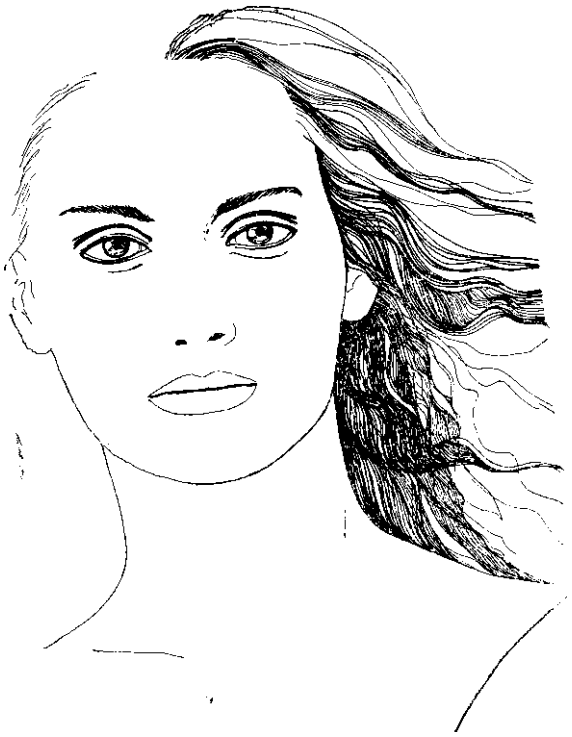

la droaia de muşte care moţăiau pe pereţi. Atrase de mirosul plăcut, acestea dădură buzna să se aşeze grămadă pe bucata de pîine.

— Hei, muştelor, da' cine v-a chemat aici!? strigă înciudat croitoraşul, încercînd să alunge oaspeţii nepoftiţi.

Dar muştele, care nu înţelegeau de loc graiul oamenilor, nu se lăsară izgonite, ci tăbărîră puzderie asupra ospăţului. Atunci croitoraşul îşi ieşi din sărite şi, apucînd o basma, începu să lovească fără cruţare în grămada de muşte. „Păi dacă-i aşa, las' pe mine, că vă-nvăţ eu minte!" îşi zise el. Ridică basmaua, numără, şi ce credeţi: nu mai puţin de şapte muşte zăceau moarte în faţa lui, cu picioruşele ţepene! ,,Da' ştii că-mi eşti voinic, mă băiete! se grozăvi el şi-şi admiră singur vitejia. O ispravă ca asta se cuvine s-o afle pe dată tot tîrgul!. " îşi croi la iuţeală un brîu, îl cusu bine să fie trainic şi brodă pe el, cu litere de-o şchioapă: „Şapte dintr-o lovitură!"

„. .Da' ce, parcă tîrgul ăsta al nostru e de ajuns? continuă el să vorbească cu sine însuşi; de drept, lumea întreagă ar trebui să-mi afle isprava, că doar nu e un fleac!"

Şi de voios ce era, inima începu să-i tresalte ca o codiţă de miel.

Se socoti el ce se socoti, şi cum atelierul i se păru prea neîncăpător pentru o asemenea vitejie ca a lui, îşi încinse brîul, hotă- rît să-şi încerce norocul în lumea largă.

înainte de-a porni la drum, scotoci prin toată casa, doar- doar de-o afla ceva de-ale gurii, ca să ia cu el, dar nu găsi decît o bucată de brînză veche, pe care se grăbi s-o vîre în buzunar.

Nici nu apucase bine să treacă de poartă şi numai ce zări o pasăre care se încurcase într-un mărăciniş şi se zbătea să iasă de acolo. O scoase dintre mărăcini şi-o vîrî şi pe ea în buzunar, lîngă. bucata de brînză.

Apoi o porni voinicește la drum, şi uşurel şi sprinten cum era,, pas să se prindă oboseala de el. Drumul pe care-l apucase ducea peste un munte, şi cînd se văzu în creştetul lui, dădu peste o namilă de uriaş care privea liniştit în zare. Croitoraşul se apropie de dînsul, fără teamă, şi se şi băgă în vorbă cu el:

— Bună ziua, frate-miu; după cum văd, stai aici, la viaţă tihnită, şi te mulţumeşti să măsori doar cu ochii,

lumea! Păi asta-i treabă pentru un voinic ca tine ?! Şi oare se cade să te laşi în dorul lelii?!. Eu nu mă mulţumesc doar cu atît şi-am pornit să colind lumea largă, ca să-mi încerc puterile şi norocul. ., N-ai vrea cumva, să vii cu mine?

Uriaşul se întoarse cu dispreţ spre croitoraş şi n-avu decit un singur răspuns:

— Ţi-ai şi găsit cu cine să mă-nsoţesc! C-un ţîşti-bîşti, c-un coate goale!.

— Ce-ai spus ?! Na, citeşte ici, ca să-ţi dai seama cu cine ai de-a face şi p-ormă să vorbim. — se grozăvi croitoraşul nostru şi-şi descheie haina, arătîndu-i uriaşului brîul.

Uriaşul citi: „Şapte dintr-o lovitură!" şi cum credea că-i vorba de şapte oameni doborîţi de croitoraş dintr-o dată, începu să se uite parcă mai altfel la fărîma de om ce-i stătea în faţă. Dar în sinea lui tot nu-l crezu în stare de asemenea faptă şi socoti de cuviinţă să-l pună la încercare.

Luă de jos un pietroi şi mi ţi-l strînse în pumn pînă ce începu să picure apă dintr-însul.

— Hai, fă şi tu ca mine, de eşti chiar atît de voinic pe cît spui! îl îmbie uriaşul.

— Numai atît?!. păru să se mire croitoraşul. Păi asta-i o joacă de copil pentru unul ca mine!

Nici nu-şi termină bine vorbele şi, băgînd mîna în buzunar, scoase bucata de brînză şi-o strînse-n pumn pînă ţîşni tot zerul din ea.

—■ Acu', ce mai ai de zis? îl înfruntă croitoraşul.

Uriaşul tăcu încurcat, dar parcă tot nu-i venea a crede că fărîma asta de om are atîta putere. Şi ca să-l mai încerce o dată, ridică un alt pietroi din pulberea drumului şi-l zvîrli atît de sus, că abia îl mai puteai zări cu ochii.

— Ei, pricăjitule, ia să te văd şi pe tine cc poţi!.

— Straşnică azvîrlitură, n-am ce zice! răspunse croitoraşul, dar vezi că pînă la urmă, pietroiul pe care-l aruncaşi tot s-a întors pe pămînt!. . . Eu o să zvîrl unul şi n-o să se mai întoarcă niciodată. ..

Acestea zicînd, scoase pasărea din buzunar şi-i dădu drumul în văzduh. Bucuroasă la culme că-şi recăpătase libertatea, păsărică se avîntă în înaltul cerului şi nu se mai întoarse.

— Ei, cum îţi plăcu zvîrlitura asta, frate-miu ?!,. îl cam luă peste picior croitoraşul.

— **Ce să** zic, **văd că** la aruncat te pricepi! recunoscu uriaşul, **cam în** silă. **Da' e vorba:** de altele eşti **bun?** Să cari **în** spinare o **povară mai ca lumea, ai putea?** Sau te **dor** şalele?!...

îl duse pe croitoraş la un coşcogeamite stejar, care zăcea do- t>orît **la pămînt şi-i zise:**

■— Ia să te văd! De eşti chiar atit de voinic pe cit spui, aju- tă-mă să scot copacul ăsta din pădure!

— Da' cum să nu, bucuros! răspunse croitoraşul. Hai treci de ia în spinare tulpina cu partea dinspre rădăcină, iar eu o să duc coroana, că doar crăcile şi frunzişul îs partea cea mai grea.

Uriaşul îşi săltă tulpina pe umăr, iar croitoraşul, al naibii, odată-mi sări pe-o creangă. Şi cum matahala nu mai putea să-şi întoarcă de fel capul înapoi, trebui să care în spate tot copacul, ba-l mai cără şi pe croitoraş, pe deasupra! Ghiujul şedea liniştit pe creanga lui şi fluiera plin de voioşie cîntecul: „Trei croitoraşi au ieşit călare din oraş", ca şi cînd ar ii fcst o joacă pentru el să ducă-n spinare asemenea greutate. Uriaşul cără copacul o, bucată bună de drum, dar la un moment dat simţi că-l lasă puterile şi strigă gîfîind:

— Opreşte, mă, că nu mai pot; prea e greu! Trebuie să-l dau jos din spinare, că m-a deşelat...

Croitoraşul sări sprinten de pe creangă şi, apucind trunchiul cu amîndouă miiniie, de parcă l-ar fi cărat tot timpul pînă atunci, începu să-şi rîdă de bietul uriaş:

— Poftim, coşcogeamite matahală şi nu e în stare să ducă-n spate un fleac de copac ca ăsta!...

Merseră ei ce mai merseră împreună şi se nimeriră să ajungă în faţa unui cireş. Uriaşul apucă numaidecît crengile de sus, încărcate cu cireşe pirguite şi, aplecînd trunchiul pomului pînă-n dreptul voinicului nostru, îl îndemnă să-l prindă în mînă, ca să poată culege cireşe cit i-o fi voia. Dar vezi că voinicul nostru era prea slăbuţ ca să poată ţine pomul, şi cînd uriaşul îl lăsă din mină, cireşul îşi ridică deodată crengile, saltîndu-l în aer şi pe croitoraş. Mult nu trecu şi se pomeni iar pe pămînt viu şi nevătămat. Vă închipuiţi dumneavoastră că acum fu rîndul uriaşului să-l ia în zeflemea!

— Cum vine asta, voinicosule, n-ai nici măcar atîta putere să ţii locului nişte crengi atît de subţirele ?!.

— Ia auzi-l ce vorbeşte!. Păi putere am cită pofteşti!. se grăbi croitoraşul să răspundă. Ce, asta ar putea să fie un lucru anevoie pentru unul care a doborit şapte dintr-o lovitură! Da' e vorba c-am sărit peste pom din cu totul altă pricină... Auzii prin. tufişurile alea nişte vînători care tot slobozeau focuri de puşcă şi-am fost curios să văd şi eu ce e. Sări şi tu ca mine, de poţi!.

Uriaşul îşi făcu vînt, dar oricît încercă el, nu fu în stare să sară peste pom, ci rămase agăţat cu picioroangele prixţtre crăci. Şi ■se întîmplă ca şi de data asta să se arate mai dibaci croitoraşul. Atunci uriaşul încercă altceva:

— De eşti atît de voinic pe cît spui, atunci hai cu mine în peştera uriaşilor, să mîi acolo peste noapte.

Croitoraşul se învoi bucuros şi-l urmă. Intrară ei în peşteră şi numai ce dădură cu ochii de o mulţime de uriaşi care stăteau roată în jurul unui foc. Şi fiecare matahală ţinea în mînă cîte-o oaie friptă şi se înfrupta din ea. Croitoraşul cătă cu atenţie împrejur şi-şi spuse în sinea lui: „Oricum, aici tot te mişti mai în voie decît în chichineaţa aia de atelier!"

Uriaşul îl duse în dreptul unui pat şi-l îmbie să se culce în el şi să doarmă cît i-o fi voia. Dar vezi că patul ăsta era prea mare pentru croitoraşul nostru, aşa că nu se culcă în el, ca toţi oamenii, ci se ghemui într-un colţişor. Pe la miezul nopţii, socotind că croitoraşul e toropit de somn, uriaşul fără să facă pic de zgomot şi, apucînd un drug mare de fier, izbi în pat cu atîta putere, că-l sfă- rîmă în două. ,,De-acu', s-a zis cu lăcusta asta afurisită!" se bucură el.

A doua zi, în zori, uriaşii o porniră în pădure şi nici nu-l luară în seamă pe croitoraş. Uitaseră cu totul de el. Cînd colo, ce să vezi: al naibii ghiuj păşea pe urmele lor, voios şi plin de semeţie! Tare se mai înspăimîntară atunci uriaşii văzîndu-l şi, temîndu-se să nu se încaiere cumva cu ei şi să-i facă pe toţi chisăliţă, o luară la goană de le sfîrîiau călcîiele, nu alta.

Croitoraşul îşi văzu de drum, spre alte meleaguri, şi, drept să vă spun, nasul lui cel ascuţit se dovedi călăuză straşnică! După ce colindă el prin fel şi fel de locuri, într-o zi se întîmplă să ajungă în curtea unui palat mare. Şi cum se simţea tare trudit, se întinse pe iarbă şi îndată îl prinse somnul. în timp ce dormea, oamenii de pe acolo se

grămădiră în jurul lui, să-l vadă mai de aproape, şi rămaseră cu gura căscată cînd băgară de seamă că pe brîul cu care era încins flăcăul stătea scris: „Şapte dintr-o lovitură!"

— Vai de zilele noastre — începură ei a se văicări —- da' ce-o fi căutînd pe la noi viteazul ăsta, că doar e vreme de pace?! Trebuie că e vreo căpetenie de oşti..

Alergară de îndată să-l vestească pe împărat şi-şi dădură cu părerea că un asemenea voinic le-ar fi de mare trebuinţă de s-ar porni vreun război. Şi că, în nici un caz, n-ar trebui să fie lăsat să plece.

împăratul socoti că sfatul poporenilor e cum nu se poate mai bun şi trimise pe unul din sfetnicii săi de încredere la croitoraş, să stea pe-ndelete de vorbă cu el şi să afle de nu se învoieşte să se bage lefegiu în oastea împărăţiei. Şi cum voinicul nostru încă mai dormea, curteanul aşteptă pînă ce-l văzu că se trezeşte. Şi-n timp ce croitoraşul îşi dezmorţea mădularele şi se freca la ochi, curteanul îi şi spuse despre ce era vorba.

— Păi pentru asta am şi venit aici! răspunse croitoraşul. Sînt gata să-mi pun paloşul în slujba împăratului!

Voinicul nostru se bucură de mare cinstire şi împăratul avu grijă să-i dea în dar o minunăţie de casă cum nu aveau mulţi dregători, dintre cei mai aleşi.

Vezi însă că celelalte căpetenii din oaste începură să-l pizmu- iască pe voinic şi-ar fi vrut să-l ştie plecat peste mări şi ţări.

— Cum o scoatem la capăt cu ăsta — se întrebau oamenii unii pe alţii — dacă ne-om lua cumva la harţă cu el ?! Că de s-o năpusti asupra noastră, cum îi e obiceiul, şapte dintr-o lovitură doboară. Şi dintre noi, niciunul n-are asemenea putere!

Mai vorbiră ei ce mai vorbiră şi, pînă la urmă, chitiră să meargă cu toţii la împărat şi să-i ceară să le dea drumul din oştire.

— Nu ne simţim în stare, măria ta, să luptăm cot la cot cu unul ca el, care doboară şapte dintr-o lovitură! se plînseră ei stă- pînului lor.

împăratul fu foarte mîhnit la gîndul că din pricina unui singur om ar putea să se înstrăineze de toţi slujitorii cei credincioşi şi că ar putea chiar să-i piardă. Şi se căina

amar că făcuse neghiobia de a-l fi luat în slujba sa. Chibzui el ce chibzui cum să se descotorosească cît mai repede de voinic, dar vezi că nu era chiar atît de uşor!. Să-i dea papucii de-a dreptul, nu cuteza de teamă ca viteazul să nu-i facă de petrecanie lui şi întregii sale oştiri şi, după aceea, să se înscăuneze el în jilţul domnesc. Multă vreme se zbătu împăratul cum să se descotorosească de nepoftitul ăsta şi-n cele din urmă îi veni în minte un gînd, o minune.

Printr-un curtean trimise vorbă croitoraşului că l-ar ruga să-l ajute într-o treabă care ar fi floare la ureche pentru un om atît de viteaz ca el.

Şi curteanul îi povesti că într-o pădure din apropierea cetăţii de scaun se pripăşiseră doi uriaşi şi că blestemaţii aceştia nu făceau altceva decît să prade, să ucidă şi să dea foc, făcînd să se piardă zeci de vieţi nevinovate şi pricinuind mari pagube. Şi-i mai zise că, pînă atunci, oricine se-ncumetase să se apropie de ei îşi pusese viaţa în primejdie. Iar de s-ar arăta el gata să le vină de petrecanie acestor uriaşi, împăratul l-ar răsplăti pe măsura faptei lui vitejeşti şi i-ar da de soţie pe singura lui fiică şi drept zestre o jumătate din împărăţie. Şi o sută de călăreţi i-ar sta oricînd în preajmă, să-i asculte poruncile şi să-l ajute la nevoie.

„Ei, aşa chilipir mai zic şi eu că-i de mine! Straşnic m-a mai nimerit!.. gîndi croitoraşul în sinea lui. Că, vezi, cu o domniţă frumoasă ca o cadră şi c-o jumătate dintr-o împărăţie nu prea te întîlneşti chiar în fiece zi!..

Şi continuîndu-şi parcă gîndul, grăi către trimisul împăratului:

■— Nici nu mai încape vorbă că mă-nvoiesc! Şi să-i duci veste împăratului că am eu grijă de uriaşii aceia şi-o să-i fac să-şi lase oasele în codru. Iar de cei o sută de călăreţi nu duc lipsă, că cine doboară şapte dintr-o lovitură n-o să se teamă de doi, fie ei uriaşii uriaşilor.

Croitoraşul porni cît mai degrabă spre acea pădure şi cei o sută de călăreţi îl urmară de aproape. De îndată ce ajunse la marginea pădurii, voinicul grăi către însoţitorii săi:

— Aşteptaţi-mă aici că mă răfuiesc eu şi singur cu uriaşii şi, n-aveţi nici o grijă, la amîndoi o să le fac de petrecanie!...

Apoi se înfundă în pădure şi începu să cerceteze cu de-amă- nuntul, ba în dreapta, ba în stînga, fiecare desiş. Mult timp n-a trecut şi odată mi i-a zărit pe cei doi uriaşi. Dormeau buştean la umbra unui copac şi sforăiau atît de tare, că se zbăteau crengile în jurul lor ca bătute de furtună. Croitoraşul, care nu era leneş din fire, îşi umplu repede buzunarele cu pietre şi se căţără în copac, de-ai fi zis că-i o veveriţă. Dar cum se urcase prea sus, se lăsă să alunece pe o creangă, pînă ce ajunse taman deasupra locului unde îşi făceau somnul uriaşii. Apoi zvîrr! începu să arunce cu pietre în pieptul unuia dintre ei. Cum era toropit de somn, uriaşul nu simţi nimic multă vreme, dar pînă la urmă se trezi şi, înghiontin- du-şi prietenul, îl întrebă:

— Ce te-a apucat, mă, de dai în mine?

— Pesemne că visezi! răspunse celălalt. De unde ai mai scos-o că dau în tine?

Adormiră ei din nou şi croitoraşul doar atît aştepta. Ţintind bine, îl pocni cu o piatră pe celălalt uriaş.

— Aoleu, da' asta ce-i?! ţipă acesta, ca ars. De ce mă loveşti?

— Nu te-am lovit de fel! bombăni primul uriaş.

Se ciorovăiră ei aşa cîtva timp, dar cum erau tare obosiţi şi picau de somn, se lăsară păgubaşi şi începură iar să tragă la aghioase. Croitoraşul îşi începu din nou jocul: alese din buzunar piatra cea mai grea şi-o zvîrli cu toată puterea în pieptul primului uriaş.

■— Te cam întreci cu gluma, auzi!... răcni acesta, sărind în sus ca un apucat.

Şi, inşfăcîndu-l de piept-pe tovarăşul său, îl izbi cu atîta putere de un copac, că se cutremură copacul din creştet şi pînă la rădăcină. Dar parcă celălalt se lăsă mai prejos ?!.. . Şi în curînd le sări arţagul în aşa hal, că începură să smulgă copacii din jur, cu rădăcini cu tot, şi să şi-i repeadă, ca orbeţii, unul în capul celuilalt, pînă ce se prăbuşiră amîndoi la pămînt, de parcă i-ar fi lovit trăsnetul în aceeaşi clipă.

în timp ce cobora cu iuţeală din copac, croitoraşul îşi spuse în sinea lui: „Mare noroc am avut că nu l-au smuls şi pe ăsta în care eram cocoţat; altminteri ar fi trebuit să sar ca o veveriţă în altul. Nu-i vorbă că nu mi-ar fi fost prea greu, că doar sînt uşor ca fulgul!. "

Trase apoi paloşul din teacă şi-l împlîntă adînc, de vreo cîteva ori, în pieptul celor doi uriaşi. într-un sfîrşit se întoarse la călăreţii care-l aşteptau în marginea pădurii şi le zise:

— Gata-i treaba! Le-am venit de hac la amîndoi; dar nu mi-a fost deloc uşor, zău aşa!... în desperarea lor, să-i fi văzut cum smulgeau copacii din rădăcină, ca să se apere, dar poţi să te pui cu unul ca mine, care doboară şapte dintr-o lovitură!...

— Nu cumva te-au rănit? săriră să-l întrebe călăreţii.

— Auzi vorbă!.. se- supără croitoraşul. Eu rănit ?! N-au fost în stare să-mi clintească măcar un fir de păr.

Călăreţii nu prea vrură să se încreadă în spusele lui şi intrară în adîncul pădurii să vadă cu ochii lor care-i adevărul. Şi nu mică le fu mirarea cînd dădură cu adevărat peste cei doi uriaşi, scăldaţi într-o băltoacă de sînge. Iar în jurul lor se puteau vedea o mulţime de copaci cu rădăcinile smulse din pămînt.

Croitoraşul se înfăţişă împăratului şi-i ceru răsplata care i se cuvenea, dar acesta se căi amarnic pentru făgăduiala făcută şi pe loc scorni altceva, cu gîndul să se descotorosească de nepricopsitul ăsta, care-i stătea ca un os în gît.

— Prea te grăbeşti, voinicule — grăi pişicherul de împărat. Cuvîntul meu e cuvînt, da' mai înainte de a ţi-o da pe fiică-mea de nevastă şi jumătate din împărăţie, se cuvine să mai săvîrşeşti încă o ispravă vitejească! Şi mare lucru nu-i pentru tine.. . într-una din pădurile mele şi-a făcut sălaşul un inorog [1] şi dihania asta mari pagube face. încearcă de-l prinde şi cu cit îl prinzi mai degrabă, cu at'ît va fi mai bine.

— Dacă-i vorba de-un inorog, lasă-l în seama mea! De ăsta mă tem şi mai puţin decît m-am temut de cei doi uriaşi... Că doar măria ta ştie ce-mi poate pielea: şapte dintr-o lovitură dau gata!

Şi luînd cu sine o secure şi-o-funie, croitoraşul o pomi la drum. Ajuns în pădure, le spuse şi de astă dată însoţitorilor săi să adaste acolo.

---

1 Inorog — animal fabulos, cu corp da cal şi cu un corn în frunte, (a. t.)

Pe inorog nu trebui' să-l caute prea mult, căci era aproape. Iar acesta, de cum îl zări pe croitoraş, se şi repezi asupra-i, ţintind să-l străpungă cu cornul, dintr-o singură lovitură.

— Copăcel, copăcel, nenişorule — strigă voinicul nostru — că doar nu ţi-o merge chiar aşa de uşor cu mine!

Rămase pe loc, liniştit, aşteptînd pînă ce fiara fu foarte aproape de el. Şi odată sări cu sprinteneală în spatele unui copac. Dar inorogul nu-l slăbea de fel şi, repezindu-se cu toată puterea în copac, îşi înfipse cu atîta furie cornul în trunchi, că nu mai putu să-l smulgă de acolo şi rămase astfel prins ca într-un piron.

„Ei, acu' mi-a picat în laţ păsărică!" se bucură croitoraşul. Ieşi dindărătul copacului şi, după ce trecu fringhia pe după gîtul fiarei, reteză cu securea cornul înfipt în copac. După ce sfîrşi toată treaba asta, luă inorogul de funie şi-l duse peşcheş împăratului.

Dar vezi că nici de astă dată nu vru împăratul să-şi ţină fagă- duiala şi-i ceru să săvîrşească o a treia ispravă vitejească.

Pasămite, înainte de-a se porni nunta, croitoraşul trebuia să-i mai prindă un porc mistreţ, care făcea mari stricăciuni într-una din pădurile sale. Şi ca şi-n celelalte două dăţi, cei o sută de vînă- tori urmau să-i stea în preajmă şi să-i dea ajutor la nevoie.

— Bucuros o fac, măria ta — răspunse croitoraşul — că pentru mine asta-i o joacă de copil!

De astă dată însă nu-i mai luă cu el în pădure pe vînători, şi aceştia fură tare mulţumiţi, fiindcă mistreţul îi fugărise în cîteva dăţi cu atîta înverşunare, că le pierise cheful să-i mai caute pricină.

De îndată ce-l zări pe croitoraş, fiara se năpusti ca turbată asupra lui, cu botul plin de spume, şi, scrîşnind cu furie din colţii ascuţiţi, şi-i

dezveli într-un rînjet, vrînd să-l culce la pămînt dintr-o lovitură. Şi cu siguranţă că l-ar fi răpus, dacă croitoraşul cel sprinten n-ar fi fugit să se adăpostească într-un paraclis aflat în apropiere. Cum ştia că fiara e pornită pe urmele lui, nu zăbovi înăuntru, ci sări imediat afară pe fereastră. Ocolind apoi paraclisul, se piti după uşă şi tranc! o închise tocmai în clipa cînd mistreţul dăduse orbeşte buzna înăuntru..

.Dihania cea fioroasă spumega de furie, dar cum era prea greoaie şi neîndemînatică pentru ca să poată sări pe fereastră, pică în capcana întinsă cu isteţime. Voinicul îi chemă pe vînători, ca să-i aibă drept martori că prinsese fiara, iar după aceea se înfăţişă împăratului care, de voie de nevoie, trebui să-şi ţină cuvîntul şi să-i dea fata şi jumătate din împărăţie.

Ei, de-ar fi bănuit el că Viteazul care-i stă în faţă nu e decit un biet croitoraş, şi-ar fi luat-o şi mai mult la inimă,

că şi aşa avea necaz destul!... Nunta se sărbători cu multă 'strălucire, dar cu puţină bucurie. Şi aşa se făcu că croitoraşul ajunse împărat.

Trecu ce trecu şi într-o noapte, împărăteasa cea tînără se pomeni că-l aude pe bărbatu-său vorbind prin somn. Şi zicea el aşa: „Băiete, ia apucă-te de-mi coase pieptarul şi-mi cîrpeşte nădragii, că de nu, odată te ating cu cotul peste urechi!" Şi atunci îşi dădu ea seama că soţul ei nu-i de neam. A doua zi îi împărtăşi împăratului totul, arătîndu-i cît era de nenorocită de ce aflase, şi-l rugă din suflet s-o scape de pacostea asta de bărbat care nu era decît un nemernic de croitoraş.

împăratul găsi multe cuvinte de mîngîiere şi la urmă îi zise: —- Nu te mai prăpădi atîta cu firea, fata mea!. .. La noapte caută de lasă deschisă uşa de la iatac. Slugile mele vor sta de veghe afară, şi de îndată ce-l va cuprinde somnul pe bărbatu-tău, tu să le dai de veste. într-o clipă l-or lega fedeleş, să nu aibă cum se împotrivi, şi după aia l-or duce pe-o corabie, care o pleca cu el în lume. Şi aşa o să i se piardă urma..

împărăteasa rămase mulţumită de spusele tatălui său şi, la rîndu-i, îi zise că va face întocmai cum a sfătuit-o el.

Dar armaşul se întîmplă să audă tot ce puneau ei la cale. Şi cum îi era credincios tînărului domnitor şi-l iubea, îi destăinui tot ce se uneltise împotriva lui.

-— Dacă-i vorba pe-aşa, las' că pun eu capăt la toate urzelile lor!... răspunse croitoraşul.

Şi ca şi cînd nimic n-ar fi ştiut, cînd veni seara, se culcă la ora obişnuită, alături de nevastă-sa. Aşteptă ea cu inima friptă să-l vadă adormit, şi cînd socoti că doarme de poţi tăia lemne pe el, se dădu jos din pat, deschise uşa iatacului şi apoi se culcă la loc. Atunci croitoraşul, care se făcea numai că doarme, începu să răcnească:

— Băiete, ia apucă-te de-mi coase pieptarul şi-mi cîrpeşte nădragii, că de nu, odată te ating cu cotul peste urechi!... Am dobo- rît eu şapte dintr-o lovitură, le-am făcut de petrecanie la doi uriaşi, am prins un inorog şi-un

mistreţ, şi crezi c-o să mă tem de nevolnicii ăştia care stau şi pîndesc după uşa iatacului?!

Auzindu-i vorbele, care te puteau băga în răcori, nu altceva, slugile se-nfricoşară de moarte şi-o luară la sănătoasa, de parcă le-ar fi gonit din urmă o oaste de sălbatici. Şi de atunci încolo nu mai cuteză nimeni să aibă de-a face cu el şi să-i caute pricină. Şi uite aşa s-a întîmplat c-a rămas croitoraşul nostru pe tronul împărătesc pînă la sfîrşitul zilelor lui

.FECIORII CROITORULUI

De mult de tot trăia un croitor, şi croitorul ăsta avea trei feciori, iar ca avuţie, o singură capră. Şi fiindcă din laptele ei se hrăneau toţi ai casei, trebuia să i se dea nutreţ din belşug şi să fie dusă în fiecare zi la păscut. Cei trei feciori ai croitorului îndeplineau treaba asta cu rîndul. într-o zi, cel mai mare dintre fraţi duse capra în curtea bisericii,

unde socotea el că era iarba mai înaltă şi mai grasă, şi-o lăsă să pască şi să zburde în voie, toată ziulica. Seara, cînd veni vremea să se întoarcă acasă, flăcăul prinse s-o întrebe:
— Eşti sătulă, capră?
Şi capra răspunse:
— Prea sătulă-s, zău aşa,
Nici o frunză n-aş mai vrea!
Beef Beee !
— Păi atunci să mergem acasă — îi spuse flăcăul şj, apucînd-o de funie, o duse în staul şi-o legă zdravăn de un stîlp.
— Ei — întrebă croitorul cel bătrîn — capra a păscut de ajuns?
— Dar altfel cum!... răspunse feciorul. A păscut pînă n-a mai putut, nici o frunză n-a mai vrut!
Bătrînul era cam neîncrezător de felul lui şi vru să audă chiar din gura caprei de e „adevărat sau nu. De aceea se duse în staul, mîngîie capra şi-o întrebă:
— Eşti sătulă, capră?
Şi capra răspunse:
—- Cum să mă fi săturat,
Cînd prin şanţuri m-a purtat ?...
Nici o frunză n-am gustat!
Bee! Beee!

Ce-mi aud urechile? strigă croitorul şi se repezi în casă, unde prinse să mi ţi-l ocărască pe fecioru-său de-i merseră fulgi

i

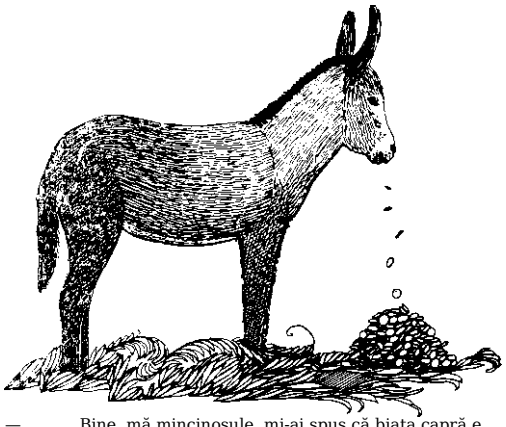

— Bine, mă mincinosule, mi-ai spus că biata capră e sătulă, şi cînd colo ai lăsat-o să flămînzească toată ziua!... Şi în mînia lui, puse mîna pe cotul de croitorie din perete şi-l alungă pe flăcău din casă, potopindu-l sub lovituri.
A doua zi veni rîndul celui de-al doilea dintre fraţi. Căută el ce căută un loc numai bun pentru păscut înspre o margine a grădinii, unde creşteau ierburi înalte şi grase. Şi ducînd capra acolo, o lăsă să pască după pofta inimii. Iar caprei atît de mult îi plăcu iarba aceea, că o tunse cu dinţii, nu alta, pînă ce nu mai rămase un fir.
Seara, cînd s-o aducă acasă, flăcăul prinse s-o întrebe:
— Capră, eşti sătulă?
Şi capra răspunse:
— *Prea sătulă-s, zău aşa,*
Nici o frunză n-aş mai vrea!
Bee! Beeef

—- Atunci, hai să mergem acasă! îi spuse băiatul. Mînă capra spre casă şi cum ajunse, o şi legă în staul de un stîip.

— Ei — întrebă croitorul cel bătrîn ■— capra a păscut de ajuns?

— Dar altfel cum!... răspunse feciorul. A păscut pînă n-a mai putut, nici o frunză n-a mai vrut!

Croitorul nu se bizui însă pe spusele feciorului, ci se duse în staul şi întrebă capra:

— Eşti sătulă, capră?

Şi capra răspunse:

— *Cum să mă fi săturat,*
Cînd prin şanţuri m-a purtat ?. . .
Nici o frunză n-am gustat!
Bee! Beee!

— Nemernicul! ţipă croitorul. Să lase o făptură atît de blîndă să flămînzească!...

Se repezi în casă ca o furtună şi-i trase flăcăului cîteva cu cotul de croitorie, că-mi pare că nu l-a uitat nici acum!.... Şi după aia îl dădu pe uşă afară.

.. .Şi iată că veni şi rîndul celui de-al treilea fecior. Acesta se strădui să, rînduiască lucrurile cît mai bine şi, după ce căută el o bucată de vreme, alese un tufiş cu frunzişul mai des şi lăsă. capra să mănînce după cum i-o fi cheful. Seara, cînd fu să se întoarcă acasă, flăcăul prinse s-o întrebe:

— Eşti sătulă, capră?

Şi capra răspunse:

— *Prea sătulă-s, zău aşa,*
Nici o frunză n-aş mai vrea!
Bee! Beee !

— Atunci, hai să mergem acasă! o îndemnă el. O mină apoi spre staul şi o legă zdravăn de un stilp.

— Ei — întrebă croitorul cel bătrîn — i-ai dat caprei să pască de ajuns?

— Dar altfel cum!... răspunse flăcăul. A păscut pînă n-a mai putut, nici o frunză n-a mai vrut!

Dar croitorul nu se încrezu în vorbele flăcăului şi, ducindu-se în staul, o întrebă:

— Eşti sătulă, capră?

Dar cum era haină din fire, capra începu să to'arne la minciuni :

— *Cum să mă fi săturat,*
Cînd prin şanţuri m-a purtat?...
Nici o frunză n-am gustat !
Bee ! Beee !

— Ah, blestemată sămînţă de mincinoşi! ţipă croitorul. Unul e mai tîrîie-brîu decît celălalt, iar de făcut nu-şi face niciunul datoria !.. . Dar lasă, n-o să mă mai prostiţi voi multă vreme!

Şi-n culmea mîniei, se repezi în casă şi-i tăbăci atît de rău pielea bietului băiat cu cotul de croitorie, că acesta o şterse afară, luînd-o la sănătoasa.

Din clipa aceea, croitorul cel bătrin rămase singur, numai cu capra. A doua zi intră în staul dis-de-dimineaţă şi, după ce mîn- gîie capra, îi vorbi cu duioşie:

— Hai, făptură dragă că azi te duc chiar eu însumi la păscut!

O luă de funie şi-i alese cu grijă un loc numai bun, cu hăţişuri
înverzite. Şi după ce se înfruptă ea bine, o mînă pe imaşul oilor, într-o rîpă, şi o tot duse apoi prin alte locuri unde le place atît de mult caprelor să pască.

— Ei, acu' satură-te, şi tu odată, că prea ai postit!... zise el şi o lăsă să pască pînă aproape de seară.

Cînd se lăsă bine amurgul, o întrebă:

— Eşti sătulă, capră? Şi capra răspunse:

— *Prea sătulă-s, zău aşa,*
Nici o frunză n-aş mai vrea!
Bee! Beee!

— Haida atunci! îi spuse croitorul şi, ajungînd acasă, o duse în staul unde o legă bine de un stîlp.

Făcu cîţiva paşi să iasă afară, dar parcă aducîndu-şi aminte de ceva, se întoarse din nou şi-i spuse caprei cu bucurie în glas:

— Ei, acu' cred că eşti şi tu sătulă, nu-i aşa?!..

Dar răutăciosul dobitoc nu se purtă nici cu el mai acătării şi-i răspunse după cum îi era obiceiul:

— *Cum să mă fi săturat,*
Cînd prin şanţuri m-ai purtat?. . .
Nici o frunză n-am gustat!

Bee! Beee!

Cînd auzi un astfel de răspuns, croitorului să-i vină rău, nu altceva! Făcu ochii mari de uimire şi rămase o clipă buimăcit. Si. de-abia atunci îşi dădu el seama că-şi alungase fără pricină feciorii din casă.

— Aşteaptă numai, făptură nevrednică ce eşti! strigă el. Ca sa te alung pentru nerecunoştinţa ta ar fi prea puţin, dar o să te însemn, ca să-ţi treacă pofta să te mai arăţi printre prea cinstiţii croitori!

Se repezi în casă, luă de acolo lucrurile care-i erau de trebuinţă şi, săpunind capra pe frunte, îi rase părul ca-n palmă. Şi fiindcă i-ar fi făcut prea mare cinste s-o mîngîie cu cotul, luă biciul şi-o croi atît de rău, că, scăpînd din mîna lui, capra fugi mîncînd pă- mîntul.

Acum, bietul croitor rămăsese cu adevărat singur-singurel în toată casa, şi din această pricină o adîncă mîhnire îi înnegura inima. Tare ar mai fi dorit să-şi aibă feciorii din nou acasă, dar nimeni nu ştia încotro o apucaseră.

Cel mai mare intrase uoenic la un tîmplar. Munci el acolo cu rîvnă şi pricepere, şi cînd se împliniră anii de ucenicie şi veni vremea să plece în altă parte, stăpînu-său îi dărui o măsuţă din lemn de brad. La înfăţişare, masa asta era la fel ca toate mesele, dar vezi că avea, pe deasupra o însuşire năzdrăvană. Dacă o puneai dinainte şi spuneai: „Aşterne-te, masă!" de îndată o vedeai că se acoperă cu un ştergar de pînză cum e spuma, şi te pomeneai drept în faţă c-un blid, c-un cuţit şi-o furculiţă, iar de jur-împrejur, cît încăpea, masa se încărca de străchini cu fripturi şi fierturi, şi-un ditai paharul cu vin roşu scînteia de-ţi lua ochii.

Cînd văzu flăcăul una ca asta, ce-şi zise el: „De acu' încolo n-o să mai duc eu grijă de nimic, pînă la sfîrşitul zilelor mele!" Şi plin de voioşie, porni să colinde lumea, după bunul său plac. Nu'se mai sinchisea de era hanul bun sau rău, sau de avea să găsească sau nu demîncare. Ba, cîteodată, nici nu mai căuta adăpost lâ vreun han, ci, sub acoperişul cel albastru al cerului, pe cîmp, în pădure sau pe cîte-o pajişte, după cum i se năzărea lui, dădea jos măsuţa din spinare, o punea frumuşel dinainte, şi doar atît spunea: „Aşterne-te, masă!" Şi masa se încărca cu tot ce-i poftea inima.

într-un tîrziu îi trecu flăcăului prin minte să se întoarcă la taică-său, căruia, de bună seamă, i se domolise de mult mînia şi avea să-l primească bucuros şi să se minuneze de măsuţa cea năzdrăvană.

Şi s-a întîmplat ca în drum spre casă să poposească la un han plin de călători. După ce-i dădură bineţe, călătorii îl poftiră să se împărtăşească din bucatele lor, arătîndu-i că eră slabă speranţă ca la bucătăria hangiului să mai găsească ceva de-ale gurii.

— Vă mulţumesc din inimă — răspunse tîmplarul — dar n-aş vrea să mă înfrupt din puţinul pe care-l aveţi. Mai bine, poftiţi domniile voastre la masa mea!

Drumeţii începură a rîde, crezînd că şuguieşte, dar flăcăul pe dată aşează măsuţa în mijlocul odăii şi spuse: „Aşterne-te, masă!" Şi, ca prin farmec, se iviră pe masă tot soiul de bucate, una mai gustoasă decît alta, pe care hangiul n-ar fi fost în stare să le pregătească niciodată, şi mirosul lor îmbietor începu să gîdile plăcut nările oaspeţilor.

— Nu vă codiţi, măi oameni buni — îi îmbie tîmplarul — poftiţi şi luaţi loc!

Încredinţîndu-se că n-o spune în şagă, oaspeţii nu mai aşteptară să-i mai îmbie o dată; îşi apropiară scaunele de măsuţă, apucară cuţitele şi se porniră să înfulece cu lăcomie. Doamne, ce se mai minunau toţi, văzînd cu cîtă iuţeală se schimbă străchinile, de îndată ce se golesc de mîncare!... Hangiul, care într-acest timp stătea într-un colţ şi privea la toate astea, nu se mai putea stă- pîni de uimit ce era. Şi-n sinea lui îşi zicea că un astfel de bucătar îndemînatec i-ar prinde tare bine şi lui. Tîmplarul şi oaspeţii săi o duseră tot într-o petrecere, pînă noaptea tîrziu. În cele din urmă se culcară şi flăcăul nostru se grăbi să facă acelaşi lucru. Dar mai înainte de a adormi îşi aşeză măsuţa năzdrăvană lîngă el, la perete.

în vremea asta, muncit de gînduri viclene, hangiul nu putea să închidă un ochi. îşi aminti deodată că în cămara lui cu vechituri zăcea o măsuţă, care semăna leit cu măsuţa tîmplarului, şi-şi făcu pe loc un plan numai bun. Scoase încetişor măsuţa de acolo şi o schimbă cu cea fermecată.

A doua zi, tîmplarul plăti cit se cuvenea pentru găzduire şi, luîndu-şi măsuţa în spinare, o porni la drum,

fără să bănuiască nimic. Pe la amiază ajunse acasă şi taică-său îi primi cu cea mai mare bucurie.

— Ia spune-mi, dragă băiete, ce-ai învăţat cît ai fost printre străini ?

— Am învăţat tîmplăria, tată — răspunse feciorul.

— Bun meşteşug — încuviinţă bătrînul. Da' e vorba, cu ce te-ai ales de pe unde ai umblat?

— Lucrul cel mai de preţ pe care l-am adus e măsuţa asta.

Croitorul o cercetă pe toate părţile şi apoi spuse:

— Cu asta nu mi se pare c-ai avea de ce să te grozăveşti! Ia o măsuţă veche, ca oricare alta!...

— Ba nu-i chiar aşa — răspunse flăcăul. Asta e o masă fermecată. De cîte ori mi-o pun dinainte şi-i spun: „Aşterne-te, masă !", pe loc apar pe ea cele mai alese bucate şi un vin care-ţi bucură inima. Pofteşte toate rudele la masă şi toţi prietenii, să se desfete şi să se veselească şi ei o dată, fiindcă măsuţa asta o să-i sature pe toţi.

De îndată ce se adunară oaspeţii, flăcăul aşează măsuţa în mijlocul odăii şi-i zise: „Aşterne-te, masă!" Dar vezi că măsuţa rămase tot atît de goală ca orice altă masă care nu ascultă de vorbă omenească. Biata calfă de timplar îşi dădu atunci seama că cineva îi schimbase măsuţa şi se ruşină peste măsură la gîndul că se dovedise mincinos în faţa tuturor. Rudele începură a-l lua în rîs, care mai de care, şi pînă la urmă trebuiră să se întoarcă pe la casele lor, aşa cum veniseră, fără să fi mîncat sau să fi băut ceva. .

Bătrînul fu nevoit să se apuce iar de cîrpăceală ca să-şi poată cîştiga pîinea, iar feciorul lui se învoi să slujească la un tîmplar, ca să dea şi el un ajutor în casă.

Cel de-al doilea fecior nimerise la un morar şi se tocmi cu acesta să-l înveţe meseria. Cînd împlini anii de ucenicie, meşterul îi zise:

— Fiindcă te-ai purtat bine şi te-ai dovedit vrednic în toate, îţi dăruiesc un măgăruş. Da' ia aminte că nu-i un măgar ca toţi măgarii; nici nu trage la căruţă şi nici nu duce saci în spinare.

— Atunci, la ce-i bun? întrebă calfa.

— Scuipă aur, asta face! răspunse morarul. Cum pui sub el o ţoală şi-i strigi: „Urechilă, dă-i drumul!" odată vezi că neasemuitul dobitoc începe să verse aur şi pe gură, şi pe la spate.

— Ăsta zic şi eu dar, comoară adevărată!

Şi mulţumindu-i din suflet morarului, flăcăul o porni în lumea largă.

Ori de cîte ori îi trebuiau bani, n-avea decît să strige măgăruşului: „Urechilă, dă-i drumul!" că galbenii începeau să curgă ploaie. Şi singura lui osteneală era să-i culeagă de pe jos. Oriunde se nimerea să fie, se îndesa să cumpere ce era mai de soi, şi cu cît lucrul era mai scump, cu atît avea la el mai multă căutare. Şi cum să nu se fi purtat aşa, cînd îi era punga veşnic doldora!

După ce colindă el cîtăva vreme lumea, îşi zise într-o bună zi: „Cred că-i timpul să mă întorc acasă! Dacă i-oi aduce lui taica măgăruşul ăsta care scuipă aur, cu siguranţă c-o să-i treacă mînia şi o să mă primească bucuros"

Dar vezi că întîmplarea făcu să se abată pe la acelaşi han unde fusese găzduit şi fratele său, căruia hangiul îi schimbase măsuţa fermecată.

Feciorul îşi ţinea măgăruşul de funie, şi cînd hangiul vru să i-l ia, să-l ducă la grajd, acesta îl opri:

— Nu te mai osteni, bre omule! Las' că-mi duc eu însumi măgarul la grajd şi-o să-l leg cu mîna mea, fiindcă trebuie să ştiu în orice clipă unde să-l găsesc.

Lucr. 1 ăsta i se păru cam ciudat hangiului, dar pînă la urmă gîndi în sinea lui că flăcăul n-o fi stînd tocmai bine cu banii şi că de aceea îşi îngrijeşte singur măgăruşul. Gîndi el aşa o vreme, dar atunci cînd drumeţul scoase doi galbeni din buzunar, poruncindu-i să-l ospăteze cu ce are mai ales, hangiul făcu ochii mari şi nu ştiu ce să mai creadă. Dar cum era un pişicher şi jumătate, socoti c-o să afle el răspunsul mai tîrziu şi porni în cea mai mare grabă să-i aducă cele dorite.

După ce se ospătă, drumeţul îl întrebă pe hangiu cît îi datorează şi acesta nu se sfii defel să-l încarce la socoteală, ba chiar îl şi scoase dator cu cîţiva galbeni. Drumeţul se căută prin buzunar, dar vezi că aurul îi era pe sfîrşite.

— Fii bun, jupîne, şi aşteaptă-mă aici! zise el. într-o clipă mă-ntorc şi-ţi aduc tot ce-ţi datorez.

Şi ieşi, luînd cu sine şi faţa de masă.

De astă dată, hangiu) nu mai pricepu nimic şi, cum era curios la culme, se furişă în urma drumeţului, iar cînd

îl zări că trage zăvorul de la uşa grajdului, se cocoţă pe-o ladă şi privi înăuntru prin gaura unei scînduri. îl văzu pe feciorul nostru aşternînd pe jos faţa de masă şi-l auzi strigînd: „Urechilă, dă-i drumul!" Şi pe dată începu măgăruşul să verse aur şi pe gură şi pe la spate, de parcă ar fi plouat pe jos cu galbeni.

„Ei, drăcie — îşi zise hangiul — da' repede mai face ăsta galbenii! O asemenea rîşniţă care tot macină şi nu se sleieşte niciodată zău că nu-i de lepădat!... Şi nu mi-ar strica nici mie!"

Drumeţul plăti tot ce datora şi se duse la culcare. Dar hangiul pas să închidă vreun ochi, că avea el planul lui. Se strecură în grajd în toiul nopţii, dezlegă măgăruşul cel fermecat şi-n locul lui legă un altul, care semăna leit. în revărsatul zorilor, flăcăul porni la drum, fiind încredinţat că ducea de funie măgăruşul care scuipa aur. Pe la amiază ajunse la casa părintească, şi cînd il văzu taică-său, nu mai putu de bucurie şi-l primi cu drag.

— Ce meserie ai învăţat, fiule? îl întrebă bătrînul.

— Meseria de morar, dragă tată — îi răspunse feciorul.

— Şi ce-ai adus de prin locurile pe unde ai umblat?

— Nimic altceva decît un măgăruş.

— Mare pricopseală! făcu taică-său, dezamăgit de ce auzise. Parcă aici ducem lipsă de astfel de dobitoace! Slavă domnului, c-avem destule!. Mult mai mult mi-ai fi bucurat sufletul de veneai acasă c-o căpriţă.

— Dacă vrei să ştii, taică — îi răspunse feciorul — măgarul meu nici nu e un măgar ca oricare altul, e un dobitoc neasemuit, care scuipă aur. E de ajuns să-i poruncesc: „Urechilă, dă-i drumul!" că numaidecît începe să verse atîta aur, că umple un cearşaf întreg. Pofteşte la masă pe toate rudele, şi-o să-i îmbogăţesc pe toţi, că-mi stă în putere s-o fac!

— Ce aud îmi bucură inima, băiete — zise croitorul. Asta înseamnă că de aici înainte n-o să mai fiu nevoit să-mi stric ochii, migălind cu acul.

Şi porni în cea mai mare grabă să-şi cheme rudele la ospăţ.

De îndată ce-i văzu adunaţi, calfa de morar îi pofti să ia loc, întinse pe jos un cearşaf şi aduse măgarul în odaie.

— Luaţi seama la ce s-o întîmpla acum! zise el către rude. Şi apoi porunci: „Urechilă, dă-i drumul!"

Dar vezi că, din păcate, ceea ce cădea pe jos nu era de loc aur.

Se dovedi atunci lămurit că bietul dobitoc nu pricepea o boabă dintr-o îndeletnicire pe care nu orice urecheat poate s-o cunoască.

Calfa de morar îşi dădu îndată seama că fusese înşelat şi se făcu roşu de ruşine, din pricină că se arătase mincinos în faţa rudelor, şi-şi ceru iertare că le purtase degeaba pe drumuri. Şi rudele se întoarseră acasă la fel de sărace precum veniseră. Nu-i vorbă că nici flăcăul n-avea de unde nădăjdui vreo schimbare în bine, aşa că bătrînul croitor se văzu silit să împungă mai departe cu acul, iar el se tocmi din nou la un morar.

Cel de-al treilea frate intrase ca ucenic la un strungar. Şi cum meşteşugul ăsta cere pricepere şi măiestrie, făcăului nostru îi trebui vreme îndelungată ca să-i cunoască toate tainele. în ăst timp, fraţii săi îi aduseră la cunoştinţă prin cîte nenorociri le-a fost dat să treacă, arătîndu-i din fir-a-păr în ce chip hangiul îi înşelase pe rînd, furîndu-le darurile fermecate, chiar în ajunul întoarcerii lor acasă.

După ce strungarul deprinse toate chichiţele meseriei, se hotărî să plece acasă, la rosturile lui. Şi fiindcă se purtase bine şi cu vrednicie, stăpînu-său îi dărui drept răsplată un sac şi-i zise:

— Vezi că înăuntru-i o măciucă !

— Asta n-o înţeleg de fel, zău! Sacul o să-l iau în spinare, că poate mi-o fi de folos la ceva, da' la ce mi-ar sluji măciuca?!

— Păi tocmai asta voiam să ţi-o lămuresc — îi răspunse meşterul. Dacă s-o întîmpla ca vreodată să-ţi pricinuiască unii vreun rău, n-ai decît să spui: „Ieşi, măciucă, din sac!" că măciuca pe loc sare afară şi prinde a juca pe spinarea acelora care au îndrăznit să te supere, pînă ce-i tăbăceşte zdravăn, de nu se mai pot mişca timp de o săptămînă. Şi nu-i slăbeşte din tăbăceală, pînă ce nu-i spui: ,,Măciucă, intră în sac!"

Calfa îi mulţumi din suflet, îşi aruncă sacul pe umăr şi-o porni spre casă. Şi dacă pe drum se întîmpla ca vreunii să se agaţe de el şi să-i caute pricină, odată spunea: „Ieşi,

măciucă, din sac!" şi măciuca doar atît aştepta. Se repezea asupra lor şi le scutura zdravăn surtucul ori pieptarul, cu spinare cu tot, fără să le mai dea răgaz să se dezbrace. Şi trebuşoara asta se petrecea cu atîta repeziciune, că pînă să prinzi de veste, te şi trezeai cu oasele muiate. Şi într-o seară, flăcăul nostru se nimeri să ajungă la hanul unde fraţii săi fuseseră despuiaţi de avutul lor. Puse sacul pe masă, în aşa fel ca să-l aibă la îndemînă, şi se porni să povestească toate minunăţiile pe care le văzuse pe unde a umblat.

— . . . Şi-am mai auzit — adause el într-un tîrziu — că prin lumea asta mare s-ar fi aflînd o măsuţă fermecată şi-un măgăruş care scuipă aur, şi cîte altele la fel. . Nu zic nu, tot lucruri care mai de care mai de preţ, dar după a mea părere, toate la un loc sînt nişte biete nimicuri, pe lîngă comoara pe care o am ici în sac.

Hangiul îşi ciuli urechile, să nu scape un cuvînt. „Ce-ar putea să aibă în sac ? se tot frămînta el. Te pomeneşti c-o fi plin cu nestemate! Trebuie să mă fac stăpîn şi pe sac, că nu se poate altfel... Vorba ceea: lucrurile bune pe lumea asta trei sînt... Şi uite că mie-mi sînt hărăzite!...

Veni în sfîrşit şi ceasul de culcare, şi drumeţul se întinse pe-o laviţă, avînd grijă să-şi pună sacul la căpătîi. Cînd socoti că doarme în lege, hangiul se apropie de el, în vîrful picioarelor şi, cu multă "băgare de seamă, încercă să-i tragă sacul de sub cap, cu gîndul să-l înlocuiască cu altul. Dar strungarul de mult pîndea clipa asta: tocmai cînd se pregătea hangiul să smucească mai zdravăn de sac, odată începu să strige: „Ieşi, măciucă, din sac!" Măciuca n-aşteptă să-i mai zică o dată, şi pe loc începu să mi ţi-l croiască, să mi ţi-l ajusteze, că-i crăpau cusăturile la surtuc de cîtă chelfă- neală primea. Hangiul prinse a răcni ca din gură de şarpe şi cerşea îndurare, dar cu cît se văicărea mai mult, cu atît măciuca îl croia mai vîrtos pe spinare, pînă ce-l stoarse cu totul de puteri şi-l lăsă lat la pămînt. Atunci strungarul îi spuse:

— Să-mi scoţi chiar acu' măsuţa fermecată şi măgarul care scuipă aur, de unde le-ai dosit, că de nu, iar pun măciuca să joace tontoroiul pe spinarea ta!

— Nu, rogu-te, asta să n-o mai faci — se milogi cu vocea stinsă hangiul. îţi dau înapoi cu dragă inimă tot ce-

am luat, numai porunceşte odată blestematei ăsteia de măciuci să intre în sac.

Şi flăcăul îi spuse:

— Bine, te iert, deşi ai merita o pedeapsă şi mai straşnică, dar trage învăţătură şi fereşte-te să mai păgubeşti vreodată pe cineva! Apoi strigă: „Măciucă, intră în sac!" şi-l lasă pe hangiu în plata domnului.

A doua zi porni spre casă cu măsuţa năzdrăvană şi cu măgarul care scuipa aur. Cînd îl văzu iar acasă, taică-său se bucură nespus şi se grăbi să-l întrebe şi pe el ce meşteşug a învăţat printre străini.

—- Am învăţat strungăria, dragă tată — răspunse feciorul cel
mic.

— Bun meşteşug, n-am ce zice, dar îmi pare că cere pricepere multă. Şi cu ce te-ai ales de pe unde ai umblat?

— Cu un lucru de mare preţ, dragă tată, c-o măciucă într-um
sac!

■— O măciucă ?! Mare chilipir, ce să-ţi spun!... se stropşi bătrînul la el. Pentru un fleac ca ăsta ţi-ai vărsat sudoarea atîta amar de ani?!. Păi, măciuci, slavă domnului, îs pe toate drumurile, din belşug; le poţi tăia din orice copac!...

— Aşa o fi, da' vezi că măciuca asta a mea nu-i ca toate măciucile, tată dragă. Dacă spun doar atît: „Ieşi măciucă, din sac!" odată o vezi că se năpusteşte asupra oricui îmi vrea răul şi-i trage o sfîntă de bătaie, de mi-l deşală şi nu-l mai slăbeşte, pînă nu-l lasă lat la pămînt şi nu-l aude cerîndu-şi iertare. Uite, cu măciuca asta am putut scoate din gheara hoţomanului de hangiu măsuţa fermecată şi măgăruşul care scuipă aur, pe care le găbjise de la fraţii mei. Şi acuma, trimite să-i cheme pe amîndoi şi mai pofteş- te-ţi toate neamurile, să le ospătez pe săturate şi să le umplu şi buzunarele cu aur, pe deasupra!. .

Deşi nu-i prea venea să se încreadă în spusele flăcăului, batonul îşi chemă totuşi neamurile la ospăţ. Cînd îi văzu pe toţi adunaţi, strungarul întinse pe jos un cearşaf, aduse măgăruşul şi grăi către cel de-al doilea frate:

— Şi-acu', dragă frate, porunceşte-i tu ce trebuie să facă!

Atunci morarul rosti: „Urechilă, dă-i drumul !" şi într-o clipită
începură să se reverse la galbeni, cu duiumul, dc parcă sc pornise să toarne o ploaie de vară cu băşici. Şi măgarul nu se opri decît atunci cînd fiecare dintre cei de faţă îşi umplu buzunarele, că abia mai putea merge de atîta bănet. (Uite, ţi-o citesc pe faţă c-ai vrut şi domnia ta să iei parte la împărţeală !.)

După aceea, strungarul aduse măsuţa fermecată şi-i spuse celui mai mare:

— Şi acu', dragă frate, porunceşte-i tu ce trebuie să facă !

De îndată ce timplarul rosti: „Aşterne-te, masă !", se iviră pe ea o sumedenie de blide, încărcate cu tot soiul de bucate, care mai. de care mai alese şi mai gustoase. Şi s-a intins un praznic cum nu se mai pomenise niciodată în casa croitorului, şi-au petrecut şi s-ău veselit gazdele şi toate rubedeniile pină noaptea tîrziu.

Poate că vă vine a crede c-au dus-o într-una aşa, mîncînd şi bînd şi nemaifăcînd nimic altccva Cine crede asta amarnic se înşeală ! Citeva zile în şir, e drept c-au ţinut-o numai într-un chef, dar atît. Şi într-o bună zi, fiul cel mare, tîmplarul, se pomeni că zice către ceilalţi:

— Multă vreme n-o să mai rabd să tot trîndăvesc, aşteptînd de la măsuţă să mă hrănească, iar de la măgăruş să-mi umple punga cu galbeni ! De-aşa trai, m-am săturat pe deplin !

Cel de-al doilea fecior, morarul, îşi spuse şi el păsul:

— Ăsta e şi gîndul meu. Dacă s-ar întîmpla ca vreodată să nu mai pot auzi roata morii învîrtindu-se, cred că n-aş mai avea nici un rost pe pămîntul ăsta, căci mi-ar lipsi tocmai ceea ce mă face să simt bucuria vieţii.

Strungarul mărturisi şi el ce-l ardea pe suflet:

— Am depus multă stăruinţă să deprind meşteşugul strungăriei şi mă mîndream c-am reuşit să-i cunosc toate tainele. Şi-acu să las baltă totul ? Să pun meseria-n cui, pentru totdeauna ? !...

Şi toţi trei începură să muncească din nou, fiecare la meseria lui, şi lucrul care ieşea din mîinile lor era făcut mai cu temei decît înainte, şi cîştigau atît, că nu mai duceau grijă de nimic. Numai croitorul îşi puse la păstrare, în dulap, acul şi aţa, cotul şi fierul de călcat, căci se ostenise

destul în viaţă, trudind din greu, şi-l încovo- iaseră bătrîneţele.

Dar pentru că nu voia să stea nici aşa, cu mîinile în sîn, îşi cumpărase o altă capră, pe care o ducea în fiecare zi la păscut. Capra asta nu ajunsese să înveţe graiul oamenilor, aşa că n-o auzeai niciodată plîngîndu-se că n-ar fi mîncat de ajuns şi, ca o capră neînvăţată ce era, striga într-una numai: „bee, beee !"

Poate că unii dintre dumneavoastră o să mă întrebaţi:

— Da' cu capra cea răutăcioasă ce s-a mai întîmplat ?

Şi uite, chiar acu' o să vă spun, că de mult îmi stătea pe limbă.

Pasămite, îi era ruşine să umble în lume, cu capul ras, şi de aceea fugise în pădure de se ascunsese în vizuina unei vulpi. Cînd vulpea se întoarse acasă şi dădu să intre în vizuină, odată se aţintiră spre ea, din întuneric, nişte ochi mari, scînteietori, că o cuprinse spaima. Şi se sperie într-atît vulpea, că o luă razna prin pădure, de se ciocni bct în bot cu ursul. Văzind cît e de tulburată, ursul o întrebă:

— Ce-ai păţit, cumătră vulpe, de ai o mutră aşa de speriată ?

—■ Vai de sufletul meu — se tîngui roşcata —■ o dihanie fioroasă
şi-a făcut culcuşul în vizuina mea şi are nişte ochi, să mori de spaimă, nu altceva !

— Las' c-o facem noi să-şi ia îndată tălpăşiţa ! se grozăvi ursul.

Porni alături de vulpe şi cînd ajunseră la vizuină, moş Martin
îşi aruncă privirea înăuntru. Dar cînd zări ochii aceia ca de foc, îl trecură şi pe el toate sudorile. N-avu inimă să se măsoare cu fiara asta sălbatică şi o luă şi el la sănătoasa. Pe drum se întîlni cu o albină şi aceasta, văzîndu-l că nu prea era în apele lui, îl întrebă:

— Hei, ursule, da' ce-ai păţit de ai mutra asta încruntată? Unde ţi-ai lăsat voia bună, ia spune-mi ?

îţi vine uşor să vorbeşti — răspunse ursul — fiindcă n-ai

păţit-o ca mine ! Habar n-ai
că-n vizuina roşcatei s-a
oploşit o dihanie fioroasă, cu
nişte ochi holbaţi că-ţi vine să
mori de frică, nu alta. Şi,
uite, n-o putem în nici un
chip izgoni de-acolo

.Grăi atunci albina:

— Milă mi-e de tine, ursule !.. Ce-s cu ? O biată gînganie, pc care niciunul dintre voi n-o bagă în seamă... Da' crcd c-o să vă fiu de folos.

ZBURĂ ALBINA ÎN VIZUINA VULPII ŞI, DUPĂ CE SE DUMERI UNDE-I DIHANIA, SE LĂSĂ PE CAPUL CEL RAS ŞI-O ÎNŢEPĂ ATÎT DE STRAŞNIC, CĂ SĂRI CAPRA ÎN SUS, BEHĂIND: „BE-BE-BE ! BE-BE-BE !"ŞI-O RUPSE LA FUGĂ CA O CĂPIATĂ. ŞI NICI PÎNĂ-N ZIUA DE AZI NU ŞTIE NIMENI ÎNCOTRO A FUGIT.

SPIRTDUŞII

fost odată un ciubotar, şi ciubotarului ăstuia îi fusese dat să

A

treacă prin atîtea greutăţi şi suferinţe, că, fără să fi avut vreo vină, sărăcise într-atît, încît nu-i mai rămăsese piele decît pentru o singură pereche de ghete. Şi cum n-avea ce alta face, croi pielea de cu seară, ca să se apuce de lucru a doua zi. Apoi se culcă şi, cu sufletul împăcat, adormi.

A doua zi de dimineaţă, cînd tocmai se pregătea să se apuce de lucra, băgă de seamă că ghetele erau gata făcute şi rînduite cu grijă pe măsuţă. Cătă la ele, cu uimire, şi oricît îşi dădu cu presupusul, nu putu să-şi desluşească de unde venea minunea asta. Luă atunci ghetele să le cerceteze mai de aproape şi văzu că erau atît de bine şi fără greş făcute, că nici măcar o singură împunsătură nu era dată pe-alături, de parc-ar fi fost ieşite din mîna unui meşter iscusit.

Nu trccu mult şi iată că intră în dugheana ciubotarului un muşteriu. Văzu ghetele şi-i plăcură atît de mult, că nu stătu să se mai tocmească, ci plăti pe ele un preţ mai mare decît cel obişnuit. Iar ciubotarului îi fu la îndemînă să-şi cumpere, cu banii luaţi, piele pentru alte

două perechi de ghete. Le croi şi pe acestea de cu seară, fiindcă **Voia** ca a doua zi de dimineaţă să se apuce cu inimă voioasă de lucru, dar nu mai fu nevoie să se osteneaască defel, căci, de cum deschise ochii, găsi amîndouă perechile gata - făcute. Muşteriii nu întîrziară să vină nici de aşt^, dată. Şi-i plătiră preţ bun; atît de bun, că putu să-şi cumpere piele pentru patru perechi de ghete..

Dar şi pe acestea le găsi gata făcute a doua zi de dimineaţă şi de aci înainte mereu se întîmpla aşa; astfel că, ceea ce croia de cu seară, găsea a doua zi gata lucrat. Datorită acestui lucru, în scurtă vreme putu să trăiască fără nici o grijă, ba chiar ajunse un om avut.

Se întîmplă ca într-o seară, în ajunul Crăciunului, ciubotarul să croiască iar cîteva perechi de ghete. Şi cînd tocmai se pregătea să se culce, nu ştiu ce-i veni lui deodată să-i spună nevesti-si:

— Ce-ar fi dacă am sta de veghe în noaptea asta, să vedem cine <? atît de inimos, de ne dă un asemenea ajutor

?

Femeia încuviinţă din toată inima şi aprinse o luminare; apoi se ascunseră într-un colţ al odăii, tupilîndu-se în dosul unor haine cârc atîmau într-un cuier.

Pe la miezul nopţii, numai ce văzură venind doi omuleţi cît o şchioapă, drăguţi, că-ţi venea să-i mănînci din ochi, nu alta, şi goi- goluţi, cum îi făcuse mumă-sa. Se aşezară ei tacticos la masa ciubotarului şi, potrivind bucăţelele de piele după cum se cuvenea, începură să împungă cu sula, să coasă şi să bată cu ciocanul. Mîinile lor micuţe se mişcau cu atîta îndeminare şi repeziciune, că cizmarul nu-şi mai putu lua ochii de la ei de uimire. Şi, pasămite, nu se opriră din lucru pînă ce nu terminară toată

treaba şi nu aşezară cu grijă pe masă încălţămintea. După aceea se făcură nevăzuţi ca şi cînd nici n-ar fi fost.

A doua zi, nevasta ciubotarului grăi cătrc acesta:

■—■ Spiriduşii ăştia nu şi-au precupeţit niciodată munca, şi cum, datorită lor, am devenit oameni cu stare, s-ar cuveni să ne arătăm şi noi recunoscători într-un fel. N-ai văzut: sînt goi puşcă şi trebuie că dîrdîie din gros, sărmanii de ei, siliţi cum sînt să colinde drumurile pe viscol şi ger ! Ştii ce m-am gîndit ? Să mă apuc să-i cos fiecăruia cîte-o cămăşuţă, cîte-un surtucel şi cîte-o pereche de nădrăgei. Şi-am să le şi împletesc cîte-o pereche de ciorăpiori, iar tu, pune-te pe lucru şi fă cîte-o pereche de ghetuţe pentru fiecare.

— Bun gînd ai avut tu, femeie ! Chiar aşa se şi cuvine să-i răsplătim — răspunse ciubotarul, bucuros.

Şi seara, cînd totul fu gata, în loc de piele croită, lăsară darurile masă şi dădură să se ascundă, pentru a vedea ce vor zice omuleţii cînd or da cu ochii de îmbrăcăminte.

Pe la miezul nopţii, spiriduşii sosiră săltînd într-un picior şi, harnici cum erau, se aşezară la masă şi voiră să se apuce îndată de lucru. Dar ce era asta ! ? în loc de piele croită, aflară nişte nădrăgei drăguţi, nişte pieptăraşe cu nasturi de sidef, nişte cămăşuţe roşii şi cîte şi mai cîte altele, de se bucurară din tot sufletul. Se îmbrăcară oi la iuţeală cu ele şi se tot dichisiră, şi-şi tot pipăiră îmbrăcămintea frumoasă, cîntînd într-un glas:

„Nu sîntem noi, oare, dichisiţi frumos ?
Cizmari să rămînem, la ce-i de folos ?"

Apoi începură să joace de bucurie şi să ţopăie, sărind peste scaune şi laviţe. Şi ţopăiră şi se învirtiră ei aşa, pînă ce făcură odată ţuşti, pe uşă... Şi din noaptea aceea nu s-au mai arătat pe-acolo. Ciubotarului îi mergeau însă toate din plin, şi cît i-a fost dat să mai trăiască, numai de noroc şi fericire a avut parte, că pe ce punea el mîna să facă, parcă puneau şi spiriduşii, ajutîndu-l la nevoie.

ALBĂ-CA-ZĂPADA

Cică într-o iarnă, pe cind zăpada cădea din înaltul nemărginit

al cerului, în fulgi mari şi pufoşi, o împărătească sta într-un jilţ şi cosea lîngă o fereastră cu pervazul negru, de abanos. Şi cum cosea ea aşa, aruncîndu-şi din cînd în cînd privirile la ninsoarea ce se cernea, de sus, se întîmplă să se înţepe cu acul în deget şi trei picături de singe căzură în zăpadă. Roşul sîngelui arăta atît de frumos pe albul zăpezii, că împărăteasa râmase încîntată şi gîndi în sinea ei: „Ce n-aş da să am un copil alb ca zăpada, roşu ca sîngele şi cu părul negru ca abanosul !"

Trecu timpul, dar nu prea multişor, şi împărăteasa născu o fetiţă albă ca zăpada, roşie ca sîngele şi cu păr negru ca abanosul. Şi-i dădură numele de Albă-ca-Zăpada... După ce o aduse însă pe lume, împărăteasa muri.

Cum trecu anul, împărătul îşi luă altă soţie. Femeia asta era cadră de frumoasă, dar nespus de trufaşă şi mîndră, şi n-ar fi îngăduit nici în ruptul capului s-o întreacă alta în frumuseţe. Avea o oglindă fermecată şi ori de cîte ori se privea într-însa, nu uita s-o întrebe:

— Oglinjoară din perete, oglinjoară, Cine e cea mai frumoasă din ţară ?

Şi oglinda-i răspundea:

— *Măria ta eşti cea mai frumoasă din întreaga ţară !*

împărăteasa zîmbea fericită, fiindcă ştia că oglinda grăieşte numai adevărul.

Vezi, însă, că Albă-ca-Zăpada creştea şi se făcea pe zi ce trecea tot mai frumoasă; şi cînd împlini şapte ani, era o minunăţie de fată: frumoasă ca lumina zilei. Şi frumuseţea împărătesei începu a pili înaintea ei.

Şi într-o bună zi, cînd împărăteasa întrebă oglinda:

— *Oglinjoară din perete, oglinjoară,*
Cine e cea mai frumoasă din ţară?

Oglinda-i răspunse:

— *Frumoasă eşti, crăiasă, ca ziua luminoasă,*
Dar A Ibă-ca-Zăpada e mult, mult mai frumoasă !

La auzul acestor vorbe, împărăteasa se înspăimîntă grozav şi„ de pizmă şi ciudă, odată se îngălbeni şi se-nverzi, de ziceai că-i moartea. Din clipa aceea, ori de cîte ori o zărea pe Albă-ca-Zăpada simţea, că-i plesneşte fierea de ciudă: şi azi aşa, mîine aşa, pînă ce începu, s-o urască de moarte. Pizma şi ciuda creşteau în inima ei ca buruiana cea rea şi se cuibăriseră atît de adine, că împărăteasa nu-şi mai găsea, pace nici ziua, nici noaptea. în cele din urmă chemă un vînător şi-i porunci:

— Ia fata asta şi du-o în adîncul pădurii, că nu rabd s-o mai văd în faţa ochilor ! Omoar-o, şi drept mărturie că mi-ai împlinit porunca, să-mi aduci plămînii şi ficatul netrebnicii !

Vînătorul nu ieşi din vorbele împărătesei şi se afundă cu Albă- ca-Zăpada în pădure; dar cînd scoase jungherul de la brîu şi se pregătea să-i străpungă inima nevinovată, sărmana copilă începu să. plîngă în hohote şi să se roage:

— Vînătorule dragă, cruţă-mi viaţa şi-ţi făgăduiesc c-o să-mi pierd urma în sălbăticia asta de codru şi n-o să mă mai întorc niciodată acasă !

Şi pentru că Albă-ca-Zăpada era atît de frumoasă, vînătoruluii i se făcu milă de ea şi-i spuse:

— Dacă-i aşa, fugi de te ascunde, fetiţă dragă, unde nu calcă picior de om ! Iar în sinea lui gîndea: „Biata de tine, pînă la urmă tot or să te sfîşie fiarele sălbatice !..

Totuşi, parcă i se luase o piatră de pe inimă că nu trebuise să-şii mînjească mîinile cu sînge nevinovat. Şi cum tocmai atunci treceai în fugă pe acolo un pui de mistreţ, îl înjunghie şi, scoţîndu-i plămîniil şi ficatul, le duse împărătesei drept mărturie că i-a împlinit în totul dorinţa.

împărăteasa îi porunci bucătarului să le gătească de îndată, cu sare şi tot felul de mirodenii, şi atît de neagră era la suflet, că nu se- dădu îndărăt să le mănînce, încredinţată fiind că mănîncă plămînii; şi ficatul fetiţei.

Biata copilă rămăsese singură, singurică în pădurea cea nesfîr- şită şi era atît de înfricoşată, că privea la mulţimea frunzelor de pe copaci, ca şi cînd şi de-acolo ar fi putut să se ivească vreo

primejdie ■—şi nu ştia în ce
chip şi-ar putea găsi
scăparea. . într-un sfîrşit
începu să alerge, şi gonea
într-una peste bolovani
colţuroşi şi printre

-

mărăcini, iar fiarele sălbatice treceau în fugă pe dinaintea ei dar nu-i făceau nici un rău. Alergă ea aşa, cît o mai ţinură picioarele, şi-n geana amurgului dădu cu ochii de o căsuţă şi intră înăuntru să se odihnească.

În căsuţă, toate lucrurile erau mititele, dar atît de gingaşe şi sclipind de curăţenie, că ţi-era mai mare dragul să le priveşti. Pe o măsuţă acoperită cu o faţă de masă albă erau rînduite şapte talere mici, şi lîngă fiecare taler se afla cîte o linguriţă, o furculiţă, un cuţitaş şi-o cupă cît un degetar. Iar de-a lungul unui perete se înşirau şapte pătuceane, aşternute cu cearşafuri albe ca neaua.

Cum era tare flămîndă şi însetată, Albă-ca-Zăpada ciuguli cîte un pic din fiecare taler, ciupi cîte-o fărîmiţă de pîine şi sorbi din fiecare cupă cîte-o înghiţitură de vin, fiindcă nu voia să ia toată mîn- carea numai de la unul singur. Şi fiindcă se simţea grozav de obosită, dădu să se culce într-un pătuţ, dar niciunul nu i se potrivea: unul era prea lung, altul prea scurt, şi abia ultimul pătuţ se nimeri să fie pe măsura ei. Fata se culcă în el şi adormi.

Cînd se întunecă de-a binelea, sosiră şi stăpînii căsuţei. Erau cei şapte pitici, care sfredeleau munţii, scormonind în măruntaiele lor pentru a scoate la lumină tot soiul de metale. Ei aprinseră cele şapte lumînările şi, de îndată ce se făcu lumină în căsuţă, îşi dădură seama că cineva străin cotrobăise peste tot, fiindcă lucrurile nu se mai aflau la locul lor, aşa cum le lăsaseră la plecare. Şi atunci primul pitic zise:

— Cine a stat pe scăunelul meu ?

Al doilea urmă:

— Cine a mîncat din talerul meu ?

Al treilea:

— Cine a muşcat din pîinişoara mea ?

Al patrulea:

— Cine a luat din legumele mele ?

Al cincilea:

— Cine a umblat cu furculiţa mea ?

Al şaselea:

— Cine a tăiat cu cuţitaşul meu ?

Al şaptelea întrebă şi el:

— Cine a băut din cupa mea ?

Primul pitic căută în jur mai cu luare-aminte, şi pe dată văzu o mică adîncitură în pătucul lui.

— Cine s-a culcat în pătuţul meu ?! se minună el.

Ceilalţi alergară într-o goană la pătuceanurile lor şi începură să strige, care mai de care:

— Şi-n pătuţul meu a stat cineva !

Dar cînd cel de-al şaptelea se apropie de pătucul său, dete cu ■ochii de Albă-ca-Zăpada, care dormea în el adîncită în somn. îi chemă pe ceilalţi, şi cu toţii veniră în grabă, scoţînd strigăte de uimire. Apoi îndreptară spre Albă-ca-Zăpada lumina celor şapte lumînările şi rămaseră s-o privească.

— Doamne, dumnezeule — apucară ei să strige — tare frumoasă mai e copila asta !

Şi atît de bucuroşi erau, că nu se îndurară s-o trezească, ci o lăsară să doarmă mai departe în pătuţ. Iar cel de-al şaptelea pitic ■dormi cîte un ceas în patul fiecăruia, şi aşa trecu noaptea.

Cînd se lumină de zi, Albă-ca-Zăpada deschise încetinel ochii şi, văzîndu-i pe cei şapte pitici, se sperie rău. Dar ei se arătară prietenoşi :şi începură s-o întrebe cu blîndeţe:

— Cum te cheamă, fetiţo ?

— Albă-ca-Zăpada ! răspunse ea.

— Şi cum se face că ai ajuns în căsuţa noastră ? o mai întrebară ei.

Atunci Albă-ca-Zăpada le povesti din fir-a păr totul: cum mai- ■că-sa vitregă a pus s-o omoare, dar vinătorul se îndurase de ea şi-i lăsase viaţa, şi cum gonise toată ziulica prin pădure, pînă ce dăduse peste căsuţa lor. După ce o ascultară fără să scape vreun cuvinţel din istorisirea ei, piticii îi ziseră:

— Dacă te învoieşti să vezi de gospodăria noastră, să găteşti, să faci paturile, să coşi, să speli, să împleteşti şi să ţii totul în bună rînduială şi curăţenie, apoi poţi rămîne la noi şi n-o să duci lipsă •de nimic.

— Da, primesc cu dragă inimă! răspunse Albă-ca-Zăpada, şi de atunci rămase la ei.

Ea îngrijea acum de toate treburile casei, şi-n fiecare dimineaţă, piticii plecau în munţi să scoată aur şi tot soiul de alte metale, şi •cînd se întorceau seara acasă, găseau mîncarea gata aburind pe •cuptor. Peste zi, fata rămînea singură, singurică, şi din această pricină, piticii cei buni avuseseră mereu grijă s-o povăţuiască:

— Păzeşte-te de maşteră, că n-o să-i fie greu de fel să afle că -eşti la noi! Şi cine ştie ce pune iar la cale! Nu cumva să laşi pe cineva să intre în casă!

Iar împărăteasa, fiind încredinţată că mîncase plămînii şi ficatul fiicei ei vitrege, se credea iarăşi cea mai frumoasă femeie de pe lume. Şi într-o zi, apropiindu-se de oglindă, o întrebă:

— *Oglinjoară din perete, oglinjoară, Cine e cea mai frumoasă din ţară?*

Atunci oglinda îi răspunse:

— *Frumoasă eşti, crăiasă, ca ziua luminoasă Dar colo, ascunsă-n munţi,*
Stă Albă-ca-Zăpada, la cei pitici cărunţi, Şi-i mult, mult mai frumoasă!

împărăteasa se sperie din cale-afară, fiindcă ştia prea bine că oglinda nu minte. Şi-şi dădu pe dată seama că vînătorul o înşelase şi că Albă-ca-Zăpada era încă în viaţă.

începu ea atunci să se frămînte şi să chibzuiască în ce chip ar putea s-o piardă din nou, căci atîta vreme cît nu era cea mai frumoasă din toată împărăţia, pizma îi chinuia sufletul fără răgaz şi: n-avea clipă de linişte. în cele din urmă născoci ceva: îşi vopsi faţa şi se îmbrăcă întocmai ca o bătrînă neguţătoreasă, că nimeni n-ar mai fi putut s-o recunoască.

Schimbată astfel la înfăţişare, o porni peste cei şapte munţii şi, într-un sfîrşit, se pomeni în faţa căscioarei celor şapte pitici.. Bătu la uşă şi strigă din toată puterea:

— De vînzare marfă frumoasă, de vînzare!

Albă-ca-Zăpada îşi aruncă o privire pe geam şi întrebă:

— Bună ziua, tuşică dragă, da' ce ai matale de vînzare?

— Marfă bună şi frumoasă! se grăbi să-i răspundă neguţă- toreasa. Cingători de toate culorile.

Şi vicleana scoase una, împletită din mătase bălţată.

„Se vede cît de colo că-i o femeie de treabă — gîndi fata — aşa că n-am de ce să n-o las înăuntru ! Că doar n-o fi foc !..." Trase zăvorul, o pofti să intre şi-i cumpără cingătoarea cea frumoasă.

■— Vai ce pocit ţi-ai pus-o, fetiţo! Ia apropie-te, să te gătesc eu cu ea, aşa cum se cuvine! o îmbie cu blîndeţe femeia.

Albă-ca-Zăpada n-avea de unde să bănuiască c-ar paşte-o vreo primejdie şi o lăsă să-i pună cingătoarea. Dar băbuşca o încinse' repede cu ea şi-o strînse atît de tare, că fetei i se tăie răsuflarea şii căzu jos ca moartă.

■— Ei, de-acum n-o să mai fii tu cea mai frumoasă! hohotii împărăteasa şi o şterse repede pe uşă.

Nu mai trecu mult şi, spre seară, veniră acasă cei şapte pitici. Şi cum se mai speriară, bieţii de ei, cînd o găsiră pe iubita lor Albă- ca-Zăpada zăcînd la pămînt, fără simţire, de parc-aT fi fost moartă! O ridicară de jos şi, văzînd cit de strins îi era mijlocul, tăiară în două cingătoarea. Fata prinse a răsufla iar, şi încetul cu încetul îşi reveni în simţiri. Le povesti ea piticilor toate cîte s-au întîmplat, şi aceştia îi atraseră din nou luarea-aminte:

— Neguţătoreasa ceea nu era alta decît haina de împărătească. Fereşte-te, baremi, de-acu' încolo, fată dragă, şi nu mai lăsa pe nimeni să intre cînd nu sîntem noi acasă!

Şi tare multă dreptate aveau, că femeia cea neagră la inimă nici nu aşteptă să treacă bine pragul palatului şi se şi duse glonţ la oglindă şi-o întrebă:

— *Oglinjoară din perete, oglinjoară, Cine e cea mai frumoasă din ţară?*

Iar oglinda pe dată îi răspunse:

— *Frumoasă eşti crăiasă, ca ziua luminoasă, Dar colo, ascunsă-n munţi,*
Stă Albă-ca-Zăpada, la cei pitici cărunţi, Şi-i mult, mult mai frumoasă !

împărăteasa rămase ca stana de piatră cînd auzi asta şi simţi că-i năvăleşte tot sîngele-n cap, ca un vîrtej, de cîtă spaimă şi mînie clocotea în ea. Vasăzică, tot nu scăpase de Albă-ca-Zăpada, tot vie era netrebnica asta!... „Ei bine, de data asta m-oi strădui să născocesc ceva fără greş, ca să-ţi viu de-a binelea de hac!" Şi cum la farmece şi vrăji n-o întrecea nimeni, haina de împărătească meşteri un pieptene otrăvit.

După aceea îşi schimbă hainele şi luă înfăţişarea unei bătrîne gîrbovite de ani. Şi iarăşi o pomi peste cei şapte munţi, la cei şapte pitici cărunţi. Ajungînd ea la căsuţa lor, ciocăni în uşă şi strigă:

— Marfă bună de vînzare, marfă bună!

Albă-ca-Zăpada cătă afară pe geam şi spuse:

— Vezi-ţi de drum, femeie, că n-am voie să las pe nimeni înăuntru!

— Da' de privit, cred că ai voie să priveşti, nu-i aşa ?...

Şi scoţînd pieptenele cel otrăvit, îl tot plimbă pe sub ochii fetei. Atît de mult îi plăcuse pieptenul, că Albă-ca-Zăpada se lăsă amăgită şi deschise uşa. După ce se invoiră din preţ, bătrîna o momi cu cele mai dulci vorbe:

— Ia vino încoa' la baba, să te pieptene, ca să fii şi tu o dată pieptănată ca lumea!...

Biata Albă-ca-Zăpada nu se gîndi la nimic rău şi se lăsă pieptănată. Dar de-abia îi trecu băbuşca pieptenele prin păr, că otrava şi începu să lucreze prin toate mădularele, arătîndu-şi puterea ucigătoare, şi biata copilă căzu jos, fără viaţă.

— Acu' s-a sfîrşit cu tine, frumoasa frumoaselor!... rînji la ea femeia cea haină, şi-n timp ce grăbea să se îndepărteze de acele locuri, sufletul ei negru clocotea de-o bucurie drăcească.

Dar spre norocul fetei, înserarea coborî curînd şi cei şapte pitici sosiră acasă. De îndată ce-o văzură pe Albă-ca-Zăpada zăcînd fără viaţă, bănuiră că maşteia trebuie să fi pus iar ceva la cale şi, cercetînd copila cu grijă, dădură peste pieptenele cel otrăvit. Cum i-l smulseră din păr, Albă-ca-Zăpada îşi veni în fire, ca şi cînd ar fi dormit numai niţeluş, şi prinse a le povesti cele întîmplate. Dimineaţa, piticii o sfătuiră din nou să fie cu ochii în patru şi să nu mai deschidă nimănui uşa, fie ce-o fi, şi apoi se duseră la treburile lor.

În ăst timp, împărăteasa ajunsese la palatul ei şi, aşezîndu-se în faţa oglinzii, se grăbi s-o întrebe:

— *Oglinjoară din perete, oglinjoară, Cine e cea mai frumoasă din ţară?*

Şi oglinda ii răspunse ca şi altădată:

— *Frumoasă eşti, crăiasă, ca ziua luminoasă, Dar colo, ascunsă-n munţi,*
Stă Albă-ca-Zăpada, la cei pitici cărunţi, Şi-i mult, mult mai frumoasă!

Auzindu-i spusele, împărăteasa începu să tremure toată şi să clocotească de mînie. „Netrebnica asta trebuie să moară, chiar de-ar fi să plătesc moartea ei cu preţul vieţii mele!" Se strecură apoi într-o odăiţă dosnică, în care

nu călca picior de om, şi amestecă de ici, amestecă de colo, pînă ce plămădi un măr otrăvit. La înfăţişare, mărul era nespus de frumos; alb ca spuma, pe-o parte, şi rumen pe alta, că oricine l-ar fi văzut i se trezea numaidecît pofta să-l mănînce. Dar cine ar fi apucat să muşte numai o dată din el zile multe nu mai avea şi cădea mort pe loc. După ce sfîrşi de meşteşugit mărul, împărăteasa îşi boi faţa şi se îmbrăcă în straie de ţă-

Tancă. Şi schimbată astfel, trecu peste cei şapte munţi, grăbindu-se să ajungă la căscioara celor şapte pitici. Aci bătu la uşă, dar Albă- ca-Zăpada scoase capul pe fereastră şi spuse:

— Nu pot lăsa pe nimeni să intre, că nu-mi dau voie piticii!

— Altă pagubă să n-am! răspunse ţăranca. Slavă domnului, .găsesc eu muşterii pentru merele mele! Da' pînă una alta, hai de ia şi tu unul, că nu-i pe bani!.

— Nici nu mă gîndesc să-l iau — răspunse Albă-ca-Zăpada — n-am vpie să primesc nimic!

— Ce, te temi să nu mori cumva otrăvită ?.. . strecură ea cu viclenie, întrebarea. Fii pe pace, copiliţo!... Iaca tai mărul, în două: bucata asta rumenă mănînc-o tu, iar pe cealaltă oi mîn- ca-o eu.

Dar vezi că mărul era cu meşteşug făcut, că numai partea cea **Tumenă era otrăvită.**

Albă-ca-Zăpada rîvnea de nu mai putea să guste o dată din măr şi, cînd o văzu pe ţărancă muşcînd din el, nu mai putu răbda şi, întinzînd mîna pe fereastră, luă jumătatea cea înveninată. Dar n-apucă să-nghită decît o îmbucătură, că şi căzu jos, fără suflare, împărăteasa îi aruncă priviri ca de fiară şi, beată de bucurie, strigă printre hohote de rîs:

— Albă-ca-Zăpada, roşie ca sîngele şi neagră ca abanosul, de-acu', piticii n-or mai putea să te învie!.

Plecă de acolo c;t putu de repede şi cînd ajunse la palat, întrebă iar oglinda:

— Oglinjoară din perete, oglinjoară, Cine e cea mai frumoasă din ţară?

Şi deodată auzi vorbele după care tînjise atît:

— *Măria ta e cea mai frumoasă din întreaga ţară!*

Abia acum îşi găsi liniştea inima ei cea pizmaşă, pe cît poate ii liniştită o inimă pizmaşă. ..

în faptul serii, cînd piticii se întoarseră acasă o găsiră pe Albă- ca-Zăpada zăcînd pe jos, fără pic de suflare. Era moartă ca toţi morţii. O ridicară, căutînd să vadă dacă nu găsesc vreun lucru înveninat, îi desfăcură cingătoarea, o pieptănară, o spălară cu apă •şi cu vin, dar totul fu zadarnic. Copila cea dragă era moartă ca toţi morţii şi moartă rămase!... Atunci o aşezară pe o năsălie şi, strîngîndu-se toţi şapte în jurul ei, plînseră amar şi-o jeliră trei zile încheiate. Vrură după aceea s-o îngroape, dar fata arăta atît de frumoasă de parcă s-ar fi aflat doar în somn, şi-n obraji avea aceiaşi bujori roşii dintotdeauna, aşa că piticii nu se îndurară s-o coboare în pămînt.

— Nu, în adîncul cel negru al pămîntului nu o putem coborî! Ar fi mare păcat!. grăiră care mai de care şi, aşternîndu-se pe muncă, îi făcură un sicriu de cleştar, ca să poată fi văzută de oriunde te-ai uita la ea.

O culcară apoi înăuntru şi deasupra îi scriseră numele cu slove de aur, precum şi că a fost fiică de împărat. Apoi urcară sicriul pe-un vîrf de munte, de-l aşezară acolo, şi de fiecare dată rămînea cîte unul de veghe. Vietăţile pădurii începură a veni şi ele s-o jelească; mai întîi se arătă o buhă, apoi un corb, şi-n urma acestora, o hulu- biţă. Şi aşa rămase Albă-ca-Zăpada multă, multă vreme în sicriul ei de cleştar şi nimic nu-i ştirbea din negrăita frumuseţe. Părea că-i vie şi doarme, că era tot aşa de albă ca zăpada, de roşie ca sîngele şi cu părul negru ca abanosul.

Şi s-a întîmplat ca un fecior de crai să se rătăcească în pădurea aceea şi, dînd peste căsuţa piticilor, să le ceară găzduire peste noapte. A doua zi, cînd o porni la drum, văzu sicriul din creştetul muntelui şi pe frumoasa Albă-ca-Zăpada, şi citi cu nesaţ ce sta scris deasupra, cu slove de aur. Şi cum privea ca vrăjit şi nu se putea desprinde de locul acela, începu a-i ruga pe pitici:

— Daţi-mi mie sicriul şi-o să vă dau în schimb tot ce vi-o pofti inima!

Dar piticii îi răspunseră:

—■ Nu ţi-l dăm nici pentru tot aurul din lume.

Dacă văzu aşa, feciorul de împărat îi rugă cu şi mai multă stăruinţă şi ardoare:

— Atunci înduraţi-vă şi mi-l dăruiţi, că de cînd i-am zărit chipul, nu mai pot trăi fără ca s-o văd pe Albă-ca-

Zăpada. Şi v-asigur c-o voi cinsti mereu şi-o voi păzi ca pe făptura care mi-e cea mai scumpă pe lume!

Auzindu-l cu cît foc vorbea, inimoşii pitici se îndurară de el şi-i dăruiră sicriul. Feciorul de împărat îşi chemă slugile şi le porunci să ia coşciugul pe umeri şi să-l urmeze. Şi cum mergeau ei aşa, se întîmplă ca unul dintre slujitori să se poticnească de-o buturugă şi, din pricina zdruncinăturii, bucăţica de măr pe care o înghiţise Albă-ca-Zăpada îi sări afară din gîtlej. O clipită, doar atît să fi trecut, şi domniţa deschise ochii, ridică uşurel capacul sicriului şi se sculă în capul oaselor. Şi era din nou vie, de parcă s-ar fi trezit tocmai atunci din somn.

— Vai, doamne, unde mă aflu? strigă ea, nedumerită.

Cu ochii rizind de bucurie, feciorul de împărat se apropie de dînsa şi-i spuse:

— Cu mine eşti, cu mine!. .

Şi-i povesti toate cîte s-au întîmplat. Iar la sfîrşit, adause:

— îmi eşti mai dragă decît orice pe lumea asta, şi de te-ai învoi să mă însoţeşti la curtea tatălui meu, bine-ar fi, că ard de dorinţa să-mi fii soţie.

Albă-ca-Zăpada ce era să mai spună, că şi ei îi căzuse drag.

Porni împreună cu el şi făcură o nuntă de se duse vestea, cu mare alai şi voioşie.

La nuntă o poftiră şi pe maştera cea haină, că de, tot o socoteau un fel de rudă... După ce s-a gătit ea cu veşmintele cele mai de preţ, s-a apropiat de oglindă şi a întrebat-o:

— *Oglinjoară, oglinjoară,*

Cine e cea mai frumoasă din ţară?

Şi oglinda pe dată i-a răspuns:

— *Frumoasă eşti, crăiasă, ca ziua luminoasă,*
Dar tînăra domniţă e mult, mult mai frumoasă!

Atunci drăcoaica de femeie începu să blesteme de ciudă şi să urle ca scoasă din minţi şi deodată simţi că i se face frică, dar o frică atît de îngrozitoare, că nu ştia ce să mai facă şi-ncotro s-o apuce. La început se codi să meargă

la nuntă, dar cum nu-şi găsea o clipă de linişte, gîndi că trebuie neapărat s-o vadă pe tînăra împărăteasă.

Şi de cum păşi în sala tronului, dădu cu ochii de Albă-ca-Zăpada şi, recunoscînd-o, înlemni de spaimă şi rămase ţeapănă ca o momîie.

Spaima pusese stăpînire pe toată făptura ei; din pricina asta, împărăteasa se urîţea văzînd cu ochii. Şi atît de pocită se făcu, că nici ea singură nu mai cuteza să se privească în oglindă.

îşi luă lumea în cap şi o ţinu tot într-o goană, pînă se pierdu în adîncul pădurii sălbatice, ca să-şi ascundă acolo urîţenia. Şi de atunci, niciunui om nu-i mai fu dat s-o vadă şi nimeni nu mai ştiu ceva despre soartea ei.

Iar Albă-ca-Zăpada trăi în bucurie şi fericire, împreună cu tînărul împărat, şi dacă n-or fi murit, cu siguranţă că mai trăiesc şi-n zilele noastre..

PICIOR-ŞCHIOP

A fost odată un morar şi morarul ăsta era tare sărac, dar avea

în schimb o fată de toată frumuseţea. Şi se întîmplă odată ca morarul să stea de vorbă cu împăratul şi, ca să se grozăvească şi el cu ceva, numai ce se pomeni că-i zice:

— De-ai şti, măria ta, ce odor de fată am eu!... Dintr-un caier de paie, fata asta a mea se pricepe să toarcă fire de aur!.

Auzind vorbele morarului, împăratul grăi către el:

— Drept să-ţi spun, n-am mai auzit pînă acu' de aşa ceva, dar meşteşugul ăsta, pe care-l pricepe fiică-ta, mi-ar plăcea tare mult şi mie, iar de e chiar atît de dibace precum spui, vino cu ea mîine la palat, ca s-o pun la încercare.

A doua zi de dimineaţă, morarul veni cu fata, că de, n-avea ce alta face, dacă-l luase gura pe dinainte!. împăratul se grăbi s-o ducă într-o cămăruţă plină cu paie şi, arătîndu-i o roată de tors şi o vîrtelniţă, îi zise:

— Acu' aşterne-te cu sîrguinţă pe lucru, şi dacă pînă mîine dimineaţă nu vei fi tors numai fire de aur din paiele astea, află că voi da poruncă slugilor să-ţi ia viaţa!

Acestea zicînd, încuie cămăruţa, cu mîinile lui, şi fata rămase singură.

Biata fată sta ca pierdută, şi de-ai fi tăiat-o în bucăţi, tot n-ar fi ştiut ce să facă şi-n ce chip să scape din încurcătură. Habar n-avea cum să toarcă aur din paie, şi de frică începu să plîngă. Dar ştii, un plîns cu sughiţuri, că spaima îi cuprinsese tot mai mult sufletul ! Şi cum plîngea ea aşa, ce să vezi: uşa se deschise pe nesimţite şi-n aceeaşi clipă se ivi în pragul cămăruţei un omuleţ cît o şchioapă, care i se adresă cu blîndeţe:

— Bună seara, fată de morar, dar ce ai de plîngi aşa de amarnic ?

— Vai mie, sărmana, cum să nu plîng, dacă am primit poruncă să torc aur din firele astea de paie, şi nu mă pricep deloc la asemenea treabă!

Omuleţul cătă la fată îndelung şi apoi îi zise:

Dar dacă ţi le torc eu, cu ce eşti în stare să mă răsplăteşti

?

Şi fata se grăbi să-i răspundă:

— Îţi dau salba mea de la git, că nu am altceva mai de preţ.

Omuleţul luă salba, o vîrî în chimir, se aşeză apoi în faţa roţii
de tors şi, sfîr, sfîr, sfîr! învîrti de trei ori şi umplu o ţeavă cu fir de aur. Luă alta şi, sfîr, sfîr, sfîr! învîrti iar la roată de trei ori, şi umplu încă una. Toarse astfel pînă aproape de revărsatul zorilor şi umplu ţevile toate cu fir de aur, de nu mai rămase nici urmă de pai în cămăruţă.

Dis-de-dimineaţă, împăratul veni să cerceteze ce-a făcut fata şi, cînd văzu atîta maldăr de aur, se minună grozav şi se bucură de nu mai încăpea în piele de bucurie, dar vezi că lăcomia îi cuprinse şi mai mult sufletul. O duse pe fată într-o odaie şi mai mare, plină vîrf cu grămezi de paie, şi-i porunci ca pînă a doua zi în zori să toarcă şi paiele astea, de i-e dragă viaţa.

Ca şi-n ajun, fata se dădu iar de ceasul morţii, fiindcă nu ştia în ce chip ar putea să scape din încurcătură, şi se porni pe un plîns amar. Şi cum plîngea ea aşa, uşa se deschise pe nesimţite şi se ivi din nou omuleţul, grăindu-i la fel de blînd:

— Ia să te-aud: ce-mi dăruieşti, ca să-ţi torc eu paiele?

— Inelul din deget — răspunse fata — că doar atît mi-a rămas mai de preţ!

Omuleţul luă inelul, îl băgă în chimir, lîngă salbă, şi se aşeză iar la vîrtelniţă, să toarcă. Învîrti el la roată, sfîr, sfîr, sfîr! toată noaptea, şi cînd soarele albi pereţii şi se făcu lumină de ziuă, tot paiul era tors şi prefăcut în fire de aur strălucitor. împăratul nu-şi mai încăpu în piele de bucurie cînd văzu trebuşoara asta, dar tot nu se sătură de cîtă bogăţie strînsese, şi parcă şi mai mult aur poftea. O duse, de aceea, pe fată, într-o odaie şi mai mare, plină pînă-n bagdadie cu stive de paie, şi-i zise:

— Îl vezi? Tot paiul ăsta să mi-l prefaci pînă mîine în zori în fir de aur, şi de-o scoţi cu bine la capăt să ştii că te iau de nevastă!

Iar în aceeaşi vreme, împăratul îşi zicea în sine: „O fi ea fată de morar, dar o nevastă mai bogată decit asta nu se găseşte în toată lumea!"

După ce fata rămase singură, se pomeni pentru a treia oară cu acelaşi omuleţ, care-i grăi cu blîndeţe:

— Ei, acu' să vedem ce-mi dăruieşti, dacă mă apuc şi-ţi torc paiele şi de data asta?

— Nu mi-a mai rămas nimic ce să-ţi dăruiesc — răspunse fata.

Atunci făgăduieşte-mi c-o să-mi dai întîiul născut pe care o să-l aduci pe lume, cînd vei fi împărăteasă

.„Cine ştie cum apucă de o iau lucrurile!" îşi zise în sine fata morarului. Dar cum n-avea încotro, îi făgădui omuleţului ce-i ceruse el, iar acesta, în schimb, învîrti noaptea întreagă la roată, de-i toarse paiele şi le prefăcu pe toate în fire de aur. A doua zi de dimineaţă, cînd veni împăratul şi văzu că i se împlinise voia, nu mai stătu în cumpănă dacă s-o ia ori ba şi porunci să se facă pregătirile de nuntă. Făcură nuntă mare şi, aşa, fata morarului ajunse împărăteasă.

Trecu un an de la cele întîmplate şi împărăteasa dădu naştere unui băiat de toată frumuseţea. Şi-n tot acest timp nu se mai gindi de loc la omuleţul nostru şi nici nu-şi mai aminti vreodată de el. Dar într-o seară, numai ce se pomeni cu omuleţul că intră pe uşă, în iatacul unde lehuzea, şi-i zice:

— Dă-mi ce mi-ai făgăduit!

împărăteasa se sperie grozav şi-i făgădui să-l răsplătească cu toate bogăţiile împărăţiei, numai să-i lase copilul. Dar omuleţul rămase neînduplecat şi-i răspunse:

— Nu mă învoiesc, că pentru mine o fiinţă vie preţuieşte mai mult decît toate comorile din lume!

Biata împărăteasă începu atunci să plîngă şi să se tînguiască şi plînse ea cu atîta deznădejde, că în cele din urmă i se făcu milă omuleţului şi-i spuse:

— Uite, ca să nu zici că am inimă haină, îţi dau un răgaz de trei zile. Dacă pînă atunci o să ştii cum mă cheamă, al tău va rămîne copilul.

împărăteasa se frămîntă toată noaptea, prefirîndu-şi prin minte toate numele cîte le auzise pînă atunci şi, ca să fie şi mai sigură, trimise totodată un crainic să colinde împărăţia pentru a afla ce nume mai sînt pe lumea asta.

A doua zi, cînd veni omuleţul să capete răspunsul, împărăteasa începu să-i zică: Kaspar, Melchior, Baltazar, şi-i înşiră aşa toate numele pe care şi le amintise, ba mai adăugă şi altele, pe care le aflase între timp, dar, la fiecare, omuleţul clătina din cap, spunînd:

— Da' de unde: nu mă cheamă aşa!

Cum trecuse o zi, împărăteasa se luă de gînduri şi trimise prin vecini, să se afle numele fiecărui om şi chiar poreclele, de erau mai neîntîlnite. în clipa cînd se ivi omuleţul, ea începu să-i înşire alte nume, care de care mai ciudate şi mai neobişnuite.

— Te-o fi chemînd poate „Coastă-de-vacă", ori „Pulpă-de- miel", ori „Ciolan-de-bou" ?

Dar el răspunse şi de astă dată:

— Da' de unde: nu mă cheamă aşa!

A treia zi, slujitorul plecat prin ţară se reîntoarse la curte şi, grabindu-se să se înfăţişeze împărătesei, îi zise:

— Măria ta, nume noi n-am mai aflat, dar cum treceam pe lîngă poalele unui munte înalt, de nu i se mai zărea vîrful printre nouri, numai ce ajunsei 'a un cot de pădure unde vulpea îşi dă bineţe cu iepurele, şi ce-mi fu dat să văd: o colibă se ridica între doi stejari bătrîni, şi-n faţa ei ardea un focuşor de vreascuri. Şi-un omuleţ caraghios sărea într-un picior în jurul focului şi striga cît îl ţinea gura:

„Astăzi fierb şi mîine coc, Poimîine iau coconul crăiesei, Şi de-aia joc.
Şi nu ştie nimeni, hopa-hop, Că mă cheamă Picior-Şchiop !

Vă puteţi închipui ce bucurie fu pe împărătească cînd auzi numele ăsta. Nu trecu mult şi iată că veni şi omuleţul, şi cum era sigur că n-o să-i poată ghici numele, o întrebă cam în zeflemea:

— Ei, slăvită împărătească, ştii cum mă cheamă?

împărăteasa nu-i răspunse de-a dreptul, ci se făcu că nu ştie
nici acum care-i este numele.

— Nu te-o fi chemînd Kunz?

— Nu!

— Nici Heinz?

— Da' de unde!...

— Atunci, nu cumva te-o fi chemînd Picior-Şchiop ?!...

Auzindu-şi numele, omuleţul rămase încremenit şi, înfuriat peste fire, strigă de răsună tot palatul:

— Numai diavolul ţi l-a putut spune, numai el!

Şi încălecînd pe-un linguroi de bucătărie, zbură prin fereastră...

LUPUL ŞI VULPEA

Lupul o luase pe vulpe ca slugă, îngăduindu-i să stea cu el în

casă, şi tot ce-i poruncea lupul, vulpea trebuia să facă, fiindcă era mai slabă decît el. Le făcea ea pe toate, că n-avea încotro, dar tare ar fi fost bucuroasă să poată scăpa odată de un asemenea stăpîn!...

într-o vreme, pe cînd hoinăreau amîndoi prin pădure, lupul îi zise:

— Auzi, roşcato, vezi de-mi fă rost de ceva de mîncare, că de nu, te mănînc pe tine!

Şi vulpea se grăbi să-i răspundă:

— Las' pe mine! Ştiu eu tîrla unui ţăran, unde s-ar găsi niscaiva mieluşei, şi nu-i departe de aici; dacă pofteşti, hai să înhă- ţăm unul!

Lupul încuviinţă bucuros şi o porniră într-acolo. Vulpea se strecură în tîrlă, fură un mieluşel pe care-l aduse plocon lupului şi-şi văzu apoi de treabă. Lupul îl înghiţi la repezeală, dar nu se mulţumi doar cu atît; îşi simţea burduhanul gol, de parcă n-ar fi avut nimic în el, şi-i lăsa gura apă de poftă să mai mănînce un mieluţ.

De astă dată o porni singur-singurel, dar cum nu se pricepea deloc la o astfel de vînătoare, oaia bătrînă prinse de veste şi începu să behăie cu atîta amar şi jale, că într-o clipită se strînseră toţi ţăranii din împrejurimi.

Dînd peste lup, îl stîlciră, nu alta, cu ciomegile, că abia putu, bietul, să se mai tîrîie pînă la vizuină, şchiopătînd şi urlînd de durere.

— Ei, că frumuşel m-ai mai dus de nas! se plînse el către vulpe. Tocmai cînd mă pregăteam şi eu să înşfac un mieluşel, m-au prins ţăranii şi m-au tăbăcit, că nu-mi mai simt oasele!

La care vulpea răspunse:

— Ce sînt eu de vină dacă nu te mai saturi!

A doua zi, cam pe la vremea amurgului, preumblîndu-se ei din nou prin pădure, nesăţiosul de lup îi porunci

iarăşi vulpei:

— Roşcato, fă ce-i face şi adă-mi ceva de mîncare, că de nu, te-nfulec cu coadă cu tot!

Şi vulpea-i răspunse:

— Las' pe mine! Ştiu eu pe-aici pe-aproape o casă de ţăran gospodar, şi-am văzut chiar în seara asta cum cocea femeia nişte cozonaci. Ce-ar fi dac-am merge să ne luăm cîţiva?

O porniră întins într-acolo, şi odată ajunşi în ogradă, vulpea începu să dea tîrcoale casei, zgîindu-se şi adulmecînd peste tot, pină ce dibui în sfîrşit unde se afla strachina cu cozonaci; apoi înşfacă vreo şase şi-i aduse lupului, ca să scape de el.

— Na, mănîncă aici şi te satură!

Şi-şi văzu de drum.

Lupul înghiţi cozonacii pe nemestecate şi gîndi în sinea lui: „Ăştia abia mi-au deschis pofta, şi zău, îmi lasă gura apă să mai înfulec vreo doi-trei!. " îşi încercă norocul singur, dar cînd dădu să apuce strachina, o smuci atît de tare, că-i scăpă şi se prefăcu în zeci de cioburi. Atrasă de zgomot, femeia alergă să vadă ce-i şi dădu peste lup. începu să strige după ajutor, şi oamenii săriră din toate părţile şi-l burduşiră în bătaie.

Şi luă el trînteală atît de zdravănă, că se alese cu două picioare schilodite. Cu chiu cu vai şi scheunînd de durere, se tirî pînă la bîrlog, unde-l aştepta vulpea.

— Ei, că de astă dată mi-ai copt-o şi mai bine! răcni lupul la ea. Din cauza ta m-au prins oamenii la cozonaci şi m-au bătut de mi-au muiat oasele, nu alta.

Dar vulpea îi răspunse din nou:

— Ce să-ţi fac dacă nu ţi se mai satură burduhanul odată!

A treia zi porniră din nou la preumblare în pădure. Şi cum
păşea şontîc-şontîc, abia tîrîndu-şi cele două picioare vătămate, odată se întoarse lupul spre vulpe şi rînji la ea:

—- Roşcato, fă rost de niscaiva mîncare, că de nu, pun colţii pe tine!

Şi vulpea îi răspunse:

— Las' pe mine! Ştiu eu un om care a tăiat ieri o vită şi a pus carnea la saramură într-un butoi, pe care-l are în pivniţă. Ce-ar fi dacă am merge într-acolo?

— Păi să mergem chiar acuşica — o zori lupul. Da' vezi să-mi sari în ajutor, dacă oi fi la strîmtoare!

— Nu duce grijă de asta — îl linişti vulpea şi-l petrecu pînă-n pivniţă, prin nişte cotloane numai de ea ştiute.

Acolo găsiră carne, să mănînci şi să tot rămînă.

Lupul se puse pe-nfulecat şi, văzind cită carne îl aşteaptă, se linişti singur: „Las' că nu e zor, am destulă vreme s-o dau gata!" în acest timp, vulpea se ospăta şi ea, dar era numai ochi şi urechi ; din vreme-n vreme se apropia de spărtura prin care se furişaseră şi cerca să vadă dacă nu i s-a umflat prea mult pîntecele şi nu i-o fi greu s-o zbughească în clipa cînd i-ar fi ameninţat vreo primejdie.

Văzînd-o cuprinsă de neastîmpăr, lupul o întrebă:

— Ce-ai, cumătră, de nu mai stai o clipă locului ? Şi de ce sări mereu afară şi intri iar?

— Pîndesc să nu vină careva şi să ne ia ca din oală — răspunse vicleana. Da' sfîrşeşte odată, lupule, că prea mănînci mult..

— Ce e?! se răsti la ea nesăţiosul de ^p. Nu mă urnesc de aici, pînă nu îmbuc ultima fărimiţă!

în ăst timp, auzind zdupăielile vulpii, ţăranul cobori în pivniţă. Cum îl zări, vulpea o zbughi afară dintr-o singură săritură. Lupul voi să se ţină după ea, dar se ghiftuise într-atît, că nu fu chip să-şi strecoare burduhanul prin deschizătura aceea şi rămase prins ca un şoarece-n cursă. Ţăranul apucă un retevei şi-l lovi peste şale şi peste cap, pînă îl lăsă fără suflare.

Şireata de vulpe, care nu se oprise din fugă decît în mijlocul pădurii, sărea bucuroasă peste toate lăstarele.

Şi de atunci, cît o mai fi trăit, vulpea rămase singură în vizuină, fericită c-a scăpat de un stăpîn atît de nesăţios

.BLANĂ-PESTRIŢĂ

A fost odată ca niciodată, a fost un împărat care avea o nevastă cu părul cu totul şi cu totul de aur, şi atît de frumoasă, că nu-şi avea seamăn pe lume. Se întîmplă însă că împărăteasa se îmbolnăvi greu. Şi după ce zăcu amar de

ani, simţind ea că i se apropie sfîrşitul, îl chemă pe împărat lîngă patul de suferinţă şi-i zise:

— Măria ta, făgăduieşte-mi că dacă oi voi vreodată să te-nsori după moartea mea, n-o să-ţi iei de nevastă decît o femeie tot atît de frumoasă ca şi mine, şi cu părul de aur la fel cum e al meu!.

împăratul îi făgădui să respecte întocmai ceea ce-i ceruse ea, cu limbă de moarte, şi împărăteasa îşi dădu sfîrşitul, cu sufletul împăcat.

Multă vreme, împăratul nu-şi mai găsi linişte şi rămase nemîn- gîiat, căci pierduse tot ce-avea mai scump în lumea asta, şi nici nu-i trecea prin minte, măcar că şi-ar mai putea lua altă nevastă. Dar sfetnicii lui chitiră de la un timp c-ar trebui să-l smulgă din ghearele întristării, şi de aceea îndrăzniră într-o zi a-i spune:

■— Aşa nu mai merge, prea cinstite stăpîne, se cuvine ca măria ta să te gîndeşti la însurătoare, ca să avem şi noi o împărăteasă, precum cere datina!

împăratul socoti că sfetnicii săi aveau dreptate şi dădu poruncă să se trimită de îndată ştafete în toate colţurile lumii, ca să se afle mireasa care să semene aidoma la frumuseţe cu răposata împărăteasă. Dar o astfel de mîndră nu fu chip să se găsească nicăieri ; şi chiar de s-ar fi găsit una să-i semene la păr, vorba e că tot n-ar fi putut să aibă părul cu totul şi cu totul de aur, ca al împărătesei. Aşa că trimişii se întoarseră la fel cum au plecat, fără să fi adus vreo veste îmbucurătoare.

Dar vezi că împăratul nu era singur-singurel pe lumea asta şi avea şi-o fată. Şi fata asta era tot atît de frumoasă, precum fusese şi maică-sa, şi avea părul cu totul şi cu totul de aur.

Timpul se scurgea şi domniţa crescu mărişoară, ca un boboc ce tocmai da să înflorească. Şi într-o zi, privind-o mai cu luare- aminte, împăratul băgă de seamă că semăna leit cu maică-sa. Din
acel ceas nu mai avu o clipă de linişte şi, ca să-şi descarce sufletul, le împărtăşi sfetnicilor săi ceea ce hotărîse în sinea sa:

— Să afle prea cinstitele feţe ale domniilor voastre că mi-am pus în gînd s-o iau pe fie-mea de nevastă, fiindcă seamănă aidoma cu răposata împărăteasă, şi alta care să-i semene, văz că nu e chip de găsit!

Sfetnicii ce să-i mai zică, că doar nu erau să se pună împotriva împăratului! Dar fata se înspăimîntă rău de tot

cînd auzi, ce planuri urzeşte taică-său. Vezi însă că încrederea nu-i pieri cîtuşi de puţin din suflet şi tot trăgea nădejdea că poate-l va face pe împărat să-şi schimbe hotărîrea. De aceea i se şi înfăţişă şi-i zise:

— înălţate împărate, îţi voi împlini întocmai dorinţa, dar mai întîi se cuvine ca şi măria ta să mi-o împlineşti pe a mea. Rogu-te deci să-mi faci trei rochii: una, să fie aurie ca soarele, alta, argintie, cum e pulberea lunei, şi cea de-a treia să scînteieze ca stelei cele strălucitoare. Şi, pe deasupra, să-mi mai faci şi-o mantie din mii şi mii de feluri de blănuri. Da' vezi ca mantia să aibă cîte o bucăţică din blana fiecărei jivine ce hălăduieşte în cuprinsul împărăţiei tale!.

Iar în sinea ei, fata îşi zicea: „De bună seamă că n-o să-i fie-n putinţă să-mi facă toate astea, şi poate c-o să-i treacă pofta de însurătoare!"...

Dar împăratul nici gînd n-avea de aşa ceva şi trimise slujitori să adune degrabă fetele cele mai dibace din împărăţia lui şi le puse să ţească cele trei rochii: una, din fire de aur ca soarele, alta, din fire de argint ca pulberea lunei, iar a treia, din fire de aur şi de argint şi să scînteieze ca stelele cele strălucitoare. . în acelaşi timp, vînătorii fură trimişi să prindă toate dobitoacele aflate în cuprinsul împărăţiei, ca să le ia cîte-o bucăţică din blană, şi din toate laolaltă, meşterii iscusiţi făcură mantia din mii şi mii de felurite blănuri.

După ce toate fură gata, împăratul porunci să fie duse în iatacul fetei. După aceea veni şi el acolo şi, întinzîndu-i mantia, ca fata să se încredinţeze că era întocmai cum o dorise ea, grăi cu hotărîre:

— Mîine facem nunta!

Biata copilă, dacă văzu că nu mai poate nădăjdui nimic, dacă-şi dete seama că nu-i stă în putinţă să moaie inima împăratului pentru a-l face să-şi schimbe vrerea, se hotărî să-şi ia lumea-n cap şi să părăsească lăcaşul împărătesc.

Peste noapte, în timp ce toţi ai casei dormeau, se sculă binişor, şi din toate lucrurile

ei de preţ, din toate
nestematele şi giuvaeruril

e

pe care le avea nu luă cu sine decit trei lucruri: un inel de aur, o roată de tors, tot de aur, şi o vîrtelniţă, toată de aur. Rochiile ca soarele, luna şi stelele le vîrî într-o coajă de nucă şi, după ce-şi aruncă pe umeri mantia din blănurile tuturor dobitoacelor, apucă de se mînji pe obraz şi pe mîini cu funingine, apoi, pîş, pîş, se strecură ca pisica din palat şi-o porni la drum. Merse ea toată noaptea, pînă ce ajunse într-o pădure mare şi întunecoasă. Cum se simţea tare ostenită, îşi căută culcuş în scorbura unui copac şi, ghemuindu-se din pricină că locul era strimt, adormi pe dată.

Soarele se ridicase de-o suliţă pe cer şi ea tot dormea, şi dormi pînă-n nămiaza mare. Şi se întîmplă că împăratul care stăpînea pe acele meleaguri să pornească în aceeaşi zi la vînătoare, însoţit de un mare număr de dregători, de hăitaşi şi de copoi. în clipa cind copoii nimeriră la copacul unde dormea fata, rămaseră pe loc să adulmece şi, dînd tîrcoale în jurul scorburei, începură să latre fără astîmpăr. Atunci împăratul porunci vînătorilor:

— Ia vedeţi ce sălbăticiune o fi ascunsă în scorbură! ?

Vînătorii împresurară copacul, cătară cu luare-aminte şi,
cînd se înapoiară, îi ziseră:

— Măria ta, în scorbură e o lighioană ciudată, cum n-am mai văzut de cînd sîntem! Şi are o blană împestriţată dintr-o mie de blăni şi culori. . Doarme vîrîtă acolo, şi trebuie că e-n somn adînc de n-a auzit nici cîinii.

împăratul ascultă cu mirare la cele ce-i spuneau vînătorii şi dădu altă poruncă:

— Păi atunci vedeţi de n-® puteţi prinde vie. Şi de puneţi mîna pe ea, legaţi-o de căruţă şi aduceţi-o la palat!

Vînătorii alergară degrabă să împlinească porunca împăratului, şi cînd tocmai se pregăteau să pună mîna pe ea, fata se trezi înspăimîntată şi le strigă printre lacrimi:

— Sînt o biată copilă părăsită de părinţi! Fie-vă milă de mine,, vînătorilor, şi luaţi-mă cu voi!

Şi atunci unul dintre ei îi răspunse:

— Blană-Pestriţă, n-ai decît să vii cu noi, de ţi-e voia. O să te băgăm la bucătăria împărătească şi slujba ta va fi să scoţi cenuşa, din vatră şi s-o cari afară, că la asta cred că te-i pricepe..

O suiră în căruţă şi o duseră la curtea împărătească. îi arătară un locşor sub o scară a grajdului, unde nu pătrundea de fel lumina, şi-i ziseră:

— Aici îţi va fi culcuşul de aci înainte, Blană-Pestriţă.

O trimiseră apoi la bucătărie şi fata trebui să care lemne şi apă, să dreagă focul, să jumulească păsările, să cureţe zarzavatul, să scoată cenuşa din vatră — într-un cuvînt, era pusă să îndeplinească muncile cele mai grele.

Vremea trecea şi biata copilă trăia ca vai de ea, îndurînd o viaţă de chinuri şi amărăciuni. Ah, frumoasă fată de împărat, ce s-o mai alege de tine de-aci înainte că pînă acu', tare ţi-a fost vitregă soarta!.

Se întîmplă însă ca la palat să se dea o mare petrecere, şi fata îşi luă inima-n dinţi şi îndrăzni a-i zice bucătarului:

— Lasă-mă, rogu-te, să mă duc şi eu la petrecere, să mă uit niţeluş! O să mă pitesc după uşă şi-o să arunc din cînd în cînd cîte-o privire înăuntru.

— Bine, du-te — încuviinţă bucătarul — dar după o jumătate de ceas, cată să fii înapoi ca să scoţi cenuşa din vatră!

Fata îşi luă opaiţul, se duse în cămăruţa de sub scara grajdului, lepădă blana de pe ea, se spălă bine pe faţă şi pe mîini de funingine, şi toată neasemuita ei frumuseţe ieşi la iveală, aşa cum iese lumina soarelui din pîcla norilor. Desfăcu apoi nuca şi scoase de-acolo rochia aurie care strălucea ca soarele. După ce se îmbrăcă, se duse în sala tronului, unde avea loc petrecerea, şi de cum o vedea cineva, îndată se dădea cu sfiiciune la o parte să-i facă loc, căci credeau cu toţii că-i vreo fată de împărat, într-atît era de mîndră la înfăţişare. Şi însuşi împăratul îi ieşi în întîmpinare şi o luă de mînă, ca şi cînd ar fi cunoscut-o de cînd lumea. Jucă cu ea, de-ai fi zis că zboară amîndoi; şi-n timpul ăsta, se tot minuna în sinea lui: „O asemenea frumuseţe nu mi-au mai văzut ochii de cînd sînt!"

Cînd se sfîrşi jocul, împăratul făcu o plecăciune adîncă în faţa ei, dar cînd dădu să ridice ochii şi s-o privească mai mult, fata pierise.. . Şi cît îi cercetă el pe toţi oaspeţii, de la nimeni nu putu să afle pe unde o luase, de se făcuse nevăzută. Chemă la sine pînă şi străjile de la intrările palatului, dar degeaba-i luă la întrebări şi-şi pierdu vremea, că nu putu să capete nici o deslușire de la dînşii.

în ăst timp, fata alergă la grajd, se dezbrăcă în pripă de straiele cele frumoase şi, după ce se mînji din nou cu funingine pe mîini şi pe faţă şi-şi puse blana pe ea, se făcu iar Blană-Pestriţă. Cînd se duse în bucătărie şi dădu să strîngă cenuşa, bucătarul o opri şi-i zise:

— Lasă treaba asta pentru mîine, că nu e zor de ea, iar acu', vezi mai bine de pregăteşte cu tot dichisul ciorba pentru măria sa împăratul, că vreau să mă duc şi eu să privesc niţeluş la serbare. Dar fii cu ochii-n patru, să nu-ţi pice cumva în ciorbă vreun
fir de păr, că altminteri n-o să-ţi mai dau nici o fărîmă de mîn-
care!

Bucătarul plecă şi Blană-Pestriţă puse ciorba pe foc. O drese cu ou şi cu mirodenii, cum se pricepu şi ea mai bine, şi cînd fu gata, alergă de aduse inelul ei de aur din cămăruţa de sub scara grajdului şi-l aruncă în castronul cu fiertură.

După ce se sfîrşi jocul, împăratul porunci să i se aducă ciorba şi atît de mult îi plăcu, c-o lăudă în gura mare, spunînd că nu i-a fost dat niciodată să mănînce o ciorbă mai straşnică. Dar cînd ajunse la ultima sorbitură, ce-i văzură ochii? Pe fundul talerului strălucea un inel de aur de toată frumuseţea! Şi se minună mult împăratul, de unde pînă unde nimerise inelul acolo.

Trimise să-i fie adus înainte-i bucătarul şi acesta se sperie grozav cînd auzi porunca, împăratului şi începu s-o dojenească pe fată:

— Te pomeneşti c-ai lăsat să-ţi scape un fir de păr în ciorbă! De-o fi aşa, apoi să ştii c-ai văzut pe naiba şi nu te scapă nimeni de bătaia ce-o meriţi!.

Cînd veni bucătarul în faţa împăratului, acesta îl întrebă cine a pregătit ciorba.

— Eu am făcut-o, înălţate împărate!. răspunse cu teamă bucătarul.

Dar împăratul nu se lăsă amăgit şi-i zise:

— Nu e adevărat: ciorba pe care am mîncat-o era mai gustoasă şi mai bine făcută ca pînă acum, aşa că n-aş crede c-a ieşit din mîinile tale!

Vazînd că n-are încotro, bucătarul trebui să mărturisească adevărul.

— Măria ta — zise el cu umilinţă — adevărul adevărat e acela pe care-l bănuieşte înălţimea voastră! Ciorba n-am făcut-o eu, ci Blană-Pestriţă.

— Dacă-i aşa, du-te de mi-o trimite încoace, numaidecît! porunci împăratul.

Cînd veni fata, împăratul o întrebă cu blîndeţe:

— Cine eşti tu?

— Măria ta — răspunse fata — sînt un biet copil fără de părinţi şi n-am pe nimeni pe lume!

— Şi ce faci tu aici, în palatul meu? o mai cercetă împăratul.

■— Nu sînt bună decît să primesc ocări de la toată lumea şi duc
o viaţă amară, slujind la bucătărie.

— Dar inelul pe care l-ai pus în ciorbă de unde-l ai?

Fata făcu ochii mari, ca şi cind atunci ar fi aflat de inel, şi răspunse:

— N-am habar de nici un inel, măria ta!

Vazînd că nu poate să scoată nimic de la ea, împăratul o trimise înapoi la bucătărie.

Mai trecu ce mai trecu şi la curtea împărătească se dădu din nou o petrecere. Şi fata se rugă iar de bucătar s-o lase şi pe ea să privească la serbare.

— Bine, du-te — o învoi el — dar peste o jumătate de ceas cată să fii înapoi, că trebuie să-i pregăteşti măriei sale ciorba care-i place atît de mult.

Fata alergă la culcuşul de sub scara grajdului, se spălă repede pe mîini şi pe faţă, scoase din nucă rochia argintie ca pulberea lunei şi se îmbrăcă cu ea. Apoi se duse la serbare, gătită şi frumoasă ca o adevărată odraslă împărătească.

împăratul îi ieşi în întîmpinare, bucurîndu-se în sinea lui că-i fusese dat s-o mai vadă iar. Şi-o pofti numaidecît la joc. Dar cum se sfîrşi jocul, fata pieri din nou ca prin farmec, şi nici împăratul şi nici vreun alt oaspete nu putură să bage de seamă pe unde a luat-o de s-a făcut nevăzută.

Dar ea fugi în cotlonul de sub scara grajdului şi se făcu iar Blană-Pestriţă, după care alergă la bucătărie, ca să pregătească ciorba.

Bucătarul se duse să privească şi el la serbare, iar fata, nemai- avînd pe nimeni pe lîngă ea, luă rotiţa de aur şi o puse în castronul cu ciorbă.

Cînd serbarea fu aproape de sfîrşit, slujitorii îi aduseră împăratului ciorba, şi atît de mult îi plăcu, că-l chemă iar pe bucătar şi-l întrebă cine o pregătise. Şi acesta fu nevoit să mărturisească în cele din urmă că o făcuse

Blană-Pestriță. Fata trebui să se înfățișeze din nou înaintea împăratului, dar ea o făcu tot timpul pe niznaiul și-o ținu morțiș că nu-i bună decît să primească ocări de la toată lumea și că nu știe nimic de rotița de aur.

împăratul mai dădu o dată un praznic și lucrurile se petrecură ca și în celelalte dăți. Fata îi ceru din nou voie bucătarului să se ducă la petrecere, dar acesta, cum începuse s-o cam pizmuiască fiindcă era atît de îndemînatică, o întrebă:

— Blană-Pestriță, au nu cumva ești vreo vrăjitoare și pui ceva în ciorba aia a ta, de e așa de strașnică și-i place împăratului mai mult decît ciorba făcută de mine?

Totuși, fiindcă fata se rugă de el, cu lacrimi fierbinți, bucătarului i se muie inima și o lăsă să se ducă și acum.

De astă dată, ea se îmbrăcă cu rochia ce scînteia ca stelele cele strălucitoare și se duse la petrecere. De cum o văzu, împăratul o pofti la joc și i se păru că e mai frumoasă ca oricînd. Dar în timp ce jucau, împăratul îi puse pe nesimțite un inel în deget.

împăratul jucă cu ea de mai multe ori și, cum nu putea să se mai despartă de dînsa, porunci să țină jocul mai mult decît de obicei. Cînd încetă muzica, craiul o prinse de mînă și vru să n-o mai lase, dar ea se smuci și, scăpîndu-i din strînsoare, se furișă printre oaspeți așa de repede, că el o pierdu din ochi și nici nu putu să-și dea seama cînd pierise.

Fata fugi cît o țineau picioarele la cotlonul de sub scara grajdului și, din pricină că zăbovise prea mult la joc, nu mai avu timp să se dezbrace și-și aruncă la repezeală blana peste rochie. De zorită ce era, nu apucă să se mînjească bine cu funingine, astfel că un deget îi rămase alb, cum e pielița crinului. Alergă apoi la bucătărie. pregăti ciorba împăratului și o drese cum numai ea știa, și după ce plecă bucătarul să privească și el la petrecere, puse vîrtelniță de aur în castronul din care avea să mănînce măria sa.

Cînd împăratul dădu cu ochii de vîrtelniță, porunci pe loc s-o cheme pe Blană-Pestriță, și cînd fata se înfățișă înaintea lui, ce-i văzură ochii? în degetul ei, pe care n-avusese timp să-l mînjească cu funingine și care era alb ca petala de crin, sclipea inelul pe care el însuși i-l pusese, fără ca fata să bage de seamă. împăratul nu-și mai încăpu în piele de bucurie și, prinzînd-o de mînă, o ținu strîns, ca să nu-i mai scape. Și cînd fata vru să-și tragă mîna dintr-a

lui şi s-o ia la fugă, i se desfăcu puţin blana şi se văzu rochia scînteind ca stelele cele strălucitoare.

Fără să mai piardă măcar o clipă, împăratul apucă blana şi o trase jos de pe ea. Părul de aur, pe care domniţa şi-l ţinuse ascuns pînă atunci, i se revărsă pe umeri, şi fata se înfăţişă în toată strălucirea şi neasemuita ei frumuseţe, că nu mai avea cum să se mai ascundă de privirile oamenilor. Şi o dată cu împăratul, oaspeţii rămaseră înmărmuriţi de mirare.

După ce se spălă pe faţă şi pe mîini de funingine şi cenuşă, fata se făcu şi mai frumoasă, atît de frumoasă, cum nu se mai văzuse alta pe lume.

Iar împăratul, robit de dragostea pe care i-o purta, grăi către dînsa:

— Tu eşti mireasa mea dragă şi de-acu' înainte nimeni şi nimic n-o să ne mai despartă vreodată!

.Şi făcură apoi o nuntă, de se duse vestea peste nouă ţări şi nouă mări, şi trăiră fericiţi pînă la adînci bătrîneţe.

DOCTORUL ŞTIE-TOT

fost odată un ţăran sărac, şi ţăranul ăsta se chema Răcilă.

A

Şi nu-i de mirare că se chema aşa, că toate-i mergeau anapoda, ca racul. într-o zi plecă el la oraş cu un car de lemne, şi după multă alergătură şi tîrguială le vîndu unui doftor, care-i dădu pc ele doi bani de argint. Cînd fu să-i plătească doftorul banii, acesta tocmai stătea la masă şi ţăranul ramase cu ochii holbaţi, văzînd ce bunătăţi mînca şi bea doftorul. îi lăsa gura apă, nu altceva!. Ei, doamne, grozav ar fi vrut să se facă şi el doftor! După ce-şi primi plata, ţăranul mai zăbovi olecuţă şi-l întrebă pe doftor dacă n-ar fi în stare să înveţe şi el meşteşugul doftoricesc.

— Da' de ce nu —■ îi zise doftorul — că doar se învaţă uşor, nu-i scofală mare!

—■ Şi ce trebuie să fac? întrebă atunci ţăranul.

— Mai întîi să-ţi iei o carte, ca să deprinzi slovele, ştii, aia c-un cocoş pe ea, de are la început, A, B, C. ., al doilea, să vinzi carul cu boi, ca să-ţi cumperi hainele şi cele de trebuinţă meşteşugului doftoricesc, şi, al treilea, să porunceşti unui zugrav să-ţi scrie pe-o tăbliţă „Eu sînt doctorul Ştie-Tot" Şi după ce o încondeia-o el frumos, doar atît mai trebuie: să ţi-o atîrni la poarta casei şi să aştepţi să vină muşteriii. ..

Ţăranul nu se abătu cu o iotă de la ce-i spusese doftorul. Trecu un timp şi se întîmpla ca unui boier putred de bogat să i se fure nişte bani, dar parale, nu glumă! Şi cum nu da defel boierul de urma banilor, nu ştiu cine se nimeri să-i pomenească de doftorul Ştie-Tot, care, cică, ar locui în cutare sat şi ar avea un leac sigur pentru a-i dibui pe hoţi. .. Auzind de vestea cea buna, boierul porunci să se înhame caii la caleaşcă şi o porni într-o goană către satul unde locuia ţăranul. Zări tăbliţa şi, oprind caii, îl întrebă pe-un ţăran ce se-nvîrtea pe acolo, de nu e el cumva doftorul Ştie-Tot.

— Ba chiar eu sînt; ai nimerit-o bine!

— Păi dacă-i aşa, grăbeşte, rogu-te, şi hai cu mine, să-mi găseşti banii furaţi!

— Viu, cum să nu, da' e vorba că fără nevastă-mea nu plec de acasă, de mi-ai da tot aurul din lume!

Boierul — ce era să facă! — se în voi şi, poftindu-i pe amindci în caleaşcă, dete bici cailor şi-o porni la drum.

Cînd ajunseră la curtea boierului, tocmai îi aştepta masa pusă, încărcată de bunătăţi, şi stăpînul îl pofti pe doftor să mănînce împreună cu dînsul.

— Mă învoiesc să vă cinstesc masa — răspunse doftorul — numai de-aţi îngădui să se ospăteze şi nevastă-mea. AUfal, în ruptul capului!

Boierul încuviinţă, că n-avea ce alta face, şi ţăranul se aşeză împreună cu nevastă-sa mai spre coada mesei. Intră un slujitor cu un taler încărcat cu bucate alese, şi cînd trecu pe lîngă doftor, acesta odată-i făcu nevesti-si semn cu cotul şi-i zise mai mult şoptit:

— îl vezi, nevastă, ăsta-i primul!

Prin cuvintele astea voia să înţeleagă că era, adică, slujitorul care aduce primul fel de mîncare.

Dar slujitorul, care sta cu urechile ciulite, prinse toate cuvintele şi începu să creadă c-ar avea alt tîlc, că ar vrea să însemne anume: Asta e primul hoţ! Şi fiindcă era chiar aşa, i se făcu frică şi cînd ieşi, le zise celorlalţi tovarăşi ai săi:

— Doftorul ăsta pe toate le ştie şi-o s-o păţim urît de tot din cauza lui, că de cum m-a văzut, i-a şi şoptit nevesti-si că eu sînt primul hoţ.

Auzind acestea, cel de-al doilea slujitor nu mai îndrăzni să dea ochii cu doftorul, dar n-avu încotro. Cînd intră ducînd talerul cu mîncare, ţăranul o izbi cu cotul pe nevastă-sa şi spuse mai tărişor:

— Nevastă, ţine minte, ăsta-i al doilea!

Slujitorului i se făcu frică de moarte şi nu ştiu cum s-o şteargă mai repede din faţa ţăranului. Cu cel de-al treilea slujitor se întîm- plă tot la fel, căci doftorul zise iar:

— Nevastă, ăsta-i al treilea, nu cumva să uiţi!.

Al patrulea slujitor intră în odaie cu o strachină acoperită şi boierul îl rugă pe doftor să-şi arate meşteşugul şi să ghicească ce-i în ea. Păsămite, în strachină erau raci. Ţăranul se uită ţintă la strachină şi cum nu ştia în ce chip să iasă din încurcătură, se tot scărpina la ceafă şi începu a se căina:

— Vai de tine, race, race, ce-o s-o păţi, sărace!

Cînd îl auzi boierul, îi dădură lacrimile de bucurie:

■—■ Asta-i meşter, nu glumă! Dacă a ştiut el ce-i în strachină, cum n-o să ştie să-i găsească şi pe hoţi?

Slujitorul încremenise pe loc şi-l treceau toate sudorile. Abia că mai putu să-i facă ţăranului cu ochiul, să vină pînă afară. Cîn

dieşi ţăranul în curte, toţi patru slujitorii prinseră a-i mărturisi ci ei au furat banii, dar că tocmai se gîndiseră să-i pună la loc. Şi-l mai momiră c-o să-l răsplătească şi pe el cu o grămadă de bănet, de se îndură să nu-i dea de gol.

îl duseră apoi la tainiţa unde ţineau ascunşi banii, de i-o arătară, şi se mai rugară încă o dată să aibă milă de sufletul lor.

Doftorul se ţinu tare şi nici nu arătă faţă de ei cît de mult îl bucurase vestea asta. Şi de cum intră în odaie, se aşeză iar la masă şi zise:

— Acuşica, boierule, îngăduie-mi să caut în ceaslovul ăsta al meu, ca să-mi desluşească el unde se află ascunşi banii.

Cel de-al cincilea slujitor se găsise mai breaz decît ceilalţi şi se ascunsese în vatră, căci era dornic să audă de nu cumva doftorul ştie mai multe despre ei. în ăst timp, ţăranul tot răsfoia ceaslovul, să găsească foaia cu cocoşul,

dar cum nu-l găsi dintr-o dată, se înfurie şi, bătînd cu palma peste carte, răcni:

— Doar ştiu că aici eşti, fir-ai al naibii; hai, ieşi la iveală odată!.

Slujitorul, care se ascunsese în vatră, crezu că-i vorba de dîn- sul şi, sărind înspăimîntat afară, strigă:

— Omul ăsta e însuşi diavolul; omul ăsta ştie tot!

Apoi doctorul Ştie-Tot îi arătă boierului locul unde erau ascunşi banii, dar nu-i dădu de gol pe hoţi.

Şi, drept răsplată, căpătă astfel din amîndouă părţile atîta avuţie, că i se duse faima peste nouă ţări şi nouă mări.

CALFA DE MORAR ŞI PISICA

A fost odată un morar sărac, şi morarul ăsta n-avea nici nevastă, nici copii, ci numai trei slugi, care-l ajutau la treburile morii. După ce-l slujiră cîţiva ani bunicei, morarul îi chemă într-o zi şi le zise:

— Eu, feţii mei, sînt bătrîn de-acu' şi nu mă mai ţin puterile. A venit vremea să mai stau la odihnă, după cuptor. Dar pe voi vă îndemn s-o porniţi la drum, în lumea largă, şi care s-o arăta vrednic şi o fi în stare să-mi aducă bidiviul cel mai straşnic, a lui să fie moara; în schimb, mie să-mi dea cele de trebuinţă, cîte zile oi mai avea de trăit.

Cel mai tinerel dintre ei era pus totdeauna la muncile cele mai grele. Cei doi flăcăi vîrstnici îl luau toată vremea în bătaie de joc, socotindu-l un nătîng, şi n-ar fi vrut nici în ruptul capului ca moara să încapă pe mîinile lui. Dar nu-i vorbă, că nici el nu rîvnea la ea.

în cele din urmă porniră la drum cîteşitrei şi, cînd fură să ajungă la marginea satului, cei doi flăcăi mai mari îi spuseră tontului de Hans, că aşa se chema prîslea:

— Rămîi, mă, aici, să nu mai baţi drumul degeaba.. . Că nevolnic cum eşti, o să găseşti tu cal cînd o face plopu' pere şi răchita micşunele!

Dar flăcăul nu vru să-i asculte şi-o porni după ei. Merseră ei ce merseră şi cînd se înnoptă, dădură peste o peşteră şi-şi făcură culcuş înăuntru. Cei doi flăcăi mai mari, care se socoteau isteţi nevoie mare, aşteptară pînă ce-l văzură pe Hans adormit şi apoi, sculîndu-se binişor de

lîngă el, porniră din nou la drum. Şi-n sinea lor se bucurau că s-au descotorosit de prostovan, în felul ăsta dibaci.

Hei, dar prea vă grăbiţi, nenişorilor, c-aţi scăpat de Hans, că nici vouă n-o să vă meargă totul ca pe roate şi-o s-o păţiţi urît, cînd nici n-oţi gîndi!...

Cînd răsări soarele şi flăcăiaşul nostru se trezi din somn, se văzu singur într-o peşteră adîncă şi întunecoasă. îşi roti el privirea în toate părţile şi strigă:

— Doamne, dumnezeule, unde m-oi fi aflînd?

Dar nu se lăsă cuprins de deznădejde. Se sculă din aşternutul pe care şi-l făcuse şi o porni pipăind ba în dreapta, ba în stînga; se căţără ici, se căţără dincolo, şi aşa merse tot pe dibuitelea, pînă ce ieşi din peşteră şi se pomeni într-o pădure. Dar vezi că nu se bucura prea mult că izbîndise să scape de acolo şi-şi spunea în sinea lui: „Cum o să dobîndesc eu un cal şi cine-o să mă ajute, cînd sînt atît de singur şi de părăsit?"

în timp ce mergea el aşa, cu capu-n pămînt, sub povara gîndu- rilor, numai ce se întîlni cu o pisicuţă pestriţă, care-l întrebă cu blîndeţe:

— Da' încotro, măi băiete ?

— La ce ţi-aş mai spune şi ţie că tot nu-ţi stă în putere să m-ajuţi!

— Las' că ştiu eu bine ce cauţi, ştiu prea bine — stărui pisica. Umbli să găseşti, o asemenea mîndreţe de bidiviu, să nu-l întreacă niciunul în frumuseţe. Hai cu mine, şi de m-oi sluji cu credinţă şapte ani în şir, te-oi răsplăti la urmă c-un cal cum n-ai văzut de cînd eşti.

„Măi, ciudată pisică — îşi spuse flăcăul în sinea lui — da' hai să văd dacă-i adevărat ce spune ori numai lauda-i de ea!"

Porni deci pe urma pisicii, care-l duse la palatul ei fermecat, unde avea slugi numai pisicuţe. Şi toată vremea pisicuţele săreau sprintene pe scări şi erau vesele şi pline de voie bună. Seara, de cîte ori se aşezau la masă, trei dintre ele trebuiau să cînte: una ciupea cu înîiemînare strunele harfei, a doua cînta din lăută, tră- gînd cU mare dibăcie arcuşul peste coarde, iar a treia sufla din trîmbiţă cît putea de tare, umflîndu-şi bucile obrazului.

După ce sfîrşeau de mîncat, pisicile strîngeau masa şi puneau totul în ordine. Iar stăpîna pisicilor se apropia de flăcăiaş şi-i zicea:

— Acu', că eşti sătul, vino de joacă cu mine.

— Ba mai pune-ţi pofta-n cui — răspundea el — că n-oi juca c-o mîţă; de cînd sînt, n-am făcut una ca asta!

— Vasăzică, nu vrei. . . Hei, pisicilor, duceţi-l atunci la culcare !. .. poruncea ea.

Una o lua înainte şi-i lumina drumul cu luminarea pînă la iatacul lui, alta îl descălţa, alta îi trăgea ciorapii şi, la urmă, una din ele sufla în luminare. A doua zi de dimineaţă se şi înfiinţa

u

să-l îmbrace. Una-i punea ciorapii, alta îi prindea c-o cordeluşă, alta îi aducea ghetele, alta îl spăla şi alta îi ştergea obrazul cu coada.

■— Da' ştii că-i plăcută treaba asta!., zicea flăcăiaşul şi de fiecare clată parcă era mai mulţumit şi mai bucuros.

Nu-i vorbă că şi el trebuia s-o slujească cum se cuvine pe stă- pînă-sa! în grija lui cădea ca-n fiecare zi să crape lemnele şi să facă surcele. Şi ca să aibă unelte numai potrivite pentru trebuşoara asta, îi dădură un topor de argint, cu coada de aramă, şi icul şi ferestrăul erau tot de argint.

Spărgea el lemne toată ziulica, bea şi mînca după pofta inimii şi cum nu ducea lipsă ori grijă de niciunde, se învoise cu drag să rămînă la palat. Dar vezi că de la un timp îl apucase un soi de urit, că în afară de stăpină-sa şi de celelalte pisicuţe care o slujeau nu-i era dat să mai vadă alte chipuri. Odată, cam pe la vremea prîn- zului, pisica îi spuse:

— Măi flăcăiaş, ia du-te tu de-mi coseşte iarba din livadă şi pune-o la uscat, să se facă otavă!

îi puse-n mină o coasă de argint şi o gresie de aur, dar îi atrase luarea-aminte să cate cu grijă la ele şi, după ce-o sfîrşi lucrul, să le aducă înapoi. Flăcăul porni la drum şi făcu întocmai cum îl pově- ţuise stăpînă-sa. După ce mîntui de strîns fînul, îl cără acasă şi aduse cu sine coasa şi gresia de aur Şi de cum dădu ochii cu pisica, o întrebă ele nu s-ar învoi să-i plătească simbria ce i se cuvenea.

— Nu ţi-o dau, că nu s-a împlinit încă vremea - răspunse stăpină-sa. Ca să fii dezlegat de învoială, mai trebuie să-mi face cîteva lucruri, de care am mare trebuinţă. Uite, ici ai o stivă de lemne de argint, bardă, colţar şi ce mai trebuie, toate de argint, şi să te apuci de îndată să-mi ridici o căsuţă. Da', ştii, o căsuţă nuniai şi numai de argint!

Flăcăul se aşternu pe lucru şi întocmi căsuţa, iar la urmă îi spuse stăpîne-si c-ar cam fi vremea să-i dea calul făgăduit, că el îşi îndeplinise toate îndatoririle... Cei şapte ani erau la <:apătul sorocului, trecuseră-n zbor, de parcă s-ar fi scurs numai o jumătate de an. Pisica ascultă la ce-i zice, şi apoi îl întrebă de nu vrea să-şi vadă caii.

— Ba mai c vorbă! răspunse el, arzînd de nerăbdare.

Atunci pisica îl duse la căsuţă, dădu într-o parie o uşă, şi numai ce văzu flăcăiaşul, într-un grajd, doisprezece

cai mindri, unul mai chipeş decît altul, şi de atita cît fuseseră îngrijiţi şi ţcsălaţi, strălucea pielea pe ei ca lumina soarelui, de i sc umplu băiatului inima de bucurie.

Pisica îşi pofti sluga la masă, îi dădu să mănînce şi să bea, şi apoi îi zise:

— De acu' poţi să te duci acasă, dar bidiviul încă nu ţi-l dau. Peste trei zile o să viu eu singură să ţi-l aduc!

Flăcăul, ce era să mai facă?! Dacă văzu că n-a ieşit aşa cum plănuise el, se pregăti de drum, dar în inima lui tot mai nădăjduia că pisica o să-şi ţină făgăduiala. Stăpînăsa îl însoţi cîtăva vreme şi, după aceea, îşi luă rămas bun de la el şi-i arătă calea care ducea la moară. Dar cum nu se îndurase să-i dea un rînd de straie mai ca lumea, flăcăul fu nevoit să plece tot cu sumănaşul lui vechi şi ponosit cu care venise şi care de abia îl mai încăpea acum, că de, în cei şapte ani cîţi trecuseră se înălţase băiatul şi se făcuse ditai voinicul.

Şi se nimeri să ajungă acasă tocmai pe la vremea prînzului şi găsi acolo pe cei doi flăcăi mai vîrstnici. Se înapoiaseră la moară cam de multicel şi fiecare adusese cu sine cîte-un cal, dar al unuia era chior, că făcuse la un ochi albeaţă, iar al celuilalt era şchiop, că suferise de-o vătămătură la chişiţă.

Văzîndu-l că vine singur, fără de nici un bidiviu, şi că-i zdrenţăros şi plin de colb, ca vai de el, cei doi flăcăi îl luară peste picior de cum păşi în ogradă:

— Unde ţi-e calul, mă cască-gură?

— Las' că vine el peste trei zile, n-aveţi voi grijă! le răspunse flăcăul, din vîrful limbii.

Şi auzindu-l ce năzdrăvănii zice, cei doi flăcăi prinseră a rîde, să se strice de rîs, nu altceva.

— De unde naiba să-ţi vină calul, mă nătărăule?! îl întrebară ei, printre hohotele de rîs. Şi chiar de te-ai căpătui şi tu c-un cal, cine ştie ce mîrţoagă răpciugoasă o mai fi şi aia.

Flăcăul intră în casă şi dădu să se aşeze la masă şi el, dar morarul nu vru să-l primească, zicînd că e rupt şi rufos din cale-afară şi i-ar fi ruşine cu el de s-ar nimeri ca tocmai atunci să păşească pragul un străin.

Niţică mîncare tot se îndurară însă să-i dea, dar

afară, în ogradă, într-un blid cioplit de pămînt. Ăst timp, fiindcă se înnoptase, toţi ai casei se pregătiră de culcare. Flăcăul nostru vru să se odihnească şi el, că de atîta drum cît bătuse era sleit de oboseală, dar cei doi flăcăi îl luară-n rîs şi-i ziseră să-şi mute gîndul c-ar putea să doarmă în casă, într-un pat ca lumea. Cum n-avea ce alta face, bietul flăcăiaş se văzu silit să-şi caute culcuş în coteţul gîş- telor. Şi, vîrîndu-se acolo, se întinse pe-o mînă de paie şi adormi

_Dis-de-dimineaţă cînd se trezi el din somn, nici nu-şi dădu seama că trecuseră cele trei zile de aşteptare. Şi numai ce se pomeni că se opreşte în faţa morii o caleaşcă trasă de şase cai focoşi şi mîn- dri, că luceau de-ţi luau ochii, nu altceva. Iar în urma caleştii venea o slugă, care ţinea de dîrlogi un alt cal. Era bidiviul cu care trebuia să fie răsplătit flăcăul nostru, pentru cît o slujise pe pisică.

Din caleaşcă coborî o preafrumoasă odraslă împărătească şi, cu paşi mărunţi şi uşori, intră în casă la morar. Pasămite, domniţa asta nu era alta decît pisicuţa pestriţă la care slujise flăcăiaşul nostru timp de şapte ani! Cînd dădu cu ochii de morar, fata îl întrebă unde e cel mai nevîrstnic dintre argaţii lui. Şi morarul îi răspunse stingherit:

— înălţimea ta, nevrednicul acela e atît de rufos şi de rupt, că-i curg zdrenţele pe el, şi nu s-a cuvenit să-l lăsăm într-o casă de oameni! Şi-a făcut culcuş în coteţul gîştelor, că acolo-i de el!

Dar fata de împărat nu luă seama la vorbele morarului şi-i porunci să-l aducă numaidecît. De voie, de nevoie, morarul dete fug£. să-l scoată pe flăcău din coteţul gîştelor şi sărmanul fecioraş trebui să se strîngă în sumănaşul lui jerpelit, ca să nu i se vadă goliciunea. Atunci sluga care venise cu fata de împărat scoase dintr-un sipet de la spatele caleştii nişte straie mîndre şi strălucitoare şi, după ce-l spălă pe flăcău din cap pînă-n picioare, îl îmbrăcă cu ele. Şi parcă era cu totul altul acum: frumos, de nu-ţi venea să-ţi iei ochii de la el, şi chipeş de ziceai că-i un fecior de împărat.

Fata ceru, după aceea, să i se arate caii pe care-i aduseseră celelalte două slugi ale morarului şi băgă numaidecît de seamă că unul era chior, iar celălalt şchiop. Atunci porunci slujitorului ei să aducă bidiviul pe care-l purtase de dîrlogi în urma caleştii.

Şi cînd văzu morarul aşa mîndreţe de cal, zise că-n ograda lui nu se mai pomenise vreodată asemenea bidiviu şi că nici pe lume trebuie că nu erau prea mulţi să-i semene.. .

— Calul ăsta de care te bucuri matale atîta şi-ţi place află că e al flăcăului! grăi domniţa şi-l privi în ochi cu stăruinţă, ca să fie încredinţat că nu şuguia.

— Păi atunci şi moara e a lui, că i se cuvine cu vîrf şi îndesat! se grăbi să răspundă morarul, cu bucurie-n suflet.

Dar domniţa se arătă mărinimoasă şi-i spuse că poate să-şi păstreze şi moara, şi calul. Apoi îl luă de mînă pe flăcăiaşul care se dovedise atît de credincios, îl sui în caleaşcă şi plecă cu el.

Se-ndreptară către căsuţa pe care o întocmise băiatul cu uneltele de argint, şi ce să vezi, în locul ei se înălţa acum un palat mare şi, înalt, de ajungea cu acoperişul pînă la nori, şi toate lucrurile dinăuntrul lui erau numai de argint şi de aur.

Cîtăva vreme după aceea făcură o nuntă ca-n basme, cu mare alai şi veselie. Flăcăiaşul nostru era acum bogat, atît de bogat ca să poată trăi din belşug cît i-era dat să trăiască.. .

Şi uite că s-au dovedit mincinoşi aceia de-au zis că oamenii care arată cam prostuţi nu pot şi ei să ajungă departe.. Că una e să arăţi prostuţ, şi alta să fii, precum s-a văzut în povestea ce s-a-n- cheiat aci!CROITORAŞUL CEL ISTEŢ

A fost odaia ca niciodată, o domniţă şi domniţa asta era atît de fudulă, că nu-i mai intra nimeni în voie. Şi de se întîmpla să vie vreun flăcău în petit, îl punea numaidecît să-i ghicească vreo ghicitoare şi de n o putea dezlega, ii alunga fără milă, **batjocorin-** du-l în fel şi hip. Trecură aşa nenumărate rînduri de peţitori pe la curtea împărătească, şi-n cele din urmă, văzind că n-o scoate cu niciunul la capăt, domniţa porunci să se dea sfoară-n ţară că se va mărita cu acela care va fi în stare să-i dezlege o ghicitoare, şi că n-are decît să poftească oricine-o vrea, fie el de neam, fie el om de rînd.

Se gîndiră ei mulţi să-şi încerce norocul, şi-ntre ei iată că s-au nimerit să fie şi trei croitori, pe care întîmplarea ii adusese pe acelaşi drum. Cînd plecaseră în peţit, clci dintre ei, care erau mai mărişori de ani, îşi

făcuseră socoteală că aşa cum nu dăduseră niciodată greş cu acul — şi doar era vorba de împunsături iscusite, nu jucărie! — n-aveau să dea greş nici acum, cînd trebuiau să dezlege doar o ghicitoare. Cel de-al treilea îşi dădu cu ideea că de aici o să-i vie şi lui norocul, că din altă parte, ştia el bine, n-avea ele unde să-l aştepte. .
Cei doi, văzind cite parale face, încercară să-l pc-văţuiască: ■— Măi flăcăule, mai bine ţi-ai vedea de treabă şi-ai sta frumuşel acasă, că aşa, fără minte cum eşti, tot n-ai s-ajungi la nimic!

Dar te pui cu el! Avea inima uşoară, de parcă i-ar fi adus laude că c cine ştie ce isteţ, şi le zise că, de vreme ce-a clocit în minte gîndul ăsta, n-o să-l lase nici în ruptul capului şi că de găsit, o să găsească într-un fel cum s-o scoată la capăt. Şi-o porni la drum, plin de voioşie, de parcă toată lumea era a lui,

Cînd ajunseră la curtea împărătească, cei trei croitoraşi trimi- seră vorbă domniţei că aşteaptă să-i pună şi pe ei la încercare cît mai degrabă, întrucît ei sînt tocmai oamenii potriviţi s-o dezlege, avînd o minte atît de subţirică, c-ar putea-o trece cu uşurinţă prin urechea unui ac.

în clipa cînd se înfăţişară înainte-i, domniţa întrebă: — Am două feluri de păr în cap: de ce culori or fi

?

— Păi dacă-i vorba numai p-atît — se grăbi să răspundă cel mai în vîrstă dintre croitori — apoi trebuie să fie negru şi alb, ca postavul care bate-n culoarea piperului şi-a sării, de se şi cheamă aşa: sare şi piper.

După ce-i ascultă răspunsul, domniţa-i zise:

— N-ai ghicit; să vedem ce spune mijlociul.

Al doilea fu încredinţat c-o brodeşte sigur şi zise:

— De nu e nici alb, nici negru, atunci de bună seamă că-i roşu şi cafeniu, ca surtucul pe care-l poartă taica la sărbători.

— N-ai ghicit nici tu — răspunse domniţa. Ia să-l auzim pe prîslea, că, după nas, mi s-ar părea că ştie el ceva...

Croitoraşul nu luă în seamă batjocura şi, înaintînd fără sfială,
grăi:

— Domniţa are pe dup-o ureche un fir de păr ca argintul şi altul ca aurul, şi astea sînt cele două feluri de păr.

Auzindu-l, domniţa se îngălbeni ca şofranul şi fu cît pe-aci să leşine de spaimă, căci croitoraşul ghicise ceea ce ea credea că nici un om de pe faţa pămîntului n-ar putea să ştie. Totuşi cercă să se stăpînească şi, după ce-şi mai veni în fire, zise:

— Dac-ai ghicit, ai ghicit, nu mă pot împotrivi... Dar vorba e că doar cu atît n-o să mă poţi lua de nevastă şi se cade să te mai supun la încă o încercare! Jos în grajd am un urs. Să dormi la noapte cu el şi dacă mîine-n zori, cînd m-oi trezi eu, te mai afli în viaţă, să ştii că te iau de bărbat. Dar în sinea ei, se gîndea aşa: „Las' că mă descotorosesc eu de tine, procopsitule, că din ghearele ursului, pînă acum n-a scăpat nimeni cu zile!"

Dar croitoraşul nu se înspăimîntă defel, ci, dimpotrivă, grăi cu veselie:

— Ciocul şi norocul! Că ăl de îndrăzneşte şi încearcă înseamnă că pe jumătate a şi cîştigat.

De îndată ce se lăsă înserarea, îl duseră pe croitoraş în grajd, unde-şi avea ursul culcuşul. Cum îl văzu, dihania vru să se năpustească asupră-i şi să-i dea una zdravănă cu laba, de bun venit.

— Hei, mai încet, mai încet, ursule — strigă croitoraşul. Ce te pripeşti aşa? Că te-oi potoli eu, să mă pomeneşti!. ..

Şi ca şi cînd n-ar fi avut nici o grijă şi nu l-ar fi aşteptat

nici o primejdie, scoase domol din buzunar nişte nuci uscate şi, spăr- gîndu-le între dinţi, începu să le ronţăie miezul. Cînd văzu asta ursul, i se făcu şi lui poftă să mănînce nuci. Croitoraşul — care era un pişicher cum nu s-a mai văzut — băgă mîna-n buzunar şi, făcîndu-se, pasămite, că-şi uitase cum l-a primit ursul, îi întinse un pumn plin, dar nu de nuci, ci de pietre..

.Ursul le vîrî în gură la iuţeală, dar nu le putu sparge, oricît încleştă el din măsele, şi se căzni de-l trecură, zeci de sudori.

„Poftim — gîndi el despre dînsul — ditamai namilă şi mi ş-au muiat balamalele, de nu mai pot sparge o nucă!" Iar croitoraşul îi zise, ca şi cînd n-ar fi fost de rangul lui o asemenea treabă:

— Na, sparge-mi şi nucile mele!. Vai de tine, măi ursule

— îl înfruntă croitoraşul — ai o gură cît o şură şi nişte măsele cît dinţii greblei, da' degeaba, că nu eşti în stare să spargi nişte nuci.

Luă pietrele şi se prefăcu că le bagă-n gură, dar cum era iute de mînă, le schimbă c-o nucă şi, trosc! o sparse între dinţi. .

— Ia să mai încerc şi eu o dată — zise atunci ursul, înciudat şi ruşinat în acelaşi timp. Cînd mă uit la tine cum le spargi, mi se pare că-i lucru lesne, dar mai adineauri era cît pe-aci sa-mi iasă falca din loc de-atîta caznă.

Croitoraşul îi întinse iar o mînă de pietre, şi ursul crîşca din măsele, dînd să le spargă, de săreau scîntei, dar tot degeaba.

Flăcăul nostru nu lua în seamă de era ursul supărat ori ba

— că vesel nu prea cred eu să fi fost după o asemenea ocară — şi-şi vedea de treaba lui.

Mai lăsă el să treacă un timp şi după aceea îşi scoase o scripcă de sub haină şi şi-o potrivi în bărbie, să cînte din ea niţeluş. Cînd auzi ursul cîntecul, nu se mai putu stăpîni, de parcă îi ardea jar sub tălpi, şi începu să-i tragă o bătută, că sărea cojocul pe el, nu altceva. Şi cum îi plăcuse tare mult cîntecul, îl întrebă pe flăcău:

— Ia ascultă, bre, e greu să cînţi la drăcia asta?

— Da' de unde, i-o jucărie — îi răspunse croitoraşul. Ia ui- tă-te ici: cu stînga plimbi degetele pe coarde, iar cu dreapta tragi arcuşul peste ele. .. Şi după aia, cîntecul izvorăşte singur din scripcă, să-ţi ciuleşti urechile şi să-l tot auzi: Trai-lai-la-la! Trai-lai-la-la!

— Tare mult mi-ar place să deprind şi eu meşteşugul ăsta

— zise ursul — ca să nu mai am nevoie de-un scripcar, cînd mi-o veni chef să joc, ci să-mi cînt singur... N-ai vrea tu să mă-nveţi?

— Cum să nu, bucuros — se grăbi să-i răspundă croitoraşul — dar, mai înainte de toate, trebuie să-mi dau seama de ai îndemî- nare. Şi îndemînarea asta, după labe se vede; ia arată-mi-le! Olio, cîta mai unghiile! Trebuie să ţi le mai scurtez niţeluş, că altfel vatămi strunele. ..

De unde aduse o menghine, nu ştiu, destul că-l momi pe urs să-şi pună labele-n ea şi strînse şurubul, că i se învineţiră degetele de atîta strîns. Apoi îi spuse ursului, rîzîndu-şi de el:

— Acu' aşteaptă pînă ce-oi veni cu o foarfecă, că doar nu-i zor!...

Ursul începu- să mormăie şi să se zvîrcolească de durere şi ciudă, dar croitoraşul nu-l luă în seamă şi-l lăsă să mormăie cît i-o plăcea, de parcă n-ar fi fost lingă el să-l audă. îşi potrivi într-un colţ o mînă de paie şi, culcindu-se pe ea, dormi fără grijă pînă a doua zi dimineaţa.

Cînd îl auzi domniţa pe urs mormăind, crezu că mormăie şi nu-şi mai găseşte astîmpăr de bucurie că-i făcuse croitoraşului de petrecanie. A doua zi, în revărsatul zorilor, se sculă veselă şi fără grîji, dar cînd dădu să se apropie de grajd, ce-i văzură ochii? Ghiu- jul de croitoraş se hlizea la ea, teafăr şi nevătămat, de parcă toată lumea era a lui şi nu l-ar fi amenin ţat nicicînd vreo primejdie. Acu', biata domniţă ce putea să mai zică?! Apucase de făgăduise în faţa oamenilor c-o să-l ia de bărbat şi n-avea cum să-şi mai calce cu- vîntul.

împăratul dete poruncă să se aducă o caleaşcă şi domniţa se urcă în ea, alături de croitoraş. Vezi însă că cei doi tovarăşi ai croitoraşului erau negri la inimă şi-l pizmuiau pe flăcău pentru că dăduse peste un asemenea noroc, şi mai înainte ca alaiul să pornească spre biserică, alergară în cea mai mare grabă să desfacă labele ursului din strînsoare şi-l lăsară slobod.

Ursul abia aştepta clipa asta; turbat de mînie, o luă la fugă, gîfiind de sforţarea pe care o făcea, ca să ajungă din urmă caleaşca. Şi mormăia atît de grozav, că domniţa îl auzi încă de departe şi începu să ţipe îngrozită:

— Vai de mine şi de mine, s-a luat ursul după noi şi vrea să te mănînce!

Dar croitoraşului nostru ce-i veni-n gînd? Sprinten cum era şi uşor, se lăsă cu capu-n jos şi, întinzînd picioarele afară, prin fereastră, şi le împreună de-ai fi zis că sînt o menghină. Şi strigă Ia urs, din goana cailor:

— Uite, vezi menghina? Şterge-o, ori de nu, acu' îţi prind labele într-însa!. ..

Cînd văzu ursul cum stă treaba, îl apucă un cîrcel la inimă şi-o luă la fugă înapoi de-i sfîrîiau călcîiele.. .

Iar croitoraşul nostru se duse în tihnă la biserică, unde se cunună cu domniţa. Şi trăiră fericiţi împreună, pînă la adinei bă- trîneţi.

Cine nu mă crede ce vă zisei, să dea pe loc un pitac, să-i cumpăr o poveste mai adevărată...

PRINŢUL FERMECAT

A fost odată ca niciodată, a fost un împărat care avea mai multe fete, şi toate erau frumoase ca nişte zîne. Dar cea mai mică era atît de frumoasă, că pînă şi soarele, care doar văzuse atîtea, se oprea în loc, uitîndu-se la dînsa, şi se minuna de atîta frumuseţe.

La o mică depărtare de palatul împărătesc se întindea o pădure adîncă şi întunecoasă, iar în pădure, la umbra unui tei bătrîn, se putea vedea o fîntînă. în zilele cu prea mare zăduf, cea mai mică dintre fetele împăratului se ducea în pădure şi se aşeza pe ghizdurile fîntînii răcoroase. Stătea ea aşa, fără să facă nimic, şi cînd o prindea urîtul, scotea dintr-un buzunar o minge de aur; o aruncaJn sus, o prindea din zbor în căuşul palmelor şi-apoi o arunca iar. Asta era jocul care-i bucura cel mai mult inima.

S-a întîmplat însă odată ca mingea să-i scape din palme şi, căzînd pe pămînt, să se ducă de-a rostogolul, de-a dreptul în fîntînă. Fata de împărat o urmări cu privirea, dar mingea pieri de parcă n-ar fi fost, şi fîntînă tare era adîncă, atît de adîncă, de nu-i puteai zări fundul !... Se porni atunci domniţa pe plîns şi plînse în hohote, neputînd în nici un chip să-şi ostoiască amărăciunea. Şi cum se jeluia **ea,** numai ce aude că-i strigă cineva din apropiere:

— Ce ţi s-a întîmplat, domniţă, de te boceşti aşa ?. . . Plîngi că s-ar muia şi pietrele de mila ta !

Fata cătă în jur, să afle cine anume îi vorbeşte, şi văzu un broscoi, care taman atunci îşi scosese din apă

capul lăţăreţ şi buburos şi privea la ea, cu nişte ochi cît cepele !

— Ah, tu erai, moş Bălăcilă ! se miră ea. Iaca, plîng că mi-a căzut mingea de aur în fîntînă.

— Şterge-ţi lacrimile şi nu mai plînge —o mîngîie broscoiul— că-mi stă în putinţă să ţte ajut. Dar vorba e: ce-mi dai dacă-ţi aduc din apă jucăria ?

Orice doreşti, dragul meu broscoi; rochiile mele, pietrele nestemate, mărgăritarele, chiar şi coroana de aur, pe care o port pe cap, de-o pofteşti cumva !Broscoiul o ascultă pe gînduri, apoi grăi:

— Nu-mi trebuie nici rochiile, nici mărgăritarele, nici pietrele nestemate, nici coroana ta de aur, dar dacă ai începe să mă iubeşti, dacă ai îngădui să-ţi fiu prieten şi tovarăş de joacă, să stau lîngă tine, la măsuţa ta, să mănînc din talerul tău de aur, să beau din cupa ta şi să dorm în pătuceanul tău, dacă-mi făgăduieşti toate astea, acu' mă cobor în fîntînă şi-ţi aduc mingea.

— îţi făgăduiesc, îţi făgăduiesc tot ce vrei, numai să-mi aduci mingea !

Dar în aceeaşi vreme, fata îşi zicea în sinea ei: „Ce tot îndrugă nerodul ăsta de broscoi ! Că doar i-e sortit să se bălăcească în apă cu cei de-o fiinţă cu el şi să orăcăie într-una; cum poate unul ca el să lege prietenie cu oamenii ,?!..."

Cum o auzi pe domniţă făgăduindu-i tot ce dorea, broscoiul se dădu afund în fîntînă şi, cît ai bate din palme, ieşi iar deasupra apei, cu mingea de aur în gură, şi-o zvîrli în iarbă. Fata de împăcat să sară în sus de bucurie, nu altceva, cînd îşi revăzu jucăria ei dragă. O ridică şi, fără să-i spună broscoiului un singur cuvînt, o luă la fugă.

■— Stai, stai, nu fugi ! strigă în urma ei broscoiul. Ia-mă şi pe mine, că nu pot s-alerg atît de repede !

Dar în zadar orăcăia broscoiul cît îl ţineau puterile, că fata de împărat nu se sinchisea de el şi, cu cît se apropia mai mult de casă, cu atît fugea mai tare. îşi uitase cu desăvîrşise de bietul moş Bălăcilă, iar acesta, neavînd încotro, se înapoie şi se lăsă din nou să cadă pe fundul fîntînii.

A doua zi, domniţa nici nu apucase bine să se aşeze la masă împreună cu împăratul şi cu toţi curtenii, şi nici nu începuse să ia o bucătură din talerul ei de aur, că şi auzi deodată nişte paşi, lipăind afară, pe scara de marmură ... Şi paşii făceau: „plici-pleosc, plici- pleosc !" Ascultă ea un răstimp, şi numai ce se pomeni c-o bătaie în uşă şi desluşi un glas strigînd:

— Fată de împărat, tu cea mai mică dintre domniţe, vino de-mi deschide uşa !

Domniţa alergă într-un suflet la uşă să vadă cine era şi, cînd o întredeschise, se şi trezi cu broscoiul în faţa ei. Trînti repede uşa şi, luînd-o la fugă înapoi, se aşează din nou la masă, tremurînd toata de spaimă. împăratul băgă de seamă că fetei îi bătea tare inima, mai-mai să-i spargă coşul pieptului, şi-o întrebă:

De ce te-ai îngrozit aşa, copilă dragă ? Au nu cumva ai zărit la uşă un zmeu, care

a venit să te răpească ?

— Di de i:nde, tală, n-am văzut nici un zmeu— răspunse fata, cu silă în glas. La uşă e un broscoi buburos I.. .

— Un broscoi ? Şi ce vrea broscoiul ăsta de la tine ?

—Nu îndrăznesc, tată, a-ţi spune cum a fost !... Ieri, pe cînd mă jucam lingă fîntîna din pădure, mi-a căzut mingea de aur în apă. Şi fiindcă plîngeam după ea de nu mai puteam, a ieşit din fîntîni un broscoi, şi pocitania asta, cum a făcut, cum n-a făcut, mi-a scos mingea tocmai de la fund. Iar mai înainte îmi ceruse să-i făgăduiesc că dacă mi-o aduce mingea, o să legăm prietenie şi o să fim tovarăşi de joacă. Atîta m-a bătut la cap, că i-am făgăduit, ce era să fac ! dar nu mi-a trecut nici o clipă prin minte că broscoiul şi-ar putea face veacul şi altundeva decît în apă !... Şi-acum stă proţap afară şi ţine morţiş să vină la mine !

în timpul ăsta, broscoiul bătea cu înverşunare la uşă şi striga:

— Hai, deschide uşa, Fată de-mpărat ! Ai uitat cuvîntul Care mi l-ai dat Ieri, cînd la fîntînă Mi te-am ajutat ?... Hai, deschide uşa, Fată de-mpărat !

Auzind acestea, împăratul grăi:

—Acu', dacă ai apucat să făgăduieşti, ţine-ţi făgăduiala. Du- te de-i deschide !

Fata se duse să deschidă uşa şi broscoiul sări pe dată pragul în sala împărătească; şi se ţinu scai după domniţă pînă ce ajunse în dreptul scaunului ei. Acolo se opri, şi cînd fata dădu să se aşeze, glasul broscoiului se auzi poruncitor:

— Da' pe mine cui mă laşi ? Ia-mă lîngă tine !

Se codi ea ce se codi, se făcu a nu fi auzit, dar împăratul îi porunci să-i îndeplinească voia broscoiului. Cum se văzu broscoiul pe scaun, gata ceru să-l urce şi pe masă Şi dintr-o săritură se pofti singur între blide. Şi ceru de-acolo:

— Ia trage taletul mai aproape, ca să mîncăm amîndoi din el !

Biata copilă se văzu silită să facă aşa cum îi poruncea broscoiul,

cu toate că-i era scîrbă şi n-avea nici o tragere de inimă.

Broscoiul mîncă cu mare poftă, dar fetei de împărat i se opreau bucăturile în gît şi nu se atinse aproape de nimic. La urmă, broscoiul zise

— :M-am ospătat cum se cuvine, dar mă simt ostenit rău. Dumă în odăiţa ta şi vezi de înfaţă pătuceanul cu aşternuturi de mătase, ca să ne culcăm.

Domniţa începu să plîngă: tare se mai temea de broscoi ! De frică şi silă, nu-i venea nici să-l atingă, c-avea o piele umedă şi rece ca gheaţa ...

Şi cînd te gîndeşti că de aici înainte trebuia să doarmă cu el, în pătuceanul ei curat şi frumos ... Parcă ar fi vrut să se împotrivească, dar împăratul se mînie şi-i spuse:

— Cînd te-ai aflat la ananghie, ţi-a plăcut să te bucuri de ajutorul broscoiului ! Iar acum crezi că se cade să-l dispreţuieşti, nu-i aşa ?!... Nu-ţi mai face plăcere tovărăşia lui !

Nemaiavînd încotro, domniţa apucă broscoiul cu două degete şi, ducîndu-l cu ea sus, îl zvîrli într-un ungher al iatacului. Dar cînd dădu să se întindă şi ea în pat, broscoiul ţupăi pînă aproape de marginea patului şi-i strigă de-acolo:

— N-ai auzit că-s ostenit rău ? ! Vreau să dorm şi eu la fei de bine ca şi tine ; ia-mă sus în pat, că de nu, te spun împăratului !

Domniţa se făcu foc şi pară cînd îl auzi cum o ameninţă; îl ridică de jos, de unde se oţăra la ea, şi, izbindu-l cu toată puterea de perete, strigă:

— Na, ce ţi-a trebuit, broscoi buburos ! Acu' ai şi tu linişte, am şi eu ...

Şi ce să vezi ? De îndată ce căzu jos, broscoiul se prefăcu într- un fecior de împărat, că ţi-era mai mare dragul să te uiţi la el: chipeş la înfăţişare, cu privirea ochilor blîndă şi c-un farmec în ei, cum nu se mai poate.. .

împăratul îşi dădu cu mare bucurie încuviinţarea ca tînărul crai s-o ia de nevastă pe fiică-sa. Iar acesta ii povesti domniţei cum fusese blestemat de-o vrăjitoare rea să se prefacă în broască, şi că nimănui, în afară de dînsa, nu i-ar fi stat în putinţă să-l scape de sub povara cea grea a blestemului.

Apoi luară hotărîrea ca a doua zi să pornească împreună spre împărăţia feciorului de împărat. Mai povestiră ei ce mai povestiră şi-apoi se culcară. Cînd se treziră din somn, în revărsatul zorilor, băgară de seamă că la poartă îi aştepta o caleaşcă trasă de opt cai albi, împodobiţi cu panaşe albe de struţ şi avînd hamuri cu totul şi cu totul de aur. Iar la spatele caleştii şedea Heinrich, sluga credincioasă a feciorului de împărat. Într-atît se întristase sluga asta credincioasă că stăpînul său fusese prefăcut în broască,

încît umblase năuc cîtăva vreme, şi de teamă ca nu cumva să-i plesnească inima de durere, şi-o strînsese în trei cercuri de fier.

Caleaşca aştepta la scara palatului să-l ducă pe' tînărul ¿rai şi pe aleasa inimii lui în împărăţia părintească. Heinrich cel credincios, care pregătise totul, după cum cerea cuviinţa, îi ajută pe amîndoi să urce în caleaşcă, iar după aceea se sui şi el în locul din spate. Şi inima îi tresălta de bucurie că-i fusese dat să-şi revadă stăpînul. Merseră ei o bucată bună de drum şi numai ce auzi feciorul de împărat o trosnitură înapoia lui, de parcă s-ar fi rupt ceva. Şi cum nu-şi putu da seama ce poate fi, îi strigă slujitorului său:

— *Heinrich, auzi trosnitura ? Nu cumva s-a rupt trăsura ?*

Iar Heinrich se grăbi să răspundă:

— *Fii, stăpîne, liniştit, Ia, un cerc ici a plesnit, Ce-mi ţinea inima strîns, Să nu mor de-atîta plîns : Că un biet broscoi erai, Şi sub vrajă grea zăceai...*

Şi se auzi trosnind încă o dată şi apoi iar o dată... Iar feciorul de împărat din nou crezu că trosneşte caleaşca şi că-i gata să se rupă. Dar nu caleaşca se rupea, ci cele două cercuri de fier, care se desprindeau din jurul inimii lui Heinrich cel credincios, care nu mai putea de bucurie că stăpînu-său scăpase de sub urgia blestemului şi că era acum fericit, cu aleasa inimii lui.

POVESTEA UNUIA PARE NU ŞTIACE-IAIAGROAZA

A fost odată un om şi omul ăsta avea doi feciori: cel mai mare era deştept şi îndemînatic la toate şi ştia să iasă din încurcătură în orice împrejurare s-ar fi aflat, în timp ce fiul cel mic era un prostovan şi-un neghiob şi la nimic nu se pricepea. Şi era atît de capsoman, că nici nu se silea să vîre în cap măcar un dram de învăţătură, să se deprindă şi el cu ceva. Cînd îl zăreau, oamenii dădeau din cap a pagubă şi grăiau unii către alţii:

— Ehei, ăsta o să fie o mare belea pe capul lui bietu' taică-său. Multe necazuri o să mai tragă din pricina lui...

Cînd era vorba să se facă vreo treabă cu temei, totdeauna cădea povara pe umerii celui mare, şi el nu se da înapoi, dar de-l trimitea taică-său pe înserate sau noaptea

undeva, şi trebuia să treacă pe lîngă cimitir ori prin vreun loc pustiu, flăcăul îndată se împotrivea şi i-o tăia rituos:

— Nu, taică, ferească sfîntul, acolo nu mă duc, că mă apucă groaza !

Iar de se întîmpla—cum era pe atunci obiceiul din bătrîni — să povestească cineva, seara, cînd stăteau grămădiţi pe lîngă vatră, basme cu vîrcolaci ori cu stafii, de ţi se făcea părul măciucă, nu alta, numai ce auzeai pe cîte unul că strigă înăbuşit ! „Taci, mă, că mă apucă groaza !"... Dar feciorul cel mic stătea ghemuit într- un colţ şi asculta, asculta şi nu-şi putea da cu gîndul cam ce-ar vrea să însemne vorba asta „Mă apucă groaza „Măi să fie —îşi zicea el în sine, mirat că-i tot aude pe oameni rostind acelaşi lucru — ăştia o ţin într-una cu vorba asta a lor „Mă apucă groaza \" „Mă apucă groaza \" şi pînă acu', pe mine nu m-a apucat nimica .. . Te pomeneşti c-o fi şi ăsta vreun meşteşug la care eu nu mă pricep !

Se luase de gînduri taică-său, văzînd că băiatul făcea umbră pămîntului degeaba, şi odată, nu ştiu cum, îşi cam ieşi din răbdări şi strigă la el:

Mă, tu ăla de colo, care cucăi pe cotruţă, tc-ai făcut ditai găliganul şi eşti zdravăn de poţi sparge bolovanii în palmă, dar ce folos .. . Trezeşte-te, băiete, că a cam venit timpul să înveţi şi tu ceva, ca să-ţi poţi agonisi singur pîinea !. .. Ia uită-te la

frate-tău

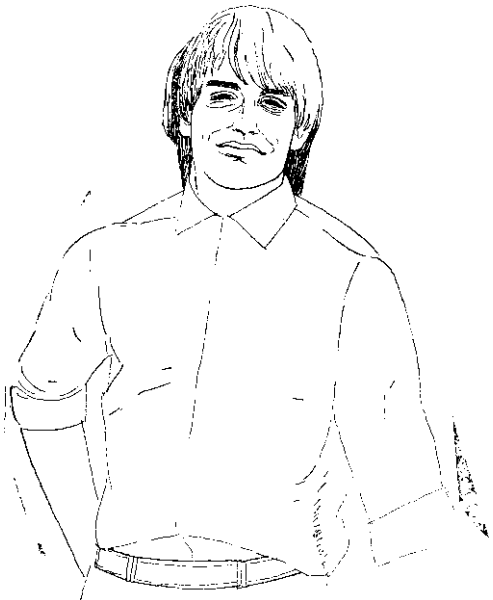

cum îşi dă toată silinţa şi nu pregetă de la nici o muncă ! Dacă o mai ţii mult cu trîndăveala, tare mă tem că n-o să se aleagă nimic de capul tău, cît oi trăi !...

— Da' ce, taică, parcă eu n-aş fi bucuros să-nvăţ ceva ? Ştii ce: de s-ar putea, aş vrea să învăţ să mă apuce groaza. La ălelalte, mă mai descurc eu, dar la treaba asta nu mă pricep defel...

Feciorul cel mare începu să rîdă, cînd îl auzi pe prostănac ce prăpăstii spune, şi gîndi în sinea lui: „Mare nătărău şi frate-meu ăsta; o să-i treacă viaţa şi n-o să facă niciodată vreo ispravă ! Că ziua bună se cunoaşte de dimineaţă !..."

Tatăl celor doi feciori lăsă să-i scape un oftat şi grăi cu obidă către cel mic:

— Ce e aia groaza, o să înveţi tu, n-ai grijă, dar pîinea n-o să ţi-o cîştigi cu învăţătura asta !

Nu trecu multă vreme şi, într-o zi, paracliserul bisericii din apropiere se abătu pe la casa lor. Şi omul cu feciorii se apucă să-şi verse tot amarul faţă de el şi i se plînse că băiatul cel mic de nimic nu-i bun, că nu se pricepe la nici o treabă şi că nici nu-i trece prin gînd să deprindă vreun meşteşug, ca toţi oamenii.

— Şi închipuieşte-ţi —sfîrşi el —cînd l-am întrebat cu ce-o să-şi cîştige pîinea în lumea asta mare, ce crezi că mi-a răspuns ?! Că ar vrea să înveţe ce e aia să te apuce groaza

— Dacă e vorba numai pe atît —răspunse paracliserul —păi dorinţa asta i-o îndeplinesc eu; trimite-l la mine şi-o să-l învăţ ce e aia groaza, de-o să-mi rămînă îndatorat cît o trăi.. .

Vorbele paracliserului îi bucurară sufletul, şi omul nostru gîndi în sinea lui: „Mai ştii, poate c-o să se mai dea şi el pe brazdă şi-o s-o apuce pe calea cea bună !"

Paracliserul îl luă pe flăcău la el acasă şi-l puse să bată toaca şi să tragă clopotul. După cîteva zile îl trezi pe băiat în puterea nopţii şi-i porunci să se urce în clopotniţă şi să tragă clopotul. „Las' c-o să înveţi tu acum ce e aia groaza !" îşi zise paracliserul şi se strecură pe furiş înaintea băiatului. Cînd ajunse flăcăul în clopotniţă şi dădu să apuce frînghiaj ca să tragă de ea, numai ce văzu o nălucă albă, înţepenită în capul scării.

— Cine-i acolo ? strigă el.

Dar năluca nici nu răspunse, nici nu se mişcă.

— Răspunde, n-auzi ? Răspunde odată ! strigă iarăşi flăcăul. Ori de nu, spală putina, că n-ai ce căuta pe aici în toiul nopţii !

Paracliserul rămase pironit pe loc, înadins, ca să-l facă pe băiat să creadă c-avea de-a face cu o stafie.

Şi flăcăul mai strigă o dată:

— N-auzi, mă, ce cauţi aici ? De eşti om de treabă, răspunde odată şi nu mă mai fierbe, că de nu, te arunc jos de pe scară !

„N-o să ajungă el pînă acolo, dă-l naibii de prost \" gîndi în sinea lui paracliserul. De aceea tăcu chitic şi rămase nemişcat, ca o stană de piatră. Atunci băiatul mai întrebă şi a treia oară şi, dacă văzu el că-şi pierde vremea degeaba, îi făcu vînt nălucii cu atîta putere, că se dădu năluca de-a berbeleaca, pe scară-n jos. Şi se rostogoli ea vreo zece trepte, de rămase ţeapănă într-un colţ. Apoi băiatul se întoarse de trase clopotul. Şi după ce socoti c-a tras clopotul după tipic, coborî spre cămăruţa lui şi se culcă fără să spună nimănui vreo vorbă. Şi într-o clipită adormi iar, şi parcă avea somnul mai liniştit ca înainte. Nevasta paracliserului aşteptă ce aşteptă să se întoarcă bărbatu-său, dar cînd văzu că acesta nu mai are de gînd să vină, se simţi cuprinsă de îngrijorare, să nu i se fi întîmplat ceva şi, trezindu-l pe flăcău, îl întrebă:

— Nu cumva ştii unde-o fi rămas bărbatu-meu? Că doar s-a urcat înaintea ta în clopotniţă.

— Habar n-am de asta, că nu l-am văzut defel pe-acolo. Doar atîta ştiu că sta unul proţăpit în capul scării şi, fiindcă nici nu mi-a răspuns cînd l-am întrebat ce hang are şi ce caută, şi fiindcă nici nu voia să plece defel, m-am gîndit c-o fi vreun tîlhar şi i-am dat brînci în jos, pe scară. Urcă şi vezi dacă n-o fi cumva chiar el. Deşi, drept să-ţi spun, mi-ar părea tare rău să-i fi pricinuit vreun bucluc tocmai dumnealui!.. .

Femeia urcă scara într-un suflet şi-l găsi pe bărbatu-său zăcînd pe o treaptă şi văicărindu-se că şi-a frînt un picior.

Îl duse în odaie, de-l culcă în pat, şi apoi dete o fugă pînă la casa unde stătea tatăl feciorului şi, de cum păşi înăuntru, începu să ţipe cît o lua gura:

— Mare pacoste cu băiatul ăsta al dumitale! Dac-ai şti ce nenorocire a căzut pe noi, din cauza lui: i-a dat brînci lui bărbatu-meu pe scara clopotniţei, de şi-a rupt, sărmanul, un picior! Şi asta aşa, din senin... Ia-ţi-l acasă, că pe netrebnicul ăsta nu mai am inimă să-l văd o singură clipă în ochii mei!

Auzind ce nenorocire se întîmplase, bietul om se sperie grozav"; alergă în cea mai mare grabă la paracliser acasă şi-l muştrului pe băiat aşa cum se cuvenea.

— Tată — prinse atunci să se dezvinovăţească băiatul — eu n-am nici o vină, să ştii! Mi-a ieşit deodată înainte, în puterea nopţii, de-am crezut că e unul cu gînduri necurate... Şi cum nu ştiam cine c, de trei ori l-am întrebat ce caută pe acolo şi de trei ori i-am strigat să plece, dar n-a vrut În nici un chip.

— Vai de bătrîneţele mele —oftă taică-sâu —că numai necazuri am de pe urma ta; să piei din ochii mei chiar acum şi să nu te mai văd!

— Bine, taică, oi pleca, dacă zici, da' ce-i atîta zor ? Mai îngă- ciuieşte-mă pînă s-o lumina de ziuă. Apoi oi porni în lume, să învăţ şi eu ce-i aia groaza şi să mă aleg c-un meşteşug cu care să-mi cîştig piinea cea de toate zilele.

— N-ai clecit să înveţi ce pofteşti —îl repezi taică-său — că mie totuna mi-e! Na, ţine cincizeci de galbeni şi du-te încotro ăi vedea cu ochii; dar să nu cutezi a spune nimănui de unde vii şi al cui eşti, că numai ocară mi-ai aduce.

— Bine, taică, cum socoţi matale, aşa am să fac, că dacă-i vorba numai de atîta lucru, nu-i chiar aşa de greu de băgat la cap.

Acestea zicînd, vîrî în taşcă cei cincizeci de galbeni, şi-n revărsatul zorilor porni pe drumul mare, tot bodogănind mereu:

— De m-ar apuca odată groaza! Ah, de m-ar apuca şi pe mine groaza odată!

Şi cum mergea el aşa, vorbind în bobote, un căruţaş, care venea în urma lui, îl auzi ce spune şi, apropiindu-se de el, îl întrebă:

— Care ţi-e numele, flăcăule?

— Nu ştiu.

— Al cui eşti ?

— Nu mi-e îngăduit să spun. . .

— Ce tot mormăi acolo printre dinţi?

— Păi aş vrea să-nvăţ şi eu să mă apuce groaza şi văd că n-are cine să mă înveţe !. ..

— Nu mai trăncăni la prostii! îl bruftului căruţaşul. Hai cu mine, că poate-oi reuşi să-ţi găsesc un rost!

Băiatul îl urmă pe căruţaş şi, către seară, ajunseră la un han unde-şi puseră în gînd să mîie peste noapte. Dar de îndată ce trecu pragul, feciorul se porni iarăşi să bodogănească, de data asta însă mai tărişor şi mai răspicat:

— De m-ar apuca odată groaza! Ah, de m-ar apuca groaza odată!

Hangiul rîse să se strice cînd îl auzi ce tot dondăneşte el acolo şi-i zise:

—- Dacă-ţi cere inima aşa ceva, păi să ştii c-ai nimerit-o bine, că la noi, har domnului, ce caută domnia ta e din belşug!

— Ia mai ţine-ţi gura! —îl povăţui hangiţa —că doar ştii că s-au mai găsit mulţi inimoşi din ăştia, şi ce procopseală au făcut: şi-au pierdut viaţa din pricina.asta! Şi ar fi păcat de ochii lui frumoşi, şă nu mai vadă lumina zilei!

Dar flăcăul nu luă în seamă vorbele femeii şi se grăbi să spună:

— Nu mă dau în lături să învăţ ce e aia groaza, oricît de g eu mi-ar fi; că doar pentru asta am pornit în lume!

Şi nu-i dădu pace hangiului pînă ce acesta nu-i povesti că, nu departe de acolo, se afla un palat fermecat, în care i-ar ii de ajuns să petreacă trei nopţi în şir, ca să înveţe ce înseamnă să te apuce groaza. Şi-l mai desluşi hangiul că împăratul acelci ţări dăduse de veste şi făgăduise c-o va da pe fata lui de nevastă aceluia care se va încumeta să pornească la o astfel de faptă şi va izbîndi. Şi că fata era cea mai frumoasă făptură de pe lumea asta; că parcă e ruptă din soare, nu altceva! Dar nu era numai atît: în palat se aflau ascunse comori peste comori, păzite cu străşnicie de duhuri rele. Şi cine ar fi izbutit să le scoată de sub stăpînirea ăstei puteri diavoleşti, dintr-un om sărman, putred de bogat devenea.. . Mulţi îşi încercaseră norocul să pătrundă în palat, dar dc reuşit, nimeni n-a reuşit să scape teafăr de acolo.

A doua zi, de cum dădu o geană de lumină, flăcăul o şi porni către palatul împărătesc. Se înfăţişă el împăratului şi-i spuse:

— înălţate împărate, cu voia măriei tale, îngăduie-mi să veghez trei nopţi în palatul fermecat!

împăratul îl cercetă îndelung cu privirea şi, fiindcă îi plăcu flăcăul, încuviinţă, ba mai îi făcu, după toate, şi-un hatîr:

— Iaca, îţi dau voie să mai poţi duce cu tine trei lucruri, dar să nu fie fiinţe însufleţite.

Atunci flăcăul ceru să i se dea o ulcică cu jar, un strung şi o masă de tîmplărie, cu o daltă.

împăratul porunci ca toate aste trei lucruri să fie duse de cu ziua în palat, ca să-i fie flăcăului de folosinţă. Odată cu căderea nopţii, flăcăul o porni într-acolo, şi de cum intră într-una din încăperi, aprinse cu jarul din ulcică nişte găteje

şi făcu un foc pe cinste ; aşează apoi masa de tîmplărie alături; puse dalta pe-o margine, să-i fie la îndemînă, şi se cocoţă pe strung.

„Tare-aş mai vrea să învăţ şi eu ce e aia groaza! Dar, cum se vede, îmi pare mie că nici aici n-o să am norocul să învăţ meşteşugul ăsta..." — gîndi el în sine.

Către miezul nopţii vru să aţîţe focul, şi cum sufla în foc, numai ce aude pe cineva strigînd:

—. ... Auu, miiaau, frig ne mai e!

— Aoleu, da' proşti mai sînteţi, mă!... Nu vedeţi focul ? Veniţi încoa' de vă încălziţi, dacă dîrdîiţi de frig!

De-abia-şi termină flăcăul poftirea şi, dintr-o săritură, două miţe mari, negre fură lîngă el şi i se aşezară de o parte şi de alta, privindu-l cu nişte ochi de jeratic, grozav de fioroşi. Scurtă vreme după ce-şi mai dezmorţiră ciolanele, grăiră către flăcău:

— Ce-ai spune dac-am juca în cărţi, frăţioare?

— Păi ce alta decît că m-aş învoi bucuros! le răspunse el. Dar mai întîi, ia să vă văd niţeluş ghearele!

Miţele întinseră pe dată labele şi, scoţîndu-şi ghearele din teacă, şi le răşchirară.

— Oleu, da' lungi gheare mai aveţi! Staţi, că trebuie să vi le scurtez...

Şi înhăţînd miţele de grumaz, le săltă pe masa de tîmplărie şi le prinse ţeapăn labele în strung. Se apucă apoi să reteze cu temei cele gheare lungi şi ascuţite, dar, ce să vezi: gheroaiele pe dată creşteau la loc!... îl trecuseră sudorile de atîta caznă, dar vezi că ghearele creşteau mai repede decît era în stare el să le reteze şi se arătau colţoase şi ascuţite ca nişte junghere.

— Acuma, cînd am aflat de ce vi-s în stare ghearele, mi-a trecut pofta să mă mai joc cu voi! zise el, cu năduf.

Apoi le făcu de petrecanie, şi deschizînd fereastra, le zvîrli afară, în apă. Dar cum sfîrşi cu dihăniile astea şi vru să se aşeze iar la foc, deodată începură să dea buzna din toate ungherele sumedenie de mîţe negre şi zăvozi cu părul ca tăciunele, legaţi cu lanţuri grele, înroşite în foc. Curgeau blestematele de lighioane, de parcă vreun duh rău le-ar fi zvîrlit cu nemiluita, şi se îndesau în jurul flăcăului, de nu se mai putea descotorosi de ele. Şi unde-mi începură dihăniile să urle şi să miaune din răsputeri, să tropăie în jurul focului şi să-l risipească, ba chiar încercară să-l stingă, înghiţind cu lăcomie limbile de jeratic !...

Flăcăul se uită cît se uită, fără să spună nimic, şi le lăsă în apele lor, să-şi facă mendrele, dar cînd văzu că nu e de glumit cu ele şi că-n scurtă vreme focul avea să se stingă, îşi pierdu răbdarea, luă dalta în mînă şi, năpustindu-se asupră-le, începu să izbească în dreapta şi-n stînga, strigînd:

— Căraţi-vă de aici, spurcăciuni afurisite!

O parte din ele o luară pe dată la fugă, iar pe altele le amuţi pe vecie şi le zvîrli în lacul din curte. Se reîntoarse apoi lîngă foc şi, după ce suflă în spuză de-l aprinse iar, se aşeză să se încălzească. Şi cum stătea el aşa, pleoapele îi căzdeau grele peste ochi, şi-ar fi vrut să se culce cît mai degrabă. îşi plimbă privirile în juru-i şi zări într-un colţ al odăii un pat mare. „Tii, dar bine s-a mai nimerit; taman ce căutam!" îşi zise el şi se întinse în pat.

Dar cînd dădu să închidă ochii, numai ce începu patul să se mişte şi apoi porni în goană cu el. Şi tot gonind, trecea din odaie în odaie, pînă ce ocoli tot palatul.

— Să ştii că-mi place plimbarea — zise flăcăul — dar n-ai putea mai repejor?

Cum zise asta, patul începu să alerge nebuneşte de parcă ar fi fost tras de şase telegari fără splină... Trecea lunecînd peste praguri şi scări, în sus şi-n jos, şi-l purta lin, fără ca flăcăul să simtă vreo hurducătură. Deodată se poticni şi, buuf! patul se răsturnă cu susu-n jos, şi pernele şi saltelele se grămădiră toate cît un munte peste flăcău. Dar el zvîrli plapuma şi pernele cît colo şi, smulgîndu-se de sub povara lor, zise cu mînie:

— De-acu', plimbă-se cine-o pofti în patul ăsta deşucheat!

Şi după ce drese focul, se lungi lîngă el şi dormi pînă la ziuă
somn fără vise.

Cînd veni împăratul, a doua zi dimineaţă, să afle ce s-a ales de flăcău şi-l văzu întins pe jos, crezu că i-au făcut de petrecanie stafiile şi zise oftînd cu amar:

— Păcat de viaţa lui tînără; păcat că s-a pierdut asemenea frumuseţe de voinic!

Dar flăcăul îi auzi spusele şi, ridicîndu-se de jos, grăi:

— Ei, măria ta, n-au ajuns lucrurile pînă acolo!...

împăratul se minună, nu alta, şi-n sufletul lui simţi o mare
bucurie că flăcăul scăpase teafăr. Şi-l întrebă ce-a păţit şi-n ce chip îşi petrecuse noaptea.

— Binişor —se grăbi să răspundă flăcăul. Trecu noaptea asta, mai rămaseră două, şi socotesc c-or trece şi ele...

Cînd se reîntoarse flăcăul la han, hangiul mai-mai să nu-şi creadă ochilor, de mirare.

— Să-ţi spun drept, voinice, nu credeam c-o să-ţi mai văd faţa. Ei, acu' îmi pare c-ai învăţat, şi încă prea destul, ce înseamnă să te apuce groaza!

— Da' de unde —răspunse el —pare-mi-se că totu-i în zadar şi că n-oi găsi pe nimeni în lumea asta care să mă înveţe ce înseamnă să te apuce groaza!

A doua seară se duse iar la palatul cel vechi; se aşează lîngă foc şi începu să mormăie cum îi era obiceiul:

— Ce-o fi aia groaza ? Of, de m-ar apuca şi pe mine odată!...

Pe la miezul nopţii auzi un vuiet şi un huruit, care la început
nu prea se desluşeau, dar mai apoi, zgomotele crescură mereu, că-ţi părea că te afli în mijlocul iadului. Şi deodată se potoliră ca şi cînd n-ar fi fost... Să fi trecut o clipită sau două, şi numai ce ieşi din coşul vetrei o jumătate de om, ţipînd cit il lua gura, şi-i căzu drept în faţă.

— Hei, mai va să vie o jumătate, că atit nu-i de ajuns! strigă flăcăul.

Şi se porni o larmă şi mai îngrozitoare: urlete, gemete şi şuierături, de-ţi venea să-ţi iei cîmpii nu altceva. Şi-n timpul ăsta, jumătatea cealaltă de trup se smulse din gîrliciul coşului şi căzu şi ea, bufnind de pămînt,: taman lîngă picioarele flăcăului.

— Aşteaptă, frăţioare, nu te-ndesa aşa, să mai aţîţ puţin focul, ca să te-ncălzeşti mai bine !

După ce drese focul, se întoarse şi dădu cu ochii de jumătăţile de trup, care se împreunaseră la loc şi întruchipaseră o făptură înspăimîntătoare, care se aşezase taman pe locul unde sta el n:;..i înainte.

— Păi nu aşa ne-a fost vorba, vericule —zise flăcăul. Hai de te scoală, că locul ăsta e-al meu!

Pocitania îşi umflă odată pieptul şi vru să-i dea brînci încolo, dar flăcăul nostru nu se lăsă nici el şi, smucindu-l cu putere, îl trase deoparte şi se aşează iarăşi pe locul lui.

Şi-n clipa aia căzură pe coş mai mulţi inşi, şi picau unul după altul de parcă rînduise cineva aşa. Oamenii ăştia aduseră cu ei nouă ciolane şi două capete de mort şi, după

ce potriviră ciolanele ca pentru jocul de popice, se încinseră la joc. Flăcăului îi veni şi lui chef să joace şi-i întrebă:

— Ian ascultaţi, măi oameni, nu mă primiţi şi pe mine la joc/

— Cum să nu, da' numai de ai parale din gros.

— De bani, nu vă fie grijă, că am la bănet cîtă frunză-n pomi şi cît peşte-n baltă! le răspunse el. Da' e vorba cum puteţi să jucaţi aşa: nu vedeţi că nu vi-s bilele rotunde ?!

Luă capetele de mort, le prinse în strung şi le rotunji frumuşel, de păreau nişte bile adevărate.

— Acu', zic şi eu c-o să alunece cum trebuie!. . . făcu el, bucuros. Ce mai aşteptaţi, bre, porniţi jocul cu voioşie!

Jucă o vreme cu ei şi pierdu cîţiva gologani. Dar cînd băcu miezul nopţii, totul pieri ca prin farmec. Văzînd c-ar putea acum să se culce, flăcăul se întinse lîngă foc şi dormi liniştit pînă a doua zi.

împăratul veni dis-de-dimineaţă să vadă ce s-a mai întîmplat, şi cînd dădu cu ochii de flăcău, îl întrebă:

— Ei, da' în noaptea asta cum ţi-a mers, ce-ai mai păţit?

— Am jucat popice cu nişte oameni —răspunse flăcăul — şi-am pierdut cîţiva gologani! Asta a fost tot.

Nu te-a apucat groaza

— ?Nici p-atitica!. Drept să spun, am petrecut .foarte bine, dar de învăţat ce înseamnă să te apuce groaza, tot n-am învăţat!...

A treia noapte, iiâcâul se aşează iar pe strung şi începu să mormăie, de astă dată înciudat rău:

— Of, de m-ar apuca odată groaza, să ştiu şi eu ce-i aia!... Da' de ce nu mă apucă oare ?

Către miezul nopţii, cînd începuse să-l ia somnul, numai ce se pomeni în odaie cu şase oameni înalţi, înalţi, care duceau cu ei un sicriu.

— Aha—făcu el —ăsta trebuie să fie văru-meu, ăl de-a murit mai zilele trecute...

Făcu semn c-un deget şi strigă:

— Hai, vere, vino încoa'!

Vlăjganii aceia puseră jos sicriul şi flăcăul nostru se apropie de el, fără grabă. Săltă capacul şi înăuntru văzu zăcînd un mort. îl pipăi pe obraz, dar obrazul era rece ca sloiul de gheaţă.

— Aşteaptă, vere — zise flăcăul — că te-oi încălzi puţin, chiar acuşi!

Se întoarse la foc de-şi încălzi mîna şi apoi o puse pe obrazul mortului, dar mortul tot rece rămase. Flăcăul îl scoase atunci din sicriu, îl tîrî cu greu pînă la foc şi, punîndu-l pe genunchi, începu să-i frece de zor mîinile, ca să-i pună sîngele în mişcare. Dar cînd văzu că trudise degeaba, mai-mai să-l apuce furia. Noroc că-şi aduse aminte că doi oameni culcaţi într-un pat lesne se pot încălzi unul pe altul. Aşează mortul în pat, trase giulgiul peste el şi se întinse alături.

După cîteva clipe, mortul se încălzi şi începu să mişte.

— Acu', ce mai zici, vere?! îl întrebă flăcăul. Cine te mai trezea de nu eram eu aici să te încălzesc ?!

Mortul se ridică deodată în capul oaselor şi răcni la el:

— Ce tot îi dai cu „acu"'!... Acu' o s-o vezi tu pe naiba, c-am să te gîtui!...

— Cum —rosti flăcăul, mînios —aşa vrei să-ţi arăţi recunoştinţa ? Ia să mi te văd numaidecît în sicriu!...

Şi înşfăcîndu-l de grumaz, îl zvîrli înăuntru, trîntind apoi capacul sicriului peste el şi ţintuindu-l bine, ca nu cumva să mai iasă afară. Cei şase lungani, care aduseseră

sicriul, se iviră numaidecît, de parcă i-ar fi chemat cineva, şi-l luară cu ei.

— Nu mă apucă groaza, şi pace! Văd eu că n-oi învăţa nici meşteşugul ăsta!. . .

Nu sfîrşi bine cu văicăreala şi numai ce se ivi înainte-i un vlăjgan mai înalt decît cei şase şi cu o înfăţişare, că altul de-ar fi fost în locul flăcăului, l-ar fi trecut toţi fiorii. Şi uriaşul ăsta părea bătrîn cît lumea şi avea o barbă lungă, lungă şi albă.

— Aşteaptă numai, făptură ticăloasă ce eşti — răcni moşneagul — şi-ăi vedea tu îndată cum o să te apuce groaza; ăi vedea, de-o să te saturi! Că ţi-e sortit să mori chiar acu', să ştii!

— Chiar aşa degrabă, n-aş prea crede, nenişorule —îl luă în răspăr flăcăul —că dacă-i vorba de moarte, nu uita că mai sînt şi eu p-aci s-o primesc!

— Las' că te-nvăţ eu minte acuşi, fără să te mai întreb! rosti moşneagul, care era diavol adevărat şi nu om ca toţi oamenii.

— Mai domol, mai domol, vericule, şi nu mai face atît pe grozavul, că s-ar putea să-ţi fie lauda-n zadar!.. . Că deopotrivă cu tine-s şi eu, dacă nu şi mai şi.

— Asta om vedea-o noi îndată, şi dacă te-oi dovedi mai tare decit mine, să ştii că nu-ţi mai caut pricină şi te las să te duci în voia ta. Da', acu', hai să ne încercăm puterile!

îl duse în afara castelului, prin nişte hrube întunecoase şi, într-un sfîrşit, ajunseră într-o fierărie unde erau două nicovale. Bătrînul apucă un baros şi, izbind cu el într-o nicovală, o vîrî în pămînt de nu se mai văzu.

— Nu te mai umfla aşa în pene, că la treaba asta sînt eu mai meşter! zise flăcăul şi se îndreptă spre cealaltă nicovală.

Bătrînul nu-l scăpă din ochi şi veni cît mai aproape de el, dornic să vadă cît de straşnică va fi lovitura. Şi barba lui albă şi lungă, lungă aproape că atingea picioarele flăcăului. Băiatul apucă zdravăn barosul şi, cînd mi ţi-l izbi o dată în nicovală, o crăpă în două dintr-o lovitură şi prinse barba bătrînului la mijloc.

— De astă dată al meu eşti şi n-ai să-mi mai scapi! i-o spuse-n faţă flăcăul. Şi zilele tale au să se sfîrşească, nu ale mele!

Luă apoi de jos un drug de fier şi începu să mi ţi-l croiască pe bătrîn, pînă ce acesta începu să se văicărească şi să se roage de flăcău să înceteze cu tărbăceala, făgăduindu-i mari bogăţii.

în cele din urmă, băiatul smulse barosul din nicovală, şi aşa se întîmplă că putu moşneagul să scape din strînsoare. Dar de ţinut îşi ţinu cuvîntul şi-l călăuzi pe flăcău pe drumul care ducea în palat. Coborîră ei pe nişte scări şi, după puţin, ajunseră într-o hrubă. Aci, moşneagul îi arătă trei lăzi pline cu aur.

— Una —îl desluşi el —e pentru săraci, alta, pentru împărat, iar cea de-a treia e a ta.

— Nici nu sfîrşi bine ce avea de zis, şi duhul se făcu nevăzut, căci bătuse miezul nopţii. Flăcăul se pomeni deodată singur, într-o întunecime de nepătruns.Las' că m-oi descurca eu să pot ieşi de-aici! îşi făcu el singur inimă.

Şi dibui încoace şi-ncolo, pînă ce nimeri drumul care ducea la odaia unde ardea focul. Bucuros că scăpase, se culcă într-un loc unde nu bătea prea tare vîlvătaia şi de îndată adormi.

A doua zi, împăratul veni să vadă ce mai e cu el şi, găsindu-l viu şi nevătămat, îl întrebă iar:

— Ei, acu' ai învăţat ce înseamnă să te apuce groaza?

— Nici de fel — răspunse flăcăul. Parcă am de la cine să-nvăţ ?!.. . Azi noapte m-am văzut cu văru-meu, ăl de-a răposat ieri-alaltăieri, şi-a mai venit după aia şi-un moş c-o barbă albă pînă-n pămînt. Şi moşul ăsta—tare blestemată dihanie, nu-i vorbă! —mi-a arătat colo jos o mulţime de aur, da' ce e aia groaza şi cum să faci ca să te apuce —despre asta nici pomeneală să mă fi învăţat vreunul.

Atunci împăratul grăi cu multă mulţumire în sufletul său:

— Află, dar, flăcăule, că tu ai făcut să piară vraja ce stăpînea palatul şi, drept răsplată, am să-ţi dau fata de nevastă, precum am făgăduit.

— Asta-i straşnic de tot, măria ta, n-am ce zice! Dar vorba e, ce mă fac eu, că încă n-am aflat de la nimeni ce înseamnă să te apuce groaza!...

Slujitorii scoaseră bogăţia de aur din hrubă şi-o duseră la haznaua împărătească. Şi la puţine zile după aia, unde mi se porni o nuntă, de se duse vestea... împăratul cel tînăr îşi iubea tare mult nevasta şi era fericit de soarta lui, dar, deplin, tot n-avea linişte. Şi într-una îl auzeai că se plînge:

— De ce nu ştiu ce e aia groaza ? Bine-ar fi de m-ar apuca o dată şi pe mine, să nu rămîn cu gîndul că n-am învăţat!...

O ţinea morţiş şi, în cele din urmă, vorbele lui nesăbuite începură a o mîhni pe domniţă. Dar slujnica ei cea mai credincioasă căută să-i ogoiască durerea şi-i zise:

— Nu-ţi face griji, măria ta, că ştiu eu un leac numai bun pentru lucrul după care tînjeşte împăratul! Şi-o să înveţe ce înseamnă să-l apuce groaza, de-o să mă pomenească!.. .

Se duse apoi slujnica pînă la pîrîul care curgea prin mijlocul grădinii împărăteşti şi puse pe nişte băietani să-i adune o găleată cu plevuşcă.

Peste noapte, în timp ce bărbatu-său dormea, împărăteasa făcu întocmai ce-i spusese fata; îi trase jos plapuma şi, zvîrr! turnă peste el găleata plină cu apă rece şi cu plevuşcă. Peştişorii începură să i se zbată pe piele, care mai de care, şi împăratul[1] se trezi într-un ţipăt, strigînd de se sculă tot palatul:

— Aoleuu!... Vai ce groază m-a apucat, dragă nevastă, şi cum mă mai trec fiorii! Cum mă mai trec fiorii!.. . Acu' ştiu şi eu în sfîrşit ce înseamnă să te apuce groaza!

HOINARII

A fost odată un cocoşel şi cocoşelul ăsta grăi într-o zi către puicuţă:

— Surioaro, uite, acu' e tocmai timpul cînd se coc nucile. Ce zici ? Hai să urcăm dealul să ne săturăm de nuci, pînă nu vine veveriţa să le şterpelească pe toate.

— Bucuros — răspunse găinuşa. Să mergem, şi nu mă-ndoiesc c-o să ne placă de minune şi-o să petrecem şi noi odată cumsecade!..

Urcară împreuna dealul şi, cum era o zi frumoasă, rămaseră pe-un plai pînă aproape de seară. Acum, nici eu nu ştiu prea bine: ori din pricină c-au mîncat pînă s-au umflat, ori numai pentru că i-a apucat fudulia, vorba e că nu mai vrură să se întoarcă acasă pe jos, şi cocoşul prinse a întocmi o trăsurică, numai din coji de nuci. După ce sfîrşi el cu lucrul, puicuţa se urcă în trăsurică şi**-i** porunci cocoşelului:

— Ei, acu' înhamă-te la ea !

— Ştii că ai haz ! răspunse cocoşelul. Mai degrabă o iau pe jos, pînă acasă, decît să te trag şi pe tine. Că doar nu aşa ne-a fost învoiala ... Să stau cocoţat pe capră şi s-o fac pe vizitiul, de, mai zic şi eu, dar să trag trăsurică după mine, asta, nici în ruptul capului !

în timp ce se certau ei aşa, numai ce se pomeniră cu o raţă, care începu să măcăie la ei:

— Hei, tîlharilor, cine vi-a îngăduit să intraţi în livada mea, să-mi mîncaţi nucile ? Staţi o clipă că vă arăt eu vouă !

Şi se năpusti asupra cocoşelului, cu ciocul deschis ca o foarfecă. Dar cocoşelul nu-şi pierdu nici el firea, ci, sărind asupra bietei raţe, mi-o ciocăni atîta şi mi-o lovi cu pintenii, că raţa se văzu silită să-şi ceară iertare şi se inhămă ea la trăsurică.

Cocoşelul se proţăpi pe capră şi, ca un vizitiu ce era, strigă la raţă, îndemnînd-o să fugă din toate puterile:

— Hi, răţuşco, aleargă ca vîntul !

Făcuseră o bună bucată de drum, ducînd-o tot într-o goană, cînd iată că se întîlniră cu doi drumeţi: un ac de cusut şi-un ac cu gămălie, care strigau la ei din toţi rărunchii:

Opriţi, hei, opriţi

!\

Şi le cerură îngăduinţa să urce şi ei în trăsurică, că, iacă, acu' avea să se înnopteze şi n-o să mai poată face un pas, din pricină că sînt sfîrşiţi de oboseală şi drumu-i tare gloduros. Mai adăugară că veneau.de la „Hanul croitorilor", adică tocmai de la bariera tîr- gului, unde au cam zăbovit cinstindu-se cu cîteva stacane cu bere.

Fiindcă erau de ajuns de subţirei şi nu ocupau loc prea mult, cocoşelul catadicsi să-i ia în trăsurică, dar le atrase luarea-aminte ca nu carecumva să-i calce pe el ori pe puicuţă pe picioare. Se înnoptase de-a binelea, cînd se pomeniră în faţa unui han, şi cum nu voiau să-i apuce miezul nopţii pe drum, mai cu seamă că pe biata raţă n-o mai ţineau picioarele de oboseală şi se bălăbănea cînd pe-o parte, cînd pe alta, hotărîră să înnopteze acolo. Hangiul se cam codi la început să-i găzduiască, spunînd că n-are loc. Şi nu era de mirare că zisese aşa, fiindcă nici drumeţii nu prea arătau a fi muşterii de soi. Dar atît îl luară cu vorba

şi-l încîntară că aveau să-l răsplătească cu oul pe care de curînd îl ouase pe drum puicuţa şi c-o să-i mai dea pe deasupra şi raţa care ouă în fiece zi, că hangiul se îndu-plecă să-i găzduiască peste noapte.

Cum se văzură în han, drumeţii porunciră să li se aducă cele mai alese bucate şi se puseră pe un chef zdravăn. Şi tîrziu de tot se duseră să se culce.

A doua zi, în revărsatul zorilor, cînd toată lumea încă mai dormea, cocoşelul o trezi pe puicuţă, luă oul, îl sparse şi-l goliră împreună de ce era în el, iar găoacea o aruncară în vatră. Păşiră apoi uşurel pînă la acul de cusut, care dormea dus, îl apucară de urechi şi-l vîrîră în jilţul hangiului, iar acul cu gămălie îl înfipseră în ştergar. După aceea, fără să mai stea mult pe gînduri, o luară la goană, zburînd pe fereastră. Şi nu s-au mai oprit decît pe cîmp,

Raţa, căreia îi plăcea să doarmă afară, sub licărul stelelor, şi rămăsese de cu seară în ogradă, auzi bătaia din aripi a celor doi fugari, se trezi şi-şi luă şi ea tălpăşiţa. Şi văzînd un pîrîu prin apropiere, sări în el şi porni să înnoate la vale, mai repede decît trăsese în ajun la trăsurică.

După cîteva ceasuri se trezi şi hangiul, se spălă şi cînd dădu să se şteargă cu ştergarul, acul cu gămălie îi zgîrie tot obrazul şi-i trase o brazdă de sînge de la o ureche la cealaltă. Omul se duse apoi în bucătărie şi vru să-şi aprindă luleaua, dar cînd începu să sufle în vatră, îi săriră cojile de ou drept în ochi.

— Ce naiba-i asta, de-mi merg azi toate pe dos ! bombăni el şi se lăsă supărat în jilţ. Dar numaidecît sări cît colo, zbierînd ca un apucat, căci acul de cusut îl înţepase mai straşnic decît acul cu gămălie. Atunci se mînie grozav şi începu să-i bănuiască pe drumeţii care veniseră pe înnoptate la han şi-i ceruseră găzduirea că puseseră la cale toate cîtc s-au întîmplat.

Grăbi să-i găsească pe unde îşi făcuseră culcuşul, dar îşi dădu îndată seama că i-o luaseră înainte şi că au şi spălat putina.

Şi atunci se jură să nu mai primească cît o trăi astfel de calici, care ştiu să mănînce zdravăn pe veresie, că-ţi fac pagubă şi, pe deasupra, îţi mai joacă şi renghiuri, ca să te batjocorească

.FRĂŢIOR ŞI SURIOARĂ

"Frăţiorul îşi luă odată surioara de mînă şi-i zise: **a** — De cînd a murit măicuţa noastră, n-am mai avut nici o zi bună. Mama vitregă ne bate în toate zilele, şi cînd dăm să ne apropiem de ea, ne alungă şi ne calcă în picioare. Iar de mîncat, nu ne dă să mîncăm decît coji de pîine uscată şi firimiturile care rămîn de la ceilalţi. Cîinele, care-şi face veacul sub masă, o duce mai bine ca noi şi-i mai fericit, că lui tot îi mai aruncă din cînd în cînd cîte-o bucătură mai ca lumea. Doamne, de ne-ar vedea măicuţa noastră, de-ar şti ea cît ni-e dat să pătimim !.. . Haide, surioară, hai s-o pornim în lume, că aici nu mai e chip de trăit !

0 luă de mînă şi merseră ei toată ziulica peste cîmpiişi livezi, trecură anevoie peste drumuri pline de bolovani şi cînd se porni ploaia, surioara zise:

— Cerul e şi el trist; vezi, plînge ca şi inimile noastre !

Către seară nimeriră într-o pădure mare, şi se simţeau atît de istoviţi de foame, de obosealâ şi de inimă rea, că se ghemuiră în scorbura unui copac şi pe dată adormiră.

A doua zi cînd se treziră, soarele se înălţase de două suliţe în slava cerului şi încălzea cu razele lui fierbinţi scorbura în care erau copiii.

— Surioară, tare-mi ard buzele de sete ! grăi fratele. Dac-aş şti că pe aici, pe aproape, e vreun izvor, m-aş duce chiar acu' să beau niţică apă. Stai, chiar mi se pare că aud unul şopotind.

Frăţiorul se sculă, îşi luă surioara de mînă şi porniră în căutarea izvorului. Dar mama lor vitregă era, pasămite, o vrăjitoare şi ea-i văzuse pe cei doi copii plecînd de-acasă. Se luase după ei pe furiş, aşa cum obişnuiesc vrăjitoarele, şi fermecase toate izvoarele din pădure.

într-un sfîrşit dădură peste un izvoraş, ale cărui ape săreau învolburate şi sclipitoare peste prundiş, şi frăţiorul se şi repezi la el şi se plecă să-şi potolească setea. Dar surioara auzi cum şopotea unda, în susurul ei:

Cine soarbe din apa mea se preface-n tigru Cine soarbe-din apa mea se preface-n tigru

!rK, |

Atunci fata strigă tulburată:

— Rogu-te, frăţioare, nu bea, că altminteri te faci fiară sălbatică şi-o să mă sfîşii!

Băiatul se stăpîni să mai bea, cu toate că-l chinuia setea, şi zise:

— Hai să mergem ! Oi aştepta pînă om da de alt izvor.

Cînd dădură de al doilea izvor, surioara îl auzi şi pe acesta
şopotind:

— Cine soarbe din apa mea se preface-n lup ! Cine soarbe din apa mea se preface-n lup !

— Rogu-te, frăţioare, nu bea —îl povăţui şi de astă dată fetiţa — că altminteri te faci lup şi-o să mă mănînci !

— Bine, oi aştepta pînă om da de alt izvor, dar atunci să ştii c-o să beau din el, oricît m-ai ruga să mai aştept, că mă sfîrşesc de sete.

Cînd ajunseră la cel de-al treilea izvor, surioara îi auzi undele şopotind:

— Cine soarbe din unda mea se preface-n căprioară ! Cine soarbe din apa mea se preface-n căprioară !

— Vai, frăţioare, rogu-te, nu bea, că altminteri te faci căprior şi-o să fugi în codru şi-o să mă laşi singură !

Dar băiatul se şi lăsase în genunchi şi, plecat deasupra izvorului, sorbea cu lăcomie din undele reci. Dar de îndată ce-i atinseră buzele cîteva picături de apă, se şi prefăcu în căprior.

Biata fată îşi plînse frăţiorul cu lacrimi fierbinţi şi căpriorul începu şi el să plîngă şi-şi făcu loc lîngă surioara lui, cătînd la ea cu tristeţe.

în cele din urmă, surioara zise:

— Taci, căpriorule dragă, şi nu te mai prăpădi atît cu firea, că eu n-o să te părăsesc niciodată !

îşi desfăcu apoi legătura de aur, care-i ţinea ciorapul, şi o puse pe gîtul căpriorului. Apoi împleti din papură o frînghie moale, cu care-l legă, şi-o porni cu el în afundul pădurii.

Merseră ei cit merseră şi se pomeniră în faţa unei colibe. Fata o cercetă cu luare-aminte şi, văzînd că-i părăsită, îşi spuse în sinea ei: „Am putea să rămînem aici" Adună apoi frunze uscate şi muşchi, de făcu un culcuş mo ale pentru căprior, şi-n fiecare dimineaţă pornea să caute

rădăcini, afine şi alune ca să-şi potolească foamea. Iar căpriorului îi aducea iarbă fragedă, pe care i-o da s-o mănînce chiar din mîna ei. Şi după ce se îndestula, căpriorul zburda plin de voioşie pe dinaintea ei. Seara, cînd surioara se simţea obosită, ea îşi lăsa capul pe spinarea căpriorului şi adormea liniştită, ca pe-o pernă moale şi caldă. Şi de-ar fi fost cu putinţă ca frăţiorul să-şi recapete vreodată înfăţişarea omenească, amîndoi ar fi dus în pădure un trai foarte fericit.

Trecuse vreme, nu glumă, de cînd stăteau ei aşa, singuri, în pădure.

Şi se întîmplă o dată că împăratul acelei ţări să. pornească o mare vînătoare tocmai în pădurea unde sălăşluiau ei. Sunetul de corn, lătrăturile ogarilor şi chiotele pline de voioşie ale oamenilor străbătură pădurea pînă în cotloanele cele mai depărtate, făcînd-o să răsune de larma vînătorii. Şi auzind toată forfota asta, căpriorul simţi dorinţa să vadă şi el vînătoarea.

— Ah, surioară —zise el fetei —rogu-te frumos, lasă-mă să mă duc la vînătoare, că nu mai pot răbda să stau aici !

Şi atîta se rugă, pînă ce fata se înduplecă de el şi-i dădu voie.

— Cată să mi te întorci neapărat deseară acasă ! îi zise fata. De frica vînătorului, o să trebuie să trag zăvorul la uşă, şi ca să pot recunoaşte că eşti tu, să baţi în uşorul uşii şi să spui: „Surioară dragă dă-mi drumul în casă !" Şi de vei uita să rosteşti cuvintele astea, să ştii că eu nu-ţi deschid cu nici un chip !

Căpriorul o zbughi pe uşă, mulţumit şi voios că putea să zburde prin pădure, după cum îi era voia inimii.

împăratul şi vînătorii care-l însoţeau zăriră de departe mîn- dreţea de căprior şi se luară în goana cailor după el; dar degeaba îl fugăriră, că nu-l putură ajunge. Cînd socoteau ei că, gata, l-au obosit şi-au pus mîna pe el, deodată căpriorul făcea un salt peste tufişuri şi pierea. De îndată ce se întunecă, căpriorul se grăbi să alerge la căsuţa lor; bătu în uşă şi zise:

— Surioară dragă, dă-mi drumul în casă !

Uşa se deschise numaidecît şi căpriorul sări bucuros înăuntru. Cum se simţea obosit, se culcă fără să mai mănînce şi dormi pînă la ziuă în culcuşul lui moale.

A doua zi, în revărsatul zorilor, vînătoarea se porni iar, şi de îndată ce căpriorul auzi sunetul de corn şi hăulitul hăitaşilor, nu-şi mai află astîmpăr şi zise:

— Surioară, deschide uşa, că nu mai pot răbda să stau aici, trebuie să văd neapărat vînătoarea !

Fata, ce-i putea face ?! îi deschise uşa, dar în acelaşi timp nu uită să-l povăţuiască:

— Da' vezi să mi te întorci deseară acasă şi să spui cum te-am învăţat, ca să te las înăuntru !

Cînd văzu iar împăratul şi ceilalţi vinători căpriorul cu legătura de aur la gît, începură să gonească cu toţii pe urma lui, dar vezi că el îi întrecea în fugă, că era mai sprinten şi alerga ca vîntul.

După ce goniră ei aşa toată ziua, către seară izbutiră să-l înconjoare, şi unul din curteni îl atinse cu glonţul şi-l vătămă la un picior, astfel că biata făptură începu să şchioapete. Şi cu mare greutate şi chin reuşi el să ajungă acasă.

Dar un vînător se luă pe ascuns după el, pînă aproape de colibă, şi-l auzi spunînd:

— Surioară dragă, dă-mi drumul în casă !

Şi văzu şi uşa deschizîndu-se şi-apoi închizîndu-se repede. Vînă- torul îşi întipări totul în minte şi, înfăţişîndu-se împăratului, îi povesti cele ce văzuse şi auzise. Atunci împăratul rămase pe ginduri şi o vorbă se smulse de-ndată de pe buzele sale:

— Dacă-i precum zici, mîine om porni iar la vînătoare !

Surioara se sperie grozav cînd văzu că e rănit căpriorul. îi spălă
rana de sînge, îl obloji cu ierburi de leac şi-i grăi:

— Odihneşte-te, dragul meu căprior, ca să te poţi înzdrăveni cît mai degrabă !

Dar rana era o nimica toată, şi a doua zi căpriorul nu mai simţi nici o durere. Cînd auzi răsunînd iar cornul şi hăulitul hăitaşilor, începu să sară de colo pînă colo, fără să-şi mai găsească astîmpăr. Şi grăi către soru-sa, cu durere-n glas:

— Nu mai pot răbda, surioară, musai să mă duc la vînătoare; dar nu te teme, că nu s-a născut încă omul să pună mîna pe mine !

Surioara începu să plîngă şi-i răspunse printre lacrimi:

— Nu te las în ruptul capului să pleci, că au să te omoare şi rămîn singură în pădure, oropsită şi lipsită pînă şi de mîngîierea ta!

— De nu mă laşi, să ştii c-o să mă sting do inimă rea ! răspunse căpriorul, întristat. Că de cite ori aud cornul sunînd, nu mă mai rabdă locul să stau în casă

Văzînd că n-are încotro, surioara îi deschise uşa, cu inima grea de mihnire şi îngrijorare, iar căpriorul o zbughi în pădure, plin cie voioşie.

De-ndată ce-l zări, împăratul porunci vînătorilor:

— Goniţi-l cu străşnicie, pînă către seară, şi nu-i daţi o clipă de răgaz, dar să nu care cumva să vă atingeţi de el şi să-i faceţi vreun rău !

După ce apuse soarele, împăratul chemă la dînsul pe omul care-i adusese vestea şi-i porunci:

— Vino cu mine de-mi arată coliba !

Şi ajungînd ei acolo, împăratul bătu la uşă şi strigă:

•— Surioară dragă, dă-mi drumul în casă !

Uşa se deschise şi cînd împăratul păşi înăuntru, dete cu ochii de-o fată atît de frumoasă, cum nu-i mai fusese dat să vadă pe lume.

Fata rămase încremenită cînd băgă de seamă că-n locul căpriorului intrase un bărbat voinic, cu o coroană de aur pe cap. Dar împăratul cătă la ea cu blîndeţe şi, întinzîndu-i mîna prietenos, îi zise:

— Vrei să mă urmezi în palatul meu şi să-mi fii soţie ?

—■ Vreau —încuviinţă fata —dar să-mi îngădui, împărate, să iau şi căpriorul cu mine, că nu mă pot despărţi de el.

împăratul o linişti spunîndu-i:

— Dorinţa ta e şi a mea; de aceea, cu dragă inimă mă-nvoiesc să-ţi stea în preajmă cît vei trăi tu şi să nu ducă lipsă de nimic.

împăratul urcă în şa şi, plecîndu-se spre fată, o sui pe cal, lîngă el. Şi-au tot mers ei pînă au ajuns la palatul domnesc, unde făcură o nuntă de se duse vestea, c-au ţinut serbările şi alaiurile şapte zile încheiate. Fata era acum împărătească şi n-avea să se plîngă de nimic, că împăratul tare-o mai îndrăgea! Trăiră ei aşa ani mulţi şi fericiţi

împreună, iar căpriorul era îngrijit cum nu se poate mai bine, şi cît era ziulica de mare zburda şi sărea prin grădina palatului.

În astă vreme însă, maştera cea haină, din pricina căreia porniseră copiii în lume, crezuse că pe fată au sfîşiat-o fiarele pădurii şi că băiatul, prefăcut în căprior prin farmecele ei, pierise şi el, împuşcat de vînători. Cînd auzi ea cît erau de fericiţi şi că trăiau în belşug, pizma şi răutatea o muşcară din nou de inimă şi făcu venin de supărare. Şi din clipa aceea n-o mai părăsi gîndul să facă ce-o face, ca să abată tot felul de nenorociri asupra lor. Fata ei adevărată, care era urîtă ca moartea şi zbanghie de-un ochi, o mustra tot timpul văicărindu-se:

— Mie mi se cuvenea să fiu împărăteasă şi să mă bucur de fericirea asta! Dar vezi c-ai lăsat-o în voia ei şi uite la ce mărire â ajuns!...

— Ai oleacă de răbdare —căuta maică-sa s-o potolească, ochiul meu nu doarme şi, cînd i-o veni ceasul, ştiu eu ce am de făcut.

Cînd îi veni împărătesei ceasul, aduse pe lume un fecior frumos cum e soarele. Şi ca un făcut, se nimeri ca tocmai atunci să fie dus împăratul la vînătoare.

Zgripţuroaica cea bătrînă asta doar aştepta de atîta amar de vreme. Luă chipul unei slujnice a împărătesei şi, intrînd în iatacul unde lăuzea ea, îi zise:

— Vino, măria ta, că ţi-am pregătit de lăut. Da' grăbeşte-te, să nu se răcească apa; că baia asta o să te mai înviorеze şi o să-ţi dea putere.

Zgripţuroaica de maşteră şi zbanghia de fiică-sa —că se afla şi ea pe-acolo —o duseră pe împărăteasă în încăperea unde se afla scăldătoarea, o lăsară în apă să se îmbăieze, încuiară uşa în urma lor, şi p-aci ţi-e drumul — dar nu prea departe, spre iatacul de unde plecaseră.

Pasămite, aveau ele un gînd al lor cum s-o piardă. .. încinseseră în vatra scăldătoarei un foc ca-n cuptoarele iadului şi erau încredinţate că de atîta dogoare împărăteasa o să moară degrabă înăbuşită.

După isprava asta, băbuşca o luă pe fiică-sa, îi puse o scufie pe cap şi-o culcă în pat, în locul împărătesei. în aceeaşi vreme îi dădu şi trupul şi chipul împărătesei, că semăna leit, de-ai fi putut să juri că-i chiar ea, dar ochiul care-i era lipsă nu putu să i-l pună la loc prin nici o vrajă.

Şi ca împăratul să nu bage cumva de seamă înşelătoria, îşi îndemnă fata să stea culcată tot timpul pe partea unde-i lipsea ochiul. Seara, cînd împăratul se întoarse de la vînătoare, află că împărăteasa i-a născut un fecior şi, bucurîndu-se din toată inima, vru să se ducă la căpătîiul lehuzei, să vadă cum îi e. Dar baba îl opri din prag, strigîndu-i ca friptă:

— Stai pe loc, măria ta, şi nu da cumva la o parte cele perdele, că împărătesei îi mai trebuie linişte multă şi nu poate să sufere încă lumina.

împăratul o ascultă şi, din pricină că maştera folosise şiretlicul ăsta dibaci, nu putu să afle că în pat nu era adevărata împărătească, ci o venetică pocită şi rea.

La miezul nopţii, în timp ce toată lumea dormea în palat, doica, ce sta de veghe lingă leagănul copilului, băgă de seamă că se deschide uşa şi-o văzu pe adevărata împărătească păşind înăuntru, împărăteasa luă pruncul din leagăn, îl lului în braţe şi-i dădu să sugă. Apoi, potrivindu-i cu dragoste perna, îl culcă la loc şi-l acoperi cu plapuma. Nu-şi uită nici de căpriorul care dormea într-un ungher al iatacului şi, avînd grijă să nu-l trezească, îl mîngîie cu dragoste pe spinare. Apoi o şterse pe uşă, fără să fi rostit un singur cuvînt. A doua zi, doica întrebă străjile de n-au văzut pe cineva intrînd peste noapte în palat, dar ei o priviră cam chiondărîş, miraţi de vorbele femeii.

— De unde să fi văzut, că doar n-a intrat nimeni ?!...

Aşa veni împărăteasa multe nopţi de-a rîndul, fără ca vreodată să scoată măcar o vorbă. Doica o vedea de fiecare dată, dar nu îndrăznea să dea cuiva de veste.

Şi se întîmplă ca-ntr-o noapte împărăteasa să-şi desferece gura şi* doica o auzi c-o întreabă:

— Ce-mi face copilul ? Dar căpriorul ? Mi-e sortit să mai viu de două ori şi apoi mi-e oprit să mai pot veni!. ..

Doica nu cuteză să-i răspundă, de parcă ar fi avut buzele înţepenite, dar după ce pieri împărăteasa, se înfăţişă degrabă împăratului, căruia îi povesti totul.

Auzind-o, împăratul rămase pe gînduri şi grăi:

— Ah, doamne, ce-o mai fi însemnînd şi asta? Şi după aceei, adause mai mult pentru sine: La noapte voi veghea eu însumi ia căpătîiul copilului.

Şi-ntr-adevăr, în seara următoare se duse în odaia copilului. Pe la miezul nopţii, împărăteasa se ivi şi întrebă iar:

— Ce-mi face copilul? Dar căpriorul?... Mi-e sortit să mai. viu o singură dată şi apoi mi-e oprit să mai pot veni!. .

îngrijji apoi de copil, cum făcea în toate nopţile, şi pieri. împăratul nu cuteză să-i vorbească, dar stătu de veghe şi-n noaptea următoare. împărăteasa veni ca de obicei şi întrebă iar:

— Ce-mi face copilul? Dar căpriorul? Asta-i ultima oară cînd mi-e sortit să mai viu, că de mîine n-oi mai putea veni.

Atunci împăratul nu se mai putu stăpîni şi, apropiindu-se de ea cu negrăită dragoste, îi zise:

— Tu nu poţi fi alta decît scumpa mea soţioară!

împărătesei i se dezlegă iarăşi limba şi vorbi doar atit:

■— E aşa precum zici, mărite împărate; sînt eu, cu adevărat.

Şi, minune nemaivăzută, chiar în clipa aceea ea îşi recăpăta viaţa şi voioşia dintotdeauna. Şi avea nişte obraji rumeni, ca nişte mere domneşti, şi-i rîdea sănătatea pe faţă. Ei-i povesti împăratului, din fir-a-păr, toată ticăloşia pe care o puseseră la cale zgrip- ţuroaica de babă şi pocitania de fiică-sa, şi vezi că nu se mai săturau privindu-se şi vorbind de cîte toate.

împăratul porunci să fie aduse amîndouă vrăjitoarele la judecată. Şi ele fură osîndite să-şi ducă traiul la închisoare, să ispăşească măcar aşa fărădelegile pe care le săvîrşiseră pînă atunci. Şi închisoarea asta în care fuseseră aruncate avea şapte porţi şi fiecare poartă avea şapte lacăte, că nici musca, cît e ea de mică, n-ar fi putut să se strecoare de acolo.

Dar să vezi minune şi să nu-ţi vină a crede: de cum păşiră ele pe poarta închisorii, vraja fu dezlegată şi căpriorul îşi recăpăta iar înfăţişarea omenească. Din clipa aceea, frăţiorul şi surioara trăiră nedespărţiţi şi duseră o viaţă fericită pînă la sfîrşitul zilelor lor.

Iar cele două vrăjitoare au stat închise, departe de lume, pină ce şi-au sfîrşit zilele amare, în chin şi durere. Şi-n tot acest timp, hrana le-a fost numai pîine şi apă.

FATA MOŞULUI CEA CUMINTE ŞI HARNICĂ ŞI FATA BABEI CEA HAINĂ ŞI URITĂ

A fost odată un moş, şi moşului ăstuia ii murise nevasta, şi-a mai fost şi-o femeie bătrînă, şi femeii ăstei a îi murise bărbatul. Şi moşneagul avea o fată şi băbuţa avea şi ea o fată. Fetele se cunoşteau de cînd erau micşoare şi totdeauna le vedeai preum- blîndu-se împreună. Şi după fiece preumblare veneau de braţ la casa văduvei. Şi iată că-ntr-o zi, baba îi spuse fetei moşneagului:

— Fată hăi, ia ascultă aici: spune-i lui tată-tău să mă ia de nevastă, şi de s-o învoi, o să te ţin ca-n puf şi-o să-ţi dau în fiecare dimineaţă numai lapte, ca să-ţi speli feţişoara, iar de băut, numai vin de-l bun, iar fetei mele o să-i dau apă de spălat şi apă de băut.

Fata se duse acasă şi-i spuse lui taică-său vorbele femeii. Omul rămase pe gînduri şi tot chibzuia:

— Oare ce să fac ? Că însurătoarea e şi desfătare, dar e şi chin!

Şi pentru că nu se putea hotărî nici într-un fel, nici într-altul,

îşi scoase în cele din urmă cizma din picior şi-i spuse fetei:

— Uite, cizma asta are o gaură în talpă. Du-te cu ea în pod şi atîrn-o de cuiul cel mare din grindă şi vezi de toarnă apă în carîmb. Dacă apa nu s-o scurge din cizmă, să ştii că mă-nsor, iar de n-o ţine apa, nu mă mai însor, asta-i hotărît!

Fata făcu aşa cum îi poruncise taică-său, dar gaura din talpă se strînse de apă şi cizma rămase plină pînă-n marginea carîmbului. După ce văzu cum stă treaba, fata se duse degrabă la taică-său, de-i spuse ce s-a întîmplat cu apa din cizmă. Se miră el de cele ce-i spusese fata şi, pînă la urmă, se urcă în pod să se încredinţeze cu ochii lui de-i adevărat ori ba.

Şi văzînd el că fata-i spusese numai adevărul, se duse la văduvă şi-o luă de nevastă.

Dis-de-dimineaţă, cînd se sculară fetele din aşternut, fata un- chiaşului găsi lapte de spălat şi vin de băut, iar fata

babei, apă de spălat şi apă de băut. A doua zi însă, amîndouă fetele nu găsiră decît apă de spălat şi apă de băut. Şi aşa a rămas să fie în toate zilele de-aci-nainte..

.

Maştera o duşmănea de moarte pe fata moşului şi, pe zi ce trecea, nu ştia ce să mai scornească pentru a o obidi şi a o face să se scîrbească de viaţă.

Şi în acelaşi timp o şi pizmuia pe fată, fiindcă era frumoasă şi bună, pe cîtă vreme a ei era urîtă şi haină la suflet.

într-o iarnă, pe cînd crăpau şi ouăle corbului de ger şi zăpada se aşternuse atît de înaltă peste dealuri şi văi, că trebuia să înoţi prin ea, nu alta, baba făcu o rochie de hîrtie şi, chemînd-o pe fata ufichiaşului, îi zise:

— îmbracă-te cu rochia asta şi du-te chiar acu' în pădure de-mi culege un coşuleţ cu fragi, că mi s-a făcut poftă!

— Doamne, dumnezeule —spuse fata — dar unde s-au mai pomenit fragi pe timp de iarnă! ? Pămîntul e îngheţat bocnă şi-i atîta zăpadă, că a acoperit totul... Şi-apoi, cum o să umblu numai în rochia asta de hîrtie?! Că afară e un ger de-ţi taie suflarea şi te-ngheaţă. Şi-o să sufle crivăţul prin rochie şi mi-or sfîşia-o mărăcinii !

— Cum, îndrăzneşti să mi te pui împotrivă? se stropşi la ea maştera. Mişcă-te de aici cît mai iute şi nu care cumva să-mi vii fără fragi!

îi dete apoi o fărîmă de pîine uscată şi-i zise:

— Asta o să-ţi fie de ajuns pentru toată ziua şi-ncă prea mult!

Dar în sinea ei gîndi: „Las' că o să îngheţi tu de frig şi o să
mori de foame şi n-o să te mai văd înaintea ochilor!"

Fata n-avu încotro, îmbrăcă rochia de hîrtie, luă coşuleţul şi porni în pădure. Cît cuprindeai cu ochiul nu se zărea decît zăpadă şi iar zăpadă, şi nici un firicel de iarbă nu-şi arăta pe nicăieri să- biuţa-i verde. Cînd ajunse fata în pădure, văzu o căsuţă la fereastra căreia priveau trei pitici bărboşi. Fata le dădu bineţe şi bătu cu sfială în uşă. Piticii, care o văzuseră încă de pe drum, rostiră cu toţii-ntr-un glas:

— Intră, fetiţă, intră!

Fata păşi pragul, se aşeză pe laviţa de lîngă vatră, ca să se încălzească, şi începu să muşte din codrul de pîine uscată.

— Dă-ne şi nouă o bucăţică — o rugară piticii — că n-am luat nimic în gură pe ziua de azi!

— Cu dragă inimă! le răspunse fata, rupse în două bucata de pîine şi le dădu jumătate.

— Ce cauţi în pădure pe-o vreme cîinoasă ca asta, copilă dragă? o întrebară piticii. Şi cum se face că pe un ger ca ăsta de crapă pînă şi pietrele, umbli atît de subţirel îmbrăcată?!

— Ce-s eu de vină, dacă pe asta mi-a dat-o s-o îmbrac mama vitregă!... zise fata, oftînd cu obidă. Mi-a poruncit să umplu cu fragi coşuleţul de-l vedeţi aici şi m-a ameninţat că de nu l-oi putea umple, nu mai am ce căuta acasă!

După ce fata îşi sfîrşi bucăţica de pîine, piticii îi dădură o mătură şi-i ziseră:

— Ia du-te de mătură zăpada de la uşa din dosul casei!

Cum ieşi fata din odaie, piticii începură să se sfătuiască între ei:

— Ce să-i dăruim noi fetei, pentru că a fost cuminte şi bună şi a împărţit pîinea cu noi?

Primul dintre pitici grăi:

— Eu îi menesc ca să fie. din zi în zi mai frumoasă.

Al doilea urmă:

— Iar eu, ca de cîte ori o deschide gura să rostească o vorbă, să-i cadă cîte-un galben din gură.

Iar al treilea zise:

— Iar eu, ca să vină un fecior de împărat şi s-o ia de nevastă.

Fata făcu precum îi spuseseră piticii. Mătură zăpada din dosul
căsuţei, şi ce credeţi că-i fu dat să vadă? o mulţime de fragi îşi arătau căpşoarele deasupra zăpezii, toate roşii ca sîngele, de coapte ce erau! Cu inima plină de bucurie, fata se grăbi să-şi umple coşuleţul şi, după ce mulţumi piticilor şi-şi luă rămas bun de la fiecare, porni în fugă spre casă, să ducă fragii.

Cum intră pe uşă şi dădu bună seara, numai ce se pomeni că-i pică un ban de aur din gură. Povesti apoi ce i s-a întîmplat în pădure şi de cîte ori spunea o vorbă, îi cădea cîte-un ban de aur, astfel că-n scurtă vreme se umplu întreaga odaie.

— Ia te uită ce nesocotinţă, să arunci aşa cu banii... ? făcu soru-sa vitregă, şi-n sufletul ei era neagră de pizmă.

Şi pe dată se hotărî să plece şi ea în pădure. Dar mamă-sa căută s-o oprească zicîndu-i:

— Nu te las, fata mamii, că mă tem să nu-mi degeri pe drum de frig, că suflă crivăţul cum nu s-a mai pomenit.

Dar fata nici nu voi să audă de aşa ceva şi stărui morţiş în hotărîrea ei. Dacă văzu baba că nu e chip s-o înduplece, îi făcu o scurteică bună, căptuşită cu blană, şi-i pregăti, să aibă de drum, pîine cu unt şi cozonac.

Fata se încotoşmănă cu blana şi-o porni apoi spre pădure. Şi nu se opri decît cînd ajunse în dreptul căsuţei piticilor. Piticii se aflau tot la geam şi priveau afară, dar fata nici nu-i luă în seamă şi nu le dădu bineţe. Şi intră buzna pe uşă, fără s-o poftească nimeni.
Ajunsă în casă, îşi căută un loc lîngă vatră şi începu să înfulece cu poftă.

— Dă-ne şi nouă puţin —o rugară piticii.

Dar fata răspunse cu gura plină:

— Da' ştiţi c-aveţi haz! Abia de-mi ajunge mie; de unde să vă mai dau şi vouă?!

După ce sfîrşi de mîncat, piticii îi ziseră:

— Ia mătura asta şi du-te de mătură zăpada la uşa din dos!

— Căutaţi-vă pe altul să vă mături zăpada, ori de nu, măturaţi singuri —le răspunse fata, mînioasă —că doar n-am slugărit la uşa voastră!.. .

Stătu ea o bucată de vreme pe laviţa de lîngă cuptor, şi, văzînd că piticii n-au de gînd să-i dăruiască nimic, ieşi pe uşă afară, supărată foc.

După ce-o văzură plecată, piticii începură să se sfătuiască între ei:

— Ce să-i menim pentru că-i atît de pizmaşă şi haină la suflet şi nu se îndură să dea nimănui nimic?

Primul pitic grăi:

— Eu îi menesc să fie din zi în zi mai urîtă!

Cel de-al doilea urmă:

— Iar eu, ca de cîte ori o rosti o vorbă, să-i sară cîte-o broască din gură!

Al treilea se grăbi să-i ureze şi el:

— Iar eu, să-i cadă pe cap atîtea nenorociri şi să îndure atîtea suferinţe, cîte i se cuvin pentru cîinoşenia ei!

Fata căută ce căută prin pădure şi, negăsind fragi, porni mînioasă spre casă. Şi de cum păşi pragul, vru să-i povestească maică-si ce-a văzut în pădure, dar n-apucă să rostească o vorbă, că-i şi sări din gură o broască. Şi tot aşa, de cîte ori da să spună ceva, lepăda cîte-o broască, că toată lumea se ferea din calea ei, cuprinsă de scîrbă.

Cînd văzu ce pacoste a dat pe capul fiică-si, baba se învenină de necaz şi nu ştiu ce blestemăţii să mai scornească pentru a o pierde pe fata unchiaşului, care din zi în zi se făcea tot mai frumoasă. În cele din urmă luă o căldare şi o puse pe foc, iar cînd apa începu să dea în clocot, aruncă înăuntru mai multe caiere de în, pe care le lăsă să fiarbă bine. Cînd socoti c-au fiert de ajuns, i le puse fetei pe umeri şi, dîndu-i un topor, o trimise la gîrlă să facă o copcă în gheaţă şi să înălbească tortul.

Fata se supuse, că n-avea încotro, şi ducîndu-se la gîrlă, începu să spargă gheaţa cu toporul. Şi cum spărgea ea aşa, numai ce vede venind o caleaşca trasă de patru cai albi, în care se afla împăratul. Caleaşca opri drept în faţa ei şi împăratul, scoţîndu-şi capul pe fereastră, o întrebă cu blîndeţe:

— Fata mea, cine eşti şi ce faci aici?

— Sînt o fată sărmană şi înălbesc tortul — răspunse ea.

împăratului i se făcu milă de dînsa şi cînd o văzu cît e de frumoasă o întrebă din nou:

— N-ai vrea să vii cu mine?

— Ba aş vrea cu dragă inimă! grăi fata, care nu mai putea de bucurie că-n sfîrşit avea să scape de babă şi de sora ei vitregă.

Fata se urcă apoi în caleaşcă şi porni la drum în tovărăşia împăratului. Şi de-ndată ce sosiră la palat, făcură nuntă mare, după cum ursiseră piticii din pădure.

După un an, împărăteasa născu un fecior. Cînd auzi maştera de norocul care dăduse peste fată, veni împreună cu fiică-sa la palatul împărătesc, chipurile, s-o vadă, că li-era dor. . .

Dar planul lor era ticluit mai dinainte, şi cînd împăratul ieşi din iatac pentru cîtăva vreme, zgripţuroaica o şi apucă pe împărăteasă de cap, iar fiică-sa de picioare şi, ridicînd-o din pat, o zvîr- lră pe fereastră în rîul care curgea pe lîngă zidurile palatului. Fata cea urîtă se grăbi

să se culce în locul împărătesei şi baba îi trase aşternutul pînă peste cap, ca să nu fie cumva recunoscută. Cînd se întoarse împăratul şi vru să stea de vorbă cu împărăteasa, baba îl opri zicîndu-i:

— Dă-i pace, măria ta, că acum năduşeşte şi nu i-e gîndul să stea la taclale!

împăratul nu bănui nimic rău şi veni a doua zi. Dar de cum intră în vorbă cu nevastă-sa, băgă de seamă că la fiecare vorbă de-a ei îi sare cîte-o broască din gură, pe cită vreme, înainte, îi săreau numai bani de aur.

Se minună el de schimbarea asta şi-o întrebă pe babă dacă nu ştie care-i pricina, dar ea îl linişti spunîndu-i că aşa li se întîmplă cîteodată lehuzelor; că totul se trage din pricina fierbinţelii de ieri şi că-n scurtă vreme avea să-i treacă. ..

Dar peste noapte, ajutorul de bucătar îşi aruncă privirea pe fereastră şi văzu cum venea pe gîrlă o raţă, înotînd de zor şi între- bînd cu grai omenesc:

— *Ce faci, împărate luminate?*
Dormi, ori veghezi pe înnoptate ?

Văzînd că cel întrebat nu-i răspunde, raţa mai zise:

Dar oaspeţii mei s-au culcat

?Şi atunci ajutorul de bucătar îi răspunse:

— *Dorm de mult, de cînd s-a înserat!*

Raţa întrebă apoi:

— *Da' copilaşul meu ce mai face ?*

Si ajutorul de bucătar răspunse:

-în leagăn de mătase doarme-n pace !

De cum auzi vorbele astea, raţa îşi recăpătă înfăţişarea împărătesei, intră în palat, ii dădu copilului să sugă, îi potrivi aşter- nuturile şi-l acoperi, şi apoi, prefăcîndu-se iar în raţă, o porni înot în susul gîrlei.

Veni aşa două nopţi de-a rîndul, iar în cea de-a treia noapte îi spuse ajutorului de bucătar:

— Du-te şi-i dă de veste împăratului să ia paloşul şi să-l învîr- tească pe prag, de trei ori, deasupra capului meu!

Ajutorul de bucătar alergă şi-i spuse împăratului tot ce văzuse şi auzise. împăratul scoase paloşul din teacă şi, oprindu-se în prag, îl învîrti de trei ori pe deasupra capului raţei. Şi la a treia învîrti- tură, numai ce văzu că se preface raţa iarăşi în împărăteasă: şi era voinică, sănătoasă şi plină de voioşie ca atunci cînd o văzuse ultima dată.

Cînd auzi haina de maşteră că s-au schimbat lucrurile şi că împărăteasa cea adevărată e din nou la palat, se grăbi să-i spună fiică-si:

— Hai s-o ştergem de-aici cît mai e timp, pînă ce nu pune împăratul slujitorii să ne prindă şi să ne pedepsească!

Şi chiar în noaptea aceea reuşiră să se strecoare din palat şi, mergînd tot pe drumuri lăturalnice, ieşiră din oraş şi trecură de hotarele împărăţiei. Dar pe oriunde treceau ori căutau să facă popas, oamenii le întorceau cu scîrbă spatele, şi nu e de mirare: că de cum dădea fata cea urîtă să spună o vorbă, îi şi sărea cîte-o broască din gură. . . Şi aşa se făcu că nimeni nu se mai îndură de ele să le ajute în vreun fel. Şi pe drept cuvînt gîndeau oamenii în sinea lor: „Numai peste un om rău la suflet şi cîinos din cale afară poate să cadă aşa pacoste!"

Rătăciră ele aşa din loc în loc, din ţară-n ţară, ca nişte pribegi fără căpătîi, şi nimeni nu voia să audă de ele şi să le dea adăpost. Iar împărăteasa cea tînără trăi de aci înainte în bucurie şi fericire,, împreună cu împăratul şi feciorul lor.

CEI DOISPREZECE VINĂTORI

A fost odată un fecior de împărat şi-şi găsise feciorul ăsta mireasă în altă împărăţie. Şi prinsese drag de ea şi-o iubea mai mult decît orice pe lume. Şi într-una din zile, pe cînd se afla tocmai la draga lui şi-şi simţea inima plină de încîntare şi voioşie, iată că sosi vestea că taică-său zace bolnav de moarte şi că doreşte să-i mai vadă o dată faţa, înainte de a-şi da sfîrşitul.

Cu greu se rupse feciorul de împărat de lîngă iubita lui, dar, pînă la urmă, n-avu încotro şi-i zise:

— Numai nenorocirea care m-a lovit mă îndeamnă a pleca atît de degrabă de lîngă tine, şi acu', iacă, a venit timpul şi trebuie să ne despărţim! Da' eu cred că n-o fi pentru multă vreme.. . Şi drept amintire de la mine, primeşte inelul acesta. Iar cînd oi fi împărat, să ştii că de îndată vin să te iau şi-o să te aduc la mine acasă, să-mi fii iar saţiul şi bucuria zilelor.

Şi încălecîndu-şi fugarul, goni ca vîntul către castelul împărătesc. Iar de-ar fi zăbovit cumva pe drum, rău ar fi fost, că-l găsi pe taică-său gata să-şi dea suflarea. Şi-n ultimele clipe pe care le mai avea de trăit, împăratul cel bătrîn îi grăi fiului său:

— Dragu' tatii, însetat am fost în sufletul meu să te mai pot cuprinde încă o dată în luminile ochilor; înainte de a-mi da duhul, făgăduieşte-mi, rogu-te, că n-o să ieşi c-o iotă din cuvintele mele şi c o să-ţi iei soţie după a mea voinţă!

Abia îngăimînd, de slăbit ce era, împăratul numi o fiică de crai, pe care fecioru-său trebuia s-o ia de nevastă.

în durerea lui, flăcăul nu mai stătu să chibzuiască pe îndelete la ce-i ceruse taică-său şi-i răspunse:

— Prea bine, tăicuţă, nu duce matale grijă, c-o să-ţi îndeplinesc în totul dorinţa!

Şi parcă luîndu-şi o piatră de pe inimă, împăratul închise ochii şi-şi dădu sufletul.

După ce se urcă pe tronul împărătesc şi se scurseră şi zilele de adîncă jelire şi doliu mare, noul împărat gîndi că nu mai încape timp de zăbavă şi că trebuie să-şi îndeplinească făgăduiala dată tatălui său.Drept aceea, trimise un alai de peţitori la curtea acelei domniţe despre care-i vorbise taică-său, şi aceasta se arătă gata să-l urmeze şi să-i fie soţie.

Cînd află prima lui mireasă de nunta ce avea să se pornească în curînd, atîta se mîhni în cugetul ei, gîndind cu amărăciune la necredinţa ce i-o arătase feciorul de împărat, că fu cît pe-aci să se prăpădească, nu alta.

Atunci taică-său căută să afle care-i pricina durerii ce-i mistuia sufletul şi-ntr-o bună zi îi zise:

— Dragul meu copil, de ce ţi-e mereu feţişoara atît de mîh- nită ? De ce verşi lacrimi de j ale ? Spune-mi ce-ţi doreşte inima şi-o să-ţi îndeplinesc deîndată tot ce-i pofti.

— Tată dragă, dacă-i vorba să-mi îndeplineşti o dorinţă, apoi să ştii că doresc să-mi aduci unsprezece fete, şi toate să-mi semene leit şi la înfăţişare şi la trup, şi să fie deopotrivă de înalte ca şi mine.

împăratul luă seama la vorbele fetei şi-i răspunse:

— De mi-o sta în putinţă, m-oi face luntre şi punte să-ţi îndeplinesc voia.

Şi de îndată ce sfîrşi de zis vorbele astea, dădu poruncă să se afle în toată împărăţia unsprezece fete care să semene leit cu domniţa. Trimişii împăratului împînziră degrabă ţara, şi nu rămase petic de pămînt necercetat. Da' vezi că nu răscoliră ei degeaba împărăţia, şi-n scurtă vreme se găsiră cele unsprezece fete, care erau leite-poleite cu domniţa, la înfăţişare, la trup şi la stat.

După ce fetele fură aduse la curte, domniţa porunci să se coasă douăsprezece uniforme de vînători împărăteşti şi să fie toate la fel pînă şi la cuta cea mai măruntă. Şi cînd toată îmbrăcămintea asta fu gata, cele unsprezece fete îşi puseră uniforma de vînător împărătesc, iar domniţa se grăbi şi ea să se îmbrace cu cea de-a douăsprezecea uniformă. Apoi îşi luă rămas bun de la taică-său şi, însoţită de cele unsprezece fete, o porni la drum către curtea fostului ei logodnic, mistuită de dor şi iubindu-l parcă şi mai mult. De cum ajunse la curte, se înfăţişă la divanul împărătesc, împreună cu celelalte unsprezece fete, şi

cuteză să-l întrebe pe însuşi împăratul de n-are trebuinţă de niscaiva vînători şi de n-ar pofti să-i primească printre slujitorii săi. împăratul cătă la vînătorul cel îndrăzneţ, dar n-o recunoscu pe fosta lui mireasă. Şi cum flăcăii erau frumoşi, nevoie mare, împăratul îi primi cu dragă inimă în slujba lui, astfel că toţi doisprezece deveniră vînători împărăteşti.

Vezi însă că împăratul avea pe lîngă sine un leu, şi sălbăticiunea asta nu era ca orice sălbăticiune, ci era

înzestrată cu harul de-a

cunoaşte toate lucrurile-ascunse, oricît de tăinuite ar fi fost ele. **Şi** s-a întîmplat că într-o seară, leul să se apropie de urechea regelui şi să-i şoptească:

— Mărite împărate, gîndeşti că ai în slujba ta doisprezece vînători, nu-i aşa ?!

— Păi cum ar putea să fie altfel, dacă sînt chiar doisprezece vînători ?!.. .

Dar leul grăi mai departe:

— Rău te mai înşeli, împărate, că nu sînt vînători, ci fete!

împăratul cătă la leu, de parc-ar fi vorbit în bobote, şi se grăbi
să-i răspundă:

— Ei, aş !... Asta nu poate fi adevărat, nici în ruptul capului! Cu ce te prinzi să-mi dovedeşti că n-ai vorbit palavre?

■— Nu mi-o fi greu deloc, de-o da măria ta poruncă să se aştearnă boabe de mazăre dinaintea iatacului împărătesc —zise leul, liniştit. Şi gîndesc că te vei convinge îndată c-am grăit drept f Partea bărbătească, de trebuie să păşească pe nişte boabe de mazăre, calcă zdravăn şi apucă sub călcătură toate boabele, că nu se clinteşte nici una, dar vezi că fetele au mersul uşor şi săltăreţ şi se împiedică şi ae-un firicel, dacă e în calea lor. Aşa că o să le lunece toate boabele de sub talpă. .

„Măi, să fie, da' ştii că nu-i rău deloc planul leului!" îşi zise în sinea lui împăratul şi porunci să se aştearnă în faţa iatacului său un ciur întreg cu toate de mazăre.

Dar un slujitor împărătesc, care prinsese drag de cei doisprezece fecioraşi şi căuta totdeauna să le stea într-ajutor, se întîmplă de auzi ce vorbise leul cu împăratul şi alergă într-un suflet să-i vestească:

■— Feţii mei, leul cearcă să-i facă dovadă împăratului c-aţi fi fete. Treaba asia nu-i de glumă, şi mîine o să vi se presare în cale nişte boabe de mazăre, ca sa se vadă de ştiţi ori ba să călcaţi zdravăn, ca bărbaţii.

Fata de împărat nu mai ştiu cum să-i mulţumească şi, după ce slujitorul domnesc plecă, grăi cu hotărîre către fete:

— Auzitu-m-aţi, de-o fi să vă răsară în cale boabe de mazăre, să vă siliţi a călca zdravăn, ca bărbaţii, peste ele!

A doua zi, împăratul trimise să-i cheme la sine pe cei doisprezece vînători. Şi de cum intrară în cerdacul din faţa iatacului împărătesc şi dădură cu ochii de boabele de mazăre aşternute pe jos, începură a călca atît de zdravăn şi cu atîta siguranţă, că nici un bob n-a mai apucat să alunece de sub tălpi şi nici nu s-a clintit măcar. După ce vînătorii plecară, împăratul îl luă pe leu în răspăr

— :Aşadar, m-ai minţit!... Că doară am văzut cu ochii mei: călcau zdravăn întocmai ca bărbaţii.

Dar leul îi dădu numaidecît răspunsul:

— Da' de unde, măria ta! Nu ştiu cum s-a făcut, dar au aflat din vreme că vor fi puse la încercare şi atunci s-au silit să calce ca bărbaţii.. . Şi decît să mă iei pe mine la trei păzeşte, mai bine ai da poruncă să se pună în faţa iatacului împărătesc douăsprezece roţi de tors. Că de cum le-or zări, vor da buzna la ele şi s-or îmbujora de bucurie, ceea ce nu prea cred c-ar face un bărbat!

„Măi, să fie, da' ştii că nu-i rău deloc planul leului!" îşi zise în sinea lui împăratul şi dădu poruncă să se aşeze în ceardacul din faţa iatacului său douăsprezece roţi de tors.

Pasămite, slujitorul împărătesc, care le voia numai binele, auzi şi de data asta ce se pusese la cale şi alergă degrabă să-i vestească pe vînători. Cînd rămaseră singure, domniţa le vorbi fetelor cu şi mai multă hotărîre:

— Căutaţi de vă stăpîniţi bucuria, auzitu-m-aţi ? Şi nici măcar o privire să nu aruncaţi la roţile de tors!

A doua zi, cînd împăratul trimise un crainic să cheme vînătorii la sine, aceştia trecură prin ceardac, fără să arunce măcar o privire la roţile de tors.

Văzînd aceasta, împăratul se mînie de-a binelea şi-l luă la rost pe leu, cerîndu-i socoteală:

— M-ai minţit, auzi, m-ai minţit!... Sînt bărbaţi, şi nu mai căuta să mă prosteşti... N-au aruncat nici măcar o căutătură spre roţile de tors!

Leul abia că îngăimă, cercînd să se dezvinovăţească:

— Măria ta, aibi îndurare!... Au aflat din vreme că vor fi puse la încercare şi de-aia s-au stăpînit...

Dar împăratul îşi luă inima de la el şi nu-i mai dădu deloc crezare. Şi de-aici încolo, cei doisprezece vînători îl însoţeau totdeauna la vînătoare, şi parcă-i îndrăgea din ce în ce mai mult. Dar iată că într-o zi, pe cînd călăreau prin hăţişuri după vînat, un crainic aduse vestea că împărăteasa se pornise spre alaiul împărătesc şi că urma să sosească peste puţin. Vestea aceasta avu darul s-o îndurereze într-atîta pe mireasa dintîi a împăratului, că-i sfîşie inima şi, rostogolindu-se de pe cal, ea căzu la pămînt, fără simţire.

Văzînd că i s-a întîmplat ceva vînătorului pe care-l îndrăgea cel mai mult, împăratul alergă cît putu în ajutorul lui şi, descă- lecînd, se aplecă de-i scoase mănuşa. Şi pe dată zări stralucindu-i în deget inelul pe care i-l dăruise primei sale mirese. Şi cătînd la ea cu luare-aminte, o recunoscu.

Toată simţirea i se strînsese în ochii care priveau lung la ea, şi-un val de duioşie îi năpădi sufletul. Şi se pomeni c-o sărută ca-n zilele lor cele bune, de odinioară. Iar cînd fata deschise ochii, împăratul îi zise:

— Tu eşti a mea şi eu sînt al tău şi nimic pe lumea asta n-o să mai poată să ne despartă!

împărătesei îi trimise carte, printr-o ştafetă, să se înturneze acasă, la părinţii ei, că de-acum el şi-a aflat nevastă. Şi bine zice vorba din bătrîni că: „cine-şi află cheia pe care-a pierdut-o, acela nu mai duce lipsă de una nouă!".

După aceea, întinseră praznic mare de nuntă, iar leul, care grăise numai adevărul-adevărat, găsi aceeaşi dragoste din trecut în inima împăratului şi-şi reluă locul de cinste şi încredere, fiindu-i şi mai departe stăpînului său acelaşi bun şi credincios sfetnic.

VULPEA ŞI GIŞTELE

S-a întîmplat odată ca o vulpe să se preumble pe un imaş înverzit şi, păşind ea agale, iată că dădu peste-un cîrd de gîşte dolofane şi grase, că-ţi lăsa gura apă, văzîndu-le.

— Hehehe —le zise ea rîzînd —îmi pare mie c-am venit taman la ţanc, de parcă aş fi fost poftită anume! Cum staţi aşa, frumuşel, una lîngă alta, uşor mi-ar fi să vă iau la rînd şi să vă mestec pe toate între măsele...

Auzindu-i spusele, gîştele începură să gîgîie înspăimîntate, să sară-n sus şi să-şi zbîrlească penele, doar-doar or putea să zboare şi să scape. Dar ţi-ai găsit să poată zbura vreuna!. . . Atunci se puseră pe văicăreală şi, jeluindu-se c-un glas tînguitor de-ţi venea să le plîngi de milă, îi cerşeau vulpii să se îndure de vieţile lor tinere şi să

nu le dea pradă morţii. Dar vulpea nici nu luă în seamă rugămintea lor şi le-o zise ritos:

— Cum poate fi vorba să mă milostivesc? Trebuie să muriţi, şi gata!.. . Nu mai încape nici o tîrguială!

În cele din urmă, una din gîşte îşi luă inima în dinţi şi îndrăzni a-i spune:

— Prea cinstită cumătră vulpe, acu', dacă ne-a fost sortit să pierim în floarea vîrstei, îndură-te, barem, şi fă-ne un mic hatîr: lasă-ne să înălţăm în tihnă o rugăciune către cel de sus, că nu se cade să murim încărcate de povara păcatelor noastre.. . După ce-om sfîrşi, îndată ne-om aşeza cu toatele în rînd, ca să-ţi poţi alege de fiecare dată pe cea mai grasă dintre noi şi să nu mai trebuiască să-ţi pierzi vremea căutînd.

— Hm, da! răspunse vulpea, cu şiretenie. Asta zic şi eu că-i o cerere dreaptă şi, după toate, e şi plină de smerenie şi credinţă.. . Rugaţi-vă, rugaţi-vă în pace, că eu nu vă tulbur şi-o să vă aştept pînă ce vă veţi sfîrşi rugăciunea!...

Şi se porni prima gîscă să-şi rostească rugăciunea, o rugăciune lungă, lungă... într-una înşira: „Ga, ga!" ridicînd ochii la cer. Cea de-a doua gîscă, văzînd că surata ei nici gînd nu are să-şi sfîr- şească rugăciunea, nu mai aşteptă să-i vină rîndul, ci începu şi ea, cu şi mai multă pioşenie, să gîgîie: „Ga, ga!" Şi fiindcă nici prima, nici a doua gîscă nu se arătau prea dornice să-şi sfîrşească rugăciunea, porni a treia gîscă să gîgîie, apoi a patra şi, în curînd, gîgîiau toate de se cutremura văzduhul.

Şi, pasămite, cînd or sfîrşi să-şi spună rugăciunea, om continua şi noi povestea, dar, deocamdată, după cîte le-am aflat, cu toatele încă se mai roagă. . . într-una se roagă, şi parcă cu şi mai multă credinţă şi smerenie..

DUHUL DIN STICLĂ

A fost odată un tăietor de lemne şi omul ăsta era atît de sărac, că trebuia să muncească din zori şi pînă-n noapte, şi cu ce cîştiga, abia de puteau să-şi ţină zilele el şi ai lui. După amar de ani, cu trudă mare şi mai luîndu-şi de la gură, omul nostru reuşi să agonisească o brumă de parale şi, cînd socoti el că i-ar fi de ajuns pentru ce-şi pusese-n gînd, chemă la sine pe fecioru-său şi-i grăi:

— Mă băiete, tu eşti singurul meu copil şi mîngîierea sufletului, şi-am năzuit ca aceşti bani strînşi cu trudă şi sudoare să-ţi fie de folos pentru învăţătură. Dacă oi depune stăruinţă să deprinzi un meşteşug ca lumea, sigur sînt că şi tu o să ai grijă de mine cînd nu m-or mai ţine picioarele de bătrîneţe şi nu mi-o mai rămîne decît să cucăi pe cuptor.

Plecă flăcăul la o şcoală mare şi se dovedi aşa de sîrguincios, că dascălii lui nu mai pridideau cu laudele şi nu-i găseau nici un cusur. Stătu el acolo ani şi ani şi buchisi abia o fărîmă din înţelepciunea lumii. Şi cum socoti că atît nu-i poate fi de ajuns, trecu, iar şi iar, prin tot mai multe şcoli, unde se putea dobîndi învăţătură şi mai înaltă. învăţă cîte-n lună şi-n soare, dar tot nu era mulţumit, fiindcă agerimea minţii nu şi-o cîştigase asupra tuturor lucrurilor. Şi cînd să zică şi el că mai avea de trecut un hop, iată că se sfîrşi ultima leţcaie din puţinul pe care-l dăduse taică-său. Bietul flăcău, de voie de nevoie, trebui să se întoarne acasă. De cum îl văzu, taică-său îi spuse cu obidă:

— Vai, dragu' tatii, mă apucă jalea că nu-mi stă în putinţă să te ajutorez cu ceva bani, da' în amarnicele astea de vremuri, abia de-mi pot cîştiga pîinea zilnică!

— Dragă tată —îi răspunse feciorul —nu-ţi face matale grîji pentru asta şi nu te omorî atît cu firea că, la urma urmei, oi pune şi eu condeiul în cui, şi gata !...

A doua zi, cînd taică-său tocmai se pregătea să plece în pădure, să mai taie nişte stînjeni de lemne, ca să mai cîştige nişte bani, fiu-său numai ce se apropie de dînsul şi-i zise:

Vreau să merg şi eu cu matale, tată, să-ţi fiu de ajutor

— Bine, fiule, eu te înţeleg că vrei să mă ajuţi, dar, vezi tu, munca asta e grea a naibii, şi cum nu eşti

deprins cu ea, repede o să-ţi sleieşti puterile şi-o să pici de oboseală. Şi făr' de asta, de unde să-ţi mai iau o secure, că n-am decît una? Şi bani să mai cumpăr alta n-am nici leţcaie.

— Uite ce e —răspunse atunci flăcăul —du-te de-l roagă pe megieşul nostru să-ţi împrumute securea lui, pînă ce-oi putea să-mi •cumpăr eu una din cîştigul pe care l-oi scoate.

Tatăl se duse de împrumută o secure de la vecin, şi a doua zi, în revărsatul zorilor, plecară împreună în pădure. Flăcăul alerga ca prîsnelul şi-i da ajutor lui taică-său unde era treaba mai anevoioasă, de parcă ar fi făcut de cînd lumea numai asta, iar de obosit, nici gînd să obosească, şi era plin de voioşie.

Cînd soarele urcă sus, taman în înaltul cerului, taică-său se opri din lucru şi zise:

— Acu', se cade să ne mai hodinim puţin şi să îmbucăm ceva. Şi-om putea după asta să răzbim mai bine cu lucrul, că om dobîndi puteri îndoite şi-om avea spor.

Flăcăul îşi luă codrul de pîine şi-i zise:

— Hodineşte-te matale, tată, că eu nu mă simt ostenit defel. Mai curînd aş vrea sa dau niţeluş o raită prin pădure, să caut cuiburi de păsărele, că tare-mi mai plac.

— Vai de sufletul meu, copile; dar ştii că te-ncrezi prea mult în puterile tale ?! Pe unde vrei să-mi mai hoinăreşti acu' ? O să te-ntorci atît de obosit, că n-o să mai fii în stare să te apuci iar de lucru. Mai bine-ai sta aici, cuminte, şi te-ai aşeza lîngă taică-tău...

Dar flăcăul, pas să-l asculte: o porni rara prin pădure, voios cum altul nu-i, tot muşcînd din codrul de pîine. Şi într-una pieptăna cu mîinile tufişurile înverzite, doar de-o da peste vreun cuib de păsărele. Alergă el astfel încolo şi-ncoace, pînă ce se nimeri să ajungă la un stejar grozav de mare, bătrîn de cînd lumea şi gros, că nici cinci oameni nu l-ar fi putut cuprinde. Rămase o clipă locului şi, catîndla mîndreţea de copac, îşi zise în sine: „Pe un astfel de voinic cu siguranţă că şi-au durat multe păsărele cuibul!"

Dar pe cînd gîndea el aşa, i se păru că aude pe cineva strigînd. Trase mai bine cu urechea şi chiar desluşi limpede un glas înfundat, care tot striga:

— Scoate-mă afară! Scoate-mă afară!

Privi flăcăul în jurul lui, se învîrti de colo pînă colo, dar nu putu să-şi dea seama de unde venea glasul. Şi într-un sfîrşit i se năzări că glasul vine de undeva de sub pămînt. Atunci strigă:

— Hei, unde eşti, mă?

Şi glasul cel înăbuşit se auzi din nou:

— Aici sînt, sub rădăcina stejarului. Scoate-mă afară! Scoate-mă afară!

învăţăcelul se apucă şă scormonească pămîntul, pînă ce ajunse la rădăcina stejarului; şi într-o scorbură, iată că dădu peste o sticlă, vîrîtă acolo de cine ştie cine. O ridică în sus şi, privind-o la lumina soarelui, văzu cum se zbătea în ea o vietate care aducea a broască.

— Scoate-mă afară! Scoate-mă afară! se auzi iar glasul acelei fiinţe ciudate.

Fără să bănuiască nimic rău, flăcăul trase dopu din gîtul sticlei. Şi pe dată începu să se înalţe din sticlă un duh, care creştea şi creştea atît de repede, că-n cîteva clipe se şi proţăpise în faţa flăcăului o pocitanie că te apuca groaza să te uiţi la ea, şi era namila cam cît jumătatea stejarului de înaltă.

—- Ei, tu ăla —răcni vlăjganul, cu un glas că te treceau fiorii — care crezi că-ţi va fi răsplata pentru că m-ai scos din sticlă?

— N-am habar —răspunse învăţăcelul, fără pic de teamă. De unde vrei să ştiu?

— A, n-ai habar —strigă duhul —atunci ai s-o afli chiar acu' de la mine... O să-ţi sucesc frumuşel gîtul!...

-— Asta s-ar fi cuvenit să mi-o spui mai înainte —îi zise flăcăul. Şi te-aş fi scos eu din sticlă la paştele cailor!.. . Acolo rămîneai să zaci. Dar nici acum n-o să-ţi meargă chiar aşa uşor, că trebuie să mai întrebăm şi pe alţii de îngăduie sau nu să-mi suceşti gîtul.

— Ei, ba nu —vorbi duhul -—c-o să-mi "pierd vremea cu tine, să-i întreb pe alţii şi să le cer îngăduinţa!... Trebuie să-ţi primeşti răsplata pe care-o meriţi, şi nimic în lume n-o să mă poată opri. să ţi-o dau... Ce, tu crezi că dintr-o milostenie m-au închis în sticlă atîta amar de ani? Nu, băiete, ci pentru ca să-mi primesc pedeapsa! Află, dar, că eu sînt atotputernicul Mercurius, şi cine mă slobozeşte din sticlă, aceluia îi e sortit să-i sucesc gîtul!

— Ia-o mai încetişor —zise învăţăcelul —că n-o să-ţi vină chiar aşa, de-a gata, ce ţi-ai pus în gînd!.. Ştii ceva, vreau să. mă încredinţez mai întîi că ai stat închis într-adevăr în sticla aceea micuţă. De eşti fără tăgadă duhul din sticlă, apoi lesne te poţi vîrî iar în ea, aşa-mi vine-a crede... Iar după ce-oi vedea cu ochii mei că e chiar aşa cum zici, o să poţi face cu mine orice vei pofti.

Atunci duhul răspunse cu trufie:

— Păi pentru mine asta-i o nimica toată!

Se strînse şi se tot strînse şi se subţie şi se îndesă atît, pînă ce deveni din nou aşa cum fusese la început, de putu să se vîre iar prin gîtul sticlei.

Dar abia apucă să intre înăuntru, că învăţăcelul şi luă dopul şi astupă sticla. Apoi se grăbi s-o vîre din nou în locul de unde-o scosese, sub rădăcina stejarului. Şi aşa se făcu, vezi matale, că duhul fu tras pe sfoară...

Bucuros şi fără nici o grijă, flăcăul tocmai se pregătea să se în turneze la taică-său, cînd numai ce auzi iar duhul care striga cu glas jalnic:

— Vai de mine şi de mine!... îndură-te de mă scoate afară! îndură-te, totuşi, de mă scoate afară!

— Nu, asta n-am s-o fac, că doar acu' te cunosc; a doua oară n-am să-ţi mai dau drumul! Pe acela care s-a bucurat c-o să-mi poată curma viaţa, cum o să-l mai las să iasă la lumină, dacă mi-a pic at iar în mînă ? !

— Ba ai s-o faci! strigă duhul, înfricoşat. De-mi dai iarăşi drumul, o să te răsplătesc cu atîta aur, că vei avea avuţie, nu glumă, cît ăi trăi.

— Nici în ruptul capului! răspunse flăcăul. îţi cunosc vicleşugul: abia aştepţi să mă înşeli, ca şi prima oară.. .

— Află, dar, că dai cu piciorul în norocul tău! zise duhul. Nu ştiu cum să te-ncredinţez că nu-ţi mai vreau răul şi că, dimpo- triv ă, am să te răsplătesc împărăteşte...

Momit de vorbele duhului, învăţăcelul gîndi în sinea lui: „La urma-urmei, o încercare nu strică, poate c-o sa-şi ţină făgăduiala şi n-o să-mi căşuneze nici un rău!"

Şi scoase din nou dopul sticlei. Duhul se ridică iar, ca şi prima oară, se întinse, se întinse şi crescu coşcogea uriaş.

— Iată-ţi şi răsplata! grăi el şi-i întinse flăcăului un peticuţ de pînză, de-ai fi jurat că-i un plasture de oblojit

rănile. De vei atinge o rană c-un capăt al peticului —mai zise duhul —îndată se va tămădui, iar de vei pune celălalt capăt peste fier sau oţel şi vei freca niţeluş, pe loc se vor preface în argint.

— Vreau să mă conving cu ochii mei că nu îndrugi la palavre! zise flăcăul.

Cu o lovitură de secure despică coaja unui copac şi numai ce atinse crăpătura cu un capăt al peticuţului, că se şi tămădui şi se închise.

— Măi să fie —se adresă el duhului —e chiar aşa cum ai spus! Se cuvine, dară să ne despărţim!. ..

Duhul îi mulţumi pentru că-i dăduse libertate, iar învăţăcelul, la rîndu-i, îi aduse mulţumiri pentru cîte-i dăruise. Apoi se grăbi să se întoarcă la taică-său.

— Da' pe unde mi-ai zăbovit atîta? îl cercetă acesta. Oare ţi-a ieşit din minte că mai avem o grămadă de lemne de despicat ? Vezi, ştiam eu bine că n-ai să poţi duce lucrul pînă la capăt!...

— Fii pe pace, tată, c-o să dau un iureş, de-o să cîştig toată vremea pe care am irosit-o, ba o să te şi întrec!

— O să cîştigi tu pe naiba, timpul pe care l-ai pierdut nu se mai întoarce!. .. strigă taică-său, vînăt la faţă de mînie. Te grozăveşti tu cu vorba, dar pînă la faptă mai va!

— Vezi, tată, copacul ăsta —grăi atunci flăcăul — o să-l retez dintr-o lovitură, şi cînd s-o prăbuşi la pămînt, o să hăulească pădurea. . .

Scoase peticuţul de pînză, frecă securea cu el şi izbi o dată cu putere în copac. Dar cum securea se făcuse de argint, i se îndoi tăiuşul într-un nod.

— Aoleu, tată, da' proastă secure mi-ai mai dat! Ia uită-te ici, s-a ştirbit în gură de tot.. .

Taică-său se îngălbeni de spaimă şi începu să ţipe cît îl lua gura:

— Ce mi-ai făcut, pacoste ce eşti? Acu' o să trebuie să-i plătesc omului securea, şi cu ce bani, că n-am nici măcar un gologan în casă! Numai cu ponoase mi-e dat să mă aleg de pe urma ta!

— Nu te supăra, tată —căută să-l liniştească fecioru-său — o să-i plătesc omului cît face securea, pînă la ultima leţcaie. Cu- rînd o să i-o plătesc. . .

— Ce tot îndrugi acolo, cap sec ce eşti! De unde o să iei banii? Că doar tu n-ai decît ceea ce-ţi dau eu.. . îţi împuiezi capul zadarnic cu tertipuri studenţeşti. La asta te pricepi de minune, văd eu, cît despre tăiatul lemnelor, habar n-ai!...

— Ştii ce e, eu tot nu mai am cu ce reteza copacii; n-ai vrea să încetăm lucrul?

— Te gîndişi mult pînă ai zis-o ? îl repezi taică-său. Ce, crezi c-am să stau cu mîinile-n sin, ca tine? Mai am de lucru, băiete! Da' tu te poţi duce liniştit acasă.

— Bine, tată, da' cum să mă duc singur, că azi am venit pentru prima oară în pădure şi nu cunosc drumul spre casă! Te rog din suflet să mergi cu mine!

Bătrînului parcă-i mai trecuse din mînie, aşa că se lăsă înduplecat de rugămintea flăcăului şi amîndoi porniră spre casă. Cînd fură să păşească pragul, tăietorul de lemne îi zise feciorului său:

Du-te de vinde securea asta stricată şi vezi cît poţi lua pe ea. De-o mai lipsi ceva, o să pun de la mine, din ce-oi mai cîştiga, ca. să-i plătim vecinului datoria

.Feciorul luă securea şi, ducîndu-sfe cu ea în tîrg, intră în dugheana unui giuvaergiu, să i-o preţăluiască. Acesta o cercetă cu de-amănuntul, să vadă dacă-i toată de argint, apoi o cîntări şi-i spuse:

— Securea asta face patru sute de taleri, dar vezi că eu n-am atîţia bani peşin, ca să ţi-o pot plăti...

Atunci flăcăul îi zise:

— Nu-i mare grabă: dă-mi cit ai şi mă-nvoiesc ca restul de bani să-mi rămîi dator.

Giuvaergiul îi dădu pe loc trei sute de taleri, iar o sută îi rămase dator.

Flăcăul porni degrabă către casă şi, cum ajunse, îi spuse bă- trînului:

— Tată, am făcut rost de bani, aşa că du-te de-l întreabă pe vecin cît vrea pe secure.

— Ce să-mi mai bat picioarelc degeaba — răspunse bătrînul — că doar ştiu cît vrea: un taler şi şase bani.

—■ Atunci dă-i doi taleri şi doisprezece bani, adică de două ori cît spui că preţuieşte securea, şi socot c-o să rămînă mulţumit! La ce m-aŞ zgîrci, că în afară de ăştia, doar am bani berechet, ia ie uită!.

Şi feciorul îi dădu lui taică-său o sută de taleri, zicînd:

— Ia-i şi foloseşte-i după voia inimii, că de-aici încolo vreau să nu duci lipsă de nimic şi să trăieşti în bucurie şi îndestulare.

— Doamne, dumnezeule —făcu bătrînul — dar cum de-ai ajuns, la atita bănet?

Fecioru-său trebui să-i povestească pe îndelete toată tărăşenia, arătîndu-i că-n tot acest timp a stăruit în credinţa că norocul îl va ajuta. Şi norocul chiar l-a ajutat, aducîndu-i în cale duhul din sticlă, care-i dăruise peticuţul cel fermecat.

Cu banii care-i prisosiră, se îndreptă iar către şcolile cele mari, ca să-şi desăvîrşească învăţătura. Şi cum putea tămădui orice rană cu ajutorul peticuţului năzdrăvan, i se duse faima peste nouă ţări. şi nouă mări şi ajunse în scurt timp cel mai vestit doftor din întreaga lume.

FRATELE CEL RUFOS AL LUI SCARAOŢCHI

A fost odată un oştean şi s-a întimplat ca oşteanul ăsta să fie slobozit din oaste şi să rămînă, bietul, fără nici un căpătîi. Şi cum nu ştia cum să iasă din încurcătură, că n-avea nici de unele din ce să poată trăi, îşi luă lumea-n cap şi, mergînd el unde-l duceau picioarele, nimeri într-o pădure. Nu trecuse bine de marginea ei, cînd iată că se întîlni cu un omuleţ, care nu era altul decît Scaraoţchi. Şi omuleţul prinse să-l întrebe:

— Da' ce ţi s-a-ntîmplat, bre omule, de arăţi aşa de cătrănit ? Şi-i răspunse oşteanul, cu obidă:

— Da' cum aş putea să nu fiu cînd sînt lihnit de foame şi n-am în pungă nici o leţcaie!...

Atunci dracul s-apropie de el şi-l îmbie:

— Dacă **ţi**-e voia să te tocmeşti la mine ca argat, apoi ştiu c-o să ai cu **ce** trăi toată viaţa! Şi învoiala e să-mi slujeşti şapte ani încheiaţi; iar după ce s-o scurge timpul ăsta, eşti liber ca pasărea cerului. Dar să iei bine seama la un lucru: cît timp mi-oi fi slugă, nu se cade să te speli şi să te piepteni, să-ţi tai unghiile şi părul, şi nici să-ţi ştergi ochii, de ţi-or da lacrimile.

Oşteanul clătină din cap, semn c-a înţeles prea bine ce-l aşteaptă, şi-i răspunse:

— De, mă-nvoiesc şi-aşa dacă nu se poate altfel!. . .

Şi porni în urma lui Scaraoţchi, care-l duse de-a dreptul în iad. Aci, dracul îi spuse cu de-amănuntul tot ce avea de făcut: să aţîţe în fiecare zi focul sub cazanele alea mari, în care se pregăteau fripturile, să deretice prin casă, să scoată gunoiul afară şi să ţină totul în cea mai bună rînduială. Şi-i mai atrase luarea-aminte ca nu cârc cumva să privească o singură dată la fiertura din cazane, că atunci va fi vai şi-amar de el şi-o s-o pată rău.

Bietul oştean numai el ştia ce-i în cugetul său, dar cum n-avea ce alta să facă, îi răspunse:

— Dacă asta-i totul, las' pe mine!

Dracul cel bătrîn porni la treburile sale şi oşteanul îşi începu slujba. Aprinse focul, avu grijă ca din timp în timp să-l aţîţe, deretică prin casă şi scoase gunoiul —şi le făcu pe toate întocmai cum i se poruncise.

Cînd Scaraoţchi se întoarse acasă, cercetă cu luare-aminte dacă i s-a împlinit întocmai porunca, şi cum găsi

totul în cea mai bună rînduială, dădu mulţumit din cap şi plecă iar. Mîntuindu-şi treaba, oşteanul căţă în jurul lui şi nu ştiu cum se întîmplă de i se opriră privirile asupra lungului şir de cazane sub care ardea cu vîlvătaie un foc straşnic, că săreau capacele de deasupra lor. Eh, doamne, doamne, tare-l mai îndemna inima să-şi arunce măcar o clipă privirea înăuntru, să vadă şi el ce tot fierbe şi sfîrîie acolo ! Dar vezi că dracul îl oprise cu străşnicie să facă una ca asta!.. în cele din urmă nu se mai putu stăpîni şi, călcîndu-şi pe inimă, ridică puţintel capacul de la primul cazan şi-şi vîrî nasul înăuntru. Şi-n cazan îl zări pe fostul lui vagmistru.

— Ei, pasăre moţată, da' cum se face că dau aicea de tine ?r M-ai frecat tu pe mine de mi-a ieşit untul, da' acu' mi-ai picat în mînă şi te-oi muştrului eu, să te-nvăţ minte!...

Apoi trînti repede capacul la loc şi măi aţîţă focul sub cazan c-un braţ bunicel de lemne. Trecu la cel de-al doilea cazan şi, ri- dicînd capacul, zări săltîndu-se din aburi căpăţîna fostului său căpitan.

— Ei, pasăre moţată, da' cum se face că dau aicea de tine ? ' M-ai frecat tu pe mine de mi-a ieşit untul, da' acu' mi-ai picat în mînă şi te-oi muştrului eu, să te-nvăţ minte!...

Puse capacul la loc şi aruncă în focul de sub cazan o coşcogea buturugă, ca să-l treacă bine sudorile pe dom' căpitan.. . Apoi se duse să privească şi-n al treilea cazan. Pasămite, acolo dădea în clocot fostul lui general.

— Ei, pasăre moţată, da' cum se face că dau aicea de tine ? [1] M-ai frecat tu pe mine de mi-a ieşit untul, da' acu' mi-ai picat în mînă, şi te-oi muştrului eu, să te-nvăţ minte!

Alergă apoi repede de aduse foalele cele mari, şi dă-i şi dă-i, începu să sufle cu ele în focul de sub cazan, pînă ce-l făcu numai vîlvătăi şi jărăgaie.

Trudi el astfel şapte ani încheiaţi, îndeplinindu-şi slujba fără cusur, şi-n răstimpul ăsta nu se spălă, nu se pieptănă, nu-şi tăie unghiile, nu-şi tăie părul şi nici lacrimile ce-i dădeau în ochi nu şi le şterse... Şi cei şapte ani se scurseră ca nimica, de parcă ar fi trecut numai o jumătate de an. Şi cînd se împliniră tocmai pe tocmai cei şapte ani. Scaraoţchi îl chemă la sine şi-l întrebă:

Ei, ia spune, bre omule, pe ce ţi s-a dus timpul în toţi anii ăştia?

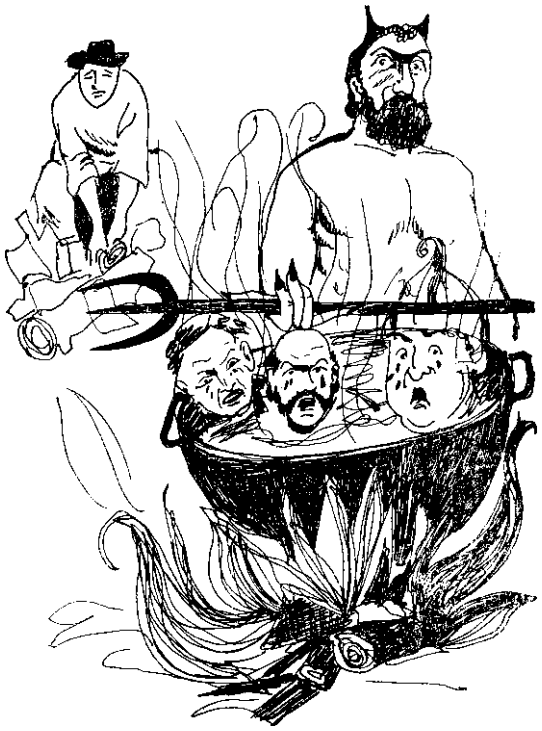

— Parcă matale nu ştii? îi răspunse tot c-o întrebare oşteanul nostru... Am aprins şi-am aţîţat focul sub cazane, am dereticat şi-am scos gunoiul din casă.. .

— Al naibii eşti, da' de ce nu spui tot ?... Parcă în cazane nu te-ai uitat, hai? Norocul tău c-ai aţîţat focul şi mai straşnic după aia, şi-ai mai pus cîteva braţe bune de lemne sub cazane, că altminteri îţi pierdeai viaţa! Şi acu', că s-a împlinit timpul cît trebuia să. mă slujeşti, te întreb: vrei să te întorci acasă?

— Da, vreau —răspunse oşteanul —că m-a pălit un dor după taică-meu şi aş voi să ştiu cum o mai duce cu bătrîneţile!

— Dacă-i aşa, eu nu te ţin —zise dracul —şi drept simbrie pentru cît mi-ai muncit, du-te de-ţi umple cu bălegar desaga şi s-o stăpîneşti sănătos! Şi să pleci aşa cum eşti: fără să te speli şi fără. să te piepteni, cu părul şi barba netunsă, cu unghiile netăiate şi cu. ochii plini de urdori... Şi de te-o întreba unul de unde vii, să-i răspunzi: „Din iad!" Şi de te-o întreba altul cine eşti, să-i răspunzi: „Sînt fratele cel rufos al lui Scaraoţchi, care mi-e stăpîn!"

Soldatul nu cercă să se pună împotrivă, ci îndeplini întocmai tot ce-i poruncise dracul. Dar în cugetul lui nu era deloc mulţumit de simbria pe care o căpătase. De îndată ce ajunse iar pe pămînt şi se pomeni într-o rarişte a pădurii, se grăbi să-şi ia desaga de pe spinare, vrînd s-o deşerte de bălegar. Dar cum o desfăcu, ce să vezi, bălegarul se prefăcuse în aur curat!

— Ei, da' la asta nu m-am aşteptat!. . făcu el, minunîndu-se i

Şi-o porni spre oraş, cu sufletul plin de voioşie. Merse el, dar
nu prea multişor, şi-n faţa unui han zări un om care stătea în uşă.. Nu-i vorbă că şi hangiul îl zări pe flăcău, ba încă de departe. Dar se dădu speriat înapoi, fiindcă arătarea care înainta spre el părea o dihanie mai înspăimîntătoare şi mai groaznică decît o sperietoare de ciori. Dar pînă la urmă, hangiul îşi luă inima-n dinţi şi cuteză să-l întrebe:

— De unde vii?

— Din iad.

— Şi cine eşti?

— Sînt fratele cel rufos al lui Scaraoţchi, care mi-e stăpîn!

Cînd auzi de unde vine şi cine e, hangiul nu vru să-l găzduiască,
dar de cum desfăcu oşteanul desaga şi-i arătă aurul, jupînul se şi grăbi să-i deschidă uşa.

Oşteanul nu-i luă în seamă temenelele şi-i porunci să-i dea. odaia cea mai bună şi să-i aducă mîncărurile cele mai alese pe care le avea. După ce mîncă şi bău pe săturate, gîndi că-i timpul să-şi odihnească oasele trudite, dar se culcă în pat, fără ca mai înainte să se spele sau să se pieptene, ţinîndu-sé întocmai de ceea ce-i poruncise dracul.

Vezi însă că hangiul rămăsese cu gîndul la desaga cu aur şi nu putea nici măcar să aţipească din cauza ei, că mereu o vedea pe dinaintea ochilor. . . în cèle din urmă nu mai putu să rabde şi, furişîndu-se în toiul nopţii pînă-n camera unde dormea oşteanul, făcu ce făcu şi fură desaga.

Cînd omul se sculă a doua zi şi vru să-i plătească hangiului, ca să-şi vadă mai departe de drum, ia desaga de unde nu-i. Dar oşteanul nu-şi făcu inimă rea pentru asta şi nici nu socoti că de-acu' o să intre iar la anaghie. Se mîngîie singur zicîndu-şi:

— Bre omule, tu nu eşti cu nimic vinovat de pacostea cè te-a lovit !. . .

Şi făcînd cale întoarsă, se duse de-a dreptul în iad.

I se jelui el lui Scaraoţchi, povestindu-i toată tărăşenia, şi-l rugă să-l ajute. Iar dracul îi zise:

— Ia şezi colea, să te speli şi să te pieptăn, să-ţi tai unghiile şi părul şi să-ţi şterg ochii de toate urdorile ! Şi după ce-l lăie şi-l férchezui, de părea oşteanul ca nou-născut, îi umplu din nou desaga cu bălegar şi-i porunci:

— Acu' du-te de-i spune hangiului să-ţi dea aurul înapoi, că altminteri dau o fugă pînă la el şi-l iau în iad, să-mi aprindă focul în locul tău !

Omul se duse la hangiu şi-i zise cum îl învăţase dracul:

— Dă-mi înapoi aurul pe care mi l-ai furat, că de nu mi l-oi da, o să ajungi în iad, în locul meu, şi-o să arăţi ca o sperietoare de ciori, întocmai cum arătam şi eu mai înainte !

Hangiul, să moară de spaimă, nu altceva. Se grăbi să-i înapoieze aurul, ba-i mai dădu aur, berechet, pe deasupra,

numai să nu sufle o vorbă.. . Şi oşteanul ajunse putred de bogat.
Luîndu-şi avuţia la spinare, omul nostru grăbi repede spre casă, că-l ardea dorul de taică-său. Dar în drum îşi cumpără o haină de pînză proastă şi şi-o puse pe el. Şi pe unde trecea, cînta de mama focului, că patima asta à cîntecului o învăţase în iad, de la Scaraoţchi. . Şi se întîmplă că în împărăţia aceea domnea un împărat tare bătrîn, în faţa căruia oşteanul nostru fu dus să cînte

.împăratului îi merseră la inimă cîntecele oşteanului şi se simţi ca-n tinereţele lui cele aprige; şi cum prinsese drag de cîntecele acelea şi de omul care le zicea cu atîta foc, se arătă gata să-i dea de nevastă pe- fiica lui cea mai mare. Dar de îndată ce auzi domniţa că taică-său vrea s-o mărite după un om de rînd, îmbrăcat într-o ţoală de pînză proastă, grăi cu trufie:

— De-i aşa, mai bine mă dau pradă apelor şi mă înec!

Atunci împăratul gîndi în sinea lui că fata cea mică n-o să se arate chiar atît de năzuroasă. Şi se întîmplă că mezina chiar se supuse voinţei împăratului, fiindcă-l iubea mai mult decît orice pe lume şi nu ieşea din cuvîntul său.
Şi aşa, după cum vă zisei, fratele cel rufos al lui Scaraoţchi o luă de nevastă pe fata cea mică a împăratului, şi, după ce se-ntîm- plă să închidă ochii împăratul cel bătrîn, îi urmă în scaunul domnesc

.FLACĂRA ALBASTRĂ

A fost odată, a fost odată ca niciodată un om şi omul ăsta s-a băgat cu simbrie în oastea împăratului şi l-a slujit pe stă-pînu-său cu vrednicie şi credinţă amar de ani. Dar cum se şubrezise şi nu mai putea să poarte sabia din pricina numeroaselor răni pe care le căpătase în decursul bătăliilor, şi cum tocmai se gătase una din acele bătălii, împăratul găsi cu cale să-l slobozească din armată şi, ehemîndu-l la sine, îi zise:

— Acu' te poţi întoarce acasă, că nu mai am nevoie de tine! Da' de dat nu-ţi pot da nici măcar o para, că simbrie e drept să capete de la mine acela care mă slujeşte!

La auzul acestor cuvinte, bietul oştean rămase împietrit şi se tot bătea cu gîndul ce-o să se facă el de-aci încolo şi-n ce chip o să-şi poată cîştiga pîinea. Şi cu inima plină de amărăciune, o porni la drum. Cum n-avea nici o ţintă, rătăci toată ziua la întîmplare, şi către seară ajunse într-o pădure. Cînd întunericul coborî de-a bine- lea şi noaptea cea neagră se înstăpîni în codru, numai ce zări în depărtări mijind o lumină. Se luă după ea şi într-un tîrziu ajunse în pragul unei colibe unde locuia o vrăjitoare.

— Fii bună, măicuţă, şi mă adăposteşte peste noapte —-se rugă ■el —şi de ai cumva de-ale gurii, îndură-te de-mi dă şi ceva de mîncat şi băut, că altminteri simt că mă prăpădesc!

— Ian auzi-1! răspunse baba. Da' cine s-ar milostivi să-i dea măcar o îmbucătură unui pribeag ca tine!. . Vezi însă că eu m-oi îndura şi te-oi găzdui, de-mi vei face şi tu ce-o să-ţi cer.

— Şi ce-mi ccri? întrebă oşteanul.

— Mai nimica: să-mi sapi grădina, începînd de mîine.

Omul primi cu dragă inimă şi a doua zi se puse pe muncă.

Săpă el din răsputeri, fără să se cruţe, dar nu-i fu în putinţă
să sfîrşească lucrul pînă seara. Văzîndu-l că degeaba îi tot dă zor şi se chinuieşte, vrăjitoarea ii spuse:

— Bag de seamă că mai ai mult de lucru şi că n-o să poţi, răzbi în seara asta.. . Uite ce e: te-oi găzdui la mine încă o noapte da' numai de te-nvoieşti ca mîine să-mi aduci din pădure un car cu lemne!

Oşteanul primi, că n-avea încotro, şi deşi trudise ca vai de el toată ziulica, nu-i fu chip să aducă lemnele în bătătura babei mai devreme de-a se lăsa amurgul. Şi întîmpinindu-l din prag, vrăjitoarea îi spuse din nou că-i va mai îngădui să mîie la ea încă o noapte.

— Da' pentru asta —îi zise ea —tare uşor lucru îţi cer să-mi faci mîine... în spatele casei e un puţ vechi şi secat, şi nu ştiu cum am făcut de-am scăpat un opaiţ în el. Şi toată treaba ar fi să-mi scoţi de acolo opaiţul acela, care arde cu o lumină albastră, ce nu se stinge niciodată.

A doua zi, baba se grăbi să-l ducă la puţ şi-l ajută să coboare înăuntru, într-o coşarcă. Oşteanul căută ce căută şi,

găsind opaiţul, îi făcu semn babei să-l tragă afară. Băbuşca se opinti din toate puterile şi, cînd fu să ajungă coşarca aproape de ghizduri, se repezi şi întinse mîna să-i smulgă oşteanului opaiţul. Dar acesta îi dibăcise din vreme gîndul cel rău şi strigă la ea:

— N-o să-l las din mînă, n-avea grijă, pînă ce n-o să mă simt că stau iar cu amîndouă picioarele pe pămînt!

Auzindu-l cum o înfruntă, vrăjitoarea se mînie cumplit şi, dînd drumul la funie, îşi văzu de-ale sale. Sărmanul oştean se duse de-a berbeleaca pînă*-n fundul fîntînii şi se trezi pe pămîntul jilav şi rece, fără să fi păţit ceva. Şi, cătînd în jur, băgă de seamă că opaiţul continua să-şi zbată flacăra albastră. Dar la ce avea să-i mai folosească acuma lumina, cînd ajunsese la încredinţarea că nu-l mai aştepta scăpare de nicăieri? Că doar zile multe nu-i mai era dat să trăiască!

Rămase cîteva clipe pe gînduri, cu inima întristată şi, fără să vrea, vîrî mîna în buzunar şi dădu peste luleaua umplută pe jumătate cu mahorcă. „Asta-mi va fi mîngîierea cea din urmă!" îşi zise el, abătut. Şi scoţînd luleaua din buzunar, o aprinse la flacăra albastră şi începu să pufăie. în clipa cînd fumul începu să se urce pe gîrliciul puţului, numai ce apăru înainte-i un omuleţ negricios, care-l întrebă smerit:

— Ce-mi porunceşti, stăpîne?

— Ce-aş putea să-ţi poruncesc eu ţie ? întrebă la rîndu-i oşteanul, cuprins de uimire.

— Am datoria să mă supun la toate poruncile pe care mi le dai şi să le aduc la îndeplinire întocmai —rosti iarăşi omuleţul.

— Aşa? Atunci ajută-mă să scap de-aici —zise oşteanul.

Omuleţul cel negricios îl luă de mînă şi-l duse pe nişte căi
subpămîntene şi nu uită să ia cu sine şi flacăra albastră. Cît mer

seră pe drumul de sub pămînt, omuleţul îi arătă toate comorile pe care le strînsese acolo vrăjitoarea, şi oşteanul

luă cu sine atîta bănet şi odoare preţioase, cîte putu să ducă cu el.

Cînd ajunseră la lumina zilei, oşteanul îi porunci omuleţului:

— Acu' du-te de-o leagă fedeleş pe hoaşca aia de vrăjitoare şi du-o degrabă la judecată.

Nu trecu mult şi oşteanul o şi zări pe băbuşcă trecînd ca fulgerul, călare pe-un cotoi sălbatic, şi ţipînd cît o ţinea gura, că te apuca groaza. Apoi se trezi iarăşi cu omuleţul lîngă el.

— Stăpîne —zise fărîma de om —ţi-am împlinit în totul porunca. Cotoroanţa şi-a căpătat pedeapsa şi zace închisă sub lacăt, în fundul unei hrube. Acu' ce-mi mai poruncеşti?

— Nu-ţi mai poruncesc nimic, deocamdată — răspunse oşteanul. Te poţi întoarce acasă. Dar nu uita să mi te înfăţişezi de-n- dată ce-oi avea nevoie de tine şi te-oi chema!

— Vezi, uitasem să-ţi arăt că, de vrei să mă chemi, n-ai decît să aprinzi luleaua la flacăra albastră şi pe loc mă înfiinţez în faţa domniei tale...

Acestea zicînd, omuleţul pieri, în timp ce oşteanul se îndreptă spre oraşul de unde plecase nu de voia lui. Îşi cumpără straiele cele mai de preţ pe care le găsi, trase la cel mai bun han şi-i ceru hangiului să-i pregătească odaia cea mai arătoasă pe care o avea.

După ce fură toate rînduite cum se cuvine, îl chemă pe omuleţ şi-i zise:

— L-am slujit pe împărat cu credinţă, dar în loc să mă răsplătească, el m-a alungat fără milă şi m-a lăsat muritor de foame. Aşa că ard să mă răzbun.

— Şi ce-mi porunceşti să fac? întrebă omuleţul.

— La miezul nopţii, cînd fata împăratului va fi cufundată-n somn, să mi-o aduci aici, adormită, că vreau să-mi fie slugă!

— Pentru mine asta-i treabă uşoară —îl asigură omuleţul — dar mă tem pentru tine, stăpîne, că-ţi bagi viaţa-n primejdie, şi de-o fi să se afle, o plăteşti cu capul!

De îndată ce bătu miezul nopţii, uşa se şi deschise... Pasămite, era omuleţul, care păşi în odaie, aducînd cu sine pe fiica împăratului.

— Aha, iată-te!. o întîmpină oşteanul. Ei, acu' pune-te degrabă pe lucru! Du-te de ia mătura şi curăţă odaia, să mi-o faci lună!

Iar cînd fata sfîrşi de măturat, o chemă să vină mai aproape de el şi, întinzîndu-şi picioarele, îi porunci:

— Scoate-mi cizmele!

Şi domniţa trebui să-i tragă cizmele din picioare şi să le dea lustru, pînă i se oglindi chipul în ele, de atîta frecat. Şi îndeplinea toate poruncile oşteanului, fără să rostească un singur cuvînt de împotrivire, ca şi cum i-ar fi fost gura ferecată c-un lacăt, şi ochii şi-i ţinea pe jumătate închişi, de parcă era vrăjită.

La cel dintîi cîntat al cocoşilor, omuleţul o duse înapoi la palatul domnesc şi-o culcă în patul ei.

Dimineaţa, cînd se trezi din somn, domniţa se înfăţişă înaintea împăratului şi-i povesti că a avut un vis tare ciudat:

— Se făcea că o stîrpitură de om m-a luat din odaia mea şi m-a purtat pe ulițe, cu iuţeala fulgerului, apoi se făcea c-am intrat într-o odaie unde locuia un oştean şi acesta mi-a poruncit să-i fiu slujnică. M-a pus la muncile cele mai pline de umilinţă, de-a trebuit să-i mătur odaia şi să-i lustruiesc cizmele. Totul nu s-a petrecut decît în vis, dar mă simt atît de trudită, de parcă s-ar fi întîmplat lucrurile aievea.

— Ei, draga tatii, visul ăsta s-ar putea să nu fi fost num.xi vis, ci lucru de-adevărat —răspunse împăratul, rămînînd pe gia- duri. Uite, tu să-mi urmezi povaţa asta, că ţi-o prinde bine: um- ple-ţi buzunarul cu mazăre şi fă o găurică în el, pe unde să se scurgă, boabele. Dacă arătarea o mai veni şi la noapte să te smulgă din aşternut, mazărea o să curgă afară din buzunar şi o să lase urme pe tot drumul care-o să-l faceţi.

Dar omuleţul, care avea puterea să se facă nevăzut, se afla. în clipa aceea drept în faţa împăratului, şi-i fu dat să audă totul.

În noaptea următoare, cînd o purtă iar pe uliţe pe fiica împăratului, care dormea dusă, cîteva boabe de mazăre scăpară într-adevăr din buzunarul fetei, dar ele nu fură de nici un folos, căci vicleanul omuleţ avusese grijă să împrăştie mazăre, din timp, pc toate uliţele. Domniţa fu nevoită să trudească şi de astă dată ca o slugă netrebnică, pînă la cel dintîi cîntat al cocoşilor.

A doua zi, împăratul îşi trimise slujitorii să-i găsească drumul pe care-l urmase fata sa în timpul nopţii, dar pas de-l nimereşte, că pe toate uliţele se găseau împrăştiate numai boabe de mazăre... Şi copiii sărmani mişunau pretutindeni pe uliţe, culegînd mazărea şi strigînd veseli:

— Azi-noapte a plouat cu mazăre! Azi-noapte a plouat cu mazăre!

■— Trebuie să născocim altceva —grăi împăratul către domniţă. Mi-a şi venit în gînd ce: cînd o fi să te culci, să nu te des- calţi, şi mai înainte de-a porni stîrpitură aia cu tine către palatul domnesc, caută de ascunde un condur sub patul acelui oştean

.Şi-apoi, las' pe mine, că pun eu mîna pe el, numai să-i dibui ascunzătoarea !

Omuleţul cel negricios auzi şi de data asta tot ce pusese la cale împăratul şi, seara, cînd oşteanul îi porunci să-i aducă din nou pe domniţă, el îi dădu sfatul să se lase păgubaş, spunîndu-i că împotriva noii viclenii a împăratului nu-i sta în putinţă să facă nimic şi că va fi vai şi amar de dînsul de vor găsi condurul sub patul lui.

— Fă ce-ţi poruncesc! îi răspunse oşteanul. Şi nu-mi duce grijă.. .

Fiica împăratului trebui şi-n cea de-a treia noapte să robotească din greu, ca o slujnică. Dar mai înainte de-a pleca, făcu ce făcu şi ascunse un condur tocmai sub pat.

A doua zi în zori, împăratul îşi trimise slujitorii să caute condurul domniţei prin tot oraşul. Şi luînd ei la rînd casă cu casă, îl găsiră în odaia oşteanului. Pe oştean nu-l aflară însă acasă, căci îşi luase tălpăşiţa din oraş, în urma stăruinţelor omuleţului. Dar slujitorii îl ajunseră din urmă şi puseră degrabă mîna pe el. Şi în ocări şi batjocuri, îl aruncară în temniţă. în fuga lui din calea urmăritorilor, bietul om uitase să ia cu sine comoara vrăjitoarei, astfel că din toată bogăţia nu mai avea în buzunar decît un singur ducat de aur.

într-o zi, pe cînd stătea ferecat în lanţuri lîngă ferestruica celulei sale, zări trecînd pe uliţă pe unul dintre vechii lui tovarăşi de oaste. Bătu în ferestruică, să-i atragă atenţia, şi-i făcu semn să se apropie. Şi cînd acesta fu aproape, îi zise:

— Rogu-te, fii atit de bun şi adu-mi de la hanul unde am stat în gazdă nişte lucruri pe care le-am uitat într-o legăturică. Şi pentru osteneală, te-oi răsplăti c-un ducat de aur.

Omul alergă într-un suflet la han şi-i aduse legăturica. De îndată ce rămase singur, oşteanul îşi aprinse luleaua şi omuleţul se ivi pe dată în faţa lui.

— N-avea nici o teamă! îi zise el oşteanului. Du-te unde-or voi ei şi nu-ţi face griji degeaba, dar nu uita să iei cu tine opaiţul cu flacăra albastră.

A doua zi oşteanul fu adus în faţa judecătorilor şi, cu toate că nu săvîrşise nici o nelegiuire, îl osîndiră la moarte.

în clipa cînd fu scos din sala de judecată, oşteanul îi ceru împăratului să-i îndeplinească cea din urmă dorinţă.

— Ce anume vrei? îl întrebă împăratul.

— Să-mi fie îngăduit să mai fumez o lulea.

— Din partea mea poţi să fumezi şi trei — răspunse împăratul — dar nu cumva să-ţi treacă prin căpăţînă c-o să-ţi dăruiesc şi viaţa!

Oşteanul scoase luleaua, o aprinse la flacăra albastră şi, de cum se înălţară în văzduh cîteva rotocoale de fum, se şi ivi înainte-i omuleţul cel negricios, înarmat cu o măciucă scurtă, dar zdravănă.

— Ce poruncești, stăpîne? întrebă el, repede.

■— Să-i culci la pămînt pe judecătorii ăştia nedrepţi şi pe călăi, că sînt slugi plecate împăratului. Şi nici pe netrebnicul ăsta de împărat să nu-l cruţi, că nu-i demn de nici o iertare, faţă de felul neomenos cum s-a purtat cu mine.

Omuleţul se năpusti asupra celor ce se aflau în juru-iş-i, abă- tînd măciuca în dreapta şi-n stînga lui, rotind-o ca pe-o morişcă, îi ciomăgi cumplit; şi de cum izbea pe unul, îl şi culca la pămînt, de nu mai cuteza el să facă nici o mişcare.

Cuprins de spaimă, împăratul începu să cerşească îndurare şi, ca să-şi scape viaţa cea păcătoasă, se grăbi să-i dea oşteanului toată împărăţia, şi pe deasupra, i-o mai dădu şi pe fiică-sa de nevastă.

PRICHINDEL

A fost odată un ţăran sărac şi ţăranul ăsta sta într-o seară în faţa vetrei şi dregea focul alături de nevasta lui care torcea. Şi-n tăcerea care se aşternuse în odaie se auzi deodată glasul băr-băţului:

— Ce rău e că n-avem şi noi copii! Casa noastră e atît de pustie şi tristă pe cîtă vreme în casele altora e numai forfotă şi veselie...

— Asta aşa-i —răspunse femeia, oftînd. De-am avea măcar unul singur, şi chiar de-ar fi micuţ cît degetul cel mare de la mînă, şi încă aş fi mulţumită şi l-aş iubi din toată inima.

La cîtăva vreme după aceea, se întîmplă că femeia rămase grea şi, după şapte luni, dădu naştere unui prunc, Copilul, cum să vă spun, avea înfăţişare omenească la fel ca orice copil, numai că era tare mic, cît un deget... Dar altfel, era bine făcut, ca un voinic de-o şchioapă.

Părinţii nu-şi mai încăpeau în piele de bucurie şi-şi ziceau mereu:

— S-a nimerit s-avem un copil taman după cum ne-a fost dorinţa; flăcăul ăsta o să fie bucuria vieţii noastre şi ne-o fi drag mai mult decît orice pe lume!

Şi din pricină că era aşa micuţ de statură, îi ziseră Prichindel. Copilaşul nu ducea lipsă de nimic, dar cu toate că i dădeau să mănînce din belşug, nu crescu deloc, nici un piculeţ, ci rămase ca-n ceasul cînd s-a născut. Dar după cum căta la toate cu ochişorii lui vioi şi neastîmparaţi, se vedea cît de colo că era isteţ nevoie mare şi, pe ce punea mîna, îi ieşea din plin, fiind cuminte şi îndemînatic la toate.

într-o zi, taică-său tocmai se pregătea să se ducă în pădure, să taie nişte lemne. Şi cum ascuţea securea, nu ştiu cum zise el, mai mult ca pentru sine:

Eh, bine-ar fi fost de-aş fi avut pe cineva care să vină cu căruţa după mine

— De asta nu-ţi fie grijă, taică —strigă Prichindel —că-ţi aduc eu căruţa. Şi să ştii că la vremea hotărîtă sînt cu ea în pădure.

Auzindu-l ce zice, ţăranul începu să rîdă.

— Ei, drăcie, dar cum ar fi cu putinţă o treabă ca asta?! se miră el. Că doar eşti prea micşor ca să poţi ţine hăţurile.. .

— Păi asta nu-i nici o piedică, taică. Mama o să-mi înhame calul, iar eu o să mă vîr în urechea lui, şi de-acolo o să-i poruncesc tot timpul încotro s-o ia.

— Dacă zici tu aşa, aşa să fie! se învoi taică-său. O dată om putea încerca...

Cînd socoti c-ar fi tocmai timpul potrivit pentru plecare, femeia înhămă calul la căruţă şi-l aşeză pe Prichindel în urechea acestuia. Şi băiatul prinse a striga într-una, îndemnînd bidiviul: „Hi, hi, murgule!" ca s-o ia numai încotro trebuia.

— Şi calul se îndemna la drum şi gonea întins spre pădure, de parcă ar fi fost condus de un vizitiu priceput.

După cîtăva vreme, Prichindel ajunse cu căruţa la marginea pădurii. în clipa cînd fu să cotească la capătul unei cărări şi-n timp ce striga din taţi răr unchii: „Hi, hi, murgule!" îi ieşiră în cale doi străini.

<— Măi, ce-o mai fi şi asta!. . . strigă unul din ei, mirîndu-se straşnic. Ia te uită: căruţa merge singură, dar cineva trebuie că mînă calul, numai că de văzut nu se vede nimeni.. . Unde o fi căruţaşul, naib a să-l ia ?!

— Să ştii că asta nu-i lucru curat! răspunse celălalt. Ia hai să ne luăm după căruţă, să vedem unde are să se oprească.

Căruţa se afundă în pădure şi se opri într-un luminiş, taman pe locul unde era stivuită o giămadă de lemne tăiate. Şi de cum îl zări pe taică-său, Prichindel îi strigă:

— Vezi, tată, c-am venit cu căiuţa, după cum ne-a fost vorba? Acu' vino de mă dă jos!

Tată-său apucă cu mîna stingă calul de căpăstru, în timp ce cu dreapta îl scoase pe Prichindel din urechea calului. Flăcăul se aşeză vesel pe un pai, să se mai hodinească niţeluş. Cînd îl văzură pe Prichindel, cei doi străini rămaseră încremeniţi de uimire şi nu mai ştiură ce să spună. Dar într-un tîrziu îşi veniră în fire şi unul dintre ei îl luă pe celălalt deoparte şi-i ţopti la ureche:

— Ascultă, frăţioare, ştii tu cum ne-am pricopsi cu Prichindelul ăsta, de l-a m arăta mulţimii pe la bîlciuri, în tîrgurile mari ?... Hai să vedem de nu-l putem cumpăra, că bună afacere ar fi...

Se îndreptară apoi spre tatăl băiatului şi, intrînd în vorbă cu el, îi ziseră:

— Ia ascultă, omule, n-ai vrea să ne vinzi nouă prichindelul ăsta? Şi să n-ai nici o grijă, c-o s-o ducă mai bine ca acasă.

— Nici prin gînd nu-mi trece —răspunse ţăranul —că doar un singur copil am şi mi-e mai drag ca sufletul. Nu-l dau pentru tot aurul din lume!

în această vreme, auzind spusele drumeţilor, Prichindel se urcă în pripă pe cutele hainelor lui taică-său, pînă ce-i ajunse pe umeri, şi-i şopti la ureche:

—■ Vinde-mă, tătucă, şi nu-ţi fie teamă, că mă întorc eu degrabă înapoi!

Taică-său ascultă de flăcău, că-l ştia isteţ, şi, vînzîndu-l celor doi străini, lău părăluţe bune pe el.

— Unde vrei să şezi, ca să-ţi fie mai la îndemînă? îl întrebară ei, după ce se încheie tîrgul.

— Aşezaţi-mă pe pălăria unuia din voi, da' aşa, mai înspre margine, că acolo am loc destul să mă preumblu şi-o să privesc la locurile pe unde trecem, fără teamă c-am să pic jos.

îi făcură pe plac omuleţului şi, după ce Prichindel îşi luă rămas bun de la taică-său, porniră la drum. Merseră ei aşa, pînă ce începu a se lăsa amurgul şi, după o vreme, numai ce-l auziră pe Prichindel că le strigă cît îl ţineau puterile:

— Daţi-mă jos, daţi-mă jos degrabă că m-au apucat nevoile!

— Ba rămîi colo sus unde eşti şi fă-ţi treaba liniştit —răspunse omul pe pălăria căruia şedea. Nu te sinchisi de fel, că n-am să mă supăr pentru un fleac ca ăsta; doar se mai întîmplă ca şi păsările cerului să scape cîte ceva pe pălăria mea, şi ce, mă supăr de asta?!. . .

— Nu, nu vreau! strigă Prichindel. Ştiu eu singur ce se cade şi ce nu. Daţi-mă repede jos!

Omul îşi scoase pălăria şi-l lăsă pe Prichindel pe un ogor, la marginea cărării ce tăia cîmpia. Prichindel începu să sară printre brazde şi să se preumble printre bulgării de

pămînt, despicaţi de tăişul plugului. Şi deodată, pe nesimţite, se strecură într-o gaură de şoarece, pe care o dibuise de cum fusese dat jos.

— Noapte bună, boierilor! le aruncă Prichindel în bătaie de joc. . . Şi mai duceţi-vă acasă şi fără mine.. .

După ce-o ştersese, îşi mai şi rîdea de ei! Cei doi pişicheri erau cătrăniţi rău şi alergară într-acolo, într-un-suflet. Vîrîră un băţ în gaura de şoarece, ca să dea de el; scotociră-ncoace, scotociră-ncolo, dar truda le fu zadarnică. Prichindel se vira tot mai în afund, şi/ cum între timp se întunecase de-a binelea, oamenii trebuiră să se lase păgubaşi şi să-şi caute de drum. Şi rămaseră cu punga goală, dar cu sufletul plin de obidă.. .

Cînd Prichindel băgă de seamă c-au plecat, ieşi îndată afară din ascunzătoare.

„Mare primejdie te paşte, de mergi pe ogor, pe întunecimea asta! îşi zise el. Lesne îţi poţi frînge gîtul în vreo hîrtoapă..."

Dar, spre norocul lui, în drum dădu peste o găoace de melc.

— Slavă ţie, doamne, că am unde să mîn peste noapte fără. nici o grijă! strigă el, bucuros, şi se cuibări în găoace.

Cînd era aproape să-l fure somnul, numai ce auzi doi oameni trecînd pe acolo. Şi unul din ei zicea:

— Cum am putea face noi, ca să punem mîna pe banii şi argintăria popii, că-i putred de bogat?

— Las' că te-nvăţ eu cum! îi răspunse Prichindel, întrerupîn- du-l din vorbire.

— Ce fuse şi asta, frate-miu? strigă speriat unul din hoţi. Parcă am auzit pe cineva vorbind!...

Hoţii se opriră pe loc şi ascultară cu luare-aminte. Atunci Prichindel grăi iarăşi:

— Luaţi-mă cu voi şi n-o să vă pară rău, c-o să vă ajut.

— Da' unde eşti, mă omule?

— Căutaţi cu atenţie pe jos —răspunse Prichindel —da' numai înspre partea de unde mi se aude glasul.

în cele din urmă, cei doi hoţi dădură peste voinicelul nostru şi-l ridicară în sus.

— Bine, mă nichipercea, te lauzi tu c-ai putea să ne-ajuţi pe noi! Păi în ce chip anume?

— Ba nu mă laud de loc! Şi uite cum am să fac: o să mă strecor printre gratiile de fier, în cămara popii, şi-apoi o să vă dau de-acolo tot ce-o să vă poftească inima.

— Aferim! încuviinţară cu bucurie hoţii. Şi acu' hai la treabă, să te vedem ce poţi!...

Cînd ajunseră ei la casa popii, Prichindel se strecură în cămară şi începu să strige cît îl ţinea gura:

— Mă, vreţi să vă dau tot ce e pe-aici ?

Hoţii se înspăimîntară rău şi căutară să-l domolească:

— Ci vorbeşte, bre, mai încetişor, nu cumva să trezeşti pe cineva!

Dar Prichindel se prefăcuvcă nu-i înţeilesese şi începu să strige cu şi mai multă tărie:

— Ce vreţi, mă? Vreţi tot ce e pe-qici?

Bucătăreasa, care se odihnea în odaia de alături, auzind tot ce spusese flăcăul, se ridică în capul oaselor şi ascultă mai departe cu luare-aminte.

Cînd îl auziră răcnind, pe hoţi îi cuprinse iar frica şi, luîndu-şi picioarele la spinare, fugiră o bună bucată de drum, pe unde se nimeri. Dar în cele din urmă prinseră iar inimă şi-şi ziseră că omuleţul e un ghiduş şi că-i place pesemne să glumească în felul ăsta. Se întoarseră şi-i şoptiră printre dinţi:

— Hai, lasă-te de şotii şi aruncă afară ceva de pe-acolo!

Atunci Prichindel începu să strige din răsputeri:

— Vă dau tot ce e pe-aici, da' întindeţi numai mîinile!

Bucătăreasa, care trăgea cu urechea, desluşi de data asta fiecare
•cuvinţel şi, sărind din pat, dădu buzna în cămară. Auzind lipăit de paşi, hoţii o luară la sănătoasa, de parcă i-ar fi gonit Scaraoţchi din urmă.

Slujnica nu se dumerea de fel ce se întîmplase, şi cum orbecăia şi nu deslușea nimic din pricina întunericului, se grăbi să aducă din camera ei o luminare aprinsă. Cînd veni îndărăt cu lumina, pri- chidel se furişă în şură, fără ca femeia să-l fi putut zări. Biata slugă cercetă cu de-amănuntul prin toate ungherele, dar, negăsind nimic, se culcă din nou, socotind că poate a visat cu ochii deschişi...

Prichindel urcă pe grămezile de fîn şi-şi căută un loc potrivit pentru culcuş. Gîndea să-şi odihnească oasele, cuibărit în pătu- ceanul ăsta moale, pînă-n revărsatul zorilor, şi-apoi să se reîntoarcă acasă, la părinţii lui. Dar vezi că i-a fost hărăzit să mai pătimească şi să mai treacă prin nenumărate belele, că multe necazuri şi nenorociri trebuie să întîmpine omul pe lumea asta.. . Cum se crăpă de ziuă, slujnica se sculă să dea demîncare la vite. Mai întîi intră în şură, de unde luă un braţ de fîn, şi se nimeri ca tocmai în fînul acela să-şi fi aflat Prichindel culcuşul. Dar flăcăiaşul nostru era atît de adîncit în somn că nu prinse de veste şi nu se trezi decît cînd fu în gura unei vaci, care-l înghiţise odată cu fînul.

— Ah, doamne —se minună el —cum de ajunsei în moara asta! ?

Dar îşi dădu numaidecît seama unde se află şi se feri cu grijă, să nu-l macine vaca între măsele. Dar în cele din urmă se pomeni alunecînd în pîntecele vacii.

„Ce întuneric e în încăperea asta! Pesemne c-a u uitat să facă ferestre —îşi zise Prichindel —şi d-aia n-are pe unde pătrunde soarele... Şi barem de-aş avea la îndemînă vreo luminare, da' de unde să-ţi faci rost pe-aici de aşa ceva I..."

De altfel, adăpostul nu-i era cîtuşi de puţin pe plac, şi ceea. ce-l supăra şi mai mult era finul care venea în grămezi, sporind necontenit, astfel că locul cu pricina se strîmtora din ce în ce mai mult. De frică, Prichindel începu să strige cît îl ţinea gura:

— Nu-mi mai daţi fîn! Nu-mi mai daţi fîn!

în clipa aceea, slujnica tocmai mulgea vaca şi auzind glas dc om şi nevăzînd pe nimeni, şi fiindcă recunoscuse că era tot glasul care-o trezise din somn peste noapte, se înspăimîntă într-atît, că alunecă de pe scăunel şi răsturnă laptele, care se risipi pe jos. Alergă ea apoi în fugă la stăpînu-său şi-i zise, abia trăgîndu-şi sufletul:

— Văleu, părinte, vaca noastră vorbeşte!

— Pesemne că ţi-ai pierdut minţile, femeie!... o înfruntă popa.

Totuşi se duse în grajd, să vadă ce s-o fi petrecînd pe acolo. Dar de îndată ce ajunse în prag, prichindel începu să strige din nou:

— Nu-mi mai daţi fîn! Nu-mi mai daţi fîn!

Popa încremeni de spaimă şi, crezînd că a intrat necuratul în vacă, porunci să fie tăiată numaidecît. După ce-o tăiară, slugile aruncară burta vacii la gunoi. Şi Prichindel izbuti cu mare greutate să-şi facă drum de ieşire, ca să scape de acolo. Dar abia îşi scoase capul la lumină, că o altă nenorocire se abătu asupra lui. Un lup hămesit de foame, care se furişase prin ogradă în căutarea unei bucături, zări tocmai atunci ceea ce căuta şi înghiţi pe dată toată burta, dintr-o hăpăitură. Dar Prichindel nu-şi pierdu curajul.

„Poate c-o fi o făptură de înţeles, lupul ăsta!... gîndi el. Şi din bezna în care se alia, începu să strige din toate puterile:

— Dragă lupuşorule, ştiu eu un loc unde ai putea găsi un ospăţ pe cinste, să te-nirupţi numai din bunătăţi!

— Aşa?!... Şi unde e locul cu pricina? întrebă lupul.

— în cutare şi cutare loc —îl desluşi pe îndelete glasul. Şi n-ai alta de făcut decît să te vîri în cămară printr-o bortă din perete. O să dai acolo peste ce nici un gîndeşti: cîrnaţi, slănină şi cozonaci, şi totul din belşug, să mănînci cît îţi poftеşte inima!

Dar lupul de unde era să ştie că Prichindel gîndea să-l ducă tocmai la casa tatălui său ?! Nu se lăsă mult rugat şi o porni în goană într-acolo. Peste noapte se strecură prin bortă în cămară şi începu să înfulece bucuros din toate bunătăţile. După ce se sătură,. vru să-şi ia tălpăşiţa tot pe unde venise, dar de mult ce se ghiftuise, i se umflase burduhanul, încît nu-i mai fu în putinţă să iasă prin bortă.

Pe asta îşi bizuise şi Prichindel socoteala, din capul locului, şi începu de îndată să facă o larmă straşnică în burta lupului, ţipînd şi urlînd cît îl ţineau puterile.

— Da' mai astîmpără-te şi taci odată, c-ai să scoli lumea din somn! se răsti la el lupul.

— Ce-mi pasă de s-or trezi! răspunse flăcăul. De ospătat tu te-ai ospătat pe îndestulate, acum e rîndul meu să petrec, şi petrec după. cum mi-e voia !.. .

Şi începu iar să strige cît îl lua gura.

în vremea asta, de atîta zarvă, părinţii lui Prichindel se treziră din somn şi alergară spre cămara de unde venea glasul. Se uitară înăuntru printr-o crăpătură şi, cînd văzură

lupul, deteră fuga de luară, omul, toporul, iar femeia, coasa.

— Rămîi tu în urmă! zise bărbatul către nevastă-sa în clipa cînd se pregătea să intre pe uşă. Dacă nu moare, după ce l-oi izbi eu în moalele capului cu toporul, înfige şi tu coasa în el şi caută de-i spintecă burta.

Auzind glasul lui taică-său, Prichindel începu să strige:

— Taică dragă, eu sînt aici, în burta lupului!

— Slavă domnului că ne-am regăsit copilul, că ne e mai drag decît sufletul!. rosti omul, nemaiîncăpîndu-şi în piele de bucurie.

Apoi îi spuse femeii să lase coasa deoparte, ca nu cumva să-l vateme pe Prichindel şi, ridicînd toporul, îl izbi pe lup drept în moalele capului, de căzu acesta trăsnit la pămînt. După aceea aduseră un cuţit şi-o foarfecă şi, spintecîndu-i burta, îl scoaseră de acolo pe fiul lor cel iubit.

— De-ai şti cît de mult ţi-am dus grija! zise taică-său.

— Mult mi-a fost dat să mai colind şi eu prin lume, da' acu', slavă domnului, pot răsufla în voie, că mi-e îngăduit să văd iarăşi lumina zilei!

— Da' pe unde-ai tot umblat, dragu' tatii ?

■— Mai bine întreabă-mă pe unde n-am fost.. . Ah, tată, am nimerit mai întîi într-o gaură de şoareci, apoi în pîntecele unei vaci, şi-n cele din urmă am ajuns în burta lupului. Dar de^acu' rămîn pentru totdeauna cu voi.

— Iar noi n-o să te mai vindem nici pentru toate bogăţiile din lume! ziseră părinţii lui Prichindel şi prinseră să-l sărute şi să-l drăgălească.

Îl ospătară apoi cu ce aveâu ei mai bun în casă şi-i făcură îmbrăcăminte nouă, că cea veche se ponosise de cît o purtase pe drumurile cele lungi şi grele.

CELE PATRU MEŞTEŞUGURI ISCUSITE

A fost odată un om sărac şi omul ăsta avea patru feciori. Şi cind i se făcură feciorii mari, le zise el într-o bună zi:

— Dragii mei, de-aci-nainte va trebui s-o porniţi în largul lumii, că tu n-am nici de unele şi nu-mi stă **în**

putinţă să vă ajut cu nimic. Pregătiţi-vă de drum şi duceţi-vă prin străini de învăţaţi un meşteşug, ca să vă puteţi agonisi pîinea din truda braţelor voastre.

Cei patru fraţi îşi luară toiagul de pribegie şi, îmbrăţişîndu-şi tatăl şi zicîndu-i cuvinte de bun rămas, o porniră cu toţii la drum. Au mers ei ce au mers şi, după o bucată de vreme, au ajuns la o răscruce, de unde porneau patru drumuri, fiecare în altă direcţie. Cel mai mare dintre feciori grăi atunci către ceilalţi:

— Aci se cu\ire să ne despărţim, dar de-acu' peste patru ani va trebui să ne întîlnim tot în locul ăsta. Pînă atunci însă fiecare să-şi încerce norocul în lume.

Şi porniră fiecare pe alt drum.

Cel mai mare se întîlni cu un om care-l întrebă încotro se duce şi ce are de gînd să facă.

— Am pornit în lume, că vreau să deprind şi eu un meşteşug — îi răspunse el.

— Dacă-i aşa —ii zise omul —hai cu mine şi fă-te hoţ.

— Nici în iuptul capului n-oi face una ca asta — răspunse flăcăul —că nu-i un meşteşug cinstit!

—De ce te pripeşti —reluă omul —că doar nu-mi stă în cuget să te-nvăţ nimic rău. Vreau să-ţi arăt numai cum poţi să dobîndeşti ceva pe care nimeni nu poate pune mîna, fără să laşi vreo urma c-ai trecut pe-acolo.

Auzindu-i spusele, flăcăul se înduplecă. Porni în urma omului şi-n scurt timp învăţă atît de bine meşteşugul furtişagului şi ajunse aşa de dibaci, că de îndată ce punea el ochii pe ceva şi dorea să-l aibă, îl şterpelea fără pic de greutate.

Cel de-al doilea frate se întîlni, de asemenea, cu un om, şi acesta îl întrebă încotro se duce şi ce are de gînd să facă

— Nu ştiu încă ce —răspunse flăcăul —că nu m-am hotărît pînă acu'!

— Vino atunci cu mine, şi-am să te-nvăţ să citeşti în stele. Nu există pe lume meşteşug mai frumos decît ăsta, fiindcă afli tot ce vrei şi nimic nu-ţi rămîne ascuns.

Flăcăul se învoi şi învăţă meşteşugul atît de bine, că atunci cînd fu să plece, omul îi dărui,un ochean şi-i zise:

— Cu lucruşorul ăsta poţi vedea tot ce se petrece în cer şi pe pămînt, şi nimic n^o să-ţi rămînă ascuns.

Cel de-al treilea frate îşi începu ucenicia la un vînător şi acesta îi arătă atît de desluşit toate tainele meşteşugului, că flăcăul deveni un vînător iscusit. Cînd se pregăti de plecare, meşterul îi dărui o puşcă şi-i spuse:

— Cu puşca asta o să nimereşti negreşit orice vei ţinti !

Celui mai mic dintre fraţi îi ieşi, de asemenea, în cale un om,
care-l întrebă ce-ar vrea să se facă.

— N-ai vrea cumva să înveţi croitoria?

— Ba nici gînd! răspunse flăcăul. Nu-mi place de fel să stau aplecat cît e ziulica de mare şi să tot pigulesc cu acul, ori să mă chinuiesc cu fierul de călcat.

— Vorbeşti cam nesocotit, ţingăule —spuse omul —că la mine poţi învăţa un meşteşug cum nu-s multe şi pe care nu oricine îl poate deprinde!

Prîslea se lăsă înduplecat; porni în tovărăşia omului şi, dovedind sîrguinţă şi pricepere, învăţă meşteşugul cum nu se poate mai bine. După ce mîntui cu ucenicia şi fu gata să plece, meşterul îi dărui un ac, zicîndu-i:

— Cu acul ăsta îţi va fi în putinţă să coşi la loc orice lucru, fie că va fi moale ca oul, ori tare ca oţelul. Iar cusătura va fi atît de meşterit făcută, că nu va putea fi zărită de ochi omenesc, fiindcă nu lasă vreo urmă.

Cînd se împliniră cei patru ani, flăcăii se întîlniră cu toţii la răscruce, aşa cum fusese vorba. Se îmbrăţişară ei, bucuroşi, şi porniră împreună spre casa părintească.

— Ei, flăcăii tatii —se grăbi să le spună bătrînul, cu veselie — văd că iarăşi v-a adus vîntul pe-acasă!...

Fiecare prinse a-i povesti cum i-a mers, prin cîte îi fusese dat să treacă, şi ce fel de meşteşug învăţase. Cum tăifăsuiau ei sub un copac mare din faţa casei, bătrînul zise:

— Las' că vă pun eu îndată la încercare, să-l văd pe fiecare ce poate! Apoi, cătînd cu ochii în sus, grăi către cel de-al doilea fecior: Colo, în creştetul copacului ăstuia, priponit între două crăci, e un cuib de cintezoi. Ia să-mi spui: cîte ouă sînt în cuib?

Flăcăul care ştia citi în stele îşi îndreptă ocheanul spre cuibul cu pricina şi răspunse îndată:

— Cinci sînt, taică.

Atunci bătrînul zise către flăcăul cel mare:

— Du-te de ia ouăle, dar vezi să faci aşa ca pasărea de stă pe ele şi le clocească nici să nu simtă.

Hoţul cel îndemînatic se urcă în copac, scoase cele cinci ouă de sub pasăre, fără ca ea să simtă, şi le aduse lui taică-său. Bătrînul le luă, puse la fiecare colţ de masă cîte unul, iar pe al cincilea la mijloc şi-i zise vînătorului:

— Cu o singură împuşcătură, să-mi nimereşti toate ouăle astea drept prin mijloc.

Vînătorul îşi luă puşca, ochi şi nimeri toate ouăle deodată, cu o singură împuşcătură. Se vede treaba că

glontele ăsta era încărcat cu o pulbere care-l mîna din ou în ou...

— Şi acu' e rîndul tău —spuse bătrînul celui de-al patrulea fecior. Numai că nu e uşor de loc ce ţi-oi cere... Va trebui să coşi la loc spărturile de găoace, dar în aşa chip ca puişorii de sînt în ouă să nu păţească nimic.

Croitoraşul îşi scoase acul şi cusu ouăle aşa cum îl îndemnase taică-său.

După ce sfîrşi, hoţul se sui din nou în eopac şi puse ouăle în cuib, sub pasăre, fără ca ea să fi băgat de seamă ceva. Zburătoarea le cloci mai departe, ca şi cînd nu s-ar fi întîmplat nimic cu ele, şi, după cîteva zile, puişorii ieşiră din găoace. Şi erau la fel ca orice pui de cintezoi, numai că aveau cîte-o dungă roşie pe locul unde croitoraşul făcuse cusătura.

— Se cuvine să va laud din toată inima! se grăbi bătrînul să le spună feciorilor săi. Bag de seamă că nu v-aţi pierdut vremea în zadar, ba, dimpotrivă, v-aţi însuşit fiecare meseria cu iscusinţă, dar vorba e că încă nu ştiu pe care din voi să-l socotesc cel mai dibaci. . . Ei, cu vremea, nu mă tem că s-o dovedi şi asta. Că doar o să mai aveţi prilejul să arătaţi ce sînteţi în stare!

Nu trecu mult şi se zvoni prin ţară că pe fata împăratului a furat-o un zmeu.

De mîhnire multă şi amar, împăratul nu-şi mai găsea astîmpăr nici ziua, nici noaptea, şi-l munceau grijile cum să-şi scape fata. în cele din urmă porunci să se dea sfoară-n ţară că o va da de nevastă aceluia care o va scăpa din gheara zmeului şi o va aduce teafără acasă.

Auzind vestea, cei patru fraţi se vorbiră între ei:

— Ei, acu' s-a ivit prilejul să ne arătăm fiecare ce putem şi să dovedim care din noi e cel mai dibaci.

Şi luară hotărîrea să pornească de-ndată la drum şi s-o scape din robia zmeului pe domniţă.

— în ce loc se află, o să vă spUn eu îndată —zise cititorul în stele către ceilalţi şi privi prin ocheanul lui. Se uită ce se uită şi numai ce grăi din nou: O văd! Stă pe-o stîncă, tare departe de-aci, şi stînca asta e în mijlocul unei mări... Iar zmeul şade în preajma ei şi-o păzeşte.

După aceea, flăcăul se înfăţişă înaintea împăratului şi ceru să i se dea o corabie, ca să-i scape fata. Şi toţi patru fraţii porniră împreuna şi străbătură marea, pînă; ce

ajunseră la stînca unde se afla domniţa. Aci se adeveri tot ce **Spusese** cititorul în stele: fata sta mîhnită pe-un colţ de stîncă, iar lîngă ea dormea zmeul, cu capul în poala ei. Vînătorul cătă lung la locul unde se afla domniţa şi apoi zise:

— Nu, mă-ncumet să trag, că dacă aş da acum cu puşca în zmeu, aş vătăma-o şi pe fată!

— Atunci lasă-mă pe mine să-mi încerc norocul — zise hoţul.

Se strecură binişor pe după stîncă şi lucră atît de dibaci, că
zmeul nici nu simţi că nu-şi mai odihneşte capul în poala fetei şi-i dădea zor înainte cu sforăitul, de vuia marea. Bucuroşi nevoie mare că izbîndiseră, tuspatru fraţii se grăbiră să ducă domniţa pe corabie şi ridicară toate pînzele, să le vină şi vîntul într-ajutor. Dar în- tr-un tîrziu, zmeul se trezi şi, negăsind-o pe fată lîngă el, porni pe urma fugarilor, urlînd de mînie, că se cutremura văzduhul.

în clipa cînd ajunse în zbor deasupra corăbiei şi tocmai se pregătea să se năpustească asupra celor de pe punte, vînătorul ridică puşca şi, ţintindu-l, îl lovi drept în inimă. Dihania se prăbuşi din văzduh, dîndu-şi duhul, dar cum era coşcogeamite matahală, sfă- rîmă corabia, în cădere, de-o făcu ţăndări. Fugarii reuşiră să se agaţe cu mîinile de nişte scînduri, ca. să nu fie daţi la fund, şi plutiră o vreme pe mare, în voia valurilor. Dar primejdia sporea tot mereu, căci valurile deveneau din ce în ce mai ameninţătoare. Cînd văzu asta, croitoraşul nostru nu stătu mult la gînduri şi, luînd între degete acul vrăjit, se apucă să coasă scîndurile una de alta şi din cîteva împunsături făcu o plută. Avînd pluta la îndemînă, cei trei feciori prinseră să adune toate sfărîmăturile care pluteau pe valuri, iar croitoraşul le şi cosea pe dată, înnădindu-le din nou. Şi aşa cusu el pînă-n apusul soarelui, de făcu corabia la loc şi putură să-şi vadă mai departe de drum şi să ajungă sănătoşi acasă.

împăratul nu mai putu de bucurie cind îşi re văzu fata şi grai astfel către cei patru fraţi:

— Unul din voi se cade, pe drept, s-o ia de nevastă pe fata mea, dar care să fie acela, învoiţi-vă singuri, că eu nu mă pot hotărî !

Atunci se stîrni între ei o gîlceavă strașnică, fiindcă fiecare din ei se socotea vrednic să capete mîna domniței.

Cel de citea în stele vru să-și arate drepturile față de ceilalți și grăi:

— Ehehei, de n-aș fi zărit-o eu și nu v-aș fi spus unde se află, degeaba vă era toată dibăcia, așa că domnița mi se cuvine mie!

Dar hoțul nu se lăsă nici el mai prejos și zise

— Și la ce-ar fi folosit că ai zărit-o, de nu eram eu s-o fur chiar de sub nasul zmeului?! Nu vezi că domnița se cade să-mi fie mie nevastă, pe drept?

Vînătorul căută să curme gîlceava, fiindcă gîndea că el are cele mai multe drepturi.

— Ce tot vă ciorovăiți, măi oameni, nu vedeți că mie mi se cuvine domnița? Că e limpede ca lumina zilei: de nu-l nimeream eu, nu vă sfîșia pe toți zmeul ?

Iar croitorașul cătă la el și la ceilalți și grăi:

— Numai lauda e de voi, că de n-aș fi cusut eu corabia la loc, v-ați fi înecat cu toții și erați hrană bună peștilor! Ei, mai îndrăznește careva să spună că domnița nu trebuie să fie a mea ?!

Văzînd că gîlceava se aprinde tot mai mult în loc să se curme, împăratul hotărî așa:

— M-am socotit ce m-am socotit și gîndesc că fiecare din voi are aceleași drepturi la mîna fiicei mele, dar cum nu e chip s-o puteți lua toți, n-o s-o ia niciunul de nevastă, dar, în schimb, ca răsplată, vă voi da cîte-o parte din împărăție, ca să nu rămînă nimenea păgubit.

Flăcăilor le plăcu hotărîrea împăratului, fiindcă era dreaptă și cu tîlc adînc, și-i ziseră:

— E mai bine așa, măria ta, decît să fie vrajbă de-a surda între noi!

După aceea, se făcu împărțania și luă fiecare fecior cîte-o parte din împărăție. Și trăiră împreună, laolaltă cu bătrînul lor tată, bucurîndu-se de pace și fericire pînă la sfîrșitul zilelor.

CENUȘĂREASA

A fost odată un om putred de bogat și omului ăstuia s-a intim-

plat să-i cadă nevasta greu bolnavă. Şi cînd a simţit că i s-apropie sfîrşitul, femeia şi-a chemat la căpătii singurul ei copil, o fetiţă, şi i-a spus:

— Draga mamei, orice ţi s-ar întîmpla, cată să fii întotdeauna bună şi cu sufletul neîntinat.

Acestea zicînd, femeia îşi mai privi o dată copila şi închise ochii pentru vecie. Fetiţa se ducea în fiecare zi la cimitir şi plîngea amar la mormîntul maică-si. Cînd veni iarna, zăpada se aşternu ca o maramă albă peste mormînt, iar în primăvară, cînd razele soarelui o topiră, omul îşi luă o altă nevastă.

Femeia asta de-a doua îşi aduse în casă cele două fete pe care le avea. Fetele, nu-i vorbă, erau frumoase, dar pe cît de luminos le era chipul, pe atît de întunecat şi plin de răutate le era sufletul. Pentru fata cea vitregă începură a curge, de-aci înainte, zile pline de amărăciune.

— Ce, proasta asta se cade să stea cu noi în odaie?! o bruftu- luiră fetele. Cine vrea să mănînce n-are decît să muncească! La bucătărie cu ea, că acolo i-e locul!.. .

îi luară straiele ei cele frumoase, şi-o îmbrăcară c-o vechitură de rochie cenuşie şi o încălţară cu nişte papuci de lemn.

— Ian priviţi la domniţa asta mîndră, ce gătită e!... strigară fetele maşterei, luînd-o în rîs.

Şi-o duseră în bucătărie, într-un alai de batjocuri.

Aci o puseră să robotească din greu de dimineaţă şi pînă cădea noaptea: să se scoale pînă-n ziuă, să care apă, să aprindă focul, să facă demîncare şi să spele rufele. Şi ca şi cum asta n-ar fi fost de ajuns, cîte şi mai cîte nu mai puneau la cale cele două surori haine, ca să-şi bată joc de ea şi s-o necăjească într-una. Iar cînd nu mai prididea de cîtă treabă avea de făcut, ele zvîrleau lintea şi mazărea în cenuşă, de trebuia apoi s-o aleagă bob cu bob.

Seara, fata cădea frîntă de oboseală, că muncea de se spetea toată ziulica. Dar cum

n-avea un pat unde să-şi
întindă oasele trudite, se
cuibărea în cenuşă, lîngă
vatră, şi pînă şi somnul îi er

a

numai chin şi amar. Şi fiindcă din această pricină era totdeauna plină de cenuşă şi murdară, îi ziseră în rîs Cenuşăreasa.

Într-o zi, tatăl fetelor se pregătea să plece la un iarmaroc, şi mai înainte de a-şi lua rămas bun, apucă să le întrebe pe cele două fete vitrege ce daruri voiau să le aducă de acolo.

— Rochii frumoase —răspunse una.

— Ba mărgăritare şi nestemate —zise a doua.

— Da', ţie, Cenuşăreaso, ce-ţi doreşte inima să-ţi aduc? întrebă taică-său, într-un sfîrşit.

— Cea dintîi răsurică ce s-o anina de pălăria dumitale, la •întoarcerea acasă, pe aia s-o rupi, dragă tată, şi să mi-o aduci.

La iarmaroc, omul avu grijă să cumpere pentru fetele vitrege rochii frumoase, mărgăritare şi nestemate. în drum spre casă, cînd fu să treacă printr-un desiş înverzit, îl atinse o creangă de alun •şi-i dădu jos pălăria de pe cap. Atunci îşi aminti de rugămintea ■Cenuşăresei, rupse creanga şi-o luă cu sine. După ce ajunse acasă, dărui fetelor vitrege ceea ce dorise fiecare, iar Cenuşăresei, creanga de alun. Fata îi mulţumi din suflet şi, către seară, se duse la mor- mîntul maică-si, răsădi crenguţa în pămînt şi începu să plîngă atît de amarnic, că lacrimile picurară pe ramură şi-o udară. Şi crenguţa crescu mare şi se făcu o mîndreţe de copac. De trei ori pe zi se ducea Cenuşăreasa la mormîntul maică-si şi de fiecare dată zărea -o păsărică albă lăsîndu-se din zbor pe cîte-o creangă a alunului. Şi ori de cîte ori avea fata vreo dorinţă, păsărică i-o împlinea şi-i arunca din pom tot ce-i poftea inima.

Şi s-a întîmplat ca o dată împăratul să pună la cale o mare petrecere, care trebuia să ţină trei zile încheiate, şi a poftit la ospăţ pe toate fetele frumoase din împărăţia lui. Pasămite, împăratul gîn- dea că-n chipul ăsta fecioru-său o să aibă de unde să-şi aleagă mireasa. .. Cînd aflară că fuseseră şi ele poftite la petrecere, cele două surori nu-şi mai încăpură în piele de bucurie şi, chemînd-o pe Cenu- şăreasă, îi porunciră:

— Vin' de ne piaptănă, auzi? Şi treci de lustruieşte-ne şi condurii ! Ba încheie-ne şi catarămile, că ne ducem la petrecerea de la palatul împăratului!

Fata făcu precum i se poruncise, dar plînse cu lacrimi amare, din pricină c-ar fi dorit şi ea să se ducă la petrecere. Şi fiindcă-i plăcea tare mult să dănţuiască, se rugă de maică-sa vitregă să se îndure şi s-o lase şi pe ea.

— Ce-mi aud urechile, Cenuşăreaso ?! se. prefăcu a fi uimită maştera. Eşti toată plină de. praf şi murdărie şi-ncă mai năzuieşti a te duce la petrecere!... Poftim: n-ai nici o rochie mai ca lumea pe tine şi niciîncălţări în picioare n-ai, şi-ai **Vrea** să dănţuieşti ?!...

Dar cum fata stărui cu lacrimi în ochi în rugămintea ei, maştera păru să se-nduplece şi-n cele din urmă zise:

— Ia uite ici: am răsturnat o strachină de linte în cenuşă, şi de eşti în stare ca-n două ceasuri să-mi alegi toată lintea, atunci o să te îngădui să mergi la petrecere!

Cenuşăreasa ieşi în grădină pe uşa din dos şi prinse a striga:

— Blînde porumbiţe, şi voi, turturele, şi voi, păsări ale cerului, veniţi cu toatele de-mi ajutaţi s-alegem lintea:

„Bobul bun, ici, în ulcică, Iar cel rău în guşulică. . . "

N-apucă să sfîrşească bine vorbele astea şi numai ce sosiră-n zbor două porumbiţe albe şi intrară pe fereastră în bucătărie. După aceea se iviră două turturele şi apoi, într-un lung alai, veniră toate zburătoarele cerului, lopătîncl uşurel din aripi. Şi se aşezară cu toatele în jurul vetrei, făcîndu-şi loc în cenuşă. Porumbiţele clă- tinară din căpşor şi începură să ciugule ele întîi: pic, pic, pic, apoi toate celelalte începură să ciugule şi ele, pic, pic, pic, pînă ce aleseră boabele cele bune şi umplură strachina vîrf cu ele. Nu trecuse nici un ceas de cînd păsărelele se apucaseră de ales lintea şi acum mîntuiseră treaba şi-şi luară zborul pe fereastră afară. Fata îi duse mamei vitrege strachina şi se bucura în gîndul ei, crezînd c-o vor lua şi pe ea la petrecere. Dar maştera i-o tăie scurt:

— Nu, fată, degeaba te ţii scai de mine, nu te pot lua cu noi, că n-ai nici straie frumoase şi nici să dănţuieşti nu ştii, şi tare mi-e teamă c-ai să fii numai de risul lumii.

Cenuşăreasa se porni atunci pe plîns, şi dacă văzu asta, maică-sa vitregă îi zise:

— Ei, hai, dacă pînă-ntr-un ceas eşti în stare să-mi alegi din cenuşă două străchini de linte, să ştii că te iau şi pe tine!.. .

Dar în gîndul ei maştera îşi zicea: „Las' că n-o să poată să facă una ca asta, nici în ruptul capului!"

După ce vitrega răsturnă două străchini de linte în cenuşă,- fata se duse în grădină, pe uşa din dos, şi strigă:

— Blînde porumbiţe, şi voi, turturele, şi voi, păsări ale cerului, veniţi cu toatele de-mi ajutaţi s-aleg lintea:

„Bobul bun, ici, în ulcică, Iar cel râu în guşulică..."

N-apucă să sfîrşească bine vorbele astea şi numai ce sosiră-n zbor două porumbiţe albe şi intrară pe fereastră în bucătărie. După aceea se iviră două turturele şi apoi, într-un alai, veniră toate zburătoarele cerului, lopătînd uşurel din aripi. Şi se aşezară cu toatele în jurul vetrei, făcîndu-şi loc în cenuşă. Porumbiţele clă- tinară din căpşor şi începură să ciugule ele întîi: pic, pic, pic, apoi toate celelalte începură să ciugule şi ele, pic, pic, pic, pînă ce aleseră boabele cele bune şi umplură strachina vîrf cu ele. Nu trecuse jumătatea de ceas şi păsărelele isprăviră de ales toată lintea şi zburară iar pe fereastră afară.

Fata îi duse mamei vitrege străchinile cu linte şi se bucura în gindul ei, crezînd că de astă dată o vor lua şi pe ea la petrecere. Dar maştera se împotrivi şi acum:

— Degeaba te omori cu firea, că tot n-o să te iau cu noi! Nu vezi: n-ai nici straie frumoase şi nici să dănţuieşti nu te pricepi. .. Ce, vrei să ne fie ruşine cu tine ?!

îi întoarse apoi spatele şi plecă la petrecere cu fetele ei cele fudule.

După ce rămase singură-singurică în toată casa, Cenuşăreasa se duse la mormîntul mamei sale şi, aşezîndu-se sub alun, grăi:

— Alun aş drag, alunaş, Scutur ă-t-e, rogu-te-aş, Şi mă-mbracă-n strai de-argint — Numa-n aur şi argint !

Pasărea cea albă, care se afla în alun, numai ce-i zvîrli de sus o rochie ţesută toată în aur şi argint şi-o pereche de conduri cu alesături de mătase şi argint.

Cenuşăreasa se îmbrăcă în grabă şi se duse la petrecere. Dar maştera şi cu fetele ei n-avură cum s-o recunoască, zicîndu-şi că era pesemne vreo fată de împărat de pe alte plaiuri, atît arăta de frumoasă în rochia ei ţesută din fire de aur şi argint. La Cenuşăreasă nu se gîndiră nici

o clipă, căci o credeau acasă, lîngă vatră, alegînd lintea din cenuşă.

De cum o zări pe fată, feciorul împăratului îi ieşi înainte, o prinse de braţ şi-o pofti la joc. Şi nici că mai vru să dănţuiască cu vreo altă fată. O ţinea mereu de mînă, şi cînd s-apropia cineva s-o poftească la danţ, îi zicea de la obraz:

— Nu se poate, că dănţuieşte numai cu mine!

Dănţuiră împreună şi, pe la ceasul cînd se îngîna noaptea cu zorile, fata vru să se ducă acasă.

— Merg şi eu cu tine, că vreau să-ţi ţin de urît cit o dura drumul — îi zise feciorul împăratului.

Dar, de drept, el dorea să afle cît mai degrabă a cui era mîn- dreţea asta de fată. . Fata-i scăpă însă printre degete ca prîsnelul şi, ajungînd acasă tot într-o fugă, se ascunse în porumbar. Feciorul de împărat aşteptă pînă ce veni tatăl fetei şi-i spuse că fata cea străină, cu care dănţuise el toată vremea, se pitulase în porumbar. Moşneagului numai ce-i trecu un gînd prin minte: „Ei, drăcia dracului! Nu cumva o fi Cenuşăreasa?!" Dar degeaba se grăbi să deschidă uşa porumbarului, că nu zări pe nimeni înăuntru. Cînd intrară cu toţii în casă, o găsiră pe Cenuşăreasă stînd în cenuşă, îmbrăcată în aceleaşi straie rufoase dintotdeauna. Şi numai lumina slabă a unui opaiţ care pîlpîia pe cămin lumina încăperea.

Pasămite, Cenuşăreasa se furişase cu dibăcie afară din porum- b ar, alergase într-un suflet la alun, se dezbrăcase în pripă de straiele cele frumoase şi le pusese pe mormînt, iar pasărea cea albă le luase de-acolo, de nu se mai putea desluşi nimic. Apoi fata se îmbrăcase iar în trenţele ei rufoase şi se aşezase în cenuşă, lîngă vatră.

A doua zi, petrecerea se porni din nou la palatul împărătesc; şi, după ce părinţii şi surorile ei vitrege plecară într-acolo, Cenuşăreasa se grăbi să se ducă la alun, şi-i zise:

— Alunaş drag, cilunaş, Scutură-te, rogu-te-aş, Şi mă-mbracă-n strai de-argint — Numa-n aur şi argint!

Atunci păsărică îi aruncă o rochie şi mai frumoasă decît cea din ajun. Şi cînd veni fata la petrecere, îmbrăcată în mîndreţea aceea de rochie, se minunară toţi de frumuseţea ei nemaivăzută. Pasămite, feciorul de împărat

stătuse pînă atunci ca pe ghimpi şi-o tot aşteptase să vină... Cînd o văzu apărînd, i se luă parcă o greutate de pe inimă şi, ieşindu-i în întîmpinare, o pofti de îndată la joc. Şi ţinînd-o de mînă, parcă să n-o piardă, dănţui toată vremea numai cu ea. Iar de venea s-o poftească cineva la joc, el îi zicea:

— Nu se poate, că dănţuieşte numai cu mine!

Cînd se lăsară negurile nopţii, fata vru iar să i se piardă urma, dar tînărul crai luă seama din vreme şi se furişă după ea, ca să vadă unde se duce. Vezi însă că fata făcu ce făcu şi-i scăpă de sub ochi, strecurîndu-se în grădina din dosul casei, unde crescuse de ani şi ani un păr mare şi frumos, încărcat cu pere minunate.

Fata se caţără printre crăci, sprintenă ca o veveriţă, şi feciorul de împărat îi pierdu urma. Aşteptă el din nou, pînă ce veni tatăl fetei, şi-i zise:

— Fata cea străină şi frumoasă mi-a scăpat iar şi, după cît îmi dau cu presupusul, s-a ascuns în rămurişul părului ăstuia.

Şi moşneagului îi trecu din nou prin gînd: „Ei, drăcia naibii! Măre, n-o fi cumva Cenuşăreasa?!.

Luă o scară, o priponi de copac şi urcă pînă-n vîrf, cercetînd de-a rîndul crăcile, dar de găsit -nu găsi pe nimeni tupilat în frunziş.

Cînd părinţii şi surorile vitrege se reîntoarseră acasă şi intrară în bucătărie, o găsiră pe Cenuşăreasă lîngă vatră, stînd în cenuşă, ca întotdeauna. Vezi bine că şi de data asta o luase înaintea lui taică-său şi, furişîndu-se pînă la alunul cel fermecat, lăsase acolo mîndreţea de straie şi se îmbrăcase cu zdrenţele-i ponosite şi rufoase.

A treia zi, Cenuşăreasa aşteptă pînă ce plecară din nou părinţii şi surorile vitrege şi-apoi se duse iar la mormîntul maică-si şi-i grăi pomului:

— Alunaş drag, alunaş, Scutur ă-te, rogu-te-aş, Şi mă-mbracă-n strai de-argint — Numa-n aur şi argint!

De astă dată, păsărică îi aruncă o rochie atît de frumoasă şi de strălucitoare, cum nu s-a mai văzut alta pe lume, iar condurii erau cu totul şi cu totul numai din fir de aur. Cînd se ivi la petrecere îmbrăcată cu rochia aceea, oaspeţii nu mai ştiură ce să mai zică, uimiţi de atîta frumuseţe nepămînteană.

Feciorul de împărat dănţui iarăşi numai cu dînsa, şi de venea vreunul şi căuta s-o poftească la joc, numai ce-i zicea aceluia, drept în faţă:

— Nu se poate, că dănţuieşte numai cu mine!

Cînd să se ivească zorile, Cenuşăreasa dădu iar să plece pe nesimţite, dar feciorul de împărat se luă numaidecit după dînsa. Şi se întîmplă ca zgîtia de fată să se strecoare cu atîta d.băcie, că. tinărul crai îi pierdu şi de astă dată urma.

Vezi însă că el pusese la cale un vicleşug, poruncind să se ungă. din vreme treptele cu smoală. Şi cînd Cenuşăreasa coborî în goană, cîteva trepte, condurul din piciorul sting îi rămase agăţat în smoală. Feciorul de împărat îl ridică, şi-n palma lui stătea acum un condur mic şi drăgălaş, împletit cu totul şi cu totul din fir de aur. A doua zi se grăbi să se ducă la tatăl fetelor şi, arătîndu-i condurul, îi zise:

— Fata pe-al cărei picior se va potrivi condurul acesta, numai aceea îmi va fi nevastă juruită, şi de nici o alta, în afară de ea, n-am nevoie!

Cînd auziră spusele tînărului crai, cele două fete ale maşterei se bucurară grozav, fiindcă şi ele aveau piciorul micuţ. Cea mai mare se duse cu pantoful în iatac şi, de faţă cu mamă-sa, dădu să-l încalţe. Dar pas de-l încalţă, dacă poţi! Degetul cel mare nu încăpea de fel, că tare mic mai era condurul!.. Dacă văzu asta maştera, se întunecă la faţă, dar nu pregetă să-i pună-n mină un cuţit, zicîndu-i:

-— Ce mai aştepţi? Taie-ţi degetul de la picior, că o să fii curînd împărăteasă şi n-o să mai trebuie să umbli pe jos!

Fata îşi reteză degetul, şi cu chiu cu vai încălţă condurul. Apoi, abia putînd să-şi stăpînească durerea, se înfăţişă înaintea tînărului crai, şi acesta, urcînd-o pe cal, lîngă el, porni cu ea către casă, socotind-o aleasa inimii lui. Dar vezi că drumul de înapoiere ducea pe dinaintea mormîntului, şi cînd fură să treacă pe acolo, numai ce auziră pe cele două porumbiţe strigînd dintre crăcile alunului:

— Vai, condurn-i tare mic: Parcâ-n cleşte,-aşa o strînge / Şi-năuntm-i numai sînge, Că tot curge pic cu pic. Nu-i mireasa-adevărată ! Ea-i pe-aproape şi te-aşteaptă. ..

Atunci feciorul de împărat cătă mai cu luare-aminte la piciorul fetei şi băgă de seamă că sîngele curgea din el, fără contenire. Pe loc întoarse calul şi, ducînd fata acasă, le zise părinţilor că aceasta nu-i mireasa cea adevărată. Apoi mai adăugă c-ar dori să încerce şi cealaltă fată condurul.

Fata de-a doua se duse în iatac, şi cînd dădu să încerce condurul, ce să vezi! Vîrful piciorului i se potrivea ca turnat, dar călcîiul era prea mare şi rămăsese afară, oricît se strădui ea. Dacă văzu maştera asta, se îngălbeni de ciudă, dar nu stătu mult la gînduri şi, punîndu-i un cuţit în mînă, o îmboldi:

Ce te mai canoneşti degeaba! Nu vezi că aşa nu-i chip să-l încalţi ?... Taie-ţi din călcîi şi gata! Că o să fii în curînd împărătească şi n-o să mai trebuie să umbli pe jos

!Fata reteză din călcîi şi, cu chiu vai, abia de putu să încalţe condurul. Apoi, stăpînindu-şi cu greu durerea, se înfăţişă înaintea fiului de împărat. Acesta o aburcă pe cal, lingă sine, şi plecă cu ea spre casă. Dar cînd trecură prin dreptul alunului, porumbiţele prinseră din nou să dea zvon:

■— Vai, conduru-i tare mic : Parcă-n cleşte,-aşa o strînge ! Şi-nâuntru-i numai sînge, Că tot curge pic cu pic.. Nu-i mireasa-adevăratd ! Ea-i pe-aproape şi te-aşteapta. . .

Feciorul de împărat se uită cu mai multă luare-aminte la piciorul fetei şi băgă de seamă cum podidea sîngele din el, de-i umpluse ciorapul alb, pînă sus.

întoarse calul şi, ducînd-o pe mireasa cea mincinoasă acasă, o lăsă plocon părinţilor ei:

— Nici asta nu-i cea adevărată! grăi el, cu mînie-n glas. Au nu mai aveţi vreo altă fată şi nu vă înduraţi s-o daţi de la voi?

— Nu, nu mai avem alta! răspunse tatăl fetelor. Da', cum să spun.. de la nevasta dintîi mai am una, o biată Cenuşăreasă, da' nici vorbă, nu poate fi ea mireasa!.

Feciorul de împărat ceru să-i fie adusă înainte, dar maştera sări cu gura, de parc-ar fi fost muşcată de şarpe:

— Nu, nu se poate, înălţimea ta, că e prea rufoasă! Nu se cuvine să se arate în lume în halul în care e!.

Dar tînărul crai ţinu morţiş s-o vadă şi stărui într-atît, că pînă la urmă trebuiră s-o cheme, vrînd-nevrînd. Vezi însă că fata avusese grijă să se spele din vreme pe mîini şi pe obraz şi cînd se înfăţişă feciorului de împărat, se înclină înainte-i, iar el îi întinse pantoful de aur. Fata se aşează pe un scăunel, scoase din picior papucul de lemn ce trăgea cîteva ocale şi încălţă condurul, care-i veni ca turnat. Si cînd se ridică fata şi tînărul crai îi privi chipul, o recunoscu pe dată, că doar ea era domniţa cu care dănţuise şi care-l robise cu frumuseţea-i fără pereche. Şi nu-şi putu stăpîni strigătul::

— Asta-i mireasa cea adevărată!

Maştera şi cele două fiice ale ei încremeniră de spaimă auzindu-L ce zice, şi ciuda le învenină într-atît, că se traseră la faţă şi se făcură galbene ca şofranul. Dar feciorul de împărat nu le învrednici nici măcar c-o căutătură şi, luînd-o pe Cenuşăreasă pe cal, lîngă sine„ porni cu ea către casă. în clipa cînd trecură prin dreptul alunului, cele două porumbiţe albe ca neaua prinseră a ciripi, dînd'zvoană bucuroase:

— Vezi, conduru-i tare mic, Dar de strîns, de fel n-o strînge, Şi-nâuntru nu e sînge, Că n-a curs măcar un pic ! Ea-i mireasa^adevărată, Mult dorită şi visată!

După ce strigară vorbele astea, îşi luară amîndouă zborul şa rotindu-se, se aşezară uşurel pe umerii

fetei, una la dreapta şi alti, la stînga. Şi au rămas aşa, pe umerii Cenuşăresei, tot timpul cît s-a prăznuit nunta împărătească

.PRIETEŞUGUL DHSITRE ŞOARECE Şt PISICĂ

A fost odată o pisică şi pisica asta s-a intimplat să facă cu- noştinţă cu un şoarece. Şi i-a vorbit atîta pisica de marea dragoste şi prietenie ce-i poartă, că şoarecele s-a învoit să locuiască împreună în aceeaşi casă şi să se îngrijească amîndoi, deopotrivă, de cele necesare traiului.

Şi într-una din zile, pisica îi zise şoricelului:

— Nu mai e mult pînă să înceapă a fulgui şi, de nu ne-om îngriji din vreme să facem provizii pentru la iarnă, să ştii c-o să răfc- dăm de foame. Iar în tine, mare temei nu pot pune, că firav şi micuţ cum eşti, n-o să fii în stare să te avînţi pretutindeni, şi, chiar de-ai îndrăzni s-o faci, pînă la urmă tot ăi nimeri într-o cursă.

Sfatul pisicii era cum nu se poate mai bun. Şi amîndoi găsiră cu cale să cumpere din tîrg o ulcică plină ochi cu untură. De cumpărat au cumpărat-o ei repede, dar vorba e că nu ştiau unde s-o pună, ca să fie la adăpost de orice furtişag. Chibzuiră ei îndelung; şi, într-un sfirşit, pisica grăi cu însufleţire:

— Eh, bine că i-am dat de rost! în biserică o ascundem, şorice- lule. Auzi tu, în biserică!. .. Nici că se poate găsi vreun locşor mai ferit decit ăsta. Din lăcaşul sfînt nu cutează nimeni să ia măcar un capăt de luminare. Şi ştii unde-o pitim ? Sub altar. Şi n-o să ne atingem de untură, decît atunci cînd ne-om afla la mare strîm- toare.

Şoricelul prinse ulcica de-o toartă, pisica o prinse de alta şi, fără ca să fie văzuţi, o puseră în siguranţă. Dar vezi că timp prea multicel nu se scurse şi pe pisică o apucă

pofta de untură. . Şi pentru ca şoricelul să nu intre la vreo idee că pleacă de-acasă aşa. tam-nesam, îi zise:

— Aoleu, da' uitucă mai sînt!. Ştii, dragă Chiţişor, m-a rugat o verişoară să-i botez feciorul. Şi are o mîndreţe de copil, nu alta, alb ca spuma laptelui şi doar pe bot şi pe spate stropit cu cîteva pete castanii. Cred că te-nvoieşti să-i fac binele ăsta. Şi-oi rămîne şi eu altă dată acasă, să deretic în locul tău.

Da' mai e vorbă?! răspunse şoricelul. Du-te sănătoasă, surată, iar de-o fi să mănînci niscaiva bucate mai alese, gîndeşte-t

e

şi la mine! Că tare poftă aş avea să beau şi eu un strop de vinişor de ăla dulce şi roşu, de la botez...

Dar nimic nu era adevărat din tot ce îndrugase pisica!.. N-avea nici o verişoară, şi nimeni n-o rugase să fie naşă la vreun botez. Alta ii era însă ţinta, şi-o porni întins la biserică. Se strecură în altar şi, scoţînd ulcica din ascunzătoare, începu să linciu- iască untura. Şi linse din ea şi linse, pînă ce dădu gata toată pojghiţa de deasupra. După un prînz bun, parcă-ţi vine şi chef de preumblare. Aşa se întîmplă şi cu pisica noastră. Porni agale la drum, luînd la rînd acoperişurile caselor din oraş, şi într-un sfîrşit socoti că nu i-ar strica să se însoreascâ.

Se întinse lîngă un cocoş de tablă, în bătaia soarelui, şi de cîte ori îi venea în minte ulcica cu untură, îşi lingea mustăţile de plăcere. Şi cum se simţea în largul ei, nu se îndură să plece degrabă de acolo, şi abia pe seară se întoarse acasă.

— în sfîrşit, iată-te din nou aici. . Trag nădejde c-ai avut parte de-o zi plină de voioşie şi că ţi-a plăcut mult.

— Asta aşa-i. Mi-a mers tare bine! răspunse pisica.

— Da' ia spune-mi: ce nume a căpătat pruncul? întrebă şoricelul împins de curiozitate.

— „începilă" ! mormăi morocănos pisica, lăsînd să se înţeleagă că întrebările o plictisesc.

— „începilă"!. se miră şoricelul. Da' curios nume mai e, surioaro! Sau aşa se obişnuieşte în familia voastră?

— Ce te priveşte pe tine ce nume ne dăm?! Sau poate crezi cumva că numele pe care ţi l-au moştenit feciorii e mai breaz!... N-am ce zice, „Fură-firmituri" e straşnic de frumos!

Mai trecu oleacă de vreme şi pisicii îi veni iar cheful să se înfrupte din untură.

— Nici n-ai idee cît de greu îmi vine să-ţi zic... — se adresă ea şoricelului -— că iar trebuie să plec de-acasă! Nu-mi lua în nume de rău că te las să îngrijeşti singur de toate treburile gospodăriei, da' am fost chemată din nou să fiu naşă. Zău c-aş fi refuzat, da' poţi să te împotriveşti, cînd s-a născut plodul c-o dungă albă în jurul gîtului?!..

Şoricelul era bun din fire şi nici prin gînd nu-i trecea că pisica îl înşală. Se învoi şi de data asta, dar mîţa socoti că e cazul să fie mai prevăzătoare. Strecurîndu-se pe un

drum mai ocolit, o luă prin spatele zidului ce înconjura oraşul şi ajunse la biserică tocmai la vremea potrivită. Scoase ulcica din ascunzătoare şi nu se opri din mîncat pînă ce nu o goli pe jumătate. Şi lingîndu-se pe bot, îşi spuse: „Abia acu' îmi dau seama că numai ce mănînci singur îţi
ticneşte!" Şi i se părea că fapta ei merită toate laudele şi că dintre cele mai frumoase.

De îndată ce păşi pragul uşii, şoricelul o întîmpină cu bucurie şi-o întrebă iar:

— Da' ăstuia ce nume i-aţi pus?

— „Jumătăţilă!" răspunse pisica, parcă plictisită de întrebare.

— „Jumătăţilă?" Ia nu mai glumi cu mine, că de cînd sint n-am auzit un nume ca ăsta! Uite, pun rămăşag pe ce vrei că nu-l găseşti trecut nici în călindar!.

Dar pisica nu luă în seamă vorbele şoricelului şi se duse de se întinse pe cuptor, că de, era obosită. .

Curind îi lăsă din nou gura apă după bunătatea de untură şi nu-şi mai afla locul de poftă ce-i era.

— „Trei lucruri sînt bune pe lumea asta" ! vorba proverbului — zise ea şoricelului, într-o seară. Şi chiar aşa s-a nimerit şi cu mine, că iar trebui să fiu naşă.. Şi, închipuieşte-ţi, finul meu e negru la păr, ca smoala, şi numai lăbuţele-i sînt albe. Ehe, o dată la zece ani se întîmplă una ca asta!. Ce zici, n-ai să te superi dacă plec şi azi de acasă?

— De supărat nu mă supăr — răspunse şoricelul — da' tare curioase mi se par numele celor doi fini ai dumitale! „începilă", „Jumătăţilă"... Zău că mă pun pe gînduri!

— Nu mă mir deloc de ceea ce spui. De, dacă cucăi tot timpul între patru pereţi, încotoşmănat, în scurteica aia cenuşie !. Ai, se vede, gărgăuni ţi se năzare cine ştie ce. Aşa se întîmplă dacă nu ieşi pe afară să vezi lumea decît noaptea!.

Şoricelul nu prea luă în seamă vorbele pisicii, şi, cît aceasta lipsi, deretică prin casă, de-o făcu lună. în răstimpul ăsta, nici miţa cea lacomă nu stătu degeaba, ci dădu gata restul de untură ce mai rămăsese în ulcică. „Abia acu-nţeleg eu că liniştea-ţi vine numai după ce ai sfîrşit de mîncat ultima îmbucătură!" îşi zise pisica,

mulţumită, şi se întoarse acasă către miezul nopţii, sătulă şi umflată ca un pepene. Cum păşi pragul, şoarecele îi ieşi în întîmpinare, întrebînd-o ce nume i-au pus celui de-al treilea plod:

— Eh, parcă te văd că n-o să-ţi placă nici ăsta!. spuse mîţa, ţîfnoasă. „Isprăvilă" — aşa-i zice.

— „Isprăvilă" ! se minună şoarecele. Tare curios nume, zău! Nici în cărţi nu l-am întîlnit... Auzi: „Isprăvilă"!... Şi barem de-aş şti ce înseamnă!

Văzînd că nu poate scoate nimic de la pisică, şoarecele clătină din cap a lehamite şi, cuibărindu-se în aşternutul său, se culcă

.Şi îiftini'plat că din noaptea aceea nimeni n-a mai rugat-o pe pisică."sa 'fie naşă.

Veni iarna, se aşternură zăpezile şi, din pricina îngheţului şi a nămeţilor, nu mai era chip de găsit nimic de-ale mîncării pe afară.

Într-o bună zi, şoarecele îşi aduse aminte de provizia pe care o făcuseră şi-i zise mîţei:

— Pisicuţo dragă, nu crezi că ar fi timpul să mergem la locul cu pricina şi să aducem acasă ulcica pe care am păstrat-o? Uite vezi, mie-mi şi lasă gura apă. . . Mm, ce-o să ne mai placă!.. .

. — Da' ce, zic eu că n-o să-ţi placă l îl luă mîţa în răspăr. Ba bine că nu!. .. Şi-ai linciui cu limba, că tare-i harnică, pînă n-ar mai rămîne nimic din untură!...

Au pornit-o ei la drum şi cînd au ajuns, găsiră ulcica la locul ei, aşa cum o puseseră. Vorba vine c-au găsit-o chiar aşa, că untură în ea nu era nici de leac. ..

— Acuma m-am dumerit eu ce s-a întîmplat! zise şoarecele, cu obidă. Şi iese la lumină ce fel de prietenă îmi eşti!. .. Ai mîncat toată untura, în cele trei dăţi cînd ai fost naşă, chiar aşa cum ziceai: Ai făcut întîi începutul, adică i-ai pus numele lui „începilă", apoi ai mîncat untura pe jumătate, adică i-ai pus numele lui .„Jumătăţilă", apoi...

—■ Ia ascultă, ai să taci odată!... se înfurie pisica. încă o vorbă de mai aud, şi te mănînc pe loc!., .

— „Isprăvilă" !.. . apucă şoricelul să-i zică.

Şi cum îşi sfîrşi vorba, dintr-o săritură pisica fu lînga el şi, apucîndu-l de ceafă, îl şi înghiţi.SĂLĂŢICA

A fost odată un om şi o femeie, şi oamenii ăştia de ani şi ani tot tînjeau să aibă un copil. Şi-ntr-un sfîrşit, femeia rămase cu încredinţarea că soarta s-a îndurat de ei şi le-o bucura bătrîneţele, aducîndu-le ceea ce-şi doreau ei atît de fierbinte.

În spatele casei acelor oameni se deschidea o ferestruică, şi de-ţi aruncai privirea prin ea, zăreai întinzîndu-se de jurimprejur, pînă hăt-departe, o grădină neasemuită, încărcată cu cele mai minunate flori ale

pămîntului şi cu tot soiul de legume dintre cele mai alese şi mai gustoase. Dar vezi că grădina asta era înconjurată de un zid înalt, mai înalt de cîteva ori decît statul de om, şi nimeni nu se încumeta să se caţăre pe el şi să pătrundă înăuntru, fiindcă tot pămîntul dintre meterezele cele groase se afla în stăpînirea unei vrăjitoare. Şi avea iazma puterea să robească cu vrăji pe orice voinic şi să dea piept cu cel mai uriaş dintre uriaşi şi să-l doboare în ţărînă. Din pricina asta era temută de orice suflare omenească ce-şi avea sălaşul prin locurile acelea.

Şi se întîmplă ca într-o bună zi femeia să stea la fereastră şi Să privească la minunăţiile din acea grădină...

Cum privea ea aşa, deodată îi atrase luarea-aminte un strat pe care creşteau cele mai frumoase salate din lume. Şi aveau salatele astea frunze atît de verzi şi de fragede, că pe femeie o cuprinse o mare poftă să guste din ele. Da' ştii, poftă, nu glumă! Din zi în zi creştea tot mai aprigă dorinţa asta în sufletul femeii şi, din pricină că ştia bine că n-o să şi-o poată îndeplini niciodată, se uscă de tot şi faţa îi era parcă suptă de sînge şi încrîncenată de durere. Băr- batu-său, sărmanul, tare se mai înspăimîntă, băgînd de seamă cît e de schimbată de la un timp. Şi într-un amurg se îndemnă s-o întrebe:

— Ce-ţi lipseşte ţie, dragă nevastă, de te-au copleşit nourii gîndurilor?

—■ Ah, bărbate — oftă femeia — să ştii că de nu mi-o fi în putinţă să mănînc din salata care creşte în grădina din spatele casei noastre, multe zile n-oi mai avea de trăit şi m-oi stinge!. ..

Dar omul îşi iubea nevasta mai mult docît orice pe lume, şi de aceea îşi zise: „Decît s-o ştiu că se stinge de dorul ăsta, mai bine mi-oi pune viaţa-n primejdie şi i-oi aduce salată, să mănînce cit i-o fi voia şi să-şi potolească chinul!"

Aşteptă el să se lase geana amurgului peste toate şi, sărind sprinten peste gardul cel înalt, ajunse în grădina vrăjitoarei. Se duse apoi glonţ la stratul încărcat cu salate, smulse un mănunchi zdravăn şi-l aduse soţiei sale. Iar femeia nici nu mai ştiu cum îi umblară degetele pregătind-o şi o îmbucă pe nerăsuflate, cu mare poftă. Şi atît de mult îi plăcu, atît de mult, că în ziua următoare o cuprinse o şi mai mare poftă să mănînce salată. De-ai fi zis că de-acu' numai cu leguma asta o să-şi ducă traiul toată viaţa!...

Dar vezi că, între timp, salatele se terminaseră şi femeia începu iar să le ducă dorul şi să nti-şi mai găsească astîmpăr. Şi atunci omul, ca s-o liniştească, se pregăti să înfrunte din nou primejdia. Abia se lăsă amurgul, că se şi căţără pe zid, cu gîndul să treacă dincolo cit mai degrabă. Totul părea să meargă fără nici o oprelişte, şi după multă trudă omul simţi deodată că pusese piciorul pe pămînt. Ajunsese, în sfîrşit, în grădină, dar cînd dădu să-şi ridice ochii, ce-i fu dat să vadă? Vrăjitoarea sta proţăpită în faţa lui şi-l privea cu nişte ochi, să-l îngheţe, nu altceva! Şi cu glas încărcat dc mînie se răsti la el:

— Cum de-ai îndrăznit să-mi calci grădina şi să-mi furi ca un tilhar bunătatea de salată?! Să ştii că îndrăzneala asta o să mi-o plăteşti şi n-o să-ţi ticnească prea bine ce ţi-oi face!...

— Ai milă de mine şi îndură-te — se milogi omul — că doar n-am pus mîna de plăcere pe bunul domniei tale, ci împins de grea nevoie m-am hotărît să săvîrşesc o asemenea faptă! Odată, pe cînd privea în grădină de la fereastra noastră, i-a fost dat nevesti-mi să vadă salata asta, şi de atunci i-a rămas inima la ea şi tot rîvneşte s-o mănînce. Şi atît tînjea după buruiana asta, că i s-ar fi stins cu siguranţă zilele de nu apucam să-i aduc vreo cîtcva, să guste măcar o dată tlin ele !

Luă seama vrăjitoarea la vorbele omului şi se cam îmbună văzînd că erau spuse din suflet. Şi numai ce-i zise:

— Bine, omule, las' să fie aşa cum spui tu! Iacătă, am să-ţi îngădui să iei din grădină cîtă salată ăi pofti, dar numai de te învo- ieşti să-mi dai pruncul pe care-l va aduce pe lume soţia ta!... Şi să nu-i duci grija, că la mine o să-i meargă mai bine ca acasă, şi, o **sări** corcolesc, şi o să-l drăgălesc ca o mamă bună.

De înspăimîntat ce era, omul nu mai îndrăzni să i se pună împotrivă şi-i făgădui tot ce-i ceruse

Nu trecu mult şi femeia născu o fetiţă. Dar părinţii n-avură parte să se bucure de ea, că vrăjitoarea se şi infiinţă a doua zi după naştere şi luă cu sine copila, după cum fusese învoiala. Şi iazma ii puse numele Sălăţica. Acu', cum să vă spun eu, să mă înţelegeţi: prunc mai frumos ca ăsta, nu cred să mai fi fost la vremea aia sub soare şi nici c-o mai fi vreodată! Cînd minunea asta de fată împlini douăsprezece primăveri, vrăjitoarea o închise într-un foişor pierdut în adîncul unui codru. Şi nici un muritor n-ar fi fost în stare să ajungă pînă la ea, că nici trepte şi nici uşă nu avea turnul acela înalt şi singuratic, ci, sus de tot, sub acoperiş, doar o ferestruică prin care abia de răzbătea soarele. De cite ori venea vrăjitoarea la fată, numai ce se apuca să-i strige, de se cutremura, pădurea poşte împrejur:

Sălăţica,-odor frumos, Dă-ţi cosiţele în jos !

că alt chip să ajungă la ea nu avea.

Cum auzea glasul ascuţit al vrăjitoarei, fata îşi lua cozile lungi şi grele şi, după ce le trecea de cîteva ori de după un cîrlig priponit în uşorul ferestruicii, le lăsa să cadă în jos. Şi erau cozile lungi de douăzeci de coţi — ba şi mai bine — că ajungeau pînă în dreptul unde sta vrăjitoarea. .. Ei„ acu' treaba era uşoară, şi-ntr-o clipită se căţăra băbuşca pînă la fată!

Se scurseră aşa anii şi iată că-ntr-o zi, un fiu de împărat se întîmplă să se abată prin acel afund de codru şi să treacă pe lîngă turnul cel înalt.

Şi poate că s-ar fi şters în zarea întunecată, fără ca măcar să-şi arunce o privire asupra foişorului, de nu i-ar fi vrăjit auzul un cîntec dulce, mîngîios, cum nu-i mai fusese dat să asculte- vreodată. Cuprins de înfiorare, feciorul de împărat îşi opri fugarul şi stătu în loc să asculte. . .

Oare cine-şi torcea dorul prin cîntecul acela duios? Sălăţica, sărmana!. . . Şi cînd dădea drumul cîntecului să se cearnă în văzduh, i se părea că timpul se scurge mai uşor şi mai repede şi că, parcă, nu o mai apasă atît nourii singurătăţilor.

După ce se sfîrşi cîntecul, fiul de împărat cobori de pe cal şi dădu să găsească poarta, să urce la aceea care-i îneîntase inima. Dar oricît căută el, nu fu chip să afle nici un loc pe unde.şă poată intra în foişor. Şi cu inima plină de obidă se întoarnă la palatul împărătesc. Dar vezi că de atunci linişte nu mai putu să-şi afle... îi pătrunsese în inimă

fiorul cîntecului şi-l vrăjise. Nu trecea zi să nu gonească pe cal, pînă în acel afund de pădure, s-o asculte pe draga lui.

Şi se întîmplă ca odată, pe cînd stătea îndărătul unui tuf an, să zărească venind într-acolo o uscătură de femeie, cu ochii răi. Era chiar vrăjitoarea cea haină! Şi numai ce începu iazma să strige:

— Sălăţica,-odor frumos, Dă-ţi cosiţele în jos /

Sălăţica se grăbi să-şi arunce cozile şi vrăjitoarea urcă pe ele pînă sus, la ea.

„Dacă asta ţi-e scara pe care te urci în foişor —■ îşi zise în sinea lui feciorul de împărat — apoi, lasă, c-am să-mi încerc şi eu norocul!"

A doua zi veni iar în pădure şi aşteptă pînă se lăsă bine amurgul. Apoi prinse a striga, aşa cum o auzise pe bătuşcă:

■— Sălăţica,-odor frumos, Dă-ţi cosiţele în jos!

Cît ai clipi, cozile cele lungi şi grele se lăsară pînă în pămînt şi fiul de împărat urcă pe ele, pînă sus. N-am să vă spun ce spaimă a tras biata fată, cînd s-a trezit cu făptura aceea care aducea a om, ca şi ea, dar parcă era mai altfel. .. Că, vezi, pînă atunci nu-i fusese dat să vadă alt chip decît al bătăiei.

Dar feciorul de împărat prinse a-i vorbi cu blîndeţe şi-i povesti că, de cînd o auzise cîntînd, inima i se zbătea în piept, chinuită de un dor, şi că, pînă a o nu fi văzut, nu-şi găsise alinare şi pace, tînjind tot mereu s-o aibă în faţa ochilor şi să-i mărturisească dragostea lui.

Fata luă seama îndelung la vorbele flăcăului şi, încet-încet, se topi teama din sufletul ei. Şi cînd el o întrebă de vrea să-l ia de bărbat, Sălăţica simţi în inima ei că flăcăul ăsta o s-o iubească mai mult decît vrăjitoarea, şi cum mai era, pe deasupra, mîndru la chip şi tînăr ca tinereţea, fata îşi lăsă mina în mîna lui a încuviinţare.

Apoi grăi încetinel:

— Drag mi-ar fi să plec chiar acum cu tine, dar cum să cobor din foişorul ăsta? De vrei să mă scapi, eu îmi dau

cu gîndul să facem aşa: de cîte ori oi veni, să aduci cu tine cîte un fuior de mătase. Eu le-oi împleti şi oi face o scăriţă, şi cînd oi socoti că-i de ajuns, voi cobori cu ea şi tu mă vei urca pe cal, ca pe aleasa inimii, să-ţi fiu mireasa ta..

.Şi s-au înţeles amîndoi ca el să vină la ea numai seara, şi să păzească regula asta ca ochii din cap, fiindcă în timpul zilei obişnuia să calce pe acolo băbuşca.

Veni vrăjitoarea o zi, veni două, dar, pasămite, nimic nu-i păru schimbat în purtările fetei. Pînă ce nu scăpă Sălăţica, într-o dimineaţă, întrebînd-o:

— Rogu-te, mătuşică, ia să mă lămureşti: cum se face că tu eşti mai grea, cînd te trag sus, decît tînărul fecior de crai?

— Ah, copil rău şi nesocotit, ce-mi aud urechile ? ! începu să strige şi să se văicărească vrăjitoarea. Totdeauna am crezut că, aducîndu-te să trăieşti în foişorul ăsta, te-oi despărţi de lume şi de ispitele ei, dar văd c-ai fost mai isteaţă decît mine şi m-ai păcălit.

Şi-n minia ei turbată, vrăjitoarea apucă coadele fetei, le răsuci pe mîna stingă, iar cu dreapta apucă o foarfecă... Şi, harşt! ii reteză părul! Cozile cele frumoase ca aurul, care unduiau în bătaia vîntului, căzură pe podea, fără viaţă...

Vrăjitoarea se înveninase într-atîta în inima ei şi prinsese atîta ură pe biata fată, că porunci să fie lăsată într-o pustie, unde Sălăţica avea să ducă de aci înainte un trai chinuit şi plin de amar. Dar vezi că nu făcu numai atît, blestemata!...

în ziua în care o izgonise pe fată, vrăjitoarea se apucă şi legă de cîrligul ferestrii cozile pe care le tăiase. Şi cînd veni feciorul de împărat strigă:

— Sălăţica,-odor frumos, Dă-ţi cosiţele în jos!

iazma dădu drumul la cozi şi le lăsă pînă în dreptul flăcăului.

Feciorul de împărat urcă la fel ca în toate celelalte dăţi, dar cînd ajunse sus, ce-i fu dat să-i vază ochii? în loc s-o afle pe iubita lui Sălăţica, înainte-i sta o iazmă uscată, care-l scormonea cu nişte ochi răi şi înveninaţi.

— Aha!. . . cîrîi ea în batjocură. Ai venit să-ţi iei iubita, dar pasărea cea măiastră nu mai e în cuib şi nici nu i se mai audecîn- tecul!... A vrăjit-o o mîţă meşteră şi mîţa asta o să-ţi scoată şi ţie ochii! De-acu' să te împaci cu gîndul c-ai pierdut-o pe Sălăţica şi că niciodată n-o s-o mai vezi. . .

Feciorul de împărat îşi pierdu cumpătul de durere şi, în desperarea lui — cum nu mai avea nimic care să-l mai lege de lumea asta — se aruncă din înaltul foişorului.

Dar vezi că nu se vătămă de moarte, ei numai ochii i se înţepară în nişte scaieţi şi-şi pierdură lumina. Bietul flăcău rătăcea prin pădure, ca omul fără vedere, şi-şi potolea foamea numai cu rădăcini şi poame sălbatice. Şi toată vremea nu făcea altceva decît să plîngă în hohote şi să suspine amar după iubita lui cea pierdută în veci.

Rătăci el astfel cîţiva ani şi într-un sfîrşit se nimeri să ajungă în pustia în care-şi ducea zilele Sălăţica, îndurînd o viaţă de chin şi osîndă împreună cu cei doi gemeni ai ei, un băiat şi o fetiţă, pe care-i adusese pe lume între timp.

Şi cum mergea el aşa, orbecăind, numai ce auzi un glas ce i se păru a-i fi cunoscut. Alergă el înspre partea de unde venea glasul şi, deodată, Sălăţica se pomeni că-i răsare în cale acela care era tatăl copiilor ei şi care-i era mai drag ca orice de pe lume ! Şi mistuită de fericire, i se aruncă la piept, plîngînd.

Şi să vezi minune mare, două din lacrimile acelea îi atinseră omului ochii, limpezindu-i pe dată... Şi iarăşi putu să vadă şi să se bucure de toate, ca mai înainte!.. .

Feciorul de împărat o duse pe aleasa inimii lui în împărăţia sa şi trăiră cu toţii încă multă vreme în fericire şi pace.BĂTRÎNUL SULTAN

A fost odată un ţăran şi ţăranul ăsta avea un cîine tare credincios, pe care-l chema Sultan. Dar vezi că anii cei neîndurători trecuseră-şi f>este bietul cîine, şi acum era nevolnic cu totul din pricina bătrineţii, şi-şi pierduse toţi dinţii din gură, de nu mai putea să roadă nici măcar un os, dar'mite să înşface vreo dihanie care s-ar fi sumeţit să se abată prin ogradă.

Şi se întîmplă ca într-una din zile ţăranul să şadă cu nevastă-sa afară, pe prispa casei şi, cum tăifăsuiau ei de una de alta, omul aduse vorba şi despre cîine:

— Să ştii, femeie, că mîine îl duc pe ţarină şi-i trag un glonţ în cap, că tot nu mai e bun de nimic!

Cînd auzi ce hotărîre luase bărbatu-său, pe femeie o copleşi mila de biata vietate împovărată de anii bătrîneţilor şi nu se putu opri să nu-i zică:

— Atîta amar de ani ne-a slujit, păzindu-ne cu credinţă, aşa că şi-a plătit prea destul bruma de hrană care s-ar cuveni să i-o mai dăm acu', cînd e la capătul vieţii.

— Ascultă ici, bre femeie — spuse omul, cu năduf — mie îmi pare că nu prea vorbeşti cu chibzuială! Ia gîndeşte-te bine: ce să mai facem cu el, că nici urmă de dinte nu mai are în gură şi n-aş crede că s-ar mai putea găsi vreun hoţ aşa de prostănac, care să se teamă de lătratul lui. N-ar fi nici o pagubă de ne-am descotorosi de un asemenea păzitor straşnic!. . Iar dacă-i vorba că ne-a slujit pînă acu', apoi să nu uiţi că totdeauna l-am ţinut pe mîncarc bună!.

Bietului cîine, care-şi însorea mădularele bătrîne n-u departe de locul acela, îi fu dat să audă toate vorbele lor. Şi-l cuprinse o mîhnire adîncă la gîndul că ziua de mîine era ultima v a vieţii lui şi că nu mai avea să apuce asfinţitul soarelui. . Dar cum legase bun prieteşug cu un lup, aşteptă pînă ce se lăsă bine seara şi, furi- şîndu-se

din ogradă, o apucă pe
cărarea codrului, către
bîrlogul cumătrului, să vadă
ce-o zice şi el de treaba asta.
Se jelui în faţa lupului pînă
nu mai putu şi-şi căină amar
soarta care-l aştepta

Dar lupul nu-i luă în seamă văicărelile şi-i zise:

— Ascultă, frate-miu, da' pentru ce te pierzi matale aşa cu firea şi socoţi că de-acu' ţi-au intrat zilele în sac? Că doar oi găsi eu un şiretlic să te scap de toate grijile ce te apasă! Şi uite că l-am şi găsit!.. . Mîine dimineaţă, după cum ştii, stăpinu-tău o s-o pornească la coasă, împreună cu nevastă-sa, pe fîneaţa de lîngă pîrîu şi-o să-lia cu ei şi pe copilaş, că n-au cu cine-l lăsa acasă. După cum li-e obiceiul, socot c-o să-i găsească un loc umbros la adăpostul unui tufiş şi l-or lăsa acolo să doarmă, cît or sta ei să cosească postaţa de loc. Iar tu, numai atîta să faci: aşază-te lîngă dînsul, ca şi cum ai vrea să-l păzeşti... Şi cînd oi gîndi că e timpul, o să ies din ra- riştea pădurii şi o să răpesc copilul. Tu, frate-miu, de-o să vezi asta, să-ţi iei picioarele la spinare şi să te ţii după mine, ca şi cum ai vrea să-mi smulgi din gheare prada. Iar la o răscruce, eu i-oi da drumul şi tu-l vei aduce peste puţin, viu şi nevătămat.. De-aici înainte, stăpînii tăi or să rămînă pe deplin încredinţaţi că le-ai salvat viaţa feciorului lor, şi nici o primejdie n-o să te mai pască, ci te vei bucura numai de dragoste şi recunoştinţă. Şi n-o să mai duci lipsă de nimic şi vei huzuri numai în bine.

Planul pe care-l urzise lupul era cum nu se poate mai bun, şi cîinele se bucură în sinea lui că avea un prieten aşa de iscusit, care să-l scape de la ananghie. Şi lucrurile se petrecură întocmai cum le chitise cumătrul lup. Cînd îşi văzu copilaşul în gura lupului, ţăranul dete un ţipăt, de parcă l-ar fi muşcat un şarpe de inimă. . . Dar clipele de spaimă şi întristare nu ţinură mult. Şi cînd ţăranul nu mai nădăjduia c-o să-şi mai vadă vreodată copilul în viaţă, numai ce se pomeni că i-l aduce bătrînul Sultan şi i-l lasă la picioare, în iarbă. De bucurie că-şi vede feciorul, care-i era mai drag decît sufletul, omul nostru se simţea în al nouălea cer. Şi luînd cîinele în braţe, îl mîngîie cu duioşie şi-i spuse:

— De-acu', moşneagule dragă, nimeni n-o să te mai supere cu nimic, şi cît te-or ţine zilele, ştiu c-o să te bucuri de hrană din belşug.

Cum nevastă-sa nu era departe de el, omul se grăbi să-i zică:

— Femeie hăi, ia dă tu o fugă pînă acasă, de-i pregăteşte moşneguţului ăsta o papară de-aia straşnică, şi vezi de înmoaie în ea şi nişte colaci! Că pe asta nu trebuie

s-o apuce cu dinţii, şi i-o tihni. .. Şi mai vezi de-i pune şi o pernă de pe crivatul meu, da' una moale, că i-o dăruiesc să-i ţină de culcuş.

Trecură ele zilele, dar bătrînul Sultan n-avea de ce să se plîngă, că ducea un trai îndestulat, cum nici prin vis nu-şi visase. Şi într-o seară, numai ce se pomeni cu lupul în ogradă. Pasămite, venise să audă ce mai e nou şi ca să-şi arate bucuria că ccle puse la cale de el izbîndiseră atît de bine... Dar cînd fu să-şi ia rămas bun, cumătrul îl întrebă aşa, parcă într-o doară.

— Mă frate-miu, faţă de binele pe care ţi l-am făcut socot că n-o să fii aşa de hain şi o să închizi şi ţu ochii de m-oi abate din cînd în cînd să-i găbjesc lui stăpînu-tău cîte un mieluţ mai gras! Că vezi tu, vremurile-s amarnice şi-i greu al naibii s-o scoţi la capăt..

— Ba la asta să nici nu te gîndeşti! îi răspunse cu hotărîre cîinele. Cît oi trăi, îi rămîn credincios stăpînului meu şi nu mă fac părtaş.la o asemenea netrebnicie.

Lupul gîndi că bătrînelului său prieten îi ardea de şagă şi nu-i luă în serios vorbele. Ba chiar se strecură în aceeaşi noapte în ograda omului, cu gîndul să-i înşface mielul cel mai dolofan. Vezi însă că Sultan avusese grijă să-i spună lui stăpînu-său ce urzea lupul, aşa că ţăranul era pregătit. Luase un ţăpoi şi cînd mi ţi-l încolţi, vai de mama lui ce a păţit, că l-a tăbăcit de toţ şi i-a muiat omul oasele! Lupul scăpă doar cu fuga şi cînd fu să treacă pe lingă cîine, îi şuieră din goană:

— Ticălosule, aşteaptă numai, c-o să mi-o plăteşti cu vîrf şi îndesat!

A doua zi, nici nu se iviră bine zorile, că lupul se şi grăbi să-l pornească pe prietenul său, porcul mistreţ cel colţat, către ograda omului. Şi-i trimise poruncă lui Sultan să vină cît mai degrabă în pădure, că aveau ei o judecată de încheiat!.. Şi cît se strădui cîinele, nu fu chip să-şi găsească alt chezaş mai acătării decît o pisică amărîtă ca vai de ea şi şontoroagă de un picior. . Cînd
0 porniră la drum, mîţa începu să se salte anevoie pe cele trei picioare tefere, de-ai fi zis că mergea numai pe o parte şi,, de durere, coada
1 se zbîrli toată.

Cumătrul lup şi mistreţul cel colţat veniseră mai de multişor în poiana străjuită de doi paltini uriaşi, unde era

vorba să se facă judecata, şi priveau cum zoresc pe şleaul pădurii cîinele şi pisica.

Cum priveau ţintă, numai ce li se păru că duşmanii se apropiau de ei, aducînd cu sine şi o sabie! Pasămite, luaseră drept sabie coada săltată în sus a pisicii... Şi cum pisica îşi arunca trupul cînd pe două picioare şi cînd pe unul, cei doi crezură că se apleacă de şale ca să culeagă pietroaie din mers, să-i bată zdravăn cu ele! Văzînd cum stă treaba, amîndoi prietenii începură să tremure de frică şi, zbughi! Mistreţul se pitulă în nişte tufişuri, iar lupul sări într-un aluniş.

Mare le fu mirarea celor doi călători, cînd nu aflară pe nimeni în poiană... Se întîmplă însă că mistreţul nu se ascunsese tocma

ibine'şi cum tufişul nu prea era înalt, vîrful urechilor îi ieşea afară, din ascunzătoare.' Văzînd-o pe mîţă că tot cată împrejur şi amuşină aerul, mistreţul îşi ciuli urechile să prindă cel mai mic zgomot, nu cumva să-l ia fără veste. Dar cum frunzişul mereu se mişca, mîţa crezu că-i vorba de vreun şoarece care se zbenguie şi se repezi într-acolo, înfigîndu-şi cu furie dinţii în urechea mistreţului. Iar acesta sări în sus de doi coţi şi prinse a răcni: — Ai milă şi cruţă-mă! Vinovatul s-a ascuns ici, în aluniş! Cîinele şi pisica îşi îndreptară privirile într-acolo şi-l zăriră pe lup cum da să se ascundă. Cum n-avea ce mai face, pe lup îl apucă amarul şi ruşinea că se arătase atît de fricos şi fu mulţumit să se şteargă gîlceava dintre el şi ciine şi să lege iarăşi prieteşug amîndoi.

ŞARPELE ALB

De mult, tare de mult, trăia un împărat, şi împăratul ăsta era

vestit în toată împărăţia pentru înţelepciunea lui. Şi nimic nu-i rămînea ascuns din cîte se întîmplau pe lume, de-ai fi zis că-i veneau prin văzduh veşti despre lucrurile cele mai tăinuite.

Şi-avea împăratul ăsta un obicei tare ciudat. La fiecare prînz, după ce strîngea masa şi nu se mai afla nimeni de faţă, un servitor credincios trebuia să-i mai aducă încă un taler. Dar vezi că talerul ăsta era acoperit, şi nimeni, nici chiar servitorul cel credincios nu ştia ce-i înăuntru, din pricină că împăratul nu descoperea talerul şi nu se apuca să mănînce din el pînă ce nu rămînea singur.

Vreme îndelungată s-au petrecut lucrurile aşa cum erau ele rînduite, dar vezi că-ntr-o zi, ridicînd talerul de la masă, servitorul fu cuprins de o atît de aprigă curiozitate, că nu şi-o mai putu stă- pîni şi duse talerul în odăiţa lui.

După ce zăvori el uşa cu grijă, descoperi talerul şi, ce să vezi, în el se afla un şarpe alb! îl privi ce-l privi şi, pasămite, din ce-l privea mai mult i se trezea o poftă tot mai grozavă să guste din- tr-însul. Şi cum nu se putu înfrina, tăie o bucăţică din şarpe şi o duse la gură. Abia apucase s-o atingă cu limba, că şi auzi la fereastra odăiţei un zvon de glasuri subţirele ca un ciripit. Dar tare ciudat mai era şi ciripitul ăsta! Se apropie binişor de fereastră, trase cu urechea, şi abia atunci putu să-şi dea seama că

ciripitul venea de la un stol de vrăbii, care sporovăiau între ele povestindu-şi una alteia pe unde s-au mai preumblat şi cîte au mai văzut prin cele cîmpii şi păduri. ..

Pasămite, gustînd din carnea şarpelui, omul căpătase darul de a înţelege graiul păsărilor.

Şi s-a întîmplat că tocmai în ziua asta să-i piară împărătesei inelul ei cel mai de preţ. Pe cine altul ar fi putut să cadă bănuiala, dacă nu pe servitorul cel credincios! Că doar singur el avea îngăduinţa să umble nestingherit prin toate încăperile palatului... împăratul îl chemă la sine şi, după ce-l făcu ca pe o albie de porci ocărîndu-l cum îi venea la gură, îl ameninţă că, dacă pînă mîine-n zori nu-i va spune numele adevăratului făptaş, el va fi socotit hoţul şi-o să-şi primească osînda meritată.

în zadar încercă servitorul să-şi dovedească nevinovăţia, căci urechile împăratului rămaseră surde la orice vorbă de a lui. Şi, pînă la urmă, împăratul numai că nu-l goni din faţa sa, şi nu-şi schimbă defel hotărîrea. Cum îi sîngera inima de teamă şi amărăciune, servitorul coborî în grădina palatului, cu gîndul că acolo o să poată chibzui mai în voie în ce chip ar putea să scape din încurcătura asta.

Drept prin mijlocul grădinii curgea un pîrîiaş şi pe malul lui se odihnea un cîrd de raţe. Stăteau raţele astea una lîngă alta liniştite şi, curăţindu-şi penele cu ciocul, vorbeau despre cine ştie ce lucruri de-ale lor.

Servitorul se opri în loc să le asculte şi îndată prinse ce-şi ziceau în taină. Pasămite-şi povesteau pe unde alergaseră toată dimineaţa şi ce bunătăţi găsiseră în drumul lor. La un moment dat, una din raţe zise cu năduf:

— Mi-a picat ceva greu la stomac şi nu ştiu ce-o fi anume, dragi surate!. Mă gîndesc că s-ar putea să fie inelul pe care l-am văzut sub fereastra împărătesei... că zorită cum eram, l-am înghiţit fără să-mi dau seama. .

Servitorul se bucură de cele auzite şi, înşfăcînd-o de pene, alergă cu ea la bucătărie şi-i spuse bucătarului:

— Ia te uită ce-ţi adusei!.. . Tai-o, că-i curge unsoarea de grasă ce e!.

Bucătarul o cîntări în mină şi-i răspunse:

— Bine zici, bre omule. Raţa asta şi-a dat destulă osteneală să se îngraşe. . . S-a îndopat, nu glumă, şi, după cîte văd, aşteaptă cam de multişor să fie friptă!..

Bucătarul nu mai pregetă de fel şi, luînd un cuţit, îi tăie gîtul. După aceea o spintecă şi în stomacul ei găsi într-adevăr inelul împărătesei.

De astă dată, servitorul putu să-şi dovedească uşor şi pe deplin nevinovăţia. Şi cum împăratul voia să-şi repare nedreptatea să- vîrşită, îi îngădui să-şi facă cunoscută orice dorinţă. Ba chiar îi făgădui că o să-l urce în rang şi o să-i dea dregătoria cea mai de cinste de la curtea lui. Vezi însă că servitorul se scîrbise de ajuns de purtarea împăratului şi refuză totul. Şi numai un cal ceru şi bani de drum. Cum ar mai fi avut inimă să rămînă măcar un ceas în slujba aceluia care-l nedreptăţise atît de amarnic

şi care-l mai amenințase şi cu.moartea, după toate!..

.După ce-i fu împlinită rugămintea, omul nostru o porni la drum, în lumea largă. Şi într-o zi, cum trecea el pe lîngă un iaz, numai ce văzu trei peşti rătăciţi într-o încîlcitură de stuf, zbătîn- du-sc. din răsputeri să ajungă iar în apă. Deşi se spune că peştii sînt muţi, uite că omului nostru îi fu cu putinţă să-i audă văietîn- du-se că li-e dat să piară într-un chip atît de jalnic. . .

Şi inima lui bună îl făcu să se înduioşeze de soarta lor. Coborî dc pe cal de îndată şi, intrînd în stuf, dădu drumul peştilor în apă. Nu vă mai spun ce bucurie era pe ei, şi cum se mai zbenguiau prin undele uşoare!.. . Şi scoţîndu-şi tustrei căpşoarele la suprafaţa apei, îi ziseră:

— Niciodată n-om uita că ne-ai scăpat de la pieire şi te-om răsplăti aşa cum se cuvine!

Omul nostru urcă iar în şa şi călări mai departe. Şi cum mergea el aşa, după un timp i se păru că aude un glas înfundat, care venea parcă din nisip, de sub picioarele calului. îşi aplecă el urechea şi deodată desluşi totul. O regină a furnicilor se văicărea amarnic, de-ţi venea să-i plîngi de milă:

— Ce bine ar fi dacă oamenii ne-ar lăsa în pace şi nu şi-ar mai îndrepta spre noi animalele lor neîndemînatice !.. Uite, neghiobul ăsta de cal o să-mi strivească fără milă, cu copitele lui grele toate furnicile !.

Auzind-o ce zice, omul coti pe o cărare lăturalnică, şi regina furnicilor îi mulţumi din toată inima:

— Niciodată n-om uita binele pe care ni l-ai făcut şi te-om răsplăti aşa cum se cuvine !

Drumul ducea acum printr-o pădure. Şi cum mergea el cu calul la pas, într-un paltin rămuros numai ce văzu o pereche de corbi, care-şi zvârleau puii din cuib cîrîind cu înverşunare:

— Hai, căraţi-vă odată de aici, că nu mai putem să vă dăm demîncare ! De acu' sînteţi destul de mari ca să vă puteţi hrăni şi singuri.

Bieţii puişori zăceau la pămînt şi, tîrîş, se străduiau să-şi întindă aripioarele, văicărindu-se într-una:

— Vai nouă, copilaşi neputincioşi ! Cum să fim în stare să ne hrănim singuri, dacă nu ştim încă să zburăm ? Şi ce alta ne mai rămîne decît să pierim aici de foame ? I...

Flăcăul cel milostiv scoase de sub şa săculeţul lui cu merinde şi, fără să ia în seamă că n-o să mai aibă cu ce-şi potoli foamea, împrăştie în iarbă toate bucatele. Săltînd pe picioruşele lor slabe, puii de corb se apropiară îndată de locul acela şi ciugulira din merinde pînă ce se săturară, appi grăiră:

— Niciodată n-om uita de fapta ta bună şi te-om răsplăti aşa cum se cuvine !

Vezi însă că pădurea aceea sălbatică era întinsă de tot şi, după ce-o străbătu cu fugarul gonind vreme de multe zile prin ea, omul nostru se nimeri să ajungă într-un sfîrşit în cetatea de scaun a unei mari împărăţii. Se miră el de îmbulzeala care domnea pe uliţe şi i se păru ciudată zarva nepotolită din jurul lui, dar află curînd care era pricina. Un buciumaş al împăratului vestea poporului că fata craiului lor îşi caută un soţ. Şi că acela care ar dori s-o ia de nevastă va fi supus la o grea încercare. Iar de nu va izbuti s-o ducă la bun sfîrşit, va plăti cu viaţa îndrăzneala lui nesăbuită. Şi mai vestea buciumaşul, spre ştiinţa tuturor, că mulţi flăcăi au încercat pînă acuma să dobîndească mîna domniţei, dar că toţi au plătit încercarea cu viaţa.

Flăcăul nu se înspăimîntă de cele auzite şi grăbi spre palatul împărătesc, fiindcă ardea de nerăbdare s-o vadă pe domniţă. De cum o văzu, rămase vrăjit de atîta frumuseţe şi, uitînd de orice primejdie, se înfăţişă împăratului, cerîndu-i-o de soţie.

Şi împăratul îndată dădu poruncă să fie supus la încercarea cea grea.

Un alai de curteni se porni cu el către mare, şi cînd ajunseră la ţărm, drept în faţa lui, unul din ei numai ce aruncă în valuri un inel de aur.

—■ Ei, acu' scoate-l din fundul apelor ! grăi împăratul. Şi mai adause măria sa: Da' ia aminte că ori de cite ori vei ieşi la suprafaţă fără inel, vei fi din nou azvîrlit în valuri, pînă vei pieri !.

Toţi cei de faţă îl socoteau pierdut, şi în adîncul inimii lor le părea rău de flăcăul ăsta atît de frumos, dar vezi că n-aveau cum să schimbe lucrurile .. îl lăsară singur pe ţărmul cel pustiu al mării şi flăcăul parcă nici nu-i văzu cînd plecaseră, atît era de îngîn- durat. Şi tot chibzuia ce

să facă şi cum s-o dreagă, ca să poată scoate inelul din adîncul apelor. Şi cum stătea el pierdut în gînduri, numai ce văzu trei peşti înotînd spre ţărm. Pasămite, erau cei trei peşti cărora le scăpase viaţa ! Peştele din mijloc purta în gură o scoică şi, înotînd cu ea pînă la mal, o lăsă la picioarele flăcăului

Se miră flăcăul de întîmplare — cum era să nu se mire ! — şi după ce ridică scoica de jos, o desfăcu. Şi ce să vezi, găsi înăuntru inelul de aur !.. . Chiuind de bucurie, porni tot într-o goană să-l aducă î pârâtului, fiind nerăbdător să-şi primească cît mai degrabă răsplata făgăduită. Dar mîndrâ fecioară de împărat, de îndată ce auzi că flăcăul nu era de o seamă cu ea la rang şi avere, nici nu mai voi să audă de el şi ceru

să fie supus la a doua
încercare

2
3
4.

.Şi după ce cobori în grădină, împrăştie ea singură în iarbă, chiar cu mîna ei, zece saci de mei, după care le porunci slujitorilor:

— Pînă mîine, înainte de răsăritul soarelui, să culeagă tot meiul şi să nu lipsească nici măcar un singur bob !

Flăcăul rămase în grădină, să împlinească voia domniţei, şi se tot zbătea cu gîndul cum s-ar putea culege atîta groază de mei. Dar vezi că nu-i veni în minte nici o idee mai acătării. Şi sta tot timpul abătut, sub povara mîhnirii, aşteptînd ca în zorii zilei să fie dus la moarte. Şi iată că primele raze ale soarelui se revărsară asupra grădinii şi parcă nici nu le văzu flăcăul, de întristat ce era. Dar lumina lor vie îl făcu să-şi ridice ochii din pămînt, şi ce văzu atunci nici nu-i veni a crede. Zece saci, umpluţi pînă în vîrf, stăteau rînduiţi frumos, unul lîngă altul, şi nu lipsea nici măcar un bob din meiul pe c.are-l risipise domniţa în iarbă.

Pasămite, în timpul nopţii venise acolo regina furnicilor, însoţită de întreg poporul ei de furnici, şi erau mii şi mii, că se înnegrise iarba de ele. Micile gîngănii, recunoscătoare, începură să culeagă meiul cu hărnicie şi nu-şi încetară munca pînă ce nu-l adunară tot şi-l strînseră în saci.

Nici nu apucă bine să răsară soarele, că domniţa şi coborî în gradină. Şi mută de uimire rămase cînd văzu că flăcăul izbutise şi în coa de-a cloaa încercare. Ei, dar trufia tot nu şi-o putu înfrînge cît de cît şi se pomeni că-i zice:

— Ai izbîndit, nu-i vorbă, în cele două încercări, da' eu soţie tut n-o să-ţi fiu, pînă ce nu mi-oi aduce un măr din pomul vieţii !.. .

Şi cu toate că nici prin gînd nu-i trecea pe unde o creşte pomul ăsta fără seamăn, flăcăul o pomi în căutarea lui, hotărît să umble cît l-or ţine picioarele, deşi multă nădejde să dea de dînsul nu prea avea Bătuse el cale lungă, străbătuse trei împărăţii, dar de aflat, nu putuse să afle de fel pe unde o creşte pomul ăsta al vieţii, căci nimeni nu ştia.

într-o noapte se întîmplă să poposească într-o pădure şi-şi făcu culcuşul sub un copac. Cum nu mai putea de oboseală şi era gata- gata să-l prindă somnul, numai ce auzi că se mişcă ceva prin crengile copacului şi un măr de aur îi căzu în mînă. în acelaşi timp, zvîrrr! trei corbi îşi

luară vînt din copac şi, aşezîndu-i s? pe genunchi, îi grăiră astfel:

— Află, dar, că noi sîntem cei trei puişori de corb, care am fi pierit de foame, de nu ne-ai fi venit tu într-ajutor. Acu' nu mai sîntem chiar atît de plăpînzi, că între timp am crescut şi noi

Şi auzind că ai pornit în căutarea pomului vieţii, ne-am adus aminte de binele ce ni l-ai făcut odată şi am pornit în zbor peste munţi şi ape, hăt departe, pînă la capătul pămîntului, unde se înalţă pc o stîncă pomul ăsta nemaivăzut. Şi aşa s-a făcut de ţi-am adus mărul.

De bucurie, flăcăul se simţea într-al nouălea cer şi se întoarnă degrabă la palatul împărătesc, de-i aduse frumoasei domniţe mărul cel de aur. De astă dată, fata de împărat nu mai avu ce zice şi nici de călcat cuvîntul nu şi-l călcă. împărţiră ei mărul vieţii în două şi se apucară să-l mănînce amîndoi odată. Şi să vezi minune: inima domniţei pe loc fu cuprinsă de pojarul dragostei !. Şi începu a-l iubi pe flăcău, cum nu mai iubise pe nimeni pînă atunci. Şi au trăit ei în deplină fericire, pînă la adînci bătrîneţe.

PRIVIGHETOAREA pEA CINTĂTOARE ŞI JUCĂUŞĂ

fost odată un om, şi omul ăsta a trebuit să plece pe neaştep

A

tate,într-o lungă călătorie. Şi luindu-şi el rămas bun de la cele trei fiice ale lui, le întrebă ce-ar dori să le ¿ducă de pe cele meleaguri străine.- Fata cea mare pofti să-i aducă mărgăritare, cea mijlocie — pietre nestemate, iar cea mică îi zise:

— Dragă tată, eu îmi doresc o privighetoare cintătoare şi jucăuşă.

— Bine, fata mea, dacă oi găsi-o„ sa ştii c-am să ţi-o aduc ! o asigură taică-său.

Le sărută apoi pe cîteşitrele şi o porni lă drum.

Cînd veni timpul să se întoarcă acasă, avu grijă să cumpere mărgăritare şi pietre nestemate pentru cele două fete mai mari, dar vezi că pentru fie-sa a mică nu putuse să găsească privighetoarea cintătoare şi jucăuşă. în zadar îşi pierduse vremea căutînd pretutindeni, că, pînă la urmă, tot n-o află. Lucrul ăsta îl mîhni peste măsură, şi cum să nu-l fi mîhnit, cînd fata a mică îi era copilul cel mai drag.

Porni omul nostru pe drumul de întoarcere şi, după o bucată bună de drum, nimeri într-o pădure. Drept în mijlocul/acelei păduri se înălţa o mîndreţe de palat, că-ţi bucura inima văzîndu-l. Iar mai încolo, pe-un tăpşan, un coşcogea stejar îşi zbătea crengile în vînt. Şi-n vîrful pomului ăsta, o privighetoare se-nvîrtea jucăuşă, sărind din creangă în crcangă şi cîntînd, că se înfiora văzduhul de viersul ci. Omul se opri în loc, fermecat, şi grăi plin de veselie:

— Ei, tocmai la timp îmi picaşi !.

Şi-i porunci servitorului pe care-l av£a pe lingă sine, să se urce în stejar şi să-i prindă pa' ărea. Dar cum se apropie de pom, numai ce sări dindărătul lui un leu furioş', care-şi zbirii coama şi mugi de se cutremurară frunzele copacilor

Ai vrut tu să-mi furi pasărea, da' să ştii că nu-ţi merge cu mine ! Că aceluia care vrea să-mi răpească

privighetoarea cea cintătoare
şi jucăuşă, nu-i mai sînt
hărăzite multe ceasuri !. Pe
loc îl sfîşii

.

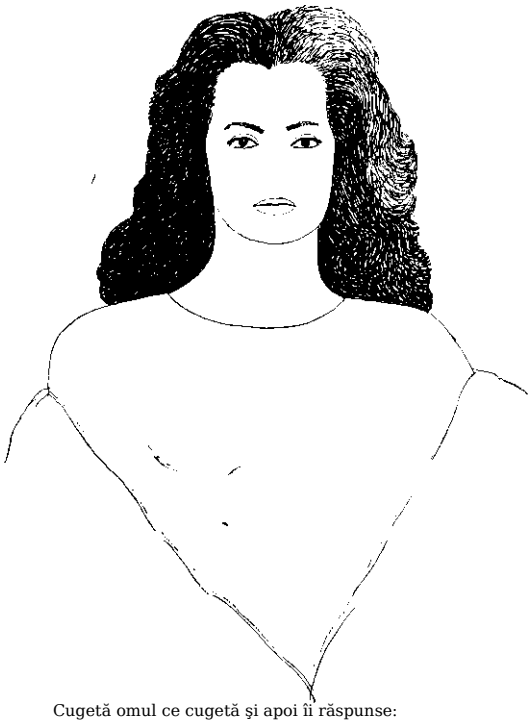

Cugetă omul ce cugetă şi apoi îi răspunse:

— De-aş fi ştiut că e a ta pasărea, nu m-aş fi atins de ea. Da' acum, c-am greşit, vreau să-mi repar greşeala şi să mă răscumpăr cu bani grei, numai să nu mă sfîşii.

îi ascultă leul spusele şi, la rîndul lui, îi grăi astfel:

— Numai într-un singur chip ţi-ai putea salva viaţa: de mi-ai făgădui c-o să-mi dăruieşti prima vieţuitoare care ţi-o ieşi în cale cînd vei păşi pragul casei. De te-nvoieşti, să ştii că-ţi mai dau şi privighetoarea pe deasupra, ca s-o duci fetei tale.

— Nici în ruptul capului, c-ar putea să fie chiar fata mea a mică. De mult ce mă iubeşte, ea aleargă totdeauna în întîmpinarea mea, ori de cîte ori mă întorc acasă.

Vezi însă că servitorului îi dîrdîia inima de frică şi, ca să scape din gheara leului, căută să-l abată pe stăpînu-său de la gîndurile sale.

— Da' ce, parcă numai fiica dumitale a mică ar putea să-ţi iasă în cale ?!. . Ba s-ar putea prea bine să fie o pisică sau un cîine..

Omul se lăsă convins de vorbele servitorului său şi, luînd cu sine privighetoarea cea cîntătoare şi jucăuşă, îi făgădui leului c-o să-i dăruiască vieţuitoarea care i-o ieşi cea dintîi în cale cînd o sosi acasă. Dar vezi că inima nu-l înşelase Cum păşi pragul casei, prima fiinţă care-i ieşi în faţă fu draga sa fetiţă. îi venea în întîm- pinare, alergînd ... Şi de îndată ce fu aproape de el, îl îmbrăţişă şi-l copleşi cu sărutări. Ei, şi nici nu vă mai spun cîtă bucurie a fost pe ea, cînd a văzut privighetoarea cea cîntătoare şi jucăuşă !..

Da' vezi că taică-său n-avea inimă să se bucure împreună cu dînsa, ci se puse pe plîns, zicîndu-i:

— Fetiţa mea dragă, **Scump** mi-a **fost** dat să plătesc pasărea asta micuţă !.. Ca s-o **pot** dobîndi, i**-am** făgăduit unui leu sălbatic c**-o** să i te dau, şi tare mi-e teamă **c-o** să te sfîşie în bucăţi şi**-o** să te mănînce de vei ajunge în vizuina lui . ..

îi povesti apoi din fir-a-păr toată tărăşenia şi-o rugă cu lacrimi fierbinţi să nu se ducă cumva în pădure, întîmplă-se orice s-ar în- tîmpla.

Dar vezi că fata nu putea să-l lase pe taică-său să-şi calce cuvin- tul ! îl mîngîie, ca să-i mai ogoiască durerea, şi-i zise:

— Dragă tată, odată ce ţi-ai dat cuvîntul, trebuie să mă dai leului !... Uite, o să mă duc singură în pădure şi

trag nădejdea c-o să ştiu cum să-l îmblînzesc ! Aşa că nu-mi duce prea tare grija
0 să vezi matale de nu m-oi întoarce acasă, nevătămată !. . .

A doua zi, fata îl rugă pe taică-său s-o îndrepte pe drumul cel mai scurt, şi-o porni fără frică spre pădurea unde-şi avea leul sălaşul.

Vezi însă că leul ăsta nu era leu adevărat, ci un fecior de crai, care fusese vrăjit să se prefacă într-o asemenea fiară Şi nu era el leu toată vremea. Ziua avea înfăţişare de leu, ca şi toţi slujitorii lui, iar de cum venea noaptea îşi recăpătau cu toţii chipul lor omenesc. Cînd ajunse fata în grădina palatului, un ciopor de lei îi veni în preajmă, primind-o cu prietenie, şi-o duseră la stăpînul lor. De îndată ce se lăsă noaptea, leul se făcu iarăşi om, şi-n faţa fetei stătea acum un flăcău chipeş şi frumos, nevoie mare. Şi cum se plăcură dintru început, nu mai trecură zile multe şi se prăznui o nuntă ca-n poveşti. Şi pot să vă spun că aşa fericiţi trăiau împreună, că toate vietăţile codrului le jinduiau fericirea. Ziua, cei doi dormeau, iar noaptea erau treji, căci abia atunci îşi trăiau adevărata viaţă Şi-ntr-una din aceste nopţi, feciorul de crai îi zise nevesti-si:

— Află că mîine e-o mare petrecere în casa tatălui tău! Şi ştii care-i pricina ? Se mărită soru-ta a mare. Şi de doreşti să iei şi tu parte la praznic, du-te că eu te las cu dragă inimă ! Leii mei te-or conduce pînă acolo, şi cînd o fi să te-ntorci trimite-mi din vreme o veste, ca să ţi-i pot trimite iar.

Fata se gîndi ce se gîndi, dar pînă la urmă se hotărî totuşi să plece acasă, că o ardea dorul după taică-său. Leii o însoţiră pe tot drumul şi după aceea se înturnară la stăpînul lor.

Ei, ce să vă mai spun eu dumneavoastră, că vă-nchipuiţi singuri !.. . Cînd a păşit fata pragul casei, parcă ar fi coborît însuşi soarele din înalt, aşa li s-a părut tuturor ... Şi erau bucuroşi la culme, că pînă atunci o crezuseră moartă, sfîşiată de leu . Fata le povesti cu şart totul, şi-n cuvinte pline de încîntare le arătă cît de frumos era tînărul crai şi cît de fericiţi trăiau împreună.

A rămas fata acasă cît timp s-a ţinut nunta, că s-a-ntins petrecerea pe vreo şapte zile încheiate, şi după aia s-a reîntors în pădure, la soţul ei.

Cînd urmă să se mărite soru-sa a mijlocie, fata fu poftită iarăşi la praznic. Şi ea îi zise tînărului crai:

— De astă dată, nu mă mai trage inima să merg singură, rogu- te să mă însoţeşti !

Craiul n-ar fi avut nimic împotriva acestei dorinţi, dar o lămuri că l-ar paşte o mare primejdie, de-ar pleca de-acasă. Că de l-ar atinge la nuntă raza pe care-o aruncă o luminare aprinsă, pe loc s-ar preface într-un porumbel. Şi şapte ani încheiaţi i-ar fi dat să zboare în lumea largă, cu ceilalţi porumbei. Dar fata nu vru să ia în seamă ce-i spusese.

— Hai, vino cu mine, fără nici o teamă — se rugă ea de el — şi am să te păzesc, că nici o rază de lumină n-o să poată să te atingă!...

Dacă văzu şi văzu craiul că se înverşunează atît în dorinţa ei, îi făcu pe voie şi plecară împreună. Şi luară cu dînşiji şi coconul. Cînd ajunseră la casa părintească, fata puse de se zidi o odaie numai pentru folosinţa craiului şi porunci ca pereţii să fie atît de groşi, încît să nu pătrundă prin ei nici o rază de lumină. Nu-i vorbă, nu urma el să stea toată vremea în încăperea aceea, dar în timpul nunţii, cînd se vor aprinde luminările, musai trebuia să rămînă acolo, ca să nu ajungă vreo rază să-l atingă. Dar vezi că uşa se întîmplă să fie făcută din lemn verde şi, uscîndu-se, crăpă niţeluş. Şi, ca un făcut, nimeni nu observă acest lucru.

Veni şi ziua nunţii şi se încinse un praznic, de-ai fi zis că e-o nuntă împărătească. Cînd se întoarseră nuntaşii acasă de la biserică, purtînd făclii şi luminări aprinse, şi apucară să treacă pe lîngă camera unde şedea craiul, o rază cît firul de păr de subţire pătrunse printr-o crăpătură a uşii şi, de cum îl atinse pe feciorul de împărat, acesta se şi prefăcu într-un porumbel. Nimeni nu putuse să-şi dea seama de ceea ce se întîmplase, şi cînd nevastă-sa se duse să-l caute, văzu în locul lui un porumbel alb. Şi porumbelul îi zise:

— Şapte ani va trebui de-acu' înainte să zbor prin lume! Şi la fiecare şapte paşi voi lăsa să cadă cîte-o picătură de sînge şi cite-un fulg alb. Semnele astea îţi vor arăta drumul, şi de mă vei urma fără contenire, voi fi mîntuit.

Nu-şi termină bine vorbele porumbelul că şi zbură pe uşă afară, avîntîndu-se în văzduh. Şi ea se luă după el, ca o

umbră. La fiecare şapte paşi cădea cîte-o picătură de sînge şi cîte-un fulg alb, care-i arătau calea.

Alergă ea aşa prin lumea cea mare, fără să se uite în jurul ei, fără să se hodinească nicicum. Şi-ntr-un sfîrşit se bucură în inima ei că cei şapte ani erau pe terminate şi că se apropie ceasul cînd soţiorul ei va fi mîntuit. Dar vezi că acel ceas era încă departe. .

Pasămite, într-o amiază, pe cînd alerga fără istov după porumbel, nu mai văzu căzînd picătura de sînge şi fulgul cel alb, iar cînd ridică ochii spre văzduh, nu mai zări nici porumbelul.

Cum ştia că oamenilor nu le stă în putinţă să-i dea vreun ajutor, urcă pe cărarea stelelor, pînă la soare, şi cînd ajunse la el, îl întrebă:

— Tu, soare, care luminezi toate culmile şi toate văgăunile, au n-ai zărit cumva zburînd un porumbel alb ?...

Nu — răspunse domnul cerului — n-am văzut zburînd nici un porumbel. Da', uite pentru că ai o inimă cum nu au mulţi, îţi dăruiesc cutioara asta! Şi s-o deschizi numai cînd oi fi la grea strîmtoare

.îi mulţumi ea soarelui pentru darul făcut şi merse şi tot merse mai departe, pînă ce se înnoptă şi apăru luna pe cer. Şi-o întrebă şi pe dînsa.

— Tu, lună, care toată noaptea luminezi peste cîmpii şi păduri, au n-ai zărit cumva zburînd un porumbel alb ?.. .

—■ Nu —răspunse luna —n-am văzut zburînd nici un porumbel. Da' uite, pentru că ai o inimă cum n-au mulţi, îţi dăruiesc oul ăsta. Şi cînd te-oi găsi la o mare ananghie, să-l spargi şi te-o ajuta.

Mulţumi ea lunei pentru darul făcut şi merse şi tot merse mai departe, pînă ce vîntul nopţii începu să sufle. Şi-l întrebă şi pe el:

— Tu, vîntule, care-ţi porţi suflarea peste toţi copacii şi peste toate frunzele, au n-ai zărit cumva zburînd un porumbel alb?

— Nu •— răspunse vîntul nopţii — n-am văzut zburînd nici un porumbel, da' o să-i întreb pe ceilalţi fraţi ai mei de nu l-a zărit vreunul.

întrebă el vîntul de răsărit şi pe cel de apus, dar aceştia-i răspunseră că n-au văzut zburînd nici un porumbel. Dar cînd apucă să-l întrebe şi pe cel de miazăzi, numai ce-i zise acesta:

—■ Ba cum să nu, l-am văzut zburînd peste Marea Roşie! Da' acum s-a prefăcut iar în leu, c-au trecut cei şapte ani, şi e încleştat în luptă c-un balaur. . . Şi balauriil ăsta e o fată de împărat, pe care-a blestemat-o o iazmă rea, să se preschimbe într-o asemenea spurcată dihanie!

Vîntul nopţii ascultă cu luare-aminte la cele spuse de frate-său şi-i grăi crăiesei:

— Acu', c-ai aflat unde e, ascultă de sfatul meu: du-te cît mai degrabă la Marea Roşie! Pe malul drept al mării ăsteia ai să dai peste nişte nuiele mari. Cată de numără-le, de cum le-oi vedea, iar pe-a unsprezecea, tai-o şi ia-o cu tine. Cu ea loveşte o dată balaurul şi-ai să vezi că leul o să-i poată veni atunci de hac. Da' nici de balaur n-o să fie rău, nu duce grijă, ci amîndoi vor fi mîntuiţi şi-şi vor recăpăta înfăţişarea omenească. După ce-ai să faci trebuşoara asta, uită-te cu luare-aminte în jurul tău şi-ai s-o zăreşti, de bună seamă, pe pasărea de-i spune Grif [1], care-şi are sălaşul pe-acolo. Urcă-te cu soţiorul tău pe spinarea păsării şi ea o să tot zboare peste mare şi-o să vă aducă acasă. Şi mai ia şi nuca asta! Cînd oţi fi cam pe la jumătatea drumului, dă-i drumul în mare, că va fi spre binele vostru! Şi pe loc o să răsară din valuri un

coşcogeamite nuc, şi pe ramurile lui o să se lase pasărea Grif, să se hodinească de zborul cel lung. Că fără de ăst popas, n-ar avea destulă putere să vă ducă peste mare. Iar de vei uita să arunci nuca în apă, pasărea se va descotorosi de amîndoi şi-o să vă lase să cădeţi în mare.

Grif - pasăre migratoare (n. t.)

Crăiasa o pomi spre Marea Roşie şi, de cum ajunse acolo, găsi toate, aşa cum îi spusese vîntul nopţii. Numără nuielele de pe malul mării, o tăie pe cea de-a unsprezecea şi odată izbi cu nuiaua balaurul. Şi să vezi minune: de unde pînă atunci leul părea sleit, pe loc i se înzeciră puterile de-l putu birui pe balaur. Şichiarîn aceeaşi clipă, amîndoi îşi recăpătară înfăţişarea omenească. . .

Văzîndu-se scăpată de sub puterea blestemului, fata de împărat, care fusese balaur pînă atunci, îl luă de braţ pe tînărul crai şi amîndoi se urcară pe spinarea păsării Grif. Iar pasărea, de cum îi văzu la ea în cîrcă, îşi luă zborul. .

Biata fată, care bătuse lumea în lung şi-n lat după soţiorul ei, rămăsese acum singură, părăsită. Şi fiindcă-i era sufletul plin de amar, se lăsă jos, pe pămînt, şi-ncepu a plînge. Dar în cele din urmă găsi destulă putere în inima ei ca să biruie tristeţea şi, îmbăr- bătîndu-se, îşi zise:

„De-o trebui, pînă la capătul lumii oi merge, ca să-mi aflu soţiorul, pînă unde bat vînturile, şi chiar şi mai departe, că atîta timp cît s-o mai auzi cucurigul cocoşului, trag nădejdea c-o să-l regăsesc"

Şi-a mers ea, a mers, străbătînd drumuri nesfîrşite, pînă ce s-a nimerit să ajungă la palatul unde trăiau tînărul crai şi domniţa care fusese vrăjită. Acolo află că cei doi logodnici tocmai se pregăteau să-şi serbeze nunta printr-un mare praznic. Atunci nu mai pregetă şi deschise cutioara pe care i-o dăruise soarele. Şi ce să vezi: înăuntru găsi o minunăţie de rochie, strălucitoare cum e soa- rele !. . . O scoase binişor din cutie, şi-o puse pe ea şi intră în palat.

Ce să vă mai spun eu dumneavoastră! Doar atît, că cine-o văzu îmbrăcată cu ea, nu mai putu să-şi ia ochii de la rochia aceea fără seamăn pe lume. Da' parcă logodnica craiului nu rămase ca fermecată la vederea ei ? Ba bine că nu! Atît de mult îi plăcuse, încît dori s-o aibă ca rochie de mireasă şi-o întrebă pe femeia aceea străină de nu vrea cumva s-o vîndă.

— Ba cum să nu! Da-i vorba că n-o dau pe bani sau pe vreo altă avuţie, ci pe came şi sînge.

Cum nu se dumerea defel ce înţeles ori fi avînd vorbele astea, logodnica îi ceru s-o desluşească mai bine. Şi crăiasa o lămuri pe dată:

Vorbele mele au înţelesul c-aş dori să rămîn o noapte în iatacul în care doarme mirele!La-nceput, logodnica nici nu vru să audă de aşa ceva, dar cum era stăpînită de dorinţa de-a avea rochia, n-avu încotro şi trebui să se-nvoiască. Dar ca să fie sigură că n-o să se poată întîmpla nimic rău, îi porunci feciorului de casă să pregătească o băutură adormitoare şi să i-o dea mirelui să bea mai înainte de a se culca. Cînd se făcu noapte şi feciorul de casă se încredinţă că stăpînul lui, craiul, dormea dus, o lăsă pe crăiasă să intre în iatac.

Biata femeie se aşeză lîngă patul soţiorului ei şi-ncepu a-i zice:

— Şapte ani te-am urmat ca umbra, clipă de clipă şi ceas de ceas, şi-am urcat pînă la soare, şi pînă la lună, şi pînă la cele patru vînturi, ca să-i întreb unde-i fi şi să-ţi dau de urmă; ţi-am stat într-ajutor, ca să poţi birui balaurul, da' la ce folos au fost toate clacă tu vrei să mă dai azi uitării ?!.. .

Vezi însă că licoarea aceea îl cufundase într-un somn atît de adînc, că nu desluşi nici o vorbă de-a crăiesei, ci i se păru numai că şuieră vîntul afară, printre brazi.

Dimineaţa, feciorul de casă veni s-o ia din iatac, şi crăiasa trebui să-i dea logodnicii rochia cea frumoasă. Se întristă ea foarte, că nu reuşise să-i spună craiului ce-avea pe suflet, şi-o porni pe cîmp, într-aiurea. La un moment dat, obosi de atîta umblet, se aşeză jos şi-ncepu a plînge cu lacrimi amare. Şi cum plîngea ea aşa, deodată îşi aminti de oul pe care i-l dăruise luna. îl sparse, şi să vezi minune: numai ce ieşi dintr-însul o cloşcă cu doisprezece puişori. Şi cloşca şi puii erau cu totul şi cu totul de aur! Puişorii începură să alerge, să ciugulească, să piuie subţirel, şi după aia, se băgară iar sub aripile cloştei. Şi zău că nimic nu-mi pare să fi fost pe lume mai frumos şi să bucure sufletul mai mult, decît ceea ce-i fu dat crăiesei să vadă acuma!. .

Se sculă ea de jos, parcă mai înviorată, şi mînă pe cîmpie cloşca cu cei doisprezece pui de aur, pînă ce ajunse cu ei sub fereastra logodnicii. Şi atît de mult îi plăcură domniţei puişorii, încît coborî în grabă în grădină şi-o-ntrebă pe crăiasă de nu-s de vînzare.

— Ba-s de vînzare!. . grăi ea. Da-i vorba că nu-i dau pe bani sau pe vreo altă avuţie, ci pe carne şi sînge. Mai lasă-mă să rămîn o noapte în iatacul în care doarme mirele, şi-ai tăi or să fie!. .

Logodnica încuviinţă, că n-avea ce alta face, dar vru s-o înşele din nou pe crăiasă, prin aceleaşi tertipuri pe care le folosise c-o noapte înainte. Da' vezi că de astă dată nu-i reuşi şiretlicul!.

Şi nu-i reuşi, pentru că înainte de-a se culca tînărul crai îl rugă pe feciorul de casă să-l desluşească de nu auzise şi el, în noaptea trecută, un murmur şi-un foşnet, care parcă veneau de-afară...

Atunci slujitorul îşi luă inima-n dinţi şi-i destăinui totul: cum i-a dat o băutură adormitoare şi cum o fată sărmană a dormit în taină în iatacul lui. Şi i-a mai spus că şi-n noaptea asta trebuia să-i dea iar o băutură, care să-l adoarmă buştean. Se minună craiul de ce auzise şi, la urmă, îi porunci slujitorului:

— Ia de varsă băutura, colo, lîngă pat! Şi-om vedea noi ce-o mai fi..

Cînd se lăsă noaptea, feciorul de casă iar o aduse în iatac pe crăiasă. Iar ea, sărmana, începu din nou să-i înşire craiului amarul vieţii ei... Vezi însă că tînărul crai recunoscu de îndată al cui era glasul. Şi cum să nu-l fi recunoscut, că doar era al soţioarei lui mult iubite!. ..

Şi atît de mare îi fu bucuria, că nu se mai putu stăpîni şi sări din pat, de parcă l-ar fi împins cineva de la spate. Apoi îi grăi:

— Abia din clipa asta sînt mîntuit! Pînă acu', pot zice c-am trăit într-un vis, pentru că străina asta mă vrăjise să nu mai ştiu de tine, să te uit!.

Se gîndiră ei să părăsească cît mai în grabă palatul ăsta blestemat, dar cum tatăl logodnicii era vrăjitor, se temură să plece pe faţă, ca să nu atragă asupra lor vreo urgie. Şi strecurîndu-se prin întunericul nopţii, ajunseră pînă la locul unde-şi avea cuibul pasărea Grif. I se urcară în grabă pe spinare şi pasărea se avîntă cu ei în zbor.

Zbură ea ce zbură şi, pasămite, iar ajunse la Marea Roşie. Cînd fu să treacă de mijlocul ei, fata îşi aduse aminte de povaţa pe care i-o dăduse vîntul nopţii şi lăsă să cadă nuca. Căzu ea în valuri şi numai ce se ridică dintre coamele înspumate un coşcogeamite nuc, că atingea cerul cu creştetul. Pasărea Grif se lăsă din zbor pe una din ramurile nucului şi se hodini straşnic. Şi cînd se simţi iar în puteri, se avîntă din nou în văzduh şi-i duse acasă, mai

repede decît gîndul... Ei, şi acasă pe cine credeţi că-l găsiră ? Chiar pe coconul lor, care-n ăst timp se făcuse o mîndreţe de flăcău de ziceai că-i picat din soare. Şi de atunci, nimeni nu le-a mai căşunat nici un rău şi-au trăit tustrei fericiţi, pînă la sfîrşitul vieţii lor.

HANS-CEL-DE-FIER

A fost odată un împărat, şi împăratul ăsta avea de jur împrejurul palatului său o pădure mare, că aproape nu-i mai dădeai de capăt, de întinsă ce era. Şi-n pădurea cu pricina hălăduiau fel de fel de jivine. Şi se întîmplă că-ntr-o zi, împăratul să trimită pe-un vînă- tor de-al său în pădure, să împuşte o "căprioară. Dar vezi că vînăto- rul nu s-a mai întors.

— Te pomeneşti că i s-a întîmplat vreo nenorocire! zise împăratul către curtenii săi.

Şi chiar a doua zi trimise alţi doi vînători pe urmele celui dispărut. Dar ca un făcut, nici aceştia nu se mai întoarseră. A treia zi, dacă văzu împăratul cum stă treaba, dădu poruncă să se strîngă de îndată la curte toţi vînătorii împărăteşti şi, cînd îi văzu adunaţi, le grăi astfel:

— Cutreieraţi pădurea în lung şi-n lat şi nu cumva să încetaţi căutatul pînă ce nu-i veţi găsi pe tustrei vînătorii!. .

Dar vezi că nici aceştia nu s-au mai înapoiat, nici măcar unul, de sămînţă, şi nici din haita de cîini pe care-i luaseră cu ei nu s-a mai întors vreunul la curte. De la întîmplarea asta, nici un suflet de om nu mai cuteză să intre în pădure, şi pădurea rămase cufundată într-o adîncă tăcere şi singurătate, de părea că-i un ţintirim. Şi doar din cînd în cînd mai putea fi zărit cîte-un vultur sau cîte-un uliu zburînd pe deasupra ei.

După amar de ani, un vînător străin se-ntîmplă să treacă pe-a- colo şi, cum n-avea nici de unele şi era în căutarea unei slujbe, se înfăţişă împăratului şi-i zise că el e gata să intre în pădurea aceea în care şi-au pierdut viaţa atîţia slujitori de-ai săi. Dar împăratul se împotrivi, spunîndu-i:

— Ei, vînătorule, nu-i lucru curat cu pădurea asta şi mă tem că de te-aş lăsa să te duci, ai păţi şi tu la fel ca şi ceilalţi şi nu te-ai mai întoarce !..

Vezi însă că vînătorul o ţinea morţiş pe-a lui şi-i răspunse:

—■ Lasă-mă să încerc, măria ta! Iar de-i vorba că te temi pentru viaţa mea, apoi află că-mi iau întreaga răspundere pentru tot ce mi s-o întîmplă, că mie de nimic nu mi-e frică!. .

.Dacă auzi asta împăratul, nu avu ce să-i mai facă şi-l lăsă într-ale lui.

Vînătorul îşi luă cîinele şi se afundă în pădure. Mult timp nu trecu şi cîinele dădu de urma unui vînat. Şi luîndu-şi picioarele la spinare, porni după el şi începu să-l fugărească. Cîţiva paşi să fi făcut, nu mai mulţi, şi-n cale odată-i răsări o băltoacă, de nu mai putu trece mai départe. Şi să vezi drăcia dracului : din mlaştina aia apăru un braţ gol care-l înşfăcă pe cîine şi-l trase în adînc !.. .

Dacă văzu vînătorul asta, se întoarse la curte, de luă trei oameni cu el, şi-i puse să scoată apa din băltoaca aceea. Scoaseră ei oamenii ce scoaseră apa cu găleţile, şi cînd dădură de fundul mlaştinii, să vezi şi să nu crezi: în mocirlă zăcea un om sălbatic, cu pielea roşie cum îi fierul ruginit !.. Şi-atît de lung îi crescuse părul, că-i ajungea pînă la genunchi. . Şi după ce l-au legat fedeleş cu nişte odgoane groase, l-au dus la palatul domnesc.

Omul cel sălbatic stîrni multă uimire printre poporeni, că o asemenea grozăvie de fiinţă nu mai întîlnise nimeni pînă atunci, împăratul porunci ca prinsul să fie închis într-o cuşcă de fier, şi acea cuşcă s-o aşeze slujitorii în curtea palatului, ca să stea la vederea oricui. Şi mai dădu el o pravilă ca, sub pedeapsă de moarte, nimeni să nu cuteze a deschide uşa cuştii. Iar ca să fie mai sigur, cheia uşii o încredinţă spre păstrare împărătesei. De-acu-nainte, pădurea era scăpată de sălbăticiunea asta, mai fioroasă decît orice jivină, şi oricine putea s-o străbată fără nici o teamă.

Ei, da' mai trebuie să zic că împăratul avea un cocon, şi acu' împlinise flăcăiaşul opt anişori. Şi se-ntîmplă ca-ntr-o zi să se joace el cu mingea prin curtea palatului. Şi tot jucîndu-se, nu ştiu cum făcu că nimeri mingea drept în cuşca de fier. Dacă văzu el asta, se apropie de cuşcă şi-i porunci omului ce stătea închis acolo:

— Dă-mi înapoi mingea!

Dar omul cel sălbatic nu-i luă în seamă vorbele şi-i răspunse:

— De nu-mi deschizi uşa, nu ţi-o dau!

— Nu, nici în ruptul capului n-o să fac asta — zise flăcăiaşul — că doar n-o să calc porunca împăratului !.. .

Şi plecă de acolo, furios. Dar a doua zi vezi că veni iar să ceară mingea.

Omul cel sălbatic o ţinu însă morţiş:

— Deschide uşa şi ţi-oi da-o!

Dacă-l auzi fecioraşul că tot asta-i cere, se-nfurie şi mai tare, dar nu vru să se-nvoiască. Şi se întîmplă că a treia zi împăratul să plece la vînătoare. Fecioraşul n-avea

astîmpăr, că-şi dorea tare

mult mingea, şi iar se duse la omul cel sălbatic. Şi apropiindu-se de gratiile cele groase de fier îi zise:

— Chiar de-aş voi să-ţi deschid uşa, tot n-aş putea, că n-am cheia!. ..

Atunci omul cel sălbatic îi spuse:

— De asta ţi-e grijă?!. .. Cheia se află pitită sub perna împărătesei. Du-te fuguţa şi adu-o!

Ce să vă mai spun eu dumneavoastră: atît de mult dorea fecio- raşul să-şi aibă mingea îndărăt, că nu mai stătu pe gînduri şi alergă de aduse cheia! Şi cum se deschidea tare greu uşa, feciorul trebui să se opintească-n ea şi-şi prinse degetul. De cum se căscă uşa, omul cel de fier dădu buzna afară şi, punîndu-i în mînă feciorașului mingea de aur, îşi luă tălpăşiţa.

Dacă văzu feciorașul că omul cel de fier se tot duce, odată îl apucă frica şi începu să alerge pe urmele lui, strigînd cît îl lua gura:

— Stai, nu pleca de-aici, că altminteri mănînc de la taica o papară zdravănă!.

Dacă auzi asta, omul cel săbatic se întoarse pe locul unde se afla copilul, îl ridică în braţe, îl aşeză pe umăr şi, cu paşi grăbiţi, se îndreptă spre pădure.

Multă vreme nu s-a scurs şi se întoarse şi împăratul de la vînă- toare. Şi trecînd el prin grădina palatului, numai ce văzu cuşca goală.. O întrebă pe împărătească ce s-a întîmplat, dar ea ce era să-i spună, dacă nu ştia nimic !. .. Alergă atunci biata femeie într-un suflet să caute cheia, dar cheia ia-o de unde nu-i! Strigă atunci după fecior, că parcă o presimţire rea îi înghimpase inima, dar nu primi nici un răspuns. împăratul îşi trimise slujitorii să-l caute în poiana din faţa palatului, dar cît îlcăutară ei în poiană şi hăt-departe, pe cîmp, nu fu chip să-l afle pe nicăieri. Ei, acu' îşi dădu seama împăratul de cele întîmplate, şi-o mare durere îi năpădi sufletul. Şi jalea asta adîncă cuprinse întreaga curte domnească.

Cînd ajunse omul cel sălbatic în pădure, dădu jos copilul de pe umăr şi-i zise:

De-acu', băiete, n-o să-i mai vezi niciodată nici pe taică-tău, împăratul, nici pe maică-ta, împărăteasa, c-o să trăieşti numai pe lîngă mine!

Şi mi-e milă de tine şi-o să-ţi fiu ca un bun părinte, că doar de la grea ananghie m-aiscăpat. Dacă ai sămăasculţişi aisă-ndeplineşti tot ce ţi-oi porunci, n-o să-ţi meargă rău.. . Că, slavă domnului, am la comori şi bănet, cum nu are nimeni pe lume!..

.Omul cel de fier îi pregăti feciorului un culcuş din muşchi, de ziceai că-i din puf, nu altceva. Şi feciorul împăratului, de cum puse capul jos, îl şi fură soinul. A doua zi, omul cel săbatic îl duse la o fîntînă şi-i zise:

— Vezi fîntîna asta? De unde izvorăşte şi pînă la gură e plină toată numai cu apă de aur. Şi apa asta e limpede şi curată cum e cristalul. Tu să te aşezi lîngă ea şi să păzeşti să nu cadă nimic într- însa, ca nu cumva să se întineze! Asta-i tot ce trebuie să faci, şi-n fiecare seară oi veni să văd de mi-ai îndeplinit întocmai porunca.

Fecioraşul se aşează pe ghizdurile fîntînii şi începu să privească în apă. Privea el cum ieşea la suprafaţa apei cînd un peşte de aur, cînd un şarpe de aur, şi păzea cu străşnicie ca nimic să nu cadă în undele aurii. Şi în timp ce privea apa, fără să se clintească de-acolo, degetul începu să-l doară atît de puternic, că fără să vrea, îl vîrî în apa de aur. Nu-i vorbă, îl trase el repede afară, dar vezi că degetul se aurise tot şi, oricît se căzni fecioraşul, nu mai putu şterge de pe deget poleiala de aur.

Cînd se lăsă seara, Hans-cel-de-Fier odată apăru lîngă fîntînă. Pasămite, venise să vadă cum şi-a îndeplinit slujba fecioraşul. Cîtă ţintă în ochii lui şi-l întrebă:

— Ei, s-a întîmplat ceva?

■— Da' de unde! se grăbi băiatul să răspundă, ţinîndu-şi degetul ascuns la spate şi ferindu-l ca să nu i-l vadă.

Dar Hans-cel-de-Fier îi zise:

■— Las' să ştiu eu c-ai muiat degetul în apă!.. De ăsta dată îţi trec cu vederea, da' vezi de te fereşte să mai laşi să cadă ceva în fîntînă, auzi ?!.. .

A doua zi, în zori, fecioraşul se aşează din nou pe ghizdurile fîntînii, cu gînd s-o păzească. Dar degetul începu iar să-l doară şi băiatul îşi trecu mîna prin păr, ca să-mi mai ogoiască durerea. Şi ca un făcut, un fir de păr căzu în fîntînă!. îl scoase el repede din apă, da' ce folos, că acu' firul era aurit pe de-a-ntregul!

Veni iar Hans-cel-de-Fier şi, fără să-l mai întrebe pe băiat, îndată ştiu ce se-ntîmplase.

■— Ai lăsat să cadă un fir de păr în fîntînă, aşa-i? grăi el către fecioraş, dar nu părea a fi prea supărat. Uite, te iert de data asta!. Da' dacă o fi să se mai întîmple o asemenea istorie şi-a treia oară, să ştii, că s-a sfîrşit totul. Atunci va fi pîngărită fîntîna şi-o să trebuiască să te duci de la mine.

A treia zi, fecioraşul se aşează iar pe ghizdurile fîntînii şi, cu toate că începu să-l doară şi mai rău degetul, se sili să nu mai ia aminte de durere, şi nici nu-l mişcă măcar. Şi, ca să-i treacă timpul mai repede, prinse a-şi privi chipul în apa fîntînii. Privi el ce privi, şi ca să-şi vadă şi mai bine ochii în luciul apei, se aplecă atît de tare peste fîntînă, că pletele cele lungi i se dădură peste cap şi atinseră apa. Repede sări în sus, dar ce folos? Că acum, tot părul îi era aurit şi lucea ca soarele, de-ţi lua ochii. . . Ei, vă puteţi închipui dumneavoastră ce spaimă a mai tras!. .. îşi scoase o năframă şi pe loc o înfăşură în jurul capului, cu gîndul că aşa n-o să vadă omul cel sălbatic că i se aurise părul.

Dar ţi-ai găsit!... De-ndată ce veni la fîntînă, Hans-cel-de-Fier ştiu tot ce se-ntîmplase..

— Desfă-ţi năframa! porunci el.

Şi părul cel aurit ieşi la iveală, strălucind ca razele soarelui, încercă băiatul în chip şi fel să-i arate că n-ar fi cîtuşi de puţin vinovat, dar zadarnică îi fu orice stăruinţă. Omul cel sălbatic rămase nestrămutat în hotărîrea lui.

— De trei ori te-am pus la încercare şi tot de-atîtea ori nu mi-ai respectat porunca, aşa că nu mai ai ce căuta la mine! Du-te-n lumea cea largă, şi acolo o să afli tu, n-ai grijă, ce înseamnă sărăcia şi amarul. .. Da' pentru că nu eşti rău la suflet şi fiindcă-ţi doresc tot binele, nu te pot

lăsa în voia soartei şi-ţi îngădui ca ori de cîte ori te-i găsi la vreo ananghie, să vii aici în pădure şi să mă chemi. Şi să strigi aşa: „Hans-cel-de-Fier!" Eu atunci te-oi auzi şi m-oi grăbi să te ajut... Că mare mi-e puterea, copile, mult mai mare decît ţi-o poţi închipui tu, şi am la aur şi argint cît nisipul mărilor..

Feciorul de împărat trebui să părăsească pădurea, că n-avea ce alta face. Şi-o porni el la drum, tot înainte, şi merse şi merse pe cărări umblate şi neumblate, pînă ce ajunse într-un sfîrşit la porţile unui mare oraş. Căută el aici de lucru, dar nu găsi nimic, nicăieri. Şi cum oare ar fi putut să găsească, de vreme ce nu învăţase nici o meserie cu care să-şi poată agonisi traiul. în cele din urmă se duse la curtea împăratului şi întrebă pe unul şi pe altul de n-au cumva să-i dea ceva de lucru. Curtenii îi ascultară pe rînd păsul, dar mai apoi fiecare dădea din umeri, neştiind la ce treabă l-ar putea folosi. Vezi însă că le plăcu totuşi cum se-nfăţişa flăcăul şi-l poftiră să rămînă la curte. Pînă la urmă, meşterul bucătar tot îi găsi o treabă, socotind că s-o pricepe el să-i aducă apă şi lemne şi să-i cureţe cuptorul de cenuşă. Şi se-ntîmplă ca odată să lipsească din bucătărie toţi servitorii şi să trebuiască să fie duse degeaba mîncărurile la masa împăratului. Cum n-avea nici un fecior de casă la îndemînă, bucătarul nu mai pregetă, ci-i porunci flăcăului să le ducă dînsul. Luă el tablaua cu bucate, dar cum nu voia să i se vadă părul cel de aur, nu-şi scoase pălăria din cap cînd apăru în faţa împăratului. Ei. vă-nchipuiţi dumneavoastră ce-a fost pe măria sa împăratul, dacă văzu acest lucru, că nu i se mai întîmplase încă aşa ceva! Dar vezi că nu-l surchidi pe flăcău, că era tînăr de tot, şi-i spuse cu blîndeţe:

— Cind aduci mincare împăratului, dator eşti să-ţi scoţi pălăria, auzi tu, copile.. ?

— O rog pe măria ta să mă ierte — răspunse feciorul—da' nu-ndrăznesc a-mi scoate pălăria în faţa domniei voastre, că am rîie pe cap !. .

împăratul, dacă auzi asta, nu-i mai zise nimic, dar îndată porunci să fie chemat bucătarul.

Şi-l scărmănă zdravăn c-a luat în slujbă pe-un astfel de om şi dcte poruncă să-l alunge pe dată. Vezi însă că bucătarul nu se-ndură să-l lase muritor de foame, ci făcu ce făcu şi-l schimbă cu ajutorul de grădinar.

Acu', feciorul nostru trebuia să îngrijească de grădină, să sape şi să stropească răzoarele, şi muncea şi pe ploaie, şi pe vînt că n-avea ce alta face.

Şi-ntr-o zi, pe timpul verii, pe cînd lucra singur în grădină şi era mare zăpuşeală, se întîmplă să-şi scoată pălăria, ca să se mai răcorească puţin. Şi ce credeţi: razele de soare numai ce căzură pe părul cel de aur, de-l făcură să sclipească în zeci şi zeci de lumini! Şi luminile astea, m-oţi crede ori ba, se nimeriră să ajungă pînă-n iatacul domniţei... Dacă le văzu fecioara de împărat, se minună ea foarte de strălucirea lor şi se apropie de fereastră, ca să-şi dea seama de unde veneau. Şi cînd îl zări pe flăcău, pe dată se dumeri şi strigă la dînsul:

— Băiete, hei băiete, n-auzi? Ia vino sus de-mi adu un buchet de flori!

Flăcăul îşi acoperi repede capul şi se grăbi să culeagă cîteva flori sălbatice de cîmp şi făcu din ele un buchet. Dar cînd fu să urce scările, se-ntîlni faţă-n faţă cu grădinarul, care cătă la el cu uimire:

— Da' bine, mă biete — îi zise el ■— cum de-ndrăzneşti să-i aduci domniţei flori atît de nevrednice!.. . Du-te repede de culege pe ăle mai frumoase şi mai de soi, auzi tu?!

— Ba nici că mă gîndesc să fac aşa! răspunse flăcăul. Florile astea sălbatice au o mireasmă mult mai tare şi-o să-i placă mai mult.

Cum intră în iatacul domniţei, aceasta îi zise:

— Scoate-ţi pălăria, băiete, că doar nu se cuvine să stai în faţa mea cu capul acoperit!

Dar vezi că feciorul găsi repede răspunsul:

— Nu pot, înălţimea ta, că am rîie!

Dacă văzu domniţa că umblă cu fofîrlica, odată-i smulse pălăria din cap, şi numai ce i se revărsară pe umeri buclele de aur, că-ţi era mai mare dragul să priveşti la ele!...

Flăcăul dădu să fugă, că-l prinsese cu minciuna, dar domniţa îl opri, vorbindu-i cu prietenie, şi-i dărui un pumn de galbeni. Plecă el de acolo, dar vezi că aurul nu-l prea ispitea şi-l dărui grădinarului, spunîndu-i:

— Ia banii ăştia şi dă-i copiilor tăi, să se joace cu ei şi să se bucure!

A doua zi, domniţa iarăşi îi ceru ă-i aducă un buchet de flori sălbatice. Şi cînd flăcăul intră cu ele în iatac, odată se repezi ea să-i scoată pălăria... Dar ghiujul de băiat parcă bănuise că aşa o să i se întîmple şi şi-o tot îndesa pe cap cu amîndouă mîinile.

Dacă văzu şi văzu domniţa că nu poate s-o scoată la capăt cu el, îl lăsă în pace şi-i mai dărui încă un pumn de

galbeni. Dar flăcăul nu păstră galbenii pentru dînsul, ci-i dărui mai departe grădinarului, pentru copiii lui.

Şi tot la fel se petrecură lucrurile şi a treia zi: domniţa nu fu în stare să-i scoată pălăria de pe cap, iar el nu-şi opri pentru sine aurul, ci-l dărui grădinarului.

Mult nu cred să fi trecut de la întîmplările astea şi iată că se porni războiul. Îşi adună împăratul oastea, dar vezi că nu ştia de va putea ţine piept urgiei, din pricină că duşmanul era mai puternic şi avea o armie mult mai numeroasă.

Văzînd prin cît amar trece ţara, feciorul grăi către ceilalţi slujitori împărăteşti:

— Socot că de-acu' îs şi eu destul de bărbat ca să pot pomi la război. Daţi-mi doar un cal, că de altceva n-am nevoie!

Dacă auziră asta oamenii, odată se porniră pe rîs şi-i răspunseră:

— Facă-ţi-se voia! După ce-om pleca, du-te în grajd şi ia-ţi calul pe care ţi-l vom lăsa.

După ce plecară toţi slujitorii, feciorul intră în grajd să scoată bidiviul, şi ce să vezi: dădu peste o mîrţoagă de calcare şchiopăta de-un picior, că-i plîngeai de milă! Dar flăcăul nu luă în seamă bete- şulgul, încălecă pe gloabă şi-o porni întins către pădurea cea întunecoasă. Şi de cum ajunse la marginea ei, strigă de trei ori: „Hans- cel-de-Fier!" cu atîta putere, că glasul îi răsună printre copaci ca un pui de vifor.

Şi pe dată se ivi şi omul cel sălbatic, care-l întrebă:

— Ce vrei, măi băiete?

— Vreau să-mi dai un cal năzdrăvan, că gîndesc să mergşieu la război.

— Vei avea ceea ce ţi-ai dorit, ba încă şi mai mult decît atît!.

Omul cel sălbatic se afundă în pădure şi, după puţin, numai
ce se văzu venind un rîndaş, aducînd de căpăstru o minunăţie de cal, care spumega pe nări, că abia putea fi ţinut în frîu. Şi-n urma calului se-nşira o mulţime de ostaşi, numai unul şi unul, înzăuaţi toţi, şi cu nişte săbii care sclipeau în bătaia soarelui.

Flăcăul nostru îi dădu rîndaşului mîrţoaga şi, încălecînd pe calul cel năzdrăvan, o porni în fruntea oştirii. Se apropie el de cîmpul de bătaie şi tare se mai mîhni de ce-i fu dat să vadă: o parte din ostaşii împăratului pieriseră-n luptă, iar ceilalţi, cîţi mai rămăseseră teferi,

stăteau gata să dea bir cu fugiţii!.. Atunci nu mai aşteptă nici o clipă şi, ca un trăsnet, se repezi cu oastea lui asupra duşmanului. Şi atît de năprasnică fu năvala, că doborî la pămînt pe oricine încerca să i se împotrivească. Dacă văzură duşmanii că nu-i de glumă cu viteazul ăsta, vrură s-o ia la fugă, ca să-şi scape viaţa, dar flăcăul porni oastea pe urmele lor şi-i urmări cu înverşunare, pînă ce-i doborî pe toţi. După izbîndă, în loc să se înturneze la curtea împărătească, o porni cu oastea, pe căi ocolite, spre pădurea cea întunecoasă şi, de îndată ce ajunse acolo, îl chemă pe Hans-cel-de-Fier.

— Ce vrei, măi băiete ? îl întrebă omul cel sălbatic.

— Ia-ţi înapoi calul şi oastea şi dă-mi gloaba mea şchioapă.

Cînd se întoarse împăratul la palat, domniţa îi ieşi în întîmpinare şi-l copleşi de laude pentru izbînda pe care-o repurtase împotriva duşmanului. Dar împăratul o opri să-l mai firitisească, zicîn- du-i:

— Draga tatii, nu eu am cîştigat bătălia, ci un cavaler străin, care mi-a venit într-ajutor cu oastea lui. Aşa că lui i se cuvin toate laudele.

Domniţa vru neapărat să afle cine-i cavalerul acela viteaz, dar vezi că nici împăratul nu ştia prea multe despre el. Şi doar atît putu să-i mai zică:

■— După bătălie, l-am mai văzut cum s-a luat după duşmanii care fugeau şi cum îi fugărea de moarte. Puţin după aceea, oastea lui s-a pierdut după negurile zării şi de atunci, nimenea nu l-a mai zărit nici pe viteaz, şi nici pe vreun om din oastea lui.

Dacă auzi asta, domniţa se duse la grădinar şi-l întrebă unde i-e ajutorul.

Şi grădinarul îi răspunse, rîzînd cu gura pînă la urechi:

— Unde ar putea să fie, măria ta? E aici, că tocmai acu's-a întors pe gloaba aia a lui ce şchioapătă de-un picior!.. Şi l-au primit oamenii c-un potop de batjocuri. Parcă mai aud cum îi ziceau: „Ia uitaţi-vă: s-a întors şi şchiopîrlă al nostru!.. " Şi-l tot întrebau în zeflemea pe unde a cucăit în toată vremea asta. Da' al naibii de ghiuj, nici el nu se lăsa mai prejos, că la toate răspundea de parcă ar fi fost viteazul-vitejilor: „Ehe, eu am luptat cel mai vîr- tos dintre toţi, că de n-aş fi fost eu, nu ştiu dacă aţi mai

fi apucat să vedeţi lumina zilei!. " Iar dacă au auzit oamenii cum se împăuna, au rîs cu şi mai mare poftă, de le venea să leşine de rîs, nu alta..

Trecu vremea şi-ntr-o bună zi, împăratul grăi către domniţă:

— Fata tatii, tare mult aş voi să dau o serbare! Da' una care să ţină trei zile încheiate... Şi gîndesc ca la praznicul acesta să arunci, după datină, mărul de aur, ca să-l prindă cel mai destoinic dintre feciorii de crai care ne-or fi oaspeţi. Şi, cine ştie, auzind de serbare, poate că s-o-ntîmpla să vină şi craiul cel necunoscut!. .

De îndată ce se vesti praznicul, flăcăul se duse în pădure şi-l chemă pe Hans-cel-de-Fier.

— Ce vrei, băiete? îl întrebă acesta.

—Vreau să prind mărul de aur pe care-o să-l zvîrle domniţa!

— Dacă numai asta ţi-e dorinţa, fii atunci liniştit, că-i ca şi cum îl ai de pe acuma! îl asigură Hans-cel-de-Fier. Şi-o să-ţi mai dau, pe deasupra, o za roşie şi-un armăsar roib.

Cînd fu să se înceapă serbarea, flăcăul veni călare pe armăsarul cel roib şi se aşează în rîndul cavalerilor. Şi-ntr-atîta era de schimbat, că nimeni nu putu să-l recunoască. Şi numai ce sosi şi domniţa! Zvîrli ea cavalerilor un măr de aur şi vezi că în afară de flăcăuaşul nostru nu fu în stare să-l prindă nimeni.. După ce-l prinse, odată răsuci armăsarul şi, dîndu-i pinteni, o luă la goană de-ai fi zis că-l fugăresc diavolii. ..

A doua zi, Hans-cel-de-Fier îi dădu o za albă şi-un armăsar alb ca neaua. Şi se întîmplă că flăcăul prinse din nou mărul. Dar nu zăbovi nici o clipă, ci dispăru imediat, ca şi în ajun.

Dacă văzu cum stă treaba, împăratul se mînie foc şi zise:

— Ce fel de purtare mai e şi asta? Şi cum de-şi îngăduie să nu vină în faţa mea şi să arate cine e şi ce hram poartă?!...

Apoi dădu poruncă slujitorilor săi că, de va prinde iar mărul cavalerul şi-o încerca să fugă, să pornească pe urmele lui cu toţii şi nu cumva să-l scape. Iar de nu va voi să se întoarcă de bunăvoie, să fie doborit de pe cal şi, de nu s-o putea altfel, să fie chiar im- puns cu lancea...

A treia zi, Hans-cel-de-Fier îi dădu flăcăului o za neagră şi-un armăsar negru ca pana corbului. Şi se-ntîmplă că flăcăul prinse iarăşi mărul. .. Dar cînd dădu să

fugă, ostaşii împăratului se luară pe urmele lui şi într-atîta se apropie unul de el, că-l răni la picior cu vîrful spadei.

Reuşi totuşi să scape de sub urmărirea lor, dar vezi că armăsarul gonea atît de repede, că-i căzu coiful de pe cap şi ostaşii împăratului putură să-i vadă pletele de aur. Şi de cum se întoarseră la curte, se apucară să-i povestească împăratului toată tărăşenia.

A doua zi, domniţa se duse iarăşi la grădinar şi-l întrebă unde i-e ajutorul.

— Altoieşte în grădină nişte meri, măria ta. Da-mi pare că-i ostenit, că ieri flăcăul ăsta ciudat a fost şi el la serbare şi s-a întors abia către seară. Şi jucîndu-se el cu copiii mei — că tare-i mai iubeşte — le-a arătat trei mere de aur, pe care zicea că le-ar fi cîşti- gat la praznicul acela.

Domniţa alergă la taică-său de-i spuse totul, iar împăratul dădu poruncă să i se înfăţişeze de îndată flăcăul ce era ajutor la grădi- nărie. Veni el într-un suflet, că n-avea ce alta face, dar tot cu pălăria pe cap. Vezi însă că domniţa era pe-aproape şi odată-i scoase pălăria!... Şi ce crezi: pletele de aur îi căzură pe umeri, de păreau că-s raze de soare, şi era aşa de frumos flăcăul, că rămaseră toţi cu ochii la el, parcă fermecaţi. ..

Şi-l întrebă împăratul:

— Tu eşti cavalerul care a venit la serbare îmbrăcat în fiecare zi în altă za şi care a prins cele trei mere de aur?

— Da, eu îs! răspunse flăcăul. Şi iaca şi merele.. . Apoi scoase din buzunar cele trei mere de aur şi le întinse împăratului. Şi de mai doreşte măria ta şi alte dovezi, atunci să priveascâ la rana asta de la picior, pe care mi-au făcut-o unii din oamenii domniei tale, pe cînd mă fugăreau. .. Şi află că tot eu sînt cavalerul care te-am ajutat să-ţi învingi duşmanii!.

— Dacă-i aşa, atunci îţi datorez veşnică recunoştinţă — grăi împăratul. Da' ia spune-mi: n-ai vreo dorinţă pe care aş putea să ţi-o îndeplinesc ?...

— Ba am una: să-mi dai de nevastă pe fata măriei tale!

Dacă-l auzi domniţa ce îndrăzneşte a zice, rîse uşurel şt grăi
bucuroasă:

Aşa flăcău mai zic şi eu!...
Ăsta nu face multe mofturi.
Şi apropiindu-se de el, îl
sărută ca pe-un logodnic

.La nuntă veniră şi părinţii flăcăului şi erau nespus de fericiţi că se sfîrşiseră toate cu bine. Că de mult îşi pierduseră nădejdea de a-şi mai revedea vreodată feciorul..

Şi ce să vezi: pe cînd şedeau cu toţii la masă, odată încetă muzica şi se dădură uşile de perete şi-n sală apăru o mîndreţe de împărat, însoţit de-un alai mare, plin de strălucire!... Şi îndrep- tîndu-se spre flăcău nostru, îl îmbrăţişă şi-i spuse:

— Eu sînt Hans-cel-de-Fier. O vrăjitoare haină m-a blestemat să mă prefac într-un om sălbatic, da' vezi că tu m-ai mîntuit. Şi odată cu mine au scăpat de sub urgia blestemului oamenii şi animalele astea, pe care mi-era sortit să-i răpesc şi să-i vrăjesc la rîn- du-mi, atîta timp cît mă aflam şi eu sub stăpînirea vrăjii. Şi s-a întîmplat că în timp ce eu îţi ajutam, tu ai dobîndit puterea să alungi blestemul ce apăsa asupra mea..

Ei, dragilor, şi s-a pornit după aia un praznic, că cel care vă povesteşte toate lucrurile astea tare ar fi dorit să fi fost şi el pe-acolo, să închine cîteva pahare şi să dănţuiască pînă a treia zi!.QB

DOI FRAŢI

numai în huzur, iar celălalt abia putea să-şi ducă zilele, de sărac ce era. Cel bogat se îndeletnicea cu meşteşugul de a face giuvaere şi era hain la suflet ca nimeni altul, iar cel sărac îşi cîştiga bruma de hrană făcînd mături, şi era bun la suflet ca pîinea caldă şi cinstit cum nu se mai află. Fratele cel sărac avea doi băieţi gemeni şi semănau copiii ăştia ca două picături de apă. Din cînd în cînd, gemenii apucau să se ducă la unchiul lor cel bogat şi, uneori, cînd i se năzărea, omul cel hain le dădea copiilor să mănînce din ce mai rămînea de la masă

Şi ce crezi că s-a întîmplat !. . Odată, pe cînd fratele cel sărac era dus în pădure după vreascuri, numai ce zări el o pasăre cum nu mai văzuse încă: frumoasă, că-ţi părea ruptă din soare, şi toată numai şi numai de aur !. Ridică omul o piatră de jos şi, aruncînd-o după pasăre, o nimeri. N-o vătămă el rău, aşa că pasărea putu să zboare mai departe, dar vezi că o pană tot îi pică din aripi Omul ridică

pana şi-o duse fratelui său. Acesta cătă la ea de parc-ar fi fost fermecat şi într-un tîrziu zise:

— Pana asta e de aur curat !

Şi i-o cumpără pe multe părăluţe.

A doua zi, omul nostru se duse din nou în pădure şi se urcă pe un mesteacăn, cu gîndul să taie nişte crăci. Şi numai ce zări iarăşi pasărea luîndu-şi zborul din frunzişul mesteacănului. Cercetă el atunci pomul cu de-amănuntul, şi între nişte crengi dădu peste un cuib în care se afla un ou de aur. Luă oul de acolo binişor şi se duse cu el la fratele său, giuvaergiul, care-i zise ca şi în ajun:

— E de aur curat ! Şi-i dădu pe ou cîte parale preţuia. Da' cum îi stătea gîndul numai la aur, odată se pomeni că-i zice: Ştii ce, aş vrea să am şi pasărea !

u fost odată doi fraţi şi unul din fraţii ăştia era bogat şi trăia

A

Omul cel sărac se duse pentru a treia oară în pădure şi, m-oţi crede ori ba, se întîmplă de zări iarăşi pasărea de aur ţupăind pe crengile mesteacănului. Luă el o piatră şi, după ce ţinti, o zvîrli în pasăre. De data asta, piatra o izbi rău şi biata pasăre căzu jos, fără suflare. O luă omul şi o duse la fratele său, iar acesta îi dădu pe dînsa o grămadă de bani.

„De acu' o să-mi vină mai lesne să mă descurc !" gîndi în sine omul nostru şi o porni vesel spre casă, de parcă toată lumea ar fi fost a lui.

Dar vezi că giuvaergiul era deştept şi viclean şi ştia pe ce fel de pasăre a pus mîna După ce pleacă frate-său, îşi cheamă nevasta şi zise:

— Ia de frige pasărea asta, dar bagă de seamă să nu lipsească nici o bucăţică din ea, că am poftă s-o mănînc singur pe toată !

După cum vă mai zisei, pasărea asta nu era o pasăre obişnuită, ci una de un soi nemaivăzut, şi avea ea un dar minunat, că cine-i mînca inima şi ficatul, acela găsea în fiecare dimineaţă sub perină un ban de aur.

Femeia pregăti pasărea cu tot dichisul, o puse pe frigare şi o lăsă să se rumenească bine.

Dar cum mai avea şi alte treburi de făcut, plecă din bucătărie pentru o vreme; şi tocmai atunci se întîmplă de veniră cei doi băieţi ai omului care meşterea mături. Şe aşezară ei în faţa frigării şi, fiindcă nu era nimeni în bucătărie, învîrtiră pasărea de vreo cîteva ori, ca să nu se

ardă. Şi ce să vezi: din pasăre, odată se desprinseră două bucăţi de carne care nimeriră într-o tigaie ce se afla pe o lăvi- cioară ! Unul din băieţi se uită ce se uită la ele şi, luîndu-şi inima în dinţi, grăi către celălalt:

— Bucăţile astea au picat tocmai la timp, că-mi ghiorăie maţele de foame, zău aşa !. .. O să le mîncăm amîndoi, şi gata ! Că doar n-o să observe nimeni lipsa lor

Luară ei cele două bucăţi de carne din tigaie şi le îmbucară cît ai zice peşte. Şi tocmai în clipa aceea se întîmplă că intră femeia în bucătărie. Văzîndu-i că mestecă ceva, pe loc îi întrebă:

— Da' ce mîncaţi voi acolo, împieliţaţilor ?

— Ia, mai nimic: nişte bucăţele care s-au desprins din pasăre. — răspunseră cu sfială băieţii.

— Aoleu, ce mi-aţi făcut !. . strigă speriată femeia. Bucăţile alea au fost inima şi ficatul păsării

Şi ca hainul de bărbatu-său să nu observe lipsa lor şi să nu o certe, se duse repede de tăie un cocoş, îi scoase inima şi ficatul şi le puse în locul măruntaielor pe care le mîncaseră băieţii.

Cînd pasărea se rumeni de ajuns, femeia o duse giuvaergiului şi acesta, aşezîndu-se la masă, o mîncă pe toată singur, de nu mai rămase din ea nici măcar un oscior

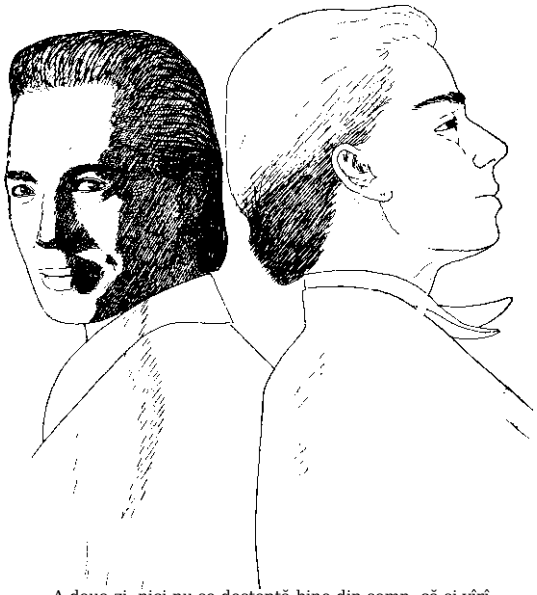

A doua zi, nici nu se deşteptă bine din somn, că şi vîrî mina sub pernă, cu gîndul c-o să scoată de acolo un ban de aur. Ei, da' vezi că sub pernă nu găsi nimic !...

Dar parcă feciorii omului de făcea mături ştiau ce noroc dăduse peste dînşii ?!

A doua zi, cînd se sculară din pat, numai ce auziră că pică ceva la pămînt şi răsună. Ridicară ei de jos ceea ce căzuse şi odată făcură ochii mari ! Şi nu-i de mirare, că

doar avea fiecare în palmă cîte un ban de aur ! Tare se mai minună tatăl lor cînd feciorii îi aduseră galbenii şi nu se putu opri să nu zică:

— Ei drăcie cu pălărie, da' cum vine asta ?!

Dar cînd băieţii găsiră galbeni şi a doua, şi a treia zi, şi tot aşa, timp de o săptămînă, omul nu mai stătu pe gînduri şi se duse la frate-său de-i povesti toată tărăşenia, că nu era lucru curat la mijloc.

Giuvaergiul îşi dădu imediat seama de unde veneau galbenii; afurisiţii de feciori ai lui frate-său apucaseră să mănînce inima şi ficatul păsării de aur, şi acu' le era hărăzit lor ceea ce pregătise pentru sine ... Şi pentru că era invidios şi hain la suflet, voi să se răzbune pe băieţi şi-i zise fratelui său:

— Să ştii că feciorii ăştia ai tăi au făcut legămînt cu necuratul ! ... Nu cumva să iei aurul, că-i spurcat. Şi caută de-i izgoneşte cît mai degrabă din casă, că Ucigă-l Toaca a pus stăpînire pe sufletele lor păcătoase şi te poate trage şi pe tine în nenorocire, odată cu ei.

Ştiuse el bine giuvaergiul cum să lucreze !.. . Din pricină că se temea amarnic de necuratul, tatăl feciorilor se hotărî să asculte în totul de povaţa pe care i-o dăduse frate-său. Şi deşi-i venea tare greu să se despartă de copii, îi duse în pădure şi, cu inima sfîşiată de durere, îi lăsă în părăsire.

Dacă văzură băieţii că tatăl lor nu se mai întoarce să-i ia, începură să-şi caute singuri drumul spre casă, dar vezi că nu reuşiră să-l mai găsească. Şi cu cît alergau mai mult, cu atît se pierdeau mai în adîncul pădurii. După ce rătăciră ei aşa, îndelungă vreme, numai ce se pomeniră în cale cu un vînător, care-i întrebă:

— Ai cui sînteţi voi, copii ?

— Sîntem feciorii unui om sărman, ai măturarului, dacă ai auzit cumva de taica.

Şi se apucară să-i povestească pe îndelete cum că tatăl lor nu mai voia să-i ţină în casă din pricină că găseau în fiecare dimineaţă cîte un ban de aur sub pernă.

— Ei, frate — zise vînătorul — da' ăsta nu-i un lucru tocmai Prost de rămîneţi cu cugetul curat şi nu vă puneţi pe lenevit !...

Vînătorului îi plăcură tare mult feciorii măturarului, că erau frumuşei şi dezgheţaţi, şi cum el n-avea copii, îi luă cu el acasă şi le zise:

— De acu' înainte, eu o să vă fiu şi mamă, şi tată şi o să vă cresc pînă veţi ajunge mari şi veţi fi în stare să vă agonisiţi singuri pîinea.

De la tatăl lor adoptiv, b'ăieţii începură a deprinde încetul cu încetul meşteşugul de vînător, iar banii de aur pe care-i găseau în fiecare dimineaţă omul avea grijă să-i pună la păstrare, ca să le fie de trebuinţă cînd s-o ivi vreo nevoie.

într-o bună zi, vînătorul socoti că băieţii au trecut de vîrsta copilăriei şi că au ajuns ditai flăcăii şi, luîndu-i cu el în pădure, le spuse:

— Astăzi trebuie să vă încercaţi îndemînarea, ca să vă sfîrşiţi ucenicia şi să vă pot numi vînători cu adevărat.

S-au pus flăcăii la pîndă, dar vezi că nu s-a ivit nici un vînat. Atunci, vînătorul ridică ochii spre cer şi numai ce zări un cîrd de gîşte sălbatice, zburînd în formă de triunghi, după cum le e obiceiul. Şi-i zise el celui mai mare dintre flăcăi:

— Vezi tu alea trei colţuri ? Ia ocheşte şi doboară cîte o gîscă din fiecare colţ !

Băiatul ochi şi numai ce doborî cîte o gîscă din fiecare colţ. Şi reuşi astfel de minune încercarea la care-l supusese vînătorul.

Nu trecu mult si pe cer apăru un alt cîrd de gîşte sălbatice. Şi zburau gîştele astea m forma unui doi, că pesemne li se urîse să tot zboare în triunghi !. .

Vînătorul îl îmbie şi pe celălalt flăcău să doboare cîte o gîscă din fiecare colţ, şi-i reuşi şi lui lovitura de încercare cum nu se poate mai bine. Tare se mai bucură atunci vînătorul de iscusinţa băieţilor şi le zise:

— De acu' v-aţi încheiat ucenicia şi vă puteţi socoti vînători adevăraţi !

Dacă auziră asta, cei doi fraţi o luară rara prin pădure şi se preumblară ei cu inima voioasă cam pînă către amurg. Şi după ce se chibzuiră ce se chibzuiră într-olaltă, ajunseră la o anumită hotă- rîre. Iar seara, cînd se aşezară la cină, amîndoi apucară să-i vorbească tatălui lor adoptiv, de păreau că-s un singur glas:

— Să ştii că nu ne vom atinge de mîncare şi nu vom lua nici o îmbucătură, de nu ne vei îndeplini o rugăminte !

Vînătorul se miră oarecum de vorbele lor şi-i întrebă:

— Da' care-i rugămintea voastră ?

Iar ei răspunseră:

— Acu', cînd am învăţat meseria şi nu mai sîntem neajutoraţi, se cuvine să ne încercăm şi noi norocul în viaţă. Deci îngăduie-ne s-o pornim în lumea largă.

Dacă-i auzi ce vor, vînătorul nu-şi mai încăpu în piele de bucurie şi le zise:

— Ştiam eu ce flăcăi cresc ! Feţii mei, vorbiţi ca nişte adevăraţi vînători şi ceea ce-mi cereţi voi era şi în gîndul meu cel mai tainic!. Puteţi porni în lume, că eu vă las cu dragă inimă şi sînt sigur că veţi răzbi pe oriunde aţi merge !. ..

Apoi mîncară şi băură împreună şi se veseliră pînă la cîntatul cocoşilor.

în ziua despărţirii, vînătorul îi dărui fiecăruia cîte o puşcă şi un cîine de vînătoare, iar din banii de aur, îşi luară singuri cît le pofti inima, că doar ai lor erau. Tatăl adoptiv îşi mai însoţi feciorii o bucată de drum şi, într-un sfîrşit, după ce-şi luă rămas bun de la ei, Ic mai dărui un jungher cu muchiile lucitoare şi le zise:

— Cînd veţi ajunge la o răscruce şi o fi să vă despărţiţi, nu uitaţi să înfigeţi jungherul ăsta într-un pom. Şi de se va reîntoarce mai repede unul din voi, îndată va vedea cum i-a mers celuilalt în lipsa lui. Că semnul e limpede: dacă muchia jungherului din partea încotro a pornit o fi mîncată de rugină, înseamnă că nu e în viaţă, ia atîta timp cît trăieşte, muchia rămîne lucitoare.

Cei doi fraţi porniră la drum, şi-au mers ei ce-au mers cale lungă, pînă ce-au ajuns într-o pădure atît de mare, că nu-i puteai da de capăt într-o singură zi. Şi cum n-aveau ce alta face, au înnoptat în pădure şi s-au apucat să mănînce din merindele luate în desagă. Dar vezi că nici în ziua cealaltă nu putură să iasă din pă-, dure, cu toate c-au mers fără să facă nici un popas. Cum li se sfîr- şiseră merindele, unul din ei zise:

— Bre, frate-meu, dacă nu vrem să flămînzim, atunci se cade să vînăm ceva !

îşi încărca apoi puşca şi roti o privire în jurul lui. Şi cum tocmai se întîmplă să treacă pe acolo un iepure bătrîn, numai ce puse puşca la ochi şi vru să tragă. Dar iepurele odată strigă:

— Bunule, drag vînător, Hai îndurd-te şi-mi lasă Viaţa asta păcătoasă, Şi-o să-ţi dau doi puişori !

Apoi sări degrabă în tufiş şi aduse doi iepuraşi. Şi atît erau de drăguţi, şi atît de frumos se dădeau tumba, că

vînătorii nu se îndurară să-i ucidă. îi luară cu ei şi iepurii le ţineau urma pas cu pas. Mult nu trecu şi numai ce se furişă o vulpe pe lîngă drumeţii noştri. Dacă văzură asta, amîndoi fraţii scoaseră puşca şi voiră să tragă. Dar vulpea odată strigă:

— *Bunule, drag vînător, Hai îndură-te şi-mi lasă Viaţa asta -păcătoasă, Şi-o să-ţi dau doi puişori !*

Aduse doi pui, dar vezi că nici pe aceştia vînătorii nu se îndurară să-i omoare. Puii de vulpe le ţineau acuma tovărăşie iepuraşilor şi tuspatru mergeau ţanţoşi în urma celor doi flăcăi.

După o bucată de timp, numai ce dădu buzna un lup dintr-un tufiş. Vînătorii doar atîta aşteptau şi-l ochiră. Dar lupul odată strigă

— *Bunule, drag vînător, Hai îndură-te şi-mi lasă Viaţa asta păcătoasă,*
Şi-o să-ţi dau doi puişori i

Cei doi pui de lup se alăturară celorlalţi pui şi tusşase se ţineau acum pe urmele vînătorilor. Şi ce crezi, curînd le ieşi în cale un urs ! Nici ursului nu i se urîse încă cu viaţa, aşa că strigă şi el:

— *Bunule, drag vînător, Hai îndură-te şi-mi lasă Viaţa asta păcătoasă, Şi-o să-ţi dau doi puişori !*

Să facem socoteala ! Cu cei doi ursuleţi erau acum opt animale. Şi cine credeţi că le-a mai ieşit în cale vînătorilor ? Un leu, care-şi scutura coama furios, de parcă acu'acu' avea să-i sfîşie. Dar vînătorii noştri nu se speriară de fel şi-l ochiră, gata să tragă. Dacă văzu leul că nu-i de glumă, se rugă şi el:

Bunule, drag vînător, Hai îndură-te şi-mi lasă Viaţa asta păcătoasă, Şi-o să-ţi dau doi puişori

!Aduse doi pui, şi vînătorii aveau acum doi lei, doi urşi, doi lupi, două vulpi şi doi iepuri, care-i urmau pas cu pas. Dar Vezi că asta nu le astîmpăra cîtuşi de puţin foamea !.. . Şi atunci ziseră către vulpi:

— Ian ascultaţi, viclenelor, faceţi-ne rost de ceva mîncare, că doar vă ştim cit sînteţi de îndemînatice la trebuşoara asta !

Vulpile răspunseră:

.— Nu departe de aici e un sat şi din satul ăsta de multe ori am făcut rost de găini, că-s berechet, slavă domnului ! Noi o s-o luăm inainte, să vă arătăm drumul, şi pe urmă vă descurcaţi singuri...

Au pornit cu toţii spre sat şi, cînd ajunseră acolo, cei doi vînă- tori cumpărară de-ale mîncării să le mai şi prisosească. Dar nu se gîndiră numai la ei, ci avură grijă să îndestuleze şi animalele. Şi după ce făcură un scurt popas, îşi continuară drumul mai departe. Iar vulpile mergeau tot în frunte, arătîndu-le pe unde s-o ia. Şi nu era de loc de mirare, căci fiind mereu în goană după alte şi alte coteţe de găini, cunoşteau bine ţinutul.

Au umblat vînătorii ce au umblat, dar vezi că nu le-a fost chip să găsească nicăieri o slujbă amîndoi, ca să rămînă împreună. Şi într-un sfîrşit grăi unul către celălalt:

— Trebuie să ne despărţim, că n-avem încotro !

îşi împărţiră pe loc animalele, şi fiecare luă cîte un leu, un urs, o vulpe şi un iepure. Apoi se îmbrăţişară, îşi jurară dragoste frăţească pînă la moarte şi, după cum îi povăţuise tatăl lor adoptiv, înfipseră jungherul într-un stejar bătrîn. După aceea, unul o luă spre soare răsare, iar celălalt spre soare apune.

Se întîmplă că prîslea ajunse cu animalele într-o cetate îmbrăcată în întregime în zăbranic de doliu. Trase el la un han şi-l întrebă pe hangiu de nu s-ar putea să-i adăpostească şi animalele. Acesta îl primi cu multă bunăvoinţă şi-i arătă de îndată grajdul pe care-l avea în ogradă. Flăcăul duse animalele înăuntru, dar ţi-ai găsit să vrea să rămînă acolo, că erau lihnite de foame. Iepurele sări printr-o gaură în grădină, de-şi luă o varză, vulpea se strecură şi ea prin deschizătură şi-şi aduse din coteţ o găină, şi după ce-o mîncă, mai şterpeli şi un cocoş, ca să se satur pe deplin. Vezi însă că lupul, ursul şi leul erau prea matahale ca să poată trece prin deschizătura aceea, aşa că hangiul îi scoase din grajd şi-i duse într-o livadă unde păştea o vacă. Şi se poate spune că în scurt timp s-au îndestulat şi ei prea bine

După ce se îngriji de animalele şi le văzu pe toate culcate în grajd, flăcăul îl întrebă pe hangiu de ce e întreaga cetate în doliu.

Hangiul odată se înnegură la chip şi-i răspunse:

— Pentru că mîine o să-şi dea sfîrşitul unica fiică a împăratului nostru.

Auzindu-i spusele, vînătorul întrebă din nou;

— Oare-i bolnavă de moarte ?

— Da' de unde, e sănătoasă tun şi voinică cum nu-s multe fecioare, şi totuşi mîine îi e dat să moară .

— Ei drăcie, cum vine asta ? ! se miră flăcăul.

— în faţa cetăţii se ridică un munte înalt şi într-o văgăună din munte îşi are sălaşul un balaur. Şi balaurul ăsta a poruncit să i se aducă pînă mîine fata împăratului ca să-şi astîmpere foamea cu ea. Iar de nu i s-o împlini voia, a trimis vorbă că ne pustieşte toată ţara. Şi nu e chip să i te împotriveşti, că blestematul nu cunoaşte mila. Aşa că om trebui să-i dăm domniţa, fără zăbavă, că mîine se împlineşte sorocul.

— Da' oare de ce nu-i vine nimeni de hac balaurului ăstuia ? întrebă vînătorul.

— Ei — răspunse hangiul — da' parcă n-au încercat destui cavaleri !. . Vezi însă că toţi au plătit cu viaţa îndrăzneala. Voinicului care va ucide balaurul, împăratul s-a arătat gata să-i dea pe fiică-sa de soţie, ba a mai făgăduit că acela o să-i moştenească şi împărăţia, după moarte. Vorba e însă dacă s-o ivi un asemenea voinic !.

Flăcăul nu mai ceru şi alte deslușiri. Dar a doua zi îşi luă animalele şi se urcă cu ele pe muntele unde-şi avea balaurul sălaşul. Drept în creştetul muntelui se afla un paraclis şi înăuntru se găseau trei cupe pline. Dedesubtul lor sta scris: „Cine va bea din aceste cupe va deveni omul cel mai puternic din lume şi va putea mînui paloşul care-i îngropat sub pragul din faţa uşii !"

Vînătorul nu bău nici o picătură din cupele acelea, dar ieşi din lăcaş de căută paloşul. îl găsi repede, dar cît se strădui el, nu fu chip să-l mişte din loc . . Dacă văzu asta, intră iar în paraclis şi bău din cele trei cupe. Şi ce crezi: acu' putu lesne să ridice paloşul şi să-l mînuiască, de parcă de cînd lumea era deprins cu el.

Şi iată că se apropie şi ceasul cînd domniţa trebuia să fie dusă balaurului drept peşcheş. Pe drumul cel greu şi fără întoarcere, o urmau în tăcere împăratul, mareşalul palatului şi ceilalţi curteni, în timp ce mergeau, fecioara îl zări încă de departe pe vînător, cum sta sus, în creştetul muntelui, şi crezînd că-i balaurul, nu mai vru să urce. Dar îndată îşi aminti de urgia care s-ar abate asupra cetăţii, de

s-ar împotrivi cumva, şi-şi continuă drumul. Cînd ajunseră la hotarul de unde începeau pămînturile balaurului, împăratul şi curtenii se opriră pe loc şi, cu inima îndurerată, se înturnară spre casă. Numai mareşalul palatului mai rămase acolo, că-i dăduse poruncă măria sa să-i aducă veste cît mai degrabă despre tot ce s-a mai întîmplat după ce au lăsat-o pe domniţă singură

.Urcă fecioara pe cărările muntelui şi, cînd ajunse în creştetul lui, nu-l întîlni pe balaur, după cum se aşteptase, ci drept în faţă îi stătea flăcăul nostru. De cum o văzu, el îi linişti temerile şi-i făgădui c-o să-i scape viaţa. Apoi o duse în paraclis şi o închise acolo. Mult nu trecu şi odată se stîrni un vuiet mai puternic decît marea în furtună: era balaurul cu şapte capete, care urla de-ţi venea să crezi că e vremea de apoi. Cînd îl zări pe vînător, matahala se opri o clipă uimit, şi după aceea răcni la el;

— Ce cauţi aici pe munte, muritorule ?

Dar vînătorul nu se înspăimîntă de fel şi-i răspunse cu semeţie:

— Vreau să luptăm pe viaţă şi pe moarte !

— A, asta ţi-e voia ! răspunse balaurul. Află că primesc. Şi mai află că mulţi cavaleri au fost la fel de nesăbuiţi ca şi tine, da' le putrezesc oasele pe tăpşanul ăsta şi la fel o să se sfîrşească? şi îndrăzneala ta !.

Nici nu-şi termină bine vorbele, că şi începu să scuipe foc p.- li cele şapte gîtlejuri. Că vezi, chitise bine dihania cum să-i vină de hac- flăcăului. Vîlvătaia trebuia să cuprindă imediat iarba uscată şi să-l împresoare pe voinic în aburii cei înecăcioşi şi să-l înăbuşe. Ei, da' ce credeţi că flăcăul n-avea ajutoare ! Numai ce veniră animalele cele credincioase şi, călcînd în picioare, îl stinseră de parcă nici n-ar fi fost. Dacă văzu asta, balaurul se năpusti asupra vînă- torului, cu gînd să-l doboare, dar flăcăul odată învîrti paloşul, spin- tecînd văzduhul, şi-i reteză trei capete dintr-o singură lovitură. Balaurul nu luă seama însă la sîngele care-i curgea în valuri, ci orbit de furie, se opinti în coadă şi, repezindu-se asupra flăcăului, îl acoperi pe de-a-ntregul în flăcări. Dar cînd vru să se năpustească asupră-i ca să-i dea lovitura de moarte, voinicul numai ce-l fulgeră cu paloşul, retezîndu-i alte trei capete.

Dihania se prăbuşi la pămînt, istovită, dar mai cercă o dată să se năpustească asupra flăcăului, cu coada. Zadarnică îi fu însă încercarea !.. Adunîndu-şi ultimele puteri, voinicul nostru îi reteză coada, dar cum se simţea sleit de oboseală, nu mai putu să continue lupta şi-şi chemă animalele, care pe loc sfîşiară balaurul în bucăţi, de-şi dădu ultima suflare.

Cum se sfîrşi lupta, flăcăul alergă la paraclis, s-o scoată de acolo pe domniţă, dar vezi că o găsi zăcînd la

pămînt, fără suflare. Pasămite, în timpul cît durase încăierarea dintre flăcău şi balaur, de teamă şi spaimă, biata fată îşi pierduse cunoştinţa. Cînd îşi reveni şi deschise ochii, îşi dete imediat seama că nu se mai află în paraclis. Ca s-o liniştească, vînătorul îi arătă trupul ciopîrţit al balaurului şi-i spuse că de acum înainte n-avea de ce să se mai teamă.

Tare se mai bucură domniţa de vestea asta şi, la rîndu-i îi zise:

— Dacă-i aşa, află atunci că în curînd ai să fii soţul meu iubit, fiindcă taică-meu, împăratul, a făgăduit că mă va da de soţie aceluia care .va ucide balaurul.

Apoi îşi desfăcu salba de mărgean de la gît şi o împărţi iepurelui, vulpii, lupului şi ursului, dînd fiecăruia cîte o parte, ca să le răsplătească vitejia şi credinţa. încuietoarea de aur o dărui însă leului, căci dintre toate cele cinci animale, leul se arătase cel mai vrednic s-o primească, iar vînătorului îi oferi năframa, pe care era brodat numele ei.

Flăcăul tăie cele şapte limbi ale balaurului şi, după ce le înfăşură în năframă, puse legătura lîngă el şi n-o scăpă nici o clipă din ochi.

Dar cum îl moleşise dogoarea focului şi se simţea tare obosit în urma luptei cu balaurul, flăcăul îi zise domniţei:

— Amîndoi sîntem sleiţi de oboseală şi cred că nu ne-ar prinde rău dacă ne-am hodini puţin.

Domniţa încuviinţă, că avea şi ea acelaşi gînd, şi amîndoi se culcară pe iarbă.

Mai înainte de a-l prinde somnul, vînătorul avu grijă să-i spună leului:

— Fii cu ochii în patru şi păzeşte-ne, ca să nu ne atace cumva în timpul somnului vreo slugă de-a balaurului sau cine ştie ce alt duşman.

Leul se aşeză lîngă ei, să le stea de strajă, dar pentru că lupta îl obosise şi pe el, chemă ursul şi-i zise:

— Ia ascultă, ursule, vreau să mă hodinesc oleacă! Aşază-te ici, lîngă mine, şi dacă o fi să se întîmple ceva, trezeşte-mă imediat.

Ursul se aşeză lîngă leu, dar pentru că era şi el obosit, chemă lupul şi-i zise:

■— Ia ascultă, lupule, vreau să mă hodinesc oleacă! Aşază-te ici, lingă mine, şi dacă o fi să se întîmple ceva, trezeşte-mă imediat!

Lupul se aşază lîngă urs, dar fiind şi el obosit, chemă vulpea şi-i zise:

— Ia ascultă, cumătră, vreau să mă hodinesc oleacă! Aşază-te ici, lîngă mine, şi dacă o fi să se întîmple ceva, trezeşte-mă imediat î

Vulpea se aşează lîngă lup, dar pentru că şi pe ea o răzbise oboseala, chemă iepurele şi-i zise:

Ia ascultă, iepurilă, vreau să mă hodinesc oleacă! Aşază-te ici, lîngă mine, şi dacă o fi să se întîmple ceva, trezeşte-mă imediat.Iepurele se aşează lîngă vulpe, dar vezi că şi el era obosit. Atît de obosit era, că abia îşi ţinea ochii deschişi. Să cheme pe altul, ca să stea de strajă în locul lui, n-avea pe cine, aşa că moţăi el ce moţăi, pînă cer adormi dea binelea. Dormeau acumă domniţa, vînă- torul, leul, ursul, lupul, vulpea şi iepurele, dar ştii, dormeau, nu glumă, c-ai fi putut să tai lemne pe ei !.. .

în ăst timp, mareşalul palatului tot privea spre munte, aştep- tînd să-l zărească pe balaur cum se ridică în zbor cu domniţa, ca s-o ducă la văgăuna unde-şi avea sălaşul. Dacă văzu el că nu se arată balaurul şi că muntele e învăluit în tăcere, îşi luă inima-n dinţi şi, haida-hai, urcă povîrnişul. Cînd ajunse în creştetul muntelui, numai ce văzu balaurul sfîrtecat în bucăţi şi, alături de el, cufundaţi într-un somn adînc, domniţa, vînătorul şi cele cinci vietăţi ale pădurii.

Cum era un om hain la suflet, nu stătu pe gînduri nici o clipă şi, scoţînd sabia, tăie capul vînătorului. Apoi o luă pe domniţă în braţe şi coborî cu ea muntele. Pe la jumătatea drumului, fata se trezi şi, văzîndu-se în braţele curteanului, se sperie grozav. Dar mareşalul curţii se răsti la ea:

— De acu' eşti în puterea mea şi vei spune tuturor că eu am fost acela care am ucis balaurul !

— Da' bine — răspunse domniţa — cum crezi c-o să mi se ducă gura să spun aşa ceva, cînd, de drept, vînătorul şi animalele lui i-au venit de hac ? !..

Auzind cît de îndrăzneţ îi vorbeşte, mareşalul odată se întunecă la chip şi, scoţînd sabia, o ameninţă că o va ucide dacă nu-i va da ascultare. Şi prin tot soiul- de vicleşuguri o sili să-i tăgăduiască, că i se va supune în orice împrejurare. Apoi se grăbi s-o aducă împăratului, care nu mai ştia ce să facă de bucurie, cînd îşi re văzu copila vie şi nevătămată, căci, pasămite, el o socotea sfîşiată de dihanie.

După ce mai trecu oleacă de vreme, mareşalul îi grăi împăratului :

— Eu i-am făcut de petrecanie balaurului şi prin fapta mea i-am scăpat astfel viaţa domniţei şi am scăpat de izbeliştе întreaga împărăţie, aşa că îţi cer, măria ta, să mi-o dai pe domniţă de soţie, aşa cum ai făgăduit.

Auzindu-i vorbele, împăratul o întrebă pe domniţă:

— Dreptu-i ce spune, fata mea ?

— Da — răspunse domniţa — trebuie că e adevărat, dar eu o rog pe măria voastră să facem nunta abia peste un an.

Şi în sinea ei, fata socotea că în timpul ăsta poate că i-o fi dat să afle ceva despre iubitul ei vînător.

Pe muntele care se aflase pînă nu de mult în stăpînirea balaurului, animalele mai dormeau încă lîngă stăpînul lor care zăcea scăldat în sînge. Şi numai ce sosi în zbor un bondar mare, care bîzîia de-ţi lua auzul şi, ca orice bondar urîcios şi neastîmpărat, se aşează pe nasul iepurelui. Dar iepurele îl izgoni cu laba şi-şi continuă somnul. Bondarul se mai aşează o dată pe nasul iepurelui. Dar fu din nou izgonit. Atunci bondarul se roti pentru a treia oară în jurul iepurelui şi-l înţepă drept pe nas. Dar atît de straşnic îl înţepă, că iepurele pe dată se trezi. După ce se frecă la ochi şi se deşteptă de-a binelea, iepurele o trezi pe vulpe, vulpea îl trei pe lup, lupul îl trezi pe urs, iar ursul îl trezi pe leu.

Roti leul privirea împrejur şi cînd văzu că domniţa dispăruse şi că stăpînul lor zăcea scăldat în sînge, începu să urle înfiorător:

— Cine a făptuit nelegiuirea asta, ursule ? întrebă după aceea leul. Şi de ce nu m-ai deşteptat la vreme ?

La rîndul lui, ursul îl întrebă pe lup:

— De ce nu m-ai deşteptat ?.

Dacă auzi asta lupul, o întrebă şi el pe vulpe:

— De ce nu m-ai deşteptat ?

Vulpea tăcu mîlc şi se adresă iepurelui, cu aceeaşi întrebare.

Bietul iepure dădu din colţ în colţ şi nu ştiu ce să răspundă. Atunci animalele îl găsiră vinovat de tot ce se întîmplase şi voiră să tabere asupra lui, ca să-l înveţe minte pentru totdeauna. Dar iepurele se rugă de ele cu lacrimi fierbinţi şi le zise:

— Înduraţi-vă şi nu mă omoriţi, c-am să fac ce-oi face şi o să-i redau viaţa stăpînului nostru ! Cunosc un munte vrăjit şi pe un» plai al acestui munte creşte o rădăcină fermecată. Cine ia în gură rădăcina asta, aceluia îi e dat să se tămăduiască de toate bolile şi rănile. Da' vezi că muntele cu pricina e la o depărtare de două sute de ceasuri de aici !. ..

Atunci leul se apropie de el şi, privindu-l ţintă, îi spuse:

■— Du-te, şi în douăzeci şi patru de ceasuri să te întorci cu rădăcina, auzi tu ? !...

Iepurele porni ca fulgerul şi în douăzeci şi patru de ceasuri se întoarse cu rădăcina făcătoare de minuni. Leul aşează capul pe gîtul vînătorului, iar iepurele îi puse în gură rădăcina aceea fermecată. Şi ce crezi, încetul cu încetul, capul se lipi iar de corp, inima începu să bată din nou şi vînătorul îşi recăpătă viaţa i. Flăcăul se trezi de parcă atunci s-ar fi deşteptat dintr-un somn mai lung şi, nevăzînd-o pe domniţă lîngă el, se întristă.

„Să ştii c-a plecat în timp ce eu dormeam, ca să scape de mine!" îşi zise el.Acu' trebuie să vă mai spun că, de grăbit ce fusese, leul îi aşezase de-a-ndoaselea capul, dar vezi că vînătorul nu observase de fel lucrul ăsta, că era tare îndurerat la gîndul că domniţa fugise. Abia către ora prînzului, cînd dădu să mănînce ceva, băgă el de seamă că are capul aşezat cu faţa spre spate. Şi cum nu se putea dumiri de loc, le rugă pe animale să-i spună toate cîte se întîmplaseră în timpul cît dormise.

Atunci leul începu să-i povestească toată tărăşenia: cum că, fiind tare obosiţi, adormiseră cu toţii şi că-l găsiseră mort, cu capul tăiat, cînd se deşteptaseră Şi-i mai zise că iepurele adusese rădăcina dătătoare de viaţă tocmai de la un munte vrăjit şi că, în grabă, el îi aşezase de-a-ndoaselea capul Dar nu trebuia să se teamă, că îndată avea să-şi repare greşeala Şi chiar aşa se întîmplă ! Leul smulse capul vînătorului şi-l aşează cum trebuie pe gît, iar iepurele îl tămădui cu rădăcina fermecată, făcîndu-l să se prindă din nou, de parcă niciodată n-ar fi fost retezat de sabie.

Vezi însă că focul din inimă nimeni nu putu să i-l stingă, că se topea nu alta, după draga lui Şi, îndurerat, o porni în lume împreună cu animalele sale credincioase. Şi-şi cîştigă pîinea, punîndu-le să joace în faţa oamenilor pe la bîlciuri sau la cîte o răscruce.

Se scurse aşa vremea, şi după un an, s-a întîmplat să nimerească în aceeaşi cetate unde-şi pusese viaţa în joc, ca s-o scape pe fata de împărat din gheara balaurului. De astă dată însă, întreaga cetate rîdea, împodobită numai în purpură. Se miră el de asta şi-l rugă pe hangiu să-l desluşească.

— Ia spune-mi, bre omule, ce s-a mai întîmplat pe aici ? Că acu' un an, toată cetatea era îmbrăcată în zăbranic, în timp ce azi e împodobită numai în purpură !.

Hangiul îi răspunse pe dată:

— Ei, acu' un an domniţa trebuia să fie dată balaurului. Da' vezi că mareşalul palatului s-a luptat cu blestemata de dihanie şi atît de viteaz a fost, că i-a venit de hac. Iar mîine ne-om bucura cu toţii, de la mic la mare, că se va prăznui nunta domniţei cu voinicul ăsta fără seamăn. Acu' un an ne erau tare îndurerate inimile, şi de aceea am purtat doliu, iar acu' sîntem bucuroşi şi ne veselim, şi de aceea am împodobit cetatea numai în purpură.

A doua zi, cînd trebuia să aibă loc nunta, vînătorul îl întrebă pe hangiu, cam pe la ora prînzului:

— Ia ascultă, domnule birtaş, îţi vine a crede că azi la prînz o să mănînc aici, la masa asta, piine de la masa împăratului?

— Ce tot îndrugi la palavre!. . răspunse hangiul. Pun rămăşag pe o sută de monezi de aur că aşa ceva n-o să se întîmple!

Vînătorul primi prinsoarea şi scoase o pungă cu o sută de monezi de aur. Apoi chemă iepurele şi-i zise:

— Ia ascultă-mă, Iute-de-Picior, du-te şi adu-mi o pîine, din acelea din care mănîncă şi împăratul!

Fiind el cel mai mic, iepurele n-avea cum să-i dea altuia dintre animale să îndeplinească porunca şi trebui s-o ia din loc cît mai degrabă, că avea de mers drum lung, nu glumă, pînă la castelul împărătesc. Dar mai înainte de a porni, tare se mai înspăimîntă la gîndul că, de va alerga singur pe uliţele cetăţii, cîinii de la măcelării se vor lua după 'însul, cercînd să-l prindă!.. .

Şi chiar aşa se întîmplă! Cîinii se adunară în haită şi se luară după el, voind să-i scarmene pielea. Dar nu degeaba îi spusese stăpînul său „Iute-de-Picior" Atît de repede fugi, că reuşi să le scape de sub nas. Şi fără ca santinela să observe ceva, reuşi să se ascundă în ghereta de la poarta palatului.

După cîtăva vreme sosiră în goană şi cîinii şi se năpustiră spre gheretă, voind să-l scoată pe iepure de acolo. Dar vezi că santinela nu ştia de glumă şi începu să mi ţi-i izbească cu patul puştii, că îndată o luară la goană, schelălăind şi urlînd.

Cînd iepurele simţi că nu-l mai paşte nici o primejdie, se strecură în palat şi se duse de-a dreptul în camera unde se afla domniţa. Se piti sub scaunul pe care şedea dînsa şi o pişcă de picior. Crezînd că e cîinele ei, căruia îi arde de joacă, domniţa se răsti, zicînd:

— Pleacă de aici, n-auzi?!.

Iepurele o pişcă pentru a doua oară, dar domniţa nu-l luă în seamă nici de astă dată şi-i spuse răstit:

— Pleacă de aici, potaie!

Dar iepurele nu se lăsă, ci o pişcă pentru a treia oară. Dacă văzu domniţa că nu-i chip să scape de el, se uită sub scaun, cu gînd să-l ocărască şi mai zdravăn, dar odată făcu ochii mari, căci în locul cîinelui său privea la ea un iepure. Şi

nu-i fu greu să-l recunoască, deoarece purta la gît mărgeanul pe care chiar ea i-l dăruise.

Ei, nici nu vă puteţi închipui dumneavoastră ce bucurie iu atunci pe dînsa! îl ridică în braţe şi se duse cu el în iatac, unde n-o putea auzi nimeni, şi-l întrebă:

— Dragul meu iepuraş, ce-i cu tine?

Tar iepurele îi răspunse:

— Stăpînul meu, vînătorul care a ucis balaurul e aici în cetate şi m-a trimis să-i aduc o pîine din acelea din care mănîncă şi împăratul.

Domniţa se bucură peste poate cînd află că alesul inimii ei e atît de aproape de dînsa şi, chemîndu-l pe brutar, îi porunci să-i a ucă una din pîinile pregătite pentru masa împărătească.

Dar iepurele o mai rugă încă ceva:

— Mai porunceşte, domniţă, ca brutarul să meargă cu mine, că altfel cîinii nu m-or lăsa în pace de fel şi m-or fugări tot drumul!

Brutarul îl însoţi pînă la uşa hanului şi, de cum ajunse aici, iepurele se ridică pe picioarele dindărăt şi, cu labele din faţă, aducă pîinea şi i-o duse stăpînului.

Dacă-l văzu pe iepure venind, vînătoml spuse:

— Ei, domnule birtaş, nu-i aşa c-am cîştigat cele o sută de monede ?

Hangiul rămăsese cu gura căscată de mirare şi tăcu mîlc, că n-avea ce mai zice. Atunci vînătorul continuă cu şi mai multă voioşie:

— Pîine am eu acuina, nu mă pot plînge, da' vezi c-aş mai pofti la masă şi o friptură clin acelea care mânîncă împăratul..

Auzindu-l ce vorbe îndrugă, hangiul îl luă în răspăr:

— Na-ţi-o bună! Aş vrea s-o văd şi pe asta!. dar nu mai îndrăzni să pună rămăşag.

Vînătorul chemă vulpea şi-i zise:

— Vulpeo, ia du-te şi adu-mi o friptură din acelea care raă- nîncă împăratul!

Vulpea, ca una ce e şireată din fire, se strecură pe uliţe mai dosnice şi ajunse la palat nesupărată de nici un cîine. Se aşeză sub scaunul domniţei şi o pişcă de picior, la fel cum făcuse şi iepurele. Domniţa îşi aplecă privirea şi o recunoscu pe dată după mărgeanul pe care i-l dăruise. După aceea o luă pe vulpe în iatacul ei şi o întrebă:

— Draga mea vulpiţă, ce-i cu tine?

Şi vulpea îi răspunse:

— Stăpînul meu, vînătorul care a ucis balaurul, e aici în cetate şi m-a trimis să-i aduc o friptură din care mănîncă împăratul.

Domniţa îl chemă la sine pe bucătar şi-i porunci să-i aducă una din fripturile pe care le pregătise pentru masa împărătească. Dar vezi că vulpea ii ceru domniţei s-o însoţească cineva. Merse ea alături de bucătarul care ducea friptura, şi cînd ajunseră în dreptul hanului, vulpea îi luă din mîini tava, goni cu coada muştele care începuseră să se adune în jurul fripturii şi o aduse, stăpînului.

— Ei, vezi, domnule birtaş — spuse vînătorul — nu pot să mă plîng că am acu' şi pîine şi friptură. Da' aş mai pofti şi o garnitură de legume, că nu strică.

Chemă după aceea lupul şi-i porunci:

— Lupule, ia du-te şi adu-mi o garnitură de legume, din aceea care mănîncă şi împăratul!

Lupul nu se temu de nimeni şi, intrînd de-a dreptul în palat, o trase pe domniţă de rochie, cu atîta putere, că trebui să-şi întoarcă privirea spre el. Şi îndată îl recunoscu după mărgeanul pe care i-l dăruise. îl duse şi pe lup în iatacul ei şi-l întrebă:

— Dragul meu lup, ce-i cu tine?

Şi lupul îi răspunse:

— Stăpînul meu, vînătorul care a ucis balaurul, e aici în cetate şi m-a trimis să-i aduc o garnitură de legume din care mănîncă şi împăratul.

Domniţa chemă atunci bucătarul şi-i porunci să-i aducă ® garnitură de legume din cele pregătite pentru masa împărătească. De parcă s-ar fi înţeles cu iepurele şi cu vulpea, lupul îi ceru domniţei să-l însoţească şi pe el cineva, şi bucătarul duse strachina cu legume pînă la uşa hanului. Aci, lupul îi luă strachina din mîini şi o duse stăpînului său.

— Ei, vezi, domnule birtaş — spuse vînătorul — nu mă pot plînge, acum am pîine, friptură şi legume, da' aş mai pofti şi niscaiva prăjituri din acelea din care mănîncă împăratul.

Şi chemîndu-l pe urs, îi zise:

— Ursule, ia du-te şi adu-mi din prăjiturile care mănîncă împăratul, că doar te ştiu cît de mult îţi plac dulciurile şi ţi-or da şi ţie să guşti din ele!..

Ursul se îndreptă tropa-tropa spre palat, că răsună pământul sub el şi, de spaimă, toată lumea îi fugea din cale..Dar cînd ajunse la poarta palatului, străjerii îşi încrucişară puştile şi nu voiră să-l lase să intre. Te pui însă cu ursul!. .

Dădu la o parte puştile din calea sa şi se porni să pocnească cu laba în dreapta şi în stînga, de ziceai că-i o morişcă. Şi aşa-i tărbăci, că toţi oştenii din strajă zăceau la pământ cu oasele rupte. Dacă văzu ursul că are drumul liber, se duse de-a dreptul la domniţă, se proţăpi în spatele ei şi începu să mormăie grozav. Domniţa se întoarse, îl recunoscu şi-l pofti în iatacul ei, unde-l întrebă:

— Dragul meu urs, ce-i cu tine?

Şi ursul îi răspunse:

— Stăpînul meu, vînătorul care a ucis balaurul, e aici în cetate şi m-a trimis să-i aduc din prăjiturile care mănîncă împăratul.

Domniţa îl chemă pe cofetar şi-i porunci să-i facă o tavă cu prăjituri, dar numai din acelea care obişnuieşte să mănînce împăratul, şi îi mai zise să le şi ducă pînă la uşa hanului.

Cum ajunseră acolo, ursul se apucă să lingă cofeturile de pe cîteva şi apoi se ridică în două picioare şi-i duse stăpînului tablaua cu prăjituri.

— Ei, vezi, domnule birtaş — spuse vînătorul — nu mă pot plînge, acuma am pîine, friptură, legume şi prăjituri, da' aş mai pofti^să beau şi din vinul din care bea împăratul!

îl chemă pe leu şi-i zise:

— Dragă leule, ştiu eu că-ţi cam place să te chercheleşti; ia du-te şi adu-mi cîteva sticle din vinul pe care-l bea împăratul!

Leul porni spre palat şi oamenii îi fugeau din cale de parcă ar fi văzut pe naiba. Cînd dădu să intre pe poarta palatului, straja încercă să-l oprească, dar te pui cu leul!.. Răcni odată la ei, de-i băgă în sperieţi nu alta şi se risipiră cu toţii ca potîrnichile...

Dacă văzu leul că nu-i mai stă nimeni în cale, se duse spre iatacul domniţei şi bătu cu coada în uşă. Domniţa deschise uşa şi cînd văzu că-i stă un leu înainte se sperie grozav. Dar îndată îl recunoscu după încheietoarea de aur a salbei, îl pofti înăuntru şi-l întrebă:

— Dragul meu leu, ce-i cu tine?

Şi leul îi răspunse:

— Stăpînul meu, vînătorul care a ucis balaurul, e aici, în cetate şi m-a trimis să-i aduc din vinul din care bea împăratul.

Domniţa îl chemă pe paharnic şi-i porunci să-i aducă din vinul din care bea împăratul. Dar leul îi zise:

— Lasă-mă să merg cu slujitorul împărătesc, ca să mă încredinţez cu ochii mei că-mi dă din vinul din care bea împăratul, şi nu din altul.

Coborî deci în pivniţă împreună cu paharnicul şi acesta voi să-i dea vin dintr-un butoi în care se păstra vinul pentru servitorii împăratului.

— Stai, bre omule, nu te grăbi aşa!.. îi zise leul, că mai întîi vreau să-l gust.

Scoase el din butoi o jumătate de oca de vin şi o dădu pe gît dintr-o sorbitură.

— Asta-i poşircă, nu vin! spuse leul, nemulţumit. Nu, hotărît, ăsta nu-i vinul din care bea împăratul!

Paharnicul se uită la el, chiorîş, şi se îndreptă spre un alt butoi, unde era vinul pentru mareşalul palatului.

— Stai, bre omule — spuse din nou leul — că mai întîi vreau să-l încerc!

Scoase din butoi o jumătate de oca şi o dădu de duşcă.

— Hm, da, ăsta-i mai bunicel, dar tot nu-i vinul din care bea împăratul!.. .

Dacă-l auzi că spune asta, paharnicul se înfurie de-a bineiea şi începu a-şi ride de el:

— Parcă un nătîng ca tine se pricepe la vin!

Leul nu aşteptă să-i mai zică şi altele şi odată îi cîrpi o labă peste urechi, că paharnicul văzu stele verzi şi **se** prăbuşi cu zgomot la pămînt. Cînd se sculă de jos, paharnicul nu mai îndrăzni să li se pună împotrivă şi-l duse pe leu într-o altă pivniţă, unde se aflau butoaiele cu vin din care bea numai împăratul.

Leul scoase dintr-un butoi o jumătate de oca, o gustă şi apoi plescăi din limbă mulţumit:

— Ăsta zic şi eu vin!. şi-i porunci paharnicului să-i umple şase sticle.

Urcară ei sus, dar leului i se cam împleticeau picioarele, că de atîta gustat se cam cherchelise. Şi din pricina asta, paharnicul trebui să ducă vinul pînă la uşa

hanului. Cînd fură să treacă pragul, leul îi luă coşul din mînă şi, apucindu-l cu gura, îl duse stăpînu- lui său.

Văzîndu-l că vine, vînătorul se veseli pe dată şi zise:

— Ei vezi, domnule birtaş, nu mă pot plînge, că acuma am pîine, friptură, legume, prăjituri şi vin din care mănîncă şi bea însuşi împăratul! Şi o să mă aşez la masă împreună cu animalele mele şi o să ne ospătăm pe cinste!

Şi chiar aşa şi făcu. Se puse pe mîncat şi băut şi dădu şi iepurelui, vulpii, lupului, ursului şi leului să mănînce şi să bea pînă ce nu mai putură. Şi era voios şi bine dispus, căci îi spunea inima că domniţa înca-l mai iubeşte.

După ce sfîrşi masa, vînătorul grăi iarăşi:

— Domnule birtaş, am mîncat şi am băut întocmai ca şi împăratul şi acu' o să mă duc la curte să mă însor cu domniţa!...

Dacă auzi una ca asta, hangiul sări ca fript:

— Poftim ce braşoave mai toarnă! Cum o să fie aşa ceva cu putintă, doar domnita are un mire şi azi o să se cunune cu dîn- sul?!...'

Atunci vînătorul scoase din buzunar năframa pe care i-o dăruise domniţa pe munte şi în care se aflau învelite cele şapte limbi ale balaurului şi spuse:

— Vezi, ce ţin eu aici în mînă o să mă ajute să mă însor cu domniţa!...

Hangiul se uită ce se uită la năframă şi apoi spuse:

— Orice aş fi în stare să cred, da' asta n-o mai cred nici în ruptul capului! Şi aşa sînt de sigur ci nu greşesc, că pun rămăşag pe casa şi ograda mea!.

La rîndul său, vînătorul scoase o pungă cu o mie de ducaţi şi, punînd-o pe masă, zise:

— Iar eu mă prind pe punga asta!

în ăst timp, împăratul şedea la masă cu domniţa. Şi cum mincau ei, numai ce o întrebă împăratul:

— Da' ia spune-mi, ce-au vrut de la tine toate acele animale sălbatice care au venit şi au plecat din palatul meu?

Şi domniţa îi răspunse:

— Asta nu mi se cade să-ţi spun, dar n-ai face rău de l-ai chema pc stăpînul acelor animale!

Dacă auzi ce spune domniţa, împăratul nu mai stătu la gînduri şi mină un servitor la han, să-l poftească pe străin la curte. Şi ce crezi, slujitorul sosi tocmai în clipa cînd vînătorul şi birtaşul în- cheiau rămăşagul..

— Ei vezi, domnule birtaş—spuse vînătorul, cu voioşie — împăratul îşi trimite un servitor să mă poftească la dînsul, dar eu nu mă duc deocamdată!. Apoi se întoarse către servitorul împăratului şi-i grăi: Spune-i stăpînului tău că-l rog să-mi trimită straie împărăteşti, o caleaşcă cu şase cai şi servitori care să mă slujească.
Ascultă împăratul răspunsul vînătorului şi o întrebă pe domniţă :
— Ce să fac?
Şi domniţa îi zise:
— Bine-ai face, măria ta, de i-ai îndeplini dorinţa!
Atunci împăratul îi trimise straie împărăteşti, o caleaşcă cu şase cai şi servitori care să-l servească.
De îndată ce zări alaiul sosind, vînătorul îi spuse birtaşului:
— Ia priveşte, domnule birtaş, că-s toate aşa cum le-am dorit!.
Flăcăul îmbrăcă straiele împărăteşti, luă năframa cu limbile balaurului şi plecă spre palat.
Cînd împăratul îl zări sosind, o întrebă pe domniţă:
— Cum să-l primesc, fata mea?
Şi domniţa-i răspunse:
— Bine-ai face, măria ta, de i-ai ieşi în întîmpinare.
împăratul se ţinu întocmai de vorbele domniţei. Ieşi în întîmpinarea vînătorului şi-l conduse sus, în sala tronului.
Şi în urma vînătorului păşeau cele cinci animale ale sale.
împăratul îl pofti să ia loc la masă, lîngă dînsul, iar alăturea de flăcău se afla domniţa, fiica craiului. Mareşalul stătea de partea cealaltă a mesei, după cum cerea datina mirilor, şi vezi că nu-l recunoscu pe vînător. .

Tocmai în acea clipă se aduseră la masă cele şapte capete ale balaurului, ca să le vadă comesenii cît erau de grozave.

Arătînd înspre ele, împăratul spuse:

— Capetele astea ale balaurului, mareşalul le-a retezat pe toate, şi drept răsplată pentru fapta lui vitejească i-o dau azi de nevastă pe fiica mea!

Atunci vînătorul se sculă de la masă şi, deschizînd cele şapte guri, întrebă:

— Da' cele şapte limbi ale balaurului, unde sînt?

Mareşalul încremeni, se făcu alb ca varul şi nu ştiu ce să răspundă. în cele din urmă îşi învinse oarecum spaima şi abia bîigui:

— Balaurii n-au limbă.

Şi vînătorul răspunse:

— De drept, mincinoşii n-ar trebui să aibă limbă, iar cine are limbile balaurului acela cu adevărat a învins dihania!

Nu-şi termină bine vorbele, că şi scoase la iveală năframa, o desfăcu, vîrî cele şapte limbi în fiecare gură a balaurului şi toate se potriviră, că doar de acolo erau.. Apoi luă năframa pe care era brodat numele domniţei şi, arătîndu-i-o, o întrebă cui a dăruit-o.-

Iar domniţa răspunse:

— Aceluia care l-a doborît pe balaur.

După aceea, vînătorul chemă pe rînd animalele, le scoase de la gît bucăţile de mărgean, desprinse de pe gîtul leului încheietoarea de aur şi, arătîndu-le domniţei, o întrebă a cui e salba.

Şi domniţa răspunse:

— Salba şi încheietoarea îs ale mele, că le-am împărţit animalelor ăstora care l-au ajutat pe vînător să doboare balaurul.

Dacă o auzi vînătorul că dă totul în vileag, continuă să spună mai departe:

— Cum eram obosit de lupta cu balaurul, m-am trîntit jos, să mă odihnesc, şi pe loc m-a furat somnul. A venit mareşalul, a văzut el cum stă treaba şi mi-a tăiat capul. . A luat-o apoi pe domniţă cu de-a sila şi a început să se grozăvească în dreapta şi în stînga că el a ucis balaurul. Şi iată că acum îi dovedesc minciuna cu limbile balaurului, cu năframa şi cu salba domniţei.

Apoi mai povesti cum l-au tămăduit animalele cu rădăcina făcătoare de minuni, cum a rătăcit un an întreg împreună cu ele, cum a sosit în oraş tocmai în preziua nunţii şi cum a aflat din gura birtaşului despre înşelăciunea mareşalului.

După ce ascultă toată tărăşenia, împăratul o întrebă pe domniţă:

— Dreptu-i că omul acesta l-a ucis pe balaur?

Şi domnita răspunse:

— Da, e adevărat! Acuma pot mărturisi adevărul, căci mi- şelia mareşalului a ieşit la iveală fără s-o fi dat eu în vileag, că m-a silit în toată vremea asta să-mi ferec gura şi

să tac! Şi asta-i cauza pentru care l-am rugat pe măria sa împăratul ca nunta să fie serbată abia peste un an.

Mareşalul fu zvîrlit în închisoare, iar vînătorul se pregăti de nuntă cu domniţa. Şi cum flăcăul era destoinic, împăratul îl numi guvernator peste întreaga împărăţie. Şi se făcu o nuntă cu atîta alai şi strălucire, că se duse vestea despre ea peste nouă ţări şi nouă mări.

Flăcăul chemă la praznic pe taică-său şi pe părintele său adoptiv, vînătorul, şi cînd fură să plece acasă, îi încărcă de comori. Şi nici pe birtaş nu-l uită. îl chemă la curte şi-i zise:

— Ei vezi, domnule birtaş, am luat-o pe domniţă de nevastă şi casa şi ograda dumitale sînt acuma ale mele!

Birtaşul rămase cu ochii în pămînt şi într-un tîrziu spuse şi el cu obidă:

— Da, după lege sînt ale măriei voastre!

Dar craiul cel tînăr îi răspunse:

— Deşi am cîştigat prinsoarea, vreau să mă arăt mărinimos faţă de tine, birtaşule, aşa că păstrează-ţi casa şi ograda şi mai primeşte din parte-mi şi cele o mie de piese de aur!

împăratul cel tînăr şi împărăteasa cea tînără trăiau fericiţi şi erau mereu veseli, de parcă toată lumea ar fi fost a lor. Craiul pleca adesea în pădure, să vîneze, căci vînătoarea îi bucura nespus de mult inima, şi animalele lui îl însoţeau întotdeauna.

Vezi însă că în apropiere de palatul împărătesc se întindea o pădure. Şi se spunea despre pădurea asta c-ar fi fermecată şi că cine pătrunde într-însa acela cu greu mai poate ieşi din ea.

Trecură luni şi poate chiar ani, şi de la o vreme, în inima tî- nărului împărat încolţi dorinţa de a vîna şi în această pădure, şi atît stărui pe lîngă împăratul cel bătrîn, că pînă la urmă acesta îi dădu învoirea.

Craiul porni spre pădure, însoţit de un mare alai de vînători, şi cînd ajunse în marginea ei, numai ce-i ieşi în cale o căprioară albă ca zăpada, care se pierdu în desimea brădetului. De îndată ce o zări, craiul le spuse însoţitorilor săi:

— Rămîneţi aici pînă ce mă întorc, că vreau să dobor singur mîndreţea asta de vînat!

Şi o pomi pe urmele căprioarei, însoţit numai de animalele
sale.

îl aşteptară vînătorii un ceas, îl aşteptară două, îl aşteptară pînă tîrzîu, seara, dar tînărul crai nu s-a mai întors.. Dacă văzură că aşa stă treaba, vînătorii se întoarseră spre casă cu inimile întristate şi, cînd ajunseră la curte, îi ziseră tinerei împărăteşei

— Craiul cel tînăr a pomit să urmărească o căprioară albă în pădurea fermecată şi nu s-a mai întors...

Tînăra împărătească se mîhni tare mult la auzul acestei veşti şi o adîncă îngrijorare i se cuibări în inimă pentru soarta soţului ei.

Acu' să vedem ce i s-a mai întîmplat craiului. . Urmări el căprioara, fără să încetinească cîtuşi de puţin goana, dar cît o urmări el, nu-i fu chip s-o ajungă. Cînd socotea c-o are în bătaia puştii, odată se îndepărta sălbăticiunea şi, pînă-n cele din urmă, pieri ca mistuită de vînt.

Şi abia atunci îşi dădu seama că, tot gonind după căprioară, se afundase în adîncul codrului. îşi scoase cornul de la cingătoare şi începu să sufle într-însul, dar oricît suflă el, nu primi nici un răspuns, căci oamenii lui nu-l puteau auzi. Întrucît se lăsase de-a binelea noaptea, socoti că n-o să se mai poată întoarce acasă pe întuneric şi descălecă. Aprinse un foc lîngă un pom şi se pregăti să se culce.

Şi cum stătea el lîngă focul aprins, în jurul căruia se aşezaseră şi animalele sale, i se păru că aude o voce omenească. Privi în jurul lui cu luare-aminte, dar nu zări nimic. Apoi auzi din nou un geamăt, care părea că vine din pom. îşi înălţă privirea şi ce să vezi: în pom şedea zgribulită o femeie bătrînă, care sufla în pumni şi se jelea:

— Văleu, măiculiţa mea, ce frig îmi e!.. .

— Dacă ţi-e frig, coboară şi încălzeşte-te la focul meu! o îmbie tînărul crai.

Dar femeia răspunse:

— Nu cobor, că mi-e frică să nu mă muşte animalele tale.

Dacă auzi asta, flăcăul o linişti:

— Hai, coboară, fără teamă, bătrînico, că animalele mele n-or să-ţi facă nimica!

Vezi însă că bătrîna era o vrăjitoare, şi ea spuse:

— Numai pe vorba ta nu mă pot bizui eu. Uite, îţi azvîrl o nuia, şi de vrei cu adevărat să mă ajuţi, loveşte cu dînsa spatele animalelor. Atunci voi fi sigură că nu s-or atinge de mine.

Îi azvîrli băbuşca nuiaua şi flăcăul atinse cu ea spatele animalelor. Şi ce crezi: pe dată se prefăcură în stane de piatră!...

Ei, acu' vrăjitoarea nu mai avea frică de animale şi coborî din pom cît ai zice peşte... îl atinse cu nuiau şi pe flăcău şi-l prefăcu într-o stană de piatră. Apoi izbucni într-un hohot de rîs, că se înfioră pădurea. Şi nu ştiu de unde o fi avut atît de multă putere, că la repezeală cără toate stanele de piatră într-o văioagă unde se aflau o mulţime de pietroaie asemănătoare, de-ai fi zis că-s gemene cu astea..

Aşteptă împărăteasa o zi, aşteptă două şi, dacă văzu că nu i se mai întoarce soţiorul acasă, o adîncă teamă şi îngrijorare i se cuibări în inimă. Şi s-a întîmplat că tocmai în vremea asta, celălalt frate, care la despărţire o luase spre soare răsare, să sosească prin părţile acelea. Ei, doamne, mult a mai rătăcit el prin cele meleaguri străine, mult s-a mai zbătut, dar vezi că nu a fost chip să-şi găsească o slujbă şi-a trebuit să trăiască de pe urma animalelor, pe care le punea să joace prin tîrguri!...

Şi într-o bună zi, numai ce şi-a adus aminte de jungherul pe care-l împlîntase într-un stejar, cînd a trebuit să se despartă, ca s-o apuce fiecare pe alt drum. Şi cum îl apucase dorul, se hotărî s-o pornească într-acolo, ca să afle cum îi mai merge lui frăţîne-său.

Merse el ce merse şi într-un scăpătat ajunse la stejarul acela. Şi ce să vezi, cînd scoase jungherul din scoarţa pomului, să-i vină rău, nu altceva, că muchia socotită să fie a lui frate-său era pe jumătate ruginită şi pe jumătate încă lucioasă!

Cu mare greutate îşi domoli spaima şi gîndi în sinea sa: „Să ştii că lui frate-meu i s-a întîmplat o mare nenorocire, da' poate că mai e timp să-l scap, că jumătate din muchia jungherului mai -e încă lucioasă!"

Pomi cu animalele spre soare apune şi, cînd ajunse la poarta cetăţii, îl întîmpină straja şi-l întrebă de trebuie s-o anunţe de îndată pe împărăteasă că a sosit, fiindcă de cîteva zile tînăra crăiasă era tare îngrijorată de soarta lui şi se temea să nu fi pierit în pădurea vrăjită.

Pasămite, straja socotea că e chiar craiul cel tînăr, şi nici nu-i de mirare. Că în afară de faptul că semăna aidoma cu craiul, flăcăul era însoţit de cele cinci vietăţi ale pădurii, întocmai ca măria sa.

Celui de al doilea vînător nu-i fu greu să-şi dea seama că straja îi vorbeşte despre fratele său şi gîndi ca pentru sine:

„Las' că e mai bine aşa! Să mă dau drept frate-meu şi poate că oi reuşi să-l scap mai uşor!"

Se lăsă deci condus de strajă la palat şi aici fu primit cu mare bucurie de către toţi poporenii. împărăteasa cea tînără îl luă şi dînsa drept soţul ei şi-l întrebă din ce pricină şi-a întîrziat atîta întoarcerea.

Şi flăcăul îi răspunse:

— M-am rătăcit în pădure şi n-am găsit mai degrabă drumul spre casă.

Petrecu el cîteva zile la palat şi între timp află toată tărăşenia cu pădurea vrăjită. Şi într-una din zile spuse împăratului şi tinerei împărătese:

— Am un dor în inimă şi dorul ăsta mă îndeamnă să mai vînez încă o dată în pădure.

Dacă-i auziră vorbele, împăratul şi tînăra crăiasă săriră ca fripţi şi încercară să-i scoată din cap gîndul ăsta, dar el, nu şi nu, stărui într-atît, că trebuiră să-l lase să plece.

Şi porni în pădure, însoţit de-o mulţime de vînători. Ei, da' ce credeţi: cînd ajunse la marginea pădurii, i se întîmplă şi lui întocmai ca şi lui frate-său. Zări căprioara albă şi pe dată le spuse slujitorilor:

— Aşteptaţi-mă aici pînă mă întorc, că vreau să vînez mîn- dreţea asta de vînat! Şi intră în pădure, urmat de animalele sale.

Dar nu fu chip să ajungă căprioara, şi tot gonind după ea, se înfundă în pădure, unde trebui să înnopteze. Şi după ce aprinse un foc sub un pom, auzi un geamăt venind parcă de deasupra lui:

— Văleu, ce frig mi-e!.

Privi în sus şi numai ce văzu în pom o babă. Da' vezi că el nu ştia ce cotoroanţă afurisită e baba asta şi-i zise:

— Dacă ţi-e frig, vino jos, bătrînico, de te încălzeşte!

Şi băbuşca-i răspunse:

— Ba nu mă cobor de fel, că mi-e teamă că m-or muşca animalele tale!

La rîndul său flăcăul îi răspunse:
— N-ai de ce să te temi, că nu ţi-or face nimic!
Ei, da' vrăjitoarea ştia ea ce ştia şi-i zise cu miere-n glas:
■— Uite, maică, vreau să-ţi dau nuiaua asta... Dacă o să loveşti animalele cu dînsa, atunci mă dau jos, că n-or putea să-mi mai facă nimic... Da', altfel ferit-a sfîntul!...
Vezi însă că vînătorul nu căpătă încredere în vorbele cele mieroase şi-i zise:
— Niciodată nu mi-am lovit animalele şi nu le-oi lovi nici acu'! Coboară, auzi! Ori de nu, te dau eu jos, acuşica!...
Dacă văzu că nu-i de glumă, vrăjitoarea începu să ţipe:
— Ce vrei de la mine, bre omule? Cevrei?... Lasă-măînpace'î
Dar vînătorul n-o slăbi de fel şi-o ameninţă:
—Dacă nu cobori pe loc, să ştii că trag în tine!
Vnăjitoarea nu se înspăimîntă însă de fel şi-l luă în răspăr:
— N-ai decit să tragi cit oi pofti, că nu mă tem de gloanţele tale!
Vinătorul ochi cum numai el ştia şi trase. Dar, ca un făcut, gloanţele se risipiră-n vînt, fără a o putea vătăma.
Se înfioră vinătorul de rîsul deşucheat al vrăjitoarei. Şi printre hohotele de rîs, iazma spuse:
— Gloanţele tale nu mă pot atinge! Nu mă pot atinge!.
De astă dată, vinătorul era lămurit ce trebuia să facă.
Smulse
pe loc trei nasturi de argint de la mundir şi încărcă cu ele puşca. Vezi că împotriva ăstor gloanţe, cotoroanţa de vrăjitoare nu putea să solomonească nimic. Vinătorul ochi cum numai el ştia, trase şi vrăjitoarea se prăbuşi la pămînt, scoţînd un ţipăt înspăimintător. Flăcăul îi puse piciorul în piept şi-i zise:
— Vrăjitoare afurisită, dacă nu spui îndată unde-i fratele meu, să şeii că te apuc cu amîndouă mîinile şi te azvîrl în foc!
De spaimă, vrăjitoarea se făcu albă ca varul şi începu să cerşească îndurare:
— Frate-tău zace colo-n şanţ, împietrit, împreună cu animalele lui, care-s tot stane de piatră, ca şi el.
Flăcăul o sili să meargă cu dînsul spre văioagă şi-o ameninţă:

— Dacă nu-l readuci la viaţă pe fratele meu şi de nu le redai suflarea ăstor fiinţe care zac aici, să ştii că s-a zis cu tine, te azvîrl în foc!.

Vrăjitoarea luă o nuia şi atinse cu dînsa toate stanele de piatră care zăceau în văioagă. Şi ce crezi: într-o clipită, craiul cel ţînăr şi animalele lui îşi recăpătară viaţa... Şi împreună cu ei se însufleţiră o mulţime de neguţători, meseriaşi şi păstori, care-i mulţumiră din suflet pentru că-i scăpase de sub vraja blestemului, şi se grăbiră să se întoarcă la casele lor.

Să vă mai spun ce bucurie a fost pe cei doi fraţi gemeni cînd s-au revăzut? Se îmbrăţişară ei cu atîta foc, că, de ciudă, vrăjitoarei îi pătrunse toată fierea la inimă şi plesni.

De îndată ce-şi dădu duhul, pădurea se smulse de sub vrajă şi se lumină. Şi pînă într-atît era de luminoasă, că se şi desluşiră-n zare turnurile înalte ale palatului împărătesc. .. Şi palatul nu era la o bătaie de puşcă de acolo, ci la cîteva zeci de poşte depărtare...

— Cei doi flăcăi porniră mînă-n mînă spre cetate, şi fratele cel mic zise:îmi semeni aidoma, şi tu ca şi mine porţi straie împărăteşti. Iar animale, tot la fel ca şi mine ai! Cinci: un iepure, o vulpe, un lup, un urs şi un leu. Ştii ce, hai să intrăm în cetate prin două părţi osebite! Şi tot prin două părţi osebite vom ajunge atunci şi la palat.

Mai merseră ei ce mai merseră împreună, şi după aceea, fiecare se îndreptă către o altă poartă a cetăţii. Şi străjile de la ambele porţi sosiră în acelaşi timp la curte să-l anunţe pe împăratul cel bătrin că tînărul crai se întoarce de la vînătoare împreună cu animalele lui... ţ

Ascultă împăratul spusele celor doi şi clătină din cap a neîncredere :

— Cum poate fi asta cu putinţă, bre oameni buni!... Că doar porţile îs departe una de alta cale de un ceas!...

Dar vezi că în clipa aceea intrară în curtea palatului cei doi fraţi, venind fiecare din altă parte, şi descălecară amîndoi în acelaşi timp de parcă ar fi fost vorbiţi.

împăratul nu ştiu ce să mai creadă şi zise către fiică-sa:

— Ia spune, fata mea, care din ei e soţul tău? Că atît de mult se aseamănă unul cu altul, încît nu-mi e cu putinţă să-i pot deosebi.

Câiă împărăteasa la cei doi feciori, dar parcă ea se putea dumiri?!... Nici ea nu ştia care din ei i-o fi soţiorul. În cele din urmă îşi aminti de salba de mărgean, pe care o dăruise animalelor, şi-i veni inima la loc. Se uită cu luare-aminte la cei doi lei care-i stăteau în faţă, şi la gîtul unuia văzu încheietoarea de aur. Şi numai ce strigă, plină de voioşie:

— După cine merge leul ăsta, acela e soţul meu!

Atunci, craiul cel tînăr se porni pe rîs şi zise:

— Da, chiar aşa-i, eu sînt soţul tău!

Apoi s-au aşezat cu toţii la masă şi-au mîncat şi s-au veselit.

PASĂREA DE AUR

Într vremurile cele vechi trăia un împărat. Şi împăratul ăsta avea o mîndreţe de grădină, frumoasă cum nu se mai afla alta pe lume. Şi ce să vezi, în grădină creştea un pom cu mere de aur! Cînd merele dădură în pîrg, împăratul trimise pe un slujitor de-al său să le numere pe toate, ca să aibă socoteala lor. Dar prevederea asta nu-i folosi la nimic; ca un făcut, chiar a doua zi se întîmplă ca un măr să piară din pom. Vestea despre furtul mărului ajunse de îndată la urechea împăratului şi acesta, de cum auzi, dădu poruncă să se pună în fecare noapte cîte o strajă care să păzească pomul. Şi mai găsi cu cale împăratul, ca, mai întîi şi-ntîi, cei trei feciori ai săi să facă de strajă. Drept aceea, de îndată ce se lăsară negurile nopţii, îl mînă pe cel mai mare dintre flăcăi să străjuiască pomul. Vezi însă că pe la mijlocul nopţii, feciorul cel mare nu se mai putu împotrivi somnului şi odată adormi! Cînd se trezi el dimineaţa, ce crezi: un alt măr pierise!...

în noaptea următoare stătu de veghe feciorul cel mijlociu, dar nici lui nu-i merse mai bine. O păţi ca şi frate-său mai mare: pe la mijlocul nopţii îl răzbi somnul, şi a doua zi iar lipsi un măr...

Acum îi venise rindul lui prîslea să stea de strajă, şi flăcăul tocmai se pregătea să-şi ia straja în primire că se făcuse tîrziu. Dar împăratul nu prea punea temei pe destoinicia lui şi socotea că va face şi mai puţină ispravă

decît fraţii lui mai mari. Pînă la urmă însă se lăsă înduplecat de vorbele flăcăului şi-i îngădui să stea şi el de strajă.

Prîslea se culcă sub ramurile pomului, dar ochii şi-i ţinu treji tot timpul şi nu se lăsă biruit de somn. Cînd bătu miezul nopţii, odată se auzi în văzduh un vîjîit şi, la lumina lunei, numai ce văzu flăcăul nostru o pasăre cu pene de aur aşezîndu-se pe o creangă şi culegînd cu ciocul un măr... Slobozi ei într-însa o săgeată, dar pasărea, a naibii, izbuti să fugă! Vezi însă că săgeata tot îi atinsese penele şi una din ele căzu pe pămînt. Ridică flăcăul pana de aur şi a doua zi de dimineaţă se înfăţişă împăratului de i-o aduse şi-i povesti toată tărăşenia.

După ce luă aminte la cele spuse de flăcău, împăratul îşi adună sfetnicii, toţi cîţi avea. Şi fiecare găsi cu cale să-i arate că o astfel de pană preţuieşte mai mult decît toată împărăţia.

— Dacă pana asta e atît de preţioasă, păi atunci n-am ce face doar cu una singură, nu-mi ajunge doar ea!... Vreau să am pasărea toată. Trebuie s-o am! Auzitu-m-aţi ?!...

Feciorul cel mare se socotea tare isteţ la minte şi, bizuindu-se pe priceperea lui, gîndi că nu-i va fi greu să dea de urma păsării de aur. Şi luînd cu el cele cuvenite, o pomi în căutarea păsării. Merse el ce merse şi, după ce străbătu o bucată bună de drum, numai ce zări o vulpe, la marginea unei păduri. Pe loc îşi încărcă puşca, ochi şi voi să tragă. Dar vulpea chelălăi şi spuse cu o voce jalnică:

— Nu mă ucide, flăcăule, şi în schimb, pentru milostenia asta ţi-oi da şi eu un sfat bun! Că multe mai ştiu.. Uite, am cunoştinţă că ai pornit în căutarea păsării cu pene de aur. Află, dar, că spre seară o să ajungi într-un sat şi-o să dai acolo peste două hanuri, unul aşezat în faţa celuilalt. Unul din accste două hanuri va fi luminat ca ziua şi va răsuna tot timpul de chiote de veselie. Tu să-mi asculţi vorba şi nu care cumva să poposeşti la el! Opreşte-te la celălalt, deşi nu-i chiar atît de arătos.

„Ian auzi-o ce bodogăneşte!. . . îşi zise în sine feciorul de împărat. O dihanie atît de slabă la minte, de unde pînă unde ar putea să-mi dea un sfat ca lumea!"

Slobozi neîntîrziat puşca, dar se întîmplă că nu nimeri ţinta, aşa că vulpea îşi înfoie coada şi o întinse la drum pierzîndu-se în pădure. Flăcăul îşi urmă mai departe calea şi spre seară se nimeri să ajungă la satul cu cele două hanuri.

Şi tocmai cum îi spusese vulpea, într-unui benchetuiau şi jucau de zor o mulţime de oameni, iar în celălalt nu se vedea nici ţipenie de om. Şi avea hanul ăsta o înfăţişare sărăcăcioasă şi mohorîtă, că ţi-era silă să te uiţi la el.

„Ei, ei, tare nătărău aş mai fi — îşi zise în sinea lui flăcăul — dacă aş trage la hanul ăsta, unde toate stau parcă să plîngă, şi l-aş ocoli pe ăla, unde-i atîta veselie!..."

Trase deci dincolo şi se puse pe chef şi petrecere, deşi uită cu totul de pasărea de aur, de taică-său şi de sfaturile cele bune ale vulpii.

Se scurseră astfel zilele, se făcură luni, şi lunile se făcură ani, dar flăcăul tot nu se mai întorcea la ai săi. Şi văzînd aceasta, feciorul cel mijlociu nu mai pregetă şi o pomi în căutarea păsării cu penele de aur.

Ca şi frate-său mai mare, se întîlni şi el cu vulpea. Aceasta îi dădu şi lui sfatul la ce han să tragă. Dar parcă mijlociul avea minte mai multă decit cel mare, ca să ţină seama de un sfat cu temei ?!.. De cum sosi în sat, îl şi zări pe frate-său la fereastra hanului de unde răsunau chiote de veselie, şi cînd acesta îl pofti să intre, mijlociul intră fără a mai sta pe gînduri. . . De, greu e să te împotriveşti ispitei, dacă n-ai o inimă tare!...

Se scurseră iar zilele şi se înnodară cap la cap de se făcură luni, şi lunile se făcură ani, dar vezi că nici unul din cei doi fraţi nu se mai întoarse acasă. Şi atunci vru şi feciorul cel mic să pornească la drum, să-şi încerce norocul. Dar taică-său, împăratul, se împotrivi din răsputeri:

— Ce rost are să baţi şi tu drumurile degeaba! Dacă feciorii cei mai mari ai mei n-au fost în stare să găsească pasărea de aur, cum o s-o afli tu?!... Iar de-o fi să se abată asupra ta vreo năpastă, de unde o să ştii să te descurci ?!..

Dar vezi că prîslea nu-i dădu pace, pînă ce taică-său nu se învoi să-l lase să plece.

La marginea pădurii însă vulpea îi ieşi în cale şi lui şi, cu o voce jalnică, se rugă să-i cruţe viaţa. După aceea se grăbi să-i dea şi sfaturile de cuviinţă.

Prîslea era milos din fire şi, auzind-o cum se tot roagă, o linişti pe dată:

— Nu te teme cumătră, că n-am de gînd să-ţi iau viaţa.

— Da' nici ţie n-o să-ţi pară rău că m-ai întîlnit, ai să vezi!. . răspunse vulpea. Şi ca să ajungi mai repede unde gîndeşti să ajungi, ia vino de urcă-te pe coada mea!

Feciorul încălecă pe coada vulpii, şi vulpea o pomi razna la. drum, de-i şuiera băietanului vîntul prin plete. Ajuns în sat, flăcăul ascultă de sfatul pe care i-l dăduse vulpea şi trase de-a dreptul la hanul cel sărăcăcios unde înnoptă.

A doua zi, flăcăul se duse pe cîmp şi, ca un făcut, vulpea îi ieşi din nou în cale. Pasămite, ca îl aştepta, dar vezi că el n-avea de unde să ştie asta.

— Ei, băiete dragă, îmi stă în gînd să te sfătuiesc ce să faci şi de aci încolo! îi zise vulpea. Uite, ţine-o drept înainte pe drumul ăsta, pînă ce-o să dai de un palat în faţa căruia o să vezi o mulţime de ostaşi. Tu să nu te temi de ei, că n-au cum să-ţi facă rău, fiind toţi adormiţi buştean. Şi nici să treci printre ei să nu te sfieşti, că doar îi vei auzi cum sforăie de tare, ci să intri de-a dreptul în palat şi să străbaţi toate încăperile, pînă ce vei ajunge într-o odaie în care vei zări o colivie de lemn. Şi în acea colivie se va afla o pasăre de aur. Iar alături, pe un lăvicer, vei vedea încă o colivie, cu totul şi cu totul de aur. Tu însă să te fereşti de a te lăsa momit de acea podoabă şi nu care cumva să scoţi pasărea din colivia de lemn şi s-o pui în colivia de aur, că altminteri, rău ai să mai pătimeşti de pe urma asta.

După ce rosti aceste cuvinte, vulpea întinse iar coada şi flăcăul încălecă. Şi cumătră din nou o pomi razna, de-i şuiera băietanului vîntul prin plete.

Ajunse prîslea la palat, şi pasămite toate se petrecură întocmai cum spusese vulpea. Flăcăul intră în camera unde era colivia de lemn cu pasărea de aur şi alături de colivia aceea, pe un lăvicer, mai era o colivie cu totul şi cu totul de aur. Şi m-oţi crede sau nu, cele trei mere de aur tot în odaia asta se aflau, într-un ungher pe duşumea.

Se gîndi flăcăul ce se gîndi la povaţa vulpii, dar pînă la urmă socoti c-ar fi nu ştiu cum să lase mîndreţea asta de pasăre într-o colivie atît de butucănoasă. Fără să mai pregete deloc, deschise uşiţa coliviei şi, apucînd pasărea cu grijă, o aşeză în colivia de aur. Dar vezi că-n clipa aceea, pasărea scoase un ţipăt atît de pătrunzător, că zăngănită geamurile şi pe dată se treziră ostaşii. Dădură năvală în odaie şi, înşfăcîndu-l pe flăcău, îl băgară în temniţă. A doua

zi îl duseră la judecată, şi prîslea îşi recunoscu vina. Dar degeaba şi-o recunoscu el, că fu condamnat la moarte. Craiul acelei împărăţii se arătă însă gata să-i redea libertatea, ba să-i mai dea pe deasupra şi pasărea de aur, de se lega să-i aducă armăsarul de aur, care goneşte mai iute ca vîntul.

Flăcăul nostru n-avea cum să-şi scape în alt chip viaţa şi se legă să-i aducă bidiviul-de aur. O porni deci la drum, în neştire, cătrănit rău şi oftînd din greu, căci habar n-avea cam pe unde s-» fi aflînd ceea ce căuta el. Şi în clipa cînd socotea că a ajuns la aman, numai ce-i răsări în cale vechea lui prietenă, vulpea.

— Ei, băiete, băiete, vezi ce-ai păţit dacă nu m-ai ascultat? îi zise ea. Da' nu te necăji, că-mi stă în gînd să te ajut din nou. Uite, ţine-o tot înainte pe drumul ăsta pînă ce-o să ajungi la încă un palat. Şi în grajdul ăstui palat se află bidiviul de aur. Tu să nu te temi de slugile care păzesc grajdul, că ei vor dormi în lege. Şi de asta o să te asiguri chiar tu, că o să-i auzi sforăind de mama focului. Intră deci în grajd, fără nici o grijă, dezleagă armăsarul şi scoate-l de acolo. Da' un lucru să ţii bine minte şi să nu te abaţi cu o iotă de la el: vezi de-i pune bidiviului şaua cea simplă din piele şi lemn. Nu care cumva să te momească aia de aur, care stă alături, şi să te îndemne inima să i-o pui fugarului pe spate, că altminteri, rău o să mai pătimeşti!

Vulpea iar întinse coada şi feciorul încălecă. Şi vulpea o porni razna la drum, de-i şuiera băiatului vîntul prin plete. Şi totul se intîmplă întocmai cum spusese vulpea. în scurtă vreme flăcăul nimeri la cel de-al doilea palat şi, intrînd în grajd, găsi calul cel de aur. Dar vezi că nici de data asta nu află el puterea să se înfrî- neze... Cînd fu să pună şaua cea simplă pe cal, numai ce se gîndi: „Cum o să se potrivească pocită asta de şa, cu mîndreţea de bidiviu! La frumuseţea lui se cuvine să-i pun şa de aur!..."

Dar cum îi închingă şaua de aur pe spate, odată izbucni armăsarul într-un nechezat puternic, de se cutremurară pereţii grajdului. Grăj darii se treziră din sorAi, cît ai clipi puseră mîna pe flăcău şi-l băgară în temniţă. A doua zi îl duseră la judecată şi fu condamnat la moarte. Dar vezi că împăratul acelei ţări se arătă gata să-l ierte, ba îi mai făgădui c-o să-i dea, pe deasupra, şi calul de aur, dacă se leagă să-i aducă pe frumoasa domniţă din palatul de aur.

Flăcăul se învoi, că n-avea ce alta face, şi o porni la drum, cu inima strînsă de îngrijorare. Noroc să zic c-o fi fost sau altceva, vorba e că în curind îi fu dat să se întîlnească din nou cu vulpea cea credincioasă.

— Ei băiete, băiete ■— îi grăi dînsa — după cît mi-ai ascultat povaţa, s-ar cuveni să te las în voia soartei, dar mi-e milă de sufletul tău şi vreau să te scot şi de astă dată din încurcătură. Ţine-o mereu pe drumul ăsta, că te duce de-a dreptul la palatul împărătesc. Şi de n-o să te abaţi defel din drum, sigură sînt că spre seară vei ajunge acolo. Aşteaptă tupilat pe undeva pînă ce s-o lăsa bine întunericul nopţii, şi cînd toată lumea s-o duce la culcare, atunci cată să ieşi de unde te-ai pitit. Că e tocmai vremea cînd fecioara cea frumoasă o porneşte spre scăldătoare, să se im- băieze. Tu să pîndeşti tocmai acest timp, şi cînd oi vedea-o venind, să te repezi la dînsa şi s-o săruţi. Sigură sînt atunci că te va urma ca o umbră şi o vei putea duce unde doreşti. Da' cată să ai grijă de un lucru: nu care cumva să-i îngădui să-şi ia rămas bun de la părinţi, că, altminteri, o păţeşti iarăşi rău.

După ce-i dădu toate poveţele astea, vulpea-şi întinse iar coada, după cum îi era obiceiul, şi flăcăul nostru într-o clipită încălecă. Şi o porni cumătră razna la drum, de şuiera vîntul prin pletele flăcăului. Cînd ajunseră la palatul împărătesc, lucrurile se petre- cură întocmai cum spusese vulpea. Flăcăul nostru aşteptă tupilat într-un ungher, pînă către miezul nopţii, cînd toată suflarea din palat se afla cufundată în somn. Pîndi el ce pîndi şi, cînd domniţa intră în scăldătoare, se repezi la dînsa şi o sărută cu foc. Fecioara cea frumoasă nu-l îndepărtă, ba chiar îi făgădui să-l urmeze cu dragă inimă. Dar vezi că ea era hoţomană a naibii şi se ţinu scai de el, rugîndu-l cu lacrimi în ochi ca, mai înainte de toate, s-o lase să-şi ia rămas bun de la părinţi.

La început, flăcăul se împotrivi din răsputeri rugăminţilor ei, dar cînd fecioara cea frumoasă îi căzu la picioare şi nu mai încetă cu plînsul, inima i se muie de milă şi-i făcu pe voie. Dar în clipa în care se apropie fecioara de patul tatălui ei, acesta se şi trezi din somn şi, odată cu el, se trezi toată suflarea din palat. Flăcăul nici nu mai avu timp să facă o mişcare şi, după ce-l legară fedeleş, îl zvîrliră în temniţă.

A doua zi, împăratul grăi către efc

— Măi flăcăule, deşi s-a hotărît să fii dat morţii, m-aş arăta gata să-ţi dăruiesc viaţa, de-i fi în stare să muţi muntele ăsta care se ridică în faţa ferestrei mele şi-mi astupă vederea! Da' vezi că sînt grăbit şi trebuşoara asta se cade s-o faci în opt zile. . De izbuteşti, nu sînt deloc zgîrcit cu răsplata, şi pe lîngă că-ţi las viaţa, ţi-o dau şi pe fie-mea de nevastă.

Flăcăul nostru se apucă să sape la poalele muntelui şi săpă şi săpă fără răgaz, că nu mai ştia de-i zi ori de-i noapte. Dar după şapte zile încheiate îşi dădu seama că nu reuşise, cu toată munca lui, să reteze nici măcar o părticică din munte. Şi cu sufletul cuprins de o mare tristeţe, îşi pierdu orice nădejde că va izbîndi într-un fel. Dar vezi că spre seară veni la el vulpea şi-i zise:

— Mă băiete, băiete, după cum te-ai arătat pînă acu', n-ai fi vrednic să te mai ajut, da' vezi că nu mă îndur să te las în nevoie!.. Du-te şi te culcă, şi o să sap eu în locul tău!

A doua zi, în zori, cînd se sculă flăcăul şi privi pe fereastră, nici nu-i veni să-şi creadă ochilor: coşcogeamite muntele pierise de parcă n-ar fi fost acolo nicicînd!.

Acu', vă închipuiţi dumneavoastră singuri cît de bucuros era flăcăul. . . Tot într-o goană o porni spre palat ca să-i aducă vestea asta împăratului. Dacă văzu şi văzu împăratul că n-are încotro, trebui să-şi ţină făgăduiala şi, după ce-i dărui libertatea, îi mai dădu, pe deasupra, şi fata de nevastă.

Porni flăcăul la drum cu fata de împărat, şi mult nu cred să fi trecut, că se şi pomeniră în cale cu vulpea cea credincioasă.

— Mă băiete, băiete, ai dobîndit tu, e drept, tot ce e mai de preţ, dar fetei de împărat din palatul de aur i se cuvine şi calul cel de aur!

— Da' cum aş putea să capăt calul? întrebă flăcăul.

— Las' că-ţi spun eu cum! răspunse vulpea. Mai întîi şi-ntîi cată să duci pe fecioara cea frumoasă împăratului care te-a trimis după dînsa. Cînd o vedea-o, atît de mult se va bucura împăratul de fapta ta, că-ţi va dărui de îndată calul pe care ţi l-a făgăduit. Tu să încaleci pe cal şi, după ce vei fi în şa, să te faci că vrei să-ţi iei ziua bună de la toată lumea şi să întinzi fiecăruia mîna. Iar la urmă de tot, să i-o întinzi fetei de împărat. Şi de cum i-ai apucat mîna, s-o ridici

dintr-o singură smucitură pe şa şi să îndemni calul la goană. Iar de grijă, să n-ai nici o grijă, că nimeni n-o să te poată ajunge, că doar bidiviul ăsta aleargă mai repede decît vîntul.

Planul vulpii reuşi de-o minune. Flăcăul se afla acum hăt- departe de locurile de unde plecase şi călărea fără nici o grijă, avînd alături pe fecioara cea fruţnoasă. Şi la o răscruce, vulpea nu în- tîrzie să se arate.

— Ei băiete, băiete, acu' mă îndeamnă inima să te sfătuiesc cum să pui mîna pe cea pasăre cu pene de aur! Uite ce-o să faci tu: cînd oi ajunge în dreptul palatului în care se găseşte pasărea, dă jos fecioara de pe cal şi las-o în paza mea. După aia, intră călare în curtea palatului. . Cînd or vedea minunăţia asta de cal, cei din palat or să fie cuprinşi de o mare bucurie şi-o să le rămînă inima la el. Şi pe dată se vor grăbi să-ţi aducă pasărea de aur. Iar tu, cum vei avea colivia în mînă, dă-i pinteni calului şi ia-o la goană încoa'

Vezi că vulpea ştia ca nimeni altul să potrivească lucrurile, aşa că planul cumetrei reuşi întocmai. Cum nu-l mai reţinea nimic prin cele meleaguri străine, flăcăul ardea de nerăbdare să ajungă cît mai repede acasă. Că doar acum al lui era şi calul de aur, şi privighetoarea neasemuită, şi fecioara cea frumoasă. . . Şi cînd tocmai se pregătea să dea pinteni calului, numai ce-o auzi pe vulpe că-i zice:

— Ei, băiete, băiete, acu' a sosit timpul să mă răsplăteşti şi tu pentru tot ajutorul pe care ţi l-am dat!

— Şi care-ţi este dorinţa? întrebă flăcăul.

— Cum om ajunge colo în pădure, pune puşca la ochi şi împuş- că-mă! Iar după aia, taie-mi capul şi labele.

— Frumoasă răsplată ar mai fi şi asta, n-am ce zice!. .. se mîhni flăcăul. Nu, dorinţa asta nu ţi-o pot îndeplini nici în ruptul capului!...

— Dacă aşa stă treaba, păi atunci drumurile noastre se despart ! Dar înainte de a ne despărţi, vreau să-ţi mai dau un sfat. De două lucruri să te fereşti: nu cumva să cumperi carnea unui spînzurat şi să nu te aşezi pe marginea vreunei fîntîni.

Doar atît îi mai grăi vulpea şi dispăru în pădure. Flăcăul privi în urma ei şi gîndi în sine: „Ciudată lighioană mai e şi vulpea asta!
Ian auzi ce gărgăuni îi umblă prin cap!. .. Cine-i aşa de neghiob, ca să cumpere carnea unui spînzurat ?!. . Şi de

unde pînă unde a mai scornit că n-ar fi bine să mă aşez pe marginea vreunei fîn- tîni?!. Că de cînd mă ştiu, n-am simţit dorinţa asta!.

Porni mai departe spre casă, avînd-o alături pe aleasa inimii lui, şi în drum se întîmplă să treacă din nou prin satul unde se înfundaseră fraţii săi. Se miră el de gălăgia şi forfota care domneau pe uliţe şi, întrebînd care-i pricina, află că cei doi inşi urmau să fie spînzuraţi chiar acum.

Cînd se apropie de locul spînzurătoarei, nu-i veni să-şi creadă ochilor: cei doi condamnaţi, care-şi aşteptau moartea, nu erau alţii decît fraţii săi mai mari! Şi mai află flăcăul de la oameni că aceşti fraţi ai lui s-au ţinut tot timpul numai de blestemăţii şi că şi-au risipit în petreceri toţi banii. Deşi îşi dădea seama că fraţii săi s-au ticăloşit de tot, pe flăcău nu-l răbdă inima să-i lase pe mina gîdelui şi întrebă în dreapta şi-n stînga de nu s-ar găsi vreo cale să fie eliberaţi.

— Dacă te-nvoieşti să scoţi bani din pungă şi să le plăteşti datoriile, stăpînirea nu mai are nimica cu ei şi-i lasă liberi — răspunseră oamenii. Da' zău c-ar fi păcat să prăpădeşti bunătate de bani, răscumpărînd astfel de nemernici!.

Flăcăul nu luă în seamă vorbele lor şi, fără să pregete cîtuşi de puţin, plăti pe loc toţi banii datoraţi. După ce îşi eliberă astfel fraţii, porniră cu toţii spre casă Au mers ei ce-au mers, şi cam către prînz se nimeriră să ajungă în pădurea în care se întîlniseră pe vremuri cu vulpea. Cum pe cîmp dogorea soarele al naibii, iar aici, în pădure, era plăcut şi răcoare, fraţii mai mari ziseră:

— Hai să ne hodinim oleacă lîngă fîntîna de colo şi să ne ospătăm, că sîntem frînţi de oboseală şi foame!

Feciorul cel mic încuviinţă. Şi-n timp ce stăteau ei la taclale, povestindu-şi cîte toate, fără să-şi dea seama şi fără să bănuiască nimic rău, prîslea se aşează pe marginea fîntînii. Fraţii lui parcă aşteptau altceva?! îndată îi dădură brînci pe la spate şi-l zvîrliră în fîntînă. Apoi luară fata, calul şi pasărea, şi p-aci ţi-e drumul. .. Pasămite, voiau să ajungă cît mai degrabă acasă la tatăl lor şi să se împăuneze cu tot ce făcuse feciorul cel mic.

— Vezi, taică — îi spuseră ei împăratului — nu numai pasărea cu penele de aur ţi-o aducem, dar am fost în stare să dobîndim şi calul de aur, şi fecioara din palatul de aur.

Palatul răsuna de chiote de bucurie, dar vezi că într-acest timp, armăsarul pe nimic nu punea gura şi nici pasărea nu scotea vreun tril; cit despre fecioară, ea şedea pierdută într-un ungher şi vărsa lacrimi, fără istov.

Se cuvine să spunem acuma că feciorul cel mic al împăratului nu pierise. Spre norocul lui, fîntîna era secată, aşa că flăcăul se alesese numai cu spaima, cazînd pe muşchi moale. Dar c vorba că puţul era tare adînc, şi cit se frămînta el cu gîndul, tot nu găsi în ce chip ar putea să iasă de acolo. Dar vulpea cea credincioasă nu-l părăsise. La puţină vreme sări şi ea în fîntînă şi se apucă să-l certe pe flăcău că nu luase în seamă sfaturile ei.

— .. Şi deşi te socot vinovat — adăugă ea — nu mă rabdă inima să te las în voia soartei şi o să te scot iarăşi la lumina zilei.

îi spuse să se ţină zdravăn de coada ei şi, binişor-încetişor, îl scoase afară din fîntînă.

Apoi continuă a-i zice cu şi mai multă hotărîre:

— Ei, băiete, băiete, să ştii că n-ai scăpat încă de primejdie! Fraţii tăi n-au fost tocmai siguri c-ai murit, şi de aceea au înconjurat pădurea cu paznici şi le-au dat poruncă să-ţi vină de hac, de îndată ce te-or zări.

Vulpea îşi luă ziua bună de la flăcău şi se pierdu în pădure. Prîslea o porni pe drumul care ducea la palatul împărătesc, şi în cale se nimeri să întîlnească un om nevoiaş, care se odihnea la marginea unei poteci. Schimbă cu el hainele ca să nu-l poată recunoaşte nimeni, şi în acest chip izbuti să ajungă teafăr la curtea tatălui său. Nici aici nu-l recunoscu nimeni, dar vezi că deodată pasărea începu să cînte, calul să mănînce, iar fecioara cea frumoasă se opri din plîns.

— Ce-or fi însemnînd astea toate? întrebă împăratul, cuprins de nedumerire.

— Nici eu nu-mi dau seama ce-o fi, mărite stăpîne — îi răspunse fecioara. Pînă mai adineauri îmi era inima grea şi zăceam în durere şi întristare, dar deodată, fără veste, m-a cuprins veselia ca şi cum mi-ar fi sosit mirele cel adevărat.

Şi cu toate că fraţii cei mari o ameninţară cu moartea de va destăinui ceva, ea îi povesti împăratului toate cîte s-au întîmplat. Auzindu-i spusele, împăratul porunci ca toţi oamenii aflaţi în palat să se înfăţişeze înaintea lui. Veni unul,

veni altul, şi între atîţia se strecură şi feciorul cel mic al împăratului, sub înfăţişarea unui om nevoiaş, îmbrăcat numai în zdrenţe. Vezi însă că fecioara îl recunoscu îndată dintre toţi şi-i sări de gît, bucuroasă. Iar fraţii cei nelegiuiţi fură arestaţi şi osîndiţi la moarte

.Multe zile nu mai trecură şi feciorul cel mic al împăratului făcu nunta cu fecioara cea frumoasă. Şi după datină, cum împăratul nu mai avea alţi urmaşi, fu proclamat şi moştenitor al împărăţiei,

Dar cu biata vulpe ce s-o mai fi întîmplat, feţii mei? Iacă, vă spun acum:

Multă vreme s-a scurs şi într-o zi, preumblîndu-se feciorul de împărat prin pădure, numai ce se întîlni iar cu vulpea.

— Ei, băiete, băiete, ai acu' tot ce-ţi doreşte inima, da' pe mine de ce nu mă întrebi cum o mai duc, c-am rămas tot nenorocită. . .

Şi numai tu ai putea să curmi chinul meu...

Şi din nou îl rugă vulpea s-o împuşte şi să-i taie capul şi labele. Şi atîta a stăruit biata vulpe, că feciorul de împărat îi făcu pe voie. Şi, ce să vezi: în locul vulpii îi sta dinainte o mîndreţe de flăcău! Era chiar fratele fecioarei din palatul de aur, care fusese smuls de sub povara unui greu blestem. Şi-au trăit ei cu toţii în deplină fericire, pînă la sfîrşitul zilelor lor.

JOHANN CEL CREDINCIOS

A fost odată ca niciodată, a fost un împărat bătrîn, şi împăratul ăsta, căzînd greu bolnav, începu a gîndi în sinea sa: „Pesemne că mi s-au sfîrşit zilele şi sînt pe patul de moarte!" Şi porunci el:

— Să vină degrabă la mine credinciosul meu Johann!

Johann cel credincios era sluga cea mai dragă inimii lui, şi i se
spunea aşa din pricină că de-a lungul şi de-a latul anilor, toată viaţa, îl slujise pe împărat cu credinţă.

Şi cînd se apropie Johann de crivatul unde împăratul bolea, acesta-i grăi:

— Credinciosul meu Johann, simt că mi se apropie ceasul sfîr- şitului şi de nimica alta nu mi-e inima grea şi nimic nu mă îngrijorează mai mult decît soarta feciorului

meu. E încă în anii cei fragezi ai tinereţii, aşa că nu ştie totdeauna încotro s-o ia şi ce are de făcut. Şi de nu-mi făgăduieşti c-o să-l înveţi toate cele care pe lume se cer învăţate şi ştiute, şi c-o să-i fii ca un tată adoptiv, n-o să pot închide ochii cu cugetul liniştit.

Dacă auzi asta, Johann cel credincios îi răspunse:

— înălţate împărate, află că n-o să-l părăsesc niciodată şi c-o să-l slujesc cu credinţă, chiar de-ar fi să-mi dau viaţa!

— Dacă-i aşa, atunci pot muri fără grijă, cu cugetul împăcat — grăi împăratul cel bătrîn. Şi apoi mai adause: După ce-oi închide •ochii, să-i arăţi tot palatul, să-l duci de-a rîndul, prin toate încăperile şi sălile de ospeţe şi prin toate hrubele boltuite, să vadă cu ochii lui toate comorile care zac în ele. Dar ultima încăpere de pe coridorul cel lung, în care e ascunsă cadra cu chipul fetei împăratului cu coperişul de aur, tu să nu i-o arăţi! Că de-ndată ce i-ar vedea chipul, s-ar aprinde de dragoste pentru ea şi-ar rămîne fără simţire. Şi prin mari şi grele primejdii i-ar fi dat să treacă din pricina ei. Tu de toate astea să-l păzeşti, credinciosul meu Johann!

Cu mîna pe inimă, Johann îl mai încredinţă încă o dată pe stă- pînul său c-o să-şi ţină întocmai făgăduiala şi, auzindu-l, împăratul cel bătrîn se simţi liniştit în cugetul său, îşi lăsă capul pe pernă şi .adormi pentru vecie.

După ce-l duseră la gropniţă pe împăratul cel bătrîn, Johann cel credincios prinse a-i povesti tînărului crai tot ceea ce-i făgăduise răposatului, pe patul morţii. Şi după ce-i zise toate, cu şart, mai adăugă:

— O să-mi ţin jurămintul şi-o să te slujesc cu credinţă, aşa cum l-am slujit şi pe împăratul cel bătrîn, chiar de-ar fi să-mi pierd viaţa!

Trecură şi zilele sorocite pentru doliu şi-ntr-un sfîrşit, Johann cel credincios găsi cu cale să-i zică:

— A cam venit vremea să cunoşti moştenirea pe care ai dobîn- dit-o şi să-ţi arăt palatul lui tătîne-tău.

Şi nu pregetă să-l ducă peste tot, de sus pînă jos, să-l preumble prin toate acele încăperi care-ţi luau ochii de minunate ce erau şi să-i arate toate bogăţiile şi podoabele.

Din întreg palatul, o singură cameră rămase zăvorită, şi nu-i de mirare, că era aceea în care se afla cadra cea aducătoare de primejdii. Dar vezi că în aşa fel era aşezată cadra asta, c-o aveai drept în faţa ochilor de cum se

deschidea uşa. . . Şi era atît de minunat făurită, de-ţi părea că e vie şi că nu se află pe lume un chip mai plin de drăgălăşenie şi frumuseţe.

De la o vreme, craiul cel tînăr băgă de seamă că de cîte ori treceau pe lîngă o uşă anume, Johann cel credincios se ferea să se oprească. Şi-i zise într-o zi slujitorului său:

■— Da' pe asta de ce n-o deschizi niciodată?

-— Fiindcă înăuntru e un anume lucru de care te-ai înspăimînta de moarte —răspunse Johann.

Dar craiul cel tînăr stărui:

— Am văzut toate încăperile palatului şi vreau să ştiu ce se află şi-aci, auzi tu?

Şi înaintă, vrînd să deschidă uşa cu forţa. Dacă văzu asta, Johann cel credincios îl trase de-acolo, şi-i spuse:

— I-am făgăduit lui tătîne-tău, în ceasul morţii, că n-o să-ţi dau putinţa să vezi ce se află în odaia asta. Şi de n-aş face aşa, mari nenorociri ar putea să se abată asupra ta şi asupra mea, deopotrivă.

■— Asta să nici nu te gîndeşti — răspunse craiul cel tînăr — că de nu intru înăuntru, inima îmi spune că m-aş prăpădi cu siguranţă. Şi n-aş avea pic de linişte nici ziua, nici noaptea pînă n-aş vedea ce-i acolo, cu ochii mei. Află că nu plec de-aci şi pace, pînă ce nu-mi deschizi uşa!

Dacă auzi toate astea, Johann cel credincios îşi dădu seama că nu mai are nici o putinţă de a-l întoarce pe crai din hotărîrea lui şi.

cu inima grea şi oftînd din adîncul sufletului, prinse a căuta cheia în legătura cea mare de chei ce-o avea asupră-şi. De cum deschise uşa, căută să intre el mai întîi, cu gindul să acopere cumva cadra şi să-l ferească pe crai de a da cu ochii de ea. Dar vezi că împăratul se şi înălţase pe vîrfurîle picioarelor şi privea înăuntru, peste umerii săi. . . Şi de cum văzu chipul fără seamăn de frumos al fecioarei din cadră, ce scînteia împodobit cu aur şi nestemate, căzu la pămînt, fără simţire.

Johann cel credincios îl ridică degrabă şi aşezîndu-l în crivatul împărătesc, se gîndi cu amărăciune şi îngrijorare:

„Nenorocirea ce trebuia să se-ntîmple, s-a şi întîmplat. Doamne, Dumnezeule, ce-o să mai fie de-acum înainte?!"...

Apoi îi dădu să soarbă oleacă de vin, pînă ce-l aduse iarăşi în simţiri. Şi cele dintîi vorbe pe care le spuse împăratul fură acestea:

— Ah, cine-i fata aceea din cadră, că tare-i frumoasă?

— E fata împăratului cu coperişul de aur — răspunse Johann cel credincios.

— Află că mi-e atît de dragă —zise iarăşi împăratul —că toate frunzele copacilor, de-ar avea grai, tot n-ar fi în stare să spună cît de mult o iubesc! Chiar viaţa mi-aş pune-o în joc, ca s-o am alături de mine. Tu, Johann, mi-eşti omul cel mai de credinţă, şi trebuie să mă ajuţi!

Johann cel credincios cugetă îndelungă vreme cum trebuie pornită treaba, că nu era deloc uşor nici măcar să ajungi pînă în preajma domniţei. Chibzui el în fel şi chip şi pînă la urmă îi veni în minte un gînd numai bun, şi se grăbi să-l aducă la cunoştinţa împăratului:

— Măria ta, toate cîte-s în jurul fetei sînt numai şi numai de aur: mesele, scaunele, talerele, cupele, ceştile şi toate cele de trebuinţă în gospodăria casei. În haznaua împărăţiei ai cinci ocale de aur curat şi-ar fi de trebuinţă să-i pui pe toţi giuvaergiii cîţi îi ai în ţară să înceapă a făuri dintr-o oca, pînă ce-or da-o gata, tot felul de vase şi obiecte de preţ, tot soiul de păsări, de vînat şi animale ciudate. Toate acestea o să-i bucure inima domniţei şi-o s-o încînte şi de-aia gîndesc c-ar fi bine să plecăm cu ele înspre împărăţia ei, să ne încercăm norocul.

împăratul purcese de chemă pe toţi giuvaergiii cîţi îi avea în ţară şi le porunci să lucreze zi şi noapte, fără hodină, pînă ce-or da gata toate acele lucruri care aveau darul să desfete pe oricine. După ce fură încărcate pe-o corabie, Johann cel credincios se înveş- mîntă în straie de neguţător şi-l îndemnă şi pe împărat să facă la fel, ca să nu poată nimeni să-i recunoască. Apoi străbătură marea şi călătoriră ei pînă ce ajunseră în cetatea unde se afla domniţa ce era fiica împăratului cu coperişul de aur.

Johann cel credincios îl povăţui pe împărat să rămînă pe corabie şi să-l aştepte acolo pînă ce s-o întoarce.

■— Cine ştie —zise el —s-ar putea ca norocul să-mi fie priincios şi s-o aduc cu mine şi pe domniţă. De aceea, cată, măria ta, ca totul să fie în cea mai deplină ordine: vasele de aur să fie orînduite cum nu se poate mai bine, iar corabia, de-a lungul şi de-a latul, să fie gătită ca de sărbătoare!

Apoi îşi alese o mulţime de lucruri pe care le socoti cele mai potrivite, umplu cu ele un şorţ şi coborî din corabie.

Şi, ca omul ce are o treabă anume, se-ndreptă spre palatul împărătesc. Cînd ajunse în curtea palatului, numai ce văzu el, la o fîntînă, o fetişcană frumoasă, care tocmai umplea cu apă două găleţi. Dar ce găleţi, veri- cule, de aur curat. .. Şi cînd dădu zgîtia de fată să plece cu apa cea limpede cum îi cleştarul, nu ştiu cum făcu de-şi întoarse capul şi mi ţi-l zări pe omul cel străin.

întrebă ea ce hang are şi el se şi grăbi să-i răspundă:

■— Neguţător sînt! şi, cît ai clipi, desfăcu şorţul şi-i arătă marfa.

■— Vai, ce minunăţie de lucruri! strigă fata. Şi-s numai şi numai de aur toate. . .

Lăsă jos găleţile şi prinse a se uita cu luare-aminte la fiecare. Apoi, într-un tîrziu, se pomeni zicînd:

— Păi pe-astea trebuie numaidecît să le vadă şi domniţa! Că doar îi prilejuieşte atîta bucurie orice lucru de aur!.. . O să ţi le cumpere pe toate, de le-o vedea, aşa să ştii!. .

îl luă de mînă, haida-haida, şi-l duse în încăperile de sus, fiindcă trebuie să ştiţi că se nimerise ca fetişcana să fie tocmai slujitoarea domniţei. Cînd dădu domniţa cu ochii de toate acele lucruri fără pereche-n lume, aproape că rămase fără grai de bucurie şi încîntare.

— Atît de măiestrit sînt făurite, c-am să ţi le cumpăr pe toate — îi spuse ea neguţătorului.

Dar Johann cel credincios nici n-o lăsă să-şi termine bine vorba, că-i şi spuse:

— Eu nu-s decît slujitorul unui neguţător putred de bogat, şi ceea ce am adus cu mine e nimic, faţă de ce are stăpînul meu pe corabie: minunăţii, nu alta! Toate cîte s-au făurit în aur mai măiestru şi mai de preţ şi c-o frumuseţe desăvîrşită, acolo se găsesc.

Dacă auzi asta, domniţa pofti numaidecît să-i fie aduse la palat, să le vadă, dar Johann îi curmă dorinţa, zicîndu-i:

— Ehe, măria ta, de-aş face cum pofteşti, de multe zile aş avea nevoie, că nu-s una-două acele lucruri, ci grămezi peste grămezi, şi atit de multe încăperi ar trebui ca să le rînduim ca lumea, că palatul ăsta s-ar dovedi neîncăpător!.. .

Vezi, vorbele astea meşteşugite avură darul să stîrnească dorinţa şi curiozitatea domniţei, şi să le iacă să

crească peste măsură. Şi**-n** cele din urmă, ea n-avu ce alta face şi-i zise neguţătorului:

— Dacă-i aşa, arată-mi calea pînă la corabie, ca să văd comorile stăpînului tău!

Johann cel credincios doar asta aştepta şi, cu inima tresăltînd de bucurie, o duse pînă acolo. De îndată ce-o văzu la faţă, împăratu îşi dădu seama că-i şi mai frumoasă de cum o arăta chipul din cadră şi simţi că i se sparge inima-n piept de atîta dragoste.

Domniţa urcă apoi pe corabie şi împăratul o întîmpină ca să-i arate minunăţiile dinăuntru. Dar vezi că Johann cel credincios nu păşi pe urmele lor, ci rămase mai în urmă, lîngă cîrmaci. Şi de-ndată ce fură numai ei doi, îi şi porunci să pornească în larg corabia:

— întinde toate pînzele, să zboare-n văzduh ca pasărea, auzitu-m-ai ? !.. .

— în ăst timp, împăratul îi arăta domniţei, de-a rîndul, toate lucrurile făurite din aur: talerele şi cupele, blidele şi pasările, jivinele codrului şi animalele cele ciudate.

Trecură aşa ceasuri şi ceasuri de cînd se tot uita la ele cu luare- aminte şi-n încîntarea ei nu băgă de seamă că de mult pornise corabia. într-un tîrziu, după ce-şi luă ochii de la cel din urmă lucru, mulţumi neguţătorului şi vru să se întoarcă acasă. Dar cînd se plecă peste marginea corăbiei, băgă de seamă că ţărmul rămăsese tare departe şi că vasul gonea cu toate pînzele-n vînt.

— Ah —rosti ea, cuprinsă de spaimă —am fost înşelată grozav şi răpită şi-acum mă aflu în mîinile unui neguţător! Mai bine m-aş da morţii, decît să trăiesc astfel!...

Auzind-o în ce deznădejde se zbate, împăratul îi luă mîna într-a sa şi căută s-o liniştească spunîndu-i:

— Află că nu-s neguţător precum crezi, ci împărat, şi că-s de-o obîrşie la fel de aleasă ca şi tine şi dacă te-am răpit printr-un vicleşug, apoi am făcut-o numai pentru că prea tare mi-ai căzut dragă. Că din clipa în care am văzut cadra ce-ţi arăta chipul, am căzut la pămînt, fără simţire.

Dacă auzi vorbele acestea, domniţa, ce era fiica împăratului cu coperişul de aur, se mîngîie în sufletul ei că

nu era aşa cum crezuse şi, prinzînd drag de el, se învoi să-i fie soţie.

Şi se-ntimplă ca-ntr-una din zile, în timp ce înaintau pe mare, Johann cel credincios, care stătea în partea din faţă a corăbiei şi cînta, să zărească-n văzduh trei corbi, care veneau înspre el, zbu- rînd. Şi cum avea darul să priceapă graiul corbilor, se opri din cîntat, ca să ia seama la ce vorbeau între ei.

Şi numai ce strigă unul:

— Văzut-aţi ? O duce acasă la el pe domniţă, care-i fiica împăratului cu coperişul de aur!

— Da, e drept că o duce —cîrîi cel de-al doilea — dar încă nu-i a lui!

Şi grăi cel de-al treilea:

-— Ba e a lui, cum să nu fie, că doar stă la el în corabie!

Şi atunci cîrîi din nou primul:

— La ce-i foloseşte c-o duce cu el ? Că de-ndată ce-or ajunge la ţărm, o să vină-n goană un cal roib şi-o să sară drept în faţa împăratului. Şi ce crezi, împăratul o să vrea pe loc să-l încalece! Iar de-o izbuti s-o facă, bidiviul o să zboare cu el în largul văzduhului, de n-o să-i mai fie niciodată în putinţă fecioarei să-i mai vadă chipul.

Şi cîrîi cel de-al doilea:

— Oare nu e vreun mijloc să scape?

— Ba e unul, cum să nu! cîrîi primul corb. Dacă altul i-o ia înainte şi încalecă la repezeală bidiviul, şi de scoate afară puşca ce-i ascunsă în cioltar şi împuşcă cu ea calul, atunci împăratul cel tînăr e izbăvit. Dar cine să ştie asta? De-ar şti cineva şi i-ar spune, într-o clipă s-ar preface în stană de piatră de la degetele picioarelor pînă la genunchi!

Şi glăsui cel de-al doilea:

— Ba eu ştiu şi mai mult! Chiar de e omorît bidiviul, împăratul cel tînăr tot n-o să-şi poată păstra mireasa. De-ndată ce-or ajunge împreună la palat, vor afla într-un vas o cămaşă de mire şi cămaşa asta va părea că-i ţesută din aur şi argint. Dar ea numai din păcură şi smoală e făcută. Şi de va apuca s-o îmbrace împăratul, îl va arde pînă-n măduva oaselor.

Şi cîrîi cel de-al treilea:

— Oare nu e vreun mijloc să scape?

Ba e unul, cum să nu ! răspunse cel de-al doilea. Dacă o mînă înmănuşată apucă degrabă cămaşa şi-o azvîrle-n foc ca să ardă şi să se mistuie, atunci împăratul cel tînăr e izbăvit. Dar la ce bun? Că de-ar afla cineva de tărăşenia asta şi i-ar spune, acela pe loc s-ar preface în stană de piatră de la genunchi pînă la inimă

!Atunci cîrîi cel de-al treilea:

— Ba eu ştiu şi mai mult! Chiar de-ar arde cămaşa de nuntă pînă s-ar mistui toată, împăratul cel tînăr tot nu şi-ar putea păstra mireasa. După nuntă, cînd s-o porni jocul şi împărăteasa cea tînără va începe să dănţuiască, deodată se va face galbenă ca şofranul şi va cădea la pămînt ca moartă. Iar de nu se va găsi cineva s-o ridice şi să-i scoată din sînul drept trei picături de sînge pe care să le stupească de-ndată, atunci va muri de-a binelea. Şi vorba-i că de-ar afla cineva şi-ar spune cum stă tărăşenia, acela pe loc s-ar preface în stană de piatră de la vîrful degetelor pînă la gît!

După ce corbii vorbiră între ei cît vorbiră, făcură deodată zvîrr! şi-şi luară zborul mai departe-n văzduh. Iar Johann cel credincios, care înţelesese toată voroava lor, devenise parcă altul, din clipa aceea, că mereu sta numai înnegurat şi posac. Şi cum ar fi putut să fie altfel? Că de nu i-ar fi spus stăpînului său cele auzite, nefericită şi amară ar fi fost viaţa împăratului, iar de-i spunea, îşi pierdea el însuşi viaţa!...

Se zbuciumă el cît se zbuciumă, gîndind cum s-o întoarcă mai bine, şi-n cele din urmă îşi spuse: „îmi voi izbăvi stăpînul, chiar cu preţul vieţii mele!"

Cînd ajunse corabia la ţărm şi trebuiră să coboare, totul se petrecu după cum preziseseră mai înainte corbii. Un cal roib, de toată frumuseţea, odată sări înaintea împăratului, de parcă l-ar fi mînat cineva într-acolo.

— Ţi, da' bine s-a mai potrivit! grăi împăratul. Bidiviul ăsta o să mă ducă pînă la palat.

Nici nu-şi termină bine vorba, că şi dădu să-l încalece. Dar vezi că Johann cel credincios i-o luă înainte. Se zvîrli cu iuţeală pe cal, scoase puşca din cioltar şi, c-un glonţ, împuşcă bidiviul pe loc.

Ceilalţi slujitori ai împăratului, care nu-l aveau deloc la inimă pe Johann şi-l pizmuiau de moarte, parcă numai asta aşteptaseră, şi începură a striga, care mai de care:

— Ce mişelie a îndrăznit să săvîrşească! Auzi, să omoare o asemenea mîndreţe, să doboare la pămînt făptura care trebuia să-l poarte pînă la palat pe măria sa împăratul!. . .

Dar împăratul nu luă seama la vorbele lor şi le zise:

— Ia mai tacă-vă gura odată şi nu vă mai legaţi de el! O fi ştiind omul ce face, că doar nu-i vorba de vreun oarecare, ci de Johann cel credincios !. . .

Apoi se îndreptară cu toţii spre palatul împărătesc şi de cum intrară în sala cea mare, numai ce văzură un vas, proţăpit acolo. Şi înăuntrul vasului sclipea o cămaşă de nuntă, ce părea că-i ţesută toată numai din aur şi argint. Dacă o văzu cît ii de mindră, împăratul cel tînăr făcu un pas spre ea şi dădu s-o apuce, dar vezi că Johann cel credincios era acolo, să-i stea de pază! Cît ai clipi, îl şi dădu la o parte şi, apucînd cămaşa cu mîinile înmănuşate, o puse pe foc, să ardă şi să se mistuiască toată. ..

Şi iarăşi începură ceilalţi slujitori să murmure şi să clevetească:

— Ian uitaţi-vă acum ce poznă a mai făcut! A îndrăznit să pună pe foc chiar cămaşa de nuntă a împăratului!...

Dar împăratul cel tînăr le astupă gura:

— Cine ar putea să ştie de nu-i făcută şi asta numai spre bine şi spre folos?! Ia nu vă mai legaţi de credinciosul meu Johann!.. . Lăsaţi-l în pace !...

Apoi începu a se prăznui nunta... Şi se porni îndată şi dănţu- iala, iar mireasa intră şi ea în vîrtejul jocului... în ăst timp, Johann cel credincios o tot cerceta cu privirea şi n-o slăbea o clipă din ochi. Şi numai ce-o văzu că păleşte deodată şi cade la pămînt, ca moartă. Dintr-o săritură fu lîngă ea şi, purtînd-o în braţe, se grăbi s-o ducă în altă încăpere. Acolo o lăsă jos, îngenunche lîngă ea şi-i supse din sînul drept trei picături de sînge, pe care apoi le stupi. Şi-ntr-o clipă, domniţa începu să răsufle din nou şi-şi veni în simţiri. Da' vezi că împăratul cel tînăr văzuse tot şi oricît îşi da cu presupusul, nu putea înţelege de fel de ce făcuse Johann cel credincios o asemenea faptă.

Şi, cuprins de mînie, începu a striga:

— Zvîrliţi-l pe dată la temniţă!

în dimineaţa care urmă, Johann cel credincios îşi primi osînda şi fu dus la spînzurătoare. Şi-n timp ce se afla lîngă

gîde, care tocmai se pregătea să-i pună jbilţul de gît, prinse a vorbi cu glas tare:

— Oricărui osîndit i se îngăduie înainte de moarte să mai glăsuiască o dată. Oare, mărite împărate, aş putea să mă bucur şi eu de-acest drept?

— Da, de bună seamă! încuviinţă împăratul. Ţi se acordă dreptul acesta!

Nici nu-şi termină bine vorbele măria sa, că Johann cel credincios şi începu a grăi:

— Pe nedrept am fost osîndit, înălţate împărate, că nu mă ştiu cu nici un păcat faţă de măria ta, şi te-am slujit totdeauna cu credinţă !

Şi-i mai povesti el apoi cum trăsese cu urechea, pe mare, la acea voroavă a corbilor şi cum fusese nevoit să făptuiască ceea ce făptuise numai pentru a-şi izbăvi stăpînul.

Dacă auzi împăratul toate astea, odată-şi dădu seama cît de mult greşise faţă de slujitorul său şi începu a striga:

— Văleu, credinciosul meu Johann! Iertată să-mi fie vina! îndurare!... Iar voi, slujitori, coborîţi-l de sus de la locul caznelor !...

Dar vezi că odată cu ultimele vorbe pe care le spusese, Johann cel credincios se şi prăbuşi fără suflare, prefăcut în stană de piatră.

împăratul şi împărăteasa fură tare mîhniţi din această pricină, şi măria sa grăi cu durere:

— Vai mie cît de rău am răsplătit această nespus de mare credinţă !...

Şi pon-nci el să fie luată de-aco'o stana de piatră şi să fie dusă. în iatacul împărătesc, pentru a fi aşezată chiar lîngă crivatul lui Şi ori de cîte ori îşi arunca privirea spre ea, împăratul vărsa lacrimi amare şi se căina:

— Ah, de ce nu-mi stă în putinţă să te însufleţesc, să prinzi iarăşi viaţă, preacredinciosul meu Johann ?!...

Trecu astfel o bucată de vreme şi împărăteasa aduse pe lume doi copii gemeni, doi coconi de mai mare dragul, care se înălţau văzînd cu ochii, spre marea bucurie a părinţilor.

Şi se-ntîmplă ca odată, pe cînd împărăteasa era dusă la biserică şi cei doi copii se jucau cu împăratul, acesta să privească spre stana de piatră, cum avea obiceiul. Şi-n timp

ce căta el la ea, cu jale mare, odată se pomeni că oftează din greu şi că strigă din fundul rărunchilor :

— Vai, de ce nu-mi stă în putinţă să te însufleţesc, să prinzi iarăşi viaţă, preacredinciosul meu Johann ?!. . .

Şi ce crezi, numai ce începu a glăsui stana de piatră. Şi zise ea:

— Ba îţi stă în putinţă, cum să nu, să mă poţi însufleţi! Da' pentru asta trebuie să te lipseşti de tot ce ai mai drag pe lume!

Dacă auzi asta împăratul, nu mai şovăi nici o clipă, şi strigă iarăşi:

— Tot ce am pe lume mai scump, cu dragă inimă îl dau, că -asta mi-e voia, numai să te pot scăpa pe tine!

Şi stana de piatră glăsui mai departe:

— Dacă o să tai chiar cu mîna ta capul celor doi coconi pe care-i ai şi-o să mă ungi cu sîngele lor, atunci o să prind din nou viaţă.

Cînd auzi că trebuie să-şi omoare cu mîna lui cele două odrasle care-i erau atît de dragi, împăratul se înspăimîntă tare, dar punînd în cumpănă cît de 'credincios îi fusese Johann şi cum se jertfise pentru el, gîndi că sacrificiul acesta e pe deplin meritat.

Şi scoţînd paloşul, tăie cu mina lui capul celor doi coconi. Şi să vezi minune: după ce unse stana de piatră cu sîngele copiilor, piatra ce sta pînă atunci nemişcată şi rece, odată se însufleţi şi Johann cel credincios se afla iarăşi în faţa stăpînului său, parcă mai voinic decît înainte şi mai sănătos decît fusese vreodată.

Şi numai ce grăi el împăratului:

— Credinţa ta n-o să rămînă nerăsplătită!

Apoi luînd capetele copiilor, le puse la loc, cu grijă, unse rănile chiar cu sîngele lor şi, minune nu alta! coconii pe dată se închegară întregi şi nevătămaţi. Şi numai ce prinseră să sară şi să joace, de parcă nu li s-ar fi întîmplat nimic.

Acu', vă-nchipuiţi dumneavoastră cît de tare se bucură împăratul, că parcă era într-al nouălea cer!...

Într-acest timp, numai ce se auzi venind împărăteasa şi împăratul dete fuga de-l ascunse pe Johann cel credincios şi pe cei doi coconi într-un dulap mare, să nu-i vadă.

Şi de cum păşi ea pragul, împăratul îi zise:

— Te-ai rugat la biserică?

— M-am rugat, da' tot timpul mi-a fost gîndul numai la Johann cel credincios... Că numai de pe urma vinii noastre i se trage toată nenorocirea care l-a lovit.

Dacă auzi asta, împăratul se grăbi a-i zice:

— Soţioară dragă, află că ne-ar sta în putinţă să-l aducem din», nou la viaţă, dar pentru asta ar trebui să dăm ca preţ vieţile celor doi băieţi ai noştri.

împărăteasa se îngălbeni deodată şi se înspăimîntă tare de grozăvia acelor vorbe, dar găsi totuşi în cugetul ei tăria de a spune:

— îi datorăm lucrul ăsta, pentru marea şi neţărmurita lui credinţă!...

Şi dacă-şi dădu seama împăratul că împărăteasa fusese într-um gînd cu el, tare se mai bucură în inima lui şi numai ce se duse de deschise dulapul în care se aflau cei trei.

Şi scoţîndu-i afară pe cei doi coconi şi pe Johann cel credincios^ găsi cu cale să spună:

— Binecuvîntat fie numele Domnului! L-am izbăvit pe credinciosul nostru Johann şi-i avem din nou şi pe copiii noştri!...

Apoi prinse a-i povesti de-a fir-a-păr cum se întîmplaseră. toate...

Şi-au trăit cu toţii fericiţi, pînă ce li s-a depănat ultimul fir din caierul vieţii...

HANSEL ŞI GRETEL

A fost odată ca niciodată un tăietor de lemne tare nevoiaş şi omul ăsta îşi avea căscioara la marginea unui codru nesfîrşit, unde-şi ducea viaţa împreună cu nevastă-sa şi cei doi copii ai săi. Şi pe băieţel îl chema Hănsel, iar pe fetiţă Gretel.

De sărmani ce erau, nu prea aveau cu ce-şi astîmpăra foamea şi-ntr-o bună zi, întîmplîndu-se să se abată asupra ţării o mare scumpete, nu mai fură-n stare să-şi agonisească nici măcar pîinea cea zilnică.

Seara în pat, pe bietul om începeau să-l muncească gîndurile şi, zvîrcolindu-se neliniştit în aşternut, se pomenea că oftează cu grea obidă.

Şi-ntr-una din aceste seri îi zise el nevesti-si:

— Ce-o să ne facem, femeie? Cu ce-o să-i hrănim pe bieţii noştri copii, cînd nici pentru noi nu mai avem nici de unele ?.. .

— Ştii ceva, bărbate —răspunse femeia —mîine-n zori luăm copiii cu noi şi-i ducem unde-i pădurea mai deasă. Le facem un foc bun, le dăm şi cîte-o bucătură de pîine şi pe urmă ne vedem de treburile noastre. Iar pe ei îi lăsăm acolo. De nimerit, n-or să mai nimerească drumul spre casă, de asta sînt- sigură, şi-n felul ăsta ne descotorosim de ei!. .

— Nu, femeie, asta n-o s-o fac nici în ruptul capului —spuse bărbatul. Nu mă rabdă inima să-mi las copiii singuri în pădure. Că doar multă vreme n-ar trece şi-ar veni fiarele sălbatice să-i sfîşie.. .

— Vai de tine, neghiobule —îl luă femeia la rost — de-i aşa, atunci o să murim de foame tuspatru. . Poţi să ciopleşti de pe-acum scîndurile pentru sicrie.. .

Şi femeia nu-i dădu pace pînă cînd omul nostru nu se-nvoi.

— ...Totuşi, mi-e tare milă de bieţii copii! adăugă el cu obida.

în ăst timp, cei doi copii stăteau treji în aşternut, că din pricina foamei nu putuseră să închidă un ochi. Şi aşa se făcu de auziră tot ce spusese zgripţuroaica de femeie către tatăl lor

.La un moment dat,-Gretel începu să plîngă cu lacrimi amare şi-i spuse lui Hănsel, printre sughiţuri:

— De-acu' s-a sfîrşit cu noi!

— Linişteşte-te, Gretel, şi nu mai fii mîhnită, o să găsesc eu o scăpare!. . . îi zise cu blîndeţe frăţiorul.

După ce bătrînii adormiră, Hănsel se sculă, îşi puse hăinuţa pe el şi, deschizînd uşa, se strecură afară. Luna lumina ca ziua şi pietricelele albe, din faţa căscioarei, străluceau ca bănuţii cei noi. Hănsel se aplecă de mai multe ori pînă ce-şi umplu bine buzunarul cu pietricele. Apoi se-ntoarse în casă şi-i şopti lui Gretel:

— Fii liniştită, draga mea surioară, şi dormi în pace!

Apoi se culcă din nou în patul lui şi adormi.

Zgripţuroaica de femeie nici nu aşteptă să răsară soarele, că
se şi înfiinţă la patul copiilor, să-i trezească.

— Ian sculaţi-vă, leneşilor, că mergem la pădure să aducem ■lemne!

Apoi dădu fiecăruia cîte un codru de pîine şi mîrîi printre dinţi.

— Asta aveţi demîncare pentru la prînz! De vă îmboldeşte foamea, nu cumva să mîncaţi înainte, că altceva nu mai căpătaţi!...

Gretel luă toată pîinea şi-o ascunse sub şorţ, din pricină că buzunarele lui Hănsel erau pline cu pietricele. Apoi porniră cu toţii spre pădure. După puţin timp, Hănsel se opri şi-şi aruncă privirea înapoi, spre căscioara ce rămăsese în urmă. Asta o făcu o dată, apoi iarăşi şi iarăşi.. .

Şi dacă-l văzu taică-său numai ce-i zise:

— Da' ce-ai, Hănsel, că te opreşti mereu şi te tot uiţi înapoi? Vezi mai bine cum mergi, să nu-ţi schilodeşti, cumva, picioarele!...

— Ştii, tăicuţule, mă uitam după pişicuţa mea albă... Stă, a naibii, cocoţată pe acoperiş, şi-mi face semne de rămas bun.

Dar vezi că femeia i-o tăie pe dată:

— Prostănacule, nu-i nici o pisicuţă!. .. E soarele de dimineaţă care străluceşte pe horn.

Acu' e timpul să vă spun că Hănsel nu se uitase după nici o pisicuţă, şi că de fiecare dată cînd se oprea, scotea din buzunar cîte o pietricică şi-o lăsa să cadă pe cărare. După o bucată de vreme, ajunseră la locurile unde pădurea îndesea, şi cam pe la mijlocul ei, omul nostru se opri şi zise:

■— Acu', copii, mergeţi după vreascu;- , c-o să vă facă tata un focşor pe cinste, să nu vă fie frig deloc!

Hănsel şi Gretel aduseră vreascuri cit aduseră, pînă ce în- chelbă o moviliţă bună. Lemnele luară foc pe dată şi cînd vîlvă- taia începu să crească, femeia grăi:

— Staţi lîngă foc, copii, şi hodiniţi-vă, că noi ne ducem mai încolo, în pădure, să tăiem lemne. Şi cînd om termina cu tăiatul, ne întoarcem aici şi vă luăm acasă.

Hănsel şi Gretel se aşezară lîngă foc şi cînd se făcu ora prîn- zului, fiecare îşi mîncă bucătura de pîine. Şi cum auzeau tot mereu răsunînd lovituri de topor, erau încredinţaţi că tatăl lor trebuie să fie ceva mai încolo, nu prea departe. Dar vezi că loviturile nu erau de topor!...

Omul nostru legase o creangă de-un copac cioturos, şi de cîte ori bătea vîntul, o izbea încolo şi-ncoace de uscătura aceea. . .

După ce aşteptară să vină să-i ia, vreme lungă, nu glumă, căzură toropiţi de oboseală şi adormiră buştean.

Cînd s-au trezit era noapte întunecoasă, de nu vedeai la doi paşi. Gretel începu să plîngă şi printre suspine îşi întrebă frăţiorul:

— Cum o să ieşim din pădure ?

Şi Hănsel se grăbi s-o liniştească, spunîndu-i:

— Mai ai răbdare oleacă, pînă ce răsare luna, şi atunci o să găsim noi drumul, n-avea grijă!. . .

Răsări luna plină, de ziceai că poleieşte cu aur pădurea, şi de-ndată ce se arătă pe cer, Hănsel îşi luă surioara de mînă şi începu a păşi pe urma pietricelelor, care scînteiau ca bănuţii cei de curînd bătuţi, şi le arătau drumul. Merseră ei aşa toată noaptea şi cînd începură a mîji zorile, ajunseră la casa părintească. Au bătut ei la uşă, cioc-cioc! şi cînd femeia o deschise şi dădu cu ochii de Hănsel şi Gretel, pe dată se arătă a fi fost foarte îngrijorată de soarta lor, zicîndu-le cu prefăcătorie:

— Copii răi ce sînteţi, de ce aţi dormit în pădure atîta vreme ? Ne-aţi făcut să credem că nu mai vreţi să vă mai întoarceţi la casa voastră...

Dar vezi că tatăl copiilor se bucură cu adevărat, că-n inima lui era mîhnit că-i lăsase atît de singuri.

Nu trecu multă vreme şi nevoile începură iarăşi să-i încol- ţească. Şi numai ce-o auziră copiii într-o noapte pe femeie zicîndu-i lui bărbatu-su, care se perpelea în aşternut

— :De-acu', am terminat iarăşi merindele, că nu mai avem în casă decît o jumătate de pîine!. . . Şi după ce-

om mînca-o şi pe asta, ne-om sătura cu răbdări prăjite. .. Trebuie să ne descotorosim de copii, auzi tu! O să-i ducem în afundul pădurii, ca să nu mai poată nimeri drumul de-or voi să se reîntoarcă acasă. Altă scăpare nu văd, de ni-e drag să ne mai putem ţine zilele.

Vezi însă că omului i se încrîncena inima la auzul ăstor cuvinte, şi gîndea în sinea,sa: „Ba mai bine s-ar cuveni să împărţi cu copiii tai ultim a bucătură!. ..

Mai zicea el ce mai zicea, dar femeia nu lua dsloc în seamă spusele lui, ci-l tot ocăra şi-l mustra. Acu', e ştiut, cine a apucat de-a spus A, trebuie să-l rostească şi pe B, şi dacă şi-a călcat pe inimă prima oară, musai trebuie şi a doua oară să facă la fel.

Copiii erau însă treji şi auziră voroava lor. După ce bătrînii adormiră, Hănsel se sculă din pat şi vru să iasă afară, să adune pietricele, cum făcuse şi de prima dată, dar vezi că femeia avusese grijă să încuie uşa, aşa că băiatului nu-i fu chip să poată ieşi din casă. Şi deşi îi era inima grea, îşi mîngîie surioara, spunîndu-i:

— Nu plînge, Gretel, ci dormi liniştită. Om găsi noi cum să scăpăm cu bine...

Nici n-apucaseră bine să răsară zorile, că şi veni femeia şi-i trase pe copii din aşternut. Apoi le întinse cîte o bucăţică de pîine, .care era mult mai nucşoară decît de cealaltă dată.

În timp ce mergeau ei pe poteca ce ducea spre pădure, Hănsel începu a face firimituri în buzunar şi din loc în loc se oprea să le • presare pe jos.

— Ia ascultă, Hănsel —îi strigă la un moment dat taică-său [1]^-ce te tot opreşti mereu şi priveşti în jur? Vezi-ţi mai bine de drumul tău şi mergi cum trebuie!.

— Păi **mă uit după porumbiţa msa, care stă pe-acoperiş şi Vrea să-mi spună** la **revedere!... grăi** Hansel **repede, ca** nu **cumva să se dea** în **vileag.**

— Prostănacule —îl luă în răspăr femeia —ceea ce vezi tu nu-i nici o porumbiţă!. .. E soarele de dimineaţă care străluceşte sus, deasupra hornului.

Dar vezi că Hănsel nu dădu îndărăt de la ce-şi pusese în gînd şi, încetişor, încetişor, împrăştie pe drum toate firimiturile.

Femeia îi duse pe copii departe, departe, tot mai în afundul pădurii, unde nu mai fuseseră în viaţa lor. Şi-ntr-un luminiş, făcură iarăşi un foc mare şi mama le zise, cît putu ea de blînd:

— Rămîneţi aici, copilaşi, şi de v-a biruit oboseala, n-aveţi decît să puneţi capul jos şi să dormiţi oleacă... Noi ne ducem în pădure, mai încolo, să tăiem lemne, şi seara, cînd orti sfîrşi lucrul, ne întoarcem să vă luăm.

Trecu ce trecu timpul şi cînd veni ora prînzului, Gretel luă bucăţica ei de pîine şi-o împărţi cu Hănsel, că pe-a lui, băiatul o presărase pe drum.

Zburară ceasurile ca clipele, se lăsă şi amurgul, dar vezi că nimeni nu se arătă, să-i ia pe bieţii copii. Şi cum adormiră greu, se treziră de-abia în toiul nopţii. Dacă văzu ce se întîmplase, Hănsel o mîngîie pe surioara lui şi-i zise:

— Să rămînem aici pînă ce-o răsări luna, că atunci ne-o fi uşor să găsim firimiturile pe care le-am împrăştiat pe jos, cît am mers. Ele or să ne arate fără greş drumul spre casă, asta-i sigur!

De îndată ce se înălţă luna deasupra pădurii, copiii se sculară din culcuşul de vreascuri, dar vezi că nu mai găsiră nici o firimitură. .. Mulţimea de păsărele care tot zboară peste cîmpuri şi prin păduri de mult le ciuguliseră pe toate.

Dar Hănsel avea o inimă vitează şi-i spuse lui Gretel:

— N-ai teamă, surioară, pînă la urmă tot o să găsim drumul!...

Dar vezi că nu fu chip să-l găsească.. . Merseră toată noaptea
şi mai merseră încă o zi, din zori şi pînă-n seară, dar de izbutit tot nu izbutiră să iasă din pădure. Şi erau prăpădiţi de foame ca vai de' fei, că afară de cîteva boabe de fructe sălbatice, culese de pe jos, nimic nu mai luaseră-n gură. De trudiţi ce erau, sărjnanii copii abia îşi mai trăgeau picioarele, şi aşa se făcu că nu mai putură merge şi, ghemuindu-se sub un copac, adormiră buştean.

Şi se ivi şi a treia dimineaţă de cînd copiii părăsiseră casa părintească! O luară ei la picior, de cum răsări soarele, dar cu cît mergeau, cu atît se afundau mai adînc în pădure. De nu le venea cît mâi degrabă un ajutor, se aflau în primejdie de moarte.

Cînd se făcu ora prînzului, numai ce văzură pe-o cracă o păsărică albă şi frumoasă care cînta atît de duios, că se

opriră, vrăjiţi, s-o asculte. După ce-şi sfîrşi cîntul, păsărică îşi întinse aripile şi zbură, zvîr! pe dinaintea copiilor. Dacă văzură ei asta, începură a se lua după ea pînă cînd se făcu de ajunseră la o căsuţă. Cît ai clipi, păsărică se lăsă pe acoperiş şi cînd veniră mai aproape de căsuţă şi copiii, rămaseră cu gurile căscate. Pasămite, toată căscioara era făcută din pîine şi acoperită cu cozonac, iar geamurile erau din zahăr curat.

— Hai să-ncepem să îmbucăm! zise Hănsel. Şi să ne fie de bine!... Eu o să mănînc o bucată din acoperiş iar tu, Gretel, ia de gustă din fereastra asta că e tare dulce!...

Hănsel n-aşteptă să fie rugat şi, înălţîndu-se pe vîrfurile picioarelor, rupse o bucăţică din acoperiş, să-şi dea seama ce gust are., în ăst timp, Gretel ronţăia de zor o spărtură din geam.

Şi numai ce se auzi deodată o voce subţirică, ce venea dinăuntrul căsuţei:

— *Cronţ, cronţ, cronţ,*
da' ce hoţ
ronţăie a mea căscioară ? !
Cine, cine e afară?...

Şi copiii răspunseră pe dată:

— *Vîntul, vîntuL !*
Azi înconjură pămîntul !.. .

Şi, fără să se sinchisească de fel, continuară să mănince şi mai cu poftă. Cum îi plăcuse grozav acoperişul, Hănsel mai rupse din el o bucată bună, iar Gretel nu se lăsă nici ea mai prejos şi, des- prinzînd un ochete de geam, se aşează jos şi începu a-l ronţăi cu poftă.

Şi cînd nici nu se aşteptau, odată se deschise uşa şi-o femeie bătrînă de tot, ce se sprijinea într-o cîrjă, ieşi din casă, tîrşîindu-şi picioarele..

La vederea ei, Hănsel şi Gretel se speriară atît de tare, că scăpară tot ce aveau în mînă. Dar vezi că bătrîna nu-i luă la rost, ci începu a-i întreba, clătinînd uşurel din cap:

— Ei, copiii mei dragi, da' cine v-a adus aci ? Poftiţi de intraţi înăuntru şi rămîneţi la mine, că nu vă fac nici un rău!

Şi luîndu-i pe amîndoi de mînă, îi duse în căsuţă. Iar acolo îi aştepta o mîncare, să-ţi lingi degetele, nu alta: lapte şi clătite cu zahăr, mere şi-o mulţime de nuci! După ce se ospătară ei bine, bătrîna le pregăti două paturi cu

aşternutul cum îi zăpada şi Hănsel şi Gretel se culcară fără nici o grijă şi se simţiră într-al nouălea cer.

Bătrîna se arătase prietenoasă ca să le cîştige încrederea, dar vezi că era o vrăjitoare haină, care pîndea copiii ca să-i atragă cu şoşele şi momele. Şi numai de aceea făcuse şi căsuţa de pîine, să-i ademenească mai uşor.

De-i cădea vreunul în gheare, îndată îi făcea de petrecanie şi după ce-l fierbea, îl înghiţea cu lăcomie. Ziua cînd se bucura de un astfel de ospăţ, o socotea ca pe-o zi de sărbătoare, şi cum de n-ar ii fost aşa pentru ea !. ..

Vrăjitoarele au ochii roşii şi vederea scurtă, dar vezi că adulmecă de departe, ca jivinele, cînd se apropie picior de om. Şi la fel de bine adulmeca şi cotoroanţa asta. De cum i-a simţit pe Hănsel şi Gretel că se apropie de acele locuri, a şi început a hohoti cu răutate, şi-n vorbele ei era numai batjocură:

— Pe ăştia îi şi am în mină, nu-i las eu să-mi scape. ..

De cum se iviră zorile, vrăjitoarea fu în picioare, ca nu cumva să se trezească mai înainte copiii. Şi cînd îi văzu ea pe amîndoi cît de drăgălaş dorm împreună şi cît de rumen şi de rotofei li-e obrazul, nu mai putu de bucurie, şi începu a mormăi mai mult pentru sine: „Straşnică bucătură o să am, n-am ce zice!..."

Apoi, apucîndu-l pe Hănsel cu mîna ei sfrijită, îl împinse pînă la un grăjduleţ cu gratii de fier, şi-l închise acolo. Şi era zăvorit aşa de straşnic, că oricît ar fi strigat şi s-ar fi zbătut, nu i-ar fi folosit la nimic.

După ce-l puse la popreală pe Hănsel, băbuşca intră în camera unde dormea Gretel şi, zgîlţîind-o, ca s-o trezească, începu a o ocări şi a-i striga:

— Scoală, leneşo, şi du-te de adu apă, să-i faci o fiertură bună lui frate-tău, că l-am închis afară, în grajd, şi trebuie să-l îngră- şăm!. .. Acu' e numai piele şi os, da' cînd s-o mai împlini, o să-l mănînc!

Gretel începu a plînge cu lacrimi amare, dar vezi că lacrimile ei nu-i muiară inima cotoroanţei şi, pînă la urmă, trebui să se supună şi să facă tot ce-i poruncea vrăjitoarea cea haină.

Şi-n timp ce lui Hănsel i se aducea cea mai bună mîncare, ca să se îngraşe, Gretel abia de căpăta de la băbuşcă nişte coji de raci.

în fiecare dimineaţă, băbuşca se strecura, şontîcăind, pînă la grajd, şi încă din prag apuca să strige:

— Hănsel, ia scoate un deget afară să văd de te-ai îngrăşat de ajuns!

Dar vezi că ghiujul de Hănsel îi trecea printre gratii un oscior, şi cum băbuşca avea ochii tulburi şi vedea ca prin sită, era încredinţată că-i întinde un deget. Şi de fiecare dată se tot minuna cotoroanţa cum de nu se mai îngrăşa.

Trecură aşa zilele şi văzînd că după a patra săptămînă Hănsel rămăsese la fel de ogîrjit ca şi înainte, îşi pierdu răbdarea şi nu mai vru să aştepte.

— Hei, Gretel —o strigă ea pe fetiţă —grăbeşte-te de adu apă, că de-i curge untura, de gras ce e, ori de-i slab ca un ogar, eu pe Hănsel îl tai mîine şi-l pun la fiert!...

Vai, cum se mai boci biata surioară, cînd trebui să care apă pentru a doua zi, şi cum îi şiroiau lacrimile amare pe obraz!...

— Doamne, ajută-ne! strigă ea după un răstimp. De s-ar fi întîmplat să ne înghiţă fiarele sălbatice ale codrului, am fi murit măcar împreună!

— Ia mai sfîrşeşte odată cu bocitul! se răsti cotoroanţa la fată — că doar nu-ţi ajută la nimic toată văicăreala!...

Nici nu se luminase încă bine de ziuă, cînd începu Gretel robo- teala. Că doar trebuia să care apă, să atîrne cazanul pentru fiertură în cîrligul de fier şi să aprindă focul.

— Mai întîi aş vrea să punem la copt, auzi tu? se răsti baba la Gretel. Că am aprins cuptorul şi aluatul l-am frămîntat de mult.

Nu-şi sfîrşi bine vorba, că vrăjitoarea o şi îmbrînci pe biata Gretel afară, unde era cuptorul din care ieşeau de-acum limbi de flăcări.

— Hai, bagă-te înăuntru —îi porunci vrăjitoarea — şi vezi dacă-i destul de încins, ca să punem înăuntru pîinea !

Vezi că afurisita de cotoroanţă nu degeaba o îndemna pe fată să se vîre în cuptor!.. . Că de-ndată ce-ar fi fost înăuntru, vrăjitoarea, pac! ar fi închis cuptorul. Şi-ar fi ţinut-o acolo pînă ce se rumenea bine. Şi-apoi ar fi mîncat-o. . . Numai că Gretel băgă de seamă ce gînduri clocea în cap vrăjitoarea şi se prefăcu că-i nătîngă şi neîndemînatică:

— Aş intra, da' nu ştiu cum să fac. .. Pe unde să intru? Şi cum anume?

— Eşti proastă ca o gîscă! o ccărî bata. Păi nu-ţi dă prin cap pe unde, că-i deschizătura destul de mare? Ia te uită, şi eu aş putea să încap în ea!... Şi, şontîcăind, se apropie de cuptor şi-şi vîrî capul în el.

Gretel doar asta aştepta, şi-i dădu un brînci zgripţoroaicei de se duse pînă-n fundul cuptorului. Apoi închise uşa de fier şi puse zăvorul. Valeu! ce mai urlete, că te treceau fiorii, răzbăteau dinăuntru!...

Dar vezi că Gretel fugi de-acolo, să n-o mai audă, şi vrăjitoarea cea haină pieri ca o netrebnică, arsă de dogoare. Şi arse, şi arse pînă ce se prefăcu în scrum.

Gretel dădu fuga într-un răsuflet pînă la grajdul unde era închis Hănsel şi, deschizîndu-l, strigă bucuroasă:

— Am scăpat, Hănsel, am scăpat, frăţioare! Vrăjitoarea a pierit!

Dacă auzi ce-i spune, Hănsel sări afară din grajd întocmai cum sare pasărea din colivie, cînd i se deschide uşiţa. Şi văzîndu-se iarăşi împreună, îşi săriră de gît şi se sărutară, şi bucuria le rîdea în ochi şi-n inimă. Şi de voioşi ce erau, ţopăiau ai naibii, ca nişte iezi!. .

.Cum nu mai aveau de ce se teme, intrară în căsuţa vrăjitoarei, şi acolo, ce să vezi, în toate ungherele erau numai sipete pline cu mărgăritare şi nestemate!...

— Ei, astea zic şi eu că-s mai bune decît pietricelele noastre! făcu Hănsel, şi-şi umplu buzunarele pînă nu mai putu.

Iar Gretel spuse şi ea:

— Vreau să aduc şi eu acasă o mînă-două din ele! şi alese şi alese pînă ce-şi umplu şorţuleţul.

— Acu', hai s-o tulim de-aci, cît mai degrabă — hotărî Hănsel — că mult mai uşoară mi-ar fi inima de-aş şti c-am ieşit din pădurea asta fermecată.

Merseră ei ce merseră, cale de cîteva ceasuri, şi numai ce ajunseră la o apă mare.

— Ce ne facem, surioară, că nu putem trece? făcu Hănsel amărît. Nu văd peste apă nici un pod, nici măcar vreo punte cît de îngustă...

— De-ar trece vreun vaporaş, bine-ar fi! Dar prin locurile astea, slabă nădejde... —zise Gretel, cu mîhnire. Da' uite, mai încolo văd o raţă albă înoţînd. Poate că de-aş ruga-o, ne-ar ajuta să ajungem pe malul celălalt...

Şi începu a striga:

— Raţă, -răţişoară,
ia-i în spate, pe-aripioară,
pe Hănsel şi Gretel,
că nici pod, nici punte n-are
apa asta mare !

Se apropie răţişoara şi Hănsel i se şi urcă în spate. Apoi o rugă şi pe surioara lui să vină lîngă el, dar Gretel rămase pe mal şi-i zise:

— Cum să viu? Nu vezi că i-ar fi prea greu răţişoarei? Mai bine să ne treacă pe rînd.

Şi făptura cea bună chiar aşa şi făcu.

După ce trecură cu bine pe celălalt mal, mai merseră ei ce mai merseră şi, de la o vreme, pădurea începu să li se pară din ce în ce mai cunoscută. Şi-ntr-un sfîrşit, numai ce zăriră din depărtare casa părintească. Tii, ce-o mai luară atunci la goană, de le sfîrîiau căl- cîiele, nu alta!...

Trecură pragul- casei şi, dînd năvală în odaie, săriră de gîtul tatălui lor. Era şi timpul, că de cînd îşi părăsise copiii în pădure, bietul om nu mai avusese o clipă fericită. Pe femeie însă n-o mai găsiră copiii —murise.

Gretel îşi deşertă şorţuleţul şi începură a se rostogoli prin odaie mărgăritarele şi nestematele, de te mirai de unde mai ies atîtea. în ăst timp, Hănsel scotea şi el din buzunar cîte-un pumn plin de pietre preţioase şi, după ce le arunca pe podea, apuca să arunce alt pumn, pînă ce-şi goli amîndouă buzunarele.

Şi aşa se făcu de-şi luară îndată tălpăşiţa de la casa pădurarului toate grijile şi nevoile care stătuseră pînă atunci pe grumazul omului şi al copiilor lui. Şi trăiră ei împreună, numai în bucurie şi fericire.

... Şi-am încălecat pe-o şa, şi v-am spus povestea-aşa! Da' uite că mai fuge pe-aici un şoricei. Şi cine l-o prinde, l-a văzut norocul, c-o să-şi facă din blana lui o căciulă mare cît roata carului.. .

CEI DOISPREZECE FRAŢI

A fost odată ca niciodată un împărat şi o împărăteasă care-şi duceau viaţa în pace şi bună înţelegere şi aveau ei doisprezece copii... Dar vezi că copiii ăştia se nimeriseră să fie numai băieţi. Şi se-ntîmplă ca într-una din zile, împăratul să-i zică împărătesei :

— Mult m-am mai frămintat în cugetul meu, da' acu' pot să-ţi spun ce-am hotărît: dacă cel de-al treisprezecelea copil pe care-l vei aduce pe lume s-o nimeri să fie fată, atunci cei doisprezece fraţi ai săi vor trebui să fie daţi cu toţii morţii, pentru ca să nu se ştirbească cu nimic averea pe care urmează s-o moştenească, şi împărăţia să fie numai a ei.

Şi ce crezi, nu numai că se gîndise la asta împăratul, dar chiar puse să se facă douăsprezece coşciuge şi cu mîna lui le umplu cu talaş. Şi-n fiecare coşciug se găsea cîte-o perniţă, după cum cerea datina.

După ce fură astfel întocmite, împăratul le rîndui pe toate într-o odaie şi, după ce-o încuie bine, îi dădu cheia împărătesei şi-i porunci să nu sufle o vorbă nimănui despre ceea ce pusese la cale.

Biata mamă n-avea ce alta face şi-şi închise în sine durerea care o chinuia. Şi de dimineaţă pînă seara şedea

tot mîhnită. Vezi însă că prîslea, care se ţinea tot timpul de poalele ei — şi căruia îi ziceau Benjamin, după Biblie — băgă de seamă că maică-sa stă tristă toată ziua şi îndrăzni a o întreba:

— Mamă dragă, de ce eşti atît de tristă ?j

Şi maică-sa îi răspunse:

— Fecioraşul meu iubit, nu mă mai chinui cu întrebările, că nu se cade să-ţi spun.

Dar vezi că prîslea o mai întrebă o dată şi încă o dată, şi se ţinu scai de ea. Şi-n cele din urmă, împărăteasa îşi călcă pe inimă, şi-l duse la camera aceea. O descuie şi de cum trecu prîslea pragul, îi arătă cele douăsprezece sicrie umplute cu talaş. Apoi îi spuse:

Dragul meu Benjamin, sicriele de le vezi le-a făcut taică-tu pentru tine şi pentru ceilalţi unsprezece fraţi ai tăi şi de s-o întîmpl

a

să aduc pe lume o fetiţă, multe zile n-o să mai aveţi după aceea, c-o să vă dea morţii pe toţi şi o să vă îngroape în ele.

Şi cum împărăteasa îi povestea toate astea vărsînd şiroaie de lacrimi, prîslea o mîngîie, şi ca să-i ogoiască durerea, îi spuse:

— Nu plînge, dragă mamă, şi nu te mai zbuciuma atît, că doar om şti noi cum să ne ajutăm şi s-o scoatem la capăt. Şi la urma urmelor, om pleca de la casa părintească, şi gata!...

— Bine-ai gîndit, făt ul meu —grăi împărăteasa. Da' deocamT dată n-ar trebui să plecaţi departe, în lumea largă. Ia.i pe cei unsprezece fraţi ai tăi şi duceţi-vă în pădure. Iar de-ţi ajunge acolo, unul din voi să se urce în stejarul cel mai înalt şi să stea tot timpul cu ochii ţintă la turnul palatului. De s-o întîmpla să capăt un băiat, să ştii c-o să înalţ un steag alb şi aţi putea să vă întoarceţi, iar dacă oi aduce pe lume o fetiţă, o să înalţ un steag roşu. Şi de va fîlfîi steagul cel sîngeriu, o clipă să nu mai întîrziaţi: să

fugiţi cît puteţi de repede şi Dumnezeu să vă aibă în paza lui. în fiecare noapte o să mă scol şi o să mă rog Domnului şi-o să-i cer îndurare pentru ca iarna să aveţi un foc la care să vă încălziţi mădularele, iar vara să nu vă doboare arşiţa.

După ce-şi binecuvîntă fiii, aceştia luară calea codrului şi peste puţin se opriră într-o rarişte. Şi fiecare pe rînd începu a sta de pază în vîrful celui mai înalt stejar, cătînd cu luare aminte spre turn. După ce trecură aşa unsprezece zile, veni şi rîndul lui Benjamin. Şi numai ce zări el înălţîndu-se un steag. Dar nu era cel alb, care să le aducă mîntuirea, ci un steag roşu ca sîngele, care le vestea că trebuie să moară cu toţii. De cum auziră asta, fraţii ceilalţi se mîniară grozav şi începură a-şi spune unul altuia:

— Auzi, să murim din pricina unei fete ?!... Să jurăm pe loc că ne vom răzbuna. Şi oriunde o fi să dăm peste o fată, să facem să curgă sîngele ei roşu !.. .

Apoi purceseră la drum, afundîndu-se tot mai adine în pădure. Şi cam pe la mijlocul ei, unde era mai întunecoasă şi mai sălbatică, dădură peste o căsuţă vrăjită, în care nu se afla nimeni şi care parcă-i aştepta.

O cercetară ei cu luare-aminte, şi-apoi cei unsprezece fraţi spuseră într-un glas:

— Aici o să locuim! Iar tu, Benjamin, fiindcă eşti cel mai nevîrstnic dintre noi şi cel mai firav, o să răm i acasă şi o să faci toatecîte se cer într-o gospodărie. Noi ne-om îngriji să aducem de-ale gurii,că pentru asta sîntem destui şi-n putere.

Nu-şi sfîrşiră ei bine vorbele, că şi porniră prin hăţişurile codrului după vînat. Şi doborîră o mulţime de iepuri, de căprioare sălbatice, de porumbei şi alte păsări de tot soiul. Tot ce se nimerea să le pice în tolbă de-ale mîncării îi aduceau lui Benjamin, că-n sarcina lui cădea să facă din ele bucate, ca să-şi ospăteze fraţii şi să le stîmpere foamea. Şi aşa trăiră ei zece ani împreună, în căsuţa aceea, şi vezi că timpul nu li s-a părut lung din cale-afară.

Fetiţa pe care o născuse împărăteasa crescuse de-acum mări- şoară, şi-avea o inimă bună cum e pîinea caldă. Şi era cadră de frumoasă la chip, iar pe frunte îi sclipea o stea de aur.

Şi-ntr-o zi, pe cînd se spălau rufele mari, se întîmplă ca fata să zărească printre ele douăsprezece cămăşi bărbăteşti.

Se miră ea de asta şi cum nu găsi răspuns singură — că n-avea cum să găsească —o întrebă pe maică-sa:

— Ale cui sînt aste douăsprezece cămăşi, că lui taica n-aş crede că-i vin, că sînt prea mici ?.. .

La auzul acestor cuvinte, împărăteasa odată se schimbă la faţă şi cu inima grea de amar îi dezvălui fetei ceea ce închisese vreme de zece ani în inima ei:

— Copilul meu iubit, ele sînt ale celor doisprezece fraţi ai tăi.

Şi fetiţa întrebă iarăşi:

— Da' unde sînt cei doisprezece fraţi ai mei, că n-am auzit niciodată nimic despre dînşii?

împărăteasa îi grăi pe dată:

— Cine ştie unde-or fi, fata mea. Rătăcesc şi ei prin lumea largă. .

Apoi luă fetiţa de mînă, descuie odaia şi arătîndu-i cele douăsprezece coşciuge umplute cu talaş şi avînd la căpătîi perniţele, îi :zise:

— Coşciugele astea erau pregătite pentru fraţii tăi, dar vezi că ei au plecat pe furiş cu puţin timp înainte de a te naşte.

Şi-i povesti apoi, de-a fir-a-păr, toată tărăşenia.

Dacă auzi asta, fetiţa îi spuse cu o hotărîre pe care nu şi-o cunoscuse pînă atunci:

— Mamă dragă, nu mai plînge, c-o să plec şi eu în lume, să-mi caut fraţii!..

Apoi luă cu sine cele douăsprezece cămăşi şi-o porni spre pădurea cea mare, că doar ştia că pe acolo luaseră calea pribegiei fraţii săi. Merse ea ziua-ntreagă şi cînd se lăsă amurgul se şi afla în dreptul căsuţei vrăjite. Nu se sfii deloc să intre înăuntru şi numai ce ■dădu cu ochii de un flăcăiaş, care o luă la întrebări:

— De unde vii şi încotro vrei să te îndrepţi?

Şi în sinea lui se minună de frumuseţea ei nemaivăzută, de straiele ei împărăteşti şi de steaua ce-i sclipea în frunte.

Fata nu se lăsă însă rugată şi-l lămuri:

— Sînt fiică de împărat şi-am pornit în lume să-i caut pe cei doisprezece fraţi ai mei, care s-au pribegit. Şi de-o trebui, o să merg^ pînă la capătul pămîntului ca să-i găsesc! Şi prinse să-i arate şi cele douăsprezece cămăşuici pe care le ducea cu sine.

Atunci Benjamin îşi dădu seama că în faţa lui se afla chiar soru-sa, şi-i spuse:

— De-i aşa, află că eu sînt Benjamin, cel mai mic dintre fraţii tăi. ..

Şi începură ei să plîngă de bucurie şi se sărutară şi se îmbrăţişară cu foc, că doar sîngele apă nu se face.

Şi într-un tîrziu, Benjamin îi grăi:

— Toate ar fi bune, dragă surioară, da' vezi că-i la mijloc ceva care te opreşte să rămîi aici. Află c-am pus cu toţii jurămînt ca să dăm morţii pe orice fată care ne-ar ieşi în cale. Şi nu de florile mărului ne-am jurat aşa, ci din pricina unei fete, că la naşterea ei a trebuit să părăsim casa părintească şi să pribegim în lume.

Dar vezi că fata avea inima vitează, şi-i spuse:

— Cu dragă inimă mi-aş da viaţa, de-aş fi sigură că prin asta îmi izbăvesc fraţii!…

—Nu, surioară, nu se cade să mori —zise Benjamin, cu dragoste şi hotărîre. Pînă ce-or veni cei unsprezece fraţi ai noştri, piteşte-te ici, sub putina asta, că oi găsi eu cum să ajung la înţelegere cu ei…

Fata făcu întocmai, şi de-ndată ce se lăsară negurile nopţii, numai ce sosiră şi ceilalţi de la vînătoare. Se aşezară ei să mănînce, că masa era pregătită cu de toate, şi-n timp ce îmbucau cu lăcomie, că li se făcuse foame, începură a întreba:

— Ce e mai nou, frăţioare?

Şi Benjamin se grăbi, la rîndu-i, să-i întrebe:

— Da' voi n-aţi aflat nimic?

— N-am aflat! răspunseră ei.

— Ia te uită —păru că se miră Benjamin —voi aţi colindat: toată pădurea, iar eu am trebăluit pe acasă şi cînd colo tot eu ştiu mai multe decît voi!…

— Păi dacă-i aşa, povesteşte-ne şi nouă, ce mai aştepţi! strigară, ei, cu voioşie.

— Vă spun, cum să nu, da' mai înainte de a începe să vă. povestesc, îmi făgăduiţi că n-o s-o omorîţi pe prima fată care vă. va ieşi în cale ?

— îţi făgăduim! strigară cu toţii într-un glas. îi lăsăm viaţa; da', hai, povesteşte-ne odată!...

Dacă le auzi spusele, Benjamin grăi:

— Atunci aflaţi că sora noastră e aici!... Şi, ridicînd putina, fiica de împărat ieşi la lumină, înveşmîntată în straiele ei împărăteşti şi cu steaua de aur sclipindu-i pe

frunte. Şi era frumoasă cum nu s-a mai văzut făptură pe lume, gingaşă şi subţirică de ziceai că-i o trestie.

Ei, dragilor, ce bucurie fu pe dînşii!... îi săriră cu toţii de gît şi-o sărutară şi-n ochi li se citea dragostea.

Şi din ziua aia fata rămase cu Benjamin, să-i ajute la treburile casei. Cei unsprezece fraţi plecau în pădure, ca şi pînă atunci, şi prindeau tot soiul de vînat: căprioare, porumbei şi fel de fel de păsări, ca să aibă cu ce-şi ţine cu toţii zilele, iar sora lor şi Banjamin purtau de grijă ca să pregătească mîncarea şi să vadă de casă.

Şi cîte n-avea de făcut fata! Ea aduna lemnele pentru foc şi ierburile pentru fiertură, ea punea bucatele la gătit şi cînd soseau cei unsprezece fraţi, masa era întotdeauna gata şi mîncărurile erau frumos orînduite, de parcă te îmbiau. Şi vezi că tot ea avea grijă şi de curăţenia căsuţei, şi pătuceanele tot ea le înfăţa cu nişte cearşafuri albe cum îi zăpada. Fraţii fetei erau tare mulţumiţi de ea şi trăiau cu toţii în mare înţelegere.

Şi se întîmplă odată ca fata să le pregătească nişte bucate cum nu mai avuseseră pînă atunci, gustoase, că-ţi gîdilau nările şi te făceau să le pofteşti, şi cînd se adunară cu toţii la masă, se puseră pe mîncat şi pe băut, plini de voioşie.

Dar vezi că-n spatele căsuţei vrăjite se afla şi o grădiniţă. Şi-n grădiniţa asta creşteau doisprezece crini.

în timp ce fraţii ei mîncau şi se veseleau, fata intră în grădiniţă şi rupse cele douăsprezece flori, cu gîndul să dăruiască fiecăruia cîte una şi să le facă o bucurie. Dar cum rupse crinii, ce să vezi, în aceeaşi clipă cei doisprezece fraţi se prefăcură în doisprezece corbi şi, întinzîndu-şi aripile, îşi luară zborul deasupra pădurii, care încotro. Iar casa şi grădiniţa pieriră şi ele, de parcă n-ar fi fost niciodată pe locul acela.

Şi se pomeni biata fetiţă singură-singurică în pădurea aceea întunecoasă şi sălbatică.

Privi ea în jur şi numai ce dădu cu ochii, lîngă o buturugă, de o femeie bătrînă care-i spuse cu durere în glas:

Vezi ce ispravă ai făcut, copila mea ?!. . . De ce n-ai lăsat florile pe locul lor şi le-ai rupt ? Că cele douăsprezece fldri "albe etfau cei doisprezece fraţi ăi tăi. Şi din viria ta si-au prefăcut pentru vecie în corbi. .

.Ascultă fata verbele fcătrînei şi, cu inima sfîşiată de greu amar, abia îngînă:

— Oare nu-i nici un mijlcc să-i scap?

— Pe cît ştiu eu ■—răspunse bătrîna —pe lumea asta nu e nici unul. Da' ia stai, parcă ar fi... Da' e aşa de greu, că n-aş crede să poţi duce la capăt ceea ce ţi se cere ca să-i izbăveşti. Şapte ani de-aci încolo ar trebui să stai mută: să nu vorbeşti şi nici să nu rîzi, că nu ţi-e îngăduit. Iar de-ai vorbi o singură vorbă măcar c-un ceas mai devreme de s-ar împlini sorocul, zadarnică ţi-ar fi toată truda şi fraţii tăi ar pieri din pricina ăstui cuvînt.

Ascultă fata vorbele bătrînei şi-n inima ei îşi spuse: „Ba o să fac chiar aşa, să stau mută, şi-o să-mi scap fraţii!"

Apoi plecă mai departe în pădure şi căută un copac înalt. Greu. nu-i fu să-l găsească şi, suindu-se în el, îşi încleştă buzele şi nici nu mai vorbi şi nici nu mai rîse. Şi se-ntîmplă într-o bună zi ca un împărat să vîneze pe acolo. Şi un egar mare, pe care-l avea craiul,, nu ştiu cum se făcu de alergă tccmai la copacul unde şedea fata şi începu să-i dea tîrcoale de jur împrejur, sărind şi lătrînd ca un turbat, şi cătînd în sus, la făptura ce se zărea printre frunze.

Atras de lătratul ogarului, împăratul dădu fuga la copacul acela şi numai ce văzu o mîndreţe de fată, c-o stea de aur sclipin- du-i pe frunte. Şi atît fu de fermecat de frumuseţea ei fără seamăn, că-i strigă de nu vrea să-i fie soţie. Da' vezi că fata nu-i dădu nici un răspuns, ci dcar clătină uşurel din cap.

Cum n-avea ce alta face, împăratul se sui chiar el în copac, şi, luînd-o jcs de acolo, o aburcă pe calul său şi-o duse la palatul împărătesc. Şi se prăznui nunta cu mare bucurie şi strălucire, dar în tot timpul serbării mireasa nici nu vorbi şi nici nu rîse.

Şi-şi petrecură mulţi ani împreună, dueîndu-şi viaţa în bucurie şi deplină înţelegere. Da' vezi că de la o vrerre mama împăratului, care era o femeie haină, începu s-o vorbească de rău pe tînăra împărătească, şi-ntr-un sfîrşit îi spuse craiului:

— Halal te-ai mai pricopsit, n-am ce zice!... Ţi-ai luat de nevastă o biată cerşetoare! Da' nu e nnmai asta: cine ştie ce isprăvi nelegiuite o fi făcînd pe ascuns.. . Chiar de e mută şi nu poate vorbi, măcar o dată tot ar fi putut să rîdă. Cine nu rîde, n-are cugetul curat, asta s-o ştii!.. .

La început, împăratul nu viu să creadă nici măcar o iotă din ce-i tedegănea mamă-sa, dar cotoroanţa atît îl boscorodi şi-o învinui aşa de rău c-ar fi săvîrşit nelegiuirile cele mai cumplite, că pînă la urmă împăratul se lăsă prins în mrejele ei pizmaşe, şi-şi osîndi nevasta la moarte.

Şi veni vremea ca împărăteasa cea tînără să-şi primească osînda. Şi cum trebuia să piară pe rug, slujitorii aprinseră în curtea palatului un foc mare. împăratul n-avea inimă să stea pe aproape, *ci* privea de sus, de la o fereastră, cum aţîţau focul ajutoarele gî- delui. Şi avea ochii plînşi, că tot mai îi era dragă nevasta.

Şi ce crezi, cînd fu legată de stîlp şi flăcările începură să-i atingă veşmintele cu limbile lor roşii, se împlini ultima clipă din cei şapte ani! Şi odată se auzi în văzduh un fîlfîit şi doisprezece corbi se apropiară de rug şi se lăsară în jos. De cum atinseră pămîntul, se făcură iarăşi oameni ca mai înainte. Pasămite erau cei doisprezece fraţi ai fetei, pe care ea îi dezlegase de vrajă.

Se suiră ei pe rug de îndată, şi împrăştiind încoace şi-ncolo butucii aprinşi, stinseră flăcările şi dezlegînd-o pe draga lor surioară o acoperiră de sărutări şi o dezmierdară.

Vezi că acum îi era îngăduit să vorbească şi ea nu pregetă să-i povestească împăratului din ce pricină stătuse ca mută şi nu rîsese niciodată în toţi aceşti ani.

Acu' nu trebuie să vă mai povestesc eu cît s-a bucurat împăratul cînd a auzit că tot ce clevetise scorpia cea bătrînă erau scorniri nevrednice şi că nevastă-sa avea sufletul curat cum e lacrima.

Şi-au trăit ei împreună în pace şi bună înţelegere, pînă ce li s-au sfîrşit zilele. Maştera cea haină a primit însă o grea osîndă, după faptele ei. Şi, ca să-şi ispăşească păcatele, au băgat-o într-un butoi cu ulei clocotit şi cu şerpi veninoşi, şi şi-a dat ea duhul în chinuri năprasnice.

BLANĂ DE URS

A fost odată un flăcău şi flăcăul ăsta se angajă cu simbrie la. oaste, şi avind el grad de soldat, se purtă totdeauna ca un. viteaz şi cînd plouau gloanţele pe cimpul de bătaie, el

era primul, totdeauna, care ieşea dintre metereze, să le înfrunte. De-ndată ce se gătă rezbelul şi se făcu pace, îl sloboziră de la oaste şi mai marele lui, căpitanul, îi spuse că de-acu' e slobod să plece oriunde-i poftește inima.

Da' vezi că părinţii lui muriseră de multă vreme, aşa că omul nostru nu se mai putea duce la casa părintească. Şi văzînd el că alt leazim n-are, se rugă de fraţii lui să se-ndure şi să-l ţină pe lîngă. ei pînă ce şi-o găsi vreun rost. Dar ţi-ai găsit să-i dea vreunul adă- pcst! Cum erau haini la suflet din cale-afară, numai ce se răstiră, la el:

— De ce să ne mai împovărăm şi cu tine, că doar n-avem la. ce muncă te pune !.. Cată de descurcă-te singur !...

Din gură e uşor lucru să-i zici cuiva s-o scoată singur la capăt.. . Dar cum omul ncstru n-avea altă avuţie decît puşca, şi-o puse pe umeri şi o porni în lume să-şi facă un rest. Merse el ce merse şi. cam pe la amiază dădu peste o cîmpie întinsă-întinsă, pe care nu se zărea nimica alta decît o roată de copaci. Cum îi era inima grea. şi mîhnită, se aşează la umbra lor şi începu să cugete la soarta sa.. „N-am în pungă nici lăscaie —îşi spuse el în sine —iar de-nvăţat,. n-am învăţat altceva decît meşteşugul războiului.. . Iar acum, că e pace, nu mai au nevoie de mine şi m-au lăsat fără nici un căpătîi!... Eh, viaţă cusută cu aţă, parcă văd c-o să mă întind după un gologan şi că, pînă la urmă, o să mor de foame!.. ."

Nu-şi termină el bine gîndul, că se stîrni deodată un vuiet,, de-ai fi zis că o să smulgă copacii din rădăcină, şi cînd privi în jur, numai ce văzu în faţa lui un necunoscut care purta o haină verde ca. iarba. Necunoscutul era tare arătos, da' vezi că trăgea după el un picior de cal, care-l sluţea. . .

Ştiu ce-ţi lipseşte —îi grăi necunoscutul —şi-mi stă în putere să te fac să ai bani şi bogăţii cu nemiluita, da' mai 'naint

e

de a încheia amîndoi tîrgul, vreau să aflu de ţi-e teamă sau nu, ca să nu prăpădesc banii pe degeaba!.. .

— Na-ţi-o strîmbă că ţi-am dres-o !... Cum i-ar sta unui soldat sa fie fricos?!... îşi dădu ifose omul nostru. Pune-mă la încercare şi-i-âi.să vezi.

—- Chiar aşa o să şi fac! spuse făptura aceea ciudată. Hei, oşteanule, ia priveşte înapoia ta!...

Soldatul îşi întoarse capul şi niimai ce văzu o matahală de urs, care se îndrepta spre el tropăind din tăpălige şi .mormăind grozav.

— Olio, ursule —răcni soldatul —stai tu, frăţioare, că o să te gîdil puţintel pe la nas, şi-o să-ţi treacă pofta să mai mormăi!...

Nu-şi termină bine vorbele, că şi puse puşca la ochi şi trase drept în botul namilei. Şi-n aşa fel ţinti, că ursul căzu lat la pămînt şi nu se mai mişcă.

. — Mi-ai făcut dovada că nu-ţi lipseşte curajul asta-i drept — grăi străinul —- dar cu asta tot nu putem încheia socoteala noastră. Aii mai avea ceva de îndeplinit...

— Dacă nu-mi pun în joc mîntuirea sufletului — răspunse soldatul, care acum luase bine seama cu cine are de-a face —^află că nu mă dau în lături de la nimic!...

— Asta o s-o vezi singur!... îl luă cam de sus vînătorul în haină verde. Şi acu', ascultă despre ce e vorba, că-i o nimica toată.. . Şapte ani de-aci înainte nu ţi-e îngăduit să te speli, să-ţi piepteni barba şi părul şi să-ţi tai unghiile. Şi mai e ceva: în ăst timp o să porţi numai haina şi mantaua pe care ţi le-oi da eu! De-o fi să dai ortul popii în aceşti şapte ani, atunci eşti al meu, iar de vei rămîne în viaţă, atunci vei fi slobod şi te vei bucura de bogăţie pînă la sfîrşitul zilelor.

Se gîndi soldatul cît era de strîmtorat şi cum înfruntase de atîtea ori moartea, se hotărî să-şi pună în joc viaţa şi de data asta, şi încheie tîrgul cu Scaraoţchi.

Necuratul îşi scoase haina cea verde ca iarba şi, dîndu-i-o soldatului, spuse:

— Cît timp o să porţi haina asta, n-o să duci lipsă de bani, că ori de cîte ori o să bagi mîna în buzunar, o să-ţi zornăie galbenii în palmă. Apoi îl jupui pe urs de blană şi adăugă: Iată-ţi şi mantaua ! Şi-o să-ţi fie şi pat, că pe ea va trebui să dormi de aci înainte, şi pe altul decît ăsta nu-ţi va

fi îngăduit să-ţi pui capul! Şi după port o să ţi se zică „Blană de urs"!

După ce spuse acestea toate, necuratul se şi făcu nevăzut.

Soldatul îmbrăcă haina şi băgă imediat mîna în buzunar, să vadă de nu-l păcălise cumva Scaraoţchi. Da' vezi că o scoase plină de galbeni, aşa cum îi spusese necuratul. Apoi îşi puse pe umeri blana de urs şi-o porni în lume plin de voie bună. Şi se înfruptă el din toate cîte îi fac bine omului, iar banului pagubă. Primul an trecu destul de uşor, dar vezi că în cel de-al doilea i se schimbă cu totul înfăţişarea şi începu să arate ca o dihanie. Părul îi năpădise aproape întreaga faţă, barba i se încîlcise de-ţi părea că e numai cîlţi, iar degetele nu mai aduceau a degete de om, ci a gheare de jivină. Şi-i era aşa de rufos obrazul şi de năclăit de murdărie, că de-ai fi semănat pe el sămînţă de hreniţă, ar fi răsărit!...

Cine-l zărea o lua la goană încă de departe, dar cum avea grijă ca în drumul lui să împartă săracilor bani ca să se roage pentru el să nu moară în ăşti şapte ani, şi mai cu seamă fiindcă nu se zgîrcea la bani şi plătea din gros, mai căpăta încă adăpost, să-şi odihnească oasele trudite.

Şi în cel de-al patrulea an, se întîmplă ca-ntr-o amiază să poposească la un han mai arătos. Dar vezi că hangiul nu vru să-l primească, şi nici măcar în grajd, pe-un maldăr de paie, nu-i dădu loc, de teamă să nu se sperie caii de arătarea asta. Cum băgă însă mîna în buzunar şi o scoase plină de galbeni, hangiul se înduplecă şi-l duse pe „Blană de urs" în spatele casei, la o cămăruţă. Dar de lăsat nu-l lăsă să rămînă acolo, pînă ce nu-i făgădui că n-o să se arate nimănui. Că n-avea deloc chef ca hanul lui să capete o faimă proastă din pricina pocitaniei ăsteia!...

Veniră şi negurile serii, şi-n timp ce „Blană de urs" sta singur şi-şi dorea din suflet să treacă mai repede cei şapte ani de chinuri şi suferinţe, odată îi veniră la ureche nişte vaiete puternice, ce răzbăteau pînă la el, dintr-o încăpere alăturată. Şi cum avea o inimă simţitoare şi miloasă, nu se putu opri să nu deschidă uşa acelei cămăruţe. Păşi el pragul şi numai ce zări într-un ungher un bătrîn care plîngea în hohote şi-şi tot dădea cu pumnii în cap. „Blană de urs" dădu să se apropie, dar unchiaşul sări în sus şi vru s-o ia la goană. în cele din urmă, auzind că-i

vorbeşte cu glas omenesc şi că nu-i o dihanie cum crezuse pînă atunci, începu să-l asculte. Şi „Blană de urs" găsi să-i spună asemenea cuvinte care-ţi muiau sufletul că, pînă la urmă, bătrînul îşi ieşi din muţenia în care căzuse şi se înduplecă să-i dezvăluie pricina necazurilor lui.

Şi-i spuse bătrînul că pe vremuri fusese un om cu stare, dar că încetul cu încetul i se dusese toată averea pe apa sîmbetei şi acu' trebuia să îndure mizeria atît el, cît şi fiicele lui şi mai adăugă că atît de nevoiaş era încît nu-şi putea plăti nici măcar gazda, şi din pricina asta urma să fie băgat la închisoare.

— Dacă astea sînt toate grijile ce-ţi apasă sufletul —grăi „Blană de urs" —atunci află că bani am eu de ajuns, ba încă îmi mai şi prisosesc !...

Apoi îl chemă pe hangiu şi-i plăti tot ce datora unchiaşul, ba şi-i mai strecură în buzunar bietului om o pungă plină cu aur.

De îndată ce bătrînul se văzu scăpat de grijile lui, nu mai ştiu în ce chip să-şi arate recunoştinţa. Şi într-un tîrziu, îl îmbie pe „Blană de urs":

— De nu te stingheresc cumva, vino cu mine, că am nişte fete minuni de frumuseţe Şi de ţi-e voia, tare m-aş bucura să-ţi alegi una de nevastă. Cînd or auzi ce-ai făcut pentru mine, sigur sînt că niciuna nu se va împotrivi. E drept că ai o înfăţişare cam ciudată, dar cum sînt îndemînatice la toate, or găsi ele ce să-ţi facă să arăţi mai a om !...

Cuvintele bătrînului îi plăcură tare mult lui „Blană de urs" şi cum îi strecurară în suflet nădejdea unor zile mai bune, se învoi bucuros. Porniră ei împreună şi cînd trecură pragul casei, veni să-i întîmpine fata cea mai mare a unchiaşului. Şi atît de grozav se în- înspăimîntă ea de chipul soldatului, că strigă ca din gură de şarpe şi-o luă la fugă. Cea de-a doua rămase însă locului şi, cercetîndu-l din cap pînă-n picioare, grăi cu dispreţ:

— Cum aş putea să iau de bărbat pe unul care nu mai are înfăţişare omenească ? Ursul acela ras, care a fost odată pe-aci şi se dădea drept om, parcă avea mai mult vino-ncoace, zău aşa ! Că barem ăla avea o blană de ofiţer şi mănuşi albe !.. . De-ar fi numai urît, poate că m-aş obişnui cu el, dar îţi îngheaţă sîngele în vine cînd îl priveşti,

că-i ca o dihanie !. . . Şi nu are nici măcar o haină ca lumea pe el ...

Fata cea mai tînără nu se pripi, cum făcuseră celelalte două surori, şi zise cu blîndeţe:

— Dragă tată, de vreme ce omul ăsta nu s-a dat îndărăt să te scoată din nevoie, înseamnă că are un suflet bun. I-ai făgăduit c-o să-i dai o mireasă şi cuvîntul e cuvînt: trebuie să ţi-l ţii !...

Ei, cum se înseninâ „Blană de urs" cînd auzi spusele fetei !. .. Păcat că-i era faţa năpădită de păr şi rufoasă din cale-afară, că altfel s-ar fi putut vedea cum îi rîde de bucurie !...

Cum i se luase o piatră de pe inimă, „Blană de urs" se grăbi să scoată din deget un inel şi, frîngîndu-l în două, îi dădu fetei o jumătate, iar pe cealaltă o opri pentru sine. în jumătatea dăruită miresei scrise numele lui, iar în jumătatea ce şi-o oprise scrise numele ei. Şi-o rugă fierbinte să păstreze cu grijă ceea ce-i încredinţase. Apoi îşi luă rămas bun şi, mai înainte de a trece pragul, grăi către fată:

— Mai trebuie să colind încă trei ani prin lume şi de nu mă întorc la capătul lor, atunci eşti liberă, fiindcă înseamnă că mi-am dat duhul. Da' dacă ţi-o fi tot timpul gîndul la mine, poate c-oi râmîne în viaţă şi-o să fiu al tău !...

De cum plecă „Blană de urs", biata mireasă se înveşmîntă tcată în negru şi de cîte ori îi zburau gîndurile la mirele ei, lacrimile îi pedideau cchii şi-i scăldau faţa. Dar vezi că surorile cele haine o luau în rîs şi n-aveau pentiu ea decît vorbe de batjocură.

— Bagă de seamă —îi spuse într-o zi cea mai mare, hlizindu-se la fată —cînd o fi să-i dai nîna, o să te pomeneşti că-ţi dă o labă !...

Cea de-a doua soră nu se lăsă nici ea mai prejos:

— Fereşte-te, că doar ştii cit le plac urşilor dulciurile !. .. Şi dacă o să-i placi, tare rră tem c-o să te mănînce !. . .Da' în schimb — continuă ea ■—o să avem o nuntă plină de veselie, că dcar e ştiut că urşii joacă bine !. . .

La toate voitele astea pline de zeflemea şi venin, mireasa tăcea chitic, dar de tătut nu se dădea tătută de fel,

şi-n sufletul ei nutrea speranţa că la scrcc, mirele juiuit o să se înapoieze teafăr şi plin de voioşie.

În ăst timp „Blană de urs" colinda lumea dintr-un loc într-altul şi pe unde putea, făcea numai tine şi dăiuia tănet din telşug celor sărmani, ca să se icage pentiu el să rămînă în viaţă.

Şi trecu aşa timpul fără contenire, zi de zi şi ceas după ceas. Şi-ntr-un sfîrşit, cînd se scurse şi ultima clipă din cei şapte ani, se duse iarăşi pe cimpia aceea nesfîrşită şi se aşează sub rcata copacilor. După scurtă vreme începu a vui vîntul ¿/ît de năprasnic, de ziceai că o să-l ztcare-n văzduh, cu copaci cu tot. Şi numai ce se ivi în faţa lui necunoscutul, care-l privi ursuz şi cam chiondăriş. Apoi, cu năduf, îi zvîrli oşteanului haina lui jerpelită, şi-şi ceru înapoi haina cea verde ca iarba.

— N-ai grijă c-o să ţi-o dau, da' e voita că n-am ajuns încă acolo ! îl lepezi „Blană de uis" Mai întîi şi-ntîi să mă faci curat cum am fost !

Mai de voie, mai de nevoie, Scaraoţchi trebui să aducă apă şi să se apuce să-l spele, să-i pieptene părul şi să-i taie unghiile, că n-avea încotro: pierduse rămăşagul !... Şi după ce-l ferchezui el pe oştean, acesta parcă nici nu mai semăna cu cel de acu' şapte ani: căpătase o înfăţişare de războinic viteaz şi era ipult mai chipeş şi mai arătos

.Scaraoţchi nu mai stătu mult acolo, că n-avea de ce să fie voios în preajma soldatului, şi după ce se făcu nevăzut, fără să-i mai cate omului vico pricină, „Blană de urs" se simţi mult mai uşurat. O porni el spre oraş şi, îmbrăcîndu-şi o minunată haină de catifea, ce-ţi venea ca turnată, se sui într-o caleaşcă trasă de patru cai albi şi-l îndemnă pe vizitiu să zboare ca vîntul şi ca gîndul la aleasa inimii lui. Ajunse el la casa miresei, dar vezi că nimeni nu-l recunoscu, batrînul îl luă drept o mare căpetenie de oşti, de viţă aleasă, şi-l conduse în încăperea unde şedeau fiicele lui. Şi străinul trebui să se aşeze între cele două fete ma. vîrstnice, că aşa cerea datina. Iar ele se grăbiră să-i toarne vin şi-l îmbiară cu cele mai alese bucate. Şi amîndouă îl priveau cu nesaţ şi-n cugetul lor gîndeau că bărbat mai arătos şi mai chipeş decît ăsta, în toată lumea nu s-a mai văzut.

în ăst timp, mireasa şedea în faţa lui, în haine cernite, cu ochii plecaţi şi fără să scoată un singur cuvînt, că nu-i mai ardea de nimic de cînd plecase „Blană de urs" într-un sfîrşit, străinul aduse vorba despre însurătoare şi-l întrebă pe tatăl fetelor de nu s-ar învoi să-i dea pe una dintre ele de nevastă. Cum auziră despre ce vorbeşte "străinul, cele două fete mai mari săriră în sus de bucurie şi dădură Duzna în iatac, să se înveşmînteze cu cele mai frumoase rochii pe care le aveau. Si fiecare din ele trăgea nădejde că ea va fi aleasa !

De îndaia ce ramase singur cu mireasa lui, străinul scoase jumătatea de inel pe care o purta cu sine şi, fără să fie văzut, o zvîrli într-un pocal cu vin. Şi întinzînd peste masă pocalul, îl oferi fetei. Mireasa îl luă din mîna străinului, că nu se cădea altfel, şi după ce sorbi vinul, numai ce văzu pe fundul pocalului o jumătate de inel. Vai, cît de tare începu atunci să-i bată inima, de-ai fi zis că e gata să-i sară afară din piept !... Scoase şi ea cealaltă jumătate, pe care
0 purta la gît, legată cu o panglică, şi, încercînd-o, pe dată îşi d ădu seama că cele două jumătăţi se potriveau întocmai.

Şi parcă vrînd să-i arate că nu se înşela, străinul îi spuse:

— Sînt mirele tău, pe care l-ai cunoscut sub chipul făpturii ce
1 se zicea „Blană de urs", dar mi-am redobîndit înfăţişarea omenească şi nu mai sînt rufos ca înainte.

Apoi se duse de-o îmbrăţişă şi-i dădu şi-o sărutare. în ăst timp, intrară şi cele două surori, tare împopoţonate, şi cînd văzură ele că mîndreţea aceea de bărbat o alesese ca mireasă pe sora lor cea mâl mică, şi cînd mai şi auziră, după toate, c-ar fi chiar „Blană de urs", pe dată o luară la goană, tunînd şi fulgerind. Şi cum minia şi furia le întunecaseră cugetele, una din ele se înecă în fîntînă, iar cealaltă se spînzură de-un copac.

Cînd se lăsă seara cineva bătu la uşă. Mirele se grăbi s-o deschidă şi numai ce-l văzu în prag pe Scaraoţchi, îmbrăcat în haina aceea verde ca iarba.
— Vezi, soldăţoiule, nici eu n-am rămas în pagubă ! N-am dobîndit sufletul tău, dar am căpătat în schimb două suflete !..

CUM A LUAT CUNOŞTINŢĂ LUPUL DE VOIN1CIA OMULUI

S-a întîmplat ca-ntr-o zi să se întîlnească o vulpe c-un lup şi să stea ei la taifas. Şi, vorbind de una, de alta, vulpea aduse vorba despre voinicia omului care era atît de grozavă, că nici o jivină nu i se putea împotrivi, şi doar prin vicleşug mai era în stare să se poată feri de el.

Dacă auzi asta, lupul începu să se grozăvească:

— Ştii ce, de-aş vedea un om o singură dată, tot m-aş repezi cu colţii la el !

— La asta aş putea să te ajut cu dragă inimă, de-o crezi în serios —spuse vulpea. Mîine în zori, vino la mine şi-o să-ţi arăt un om, aşa cum pofteşti.

Cu mult înainte de-a răsări soarele, lupul se şi înfiinţă la vizuina vulpii şi aceasta ieşi cu el din pădure şi-l duse pe drumul pe care trecea în fiecare zi vînătorul.

Şi cum stăteau ei aşa şi aşteptau, numai ce se ivi pe acolo un soldat bătrîn, scos la pensie de cine ştie cînd.

— Ăsta nu-i un om ? întrebă lupul.

— Nu — răspunse vulpea. A fost odată un om, da' acu !. . .

Apoi trecu, alergînd, un băieţel care se ducea la şcoală.

— Da' ăsta ? Nici el nu e un om ? !...

— Nici el nu e ! Da' curînd o să ajungă !...

Şi într-un sfîrşit se ivi şi vînătorul, cu puşca cu două ţevi în spinare şi cu cuţitul la brîu. Şi-i spuse vulpea lupului:

— Vezi, dinspre tufanul ăla vine un om ! La ăsta trebuie să te repezi Dar eu nu mai stau, îmi iau tălpăşiţa spre vizuina mea.

Lupul nu stătu pe gînduri nici o clipă şi se repezi asupra omului. Şi cînd îl văzu vînătorul cum se repede aşa orbeşte

asupra lui, îşi spuse: „Păcat că n-am un glonte pe ţeavă, să-l achit pe loc !" Şi punînd puşca la ochi, îi trimise lupului în faţă toată încărcătura de alice. Lupul se schimonosi de durere, dar nu se lăsă înfricoşat, -ci dădu să se mai repeadă o dată. Dacă văzu cît e de înverşunat, vînătorul îi trimise a doua încărcătură. Dar lupul îşi înfrînse durerea şi se aruncă asupra omului, gata să-l înşface

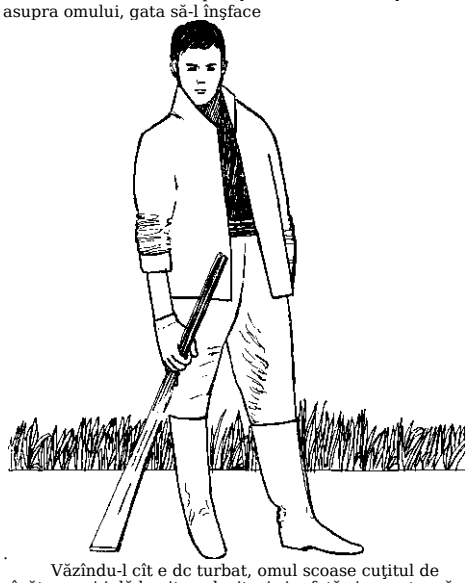

.

Văzîndu-l cît e dc turbat, omul scoase cuţitul de vînătoare şi-i dădu citeva lovituri şi-n faţă şi-n spate, că

bietul lup începu să sînge- rcze tot şi alergă, urlînd, spre vizuina vulpii.

— Ei, frate lupule —prinse a-l întreba vulpea —ia spune-mi cum ai scos-o la capăt cu omul ?

— Of, of, vai de pielea mea ce-am păţit !. abia putu să îngîne lupul. Nu mi-am închipuit că omul ar putea să aibă o asemenea putere !.. Mai întîi a scos dc pc umăr un băţ şi-a suflat în el de mi-a zburat ccva în faţă, care m-a pişcat grozav şi-apoi a mai suflat o dată în băţ, şi mi-a zburat ceva pc la nas, de parcă tuna şi fulgera . . Şi cînd îmi spuneam c-o să-i vin de hac şi-o să-l apuc în colţi, odată şi-a scos, afurisitul, o coastă din trup şi dînd năvală asupra mea, a început a mă izbi cu ca de eram cît pe-aci să rămîn mort pe loc.

— Vezi — spuse vulpea — cît do lăudăros ai fost ?!... Bine zice vorba din bătrîni: ai aruncat atit ele departe toporul că acu', oric.it ai încerca, nu-l mai poţi lua înapoi !.

ELZA CEA DEŞTEAPTĂ DE DA IN GROPI

fost odată un om şi omul ăsta avea o fată care se chema

A

Elza cea deşteaptă. Şi cînd se făcu ea mare, taică-su grăi către nevastă-sa:

— Femeie, cred c-a venit timpul s-o măritäm pe Elza noastră!...

— De, asta gîndesc şi eu, numai de-am avea norocul să vină cineva care să vrea s-o ia !

într-un sfîrşit, veni un peţitor de prin alte meleaguri, pe care-l chema Hans, şi o ceru de nevastă. Da' vezi că omul se învoi s-o ia numai în cazul că Elza cea deşteaptă avea, într-adevăr, minte

— Cît priveşte de asta —se fuduli taică-său —nici nu mai încape îndoială că Elza noastră e deşteaptă foc !...

Iar nevastă-sa se grăbi să adauge:

— Fata noastră nu-i ca toate fetele; de isteaţă ce e zăreşte vîntul cînd aleargă pe uliţe şi aude muştele tuşind !.. .

— Bine !. .. făcu Hans; da' să ştiţi că dacă nu-i deşteaptă cu adevărat, mă lipsesc de aşa nevastă !. . .

După ce-au stat cu toţii la masă, de s-au ospătat, mama îi spuse fetei:

— Elza, ia du-te tu fuguţa în beci, de adu bere !

Elza cea deşteaptă luă o cană din cui şi într-o clipă fulagîr- liciul beciului. Dar ca să-i pară timpul mai scurt, începu a clămpăni chepengul de zor ... Cînd ajunse în beci, trase dintr-un ungher un scăunel, şi-l puse drept în faţa butoiului, ca să nu mai trebuiască să se aplece cînd o pune oala la cana şi, doamne fereşte ! s-o doară cumva spinarea sau să i se vatăme pe neaşteptate .. . Apoi aşează oala pe genuchi şi deschise cepul de la butoi. Dar vezi că-n timp ce berea curgea, ochii nu-i stăteau degeaba . . . Şi-i holbă ea pe pereţi, pînă la bolta beciului şi după ce-şi aruncă privirea încoace şi-ncolo, numai ce zări chiar deasupra capului o toporişcă, pe care zidarii o lăsaseră acolo din nebăgare de seamă.

Văleu, măiculiţa mea !.. . De cum o văzu, Elza cea deşteaptă începu să plîngă cu lacrimi amare şi să se zbuciume:

— Dacă Hans mă ia şi dacă om avea un copil şi copilul o creşte şi l-om trimite în beci să scoată o cană de bere, o să-i cadă toporişca în cap şi-o să-l omoare !...

Elza nu mai vedea şi nu mai auzea nimic, şi cu faţa plînsă se tot văicărea şi ţipa din răsputeri la gîndul năpastei care o să cadă asupra copilului. în ăst timp gazdele şi oaspetele o aşteptau pe ghimpi, dar vezi că Elza cea deşteaptă nu mai venea Cum îşi pierduse răbdarea stăpîna casei îi porunci slujnicei:

— Ia repede-te pînă-n beci şi vezi ce-i cu Elza !...

Slujnica se duse tot într-o goană şi-o găsi şezînd în faţa butoiului, bocind şi urlînd de parcă ar fi fost muşcată de şarpe.

— De ce plîngi, Elza ? o întrebă slujnica.

— Vai de zilele mele — abia putu să răspundă Elza printre suspine — da' cum să nu plîng ? !.. Dacă mă ia Hans şi-om căpăta un copil şi s-o face mare copilul şi l-om trimite în beci după băutură, toporişca asta ce stă aicea pe grindă, parc-o văd c-o să-i cadă în cap şi-o să-l omoare !.. .

Ascultă slujnica spusele fetei şi tare se mai amărî în cugetul ei. Dar în acelaşi timp nu se putu ţine să nu zică:

— Ce deşteaptă e Elza noastră !...

Şi aşezîndu-se lîngă ea, începu să bocească de zor la gîndul năpastei care urma să vină.

După un timp, văzînd că slujnica nu se mai întoarce şi cum li se uscase gura de sete, stăpînul chemă din ogradă un argat şi-i porunci :

— Ia coboară degrabă în beci şi vezi ce face Elza şi slujnica!. ..

Argatul fu într-o clipă acolo şi le găsi pe amîndouă plîngînd şi
văicărindu-se de mama focului.

— De ce plîngeţi ?!... le întrebă el, cu mirare.

— Vai de zilele noastre — abia putu să răspundă Elza printre suspine —da' cum să nu plîng ?!... Dacă mă ia Hans şi-om căpăta un copil şi s-o face mare copilul şi l-om trimite în beci după băutură, toporişca asta, de stă aicea pe grindă, parc-o văd că o să-i cadă în cap şi-o să-l omoare !.. .

Ascultă argatul spusele fetei şi tare se mai amărî în cugetul lui. Dar în acelaşi timp nu se putu ţine să nu zică:

— Ce deşteaptă e Elza noastră !.. .

Şi aşezîndu-se lîngă fată, începu să se bocească şi el în gura mare.

Aşteptară ce aşteptară mesenii să vină argatul, dar cînd văzură că întîrzie, bărbatul îi spuse nevesti-si:
Ia du-te tu în beci ş vezi ce-i cu Elza

?

Femeia cuborî în beci şi-i găsi pe tustrei bocind şi văicărindu-se în gura mare. îi întrebă ea care-i pricina că jelesc aşa, şi Elza prinse a-i povesti, printre suspine, că de-ar lua-o Hans şi ar aduce pe lume un copil, amară soartă ar avea copilul ăsta, că tocmai cînd ar creşte mare şi s-ar duce în beci să scoată bere, s-ar putea să-i cadă în cap o toporişcă şi si-l omoare.

Ascultă femeia spusele fetei şi tare se mai amărî în cugetul ei. Dar în acelaşi timp nu se putu ţine să nu zică:

— Ce deşteaptă e Elza noastră!..

Şi aşezîndu-se lîngă tustrei, prinse-a boci laolaltă cu ei.

Bărbatul aşteptă ce aşteptă, dar cînd văzu că nici nevastă-sa nu mai vine, şi cum îi ardeau buzele de sete, grăi către Hans:

— Văd că altă cale nu-i decît să cobor eu însumi în beci şi să văd ce-i cu Elza !.

Coborî el în beci şi numai ce-i găsi pe tuspatru plîngînd şi văicărindu-se de mama focului. Şi află că pricina întristării lor ar fi copilul Elzei. Că de s-ar întîmpla să-l aducă vreodată pe lume, amară soartă ar avea copilul ăsta, c-ar putea să-i cadă în cap toporişca şi să-l omoare tocmai cînd s-ar aşeza sub ea, să scoată berea..

Ascultă bărbatul la cc spuneau ei şi tare se mai amărî în cugetul lui. Dar în acelaşi timp nu sc putu ţine să nu strige:

— Vai, ce deşteaptă-i Elza noastră!..

Şi aşezîndu-se lîngă tuspatru, prinse a boci laolaltă cu ei.

Mirele rămase multă vreme singur şi dacă văzu el că nimeni nu mai are de gînd să se întoarcă, începu a se gîndi în sinea sa: „Mai ştii, poate că m-aşteaptă în beci? Ia să dau o fugă şi să văd ce-au de gînd !.. ."

Coborî el în beci şi numai ce-i găsi pe tuscinci strigînd şi jeluin- du-se de ţi-era mai mare mila. Şi unul se văicărea mai dihai decît celălalt..'

— Da' ce nenorocire s-a întimplat? întrebă el.

— Vai, dragă Hans —apucă a spune Elza printre suspine — dacă o fi să ne cununăm amîndoi şi de-om avea un copil şi o creşte mare şi de l-om trimite aici să scoată bere, toporişca de-o vezi sus pe grindă s-ar putea să cadă

de-acolo tocmai în capul copilului şi să-l omoare pe loc.. .
Ei, cum să nu plîngem de nenorocirea asta?!
— De. .. —făcu Hans —nici nu-i nevoie de mai multă minte pentru gospodăria mea!. . . Şi fiindcă eşti atît de deşteaptă, vreau să-mi fii nevastă!
Apoi o luă de mîna şi-o duse sus, unde-i aştepta masa. Şi făcură nunta, aşa, pe negîndite

.Se scurse de atunci vreme, nu glumă, şi-ntr-o bună zi Hans îi spuse nevesti-si:

— Bre, femeie, mi s-a cam sleit punga, aşa c-o să plec să lucrez pe undeva, să mai cîştig nişte bani. în ăst timp, du-te şi tu pe ogor ■de seceră griul, ca să nu ducem grija c-o să ne lipsească pîinea...

— Bine, dragă Hans, aşa voi face!

După ce plecă omul, Elza îşi făcu un terci că-ţi venea să-l mănînci cu ochii, şi-l luă cu ea pe cîmp. Ajunse ea în capul ogorului şi, cum o apucase foamea, numai ce-şi spuse: „Ce să fac mai întîi: să secer, ori să mănînc?" Şi nu stătu deloc pe gînduri: se apucă să mănînce terciul şi degrabă dădu de fundul oalei. Acu', după ce se îndopase bine, nu mai avea nici un chef de lucru, şi-şi spuse iarăşi: „Ce să fac mai întîi: să secer ori să dorm? Ba o să dorm mai întîi, că n-o fi foc!..." Se culcă între spice şi-o luă somnul cît ai zice peşte. Şi dormi ea şi dormi, de parcă o apucase somnul drepţilor...

în ăst timp, Hans venise acasă de cîteva ceasuri bune şi-o aştepta. Şi văzînd că femeia întîrzie, îşi spuse omul în sinea lui: „Ce deşteaptă-i Elza mea! E atît de harnică, sărăcuţa, că nu se-n- dură să vină nici măcar acasă, să îmbuce ceva!.. "

Aşteptă Hans ce aşteaptă, şi dacă văzu că s-a lăsat seara şi că tot nu se-ntoarce, o porni spre ogor, să vadă cît a secerat femeia. Dar n-a găsit secerat nici măcar un snop, că Elza dormea printre spice de-ai fi putut să tai lemne pe ea!.. .

Asta era chiar prea de tot!.. . Hans îşi ieşi din răbdări şi alergă repede acasă de aduse o sfoară cu clopoţei şi-o răsuci în jurul femeii, Dar ţi-ai găsit să se trezească; sforăia mai departe, de parcă n-ar fi atins-o o muscă. . .

După ce mai cercetă o dată sfoara, Hans se întoarse acasă şi zăvorind bine uşa, se aşează pe scaun şi se apucă de lucru. Trecu aşa vreme şi cînd se întunecă de-a binelea, Elza cea deşteaptă se tirezi din somn. Se frecă ea la ochi şi cînd se ridică numai ce auzi un zgomot în jurul ei. Pasămite, erau clopoţeii care începură a face ţinghilinghi la fiecare pas pe care-l făcea. Atunci o apucă spaima i' fee zăpăci de tot. Şi cum nu mai ştia dacă era cu adevărat Elza cea deşteaptă, îşi spuse: „Oi fi eu, sau n-oi fi eu?" Dar vezi

că nu găsi răspuns la această întrebare şi oricît o chinui îndoiala, nu putu să-i dea de rost. în cele din urmă, gîndi în sinea ei: „O să mă duc acasă şi-o să-l întreb pe Hans dacă sînt sau nu sînt cu Elza, că el trebuie să ştie... !"

Alergă într-un suflet, dar cînd ajunse la poarta casei, o găsi încuiată. Bătu ce bătu în ea, dar cum nu-i răspunse nimeni, apucă de ciocăni în geam şi strigă:

— Hans, Elza e acasă?

— Da — răspunse Hans — e acasă!

Dacă auzi asta, pe femeie o apucă spaima şi începu să se văicărească :

— Vai, Doamne, atunci nu sînt eu Elza! şi plecă să bată la altă uşă.

Dar clopoţeii făceau aşa o hărmălaie, că nici un om nu vru să-i deschidă uşa în toiul nopţii. Şi cît umblă ea în lungul şi-n latul satului, nu găsi nicăieri un adăpost. Şi-o luă la goană pe cîmp şi dusă. a fost, că de-atunci nimeni n-a mai văzut-o vreodată.

VULPEA ŞI PISICA

S-a întf mplat că-ntr-o zi să se intilnească pisica cu coana vulpe pe un drumeag, în pădure. Şi-şi spuse pisica în sinea ei: „Vulpea e deşteaptă foc şi pe toate cîte se petrec pe lume le ştie, că doar i s-a dus vestea de asta şi se bucură de renume !" Şi i se adresă cît se poate de prietenos:

— Bună ziua, coană vulpe dragă, ce mai faceţi? Cum vă mai merge ? Cum vă descurcaţi în vremurile astea grele ?!. . .

Vulpea o măsură pe pisică din cap pînă-n picioare şi, de în- gîmfată ce era, se gîndi un timp dacă sc cuvine sau nu să-i răspundă. Dar în cele din urmă îşi călcă pc inimă şi se sclifosi la ea:

— Vai de tine, neroado, prăpădito!. .. Păi te-ncumeţi tu, vînător de şoareci, Maţe-Goale ce eşti, să mă întrebi pe mine cum îmi merge?!... Ce-ai învăţat pînă acu';

cîte meşteşuguri cunoşti, de-ndrăzneşti să mă opreşti din drum, ca să stai la taifas cu mine ?!.

— Nu cunosc decît unul singur! răspunse cu modestie pisica.

— Care anume? întrebă vulpea, de sus.

— Cînd mă fugăresc cîinii, ştiu să mă caţăr în copac, ca să-mi scap pielea!

— Asta-i tot ce ştii ?!... ntrebă vulpea, cu dispreţ. Mare lucru, n-am ce zice!... Păi eu stăpînesc peste o sută de meşteşuguri şi, pe deasupra, mai am şi un sac plin cu viclenii!... Tare mi-e milă de tine, pisico! Dacă vrei să afli cum să scapi de cîi ni, atunci vino la mine să te-nvăţ!...

în ăst timp, se-ntîmplă să treacă pe acolo un vînător cu patru ogari. De cum îl văzu, pisica îşi făcu vînt, sărind cu îndemînare într-un copac. Şijse tupilă tocmai în vîrf, unde crengile şi frunzişul se împleteau în aşa fel că o 'ascundeau cu totul.

Ei,Ţ coană vulpe —strigă pisica —dezleagă-ţi sacul cu şiretlicuri, ce mai aştepţi ?

!

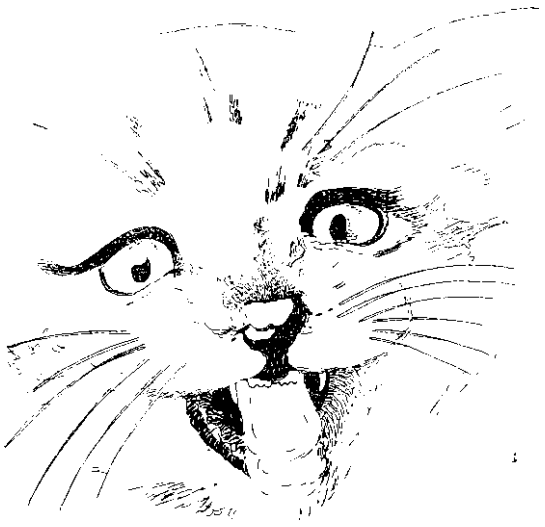

Da' cînd să-l mai dezlege, că era prea tîrziu !.. Vezi că ogarii fuseseră mai repezi decît ea şi-o înşfăcaseră-n colţi. .. Şi-o ţineau bine, nu cumva să le scape...

— Ei, coană vulpe —dădu iarăşi glas pisica —vezi c-ai rămas de căruţă cu toate cele o sută de meşteşuguri ale matale ? Î .. .Dacă te-ai fi priceput să te caţări în copac, aşa cum am făcut eu„ ai fi scăpat cu pielea întreagă, da' de-acum încolo, nu prea cred c-o să mai avem prilejul să stăm la taifas!...

CB ŞASE SLUJITORI

Ţ n vremurile de demult trăia o împărătească bătrînă şi vezi că -l împărăteasa asta era o vrăjitoare haină din cale-afară. Şi-avea ea o fată, cadră de frumoasă, nu altceva, că nu-i găseai asemănare de-ai fi cutreierat lumea în lung şi-n lat. Ziua şi noaptea, neîntrerupt, cotoroanţa nu se gîndea la nimic altceva decît la solomonelile ei, şi clocea în cap noi şi noi vicleşuguri, ca să-i ademenească pe oameni şi să-i ducă la pierzanie. Şi de îndată ce pica vreun peţitor la curte, îi punea în vedere că de i-e vrerea s-o capete pe fiică-sa de nevastă, se cade să împlinească mai întîi ce i-o zice ea să facă. Şi de n-o fi în stare, va fi vai şi amar de viaţa şi zilele lui, c-o să trebuiască să moară!.. .

Acu',ţ unii dintre peţitori mai dădeau îndărăt şi se înturnau la casele lor, da', vezi că cei mai mulţi, fiind robiţi de frumuseţea fecioarei, nu se clinteau deloc de la ce-şi puseseră-n gînd şi cutezau să încerce, punîndu-şi viaţa în joc. Da' parcă fusese vreunul din ei atît de viteaz şi de iscusit ca să ducă la capăt, cu bine, ceea ce îi silea scorpia să îndeplinească?!. . . Şi nu exista nici milă, nici iertare ; îndrăzneţul trebuia să îngenuncheze şi să-şi pună capul pe butuc, ca să i-l reteze gîdele.

Şi se întîmplă odată ca un fecior de crai să audă şi el despre frumuseţea neasemuită a acestei fecioare. Şi de cum îi ajunse la ureche vestea, nu mai avu o clipă de linişte şi-i spuse lui taică-său:

— Lasă-mă să plec într-acolo, s-o peţesc!...

— Asta n-o să îngădui niciodată, nesăbuitule —îl luă la rost împăratul — că de-ar fi să pleci, te-ai duce de-a dreptul la moarte !...

Dacă auzi spusele lui tătîne-su, fiul de crai odată se trase la faţă şi se veşteji, de parcă i s-ar fi scurs toată vlaga

din trup şi, căzînd la pat, zăcu şi zăcu şapte ani în şir, bolnav de moarte. Şi nici un doftor de pe lume nu fu atît de priceput ca să-l tămă- duiască. Văzînd că nu mai e nici o nădejde ca să-l readucă la viaţă, împăratul îşi călcă pe inimă şi-i vorbi cu durere-n glas:
Du-te şi încearcă-ţi norocul, fătul meu, că altă cale nu întrezăresc, ca să te pot ajuta!. .

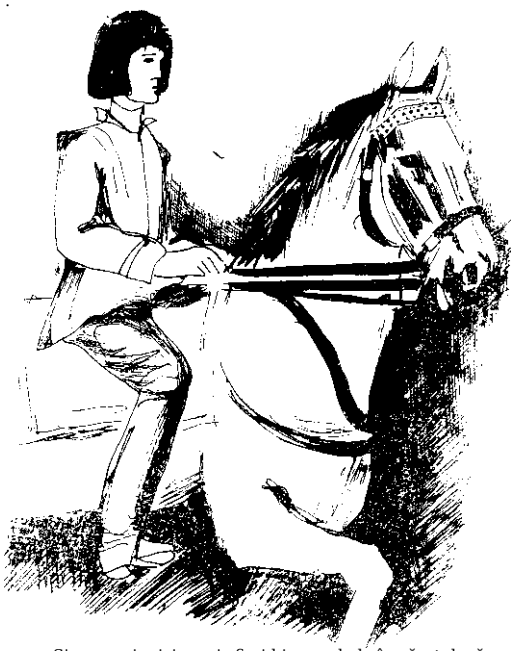

Şi ce crezi, nici nu-şi sfirşi bine vorbele împăratul, că se şi sculă fiul de crai de pe patul unde zăcea şi era acu'

mai sănătos şi mai zdravăn decît oricînd!.. . Şi cu inima plină de voioşie o porni la drum.

Merse el ce merse, cale lungă să-i ajungă, şi pe cînd gonea călare pe o cîmpie, se întîmplă să zărească de departe o mogîldeaţă ce zăcea la pămînt de parcă ar fi fost o claie mare de fîn. Şi cînd se apropie de locul acela, îndată îşi dădu seama că ceea ce luase drept o claie de fîn nu era altceva decît burduhanul unui om care sta lungit în iarbă. Da' vezi că atît de ţuguiată şi de cuprinzătoare i se ridica burta, că-ţi părea că-i o movilă!...

De cum îl văzu pe fiul de crai, Burtosul se ridică în capul oaselor şi-i spuse:

— Dacă ai, cumva, nevoie de cineva, ia-mă pe mine ca slujitor.

Se mai uită încă o dată flăcăul la el, da' cum nu-l găsea pe gustul lui, îi grăi:

— Ce să fac c-o matahală aşa de greoaie!. . .

— Ei, ei!.. . Ceea ce vezi nu-i nimic faţă de ceea ce sînt!.. . răspunse Burtosul. Că de mă întind ca lumea, mă umflu şi mă fac de trei mii de ori mai gras!

— Dacă aşa stau lucrurile —se minună fiul de crai —atunci se schimbă treaba !. Hai cu mine, că acu' sînt încredinţat c-o să-mi iii de folos!

Şi-o porni Burtosul în urma flăcăului, şi merseră ei ce merseră, pînă ce se nimeri să le răsară în cale un altul, care stătea tolănit pe pămînt, cu urechea lipită de iarbă.

Se opri flăcăul cînd văzu arătarea asta şi numai ce-l întrebă:

— Ian spune-mi: ce faci aici?

Ia, ascult şi eu —răspunse omul.

— Şi ce asculţi? vru să ştie flăcăul.

— De, ascult şi eu la cele cîte se petrec pe lume, că nimic nu scapă urechilor ăstora! Şi chiar şi iarba o aud cum creşte...

Se minună fiul de crai şi de astă dată şi se grăbi să-l întrebe:

— Dacă-i aşa, ia spunc-mi, ce auzi la curtea bătrînei împărătesc do o are ca fiică pe fecioara coa frumoasă ?

Şi omul răspunse pe loc:

— Aud vîjîind paloşul carc taie capul unui peţitor!

Dacă auzi asta, feciorul de crai îi spuse:

— Hai cu mine, că acu' sînt încredinţat c-o să am nevoie de un asemenea slujitor!

Plecară tustrei mai departe şi după un colnic, numai ce dădură cu ochii de nişte picioroange care nu se mai sfîrşeau. Merseră ei ce mai merseră, cale lungă, nu glumă, şi parcă începu a se zări şi trupul, iar mai încolo, ca într-o ceaţă, şi capul. . .

— Ei—strigă fiul de crai, cînd se aflară faţă-n faţă —da' lungă prăjină mai eşti, bre omule!...

— Zici că-s prăjină, ha?!... răspunse Lungilă. Păi ce-ai văzut nu-i nimic. Dacă-mi întind bine mădularele, mă fac de trei mii de ori mai lung, şi-s atunci mai înalt decît cel mai semeţ munte de pe lumea asta. Şi-i mai zise el: Ştii ce e, flăcăule, ţi-aş sluji cu dragă inimă, de-ai voi să mă iei în ceata ta!.. .

— Hai cu noi! încuviinţă cu voioşie fiul de crai. Că acu' sînt încredinţat c-ai putea să-mi fii de folos!.. .

Plecară tuspatru mai departe şi numai ce-l zăriră pe unul care şedea în marginea drumului, cu ochii legaţi.

— Da' ce ai, bre omule? îl întrebă fiul de crai. Oare ţi-s vătămaţi ochii, de nu te poţi uita cu ei la lumină?!...

— Ba nu mi-s vătămaţi deloc! Da' n-am inimă să-mi lepăd legătura, fiindcă aş preface-n ţăndări tot ce-aş întîlni cu privirea, atît îmi e de pătrunzătoare... Da' de ţi-ar fi de folos asta, cu mare drag aş sluji în ceata ta, voinicule !

— Hai cu noi, atunci! îi dădu răspuns fiul de crai —că acu" sînt încredinţat c-ai putea să-mi fii de folos!.. .

Şi aşa se făcu de porniră tuscinci mai departe... Nu merseră ei mult şi numai ce dădură peste un om care şedea în plină văpaie a soarelui şi dîrdîia şi tremura din toate mădularele de ai fi zis că nu-i stau o clipă locului. Şi-i clănţăneau dinţii în gură, de-ţi părea că bate toaca la biserică.

— Bre omule, da' cum poţi să îngheţi de frig —se miră fiul de crai —cînd în jur străluceşte soarele cu atîta ferbinţeală, că nu. eşti în stare să ţii nici măcar cămaşa pe tine ?!. .

— Vai şi amar, cît mă chinuiesc! răspunse omul. Că mi-a fost dat să nu fiu deopotrivă cu toţi semenii mei, şi cu cît e mai cald, cu atît îngheţ mai tare şi-mi intră frigul

în oase. Iar de e frig, cu cît e mai ascuţit frigul, cu atît mi se face mai cald. în mijlocul gheţurilor mă topesc de căldură, iar în mijlocul vîlvătăilor nu mai pot de frig, de-mi vine să-mi iau lumea-n cap...

— Ai dreptate, bre omule —grăi fiul de crai —acu' îmi dau seama bine că nu semeni la fire cu oamenii obişnuiţi, da' dacă ţi-ar fi vrerea să mă slujeşti, cu dragă inimă te-aş lua cu noi!

Se învoi omul, şi tusşase o porniră la drum, mai departe. Merseră ei ce merseră, dar nu prea mult, şi numai ce zăriră un om care-şi tot lungea gîtul, căutînd împrejur. Da' şi-l lungea nu glumă, că trecea de vîrful munţilor!...

Se apropie fiul de crai de omul acela, şi-l întrebă:

— La ce priveşti cu atîta sîrguinţă?

Şi omul nu întîrzie să-i răspundă:

— Atît de pătrunzătoare mi-e privirea, că trece pe deasupra tuturor pădurilor şi cîmpiilor şi lasă-n urmă şi văi şi dealuri, şi-şi deschide drum mai departe, tot mai departe, prin toată lumea!...

Dacă auzi asta, feciorul de crai îi spuse:

— De te învoieşti, vino cu noi, că de-aşa unul ca tine tocmai avem nevoie!

încuviinţă omul, şi aşa se făcu că într-un sfîrşit îşi făcură tus- şapte intrarea în cetatea unde sălăşluia împărăteasa cea bătrînă. Se îndreptară ei degrabă la curte şi acolo, fără a-i dezvălui cine este, feciorul de crai se semeţi a-i spune:

— Dacă te legi să mi-o dai pe fata dumitale cea frumoasă, nici eu n-o să mă dau în lături să îndeplinesc tot ce mi-oi porunci!...

Vai, drăguliţă doamne, vorbele nu-s destule ca să vă arate cît se mai bucură hoaşca de vrăjitoare că un flăcău aşa de chipeş i-a căzut iar în mreje... Şi parcă neluînd în seamă îndrăzneala peţitorului, îi grăi:

— Trei lucruri o să-ţi dau să îndeplineşti, nu mai mult, şi de le vei duce la bun sfîrşit, află c-o să fii stăpînul şi soţiorul fetei mele.

—■ Care e primul? întrebă cu nerăbdare fiul de crai.

— Să-mi aduci inelul pe care l-am scăpat în Marea Roşie.

După ce află asta, flăcăul se înturnă acasă, la slujitorii lui, şi

prinse a le zice:

— Primul hop nu-i uşor de trecut: trebuie să aducem iar la lumină un inel ce se află tocmai în afundul Mării Roşii. Ia să vă aud, ce socotiţi că se cuvine să facem ?

La zisele stăpînului lor, cel de avea privirea ageră nu întîrzie să-i răspundă:

— Chiar acu' o să-mi arunc privirea să zăresc unde se găseşte. Privi el în fundul mării cît privi şi numai ce spuse:

— Uite-l. . . stă agăţat de-o piatră ascuţită.

Lungilă se grăbi să-i ducă pe toţi pînă la marginea mării şi dacă ajunseră ei acolo, grăi:

— Lesne mi-ar fi să-l scot, de l-aş putea vedea!

— Păi asta-i o nimica toată, frăţioare! strigă Burtosul. Las' pe mine!. . . Şi lungindu-se pînă la ţărm, cufundă gura în apă. Şi ce crezi, odată începură valurile a se scurge înăuntru, de parcă ar ii intrat într-o prăpastie!. . . Sorbi Burtosul ce sorbi, pînă ce dădu pe gît toată apa mării, că rămăsese pe fund pămîntul uscat ca-n palmă, de-ţi p ărea c-ar fi o cimpie...

Acum, Lungilă mare lucru de făcut nu mai avea: doar se lungi puţintel, şi, aplecîndu-se, scoase inelul cu mina.

Tare se mai înveseli feciorul de crai cînd i-l întinse slujitorul şi, nemaizăbovind nici o clipă, se grăbi să-l ducă bătrînei.

Zgripţuroaicei nici nu-i veni să creadă c-ar fi într-adevăr inelu! ei, dar după ce- întoarse pe toate părţile, şi-l cercetă cu luarc-aminte, fu nevoită să-i spună:

— Da, e chiar inelul pe care-l pierdusem! Spre norocul tău, prima încercare ai dus-o la capăt cum nu se mai poate de bine Şi-acu', pregăteşte-te pentru a doua!.. Pe cîmpia ce se-ntinde în faţa castelului meu paşte o cireadă şi-n cireada asta hălăduiesc trei sute de bivoli. Mulţi or fi, puţini, nu ştiu, da' vezi că pe toţi trebuie să-i înghiţi cu piele, cu păr, cu oase, cu coarne cu tot, să nu mai rămînă nici semn c-ar fi pe lumea vreodată, ci numai în burduhanuî tău!.. . Iar jos, în beci, stau înşirate trei sute de butii cu vin, cânte aşteaptă să le bei pînă la ultimul strop. Acu', cată să le faci pe toate întocmai că de-ar rămîne din boi măcar un liricei de păr, iar din vin o singură picătură, viaţa ta ar fi în mîinilc mele !..

Dacă-i auzi spusele, feciorul de crai o întrebă cam în şagă.

— Da' să-mi poftesc oaspeţi se cade? Că nici un ospăţ nu-ţi tihneşte, de nu ai cu cine să ciocneşti paharele la masă!

Zgripţuroaica începu să rîdă cu răutate şi se grăbi a-i răspunde :

— Un singur oaspete n-ai decît să-ţi pofteşti, ca să nu fi singurel la masă, dar mai mulţi să nu iei cu tine, c-ar fi vai şi amar !

Fiul de crai se duse şi de astă dată la slujitorii lui, şi numai ce-i spuse cu voioşie Burtosului:

— Bre omule, astăzi o să fii oaspetele meu, şi zău c-o să-ţi priască al naibii c-o să mănînci şi-o să bei pe săturate!.

Porniră ei către locul cu pricina şi dacă ajunseră, Burtosul odată îşi desfăcu baierile şi începu a înghiţi bou după bou, trei sute-n cap, de nu mai rămase măcar o fărîmă. Şi după ce-i dădu gata, prinse să întrebe de nu mai vine şi altceva după gustăricu asta. . . Cît despre vin, îl dădu de duşcă deîndată, de-a dreptul din butie, că nu-i plăcea să-l pritocească în burtă, bîndu-l cu paharul. Şi luă butiile la rînd, de le supse pînă la ultima picătură.

Acu', feciorul de crai avea iar inima uşoară, şi o porni glonţ la vrăjitoare, de-i spuse c-a dus la capăt şi cea de-a doua încercare. Se minună ea de asemenea veste, şi nu se putu opri să nu-i zică.

— Ia te uită!.. . Atît de departe n-a mers pînă acu' nici un peţitor, dar să nu zici hop, pînă n-ai trecut puntea, că te mai aşteaptă încă o încercare. Şi-n timp ce-l scormonea cu privirea, zgripţu- roaica gîndi în sinea ei: „Nu-mi scapi tu, băiete, nu-mi scapi!... Şi nici capul n-o să ţi-l mai păstrezi multă vreme pe umeri!. " apoi adause cu voce tare: astă-seară o s-o aduc la tine pe fie-mea, şi cît oţi sta împreună şi v-oţi drăgăli, ai grijă să nu te fure somnul cumva. Cînd o bate de miezul nopţii, să ştii că mă şi înfiinţez în odaie, şi de n-oi mai găsi-o în braţele tale, atunci eşti pierdut!

Feciorul de crai ascultă cu luare-aminte vorbele bătrînci şi-şi spuse în sinea lui: „Degeaba s-a lăudat baba c-o să mă pună-n cofă, că încercarea asta nu mi se pare grea deloc! O să am grijă să nu mă fure somnul, şi gata!..."

Dar în adîncul cugetului nu era chiar aşa de liniştit şi, chemîn- du-şi slujitorii la sfat, prinse a le povesti tot ce-i zisese zgripţu- roaica. Şi-ntr-un sfîrşit, adause:

— Cine ştie ce şiretlic diavolesc se ascunde aici!.. . Aşa că-i mai bine să fim prevăzători! Drept aceca, staţi cu toţii de pază şi fiţi cu ochii în patru, că-i primejdie ca domniţa cca tinără să cerce a ieşi din camera mea !.

De îndată ce se pogorîră negurile nopţii, împărăteasa o şi aduse pe fiică-sa şi-o lăsă în braţele flăcăului. Iar slujitorii, după cum se vorbiseră mai înainte, începură a lua măsurile ele cuviinţă: Lun- gilă se încolăci în jurul amîndurora, iar Burtosul se întinse astfel în dreptul uşii ca nici o suflare omenească să 1111 poată intra sau ieşi. în ăst timp, fata tăcea chitic, de parcă n-ar fi avut limbă, da' vezi că luna îşi arunca razele prin fereastră, luminindu-i chipul. Şi parcă sorbind-o cu privirea, fiul dc crai tot căta la ea, în voie, fermecat de neasemuita ei frumuseţe. Şi nimic altceva nu făcea decît s-o privească, plin de bucurie şi iubire Şi nici oboseala nu-l cuprinse, nici somnul nu i se lăsă pe pleoape. Astfel se scurse vremea şi cînd fu aproape unsprezece, zgripţuroaica îi scufundă pe toţi într-un somn vrăjit. Şi-n clipa cînd adormiră, fecioara se desprinse din braţele flăcăului şi se făcu nevăzută. Dormiră ci, dorin iră somn adînc şi greu şi cînd mai lipsea doar vreun sfert ele ceas ca să bată miezul nopţii, vraja îşi pierdu puterea şi se treziră.

— Vai, ce năpastă a căzut peste mine! începu a striga feciorul de crai. Ce nenorocire!. Acu' sînt pierdut. Nimeni în lumea asta nu mă mai poate izbăvi!. .

Slujitorii cei credincioşi prinseră a se văicări şi ei, dar vezi că cel cu auzul ascuţit nu luă seama la bocetele lor, şi se răsti la dînşii:

— Ia mai tacă-vă gura odată, că vreau să trag cu urechea undo e domniţa!

Ascultă el şi, cît ai clipi, îşi lămuri tovarăşii:

— E ascunsă într-o stîncă şi stînca asta e la vreo trei sute de •ore depărtare de-aici. Da' să nu credeţi că fata-i bucuroasă, c-o aud cum plînge şi-şi jeleşte soarta. Mă, frate Lungilă, oare nu ne-ai putea ajuta tu? Că de te-ai dezmorţi puţin, din cîţiva paşi ai fi acolo !. ..

— Ba mă-nvoiesc, cum să nu, dar după a mea părere n-ar fi rău să vină cu mine şi Ochilă, ca să putem sfărîma stînca.

Şi aburcîndu-l în spinare pe cel cu ochii legaţi, numai ce porni Lungilă la drum, de-ai fi zis că înghite depărtările, nu alta. Şi cît ai da din mînă, ajunseră taman în dreptul stîncii vrăjite. Lungilă luă de la ochi legătura ce-l împiedica pe Ochilă să privească şi fu de ajuns ca acesta să arunce doar o căutătură spre stîncă, pentru ca toată pietrăraia să se sfărîme în mii şi mii de bucăţi. După asta, Lungilă luă fecioara în braţe şi o duse într-o clipită înapoi. Şi tot aşa făcu şi cu Ochilă. Şi ce crezi, mai înainte de-a bate miezul nopţii se aflau iarăşi cu toţii împreună, plini de voioşie, de parcă toată lumea ar fi fost numai a lor!.

Bătu miezul nopţii şi zgripţuroaica se şi ivi în încăpere, păşind tiptil-tiptil, c-o mutră batjocoritoare ce parcă voia să trîmbiţeze tuturor: „Acu, e al meu, nu mai îmi scapă!" Şi ochii îi luceau de bucurie, fiindcă o credea pe fie-sa. ascunsă într-o stîncă ce se afla la o depărtare de trei sute de ore de locurile astea.

Ei, doamne, ce spaimă fu pe ea, cînd îşi văzu fata în braţele feciorului de crai!... Şi abia putu să îngaime, că-i pierise toată vlaga din trup:

— Văleu, măiculiţa mea, ăsta are mai multă putere decît mine!...

Şi cum n-avea ce alta face, trebui să-i dea pe fie-sa. Da' vezi că tot nu se lăsă de blestemăţiile ei, şi-n ascuns, şopti la urechea fetei:

— Mare ruşine şi ocară e pentru tine, fata mea, că eşti silită să asculţi de un om oarecare şi că nu poţi alege un soţ după placul tău!

Vezi că zgripţuroaica ştia unde ţinteşte!.. . Inima trufaşei fecioare pe dată se umplu de mînie şi-n mintea ei începu să încolţească gînd de răzbunare. Şi-a doua zi, puse să se adune trei sute de stînjeni de lemne, şi cînd le văzu stivuite-n ogradă, îi zise feciorului de crai că cele trei încercări nu fuseseră de ajuns şi că-n ruptul capului nu va fi nevasta lui pînă ce nu s-o găsi cineva care să se aşeze în mijlocul butucilor şi să rabde muşcătura flăcărilor. Vezi că-n gîn- durile ei viclene îşi spusese că niciunul dintre slujitorii lui n-o să se lase ars de viu, ca să se jertfească pentru el, şi că feciorul de crai, din prea mare dragoste

pentru ea, îşi va uita de sine şi-o să se aşeze el pe rug, numai ca să-i împlinească dorinţa. Şi atunci va fi liberă, ca pasărea cerului, că pe el l-or mistui flăcările... Dar nu ieşi cum socotise farmazoana de fată!...

Dacă o auziră ce doreşte, slujitorii numai ce spuseră într-un glas:

— Fiecare am făcut cîte ceva, după cum ne-a tăiat capul şi ne-au ajutat puterile, şi numai Gerilă n-a săvîrşit nimic pînă acum.. Da' i-a venit şi lui rîndul!...

Nu-şi sfîrşiră bine vorbele, că-l şi apucară de subsuori şi, aşe- zîndu-l drept în mijlocul butucilor, aprinseră focul, aţîţîndu-l din toate părţile.

Şi unde începu să crească vîlvătaia cît casa, şi arse focul ăsta şi arse, trei zile încheiate, pînă ce se mistuiră toate lemnele! Şi cînd flăcările se potoliră de tot, pe cine crezi că-l văzură chircit în cenuşă: pe Gerilă! Şi tremura bietul, ca frunza, şi gemea:

— Văleu, aşa un ger năpraznic în viaţa mea nu mi-a mai fost dat să îndur, şi de mai ţinea mult, aş fi înţepenit cu totul, că mă făceam sloi!...

Acu' dacă flăcăul împlinise şi încercarea asta, nu mai avură încotro, şi fecioara cea frumoasă trebui să-l ia de bărbat pe necunoscutul ăsta, care venise de cine ştie unde.

Cînd se porni alaiul de nuntă spre biserică, cotoroanţa începu să fiarbă de mînie:

— Nu pot îndura ruşinea asta, odată cu capul!.. .

Şi-şi trimise ostaşii să nimicească tot ce le va sta în cale şi să-i aducă fata înapoi. Da' vezi că cel de-avea auzul ascuţit îşi ciulise urechile şi auzise vorbele tăinuite ale zgripţuroaicei.

— Ce ne facem, bre omule? grăi el Burtosului, dezvăluindu-i tot ce pusese la cale scorpia.

Dar acesta pe loc găsi un mijloc de scăpare. Stupi o dată şi. mai stupi încă o dată în urma trăsurii, şi o parte din apa mării pe care-o înghiţise se revărsă într-o clipită şi se făcu un lac uriaş,, în care se împotmoliră toţi războinicii, înecîndu-se pînă la unul.

Cînd află vrăjitoarea ce păţiseră războinicii ei, îşi trimise călă- rimea înzăuată în fier să alerge pe urmele flăcăului, şi să-l dea pieirii, dar cel cu auzul ascuţit desluşi încă de departe zăngănitul armurilor şi nu întîrzie să-i ia lui Ochilă legătura de pe ochi. Şi-o singură căutătură mai

aspră ce-o aruncă asupra oastei duşmane fu de ajuns pentru ca aceasta să se sfarme de parcă ar fi fost de sticlă.

După ce fu astfel spulberată şi călărimea, mirii îşi văzură de drum mai departe, şi cum nu-i mai stingherea nimeni, ajunseră cu. bine la biserică, unde primiră binecuvîntarea.

i^i dragilor, şi veni vremea ca cei şase slujitori credincioşi să-şi ia rămas bun de la stăpînul lor, spunîndu-i într-un glas:

— Dorinţa ta s-a împlinit, şi cum nu mai ai trebuinţă de noi ne socotim dezlegaţi de-a te mai sluji şi-o pornim în lume, să ne încercăm norocul!.. .

Se despărţiră şi mirii plecară mai departe, pe drumul ce-l ştia numai ieciorul de crai unde duce. Şi cam la o jumătate de oră mai înainte de a ajunge la palatul împărătesc, flăcăul se opri la marginea unui cătun, unde un păstor îşi păzea turma de porci. Şi dacă ajunseră acolo, feciorul de crai îi grăi nevesti-si:

— Oare ştii tu, femeie, cine sînt eu? Eu nu sînt fiu de crai cum oi fi crezut, ci un biet păstor de porci. Iar omul de-l vezi păşind în urma turmei e chiar taică-meu! Hai să mergem într-acolo să-i dăm o mînă de ajutor !

Merseră ei ce merseră, clar" nu mult, şi cînd se lăsă amurgul, poposiră la un han. Feciorul de crai stătu de vorbă, pe ascuns, cu hangiul şi se înţelese cu ol ca peste noapte să-i ia domniţei straiele împărăteşti. Cînd se trezi dimineaţa, crăiasa nu mai avu cu ce să se îmbrace, şi-n timp co se dădea ea de ceasul morţii, de supărare, numai ce veni hangiţa de-i aduse o rochie veche şi-o pereche de ciorapi de lînă, prefăcîndu-se că-i face un mare hatîr, dîndu-i darul ăsta de preţ. Şi-i zise ea, după aceea:

— De n-ar fi fost vorba de bărbatu' 'mneatale, care mi-e megieş, nu mă înduram să-ţi dau bunătate de straie!.. .

Dacă-i auzi spusele, domniţa rămase pe deplin încredinţată că "bărbatu-su o, într-adevăr, păzitor de porci, şi, mai de voie, mai de nevoie, se duse de luă seama la turmă, împreună cu el. Şi-11 sinea vi prinse a gîndi: „îmi merit soarta, că numai din pricina trufiei şi-a semoţiei mele am ajuns în starea asta păcătoasă!.

Opt zile-n şir domniţa păzi turma, dar la capătul lor nu mai putu să facă nici măcar un pas, că era stoarsă de

putere şi picioarele ii erau numai răni. Şi tocmai atunci se întîmplă să troacă pe acolo nişte oameni, care o întrebară dacă ştie cine e bărbatu-su şi ce hang are

— Da' cum să nu ştiu —răspunse femeia —e păzitor de porci. Şi-acu' e plecat de-acasă să facă oleacă de negoţ cu nişte panglici şi şiretari, că sîntom tare strîmtoraţi!

O ascultară oamenii şi, într-un sfîrşit, unul din ei îi spuse:

-- N-ai vrea să ne însoţeşti? Că tocmai într-acolo unde se află omul tău, ne îndreptăm şi noi

.Şi porniră împreună cu domniţa spre palatul împărătesc. O duseră ei sus, în sala tronului, unde se afla craiul cel tînăr, înveş- mîntat în straie domneşti, dar vezi că ea nu-l recunoscu. Şi abia cînd el îi căzu de gît şi-o copleşi cu sărutări, îşi dădu ea seama că se află în faţa soţiorului ei.

— Atît de mult mi-a fost dat să sufăr din pricina ta — îi spuse craiul —că m-am gîndit să treci şi tu prin zile de suferinţă şi amar, ca să-ţi dai seama cît rău mi-ai pricinuit. ... Şi se prăznui o nuntă ca-n poveşti, de s-a dus pomina peste nouă ţări şi nouă mari. Iar cel care mi-a povestit şi mie toate cîte- vi le spusei, tare mai era trist că nu-i fusese dat să fie şi el acolo* şi să închine cîteva pahare în cinstea mirilor!. .

.NALBA ŞI RĂSURA

A fost odată o văduvă sărmană şi văduva asta îşi ducea zilele într-o colibă singuratică, departe de picior omenesc. Şi-n faţa căscioarei avea o grădiniţă în care creşteau două tufe de trandafiri. Una din tufe dădea trandafiri albi ca neaua, iar cealaltă roşii ca sîngele. Şi mai avea văduva două fetiţe, aidoma tufelor de trandafiri. Şi una se chema Nalba, iar cealaltă Răsura.

Amîndouă fetiţele erau atît de harnice, de bune la suflet şi de inimoase, că nu cred să se mai fi găsit sub soare asemenea odrasle. Dar vezi că Nalba era mai blîndă şi mai domoală din fire decît Răsura. Zgîtia asta de soru-sa nu-şi găsea astîmpăr cît era ziulica de mare şi tot alerga de colo-colo prin poiene şi pe cîmpii, culegînd flori şi prinzînd

păsările. în ăst timp însă, Nalba şedea acasă, lîngă maică-sa, şi-i ajuta la treburile casei. Ba cîteodată, cînd terminau -de gospodărit, fata lua cîte o carte şi începea să-i citească din ea pînă ce-o prindea somnul.

Şi atît de mult se iubeau cele două copile, că nici cînd se pre- umblau nu se depărtau una de alta, ci mergeau tot timpul ţinîn- du-se de mînă, de parcă le-ar fi fost teamă c-o să se piardă. Iar cînd Nalba zicea cu hotărîre:

— Totdeauna să fim împreună şi nimica să nu ne despartă!

Răsura pe loc răspundea:

■— Toată viaţa, cît om trăi!.. .

Iar de se întîmpla să fie şi maica lor pe-acolo, nu uita niciodată să adauge:

— Şi tot ce-o avea una, să împartă cu cealaltă!

Acu' se întîmpla deseori ca cele două surioare să colinde singure prin pădure după fragi şi după zmeură, da' vezi că nicî o jivină nu se încumeta să le căşuneze vreun rău, ci se apropiau de ele cu prietenie. Iepuraşii se opreau din drum şi prindeau să ronţăie din mîna lor frunze de varză ori morcovi, în timp ce căprioara păşea liniştită, privindu-le galeş. Iar cerbul cel sprinten trecea pe lîngă ele ca vîntul, sărind plin de voioşie... Pădurea toată părea că le întîmpină în alai cu păsărelele de pe ramuri, care-şi înălţau în văzduh toate cîntecele, de parcă ar fi fost o întrecere... Nici o năpastă nu le ameninţa şi de se întîmpla cîteodată să întîrzie prin- pădure şi să le prindă noaptea departe de casă, se culcau una lingă alta, de păreau îngemănate, pe-o moviliţă de muşchi, şi dormeau, duse pînă se iveau zorii dimineţii. Mama fetelor ştia acest lucru,, şi nu se îngrijora de fel dacă nu veneau în cîte o noapte acasă.

Şi ce crezi, pe cînd se aflau odată în pădure, în revărsatul zorilor, şi-şi întindeau mădularele, că abia se treziseră, numai ce zăriră lîngă culcuşul lor o minunăţie de copil într-o rochiţă albă- argintie care strălucea de-ţi lua ochii. După ce s-a sculat, pruncul a căţat la ele prietenos şi, fără să zică o vorbă, s-a mistuit în pădure. Şi cînd cele două surori priviră împrejur, îngheţară de spaimă. Şi cum n-ar fi rămas împietrite, cînd chiar lîngă picioarele lor se

căsca o prăpastie adîncă, în care, fără îndoială c-ar fi căzut de-ar mai fi înaintat prin întuneric doar cîţiva paşi!...

Cînd ajunseră acasă, ele povestiră mamei ce li se întîmplase, şi maica lor le astîmpără curiozitatea, spunîndu-le că trebuie să fi fost vreun duh al pădurii care îi fereşte de primejdii pe copiii cei buni.

Nalba şi Răsura ţineau căsuţa curată ca un pahar, de-ţi era mai mare dragul să priveşti înăuntru. Cît dura vara, toată gospodăria casei o făcea Răsura, şi-n fiece dimineaţă, mai înainte de a se trezi maica lor, fata avea grijă să-i pună pe pat un buchet de flori. Şi-n buchet nu lipsea niciodată cîte-un trandafir din fiecare tufă. Iar de veneau zilele cu ninsori şi viforniţe, Nalba aprindea focul şi atîrna ceaunul cu fiertură deasupra vetrei. Şi de curat ce era, ceaunul de alamă strălucea de-ţi părea că-i de aur!...

În serile cînd cădea zăpada, de înălbea totul în pădure, mama prindea să-i spună Nalbei:

— Ia du-te de pune zăvorul la uşă!

Apoi se cuibăreau tustrele lîngă foc şi, punîndu-şi ochelarii,, mama începea să le citească dintr-o carte groasă. Copilele sorbeau cu nesaţ fiecare vorbă, şi-n timpul ăsta degetele nu le stăteau nici o clipă. Şi lîna din caier se subţia tot mai mult, iar pe fus, firul sporea văzînd cu ochii. Şi de fiecare dată la picioarele fetelor se tolănea un mieluţ, iar în spatele vetrei, pe-o vărguţă, o porumbiţă albă îşi ascundea capul în aripi picotind de somn.

Şi într-o seară, cum stăteau ele aşa şi se încălzeau la dogoarea focului, numai ce se auzi o bătaie în uşă, de parcă cineva ar fi vrut să intre înăuntru. Şi-atunci mama se grăbi să-i zică Răsurei:

Ia du-te repede de deschide, c-o fi vreun drumeţ ce caută adăpost

!

Fata nu se lăsă rugată, şi din doi paşi fu la uşă, de trase zăvorul, gîndind că trebuie să fie vreun biet sărman pe care l-a prins noaptea în pădure. Da' cînd colo, dădu cu ochii de-un urs! Şi fiara era îndrăzneaţă, nu glumă, că-şi şi vîrî pe uşă scăfîrlia cea groasă şi întunecată. Răsura prinse a striga, înspăimîntată şi se trase înapoi, ferindu-se din calea fiarei. Mielul behăi jalnic, porumbiţa zburătăci prin odaie, ca alungată, iar Nalba fugi de se ascunse sub patul mamei. Dar vezi că ursul nu se repezi să le înşface, ci începu a glăsui ca oamenii:

— Nu vă fie teamă, că nu vă fac nici un rău! Sînt pe jumătate îngheţat şi v-aş ruga să mă îngăduiţi oleacă să-mi încălzesc mădularele aici, la voi!

— Da, cum să nu! răspunse mama fetelor, cu milă-n glas. Bietul de tine, ia aşază-te ici lîngă foc, să te prindă căldura!... Da' ai grijă, să nu-ţi pîrleşti blana!... Apoi strigă: Nalbă, Răsuro, ia apropiaţi-vă, fetelor, că e un urs de treabă şi nu vă face nimic!. ..

Dacă auziră asta, fetele se apropiară de urs şi, încet-încet mie- luţul şi porumbiţa îndrăzniră a ieşi de prin cotloanele unde se ascun- seseră, că le trecuse teama.

Ursul cătă la copii cu blîndeţe şi, de astă dată, li se adresă numai lor:

— Ia scuturaţi-mi puţintel zăpada din blană!.. .

Cele două fete se grăbiră să aducă mătura, şi-i curăţară aşa de bine cojocul, că nu mai rămase nici un fulg de omăt. Şi odată se întinse ursul lîngă foc şi începu să mormăie mulţumit, că acu' se simţea şi el bine, sărăcuţul!... Se scurse aşa vremea, dar nu prea multişor, şi fetelor le trecu sfiala, ba chiar începură să glumească cu musafirul lor cel greoi. Şi, ale naibii zgîtii, ba îi ciufuleau blana, ba dădeau să-l încalece, şi nu încetau nici o clipă hîrjoneala, tăvă- lindu-l cînd pe-o parte, cînd pe alta. Iar într-un sfîrşit, apucară o nuieluşă de alun şi începură a-l croi zdravăn. Şi de cîte ori mormăia ursul, izbucneau în rîs. Da' vezi că ursul se lăsa cu plăcere hîrjonit, şi doar din cînd în cînd, cînd se întreceau cu măsura, prindea să le strige:

— Văleu, copilaşi, da' staţi oleacă, să-mi trag sufletul, că nu mai pot!

— Hei, mai cu măsură, Nalbă şi Răsură !... Sau vreţi să vă piară ursitul — să moară ? !

Veni şi vremea culcării, şi-n timp ce fetele se vîrîră în aşternut, mama îi grăi ursului:

— Pe cuptor ai loc berechet şi te poţi odihni în voie cît pofteşti! Că aici eşti apărat şi de frig şi de vreme rea.

De îndată ce începu să se lumineze de ziuă, copiii îi deschiseră uşa, şi ursul o porni prin zăpadă, spre pădure. Şi de atunci încoace, în fiecare seară, la ora potrivită, se şi înfiinţa lîngă foc şi, culcîn- du-se lîngă vatră, îi lăsa pe copii să se joace cu el, cît le era voia. Şi atît de mult se obişnuiseră Nalba şi Răsura cu oaspetele lor, că nici nu mai zăvorau uşa pînă ce nu venea şi prietenul lor cel fumuriu.

Sosiră şi zilele primăverii, şi-ntr-o dimineaţă, cînd toată pădurea căpătase strai verde, ursul îi grăi Nalbei:

— Acu' trebuie să plec şi cît o ţine vara n-o să mă mai pot întoarce pe-aci.

— Da' unde te duci, dragă ursule ? vru să afle Nalba.

— în pădure, fata mea, că trebuie să-mi păzesc comorile să nu mi le găbjească piticii cei răi. Iarna, cînd pămîntul e îngheţat bocnă, n-au cum ieşi afară din hrubele lor de sub pămînt. Dar acu', cînd razele soarelui au dezgheţat pămîntul şi l-au încălzit, îşi croiesc cu toţii drum şi ies la lumină ca să ia cu japca tot ce le cade-n mînă. Şi află că tot ce ajunge în văgăunile lor, pierdut e pentru totdeauna!...

Despărţirea o mîhni pe fată din cale-afară, dar vezi că nu vru să arate faţă de el cît îi era inima de grea, că multă vreme n-aveau să se mai vadă.

Cînd Nalba trase zăvorul şi ursul se strecură afară, nu ştiu cum se-ntîmplă, că o bucată de piele se rupse şi rămase agăţată de-un cîrlig al uşii. Şi chiar în aceeaşi clipă, Nalbei i se păru că vede sticlind ceva auriu. Dar nu rămase pe deplin sigură de ceea ce văzuse, şi mereu gîndea că poate o înşelaseră ochii.

în ăst timp, ursul o luă grăbit la picior şi curînd dispăru printre copaci.

După o bucată de vreme, mama îşi trimise copiii în pădure, să adune vreascuri. Şi numai ce văzură într-o

poiană un ditamai copacul, răsturnat la pămînt. Iar lîngă el parcă zăriră prin iarbă o gînganie, ţopăind de colo-colo. .. Dar ce anume era, nu putură să desluşească pînă ce nu fură foarte aproape. Şi ceea ce li se păruse a fi o gînganie, era, de fapt, un pitic! Un pitic bătrîn, cu obrajii veştezi şi supţi şi cu o barbă colilie, lungă de-un cot. Vîrful bărbii i se prinsese într-o crăpătură de copac şi prichindelul tot sărea încoace şi-ncolo, ca un căţeluş în lanţ şi deşi se dădea de ceasul morţii, nu ştia în ce chip ar putea să scape. Şi cînd le văzu pe fetiţe, începu a se holba la ele cu ochii lui roşii ca focul şi ţipă de vui pădurea:

— Ce mai staţi pironite acolo ?!... Ia veniţi degrabă, de-mi daţi o mînă de ajutor!

— Da' ce-ai păţit, omuleţule? vru să afle Răsura.

— Ce te priveşte pe tine, gîscă proastă şi iscoditoare! o repezi piticul. Da' hai să-ţi spun... Am vrut să spintec copacul de-l vezi, să-mi fac nişte surcele pentru la bucătărie, că butucii ăştia groşi nu-mi sînt de nici un folos. Fac atîta flacără, că îndată s-ar arde bruma de mîncare de cîtă are nevoie să se sature unul ca mine. Că noi n-avem un burduhan ca al vostru, găligani iscoditori, să înghiţim atîtea, şi tot să ne fie foame!... Şi cum îţi ziceam, reuşisem să înfig pana-n crăpătură şi totul mergea cît se poate de bine, da' afurisita asta de pană, cum n-avea pe ea nici un nod, odată a zbughit-o afară şi butucul s-a strîns la loc atît de repede, că n-am mai avut timp cînd să-mi trag mîndreţea de barbă albă, şi-a rămas prinsă acolo!.. . Şi-acu', uite, mă tot frămînt şi mă zbat, da' degeaba-s toate sforţările mele, că nu mă pot mişca de aici, de parcă-s ţintuit !... Da' ia te uită, eu le povestesc cum a fost, ca un om amărît ce sînt, şi mucoasele astea, cu feţele lor spelbe şi nesuferite, s-au pus pe rîs, de parcă-i comedie!... Ajungă-vă, urîcioase ce sînteţi, şi nu vă mai hliziţi atîta la mine!...

Cele două surori îşi dădură toată osteneala, dar oricît încercară ele, nu izbutiră să-i tragă afară barba, de parcă era înţepenită în butuc.

— Las' că dau eu o fugă şi chem nişte oameni, că altfel nu-i chip —zise într-un sfîrşit Răsura.

— Ian auzi-o ce a mai clocit în minte! cîrîi piticul, c-un glas ascuţit. Nătîngelor, nebune ce sînteţi, păi nu-mi sînteţi prea destule numai voi două? Altceva mai bun nu v-a putut trece prin capetele alea seci ?!. . .

— Da' ai răbdare, moşneguţule —căută să-l liniştească Nalba — c-o să găsim noi un mijloc să te scăpăm de la ananghie!...

Nici nu-şi sfîrşi bine vorbele, că şi scoase din buzunar o forfe- cuţă şi, harşt! îi tăie vîrful bărbii. Cum se simţi liber, piticul se şi repezi la un sac plin cu aur, care stătea ascuns între rădăcinile răsfirate ale copacului şi prinse a bombăni:

<— Ce făpturi fără pic de inimă! Auzi, să-mi sluţească mîndreţe de barbă!... Să vă fie de nas cum m-aţi ajutat!.. .

După ce sfîrşi de zis asta, îşi săltă sacul în spinare şi se duse pe aici încolo, fără să le arunce măcar o privire.

Se scurse aşa vremea şi într-o bună zi, cum li se făcuse poftă de nişte peşte, Nalba şi Răsura o porniră la pescuit, că gîndeau c-or avea atîta noroc să aducă acasă măcar cîţiva chitaci, pentru o ciorbă sau o saramurică. în timp ce se apropiau ele de pîrău, numai ce zăriră un soi de lăcustă —sau cine ştie ce altă vietate, că nu se deslueşea bine ce-o fi —care se îndrepta, ţopăind, spre malul apei. Fetele îşi grăbiră pasul şi, mai mergînd, mai fugind, dădură ochii cu cine credeţi ? Cu piticul din pădure !. . .

— Unde mergi aşa orbeşte —prinse a-l întreba Răsura —că doar n-oi vrea să cazi în apă ?!.

— Chiar atît de nătîng mă socoţi ?!. ţipă piticul la ea — nu vezi că un peşte vrăjit mă trage de zor spre apă, şi că mă străduiesc din răsputeri să nu mă ducă cu el la fund ?!.

Vezi că piticul se aşezase mai devreme pe mal, cu gînd să pescuiască şi el ceva. Dar cum bătea un pîrdalnic de vînt dinspre apă, nu ştiu cum făcu de-şi încurcă barba în undiţă. . Şi tocmai în clipa aceea, ca un făcut, se prinse-n cîrlig un peşte zdravăn, care se tot zbătea să scape. Dădu piticul să-l scoată afară din apă, dar cum era tare slăbănog, nici pomeneală să-l poată scoate, că peştele era mai puternic decît prichindelul nostru, şi acu' îl trăgea el spre fund... în zadar se agăţa bietul, de buruieni sau de trestii, că poştele îl smucea mereu dintr-o parte într-alta. Şi-n fiecare clipă se afla în primejdie de a cădea în apă. .

Fetele picaseră tocmai la ţanc şi-n scurtă vreme reuşiră să-i vină peştelui de hac. Dar nu la fel de uşor fu să-i descurce piticului barba, că firele de păr se

împletiseră cu aţa undiţei, de nu mai ştiai cum să-i dai de capăt. Nu le mai rămînea altceva decît să scoată iar iorfecuţa şi să-i taie din nou o bucăţică de barbă. .

— Ce fel de purtări sînt astea, sălbaticelor ?!. prinse a se răsti piticul la fete —cînd simţi forfecuţa tăindu-i barba. Da' cine vă dă dreptul să mă schimonosiţi astfel ?!. Nu vă ajunge că mi-aţi scurtat-o o dată? Poftim, acu' mi-au tăiat din ea partea cea mai stufoasă, că nici nu mai îndrăznesc să apar în faţa alor moi aşa pocit. . Mai bine vă pierdeaţi pingelele prin alte meleaguri, decît să ne fi întîlnit ca să-mi daţi asemenea ajutor!.. .

Apoi scoase dintre trestii un sac cu mărgăritare şi, fără a mai zice un cuvînt, tîrî sacul după el şi se făcu nevăzut după nişte bolovani

.Şi se-ntimplă ca-n scurtă vreme după cele ce vi le-am povestit, mama fetelor să-şi trimită odraslele la tîrg, ca să cumpere aţă, ace, şireturi şi nişte panglici. Drumul pînă acolo ducea peste o cîmpie şi pe cîmpia asta parcă semănase cineva, din loc în loc, nişte bolovani uriaşi.. Şi cum mergeau cele două surori pe drum, numai ce zăriră o pasăre mare, plutind în văzduh. Şi pasărea se tot rotea pe deasupra lor, lăsîndu-se din ce în ce mai jos. Peste puţin, zburătoarea se lăsă pe un colţ de stîncă, nu departe de locul unde se aflau ele. Şi numai ce auziră un ţipăt pătrunzător şi jalnic. Fetele alergară într-acolo şi văzură cu spaimă cum un vultur înşfăcase în cioc pe vechea lor cunoştinţă, piticul, şi tocmai se pregătea să zboare cu el spre cuib, ca să-l mănînce în voie. Şi li se făcu iarăşi milă de soarta omuleţului. Apoi, care mai de care, îl apucară pe omuleţ şi atîta traseră de el încoace şi încolo, pînă ce vulturul dădu drumul prăzii din cioc. Dar ţi-ai găsit ca piticul să le mulţumească!. După ce-şi reveni din sperietură, se puse cu gura pe ele, de parcă i-ar fi făcut cel mai mare rău:

— N-aţi putut să umblaţi mai cu binişorul ?! cîrîi el, cu glasu-i ascuţit. Atîta aţi tras de hăinuţă, că mi-aţi făcut-o ferfeniţă şi e numai găuri, proastelor şi neîndemînaticelor ce sînteţi!. .

Apoi apucă un sac cu nestemate şi, strecurîndu-se sub un bolovan, intră în văgăuna unde-şi avea sălaşul. Cele două surori erau demult obişnuite cu nerecunoştinţa lui, aşa că nu se mai sinchisiră cîtuşi de puţin, şi-şi văzură mai

departe de drum, îndreptîndu-se către tîrg, unde aveau treabă.

Cumpărară ele din tîrg toate cîtc avuseseră de adus acasă şi la înapoiere, cum trebuiau să treacă tot prin cîmpia aceea, dădură fără veste peste pitic Pasămite, hapsinul îşi deşertase sacul cu pietre preţioase pe un locşor mai curat, socotind că **la** acea oră n-avea cine să treacă pe-acolo. Şi-n timp ce el le vîntura cu nesaţ, razele amurgului se răsfrîngeau în zeci de culori pe feţele lucitoare ale nestematelor, încît copiii sc opriră în loc, privindu-le cu în- cîntare.

— Ce staţi de-mi căscaţi gura? ! se răsti la ele piticul. Şi faţa lui cenuşie, plină de zbîrcituri, se roşi toată de furie.

Şi-ar mai fi continuat el să le ocărască în fel şi chip, de nu s-ar ii auzit deodată un mormăit puternic. Şi numai ce se ivi din pădure un urs negricios, care călca tropăind pe celc tăpălige greoaie şi lat e Piticul sări în sus, înspăimîntat de moarte, dar vezi că oricît cercă el, nu mai putu să se strecoare în văgăună, fiindcă ursul se şi apropiase de locul acela. Şi atunci, cu inima înfricoşată, începu să strige cit îl lua gura:

— Iubite domnule urs, fie-ţi milă de mine şi cruţă-mă, şi-o să-ţi dau în schimb toate nestematele de le vezi aici şi încă altele. Dăruieşte-mi, rogu-te, viaţa, şi-o să-ţi pun la picioare toate comorile mele... Ce-ai cu mine, iubite domnule urs? Ce ţi-am făcut?!.
Că doar sînt un biet omuleţ prăpădit... Şi, la urma urmei, de-ar fi să mă mănînci, nici pentru o înghiţitură nu ţi-aş ajunge!... Ia priveşte la păcătoasele astea de fete! Ce zici, n-ar fi o îmbucătură bună, că-s dolofane ca prepelitele cele tinere?!... înghite-le fără nici o grijă, că tot fac umbră pămîntului degeaba!...

Dar vezi că ursul nu luă în seamă vorbele mieroase ale piticului şi, dintr-o singură lovitură de labă, îl culcă la pămînt, de nu se mai văzu. Cum văzură asta, fetiţele o luară la goană, într-un suflet, şi nici nu mai voiră să audă ce le tot striga ursul din urmă. Dar vezi că el nu se lăsă şi continuă să strige tot mai puternic!

— Nalbo, Răsuro, eu sînt, prietenul vostru din pădure! Nu vă temeţi; aşteptaţi-mă şi pe mine, că merg împreună cu voi!. . .

Abia atunci îi recunoscură fetele glasul şi se opriră pe loc să-I aştepte. Şi să vezi minune, de cum se apropie de ele, blana de urs îi căzu deodată şi-n faţa celor două surori stătea acum un flăcău chipeş, neasemuit de frumos, înveşmîntat în straie cu totul şi cu totul de aur.

— Sînt fecior de crai —le spuse el fetelor —şi-am fost vrăjit de acest pitic blestemat, care-mi furase toate comorile, să rătăcesc prin pădure în chip de urs sălbatic, pînă cînd oi dovedi să-l răpun, ca să fiu dezlegat de vrajă. Da' acu' şi-a primit pedeapsa binemeritată şi-am scăpat de el.

Acu' dumneavoastră ştiţi că Nalbei îi căzuse drag încă de pe vremea cînd era urs... Şi se făcu o nuntă, de se duse pomina!... Iar Răsura îl luă pe fratele lui de bărbat. Şi trăiră cu toţii împreună, şi-şi împărţiră frăţeşte comorile ascunse de pitic în văgăunile lui.

Deşi se gîrbovise sub povara anilor, mama fetelor a mai trăit ani îndelungaţi laolaltă cu ai săi, bucurîndu-se în linişte de fericirea copiilor. Şi nici de cele două tufe de trandafiri n-a uitat. Le-a adus cu ea la palatul împărătesc, şi le-a sădit în faţa ferestrei unde şedea. Şi tufele creşteau în fiecare an parcă tot mai îmbelşugat şi dădeau cei mai frumoşi trandafiri din cîţi s-au văzut vreodată sub soare, şi unii erau albi ca neaua, iar ceilalţi roşii ca sîngele...

GHICITOAREA

A fost odată ca niciodată un fecior de împărat şi feciorul ăsta de crai începu să nutrească de la un timp dorinţa de-a colinda lumea. Şi cum dorinţa asta îi stăpînea cugetul, plecă el, într-un fapt de seară, de la curte şi nu luă cu sine decît pe slujitorul cel mai de credinţă.

Merseră ei ce merseră, cale lungă, nu glumă, şi-ntr-o bună zi numai ce dădură peste o' pădure mare, de nu-i aflai capătul. Şi cînd se înnoptă, căutară ei în dreapta, căutară în stînga, scotociră peste tot, dar nu fu chip să găsească un adăpost.

Tocmai cînd se luaseră de gînduri, că nu ştiau unde să-şi petreacă noaptea, iată că le răsări în cale o fată. Şi fata asta se îndrepta spre un drumeag care ducea la o căscioară. O luară şi ei mai repejor pe urmele fetei şi, cînd

se apropiară de ea, băgară de seamă că e tînără şi frumoasă.

Fiului de crai parcă îi venise inima la loc văzînd o fiinţă omenească în acea pustietate, şi-o întrebă plin de cuviinţă:

— Copilă dragă, oare ne-ar fi îngăduit, mie şi slujitorului meu, să ne adăpostim peste noapte în căscioara asta?

— De putut, aţi putea să vă adăpostiţi aci —oftă fata —că nu v-ar împiedica nimeni, dar dacă mi-aţi asculta sfatul, ar fi mult mai bine să plecaţi cît mai departe de această casă.

— Şi de ce să nu înnoptăm aici? întrebă feciorul de crai.

Fata oftă din nou şi prinse a-i spune cu jale în glas:

— Maică-mea vitregă face tot felul de vrăji, care mai de care mai cumplite şi mai diavoleşti şi nu nutreşte decît gînduri rele faţă de străinii care-i pică-n casă.

Abia atunci îşi dădu seama feciorul de crai că nimeriseră la sălaşul unei vrăjitoare, dar cum se lăsase întunericul, că nu vedeai la doi paşi, şi cum nu puteau merge mai departe din pricina asta şi cum, la drept vorbind, nici nu se temea, că n-avea o inimă de iepure, trecu peste sfatul fetei şi intră în casă.

Şi numai ce dădu cu ochii de-o babă, care şedea într-un jilţ lîngă foc. De cum păşiră pragul, zgripţuroaica prinse a-i măsura pe străini cu ochii ei roşii. Da' vezi că nu se dădu de gol ce gîndur

clocește-n minte și, prefăcîndu-se din cale-afară de prietenoasă, hîrîi cu glasul ei dogit și bătrinicios:

— Bună seara, feții mei! Așezați-vă aici, pe laviță, de vă hodiniți c-oți fi trudiți tare!...

Și, mai înainte de a-și sfîrși vorbele, începu să sufle-n jeratic, să-l aţîțe, că pusese pe el o ulcică, în care fierbea ceva.

Fata profită de-o clipă cînd cotoroanța se dusese afară, după niște apă, și-l preveni pe feciorul de crai să fie cu ochii în patru la tot ce-o face maștera, și să nu mănînce și să nu bea nimic din ce i-o da, fiindcă afurisita meșterește niște băuturi aducătoare de moarte. Feciorul de crai luă seama la vorbele fetei și, după ce mai stătură ei la taclale cîtăva vreme, flăcăul își făcu culcușul și adormi alături de slujitorul său. Și dormiră ei somn liniștit, fără vise, pînă-n revărsatul zorilor.

Cînd tocmai se pregăteau de plecare, bătrîna le făcu semn să mai rămînă și se adresă feciorului de crai:

— Așteaptă o clipă, măi flăcăule, că vreau să te cinstesc c-o băutură de rămas bun!

Da' vezi că feciorul de crai tocmai încălecase, și nici nu-și terminase bine vorbele baba, că fugarul își și luase vînt de-acolo, și gonea în pădure. în fața căscioarei mai rămăsese doar slujitorul, și asta din pricină că mai trebuise să strîngă niște curele la șa. în ăst timp vrăjitoarea cea haină venise de la cuhnie cu băutura și, dîn- du-și seama că feciorul de crai a plecat, i-o dădu slujitorului, zi- cindu-i:

— Du-i asta stăpînului tău, că i-o prinde bine!...

Și ce crezi, în aceeași clipă pocalul în care se afla băutura se făcu țăndări și otrava din el sări de împroșcă bidiviul. Și atit de veninoasă fu, că biata vietate pe loc își dădu duhul.

Slujitorul alergă tot într-o goană după stăpînă-su și, cînd îl ajunse, prinse a-i povesti toate cîte se întîmplaseră. Dar cum nu voia să-și lase șaua de izbelişte, alergă înapoi, să și-o ia. Ajunse el lîngă calul care zăcea țeapăn și fără suflare și numai ce văzu pe stîrv un corb, care tot ciugulea de ici și de colo.

„Cine știe dacă ne-o fi dat pe ziua de azi să găsim ceva mai de soi!" își spuse slujitorul în sinea lui și pe dată înșfăcă corbul și-l omorî. îl puseră ei în desagă și merseră și merseră prin pădure, cît fu ziua de lungă, dar nu

izbutiră să iasă din codru, atît era de ne- sfîrşit. Pe înserat, însă, se întîmplă că ajunseră la un han şi intrară înăuntru. Slujitorul scoase corbul din desagă şi-l dădu hangiului să-l pregătească pentru cină. Da' vezi că nimeriseră şi de data asta într-un loc urgisit, că hanul era, de fapt, o ascunzătoare de tîlhari...

Cînd se lăsă întunericul bine, numai ce dădură buzna înăuntru doisprezece tîlhari, cu gînd să-i omoare pe cei doi străini şi să-i prade. Da' mai înainte de-a face trebuşoara asta, se aşezară la masă, şi lîngă ei mai luă loc hangiul şi vrăjitoarea cea haină. Şi se ospătară ei cu mare voioşie, înfruptîndu-se cu toţii din carnea corbului. Dar cum înghiţiră cîteva bucături, căzură cu toţii la pămînt, de parcă i-ar fi lovit trăsnetul. Pasămite, veninul ce se răspîndise în carnea calului trecuse în carnea corbului.

Şi aşa se făcu că-n adăpostul acela de tîlhari nu mai rămase în viaţă decît fata hangiului. Da' ea nu luase niciodată parte la fărădelegile tîlharilor, că era cinstită în cugetul ei şi n-ar fi făcut rău nici măcar unei muşte.

Cum se ştia fără nici o vină, fata se duse de descuie toate încăperile şi-i luă pe cei doi străini să le arate comorile care fuseseră grămădite pînă-n bagdadie. Dar feciorul de crai o lămuri pe dată că el nu are trebuinţă de nimic din ce e acolo şi că se cuvine ca ea să păstreze pentru sine totul. Apoi încălecă pe cal şi plecă mai departe cu slujitorul său.

După ce călătoriră ei multă vreme, se întîmplă de ajunseră într-o cetate în care-şi ducea viaţa o domniţă tare frumoasă la boi, dar poznaşă din cale-afară. Vezi că domniţa asta dăduse sfoară-n ţară că oricine se cade să-i spună o ghicitoare. Şi de nu va putea-o ghici, omul care i-a pus-o va fi în drept s-o ia de nevastă. Iar de va ghici-o, aceluia de a cutezat s-o pună la încercare i se va tăia capul. Acu', mult timp de gîndire n-ar prea fi avut domniţa, că ceruse pentru fiecare ghicitoare doar un răgaz de trei zile, da' vezi că era atît de isteaţă, că nici nu-i trebuia răstimpul ăsta, fiindcă dibăcea răspunsul cu mult înainte. Şi aşa se făcu că pieriseră pînă acum nouă peţitori.

Feciorul de crai se duse şi el la curte s-o vadă şi de cum dădu cu ochii de domniţă, rămase vrăjit de frumuseţea ei fără seamăn şi nu pregetă să-şi pună viaţa în joc. Şi înfăţişîndu-i-se îi spuse ghicitoarea:

— Ghici ce e, preaslăvită domniţă, unul n-a doborît pe nimeni şi totuşi a doborît doisprezece!..

.Se gîndi ce se gîndi domniţa, îşi dădu cu presupusul în fel şi chip, dar pînă la urmă tot nu putu să-i dea de capăt ghicitorii. Răsfoi ea ceasloavele cu ghicitori de prin toată lumea şi de la toate neamurile, dar vezi că nu găsi nici acolo nimic care s-o pună măcar pe un făgaş. Pe scurt — toată priceperea ei se ducea de rîpă cu ghicitoarea asta afurisită. Cum se dădea de ceasul morţii şi nu-i mai rămăsese altă cale, se gîndi la un vicleşug şi-i porunci unei slujnice să se strecoare în iatacul feciorului de crai şi să tragă cu urechea cînd doarme, că s-ar putea să-l tulbure visele şi să vorbească din somn. Şi, mai ştii, s-ar putea ca, vorbind, să dezvăluie şi răspunsul ghicitorii!.. . Dar vezi că feciorul de crai se gîndise la una ca asta şi—1 puse să doarmă în iatac pe un slujitor de-al lui mai isteţ. Şi cînd intră slujnica să tragă cu urechea, slujitorul, care se ţinea treaz, se apropie de ea la iuţeală şi, haţ! îi şi smulse mantia cu care se înfăşurase. Apoi o goni afară, c-o vargă.

în cea de-a doua noapte, domniţa o mină pe slujnica ei cea mai de credinţă, că gîndea că asteia îi va merge poate mai bine şi va apuca să prindă ceva, de-o sta la pîndă. Dar vezi că slujitorul îi luă şi ei mantia de pe umeri, şi-o goni afară cu varga, ca pe-o înşelătoare. După ce se întîmplară astea toate, feciorul de crai gîndi în sinea lui că domniţa n-o să mai îndrăznească să-şi trimită iscoade şi-n cea de-a treia noapte şi se culcă chiar el în iatac. Dar ţi-ai găsit să se lase înfrîntă domniţa!. Se înfăşură într-o mantie de culoarea negurii şi, pîş-pîş, se strecură ea însăşi în iatacul unde dormea feciorul de crai şi i se aşeză la căpătîi. Şi cînd socoti că e adîncit în somn şi visează, se apucă să-l întrebe cîte şi mai cîte, nădăjduind c-o să-i răspundă din vis, aşa cum fac mulţi. Da' vezi că feciorul de crai era treaz şi el pricepea foarte bine unde vrea să ajungă domniţa şi-i auzea desluşit vorbele pe care i le tot şoptea la ureche. Şi într-un sfîrşit, domniţa îl întrebă:

— Unul n-a doborît pe nimeni.. . Ce-o fi însemnînd asta ?

Şi feciorul de crai numai ce-i răspunse:

— Un corb a mîncat dintr-un cal care murise otrăvit şi, la rîndul lui, a dat şi el ortul popii!

Atunci ea prinse a-l întreba mai departe:

— Şi totuşi, a doborît doisprezece! Asta ce-o fi însemnînd ?

— Păi e vorba de cei doisprezece tîlhari care s-au înfruptat din carnea corbului, şi care au murit din pricina asta !. ..

După ce află răspunsul la ghicitoare, domniţa vru să se strecoare afară şi să-şi ia tălpăşiţa, dar vezi că flăcăul fu mai ager decît ea şi, apucînd-o zdravăn de mantie, i-o smulse de pe umeri, de trebui domniţa să se mulţumească cu fuga şi s-o lase acolo, zălog.

În dimineaţa următoare, domniţa porunci să se vestească poporenilor c-a dezlegat ghicitoarea şi trimise după cei doisprezece judecători, ca s-o dezlege chiar în faţa lor, după cum cere pravila.

Dar mai înainte de-a apuca să spună ceva domniţa, flăcăul ceru să fie ascultat el mai întîi, şi rosti cu hotărîre către cei de faţă:

— Domniţa s-a furişat la miezul nopţii în iatacul unde dormeam şi m-a întrebat care-i răspunsul. Şi de nu i-l dădeam, n-ar fi putut să dezlege ghicitoarea.

Judecătorii se sfătuiră între ei ce se sfătuiră şi apoi, cel mai albit de arii dintre dînşii grăi:

— Aşa o fi, făt meu, da' fă-ne dovada că ceea ce spui tu e numai adevărul-adevărat.

Atunci slujitorul aduse spre încredinţare celé trei mantii şi cînd judecătorii dădură cu ochii de aceea de culoarea negurii, pe care obişnuia s-o poarte domniţa, rostiră cu toţii într-un glas:

Puneţi să se brodeze cu aur şi argint mantia asta, că ea va fi mantia de nuntă a domniţei noastre cu flăcăul acesta!..

.CIOBĂNAŞUL CEL ISTEŢ

A fost odată un ciobănaş şi ciobănaşului ăsta i se dusese vestea peste nouă ţări şi nouă mări pentru răspunsurile înţelepte ce le dădea la orice întrebare pe care i-o puneau oamenii. Şi nu ştiu cum se făcu că auzi şi împăratul despre înţelepciunea ciobănaşului. Dar vezi că el nu vru să se încreadă în spusele oamenilor, şi socoti că toate sînt numai zvonuri şi palavre. Şi ca să se încredinţeze

unde stă adevărul, porunci să fie chemat la curte băieţandrul. Şi de cum se înfăţişă, îi zise cu blîndeţe împăratul:

— Dacă o să fii în stare să-mi răspunzi la aste trei întrebări pe care ţi le-oi pune, să ştii c-o să te socotesc ca pe fiul meu şi-o să-ţi duci traiul cu mine, în castelul împărătesc!

— Prea bine —grăi cu sfiiciune băieţandrul. Da' n-ar vrea înălţimea voastră să-mi zică cum sună cele trei întrebări ?

— Ba cum să nu ! răspunse împăratul. Prima sună astfel: „Cîte picături de apă sînt în apa mărilor ?"

— Măria ta, porunceşte să se astupe toate fluviile pămîntului, în aşa fel ca nici o picătură de apă să nu mai aibă putinţa de a se vărsa în mare mai înainte de-a o fi numărat-o eu, şi atunci o să-ţi spun fără greş cîte picături sînt în toate mările.

împăratul trebui să se mulţumească cu răspunsul, şi grăi mai departe:

— A doua întrebare sună astfel: „Cîte stele sînt pe cer ?"

— Daţi-mi o coală de hîrtie, da' una mai mărişoară.

Şi-apoi, cu pana prinse a face pe ea atîtea puncte şi punctu-
leţe, că de-abia se puteau zări. Dar de numărat, nici pomeneală să le fi putut număra, că de te uitai la ele mai mult, îţi jucau pe dinaintea ochilor.

— Atîtea stele sînt pe cer, cîte puncte îs aici pe hîrtie. Şi de nu mă credeţi, apucaţi-vă de le număraţi !...

Da' vezi că nimeni nu fu în stare şi împăratul trebui să se lase păgubaş. Şi atunci îi zise:

A treia întrebare sună astfel: „Cîte clipe are veşnicia ?

Şi ciobănaşul pe loc îi răspuhse:

— în Pomerania de jos e un munte de diamant care are o oră de mers în înălţime, o oră în lăţime şi-o oră în adîncime. Şi la fiecare o sută de ani vine la muntele ăsta o păsăruică de-şi ascute ciocul. Şi cînd tot muntele va fi tocit, atunci va fi trecut prima clipă din veşnicie.

— Ai răspuns ca un înţelept la toate cele trei întrebări —grăi cu mulţumire împăratul —şi de-acu' înainte vei sta cu mine la palatul împărătesc şi te voi socoti ca pe propriul meu copil.

CUM L-A ÎNTRECUT ARICIUL PE EPURE

Pare cam născocită povestea asta, feţii mei, dar voi să rămîneţi încredinţaţi că ceea ce se spune în ea e numai adevărul adevărat, fiindcă bunică-mea, de la care am aflat-o şi eu, ori de cîte ori prindea să mi-o deşire pe îndelete, totdeauna obişnuia să adauge către sfîrşit: „Cu siguranţă că-i adevărată, fătul meu, că de n-ar fi nu s-ar povesti !. . ."

Şi povestea cu pricina s-a petrecut cam în felul următor:

Era o dimineaţă de duminică şi-n dimineaţa asta hrişcă de toamnă tocmai se pregătea să-şi deschidă florile. Soarele abia apucase să răsară şi se grăbea să-şi răspîndească în văzduh lumina razelor.

Vîntul dimineţii adia lin peste mirişti, ciocîrliile îşi avîntau cîntecul în înalt, albinele zumzuiau printre florile de hrişcă, iar toată suflarea era mulţumită, şi s-ar putea spune că mulţumit se simţea şi ariciul. Şedea proţăpit în faţa porţii, cu braţele cruciş, şi tot privea în zarea viorie a dimineţii, îngînînd pentru sine un cîntecel. Nu ştiu de-l cînta bine sau prost, şi tot ce pot să vă spun e că-l zicea aşa cum obişnuieşte orice arici să-l cînte într-o frumoasă dimineaţă de duminică. Pe cînd îşi cînta încetişor cîntecul, mai mult pentru sine îi trecu deodată prin minte că-n timpul cit nevastă-sa era ocupată cu spălatul şi îmbrăcatul copiilor, ar putea foarte bine să dea o raită pe cîmp, să vadă cum mai arată napii. Pasămite, napii creşteau chiar lîngă căscioara lui şi cu ei se hrănea şi el şi-şi îndestula şi familia. Iată de ce îi socotea ca pe-o proprietate a lui ... Acu', dacă îşi pusese în gînd să se preumble, mult timp n-a mai pregetat ariciul şi, după ce închise uşa, îşi luă drumul peste mirişte. Nu se depărtase bine de casă şi tocmai cînd voia s-o ia pe după tufa de porumbe negre din capătul

drumului, ca să ajungă mai repede la ogorul cu napi, numai ce se întîlni faţă-n faţă cu iepurele, care apucase să se ducă pe cîmp cam cu treburi asemănătoare. Mai bine zis — să-şi privească varza, ca orice bun gospodar

.De îndată ce-l zări pe iepure, ariciul îi dădu, prietenos, bineţe. Da' vezi că iepurele nu catadicsi să-i răspundă la salut, că, în felul său, era o persoană mîndră, care-şi dădea nişte aere grozave şi-i lua peste picior pe toţi. Şi tot ce făcu iepurele fu ca să-i rîdă în nas, cu o mutră teribil de batjocoritoare ...

— Ia te uită ! Da' cum se face c-ai ieşit atît de devreme pe cimp ?!.. . Şi ce te tot învîrteşti pe-aci, hai ? !...

— Mă preumblu —răspunse ariciul.

— Te preumbli ? !... rise lung iepurele. Pare-mi-se că ţi-ai putea folosi picioarele pentru ceva mai bun !

Vorbele astea îl supărară nespus de mult pe arici. La drept vorbind, orice era în stare să rabde, da' ca să te legi de picioarele lui, asta, nici în ruptul capului. Şi nu putea să suporte să-l atingă în această privinţă tocmai pentru că erau cam strîmbe de la naştere.

— Ce vorbeşti ? !.. . făcu ariciul. Poate-ţi închipui că picioarele tale sînt mai ceva ca ale mele !...

— Da, aşa îmi închipui ! rosti iepurele, dîndu-şi ifose.

— Hai să facem o încercare ! fu de părere ariciul. Pun rămăşag că dacă ne-om lua la întrecere, eu ţi-o iau înainte !.. .

— Da' ştii că eşti bine !... rosti iepurele, cu dispreţ. Asta-i chiar de rîs, pe legea mea !.. . Ia te uită ce neghiob înfumurat! Cu picioarele tale strîmbe îndrăzneşti să te pui cu mine ?!... Mă rog, dinspre partea mea, fie şi-aşa. Dacă ţii atît de mult !... Da' e vorba: pe ce ne prindem ?

— Pe-un ludovic de aur şi pe-un clondir de rachiu ! spuse ariciul.

— Prea bine ! strigă iepurele. Vino de bate palma încoa', că putem începe întrecerea chiar de-acum.

— Nu, nici nu mă gîndesc la aşa ceva ! zisp ariciul, cu hotărîre. Că, la urma urmei, nu-i chiar aşa o mare grabă. Sînt pe stomacul gol şi, mai înainte de toate aş vrea să dau o fugă pînă acasă, să îmbuc ceva, că nu mi-

am luat încă gustărica de dimineaţă. Da' nu întârzii; într-o jumătate de oră mă găseşti iarăşi pe locul ăsta.

Cu acestea zise, ariciul plecă spre casă, fiindcă iepurele se-n- voise să pornească întrecerea mai tîrziu. Pe drum, în timp ce mergea zorit, ariciul îşi spuse în sinea sa: „Iepurele se bizuie pe picioarele lui alea lungi şi de-aia se grozăveşte aşa, da' las c-am să-i vin eu de hac !.. . 0 fi el un mare boier, n-am ce zice, da' dacă-l priveşti mai bine, îndată vezi că nu-i decît un prostănac şi jumătate ! Şi-o să mi-o plătească cu vîrf şi îndesat, că i-o coc eu !..."

Şi de cum ajunse acasă, ariciul îi şi porunci nevestisi:

— Bre femeie, ia îmbracă-te repede, că trebuie să mergi cu mine pe cîmp!

Da' ce s-a întîmplat ? îl întrebă femeia, îngrijorată

— Am pus rămăşag cu iepurele pe-un ludovic de aur şi pe-un clondir de rachiu c-o să-l întrec la fugă, şi trebuie să fii şi tu acolo, că am un plan al meu.

— Vai de tine, bărbate ! începu să strige ea la arici —se vede treaba că nu mai eşti în toate minţile de-ai fost în stare să faci o asemenea nerozie ! Cum poţi să te iei la întrecere cu iepurele ? !. ..

— Taci din gură, femeie, şi nu mă mai bate atîta la cap ! Nu ţi-am mai spus: am un plan al meu .. . Cum oi face, cum n-oi face, asta mă priveşte !.. . Hai, paşol şi te îmbracă !. . . Şi vino cu mine!

Acu', ziceţi şi dumneavoastră, ce putea facc nevasta ariciului!... De voie, de nevoie, trebui să-l asculte. Cum mergeau ei pe drum, numai ce se opri ariciul lîngă o coastă de deal şi-i spuse nevesti-si:

— Bre femeie, bagă-ţi în cap ce-o să-ţi spun acum ! Uite colo, pe ogorul ăla de-ţi pare că nu se mai sfîrşeşte, o să ne luăm la întrecere. Iepurele o să fugă de-a lungul unei brazde, iar eu de-a lungul alteia. Şi întrecerea o începem taman din capătul de sus al ogorului... Şi ceea ce ai tu de făcut e o joacă de copil: te aşezi în capătul de jos al ogorului şi cînd s-apropie iepurele dinspre partea cealaltă, îi ieşi înainte şi-i strigi: „Ehe, de cînd sînt aici, nenişorule !..."

în ăst timp ajunseră la locul cu pricina. Ariciul îi arătă nevesti-si unde trebuia să se pitească şi-o porni spre celălalt capăt al ţarinei. Şi cînd ajunse, numai ce dădu cu ochii de iepure. Pasămite Rilă- Iepurilă era de-acum acolo !

— Putem începe ? întrebă iepurele, şi-n glas i se ghicea neas- timpârul şi nerăbdarea.

— Da' cum să nu ! rosti ariciul, sigur de sine.

— Atunci s-o pornim !

Şi fiecare îşi luă locul în cîte o brazdă. Iepurele numără: un', dci, trei !... Şi-o luă la fugă ca vîntul, peste cîmp, de-ţi părea că zboară. Ariciul, însă, fugi doar vreo trei paşi şi apoi se opri. Şi, ghe- muindu-se, se făcu mic-mititel în brazdă şi rămase locului, liniştit, în ăst timp, iepurele gonea de zor, că simţea că-i piere răsuflarea, şi cind fu gata să ajungă la capătul brazdei, îi şi ieşi înainte nevasta ariciului, strigînd:

— Ehe, de cînd sînt aici, nenişorule !..

Iepurele rămase pe loc, ca trăsnit, cînd auzi vorbele astea, şi nu mai ştiu ce să creadă. Şi, la drept vorbind, de unde era el să ştie că cine-i vorbeşte nu e ariciul, ci nevastă-sa ? Că doar e îndeobşte cunoscut că nevasta ariciului seamănă leit cu bărbatu-său. Totuşi, o umbră de îndoială i se strecură în suflet, şi-şi spuse în sinea lui: „Aici nu-i lucru curat !" Şi-apoi strigă către arici:

— Hai să mai fugim o dată pînă-n capătul celălalt !

Şi din nou o întinse la fugă iepurele, ca vîntul cînd înconjură pămîntul, de-i fluturau urechile în jurul capului ... Nevasta ariciului, însă, rămase liniştită pe locul ei. Cînd iepurele fu gata să ajungă în capătul celălalt al ogorului, numai ce-l întîmpină ariciul, strigind:

— Ehe, decînd sînt aici, nenişorule !...

Dacă auzi asta, iepurele îşi ieşi din fire, de supărare, şi se porni să strige:

— Mai hai încă o dată, pînă-n capătul celălalt !...

— N-am nimic împotrivă ! făcu ariciul. Dinspre partea mea, putem să ne-ntrecem de oricîte ori pofteşti.

Şi aşa se făcu că alergă în felul ăsta iepurele de încă şaptezeci şi trei de ori. Iar ariciul îi ţinu piept tot timpul. Ori de cîte ori iepurele era gata să ajungă într-un capăt sau celălalt al ogorului, ariciul ori nevastă-sa, odată îi ieşeau înainte şi-i strigau:

— Ehe, de cînd sînt aici, nenişorule !.. .

— Da' vezi că la a şaptezeci şi patra oară, iepurele nu mai aj unse pînă la un capăt al ţarinei, ci se prăbuşi cam pe la mijloc ... Şi de cum căzu la pămînt, sîngele îi ţîşni pe gură şi rămase fără suflare. Ariciul însă, fu în cîştig. Luă ludovicul dc aur şi clondirul cu rachiu, pe care le cîştigase, şi strigîndu-şi nevasta să iasă afară din brazdă, o porni mulţumiţi spre casă. Şi de n-au murit, poate c-or mai trăi şi azi.

Ei, dragilor, aşa s-a întîmplat să piară iepurele pe cîmpia Bux- tehude, într-o întrecere cu ariciul, care-a rămas de pomină !... Şi de-atunci încoace, nici un iepure nu s-a mai încumetat să se ia la întrecere în fugă cu ariciul din Buxtehude

.CB DOI FETI-LOGOFEŢI CU TOTUL ŞI CU TOTUL DE AUR

fost odată ca niciodată un bărbat şi-o nevastă şi-ăşti doi

A oameni sărmani nu aveau altă avere decît o căscioară din birne. Şi-şi duceau ei viaţa cu peştii pe care-i prindeau, dar atît de puţin peşte cădea în plasă, că abia ajungea ca să le astîmpere foamea. Şi se-ntîmplă ca-ntr-o zi omul să arunce plasa, ca de obicei, dar cînd fu s-o scoată, numai ce văzu că se zbate-n ea un peşte cu totul de aur. în timp ce omul nu se mai sătura privindu-l, peştele începu să-i vorbească cu glas omenesc:

— Ia ascultă aici, pescarule, de mă zvîrli din nou în apă, să ştii că-mi stă în putere să-ţi prefac căscioara din bîme într-un palat cum nu s-a mai văzut pe lumea asta.

Da' vezi că omul nu rămase prea îneîntat de vorbele peştişorului :

— La ce mi-ar folosi uri palat, cînd n-am de niciunele şi mă culc şi mă scol flămînd ? rosti el cu amărăciune-n glas.

Dar peştişorul cel auriu găsi destule cuvinte să-i liniştească temerile:

— Las' c-o să am eu grijă şi de astîi —îl asigură cl. într-o încăpere a palatului o să dai peste un scrin şi de cîte ori l-oi deschide, o să găseşti înăuntru fel de fel de talere încărcate cu cele mai gustoase şi mai alese bucate. Şi atîtea talere pline o să găseşti orişi- cînd, c-o să-ţi împlineşti saţiul şi încă or să mai rămînă.

— Dacă aşa stau lucrurile —o schimbă omul nostru —atunci să ştii c-o să-ţi fac pe voie.

— Prea bine —se grăbi să răspundă peştişorul — da' vezi că trebuie să te legi că nu vei dezvălui nici unui om de pe lumea asta, oricare o fi el, de unde îţi vine norocul. Iar de te pune naiba şi rosteşti doar o singură vorbuliţă, totul e pierdut pentru tine, sc spulberă de parcă nici n-ar fi fost.

Omul nu mai stătu deloc la gînduri şi azvîrli în apă minunăţia aceea de peştişor. Apoi puse plasa pe umăr şi-o porni spre casă. Şi nici nu-i veni să-şi creadă ochilor de ce-i fu dat să vadă. în locul căscioarei din bîme se înălţa acum un palat măreţ, cum au numai feţele împărăteşti. Căscă el ochii mari de mirare, şi aproape că nic

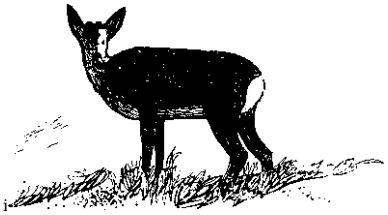

nu îndrăzni să intre înăuntru. Da' pînă la urmă îşi înfrînă sfiala şi păşi pragul. Şi numai ce-o văzu pe nevastă-sa şezînd într-o încăpere poleită numai în aur, Şi era gătită în nişte veşminte bogate, ca domniţele şi doamnele de la curte. Femeia îl întîmpină cu voioşie, c-avea şi de ce, şi se porni să-l ia la întrebări:

— Cum de s-au întîmplat toate astea, bărbate ? Să ştii că-mi place, zău aşa, cum s-au întors lucrurile !

— De — făcu omul — parcă mie nu-mi place ! ? Da' acu' vreau să îmbuc ceva, că mi-e o foame de nu mai pot.: Ia dă-mi niscaiva mîncare !

— Ce să-ţi dau ? făcu femeia. Că n-avem nici măcar o cojiţă de piine uscată şi-n casa asta nouă încă nu mă pricep pe unde s-or găsi bucatele.

— De asta să nu duci grijă—o linişti omul. Nu vezi colea în colţ scrinul ăsta mare ? Ia du-te de-l deschide !

Şi cînd deschise femeia dulapul, numai ce văzu că-i ticsit cu tot soiul de prăjituri, cu fripturi care abureau, cu fructe dintre cele mai alese şi cu carafe pîntecoase de vin. Şi fiecare fel parcă rîdea la tine, îmbiindu-te să te ospătezi.

— Ce mai doreşti, sufleţelule ? făcu ea, bucuroasă.

Şi se aşezară ei la maşă, şi mîncară şi băură împreună pînă ce se ghiftuiră. După asta, pe femeie începu s-o roadă iarăşi curiozitatea, şi prinse a întreba:

— Da' bine, mă bărbate, de unde ne-a picat o asemenea bogăţie ?

— Văleu ! mult mai bine ai face de nu m-ai întreba, că nu mi-e ingăduit să-ţi răspund. Că de ţi-aş sufla

măcar un cuvînt, s-ar duce pe girlă toată bogăţia noastră şi n-am mai fi fericiţi.

— Biine ! făcu femeia, cu parapon. Dacă n-am voie să ştiu, atunci nici nu doresc să aflu !...

Da' vezi că-n cugetul ei nu mai avea linişte nici ziua, nici noaptea, şi atîta îl chinui cu întrebările pe bietul om, că, pînă la urmă, cuprins de dorinţa de a scăpa de sîcîielile femeii, îi destăinui că totul se datora unui peşte de aur fără seamăn, pe care-l prinsese-n năvod şi căruia îi dăduse iarăşi drumul în apă, în schimbul ăstor bogăţii.

Nici nu-şi termină bine vorbele bărbatul, că se şi împlini ceea ce spusese peştele de aur. Mîndreţea de palat şi scrinul în care puteai găsi oricînd demîncare, pieriseră, de parcă nici n-ar fi fost. Şi bieţii oameni se pomeniră din nou în vechea lor colibă de pescari. Omul trebui s-o ia iar de la început, şi să-şi agonisească pîinea prinzînd peşte din zori pînă-n seară. Da' vezi că nu era o meserie cu spor Norocul nu-l părăsi, însă, şi-i aduse iarăşi în plasă peştele cel de aur.

— Ian ascultă — ii grăi peştele —dacă mă zvîrli din nou în apă, să ştii c-o să-ţi dăruiesc iarăşi palatul şi scrinul de-i totdeauna plin cu fripturi şi ciorbe ... Dar ţine-te tare, omilie, şi nu te trăda nici în ruptul capului de la cine le ai, fiindcă, altfel, totul ar fi din nou pierdut.

— O să am grijă, şi-o să mă fcresc ca de foc ! îl încrediuţă pescarul şi aruncă peştele în apă.

Şi acasă, omul găsi iarăşi totul ca mai înainte, iar femeia îl întîmpină, plină de bucurie că li se-ntorsese din nou norocul. Da' vezi că pîrdalnica de curiozitate nu-i dădu pace nici de astă dată. După cîteva zile, femeia începu iarăşi să-şi piseze bărbatul cu tot soiul de întrebări: că ce s-a întîmplat şi ce a făcut de sînt iarăşi oameni cu stare ? Un timp, pescarul se luptă cu sine însuşi şi-şi ţinu gura pecetluită, da-n cele din urmă bodogănelile femeii îl mîniară atît de grozav, că nu mai putu să se stăpînească şi dădu pe faţă totul. Şi chiar în aceeaşi clipă palatul pieri ca prin farmec şi şe pomeniră din nou în vechea lor căscioară.

■— Aşa-ţi trebuie — strigă omul cu năduf — asta-i plata pentru toată vremea cît m-ai bătut la cap ! Ei, îţi place ? Acu' o să tragem iarăşi mîţa de coadă !.. .

— Da' mie nu-mi trebuie bogăţie şi nici desfătare, dacă nu ştiu de unde-mi vine norocul ăsta Că mi-e dat să n-am pace şi linişte pină nu aflu.

Omul plecă din nou la pescuit şi după un timp, nu ştiu cum se face, că-ntr-o după-amiază scoase pentru a treia oară din apă peştele cel de aur.

— lan ascultă —grăi peştele —văd că mi-e dat să cad mereu în mîinile talc; ia-mă cu tine şi, dc cum oi ajunge acasă, taie-mă în şase bucăţi ! Două dă-le nevesti-ti să le mănînce, două di-le calului tău şi două pune-lc în pămînt. Şi-o să vezi că-n scurt timp o să fii răsplătit ...

Omul luă peştele acasă şi'făcu întocmai cum îi grăise el. Şi ce crezi, din cele două bucăţi pe care le pusese-n pămînt, răsăriră într-o dimineaţă doi crini de aur ! Iar calul căpătă doi minji de aur, în timp ce nevasta pescarului aduse pe lume doi feţi-logofeţi cu totul şi cu totul de aur !... Trecu ce trecu vremea şi copiii crescură mari şi frumoşi, că la soare te puteai uita, da' la ei ba Şi cu ei odată se înfiripară şi crinii şi se împliniră şi caii, de ajunseră nişte fugari straşnici.

Şi-ntr-o bună zi, băieţandrii numai ce grăiră către părintele lor:

— Taică dragă, acu', că ne simţim în putere, lasă-ne s-o pornim în lume pe caii de aur,'că asta ni-e dorinţa de-o groază de vreme.

Şi le răspunse pescarul, cu amărăciune-n glas:

— Cum o să rabd, feţii mei, să vă ştiu plecaţi pe cele meleaguri străine şi să nu ştiu cum o duceţi ? !...

Dacă-i auziră spusele, cei doi feţi-logofeţi îi răspunseră într-un glas:

— Dinspre partea asta să nu te îngrijeşti că, uite, cei doi crini de aur rămîn aici, şi după cum or arăta ei, o să ştii totdeauna cum ne merge şi nouă. De-or fi proaspeţi, înseamnă că sîntem sănătoşi, de-or fi veştezi, înseamnă că sîntem bolnavi, iar de s-or pleca şi s-or frînge, să ştii că ni s-a curmat viaţa.

Apoi se aburcară pe cai şi-o porniră în lume. Merseră ei ce mer- seră, dar nu prea mult, şi într-un fapt de seară se pomeniră la un han unde mişunau tot soiul de oameni. Şi cînd îi zăriră pe cei doi feţi-logofeţi, oamenii aceia începură a rîde şi a-şi bate joc de ei, de parcă le-ar fi stat în faţă cine ştie ce comedie. Vezi însă că unul dintre

băieţandri nu putu să îndure batjocura la care fuseseră supuşi şi se ruşină foarte. Şi pe loc se scîrbi şi nu-i mai arse defel să plece în lume. Şi-n zorii dimineţii se-nturnă acasă. Celălalt nu se sinchisi cîtuşi de puţin, şi plecă mai departe. Merse el cale lungă să-i ajungă şi numai ce se pomeni pe la asfinţit într-o pădure mare. Cînd tocmai se pregătea să treacă prin ea călare, îi ieşiră în cale nişte drumeţi care-i spuseră:

— Măi flăcăiandrule, nu cumva să te-ncumeţi să treci prin pădure, călare, că e înţesată de tîlhari şi v-aţi primejdui viaţa atît tu, cît şi fugarul tău. Că de v-ar vedea că sînteţi cu totul şi cu totul de aur, nici o clipă n-ar pregeta să vă omoare pe loc.

Da' vezi că băieţandrul avea o inimă vitează şi nu se înspăi- mîntă cîtuşi de puţin. Şi grăi el către acei vrednici oameni, care-i voiseră numai binele:

— Trebuie să ajung dincolo de pădurea asta, şi-oi străbatc-o chiar de-ar fi să trec prin cele mai mari primejdii !...

Apoi adună mai multe piei de urs şi se încotoşmănă în ele, de nu se mai văzu că-i de aur. Şi acelaşi lucru îl făcu şi cu calul. Şi cum nu mai ducea nici o grijă dinspre partea asta, flăcăul o porni la drum, şi călări liniştit prin pădure. Merse el ce merse o bună bucată de vreme şi numai ce auzi foşnind ceva prin tufişuri. Şi trăgînd cu urechea într-acolo, desluşi nişte oameni care vorbeau între ei. Dintr-o parte a drumului îl auzi pe unul strigînd: „Ia uite-l !" Şi din partea cealaltă, pe altul: „Lasă-l în pace şi nu-ţi mai pierde vremea de pomană ! Nu vezi că-i unul de jupoaie pe urşi de blană ? Dacă a ajuns să facă asta, înseamnă că-i sărac şi goluţ ca un şoarece de biserică ! Cu ce-o să ne alegem de pe urma lui ? !..."

Şi aşa se făcu de nu intimpină băieţandrul nici o primejdie şi străbătu cu bine pădurea, fără să păţească nimic.

Se întîmplă ca-ntr-o zi flăcăul să ajungă într-un sat şi acojo văzu o fată aşa de frumoasă, că pe loc îi căzu dragă şi-n cugetul lui rămase cu încredinţarea că n-ar mai putea să fie pe lume vreo făptură care s-o întreacă în gingăşie şi frumuseţe. Şi cum ardea de dorinţa de-a o avea veşnic lîngă sine, se duse la ea şi-i spuse:

— M-ai robit din prima clipă cînd te-am văzut şi-mi eşti mai dragă decît sufletul ! Oare ai vrea să-mi fii soţioară ?

Dar vezi că şi fetei îi căzuse cu tronc flăcăul, şi încă atît de mult, că se învoi bucuroasă, zicîndu-i:

—■ Şi mie mi-e drag să-ţi fiu nevastă şi-o să-ţi rămîn credincioasă cît oi trăi !...

Apoi începură praznicul de nuntă şi tocmai cînd era petrecerea mai în toi se întîmplă să pice şi tatăl miresei şi văzînd el toată această veselie, se miră şi spuse:

— Da' cum s-a putut întîmplă să se facă nunta fără mine ? Unde e mirele ?

Mireasa îl duse de-i arătă soţiorul, da' vezi că flăcăiandrul era încotoşmănat tot în pieile lui de urs, că nu voise să se dea încă în vileag faţă de fată. Şi dacă luă seama omul la el, pe dată îl cuprinse mînia şi începu a răcni:

— N-o să-mi dau niciodată fata după unul care se îndeletniceşte să jupoaie urşii ! Odată cu capul !...

Şi aşa era de pornit împotriva mirelui, că era gata să-l răpună. Dacă văzu fata că taică-său e atît de înverşunat în mînia lui, îl rugă cu lacrimi fierbinţi:

— Nu uita, taică, că de-acu' îi bărbatul meu legiuit, şi mai află că-l iubesc din tot sufletul. Şi atît de mult se rugă fata, că în cele din urmă îl domoli. Da' vezi că-n cugetul lui tot nu rămăsese pe deplin împăcat şi mereu îl munceau gîndurile. Şi de cum se făcu dimineaţa, pînă a nu răsări soarele, se sculă din aşternut şi vru să-l mai vadă încă o dată pe acela de era bărbatul fiicei lui, că nu-l răbda inima să-l ştie un cerşetor.

Intră el în odaie, binişor, ca să nu ia seama însurăţeii, şi numai ce văzu în pat o minunăţie de flăcău cu totul şi cu totul de aur. Iar pieile de urs stăteau aruncate pe jos. Şi tot pe nesimţite, după cum venise, plecă din odaie, bucuros cum nu se mai poate. Şi se mustră singur: „Ce bine a fost că mi-am stapînit mînia !... Căjde-l omoram, aş fi făcut o mare fărădelege !...

"Flăcăul avu un vis tare ciudat, şi-n vis se făcea că plecase la vînătoare după un cerb fără seamăn de frumos. Şi atît de puternic îl înrîuri visul ăsta, că dimineaţa, cînd se trezi, îi spuse miresei lui:

— Să ştii că m-a apucat un dor să merg la vînătoare !

Dar ea se temu foarte tare şi se rugă să nu plece:

— Stai acasă, bărbate, că mă tem să nu ţi se întîmple ceva rău. Că uşor se poate abate năpasta asupra unuia ca tine !...

Flăcăul era însă nestrămutat în hotărîrea lui şi-i spuse:

— N-am cum să te ascult, că o pornire lăuntrică mă îndeamnă să plec. Şi trebuie să mă supun ei!

Şi cum zise, aşa şi făcu. îşi luă rămas bun de la mireasă şi o porni către pădure. Pasămite, mult nu trecu, şi-n faţa lui se opri o mîndreţe de cerb, aidoma celui din vis. Cum îl văzu, flăcăul puse puşca la ochi şi se pregăti să tragă, dar dintr-o săritură cerbul fu departe Flăcăul o luă la goană pe urmele cerbului, şi nu conteni ziua-ntreagă să sară peste şanţuri şi să treacă prin tufişuri, dar toată alergătura lui fu zadarnică. De îndată ce pogorî seara, cerbul pieri din faţa ochilor lui. Şi cînd privi în juru-i văzu că se află în dreptul unei colibe în care locuia o vrăjitoare. Bătu el în uşă şi numai ce ieşi în prag o bătrînică, care-l luă la întrebări:

— Ce cauţi la un ceas atît de tîrziu în afundul ăstui codru nesfîrşit ?

— Ce caut eu e un cerb —spuse flăcăul. Oare nu l-ai văzut, cumva ?

— Ba l-am văzut ! răspunse bătrîna. Pe cerbul ăsta îl cunosc foarte bine.

în ăst timp, un căţel care venise împreună cu baba se apropie de flăcău şi începu să-l latre furios.

— Ia taci, dihanie afurisită —se răsti la el flăcăul — că de nu, te împuşc pe loc !

Dacă auzi asta, vrăjitoarea odată se făcu foc şi pară şi începu a striga:

— Ce-ai spus ?... Vrei să-mi omori căţelul ?... Şi cît ai clipi, îl prefăcu într-o stană de piatră.

în ăst timp, nevastă-sa îl tot aştepta cu inima îndoită. Şi îl aşteptă ea o zi, îl aşteptă două, îl aşteptă nouă, dar flacul tot nu se arătă. Şi prinse a se gîndi femeia în sinea ei:

„De ce mi-a fost teamă atît de tare nu mi-a fost dat să scap şi ceea ce-mi apăsa atît de tare inima s-a întîmplat !.

Şi-ntr-o bună zi, fratele celălalt, de plecase acasă, văzu că unul dintre crinii de aur se apleacă şi cade.

— Vai, doamne —începu el să se văicărească — pesemne că lui frate-meu i s-a întîmplat o.mare nenorocire şi că se află la grea cumpănă ! Trebuie să plec cît mai degrabă să-l izbăvesc.

Dar taică-său se împotrivi:

— Rămîi acasă, băiete, că s-ar putea să te pierd şi pe tine. Şi atunci ce m-aş face ?

Dar flăcăul nici nu vru să audă:

— Trebuie să plec> tătucă, auzitu-m-ai ! Trebuie şă plec negreşit !

Apoi încălecă pe calul lui de aur şi-o porni la drum. Şi-n scurtă vreme ajunse în codrul cel nesfîrşit în care zăcea fratg-său, prefăcut în stană de piatră. De îndată ce-l văzu, vrăjitoarea ieşi din colibă şi se apucă să-l strige, că se grăbea să-l farmece şi pe el şi să-l prefacă în stană de piatră. Da' flăcăul nici nu se gîndi să se apropie, şi începu să se răstească la ea:

— Dacă nu-l readuci la viaţă pe frate-meu, să ştii că te-mpuşc !

Şi-n silă, că n-avea ce alta face, scorpia de babă atinse c-un
deget stana de piatră, şi pe dată se însufleţi şi-şi recăpătă înfăţişarea omenească. Dacă se văzură iarăşi împreună, cei doi feţi-logo- feţi se îmbrăţişară şi se sărutară şi celui care fusese la un pas de moarte nici nu-i veni a crede că scăpase de năpastă. Apoi încăle- cară amîndoi şi ieşiră din pădure. Şi unul se îndreptă cît mai degrabă către mireasa lui, iar celălalt acasă, să-i ducă vestea cea bună lui' taică-său. Şi de-ndată ce flăcăul păşi pragul casei părinteşti, tatăl copiilor îi ieşi în întîmpinare, zicîndu-i:

— Fătul meu, vestea pe care vrei să mi-o aduci eu am aflat-o mai demult. Şi am aflat-o de la crinul cel de aur, care odată şi-a ridicat tulpina şi a început să dea flori.

Şi trăiră ei fericiţi şi nici o năpastă nu se mai abătu asupra lor pînă ce li se încheie sorocul zilelor.

„PASĂREA GĂSITĂ"

fost odată un pădurar şi pădurarul ăsta plecă odată în

A pădure la vînătoare. Şi de cum ajunse el într-o poiană, numai ce auzi nişte ţipete ca de copil mic. O pomi omul înspre partea de unde se auzeau ţipetele şi-n cele din urmă ajunse în dreptul unui copac înalt. Şi-n vîrful copacului aceluia se afla o gîgîlice de copil, care chirăia de zor. Pesemne că mama copilului adormise sub copac şi că o pasăre de pradă, care-l văzuse cum dormea, la rîndu-i, în poala maică-si, venise în zbor de-l luase în clonţ şi-l pusese în copacul cel înalt.

Pădurarul nu stătu pe gînduri nici o clipă şi, suindu-se în copac, luă copilul de acolo. Şi gîndi el în sine: „Bre omule, o să iei copilul la tine acasă şi-o să-l creşti împreună cu Lenchen a ta !..." Şi chiar aşa şi făcu. Şi cei doi copii crescură împreună, de parcă ar fi fost fraţi buni. Iar celuia pe care-l aflase pădurarul în copac, şi care fusese luat de către pasărea de pradă din poalele maică-si, îi dădură numele de „Pasăre găsită"

Acu', se cade să vă spun că „Pasăre găsită" şi Lenchen se iubeau tare mult. Atît de mult, că de se întîmpla vreodată să nu fie împreună copiii, îi apuca întristarea şi dorul. Pădurarul n-avea nevastă şi grijile casei le ducea o femeie bătrînă. Şi se întîmplă ca-ntr-o seară să ia femeia două găleţi, ca să care apă de la fîntînă. Aduse ea apă o dată, aduse a doua oară, şi dacă văzu Lenchen că tot cară apă şi nu mai sfîrşeşte, o întrebă:

— Ian ascultă, mătuşă Sanne, da' de ce cari matale atîta apă? La ce-ţi trebuie ?

— Dacă n-o să sufli o vorbă nimănui, atunci o să-ţi spun.

Lenchen o asigură c-o să-şi ferece gura, şi atunci bucătăreasa
îi spuse:

— Mîine dimineaţă, cînd taică-tău o să fie în pădure, după vînat, o să pun toată apa asta la fiert în cazan şi, cînd o începe să dea în clocot, o să-l arunc pe „Pasăre găsită" înăuntru şi-o să fac din el o fiertură bună ...
în dimineaţa următoare, pădurarul se sculă mai înainte de a răsări soarele şi-o porni la vînat. Şi cum era atît de devreme

cînd

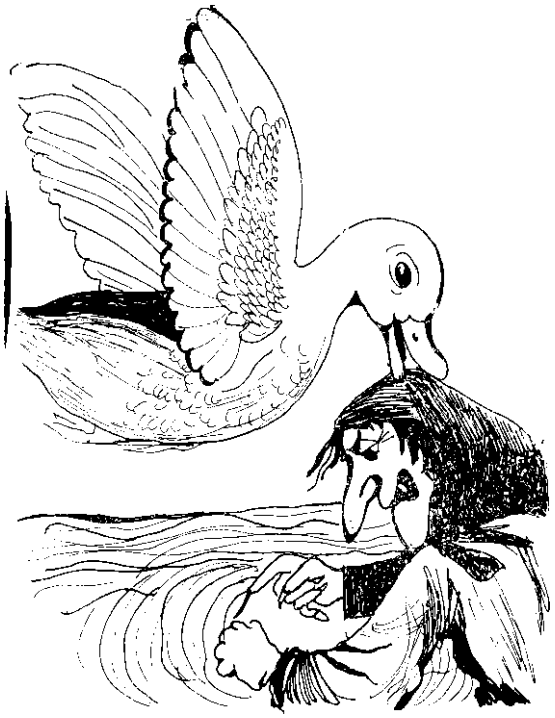

plecă de-acasă, copiii se mai aflau încă în aşternut, că abia făcuseră ochi. Şi numai ce-i suflă Lenchen la ureche lui „Pasăre găsită" ;

— Dacă n-o să mă părăseşti, să ştii că nici eu n-o să te părăsesc !

Şi se grăbi „Pasăre găsită" să-i răspundă:

— Nici prin gînd nu-mi trece c-o să te pot părăsi vreodată !

Dacă-i auzi spusele, Lenchen urmă:

— Atunci ascultă-mă: hoaşca asta afurisită a cărat aseară o mulţime de găleţi de apă şi cînd am întrebat-o de ce face asta, mi-a răspuns că-i gata să-mi zică, de-i făgăduiesc că n-o să suflu o vorbă nimănui. Şi cînd am asigurat-o c-o să-mi ţin gura, mi-a zis aşa: „în zorii zilei, cînd taică-tău o fi dus în pădure după vînat, o să pun la fiert cazanul cu apă şi-l voi arunca înăuntru pe „Pasăre găsită" ca să fac din el o fiertură pe cinste !" Da' noi nu trebuie să mai stăm nici o clipă acasă. Hai să ne sculăm repede, să ne îmbrăcăm şi s-o tulim de aci, pînă ce nu află zgipţuroaica !. ..

Şi chiar aşa şi făcură: se sculară din pat, se îmbrăcară degrabă, şi p-aci ţi-e drumul .. . Cînd apa începu să clocotească în cazan, bucătăreasa se duse în odaia unde dormeau copiii, cu gîndul ca să-l ia pe „Pasăre găsită" din aşternut şi să-l arunce înăuntru. Dar de-ndată ce păşi pragul şi se apropie de cele două pătuţuri, rămase înlemnită. Pasămite, copiii nu mai erau acolo !...

Atunci o cuprinse o teamă grozavă şi începu a gîndi în sinea ei: „Vai de zilele mele, da' ce-o să-i spun eu pădurarului, cînd o veni acasă şi o vedea că amîndoi copiii au plecat în lume !.. . S-o pornim pe urmele lor şi să-i aducem îndărăt !"

Şi cum gîndise, aşa şi făcu. Trimise trei argaţi ca să dea fuga după ei şi să-i ajungă. Copiii nu erau însă departe de casă. Tocmai se opriseră la marginea pădurii şi cînd îi văzură, încă de departe, pe cei trei argaţi cum veneau înspre ei, fugind, Lenchen îi şopti lui „Pasăre găsită"

— Dacă n-o să mă părăseşti, să ştii că nici eu n-o să te părăsesc!

Şi se grăbi „Pasărea găsită" să-i răspundă:

— Nici prin gînd nu-mi trece c-o să te pot părăsi vreodată!

Atunci Lenchen îi spuse:

— Prefă-te într-o tufă de trandafiri, că eu m-oi face un trandafir !

Cînd ajunseră la marginea pădurii, cei trei argaţi nu văzură decît o tufă de trandafiri, c-un trandafir în yîrf, cît despre copii, nici urmă de ei!... Şi,atunci prinseră a spune:

— ta hai să plecăm, că degeaba ne pierdem vrfemea pe-aici!

Şi se duseră acasă, de-i spuseră bucăsăresei că n-au zărit în drumul lor nici picior de copil. Şi c-au dat doar peste o tufă de trandafiri, c-un trandafir în vîrf... Dacă auzi asta, baba începu să-i ia la rost şi să strige ca o apucată:

— Nerozilor, capete seci ce sînteţi, ar fi trebuit să despicaţi în două tufa, iar trandafirul să-l rupeţi şi să-l aduceţi acasă! Lua- ţi-o Ia picior şi faceţi întocmai cum v-am poruncit, că altfel e de rău !...

Plecară ei a doua oară şi începură să cerceteze prin tot locul cu de-amănuntul. Da' vezi că copiii îi zăriră de departe. Şi Len- chen prinse a-i spune:

— „Pasăre găsită", dacă n-o să mă părăseşti, să ştii că nici eu n-o să te părăsesc!

Şi se grăbi băiatul să-i răspundă:

— Nici prin gînd nu-mi trece c-o să te pot părăsi vreodată!...

Atunci Lenchen îi spuse:

— Prefă-te într-o biserică şi eu oi fi cristelniţa de pe altar!

Cînd ajunseră în locul acela, cei trei argaţi nu văzură nimic
altceva decît o biserică, iar înăuntru, o cristelniţă, pe altar. începură a vorbi ei între ei şi a se sfătui ce să facă şi cum să dreagă, şi pînă la urmă, spuseră-ntr-un glas:

— Ce rost are să mai stăm pe-aici şi să ne pierdem vremea degeaba!. .. Haideţi să mergem acasă!. . .

Cînd ajunseră acasă, bucătăreasa îl întrebă dacă nu i-au aflat pe copii, şi ei răspunseră că-n drumul lor n-au văzut nimic altceva decit o biserică şi înăuntru, pe altar, o cristelniţă.

— Proştilor, nătîngi ce sînteţi —începu a-i ocări bucătăreasa — de ce n-aţi dărîmat biserica? Că aşa trebuia să faceţi! Iar cris-' telniţa s-o fi adus acasă!. . .

Dacă văzu că nu poate pune bază pe argaţi, o porni ea însăşi împreună cu ei. Şi-o luară cu toţii pe urmele copiilor. Şi se întîmplă şi de data asta ca Lenchen şi „Pasăre găsită" să-i zărească încă de departe pe cei trei argaţi şi pe bucătăreasă, care venea ti'rîş-grăpiş în urma lor.

Atunci Lenchen spuse:

— „Pasăre găsită", dacă n-o să mă părăseşti, să ştii că nici eu n-o să te părăsesc!

Şi „Pasăre găsită" se grăbi să-i răspundă:

— Nici prin gînd nu-mi trece c-o să te pot părăsi vreodată!...

Şi grăi Lenchen:

Prefă-te-ntr-un iaz şi eu voi fi o raţă, înotînd pe unde

!Bucătăreasa se apropie, de Jocul unde fuseseră copiii pînă atunci şi, dacă văzu iazul, pe dată se aplcă şi vru să-l soarbă. Dar raţa înotă repede spre mal şi, apucînd-o cu ciocul de cap, o trase în apă... Şi aşa îşi dădu duhul afurisita de vrăjitoare... Copiii însă s-au luat de mînă şi s-au întors acasă veseli şi bucuroşi. Iar de n-or fi murit de bună seamă că mai trăiesc şi astăzi.

HANS CEL NOROCOS

A fost odată un flăcău şi pe flăcăul ăsta îl chema Hans. Şi după

ce-l sluji el pe stăpînu-său şapte ani încheiaţi, numaice-i spuse într-o zi:

— Stăpîne, s-a cam împlinit vremea pentru cît ne-am tocmit, şi te-aş ruga să-mi dai simbria ce mi se cuvine, că m-a apucat un dor să mă întorc acasă, s-o mai apuc în viaţă pe maică-mea!..

Dacă-i auzi spusele, stăpînul îi răspunse:

— Drept e că m-ai slujit cinstit şi cu credinţă, şi la fel cum ţi-a fost munca, aşa o să-ţi fie şi răsplata!

Şi-i dădu un gogoloi' de aur, mare cît căpăţîna lui Hans. Flăcăul îşi scoase năframa din buzunar şi înfăşură în ea bulgărele de aur. Apoi îl puse pe umăr şi, haida-haida, o porni la drum, spre casă. Şi cum mergea el aşa, voiniceşte, numai ce-i veni în faţă un călăreţ care mergea la trap pe-un bidiviu sprinten. Şi omul era voios şi vioi, de parcă toată lumea ar fi fost a lui...

— Vai, cît de bine-i să călăreşti!... făcu Hans, minunîndu-se în gura mare. Stai în şa ca-ntr-un scaun şi nu te izbeşti de nici o piatră. Şi-apoi unde mai pui că faci economie şi de încălţări. Iar de ajuns, ajungi unde ţi-e voia nici nu ştii cînd, că bidiviul fuge, nu glumă !...

îl auzi călăreţul ce spune, şi odată îşi struni calul. Şi, oprin- du-se în dreptul flăcăului, îi strigă:

■— Ian ascultă, Hans, de-i aşa, de ce baţi drumurile alergînd pe jos?

■— Pentru că n-am încotro —făcu el. Trebuie să duc acasă un bulgăre de aur. E drept că auru-i aur şi n-ar trebui să mă plîng, da' cum să nu mă văicăresc cînd îmi

înghioldeşte umărul şi din pricina lui nu pot ţine capul ca lumea!. ..

— Ştii ceva —spuse călăreţul —hai să facem schimb: eu îţi dau bidiviul, iar tu îmi dai bulgărele.

— Cu dragă inimă! se bucură Hans. Da' să nu zici că te-am obidit, c-o să te treacă toate sudorile pînă l-oi duce acasă.

Călăreţul coborî de pe bidiviu şi, după ce luă gogoloiul de aur, îi ajută lui Hans să se urce în şa. Şi dindu-i hăţurile în mînă, îi zise:

— Dacă oi vrea să zbori ca vîntul şi ca gîndul, să începi a plescăi din limbă şi să strigi la el aşa: „Hep! Heep!.. ."

Cînd se văzu în şa, Hans nu-şi mai încăpu în piele de bucurie că acu' nu-l mai stingherea nimic şi era liber ca pasărea cerului. După un timp, îi veni cheful să meargă mai repede şi începu să plescăie din limbă şi să strige: „Hep! Heep!...", după cum îl învăţase omul ac.c-ja. Şi numai ce se porni fugarul în galop, de ziceai că zboară, nu alta. Şi pînă ce Hans să prindă de veste şi să se dezmeticească, şi zăcea trîntit într-un şanţ care despărţea drumeagul de ogoare. Iar în ăst timp, calul încă mai fugea... Ehe! de nu l-ar fi prins de căpăstru un ţăran, care venea pe drum, mînînd din urmă o vacă, şi-ar fi luat vînt cu siguranţă, şi cine ştie unde ar fi ajuns!...

îşi adună Hans mădularele şi abia sculîndu-se în picioare, cu o mutră posomorită, îi spuse ţăranului din faţa sa:

— Proastă glumă mai e şi călăritul, zău aşa! Iar de mai dai şi peste-o gloabă nărăvaşă ca asta, care zvîrle din picioare, apoi te-a văzut norocul, că te aruncă, de poţi să-ţi frîngi şi gîtul!. . Nu mă mai urc în şa, nici în ruptul capului! E mai bună de o mie de ori vaca dumitale, că poţi merge tacticos pe lîngă ea, şi, pe deasupra, îţi mai dă şi lapte, unt şi brînză, berechet. Şi nu se zgîr- ccşte să ţi le dea în fiecare zi, ca pe-un tain... Ce n-aş da să am aşa o vacă!.

— Ei, omule —spuse ţăranul —de-ţi face aşa o plăcere, îţi dau vaca în schimbul calului.

Hans încuviinţă cu mare bucurie, iar pişicherul de ţăran se urcă pe cal şi se îndepărtă în grabă, că ştia el de ce.

în ăst timp, Hans mina liniştit vaca de pe urmă şi se gindea la afacerea pe care-o făcuse, că una mai bună decît asta nici că se putea: „De-oi avea doar un codru de pîine, că nădăjduiesc că n-o să-mi lipsească, o să pot să mă indestulez în lege, ori de cîte ori mi-o fi pofta! Că lîngă pîine, totdeauna o să am nişte unt şi nişte brînză!.. . Iar de mi s-o face sete, îndată mulg vaca şi beau lapte. . . Ei, inimă, ce-ai putea să-ţi doreşti mai mult?!..."

Ajungind la un han, Hans făcu popas şi, cum tresălta de bucurie, nu mai ţinu seamă de bucate, şi dădu gata tot ce avea în desagă şi mincarea de prînz, şi cea de cină. Ba din ultimii bănuţi porunci hangiului să-i aducă o jumătate de pahar de bere. Apoi îşi mînă vaca mai departe, către satul părintesc. Da' vezi că se lăsase o zăpuşeală a naibii şi cu cît se apropia de amiază, căldura devenea to

t

mai apăsătoare. în ăst timp, Hans tocmai trecea printr-o cîmpie şi mai avea încă vreo oră de mers prin întinsul acela fără nici un copac, unde te-ai mai fi putut adăposti de bătaia soarelui. Şi-i era atît de cald că, de sete, i se lipise limba de cerul gurii.

— Ei, lasă, că ştiu eu cum să mă ajut! îşi spuse Hans, cu inima uşoară! 0 să mulg vaca şi-o să mă desfăt cu niţeluş lapte.

Şi aşa şi făcu: legă vaca de-un trunchi uscat, şi fiindcă n-avea găleată la el, îşi scoase şapca de piele din cap şi-o puse sub ea. Dar oricît se osteni el, nu reuşi să stoarcă nici măcar un strop de lapte. Ba cum fusese neîndemînatic şi-o tot înghiontise, vaca nu mai fu în stare să-l rabde şi-n cele din urmă îl plesni în cap cu copita atît de straşnic, că Hans se prăbuşi la pămînt, văzînd stele verzi. Şi-o bună bucată de timp nici nu mai ştiu ce-i cu el şi unde se află. Da' vezi că, din fericire, se întîmplă să treacă pe acolo un măcelar, care se opintea să tragă un căruţ în care guiţa un purcel.

— Da' cine ţi-a făcut pozna asta, bre, omule! strigă măcelarul. Şi apropiindu-se de Hans, îi ajută să se ridice în picioare.

Hans prinse a-i povesti cum se purtase vaca cu el şi măcelarul vru să-l îmbuneze, ca să-i mai treacă de necaz. Şi întinzîndu-i sticla îl îmbie:

— Hai, ia de trage o duşcă, să-ţi mai vii în fire! Cit despre vacă, cîtiO trăi n-o să rnai dea lapte. E o vită bătrînă, ce mai vrei de la ea?.. . Doar de pus la jug, ori de tăiat mai e bună. ..

— Of! Of!... Vai de zilele mele! începu Hans a se văicări, smulgindu-şi părul din cap de supărare. Da' cine şi-ar fi închipuit una ca asta! Nu-i rău, desigur, să şi tai o astfel de vietate, că-ţi umple cămara cu carne!.. . Da' vezi că eu nu mă prea prăpădesc după carne de vacă. Orice s-ar spune, nu-i destul de gustoasă. Ei, cine are aşa un purceluş ca matale, ăla ştiu că-i fericit!... Că are alt gust carnea de purcel, şi unde mai pui şi cîrnaţii!...

— Ian ascultă, Hans —grăi măcelarul —fiindcă mi te-ai lipit de inimă şi mi-eşti drag, îţi fac hatîrul şi-ţi dau purcelul în schimbul vacii.

— Dumnezeu să te răsplătească pentru prietenia ta! făcu Hans şi-i dădu pe loc vaca.

Apoi desfăcu purcelul din căruţ şi apucă sfoara cu care fusese legat pînă atunci. Hans o luă la drum, mai

departe, şi-n timp ce mergea, se tot gîndea cum de i se împlineau dorinţele, tocmai la ţanc. Că de cum i se întîmplă să aibă vreo neplăcere, îndată se şi schimbau lucrurile în bine, ca un făcut!.. .

Merse el ce merse, şi-n curînd i se alătură pe drum un băie- ţandru, care ducea la subsuoară o mîndreţe de.gîscă albă ca zăpada.

îşi dădură ei bineţe şi, din una în alta, Hans prinse a-i istorisi toate noroacele cîte i-a fost dat să le aibă, cum mereu făcuse cîte-un schimb din care ieşise cîştigat. Băiatul îi povesti şi el cîte şi mai cîte altele, iar la urmă îi zise că ducea gîsca la un botez.

— Ia încearcă să vezi ce grea este! îl îndemnă el pe Hans, apucînd-o de aripi. Da' cum să nu fie, cînd am îndopat-o opt săp- tămîni!... Cine-o avea norocul să se-nfrupte din gîsca asta, o să se lingă pe buze de multe ori!. .

— Da, ai dreptate! făcu Hans, cîntărind-o într-o mînă. E grea, n-am ce zice. Da' nici purcelul meu nu-i de lepădat!

în ăst timp însă, băiatul se, uita împrejur, cu grijă, de parcă s-ar fi temut să nu-l audă cineva şi, clătinînd din cap, începu a-i zice lui Hans:

— Ascultă aici, cu porcul matale nu-i lucru curat! Mai adineauri trecui printr-un sat şi era zarvă mare, că se furase taman atunci din cotineaţă porcul primarului. Şi tare mi-e teamă că porcul cu pricina să nu fie chiar ăsta de-l ai matale! Au şi trimis jandarmii prin împrejurimi să întrebe ce şi cum, şi proastă socoteală ar fi de te-ar prinde cu porcul, că-n cel mai bun caz, te-ar băga la temniţă.

— Of, doamne, ajută-mă să ies din impasul ăsta! începu a se tîngui Hans, cuprins de teamă. Băieţandrule, matale cunoşti mai bine decît mine socotelile pe-aci, aşa că ţi-ar fi mai uşor să te descurci. Ia-mi porcul şi dă-mi în schimb gîsca.

— De, ştiu că-mi pun pielea în saramură! făcu băiatul. Da', nu vreau ca din vina mea să te nenoroceşti. . . Că acum, cînd te-am prevenit, se cade să te ajut nu numai cu vorba, ci şi cu fapta.

Nu-şi sfîrşi bine vorbele, că şi apucă sfoara, şi-o tuli cu porcul pe-o potecuţă lăturalnică. Acu', bunul şi încrezătorul Hans, parcă-şi simţi inima mai uşoară, şi-o porni cu gîsca

sub braţ înspre sătucul de baştină. „Dacă mă gîndesc bine —începu a-şi spune în sinea lui —tot am ieşit în cîştig şi din schimbul ăsta. Mai întîi şi-ntîi o să ne bucurăm de-o friptură pe cinste, şi apoi o să punem deop irte o groază de untură. După a mea socoteală cred că mai bine de-un sfert de an o s-avem untură de pus pe pîine. Şi-n sfirşit, unde mai pui şi penele cele albe şi mătăsoase!... O să-mi umplu o pernă cu ele, şi-o să dorm pe perna asta somn fără vise!... Şi-o să aibă şi maică-mea o bucurie

.Merse el aşa şi odată se pomeni în satul care era megieş cu al lor. Şi pe drum dădu cu ochii de-un tocilar. Şi-n timp ce roata de la tocilă se tot învîrtea, scoţînd scîntei şi zuruind, omul cînta de zor:

Foarfeci şi cuţite-ascut, şi tot cînt voios, şi cînt !... Că cLe-i soare, ori de-i vînt, treaba merge cînd ascut.

Hans se opri locului, să-l privească, şi-n cele din urmă i se adresă, spunîndu-i:

— Oare-ţi merge bine fiindcă eşti plin de voioşie cînd ascuţi ?

— Păi de ce alta? răspunse tocilarul. Vorba proverbului:meseria e brăţară de aur ! Un tocilar adevărat n-are niciodată grijă de ziua de mîine: că de cîte ori bagă mînă-n buzunar, găseşte în el bani. Da' de unde ai cumpărat frumuseţea asta de gîscă ?

— Păi n-am cumpărat-o! Am luat-o în schimbul unui porc.

— Şi porcul ?

— Porcul l-am căpătat în schimbul unei vaci.

— Da' vaca?

— Am căpătat-o în schimbul unui cal.

— Iar calul?

— Pentru cal am dat un bulgăre de aur cam cît capul meu.

— Da' aurul?

— Aurul?! Păi era simbria mea pe şapte ani de zile.

— Văd că te-ai descurcat cum nu se mai poate de bine în toate împrejurările! făcu tocilarul. Dacă ai mai reuşi şi trebuşoara asta, ca să auzi cum îţi zornăie banii în buzunar de cum te scoli dimineaţa, apoi n-ai mai avea nici o grijă. Atunci zic şi eu că ţi-ar surîde norocul!...

— Şi ce trebuie să fac pentru treaba asta? vru să ştie Hans.

— Nimic mai simplu. Trebuie să ajungi tocilar, aşa cum sînt şi eu. Şi pentru asta, n-ai nevoie de mare lucru. De ai o piatră de ascuţit, restul vine de la sine. Uite, am eu una! Nu-i ea chiar nouă- nouţă, da' mai merge încă multă vreme. Şi nu mă lăcomesc să-ţi cer pe ea cine ştie cît. O să-mi dai gîsca în schimb, şi gata!... Te-n- voieşti ?

— Ce mă mai întrebi? făcu Hans. 0 să fiu cel mai fericit om de pe lume, dacă de cîte ori oi băga mîna în buzunar o s-o scot plină cu bani. La urma urmei, ce griji aş mai putea să am atunci?

Nici nu-şi termină bine vorbele că şi-i întinse gîsca şi luă în schimb piatra de ascuţit.

— Şi acu' —spuse tocilarul, ridicînd de jos un pietroi ca toate pietroaiele —mai primeşte de la mine, pe deasupra, şi-o piatră numai bună pentru meseria noastră. Că pe ea o să poţi ciocani şi îndrşpta cuie vechi şi strîmbe. Ia-o, şi vezi de-ai grijă de ea, să n-o prăpădeşti!

Hans luă piatra la spinare şi plecă mai departe, cu inima voioasă. Şi ochii-i străluceau de îrtcîntare şi bucurie.

— Se vede că m-am născut într-o zodie norocoasă —strigă el — că tot ceea ce-mi doresc, pe dată mi se împlineşte, de parcă m-ar fi adus maică-mea pe lume într-o zi de duminică!...

între timp, cum din zorii zilei fusese numai în picioare, începu să simtă o amorţeală în toate mădularele. Şi pe deasupra, îi mai chinuia şi foamea, că, de bucurie prea mare, dăduse gata toate proviziile pe care le avusese-n desagă, cînd căpătase vaca.

Şi cum nu-şi mai simţea picioarele de oboseală, abia mai putea merge. Şi-n fiecare clipă trebuia să se oprească, să-şi tragă sufletul. Şi, colac peste pupăză, mai erau şi pietroaiele alea grele, care-l apăsau pe grumaji, fără milă. . . Şi se tot gîndea bietul Hans, ce bine ar fi fost de n-ar fi trebuit să le care tocmai acum. Dar n-avea ce alta face, şi se tîrî ca un melc pînă la un izvor unde avea de gînd să facă popas, ca să-şi hodinească oasele trudite şi să se înviioreze cu apă proaspătă.

Ca să nu se vatăme, cumva, pietrele, Hans le aşează cu grijă pe marginea ghizdurilor, şi-apoi dădu să se aplece, ca să bea o gură de apă. Da' nu ştiu cum se întîmplă, că făcu o mişcare greşită şi dădu brînci pietrelor, de se prăvăliră de-a

dreptul în fin- tînă. .. Cînd le văzu prăvălindu-se în adîncuri, Hans sări în sus de bucurie că doar scăpase de povara ălor două pietre, fără ca să-şi fi putut aduce vreo învinuire că s-au prăpădit cu voia sa.

— Om mai fericit decit mine, nu cred că se află sub soare! strigă el, într-un sfîrşit. Şi, cu inima uşoară, şi fără a mai simţi pe grumaji greutatea acelor poveri care-l cocoşaseră, nu alta, o porni spre casă. Şi mergea plin de voioşie, săltînd ca un prîsnel, că acu' nu-l mai adumbrea nici o grijă.

JORINDE ŞI JORINGEL

A fost odată un castel şi castelul ăsta era atît de vechi, că-1: apucaseră stră-străbunicii ălora de trăiau acum. Şi se afla castelul într-o pădure batrînă şi întinsă. Şi-n el trăia singură cuc o babă care se îndeletnicea cu farmecele şi vrăjitoare mai aprigă, şi mai afurisită decît ea, puţine cred să mai fi fost atunci pe lume.

în timpul zilei lua chipul unei pisici sau al unei bufniţe, iar de cum se lăsau negurile serii, devenea iarăşi om. Şi se pricepea de minune să ademenească prin fel şi fel de vicleşuguri păsările şi sălbăticiunile codrului şi după ce-i picau în mînă, într-o clipă le făcea de petrecanie şi le fierbea ori le punea la frigare. Atît de mare- îi era puterea că de se întîmpla să se apropie cineva de castel la o depărtare de o sută de paşi, aceluia îi şi îngheţau mădularele şi rămînea încremenit pe loc. Iar de se întîmpla ca o fecioară să pă-trundă înăuntrul ăstui cerc vrăjit, zgripţuroaica pe dată o prefăcea într-o pasăre şi-o închidea într-un coş, sub lacăt. Iar coşul iii ducea într-una din încăperile castelului. .. Şi ce crezi, de-a lungul' anilor, blestemata vrăjitoare ademenise atîtea fecioare, că avea în castel vreo şapte mii de asemenea coşuri în care tînjeau tot soiuL de păsări şi păsărele.

Şi-a fost odată o fecioară pe care o chema Jorinde. Şi era fecioara asta mai frumoasă şi mai plină de farmec decît toate fetele- cîte or fi fost atuncea pe lume. Şi mai era şi o mîndreţe de flăcău,, frumos, că-ţi rămînea inima la el, pe nume Joringel. Amîndoi se juruiseră unul altuia încă din anii cei mai fragezi ai copilăriei. Şi se simţeau tare fericiţi împreună, socotindu-se de-acum mire şi mireasă.

Şi-ntr-o bună zi, voind ei să-şi spună lucruri mai tăinuite, plecară să se preumble în pădure, că acolo erau departe de forfota lumii şi se puteau socoti ca şi singuri. Şi cum mergeau cufundaţi în dragostea lor, numai ce-i spuse Joringel alesei lui:

— Ai grijă să nu te apropii prea mult de castel, că mare năpastă te-ar paşte !...

Era într-un amurg, şi razele soarelui încă mai sclipeau în verdele întunecat al pădurii. Şi-n tăcerea ce se lăsase, guruia numai o porumbiţă în fagul cel bătrîn, zicindu-şi cîntul de jale. Din cînd

în cînd Jorinde se aşeza în lumina soarelui şi începea a se tîngui şi ea. Şi-o făcea fără să ştie de ce. Şi-i dădea răspuns Joringel, tîn- guindu-se parcă mai amar. Nitam-nisam îi apucase pe amîndoi aşa o deznădejde, de parcă ar fi trebuit să treacă în lumea umbrelor şi să nu se mai vadă niciodată. Şi cum le era atît de tulburat cugetul, cătară în jurul lor şi odată nu mai ştiură încotro s-o ia spre casă. Şi atunci începură a merge orbeşte. Soarele asfinţise pe jumătate pe după vîrful muntelui şi, printre tufişuri, Joringel zări deodată vechiul zid al castelului... Dar atît de aproape, de-ţi părea că e la o aruncătură de băţ... Se sperie el de moarte şi vru să se dea îndărăt, dar acum era prea tîrziu. Şi ca un ecou al spaimei ce-l cuprinsese, Jorinde începu a cînta:
Păsăricâ mea tot cîntă, cîntă-ncet, în fel şi chip.. . Şi-i vesteşte porumbiţei c-o să moară... Cip-cirip !

Joringel ascultă cîntecul cu luare-aminte şi se uită după Jorinde. Dar n-avea cum să-i mai vină într-ajutor, că se şi prefăcuse într-o privighetoare care tot triluia mereu: „tivit-tivit!.. " O bufniţă cu ochi de pară zbură de trei ori în jurul păsăricii şi de trei ori făcu: „uhu-huu!...", că-ţi îngheţa sîngele-n vine, auzind-o Joringel vru să-şi izbăvească mireasa, da' vezi că nu se mai putea mişca de fel. Şi nu mai putu nici să plîngă şi nici să vorbească, şi nici să-şi ridice mîna sau piciorul. Rămăsese înţepenit ca o stană de piatră.

Soarele coborî la asfinţit şi de cum se şterseră şi ultimele raze din pădure, bufniţa o porni în zbor spre un tufiş şi numai ce ieşi din el o cotoroanţă încovoiată, slabă de ziceai că-i o scovergă, gălbejită la faţă şi cu nişte ochi mari, roşii. Şi-avea un nas încovoiat ca o secere, care-i ajungea pînă la genunchi. Boscorodi ea ce boscorodi şi odată, haţ! apucă privighetoarea cu mîna şi-o vîrî în sîn. în ăst timp Joringel nu putea descleşta buzele, să spună măcar un cuvînt, şi nici să se mişte din loc nu era chip. Iar pe draga lui, vrăjitoarea o dusese cine ştie unde, prefăcută în privighetoare...

Şi într-un sfîrşit, vrăjitoarea se întoarse şi rosti c-un glas de ziceai că vine de sub pămînt:
— U-hu-huu ! Sîngele iar să-i alerge, să poată vorbi şi merge... U-hu-huu!
Despieireascâ-se, huu!

Nu-şi termină băbuşca descîntecul, că Joringel şi putu mişca mădularele. Şi dacă se văzu el iarăşi om ca toţi

oamenii, se aruncă la picioarele zgripţuroaicei şi-o rugă fierbinte să i-o dea înapoi pe Jorinde. Dar ţi-ai găsit ca răutatea de femeie să rămînă înduioşată şi să se înduplece!.. . Abia catadicsi să-i mîrîie printre dinţi că n-o s-o mai vadă niciodată, şi se făcu nevăzută.

Strigă Joringel, se jeli pînă nu mai putu, dar la nimic nu-i folosiră toate plînsetele.

— Vai, ce-am să mă fac acu'!.. Ce-am să mă fac fără Jorinde ?! îşi plîngea el soarta amară. Ieşi el din codru şi după o bucată de vreme se întîmplă de ajunse într-un sat. Acolo, se băgă argat la un om şi păzi el oile, ani nu glumă. Inima îl îndemna de multe •ori să se apropie de castel, dar de cutezat nu cuteza să-şi aducă oile prea aproape, ci-i tot dădea ocol. Şi-ntr-un sfîrşit, cînd socotea că a ajuns la liman, se întîmplă să aibă un vis care-l umplu de nădejde Păsămite, în visul acela se făcea c-a găsit o floare roşie ca sîngele, care avea în mijloc un mărgăritar mare, neasemuit de frumos. Şi tot în vis i se mai arăta cum rupe floarea şi-o porneşte cu ea la castel. Şi tot ce atingea cu astă floare era dezlegat de vrajă. Şi mai visă el că tot floarea o să-l ajute s-o izbăvească pe Jorinde a lui.

Cînd se trezi în faptul dimineţii, o şi porni la drum, că nu mai avea răbdare să aştepte nici măcar o clipă. Şi începu să cutreiere munţii şi văile, ca să găsească floarea ce i arătase în vis. Nouă zile o căută, fără să facă popas, şi-ntr-a noua, cam pe la asfinţit, zări într-o poiană floarea roşie ca sîngele. Şi avea floarea în mijloc un ■strop de rouă, mare cam cît mărgăritarul cel mai frumos de pe lume. Şi zi şi noapte purtă flăcăul floarea cu el şi rar de făcea cîte un mic popas, ca să-şi hodinească oasele trudite.

Şi ce să vezi, cînd ajunse la o sută de paşi de castel, nu numai că nu rămase împietrit, ci-i şi fu în putinţă să meargă mai departe, •că nu i se arătă nimeni în cale, să-l oprească. Ajunse el la poarta ce stătea ferecată şi de cum o atinse cu floarea, poarta sări în laturi şi-l lăsă să păşească înăuntru. Cercetă el cu ochii ce-i pe acolo, trase cu urechea să audă zvon de păsări —că doar trebuiau să fie sumedenie —şi-ntr-un sfîrşit desluşi un ciripit de păsărele, ca un foşnet înăbuşit care venea dintr-o aripă a castelului. Se duse el într-acolo şi într-o sală lungă numai ce-o află pe vrăjitoare, care tocmai

hrănea zburătoarele aflate în cele şapte mii de coşuri şi coşuleţe

.Cînd dădu cu ochii de flăcău, zgripţuroaica se făcu foc şi pară •de mînie, şi-ncepu să-l umple de ocări şi să stupească asupra lui •cu valuri de fiere şi de venin, da' vezi că oricît cercă ea, nu-i fu chip să se apropie de el mai mult de doi paşi. Joringel nici nu se sinchisi de vrăjitoare, de parcă nici nu i-ar fi stat în preajmă, ci se duse să. cerceteze de-a rîndul coşurile cu păsări. Dar cum i-ar fi fost cu putinţă să afle care dintre privighetori era Jorinde, că doar acolo erau. sute şi sute de zburătoare din soiul ăsta ?!

în timp ce căta la coşuri cu inima îndoită, se întîmplă ca pentru: un moment să-şi dezlipească ochii de la ele şi să arunce o privire- înspre locul unde se afla zgripţuroaica. Şi-n clipa aia luă aminte cum cotoroanţa smulge pe furiş un coşuleţ şi se îndreaptă cu el spre- uşă. Dar Joringel fu mai iute decit vrăjitoarea şi din doi paşi o ajunse. Şi după cc atinse cu floarea coşuleţul, o atinse şi pe zgripţuroaică.. Şi farmazoana pe dată îşi pierdu puterile diavoleşti. Şi de parcă n-ar fi fost pînă atunci prefăcută în pasăre, Jorinde se ivi drept în faţa. flăcăului şi-i sări de gît. Măi, dragilor, şi era atît de frumoasă, parcă, şi mai frumoasă dccît fusese pînă atunci!.. .

Apoi flăcăul avu grijă să meargă prin toate cotloanele castelului şi prefăcu şi pe celelalte păsări în fecioare. Şi după ce le dădu arăşi chipul omenesc, o luă pe draga lui Jorinde şi se întunră acasă. Şi-au trăit ei împreună multă vreme, în desfătare şi fericire

.CIOARA

A fost odată o împărătească şi împărăteasa asta avea o fată micuţă, pe care mai trebuia încă s-o poarte în braţe. Şi se întîmplă odată ca fetiţa să nu fie cuminte şi orice-i spunea maică-sa, ca s-o potolească, era în zadar. Ea-şi vedea mai departe de treburile ei şi nu voia cu nici un preţ să stea locului, liniştită. Dacă văzu împărăteasa că degeaba îşi bate gura, se mînie cumplit şi cum în jurul palatului se roteau în tot timpul cîrduri şi cîrduri de ciori, odată deschise fereastra şi strigă:

— Ah, de te-ai face o cioară, ce bine-ar fi!. Să zbori unde-i vrea, da-n altă parte decît aici, să mă pot bucura şi eu de-o clipă de linişte..

Nu-şi termină bine spusa împărăteasa, că se şi împlini blestemul. Şi numai ce se prefăcu copila în cioară şi-şi luă zborul din braţele maicâ-si. Şi zbură ea pe fereastră, îndreptîndu-se către o pădure întunecoasă. Şi aşa se făcu că părinţii copilei nu mai aflară nimic despre soarta ei. Se scursese vreme, nu glumă, de cînd se afla cioara în pădurea aceea, şi odată se întîmplă să treacă pe acolo un om, mînat de cine ştie ce treburi. Auzi el cioara cîrîind şi cum ţipătul era nespus de trist, se luă după el, să vadă ce zburătoare se jeluieşte aşa. Şi cînd ajunse în dreptul ciorii, aceasta-i spuse:

— Nu te uita că-s o biată cioară, că n-am fost totdeauna aşa. Din naştere sînt fiică de împărat, da' am fost blestemată să iau chipul unei ciori. Şi-mi spune inima că tu o să mă poţi izbăvi.

— Şi ce trebuie să fac? întrebă omul, cu milă în glas.

Şi-i spuse cioara:

— Mergi mai în afundul pădurii şi-o să dai de-o căscioară. Şi-n căscioara asta locuieştc o femeie bătrînă. Tu să nu te laşi amăgit de ea, că de-ndată ce-o să te vadă, o să te îmbie cu mîncare şi băutură, în nici un chip să nu primeşti ceva, că dac-ai bea un strop sau de te-ai înfrupta dintr-o bucătură, ai cădea într-un somn adînc şi nu ţi-ar mai sta în putere să mă scapi. Vezi că-n grădina din spatele căscioarei se află o grămadă de cărbuni. Să te-aşezi pe ea şi să mă aştepţi! Trei zile-n şir o să viu la tine către orele două din prînz, într-o caleaşcă la care or fi înhămaţi patru armăsari. Şi-n prima zi
armăsarii vor fi albi ca neaua, în a doua roşii, iar într-a treia negri. Dar dacă în loc să veghezi, oi dormi buştean, n-o să mă poţi scăpa de sub povara vrăjii!

Omul îi făgădui să facă întocmai cum îi spusese cioara, dar aceasta-i zise din nou:

— Vai, mi-e inima grea şi nu ştiu ce-mi zice că n-ai să asculţi de însemnul meu şi c-ai să primeşti ceva din mîna femeii! Şi asta doar înseamnă să mă laşi să zac, ca mai înainte, sub povara blestemului ...

Dacă o auzi că n-are încredere în el, omul îi făgădui din tot sufletul că n-o să se atingă nici de mîncare şi nici de

băutură, chiar de l-ar lua cu şoşele şi cu momele, şi de l-ar pofti o zi întreagă.

Cum ajunse însă la casa aceea, îi şi ieşi înainte vrăjitoarea şi-i zise cu miere-n glas:

— Vai, omule, trebuie că eşti sfîrşit de puteri!.. . Ian vino încoa' şi desfată-te cu mîncare şi băutură!

— Nici prin gînd nu-mi trece aşa ceva! refuză omul, răspicat. Nu vreau nici să mănînc şi nici să beau!

Da' parcă se lăsă farmazoana afurisită! Nu-i dădu deloc pace şi-l îmboldi:

— Dacă nu vrei să iei de mîncare, măcar trage o înghiţitură din pocalul ăsta, că n-o fi foc. O dată doar nu-i păcat, ce naiba!. ..

Pentru o clipă, omul îşi uită de făgăduială şi lăsîndu-se prins în mrejele zgripţuroaicei, apucă de dădu pe gît băutura.

Pe la orele două se duse în grădina din spatele casei şi se aşeză pe grămada de cărbuni, ca s-o aştepte pe cioară. Cum stătea el acolo, odată simţi că-l cuprinde o oboseală şi cît se luptă s-o biruie, nu fu chip să i se poată împotrivi. Se întinse puţin cu gîndul ca nici măcar să nu aţipească, dar de îndată ce se lungi, ochii i se închiseră de la sine şi-l fură somnul de-a binelea. Şi adormi atît de adînc, că nimica pe lume nu l-ar fi putut trezi. Cînd se făcu ora două, cioara veni în caleaşca trasă de cei patru armăsari albi ca neaua. Da' vezi că era tare mîhnită şi gîndi în sine: „Inima îmi spune ca n-a ţinut socoteală de vorbele mele!.. " Şi chiar aşa şi era. Cînd ajunse în grădină, cioara îl văzu lungit pe grămada de cărbuni.. Şi dormea, de-ai fi putut să tai lemne pe el. Coborî ea din caleaşcă şi se duse la el, de-l scutură zdravăn, dar oricit îl scutură şi-l strigă, nu fu în stare să-l trezească. în ziua următoare, la vremea prînzului, zgripţuroaica se şi înfiinţa şi-i aduse mîncare şi băutură. Dar cît îl îmbie ea, omul nu vru să pună gura pe nimic. Ţi-ai găsit însă ca băbătia să-i dea pace! Atîta îl boscorodi, pină ce-l făcu să tragă o duşcă dintr-un pocal

.

Pe la orele două, omul se duse iarăşi în grădină de se aşeză pe grămada de cărbuni s-o aştepte pe cioară. Şi odată simţi că-l cuprinde o asemenea oboseală, că nu se mai putu ţine pe picioare, de parcă l-ar fi luat cu leşin. Şi cum n-avu încotro, se lungi peste cărbuni şi se cufundă într-un somn adînc. Cînd sosi cioara în caleaşca trasă de patru armăsari roibi, inima ei sîngera de mîhnire. Şi prinse a grăi mai mult pentru sine:

— Ştiu că doarme! Că nici de data asta nu m-a ascultat. . .

Se duse la el, dar atît de tare dormea, că nu fu chip să-l trezească.

în ziua a treia, vrăjitoarea încercă să-l ia cu binişorul şi, pretâcîndu-se că-i vrea numai binele, începu a-l compătimi:

"— Da' ce însemnează asta, bre, omule ? De mîncat nu mănînci, de băut nu bei... Doar n-ai vrea să te dai singur morţii!.. .

Şi el îi răspunse:

— Nici nu vreau, da' nici nu mi-e îngăduit să beau sau să manînc ! Acu' ai aflat ?!..

Dar băbătia nu se lăsă nici de astă dată şi-i puse dinainte talerele cu mîncare şi-un pocal cu vin. Şi de cum îi ajunse în nări parfumul, nu se mai putu stâpîni şi sorbi o înghiţitură zdravănă. Cînd se apropie vremea, omul se duse în grădină şi se aşeză pe grămada de cărbuni, ca s-o aştepte pe fata de împărat. Dar se simţi mai vlăguit decît în zilele dinainte şi imediat puse capul jos. Şi atît de adînc adormi, de parcă ar fi fost de piatră. Cînd se făcu ora două, cioara veni într-o caleaşcă trasa de patru armăsari negri. Da' vezi că acu' şi caleaşca era tot de culoare neagră... Iar cioara era în veşmînt de mare doliu şi abia putu să îngîne, mai mult pentru sine:

— Ştiu prea bine că doarme şi că n-o să mă izbăvească!...

Şi chiar aşa şi era. Se duse la el, dar îl găsi dormind buştean.

Şi oricît îl strigă şi-l scutură, nu fu chip să-l trezească. Atunci puse lîngă el o pîine, apoi o bucată de carne şi mai lăsă şi-o sticlă cu vin. Toate acestea aveau o însuşire de preţ, că oricît ar fi luat cineva din ele, nu se împuţinau. După asta scoase din deget un inel de aur cu numele ei săpat înăuntru, şi i-l puse în inelar. Iar într-un sfîrşit, aşternu cîteva rînduri în care-i pomenea de însuşirea pe care-o aveau acele bucate pe care i le lăsase, şi-i mai scrise: „Mi-am dat seama că aici nu-ţi stă în putere să mă izbăveşti, dar de mai ţii să mă scapi de sub povara vrăjii, caută-mă în palatul de aur din Stromberg. Sînt încredinţată că de vii acolo, o să mă mîntuieşti..." După ce rîndui şi misiva lîngă celelalte toate, se urcă în caleaşcă şi plecă la palatul de aur din Stromberg.

Cînd omul se trezi şi văzu că iar l-a luat somnul, se mîhni din suflet şi gîndi în sinea lui: „Nu-ncape îndoială că domniţa a fost pe-aici, da' la ce i-a folosit dacă nu mi-a fost în putinţă să-i vin într-ajutor şi s-o izbăvesc ?!..." Şi numai ce băgă de seamă lucrurile care stăteau lîngă el. . . Şi mai află şi răvaşul în care era arătat cu de-amănuntul cum se petrecuseră toate şi ce se cuvenea să mai facă. Şi nu mai întîrzie nici măcar o clipă prin locurile acelea, ci-o porni la drum, cu gîndul să ajungă cît mai degrabă la palatul de aur din Stromberg. Da' vorba e că nu ştia unde se află. . . Umblă el multă vreme prin lume şi se intîmplă ca odată să ajungă într-o pădure tare întunecoasă. Şi merse, şi merse paisprezece zile-n şir prin desişurile ei, dar nu-i dădu de capăt. Se lăsase seara şi era atît de trudit de drum, că se cuibări lîngă un tufiş şi îndată adormi. în ziua următoare merse mai departe, şi cînd veni din nou seara şi dădu să se culce lîngă un tufiş, îi veniră în auz nişte urlete şi nişte văicăreli care-l împiedicară să închidă un ochi. La ceasul cînd oamenii aprind luminile în casă, zări licărind un sîmbure de lumină şi, sculîndu-se, porni după ea. Şi aşa, mai mult orbecăind, ajunse la o casă care, în prima clipă, i se păru tare mică. Da' cum nu i s-ar fi părut astfel, cînd în faţa ei stătea proţap un uriaş!. . . Şi se gîndi omul în sinea lui: „Dacă dau să intru în casă, nu se poate să nu mă simtă uriaşul... Iar de mă vede, s-a zis cu mine !.. . "

Dar pînă la urmă îşi făcu oleacă de curaj şi, binişor, se strecură pînă aproape de uşă. Cînd dădu uriaşul cu ochii de prichindelul din faţa lui, se stropşi la el, zicîndu-i:

■— Taman la ţanc ai picat, bă ţîşti-bîşti ce eşti!... Că de mult nu m-am mai înfruptat cu carne de om... Şi mi-e aşa poftă de asemenea bunătate, că o să te-nghit chiar acu', la cină.

— Lasă gluma deoparte —spuse omul —că nu mi-ar face deloc plăcere să mă ştiu pe bereguşul 'mneatale!. . . Dar de e vorba numai de mîncare, nu duce grijă, că am destulă ca să te satur şi-ncă să mai prisosească. . .

— Dacă aşa stă treaba—grăi uriaşul—poţi să fii liniştit, că n-o să-ţi căşunez nici un rău. Gîndeam să te mănînc, fiindcă nu-mi picase pînă acum altceva.

Apoi se aşezară amîndoi la masă şi omul scoase pîinea, carnea şi vinul care nu se mai terminau niciodată.

— Ei, ştii, asta-mi place grozav! făcu uriaşul, înghiţind cu lăcomie.

Dacă văzu omul că uriaşul e plin de voie bună, îndrăzni să-l întrebe:

— N-ai putea să-mi spui, cumva, pe unde vine castelul de aur din Stromberg?

— Da' cum să nu! Acu' îţi zic.. . Stai numai să mă uit pe hartă, că acolo sînt toate tîrgurile şi toate satele, cu fiecare casă, la rînd. Scoase el harta dintr-un sipet şi începu să caute dar oricît căută, nu găsi palatul. Lasă, nu te-ngrijora! îl linişti el. Colea sus, pe dulap, am nişte hărţi şi mai mari. O să-l căutăm în linişte şi nu se poate să nu-l găsim!.. .

Dar oricît îl căutară, nu fu chip să-l găsească. Omul vru atunci să plece, dar uriaşul îl rugă să mai aştepte cîteva zile pînă s-o întoarce frate-său, care era plecat după ale gurii.

Şi într-un fapt de seară, iată că se ivi şi fratele mai mic al uriaşului. Amîndoi prinseră a-l întreba într-un glas unde vine castelul de aur din Stromberg şi mezinul le zise:

— Ce-i atîta grabă, bre oameni buni, să stăm mai întîi la masă, că-mi ghiorţăie maţele de foame şi după ce oi fi sătul, o să mă uit pe hartă şi-o să vă spun!

Se duseră apoi tustrei de căutară pe harta mezinului, dar oricît căutară ei, totul fu pierdere de vreme. Dacă văzură asta, uriaşii se încăpăţînară şi scoaseră de prin unghere colbuite tot soiul de hărţi de cine ştie cînd şi, cercetîndu-le de-a rîndul, nu se lăsară pînă ce nu dădură cu ochii de locul unde sta însemnat palatul de aur din Stromberg. Ehe, da' era la multe mii de leghe depărtare!.. .

— Oare cum o să ajung pînă acolo ?! făcu, amărît, omul. Că nu mi-ar ajunge o viaţă. ..

— Lasă, bre omule, că sînt eu aici! îl linişti uriaşul. Şi nu-ţi mai pierde firea pentru orice fleac. . . Uite, n-am nici o treabă vreo două ore şi-n răstimpul ăsta o să gonesc cu tine pînă-n preajma palatului. Da' acolo o să te las singur, că trebuie să mă întorc acasă, să hrănesc pruncul de-l avem.

Apoi uriaşul îl luă în cîrcă şi-l duse pînă la o depărtare de vreo sută de ore de palat. Şi cînd ajunseră la o răscruce, numai ce-i spuse uriaşul:

— Restul drumului e uşor şi gîndesc c-o să-l poţi face şi singur.

Apoi făcu cale-ntoarsă. Omul o porni voiniceşte şi merse şi

merse zi şi noapte, pînă ce ajunse, într-un sfîrşit, la castelul de aur din Stromberg. Da' vezi că palatul se afla pe-un munte de cleştar. Şi cum şedea el aşa, numai ce veni fecioara cea vrăjită. Se roti cu caleaşca în jurul palatului, într-un fel pe care-l ştia numai ea, şi intră înăuntru. Greu mi-ar fi să vă spun cît se mai bucură omul cînd dădu iar cu ochii de ea, că începuse a-i fi dragă. Vru el să urce sus la palat, dar oricum făcea, nu izbutea defel, că mereu aluneca la vale pe cleştarul acela. Dacă văzu şi văzu că nu e chip să ajungă prin puterile lui, se întristă nespus şi-şi spuse în sinea sa: „La urma urmei, de nu se poate altfel, oi rămîne aici, la poalele muntelui, şi oi aştepta-o! Că doar n-am alta ce face!" Şi chiar aşa şi făcu. îşi dură o colibă şi stătu în ea un an încheiat. Şi-n fiecare zi îi era dat s-o vadă pe domniţă venind cu caleaşca, dar de urcat nu-i era cu putinţă să urce muntele de cleştar, ca să ajungă pînă la ea. Şi se-ntîm- plă că într-o zi să zărească din coliba lui cum se luaseră la bătaie trei tîlhari. Şi o dată strigă la ei din uşă:

— Dumnezeu să vă ajute!. ..

Dacă auziră vorbele astea, tîlharii se opriră, speriaţi, dar ne- vâzînd pe nimeni prin preajma lor, începură iar să se bată, parcă şi mai avan. Atunci ghiujul de om le strigă încă o dată:

— Dumnezeu să vă ajute !. ..

Şi iarăşi se opriră tîlharii şi cătară cu îngrijorare împrejur. Dar nevăzînd pe nimeni, continuară mai departe să se bată, dar ştii, să se bată în lege!... Şi strigă ghiujul de om pentru a treia oară:

— Dumnezeu să vă ajute!...

Iar în sinea lui se îndemnă: „Bre, omule, ar trebui să te duci pînă acolo, să vezi ce-i cu ăia, de se chelfănesc aşa între ei!.. ." Şi cum gîndi, chiar aşa şi făcu. Se duse la ei şi prinse a-i întreba din ce pricină s-au luat la harţă şi se bat ca chiorii. Atunci unul dintre ei îi zise c-ar fi găsit o vargă şi că varga asta avea un dar minunat. Că de-ar fi lovit cu ea în orice uşă, pe loc sărea uşa în lături. Altul îi arătă că ar fi găsit şi el o mantie şi că şi mantia asta nu era de lepădat. Că de ţi-o puneai pe umeri, te şi făceai nevăzut. Al treilea nu se lăsă nici el mai prejos şi se grăbi să-i spună c-ar fi prins şi el un cal, dar nu un cal obişnuit, ci un bidiviu cu care poţi merge călare oriunde, chiar şi pe muntele de cleştar. Şi mai adăugă că porniseră gîlceava din pricină că nu ştiau ce să facă cu aste trei minunăţii: să le folosească tustrei pe toate,

ori să-şi ia fiecare ceea ce dobîndise singur. Şi că, neputînd să se înţeleagă între ei, ajunseseră să se încaiere. Dacă auzi omul cît erau de neghiobi, le spuse:
De n-aţi fi împotrivă, eu v-aş propune un tîrg; să schimbaţi cu mine aceste trei lucruri. E drept că bănet n-am, da' o să vă dau în schimb altele, care-s mai de preţ, şi n-o să fiţi în pierdere. Da' mai înainte de a încheia tîrgul, trebuie să le pun la încercare, ca sa mă încredinţez cu ochii mei că ceea ce aţi spus e numai adevărul

.Tîlharii se învoiră: îi ajutară să se urce în şa, îi puseră mantia pe umeri şi apoi îi dădură în mînă varga. Şi ce crezi, după ce le avu pe toate, nu-l mai putură vedea!... Şi să vezi ce le făcu, al naibii de ghiuj!... Mi ţi-i cotonogi bine cu varga şi începu a le striga, în timp ce dădea zdravăn în ei:

— Hei, tîlharilor, aţi căpătat ceea ce aţi meritat! Sînteţi mulţumiţi cu plata asta, ori mai vreţi vreo chelfăneală ?!

Şi zicînd aceasta, îndemnă fugarul s-o ia la galop spre muntele de cleştar. Şi urcă bidiviul muntele, pieptiş, de parcă ar fi fost un drum oarecare. Dar cînd ajunseră în dreptul palatului, îl găsiră cu porţile ferecate. Da' vezi că omul avea vergeaua cu el şi, bătînd cu ea în poartă, odată sări poarta în lături, scrîşnind din ţîţînile bătrîne.

Intră omul înăuntru şi urcă treptele pînă sus, în sala cea mare, unde stătea domniţa. Şi drept în faţa ei se afla un pocal de aur plin cu un vin rubiniu. Da' fecioara nu putea să-l vadă pe cel ce venise, din pricină că purta mantia fermecată. Şi cînd ajunse omul în faţa alesei lui, scoase din deget inelul pe care ea i-l dăduse şi-l zvîrli în pocal unde căzu, zuruind. Se plecă domniţa să ia pocalul, şi-ndată dădu un strigăt:

— Acesta-i inelul meu, şi asta înseamnă că trebuie să fie aici şi voinicul care mă va izbăvi!

Alergară slujitorii de-l căutară prin tot palatul, dar pas să-t găsească! în ăst timp, însă, el ieşi afară şi-şi scoase mantia de pe umeri. Apoi se urcă iar pe cal şi rămase aşa în faţa porţii. Cînd ajunseră slujitorii la poartă, numai ce dădură cu ochii de voinic şi începură a scoate chiote de bucurie. Descălecă el, că nu se cădea să urce cu calul treptele pînă la domniţă, şi cînd ajunse în sala cea mare, îşi îmbrăţişă cu drag mireasa. Iar ea îl sărută cu foc şi îi spuse:

— Acu' mi-am luat iarăşi chipul omenesc, şi tu eşti acela care m-ai scăpat de sub povara blestemului. De mîine om începe praznicul de nuntă, mirele meu iubit!. .. Şi-om întinde nunta o săp- tămînă încheiată, să se bucure toată suflarea de bucuria noastră!...

ŢĂRĂNCUŢA CEA ISTEAŢĂ

fost odată un ţăran şi ţăranul ăsta era atît de sărac că n-avea

A nici brumă de pămînt. Şi avea el doar o căsuţă şi-o fată. Şi-ntr-o zi, numai ce-i spuse fata asta a lui:

— Ştii ce e, taică, m-am gîndit c-ar trebui să-i cerem împăratului să ne dea şi nouă un petic de pămînt, că de ne-ar da chiar o pîrloagă, tot ar fi bine.

Auzind împăratul cît erau de sărmani, se milostivi de ei şi le dărui un colţişor de imaş. Şi chiar de-a doua zi se duse ţăranul, împreună cu fata, să sape locul şi să-l facă ogor. Şi după aia să-l semene cu puţin grîu şi cu ce s-o mai găsi.

Făcură ei arătură straşnică pe-o bună bucată de imaş şi cînd răsturnaseră aproape toate brazdele se întîmplă să găsească într-un loc, cam la două palme în pămînt, o piuliţă de aur curat.

— Ian ascultă, fată hăi — zise ţăranul către fiică-sa — fiindcă l.npăratul s-a arătat atît de milostiv cu noi şi ne-a dăruit ogorul âsta, socotesc c-ar trebui să ne arătăm şi noi recunoştinţa, într-un fel. Şi ne-am putea-o arăta dîndu-i piuliţa de aur, care a venit taman la ţanc.

Dar fata nici nu vru s-audă de aşa ceva:

— Taică, uiţi c-am găsit numai piuliţa şi că n-avem pisălogul?!.. Că de i-ai duce-o împăratului, de-ndată ar trebui să faci rost şi de pisălog. Aşa că-i mai bine s-o facem pe niznaiul şi să tăcem chitic.

Dar omul nu vru s-asculte de vorbele fetei, şi alergă într-un suflet la curte, de-i aduse plocon împăratului piuliţa de aur. Şi dîndu-io, îi spuse c-o găsise în ogorul dăruit de măria sa şi că-n chipul acesta îşi arătă şi el mulţumită pentru binele pe care i-l făcuse.

împăratul luă piuliţa şi, cîntărind-o în palmă, prinse a-l întreba pe ţăran de n-a mai găsit şi altceva.

— Ce să mai găsesc, vai de păcatele mele!. făcu omul. Atita a fost şi atîta am adus !..

Atunci împăratul îi porunci să aducă şi pisălogul, dar neîn- tîrziat.

— De unde să-l aduc, măria ta, că n-am găsit nici un pisă- log?!.

Dar vorbele omului parc-ar fi fost rostite în vînt, atît de puţin îi folosiră. împăratul nu luă seama la el şi, drept pedeapsă că vrea să umble cu şoalda, porunci să fie băgat la închisoare. Şi mai porunci împăratul să fie ţinut la

popreală pînă i-o veni mintea la cap şi-o face rost de pisălog.

Slujitorii care-i aduceau în fiecare zi tainul de pîine şi apă, după cum e obiceiul la închisoare, îl auziră cum striga fără-ncetare: „Of, de ce n-am ascultat-o pe fie-mea!. . Of, de ce n-am ascultat-o pe fie-mea!..." şi mirîndu-se tare mult de vorbele astea, se duseră de-i spuseră şi împăratului că osînditul strigă într-una: **„Of,** de ce n-am ascultat-o pe fie-mea!" şi că nu voia nici să bea, nici sa mănînce.

Dacă află împăratul asta, porunci slujitorilor să-l aducă **de** îndată pe osîndit în faţa sa şi de cum veni, îl şi luă măria sa la întrebări :

— Da' ce ţi-a spus fata de-o ai, bre omule, de tot strigi: „Of, de ce n-am ascultat-o pe fie-mea!?" Ce ţi-a spus?!...

— Păi mi-a spus să n-aducem măriei tale piuliţa, că o să**-mi** căşunez singur un rău. Că de-i vedea-o măria ta, o să-mi ceri să**-ţi** fac rost şi de pisălog.

— Măi, măi!. Dacă-i atît de isteaţă fie-ta, ia ad-o la curte, s-o văd şi eu la faţă! Că oamenii isteţi nu-i găseşti cu carul...

Acu', de voie de nevoie, ţăranul trebui să-şi ia fata de acasă şi s-o aducă înaintea împăratului. Cătă împăratul la ea şi-o întrebă de e chiar atît de isteaţă precum i s-a dus vestea. Că de are într-adevăr o minte atît de luminată precum se spune, atunci măria sa e gata să-i pună o ghicitoare şi de-o dezleagă, se prinde s-o ia de nevastă şi s-o facă împărăteasă.

Şi ce credeţi, dragilor, zgîtia de fată se semeţi la împărat **şi-i** zise că nu se va da în lături ca să dezlege ghicitoarea. Că de era vorba de minte, avea berechet, ba mai putea chiar să dea şi la alţii.

Atunci împăratul îi spuse:

— Să vii la mine nici îmbrăcată, nici dezbrăcată, nici călare şi nici pe jos, nici pe drum şi nici lîngă drum, şi de-i fi în stare să faci cum ţi-am poruncit, o să te iau de nevastă!. .

Fata nu întîrzie multă vreme pe-acasă. Se duse doar de-şi lepădă straiele, de rămase cum a făcut-o mumă-sa, şi luînd o plasă de pescar, se înfăşură în ea. Şi de gîndiţi bine, nu era nici îmbrăcată, nici dezbrăcată. Apoi luă cu chirie un

măgar şi în aşa fel

legă plasa de coada urechiatului, încît s-o tîrîie pe fată după el. Şi-n felul ăsta, vezi doară că nu mergea nici călare şi nici pe jos!. .. Da' măgarul nu trebuia s-o tragă după el pe drumul drept, ci prin şleaul lăsat de roata căruţii, în aşa fel ca să atingă pămîntul doar cu degetul cel mare de la picior. Şi-n felul acesta nu era nici pe drum, nici lîngă drum!. . .

Se înfăţişă ea astfel împăratului, şi de cum dădu măria sa cu ochii de ea, îi spuse că a dezlegat întocmai ghicitoarea şi că totul era de-acum îndeplinit. Apoi porunci slujitorilor să-l slobozească din temniţă pe tatăl fetei, iar pe ea o luă de nevastă. Şi cum îi era acu' soţie legiuită, îi încredinţă toate bunurile împărăţiei.

Trecură aşa cîţiva ani bunicei şi se întîmplă ca odată să se pornească alaiul împăratului, cu măria sa în frunte, la o mare serbare. Şi vezi că tot atunci se-ntîmplă ca nişte ţărani care vînduseră în tîrg nişte lemne să se oprească cu căruţele drept în faţa palatului, că erau trudiţi. Şi unii aveau înhămaţi la căruţe cai, iar alţii aveau înjugaţi boi. Şi-n timp ce poposeau ei la umbră, unuia dintre ţărani, care avea trei cai, se întîmplă să-i fete iapa un mînz. Da' cum mînzocul fugi de se aşeză între doi boi înjugaţi la o căruţă, repede se stîrni gîlceava.. Ţăranul cu boii o ţinea pe-a lui şi voia să păstreze mînzocul, zicînd că boii lui l-ar fi făcut, iar celălalt o ţinea morţiş că l-ar fi făcut caii lui, şi că deci i se cuvine pe drept. Şi de la vorbe ajunseră să se înghiontească şi să facă o larmă că se strînseră oamenii buluc de parcă ar fi fost la urs.. .

Dar sfada nu se încheie atunci şi ajunseră cu pricina pînă la divanul împărătesc, să le facă măria sa cuvenita dreptate. Şi hotărî împăratul că la omul unde fusese găsit mînzul, la acela se cuvine să rămînă şi mai departe. Da' vezi că măria sa se cam pripise, că-n urma judecăţii lui rămăsese cu mînzul tocmai ţăranul cu boii. . Da' judecata e judecată şi celălalt ţăran trebui să se supună. Şi plecă el de la divan, vărsînd lacrimi amare şi jelind după mînzocul pe care-l făcuse iapa lui.

Trecu oleacă de vreme şi numai ce auzi el într-o zi că împărăteasa ar fi o femeie tare milostivă şi că s-ar trage şi ea tot din neam de ţărani sărmani. Un licăr de nădejde încolţi atunci în cugetul omului şi-o porni deîndată la curte, să-şi caute dreptatea la măria sa împărăteasa. Şi cu lacrimi fierbinţi o rugă el de nu-l poate ajuta să-şi capete înapoi

mînzocul. împărăteasa cătă la el cu luare- aminte şi-i grăi aşa:

— O să te ajut, da' numai de-mi făgăduieşti că n-o să spui nimănui cine te-a povăţuit ce să faci. Şi adaose împărăteasa: Mîine-n zori, cînd împăratul o lua parte la schimbarea gărzii, să te-aşezi în mijlocul drumului cu o plasă mare de pescuit şi să te faci că pescuieşti de zor. Şi, din cînd în cînd, să răstorni plasa în pulbere, de parcă ar fi fost plină şi-ai golit-o de peşte.

Şi după aceea îl mai învăţă şi ce să răspundă, dacă o fi să-l ia la întrebări împăratul.

Ţăranul băgă la cap tot ce-l povăţuise împărăteasa şi-a doua zi, de cum răsăriră zorile, se aşează în uliţă şi începu a pescui... Cînd trecu pe-acolo împăratul şi văzu încă de departe drăcovenia asta, tare se mai minună el, şi pe loc trimise un slujitor de fugea bine, să afle ce face nerodul acela în pulberea drumului.

—■ Păi ce alta să fac, pescuiesc!... dădu el răspunsul.

Dar slujitorul împărătesc nu era un nătîng şi pe dată îl întrebă cum de poate pescui dacă nu-i nici o apă prin preajmă.

Atunci ţăranul îi răspunse:

— Dacă doi boi pot aduce pe lume un mînz, de ce să nu pot să pescuiesc şi eu în pulberea drumului ?!. ..

Slujitorul n-avu ce să-i mai spună, că-l pusese-n cofă, şi fugi repede de-i duse împăratului răspunsul. Dacă auzi măria sa răspunsul, odată se schimbă la faţă şi trimise slujitorii să-l aducă degrabă pe ţăran la el. Şi cînd i se înfăţişă ţăranul, începu a-l lua la rost, zicîndu-i că vorbele ce le trimisese prin slujitorul împărătesc nu erau scornite din capul lui. Şi să mărturisească pe loc cine l-a învăţat să răspundă aşa. Da' vezi că omul o ţinea morţiş că nu-l învăţase nimeni

Dacă văzu şi văzu împăratul că nu poate să scoată nimica de la el, nu-l mai luă cu binele, ci porunci slujitorilor să-l aşeze pe o legătură de paie şi să înceapă a-l bate zdravăn. Şi atîta îl bătură, că pînă la urmă omul nu mai putu îndura suferinţele şi dezvălui că tot ce făcuse şi tot ce zisese nu erau scornite din capul lui, ci după povaţa împărătesei.

Se întunră împăratul la curte şi cînd dădu cu ochii de nevas- tă-sa, numai ce se porni a-i spune cu mînie în glas:

— Ian ascultă, de ce-ai fost atit de făţarnică cu mine?! . . . Din ceasul ăsta nu mai vreau să te văd în faţă şi nici ca să-mi fii nevastă nu mai îmi e vrerea ! Du-te de unde ai venit, la coliba ta ţărănească, că vremea ta a apus !.. Şi doar un singur lucru îi mai îngădui: să ia cu ea, cind o fi să plece acasă, ce are mai de preţ şi mai drag din palatul împărătesc. împărăteasa nu prinse a se văicări, ci-i zise doar atît

— :Bine, bărbate, dacă asta ţi-e porunca, aşa voi face !. . . şi începu a-l săruta, spunîndu-i că vrea să-şi ia rămas bun de la el chiar în clipa aceea. Şi că se cade să închine împreună un pocal cu vin.

Da' vezi că şireata avusese grijă să pună în băutură o licoare care pe dată te cufundă în somnul cel mai adînc ... Da' ea sorbi doar o înghiţitură Abia goli împăratul pocalul, că şi începu a-şi arăta puterea licoarea aceea. Şi-n curînd căzu el într-un somn de plumb. împărăteasa doar asta aştepta ! Luă o pînză albă, frumoasă şi, chemînd un slujitor s-o ajute, îl înfăşură pe împărat în ea. Apoi porunci slujitorilor să-l aşeze în caleaşca şi se înturnă acasă, în căscioara ei.

Şi-l aşeză ea pe împărat în pătuceanul ei, şi-i stătu la căpătîi zi şi noapte, neîntrerupt, în tot răstimpul cît dormi. Şi cînd se deşteptă împăratul şi se uită în juru-i, nu-i veni a-şi crede ochilor:

— Doamne, da' unde mă aflu ?... făcu el. Şi strigă după slujitorii săi. Dar ţi-ai găsit să vină vreunul !.. .

într-un sfîrşit, veni nevastă-sa şi-i grăi aşa:

— împărate luminate, soţiorul meu drag, mi-ai îngăduit să iau din palat ce mi-o fi mai drag şi mai de preţ, şi n-am ieşit c-o iotă din cuvîntul tău. Da' cum eu n-am altceva mai drag şi mai de preţ decît pe măria ta, te-am luat şi te-am adus aici.

Dacă auzi asta, împăratului îi dădură lacrimile în ochi şi grăi cu pocăinţă:

— De azi înainte, scumpă soţioară, tu vei fi a mea şi eu voi fi al tău şi nimica nu ne va mai despărţi !... Şi-o luă din nou în palatul împărătesc.

Şi ca să-şi răscumpere greşeala, se cunună a doua oară cu ea, ca să întărească şi mai puternic dragostea care-i unea. Şi s-ar putea să mai trăiască şi astăzi, de n-or fi adormit somnul drepţilor

CEI DOI DRUMEŢI

Munte cu munte se întîlneşte, darămite om cu om, şi mai cu osebire cei buni cu cei răi. Şi aşa se făcu odată de se întîlniră pe drum un ciubotar şi-un croitor .. . Ăsta din urmă era un om mărunţel, plăcut la înfăţişare, voios şi bine dispus totdeauna, de-ai fi zis că-i ploua cu cîrnaţi .. Şi cum îl văzu pe ciubotar venind dinspre partea ailaltă a drumului, după taşca pe care o avea, numai- decît băgă de seamă care-i e meşteşugul şi începu a-l lua în zeflemea printr-un cîntecel:

— Coase bine, măi f triate, că pingelele mi-s sparte, chiar cu sîrmă, de n-ai aţă, şi mai bate ici, în faţă, bate bine-o ţintişoară I

Da' vezi că ciubotarul nu suferea cîtuşi de puţin să fie ţinta vreunei batjocuri, şi odată se strimbă la faţă de parcă ar fi înghiţit oţet. Şi păru că-i gata să-l înşface de guler pe croitoraş, ca să-l înveţe minte să nu se mai lege altă dată de oameni. Princhindelul începu însă a rîde şi-i întinse clondirul:

— N-am spus-o cu răutate, bre omule. Ia ici de trage o duşcă, să ţi se ducă fierea-n jos şi să te mai răcoreşti !. . .

Ciubotarul dădu pe gît o înghiţitură zdravănă şi furtuna de pe faţă începu să se mai potolească. îi înapoie croitoraşului clondirul şi-i zise:

— M-am cinstit în lege ! Că niciodată nu-i spui să-i fie de bine ăluia de-a băut mai multe păhăruţe, ci ăluia de l-a chinuit setea !.. . Oare ai vrea să călătorim împreună ?

— N-am nimic împotrivă ! răspunse croitoraşul. Da' te însoţesc numai de ai chef să rămînem într-un oraş mare, în care să fie de lucru din plin.

— Păi asta năzuiam să găsesc şi eu —zise ciubotarul. într-un tîrguşor nu-i rost de cîştig, iar la ţară, ce să mai vorbim, oamenii merg mai curînd în picioarele goale

Porniră deci împreună mai departe şi nu se abăteau deloc din drum şi mergeau tot înainte, cum face nevăstuica pe zăpadă Timp aveau amîndoi prea destul, da' vezi că nu prea aveau ce pune-n gură ! De îndată ce ajungeau într-un oraş, începeau a umbla de colo-colo pe la cei din bresla lor, şi cum croitoraşul era atîta de hazliu şi frumuşel, fiecare îi dădea cîte ceva, cu dragă inimă. Iar de-i surîdea norocul,

mai fura şi cite-o guriţă de la fiica meşterului. Şi fata i-o da pe furiş, pe după uşă, ca să-i ţină de tovărăşie la drum

Se revedeau cei doi tovarăşi spre seară, şi cînd făceau socoteala ce-au dobîndit, totdeauna croitoraşul ieşea cu mai mult în traistă. Şi de fiecare dată ciubotarul cel sanchiu făcea o mutră acră şi cîrt-ea:

— De, cu cît e omul mai pişicher, cu atît are şinoroc mai mare !...

Dar croitoraşul nu-i lua în seamă vorbele şi începea să rîdă şi
să cînte. Şi cu dragă inimă împărţea cu tovarăşul lui de drum tot ce avea, pînă ce golea traista. De-i zornăiau cîţiva bănuţi în buzunar, pe dată făcea cinste şi, de bucuros ce era, lovea în masă de săreau paharele. Că i se potrivea zicala: „Banii nu fac mulţi pureci la mine Cum au venit, aşa s-au şi dus !.

După ce au colindat ei o bucată de vreme, s-a nimerit să ajungă într-o pădure mare prin care trecea drumul spre cetatea de scaun a împăratului. Dar ca să ajungi acolo erau două poteci. Pe una mergeai şapte zile, că era mai întortocheată, iar pe cealaltă, numai, două. Vezi însă că nimeni nu ştia care e poteca care te ducea pe drumul cel mai scurt aşa că trebuia s-o alegi la întîmplare.

Cei doi drumeţi poposiră sub un stejar, să se sfătuiască încotro s-o apuce şi pe cîte zile să cumpere pîine. într-un sfîrşit, ciubotarul zise:

— Trebuie să fim prevăzători şi să socotim c-am avea de făcut un drum şi mai lung dacă nu chiar îndoit decît o fi în adevăr. Eu o să-mi iau pîine pentru şapte zile.

— Ce-e ? ! sări croitoraşul, de colo —să mă cocoşez cărînd în spinare pîine pentru şapte zile ?! Da' ce-s eu: animal de povară, să stau aplecat sub greutate şi să nici nu mă uit în jur, pe unde merg,, ca să mă desf ătez de frumuseţile drumului ? !.. . Eu am încredere în steaua mea şi nu-mi pasă de nimic. Banii de-i am la teşcherea sînt buni şi vara şi iarna, în timp ce pîinea se usucă pe căldură şi mai şi mucegăieşte, pe deasupra. Că doar nici haina mea nu-i mai lungă decît pînă la glezne, şi m-or ţine curelele !.. . La urma urmei, de ce n-am găsi drumul cel mai scurt, că nu mă ştiu cu ghinion ?!.. . Pîine pentru două zile mi-o fi prea destul !.. . Şi cu asta, basta !.. .

Fiecare îşi cumpără pîine după cum socotise de cuviinţă, şi. apoi o porniră, la noroc, prin pădure. Iar aci se înstăpînise o tăcer

449.

ca-n biserică. Nu sufla nici o adiere, nu murmura nici un izvor, nu triluia nici o pasăre, iar printre crengile dese nu-şi făcea loc nici o rază de lumină. în ăst timp, ciubotarul mergea fără să scoată un cuvînt, că-l înghiodea zdravăn pîinea din spinare. Şi de trudit ce era, sudoarea îi curgea şiroaie pe faţa morocănoasă şi întunecată. Croitoraşul era însă plin de voioşie şi ţopăia încolo şi-ncoace, fără astîmpăr. Şi-n timp ce cînta din frunză sau îi zicea din gură, se gîndea în sinea lui:

„Cred că şi soarele de pe cer s-ar bucura, de i-ar fi dat să mă vadă cît îs de vesel !. .. Da' uite că nu-i chip să pătrundă prin desişul ăsta !..

Se scurseră aşa două zile, dar la a treia, croitoraşul luă seama că pădurea n-are de gînd să se termine şi, cum îşi mincase toată pîinea, inima parcă tot i se mai strînse oleacă. Da' nu-şi pierdu cîtuşi de puţin curajul, ci se bizui pe norocul lui. Cînd veni seara, se culcă flămînd sub un copac, iar în dimineaţa următoare o porni la drum tot cu maţele goale. Şi la fel se petrecură lucrurile şi-n cea de-a patra zi. Şi cînd ciubotarul se aşeza pe cîte-un ciot de copac să-şi îmbuce mîncarea, croitoraşul, sărmanul, n-avea altceva de făcut decît să se uite cu jind la el şi să înghită în sec !... Şi de ori- cîte ori se ruga să-i dea şi lui măcar o cojiţă de pîine, hainul de ciubotar îi rîdea în nas, batjocoritor, şi-l lua în răspăr:

— Las' că n-oi păţi nimic !... Că doar ai zburdat tot timpul. La urma urmei, poţi să încerci o dată cum e şi cînd nu eşti vesel !. Vorba proverbului: „Păsările care cîntă în revărsatul zorilor, seara le prinde uliul !"

Pe scurt, ciubotarul n-avea nici pic de milă de croitoraşul care flămînzea de atîtea zile. în cea de-a cincea dimineaţă, bietul croitor nu se mai putu scula, că-l doborîse slăbiciunea. Şi de lihnit ce era, abia mai deschidea gura. Obrajii i se făcuseră pămîntii, iar ochii îi erau roşii şi fără strop de viaţă în ei. Dacă văzu că aşa stau lucrurile, ciubotarul îi zise:

— O să-ţi dau pentru azi o bucată de pîine, da' să nici nu te gîndeşti c-o primeşti de pomană. Pentru ea o să-ţi scot ochiul drept !

Nenorocitul croitor n-avea încotro şi trebui să primească tîr- gul. Că de s-ar fi împotrivit, n-ar mai fi apucat să vadă lumina zilei. Mai plînse el o dată cu amîndoi

ochii şi, într-un sfîrşit, ciubotarul îi străpunse ochiul drept c-un virf de cuţit. Pasămite, hainul ăsta avea o inimă de piatră şi nu ştia ce-i îndurarea omenească ! Şi-n timp ce ciubotarul îl schilodea, croitoraşul îi veniră în minte vorbele maică-si, cînd îl prindea că se înfruptă pe furiş din cămară: „Mănîncă tu cît pofteşti acu', da' nu te teme, c-o să suferi peste măsură !..."

După ce-şi mincă piinea atît de scump plătită, croitoraşul îşi reveni şi pe dată îşi uită de năpasta care-i căzuse pe cap. Şi-şi făcu inimă, zicîndu-şi că şi c-un singur ochi o să poată vedea destul de bine toate cele cîte se petrec pe lume, numai sănătos să fie !. . Dar în cea de-a şasea zi aşa de tare îl chinui foamea, că aproape îl leşină la inimă şi se simţi sleit. Şi cind veni seara, căzu din picioare lîngă un copac. în dimineaţa a şaptea nu se mai putu scula, că era vlăguit de tot, şi moartea îl pîndea la tot pasul.

Dacă văzu ciubotarul că croitoraşul e la un pas de moarte, îi zise c-un glas prefăcut:

— Uite că mă milostivesc iar de tine, şi-ţi mai dau o bucată de pîine ! Da' să nu crezi c-o primeşti degeaba ! Pentru bunătatea ce ţi-o fac, o să-ţi străpung şi celălalt ochi.

Abia atunci îşi dădu seama croitoraşul că trăise pînă atunci ca un uşuratic, fără să gîndească la ziua de mîine şi, neavînd încotro, îi zise:

— Fă ceea ce trebuie să faci şi eu o să sufăr ceea ce mi-e dat să sufăr! Da' adu-ţi aminte că va veni un ceas cînd o să plăteşti cu vîrf şi îndesat felul nelegiuit cum te-ai purtat cu mine. Că doar n-am meritat de loc să mă urgiseşti într-un asemenea chip. Da' să ştii că odată şi-odată voi fi răzbunat !. în zilele bune am împărţit cu tine tot ce-am avut, fără să-ţi pretind nimic în schimb, în timp ce tu mă laşi nenorocit pe toată viaţa. Oare uiţi că meseria mea e de aşa fel că dacă dau o împunsătură, trebuie să dau alta alături ?.. Dacă oi fi lipsit de vedere, de-acu' înainte, cum o să pot coase, ca să-mi agonisesc pîinea zilnică ? !. N-o să fiu în stare şi-o să trebuiască să cerşesc .. Da' cînd oi fi orb, barem să te înduri să nu mă laşi singur, că altfel aş pieri !

Vezi însă că ciubotarul avea o inimă de piatră şi toate tîngui- rile croitoraşului nu-i muiară cît de cît inima Şi cum în sufletul lui nu mai avea pic de îndurare, luă cuţitul şi-i străpunse şi cel de-al doilea ochi. Apoi îi puse codrul de

pîine în mînă, să-şi potolească foamea, şi-i mai dădu şi un toiag. Şi cînd socoti că au făcut destul popas, îl îndemnă să meargă în urma lui.

De îndată ce apuse soarele, ieşiră din pădure şi drept în faţă, pe cîmp, se înălţa o spînzurătoare. într-acolo îl şi duse ciubotarul pe bietul croitoraş, care mergea orbecăind ca vai de el, şi după ce stătu cu el oleacă, îl părăsi fără de veste şi pleacă în drumul lui.

De trudit ce era, de durere şi de foame, nenorocitul adormi şi -dormi somn fără vise toată noaptea. Cînd se lumină de ziuă, se trezi, dar nu-şi putu da seama în ce loc se află. De spînzurătoare atîrnau doi păcătoşi şi pe capul fiecăruia sătea cîte o cioară. Şi numai ce prinse unul să zică:

— Te-ai trezit, frăţioare ?

— Da, sînt treaz demult ! răspunse cel de-al doilea.

— Atunci o să-ţi spun ceva — începu primul. Află că roua de-a picurat peste noi azi-noapte, de pe spînzurătoare, are darul să redea vederea aluia de s-ar spăla cu ea pe ochii veştezi. De-ar şti asta orbii, cîţi nu şi-ar recăpăta văzul ! Şi chiar dintre aia care nu cred că-i cu putinţă un asemenea lucru

Dacă auzi asta, croitoraşul îşi scoase năframa de la sîn şi pe dată o umezi în iarba podidită de rouă. Şi-apoi îşi spălă cu ea ochii lipsiţi dc lumină. Şi ce să v>_J, pe loc se împlini ceea ce spusese spîn- zuratul ! Şi-n orbite îi luceau doi ochi teferi şi sprinţari.

Nu trecu mult şi începu a se arăta soarele, răsărind de sub culmea munţilor. Şi de parcă l-ar fi văzut pentru prima oară, croitorul sc tot uita la craiul cerului, şi nu-i venea să-şi ia ochii de la el. Apoi, privind drept în faţa lui, văzu o cîmpie largă, pe care se răsfira cetatea de scaun a împăratului, cu porţile ei de piatră şi cu cele o sută de turnuri cu cîte o cruce aurită în vîrf, care străIucea de-ţi luau ochii.

Acu' îi era aşa de ageră vederea, că putea să desluşească fie- carc frunzuliţă care foşnea în copac şi fiecare pasăre din înaltul corului. Ba îi era în putinţă să zărească fiecare musculiţă care dăn- ţuia în văzduh

Ca să se încredinţeze că nu era totul o nălucire de-a lui, scoase din buzunar un ac de cusut şi, cînd îşi dădu

seama că poate să bage aţa în ac mai bine decît înainte, îi tresaltă inima de bucurie şi i se aprinse iarăşi setea de viaţă. Apoi cătă cu milă la bieţii păcătoşi, care atîrnau în spînzurătoare ca limba clopotelor cînd o bate vîntul, şi în sinea lui le mulţumi pentru vorbele care-i aduseseră mîntuirea. Şi luîndu-şi traista în spinare, uită de toate suferinţele îndurate şi-o porni mai departe, cîntînd şi fluierînd. Şi prima făptură pe care o întîlni în calea lui fu un mînz cu părul cum îi castana coaptă, care sărea nestingherit prin iarba înaltă a cîmpului. Dacă văzu croitoraşul că e fără stăpîn, îndată mi ţi-l prinse de coamă şi vru să-l încalece. Că trudit cum era, tare bine i-ar fi prins să ajungă în cetate călare ! Da' vezi că mînzul se rugă de el să-l lase slobod:

— Măi omule, sînt încă prea tînăr şi de m-ar încăleca chiar un croitoraş uşurel ca tine, tot mi-ar vătăma spinarea şi mi-ar frînge-o în două !.. . Lasă-mă în voie pînă ce m-oi împlini şi oi fi mai voinic.
Şi să rămii încredinţat c-o să vină o vreme cînd şi eu te-oi răsplăti pentru binele ce mi l-ai făcut.

— Hai, ia-ţi tălpăşiţa ! îl îndemnă cu voioşie croitoraşul. Că după cîte îmi dau seama, eşti la fel de fluşturatic cum am fost şi eu pe vremuri !..

Şi-l atinse uşurel cu cureaua peste spate. Şi, de bucurie, mînzul zvîrli cu picioarele dindărăt şi, sărind peste nişte tufişuri şi văioage, o luă la goană peste cîmp, pînă nu se mai văzu.

Croitoraşul era însă lihnit de foame, că nu mîncase nimic cu o zi înainte. Şi-şi spuse el în sine: „Soarele îmi umple, într-adevăr, ochii cu lumina lui, da' un codru de pîine, ca să-mi umple gura, încă nu am !. Orice-oi întîlni în cale, chiar de o fi numai pe jumătate bun de mîncat, l-oi înghiţi, să-mi potolesc foamea !.

În ăst timp, peste cîmp păşea tacticos şi cu gravitate o barză.

— Ian stai, cumătră, ian stai ! strigă croitoraşul, şi-o apucă de picior. Nu ştiu de eşti bună la gust, ori de ai carnea seacă, da' vezi că foamea nu-mi dă răgaz să aleg prea mult Trebuie să-ţi tai capul şi să te frig

— Nu cumva să faci asta ! grăi barza înspăimîntată. Oare ai uitat că semenii tăi mă cruţă şi nu-mi căşunează nici un rău ? !. Că doar aduc mari foloase oamenilor !. De-mi dăruieşti viaţa, te-oi răsplăti şi eu odată.

— Dacă-i aşa precum zici, atunci du-te sănătoasă, cumătră Picioare-lungi ! spuse croitoraşul.

Barza îşi săltă aripile, lăsînd să-i atîrne în jos picioroangele roşii, şi zbură fără grabă spre o păpurişte.

„Ce să mă fac ? ! Oare ce să mă fac ? !. îşi spuse croitoraşul în sinea lui. De ieri pînă azi, foamea mi-a crescut şi mai mult, da' în schimb, stomacul mi-e tot mai gol!.. Orice mi-o ieşi acum în cale, nu-mi mai scapă !.

Nu-şi termină el vorbele, că şi văzu înotînd cîteva răţuşte pe luciul unei bălţi.

— Nici dacă v-aş fi chemat, n-aţi fi venit chiar aşa la ţanc ! spuse cu bucurie croitoraşul.

Şi, punînd mîna pe una din ele, vru să-i sucească gîtul. Dar chiar în aceeaşi clipă, o raţă bătrînă, care stătea pitită printre trestii, începu a măcăi pînă nu mai putu şi, înotînd înspre mal, cu ciocul căscat de spaimă, îl rugă fierbinte să se-ndure de bieţii ei copilaşi şi să le lase viaţa.

— De ce nu te gîndeşti şi la biata mamă, care rămîne singură ? spuse raţa. Oare maică-ta n-ar fi tot aşa după tine, dac-ar vedea că cineva ar voi să te ia şi să-ţi facă de petrecanie ? De ce nu te gindeşti la asta ? !.

— Fii liniştită, cumătro ! făcu croitoraşul cel blajin la inimă. Cheamă-ţi copiii şi du-te cu bine !

Şi-n acelaşi timp îi dădu drumul răţuştei, care începu să înoate voioasă pe luciul apei.

Nu apucă s-o pornească la drum, că şi văzu în spatele lui un copac bătrîn, pe jumătate găunos, în care zumzuia un roi de albine sălbatice. Şi zburau albinele înăuntru şi ieşeau afară, după cum e rostul acestor gîngănii folositoare.

■— Aici o să găsesc pe dată răsplata pentru fapta bună de adineauri ! se bucură croitoraşul. O să mă înfrupt din miere şi-o să mă simt mai înviorat.

Dar matca ieşi afară din buduroi şi prinse a-l amenința:

— De îndrăzneşti să te atingi de poporenii mei sau de-mi distrugi cuibul, să ştii că nici ţie n-o să-ţi meargă bine ! Că acele noastre ţi-or pătrunde în piele ca zece mii de ţepuşe încinse în foc Iar de ne laşi în pace şi te duci în drumul tău, atunci te-om ajuta şi noi la nevoie.

Se gîndi croitoraşul ce se gîndi şi-şi dădu seama că nici de data asta n-o brodise bine, aşa că lăsă albinele să-şi vadă mai departe de rostul lor.

— Aoleu, trei străchini goale şi-n a patra nimic Asta-i un prînz cam prost ! zise el, făcînd haz de necaz.

Şi abia tîrîndu-se de lihnit ce era, cu chiu cu vai ajunse în cetatea de scaun. Şi cum bătuse tocmai de amiază, poposi la un han şi ceru imediat demîncare, că bucatele erau gata. După ce se sătură, îi veni iar inima la loc, şi-şi spuse: „Acu* socotesc c-a venit timpul să mă apuc de lucru !" Şi porni prin cetate să-şi găsească un stăpîn. îl^găsi el în curînd, şi slujba i se păru cum nu se poate de bună. Da' nu-i vorbă, că şi croitoraşul îşi cunoştea bine meseria! Mult nu trecu şi i se duse faima de felul cum lucra. Fiecare se înghesuia să-i coasă numai el veşmintele, de parcă l-ar fi făcut de pomană . Şi renu- mele îi creştea, că i se dusese vestea în întreaga ţară. Da' vezi că croitoraşul nu şi-o luase-n cap ca alţii. Pe zi ce trecea îi mergea mai bine şi iscusinţa lui devenea tot mai mare. în cele din urmă, împăratul îl numi croitorul curţii. Dar cum se întîmplă pe lumea asta, în aceeaşi zi fu numit cizmar al curţii fostul lui tovarăş de drum. Şi cînd ciubotarul îl văzu pe croitoraş, să-i vină rău, nu altceva, că doar nu se simţea deloc cu cugetul împăcat. Se miră el că croitorul avea iar ochii teferi, şi începu a gîndi în sinea lui:

„Trebuie să-i sap groapa numaidecît, că altfel apucă să se răzbune el pe mine !"

Dar bine zice proverbul: „Cine sapă groapa altuia, cade singur în ea !. . Spre seară, după ce lăsase lucrul şi începuse să se întunece, ciubotarul se furişă în iatacul împărătului şi începu a-i spune în taină:

— Măria ta, croitorul s-a umflat într-atît în pene, c-a îndrăznit să se laude faţă de toată lumea c-ar fi în stare să aducă coroana de aur care zace, cine ştie unde, pierdută din vremuri străvechi

— Păi asta mi-ar fi pe plac şi mie, de-ar găsi-o ! grăi împăratul, bucuros.

Şi chiar în dimineaţa următoare îl chemă la curte pe croitoraş şi-i porunci să aducă coroana, după cum se lăudase, ori de nu, să plece pentru totdeauna din cetate.

„Ehei — îşi zise în sine croitoraşul — pişicherul dă oricînd mai mult decît are-n pungă, că n-are ce pierde !. Dacă împăratul ăsta. sanchiu îmi cere să-i fac ceea ce n-a

reuşit să facă nici un om pînă acu', nu-i lucru curat la mijloc şi n-are rost să mai aştept pînă miine Chiar de azi trebuie să mă cărăbănesc din cetatea asta, că nu mă aşteaptă nimic bun aici !.

îşi strînse deci legăturica şi-o porni la drum. Dar cind fu să iasă pe poarta cetăţii, îl apucă părerea de rău că trebuie să-şi lase norocul şi să întoarcă spatele unui loc unde-i mersese atît de bine. Dar n-avea ce alta face, şi către amurg se nimeri să ajungă la balta unde făcuse cunoştinţă cu mama răţuştelor. Şi numai ce dădu cu ochii de ea. Şedea pe mal şi se curăţa cu ciocul de mîl, că-şi învăţase pînă atunci puişorii cum să se dea de-a scufundişul. Raţa îl recunosc deîndată şi prinse a-l întreba de ce tot umblă cu capul în jos, de parcă-i ninge şi-i plouă.

— Ehei, o să te minunezi, cînd o să auzi ce mi s-a întîmplat ! răspunse croitoraşul, şi-i povesti de-a fir-a-păr toată tărăşenia. *

— Dacă numai asta-i tot ce te-apasă — zise cu blîndeţe raţa — nu te-ngrijora, c-o scoatem noi la capăt ! Coroana de-o cauţi zace pe fundul lacului şi cît ai clipi o să ţi-o scot. afară Da' între timp, aşterne-ţi năframa pe mal !

Raţa se dădu de-a scufundişul, împreună cu cei doisprezece pui ai săi şi, după cîteva clipe, fu din nou la suprafaţă. Şi ce crezi, coroana de aur i se odihnea pe aripi, iar cei doisprezece boboci înotau de zor împrejurul ei şi, cu ciocurile, tot împingeau coroana, ca să-i fie raţei povara mai uşoară. Şi-n scurt timp ajunseră la ţărm şi-o aşezară pe năframă.

Acu', dragilor, ştiu că nici nu vă vine a crede cit de minunată era coroana aceea şi cum strălucea în lumina soarelui, de-ţi părea bătută în mii şi mii de pietre preţioase !. . Da' ce să vă fac, că n-am cum să vi-o arăt

Croitoraşul înnodă năframa în cele patru colţuri şi-i duse împăratului coroana. Măria sa se bucură tare mult şi, drept mulţumită, îi atîrnă de gît croitoraşului un lănţug de aur.

Dacă văzu hainul de ciubotar că nu i-a reuşit ce pusese la cale, socoti că trebuie să scornească altceva. Şi nu-i fu greu, că veşnic clocea în minte tot soiul de gînduri necurate. Şi ducîndu-se el în faţa împăratului, ii spuse la sfat de taină:

— Măria ta, croitorul ăsta iarăşi s-a îngîmfat ca un curcan, şi s-a lăudat c-ar fi în stare să redea în ceară

palatul împărătesc, cu tot ce e înăuntru şi pe dinafară, însufleţit ori neînsufleţit.

Dacă auzi asta, împăratul îl chemă la sine pe croitoraş şi-i porunci să facă din ceară palatul împărătesc, cu tot ce era pe dinăuntru şi pe dinafară, mişcător ori nemişcător. Iar de s-a grozăvit degeaba şi n-o fi în stare să-l întruchipeze la fel, ori de va lipsi un singur cui din perete, atunci toată viaţa sa va sta la popreală în fundul pămîntului.

Plecă croitoraşul de la curte şi începu a se gîndi în sinea lui: „După cîte-mi dau seama, lucrurile se-ncurcă din ce în ce mai rău !. Pe legea mea, nici un om n-ar putea să îndure ca să fie mereu la cheremul unuia de scorneşte asemenea trăsnăi !. "

Şi luindu-şi traista la spinare, o porni la drum.

Merse el ce merse, şi cind ajunse la copacul cel scorburos, se aşează să-şi mai adune gîndurile. Şi de mîhnit ce era, lăsă capul să-i atîrne în jos, de parcă l-ar fi apăsat o mare greutate. Albinele veniră în zbor, împreună cu matca, şi aceasta prinse a-l întreba dc nu i s-a înţepenit, cumva, gîtul.

— Nu-i gîtul de vină — spuse croitoraşul, cu durere-n glas — ci gîndurile care mă apasă şi nu-mi dau pace ! Şi-i povesti de-a fir-a-păr ceea ce îi cerea împăratul să facă.

Albinele începură să zumzăie şi să zbîrnîie între ele, de parcă ar fi ţinut sfat şi, la urmă, matca îi zise:

— înturnează-te acu' acasă, şi mîine, pe vremea asta, să fii iar aici ! Da' nu uita să aduci cu tine o năframă mare. Şi nu-ţi mai face gînduri negre, că totul o să se sfîrşească în bine şi spre a ta mulţumire.

Se miră croitorul de ce-i spusese matca, dar de ascultat o ascultă, şi se întoarse acasă. în ăst timp insă, albinele îşi luară cu toatele zborul spre palat şi intrară înăuntru prin ferestrele deschise. Se băgară ele prin toate ungherele şi cercetară totul, cu de-amănuntul, ca nimica să nu le rămînă ascuns. Apoi zburară degrabă la buduroi şi începură a modela din ceară palatul. Şi cu aşa o repeziciune lucrau, de-ţi părea că se înalţă văzînd cu ochii . Şi pînă către seară îl terminară. Şi cînd veni croitoraşul, în dimineaţa următoare, mîn- dreţea aceea de palat era gata şi nu lipsea nici măcar un cui din perete sau o ţiglă de pe acoperiş. Şi pe deasupra mai era tare gingaş lucrat şi avea

o culoare albă ca zăpada ! Şi-avea o mireasmă că te-mbăta ... Dar nici nu-i de mirare, de vreme ce era cu totul şi cu totul din miere dulce.

Croitoraşul îl puse într-o năframă mai mare şi, cu mare băgare de seamă, îl duse împăratului, care nu mai contenea să se mire de felul cum fusese lucrat. Şi porunci el slujitorilor să-l aşeze în sala de ospeţe a palatului, ca pe-o podoabă de preţ. Şi drept mulţumită, îi dărui croitorului o coşcogea casă de piatră, cum nu aveau mulţi dregători dintre cei mai mari.

Da' vezi că ciubotarul nici acu' nu se lăsă şi pentru a treia oară se înfăţişă împăratului şi-i zise:

— Măria ta, croitorului ăsta nesăbuit i-a ajuns la ureche că-n curtea palatului nu este apă şi a îndrăznit a se lăuda c-o s-o facă el să ţîşnească drept în mijlocul curţii. Şi că va fi ţîşnitura de apă înaltă cît un stat de om şi că va fi limpede cum îi cleştarul.

împăratul se bucură tare mult la auzul acestei veşti şi, che- mîndu-l pe croitoraş la sine, îi spuse:

— Dacă mîine dimineaţă n-oi vedea în curtea palatului ţîşnitura aia de apă, aşa cum te-ai lăudat, să ştii că atîta ţi-a fost!. Că o să-i dau poruncă gîdelui să te scurteze de cap, ca pe un înşelător, chiar în curtea asta..

Bietul croitoraş nu stătu mult pe gînduri şi-o luă la goană afară din cetate. Şi cum de data asta îi era în joc chiar viaţa, lacrimi îi curgeau gîrlă pe obraz. Şi cum mergea el aşa, cu jale mare în suflet, numai ce-i ieşi înainte mînzul căruia îi dăruise libertatea. Şi ţopăia el şi zburda, fără nici o grijă. Da' numai mînz nu mai era acum. ci un cal murg de toată frumuseţea.

■— Ei, îmi pare c-a venit timpul să te răsplătesc pentru felul omenos cum te-ai purtat faţă de mine! Că eu ştiu ce-ţi lipseşte, da' o să-ţi vin într-ajutor imediat. Ia urcă-mi-te în spinare, că acu' pot duce doi ca tine!

Dacă-i auzi spusele, croitoraşului îi veni inima la loc şi, dintr-un salt, încălecă pe cal. Şi ce crezi, bidiviul o luă la goană înspre cetate şi se opri drept în curtea palatului!. Aci, goni de trei ori de jur împrejurul curţii, cu iuţeala fulgerului, şi la al treilea înconjur se prăbuşi la pămint, fără suflare. Şi-n aceeaşi clipă se auzi o trosnitură grozavă şi-o bucată de pămint, de parc-ar fi fost o ghiulea, sări în aer, drept din mijlocul curţii, de ajunse mai sus de turnurile palatului. Şi-n urma ei ţîşni deodată o vînă de apă, înaltă

cît un om călare şi limpede cum îi cleştarul. Şi razele de soare începură să joace şi să se răsfrîngă în ea în zeci de curcubeie. Cînd văzu asta, împăratul se ridică de pe tron, fără voia lui, că aşa rămăsese de uimit, şi apoi se duse de-l îmbrăţişă pe croitoraş în văzul tuturor. Dar vezi că omul nostru n-avu parte să se bucure prea mult de fericire.

împăratul avea fete destule, şi una era mai frumoasă decît alta, dar n-avea nici un băiat şi din pricina asta rămînea adesea îngîn- durat, că se ştia în vîrstă şi fără nici un moştenitor. Şi tocmai într-un asemenea ceas de amărăciune se întîmplă să pice iarăşi la el ciubotarul cel hain şi-i suflă el la ureche împăratului:

— Măria ta, croitorul nu se lasă de lăudăroşeniile lui şi chiar mai dăunăzi a îndrăznit a spune către mai mulţi, că de-ar vrea el, i-ar fi cu putinţă să-i aducă împăratului un fiu prin văzduh.

Acu', vă închipuiţi dumneavoastră cît de mare a fost bucuria măriei sale dacă a auzit această veste! Şi nemaiîntîrziind nici măcar o clipă, îl chemă la sine pe croitoraş şi-i zise aşa:

— Dacă în nouă zile îmi aduci un băiat, îţi dau de nevastă pe fie-mea cea mai mare!

„Numai un nătîng ar putea să spună că răsplata e de ici, de colea. —gîndi în sinea lui croitoraşul — şi chiar şi merită să te dai peste cap pentru ea, da-i vorba că cireşile. atîrnă prea sus şi de mă urc după ele, se rupe craca sub mine şi cad de-mi frîng gîtul!.. ."

Se duse el acasă, se aşează turceşte pe masa de lucru şi se gîndi multă vreme la ce avea de făcut, că nu era treabă uşoară deloc să aduci un plod prin văzduh. Da' pînă la urmă îşi ieşi din fire şi începu a striga:

— Aşa nu mai merge, m-am săturat pînă-n gît! O să-mi iau lumea-n cap, şi gata!. Că aici tot nu pot avea linişte!.

Şi cum gîndi, aşa şi făcu. îşi strînse într-o legăturică vreo două-trei boarfe şi, punînd-o în spinare, o tuli din cetate, ele parcă l-ar fi fugărit cineva de pe urmă. Cînd ajunse lîngă o păpurişte, numai ce-o zări pe vechea lui prietenă stînd într-un picior. Cumătră barză tot umbla de colo-colo, în sus şi-n jos, de parcă ar fi fost unul dintre înţelepţii lumii ăsteia şi, din cînd în cînd, se oprea, gînditoare, şi privea cu luare-aminte la cîte o broască.

Apoi, hap! o şi înghiţea. Dacă-l văzu pe croitoraş, barza se apropie de el şi, după ce-i dădu bineţe, îl întrebă:

— Da' ce-ai păţit c-ai traista în spinare? Nu cumva vrei să pleci din cetate?

Atunci croitoraşul îi povesti pe-ndelete ceea ce-i poruncise împăratul să-i aducă. Şi se jelui el că nu-i stă în putere să-i facă pe voie măriei sale şi că de aici o să i se tragă o marc nenorocire.

— Nu-ţi face grijă pentru un fleac ca ăsta! căută barza să-i ogoiască durerea. O să te scap chiar eu de la ananghie, că doar de multă vreme aduc în cetate noii-născuţi. Şi o dată mi-o sta şi mie în putinţă să viu şi c-un fecioraş de împărat! O să-l iau dintr-o fîntînă vrăjită. .. înturnează-te acasă şi stai liniştit! Iar de azi în nouă zile du-te la curte, că oi veni şi eu acolo.

Croitoraşul se întoarse acasă, după cum îl sfătuise barza, şi cind se împliniră cele nouă zile se înfiinţă la palat. Şi după puţin, sosi în zbor şi barza. Ciocăni ea în geam şi croitoraşul se şi duse dc îi deschise, ca să poată intra. Şi ce crezi, cumătră Picioare-lungi intră cu băgare de seamă înăuntru şi începu a păşi cu gravitate pe pardoseala de marmură lucie.. Iar în cioc, ce credeţi că ţinea?!. .. O mindreţe de copil, frumos, că la soare te puteai uita, iar la el ba, care întindea mînuţele către împărătească!.. Barza înaintă pînă la măria sa şi-i puse plodul în poală. Dacă-l văzu împărăteasa cît e dc frumos şi de ochios, nu mai putu de bucurie şi prinse a-l săruta şi a-l dezmierda.

Mai înainte de a-şi lua zborul, **barza,** dădu jos traista din spinare şi i-o întinse împărătesei. Înăuntru erau tot felul de punguţe; cu bomboane colorate, care fură împărţite micilor domniţe. Cea mai mare nu căpătă însă cofeturi; ea îl căpătă de soţ pe croitoraşul cel hazliu şi sprinţar.

Şi gîndi croitoraşul în sine: „Maică-mea avea dreptate cînd spunea că cine are încredere în steaua lui şi mai are şi-un

pic de noroc, aceluia nu-i lipseşte nimic. Că acu' mă simt dc parcă toată lumea ar fi a mea!

.Ciubotarul trebui să facă boitorii cu care croitoraşul jucă la nuntă, şi apoi primi poruncă să-şi ia tălpăşiţa pentru totdeauna din cetate. Merse el ce merse şi numai ce ajunse la spînzurătoarea de-o întîlnise şi croitoraşul. Şi cum era toropit de căldura zilei şi avea şi inima înveninată din pricina mîniei şi-a furiei, se trînti la pămînt, să'se mai liniştească oleacă. Dar cînd închise ochii şi vru să adoarmă, cele două ciori odată zburară de pe creştetele spînzuraţilor şi, scoţînd nişte ţipete că te băgau în răcori, nu alta, se repeziră la el şi-i scoaseră ochii. Ciubotarul îşi pierdu minţile şi-o luă la fugă prin pădure, ca un bezmetic. Şi se vede treaba că s-o fi prăpădit prin vreun afund de codru, că nimeni n-a mai dat de atunci cu ochii de el. Şi nici să fi auzit cineva de el n-am aflat vreodată.

HANS, ARICIUL MEU

A iost odată un ţăran şi ţăranul ăsta avea o groază de bani şi de pămînt, clar oricît era el de bogat, vezi că ceva tot ii lipsea c.i să fie fericit. Şi acel cova era un copil care să-i lumineze casa şi să-i aducă bucuria. De multe ori cînd pleca la tîrg cu alţi megieşi, omul trebuia să îndure batjocura ălorlalţi care-l tot întrebau în fel şi chip din ce pricină n-are copii. Azi aşa, mîine aşa, pînă ee-l cuprinse o dată minia şi, venind acasă, îi spuse nevesti-si:

— Ian ascultă, femeie, vreau să am un copil, chiar de-ar fi să fie el şi-un arici!.

Şi căpătă femeia un copil, dar lare ciudat mai era şi copilul ăsta, că-n partea de sus ai fi zis că e un arici, iar în partea de jos, un băieţel!. Cînd văzu femeia ce copil adusese pe lume, se sperie grozav, şi-i spuse lui bărbată-su:

— Vezi, asta-i din pricina ta, că m-ai blestemat şi pe mine şi pe copil!.

Şi omul răspunse:

— La ce bun să ne mai găsim vină unul altuia. Acu' că l-ai adus pe lume, se cuvine să fie botezat, da' cum să facem, că nu-i putem lua un naş.

Şi femeia răspunse:

— Dacă nu-i putem da un nume, ca la oameni, să-i zicem atunci „Hans, ariciul meu!"

După ce-l botezară, popa le spuse părinţilor:

— Din pricina ţepilor, n-o să-l puteţi pune într-un pat obişnuit, aşa că o să trebuiască să-i găsiţi un alt soi de culcuş.

Se gîndiră ei ce se gîndiră şi, pînă la urmă, grămădiră oleacă de fîn în dosul vetrei şi-l aşezară acolo. Dar de supt nu era chip să sugă la mumă-sa că ar fi înţepat-o cu ţepii. Şi aşa stătu el acolo, în dosul vetrei, opt ani încheiaţi. Şi-n ăst timp, taică-su se săturase să-l mai vadă în casă şi se gîndea că de-ar muri mai repede, ar fi mult mai bine. Da' vezi ca Hans, ariciul meu, nu plecă de pe lume, ci îşi ducea viaţa pe grămăjoara de fîn!

.Şi se întîmplă odată ca în oraşul megieş să se facă un tîrg. Şi cum ţăranul tocmai se pregătea să meargă şi el acolo, prinse a o întreba pe nevastă-sa ce să-i aducă de la tîrg.

— Oleacă de carne şi cîţiva colăcei, că încă de ieri aveam nevoie — spuse femeia.

Apoi omul o întrebă pe slujnică şi aceasta-i spuse că tînjea după nişte pantofi şi ciorapi brodaţi. Şi într-un sfîrşit, omul se adresă şi feciorului său:

— Hans, ariciul meu, da' tu ce-ai vrea să-ţi aduc?

— Taică dragă — se rugă el — fii bun şi adu-mi un" cimpoi!

Se întoarse omul de la tîrg şi aduse fiecăruia ceea ce ceruse.
Nevesti-si îi dădu carnea şi colăceii, slujnicei — pantofii şi ciorapii brodaţi, şi apoi se duse în dosul vetrei de puse cimpoiul în braţele lui Hans. Cînd dădu Hans cu ochii de cimpoi, începu să sară şi să se veselească, şi numai ce-i zise lui taică-su:

— Du-te la potcovar să-mi potcovească cocoşul, că vreau ?ă plec călare pe el în lumea largă, şi n-o să mă mai întorc niciodată acasă!.

Dacă-i auzi spusele, omul nu-şi mai încăpu în piele de bucurie că scapă de el şi alergă într-un suflet la potcovar şi-l puse să potcovească cocoşul lui fecioru-şu. Şi cînd fu gata potfcovit, Hans, ariciul meu, se sui călare pe el şi-o porni luînd cu el o ciurdă de măgari şi de porci, că avea de gind să-şi facă sălaşul în pădure.

Ajunse el într-un afund de codru şi-şi alese un loc mai ferit, unde făcu popas. Şi-l puse pe cocoş să zboare cu el tocmai în vîrful unui copac înalt, unde-şi întocmi culcuşul printre frunze. Şi rămase (1 acolo mulţi ani, păzind porcii şi măgarii. Şi-n ăst timp, turma se înmulţi grozav, da' vezi că taică-su nu mai ştia nimic despre el. Dar nu-i vorbă că nici nu-l durea sufletul după cel plecat în lume. Şi-n timp ce stătea Hans cocoţat în pom, obişnuia să-i zică din cimpoi tot felul de cîntece care de care mai frumoase, că se opreau păsările din zbor şi jivinile pădurii îşi încetineau pasul, ca să-i asculte, viersul fermecat. Şi se întîmplă ca odată să treacă pe-acolo un împărat care se rătăcise cu alaiul său de vînătoare şi nu mai ştia încotro s-o apuce. Şi auzind el sunetul de cimpoi în afundul acela de codru, tare se mai miră şi trimise un slujitor să cerceteze

dincotro vine melodia cea tînguitoare. Slujitorul cercetă în dreapta, c ercetă în stînga, dar nu-i fu chip să zărească decît o vietate micuţă, rare stătea cocoţată într-un copac. Şi arăta făptura asta ca un cocoş pe care se afla aburcat un arici care c.înta dintr-un cimpoi.
Dacă auzi ce fel de arătare e în copac, împăratul îşi trimise din nou slujitorul să-l întrebe de ce şade acolo şi de nu ştie

cumva pe

unde e drumul spre împărăţia dinspre Soare Apune. Atunci Hans coborî din copac şi-i spuse împăratului că el ar fi gata

să-i arate drumul spre casă, de se leagă prin viu grai şi prin scris ca să-i dea ceea ce i-o ieşi mai întîi în cale cînd o păşi pragul palatului domnesc. Stătu împăratul să chibzuiască şi pînă la urmă îşi zise în sine: „Uşor mi-e să mă leg faţă de Hans, ariciul, că doar el nu înţelege slovele şi pot să-nşir acolo ce oi vrea..." Şi muie el pana în cerneală şi mîzgăli ceva, în fugă. Hans, ariciul, îl călăuzi pe împărat pînă aproape de casă şi măria sa simţi o mare fericire în cugetul său cînd îşi revăzu locurile care-i erau atît de dragi.

Şi ce crezi, cînd fu să păşească în curtea palatului, fata lui, care-l zărise încă de departe, fu atît de bucuroasă, că nu mai avu răbdare şi-i ieşi înainte, sărindu-i de gît şi copleşindu-l de sărutări!...

Şi chiar în aceeaşi clipă împăratul avu o strîngere de inimă şi se gîndi la legămîntul pe care-l făcuse cu Hans, ariciul. Iar mai către seară prinse a-i povesti fetei lui toată tărăşenia şi cum că trebuise să-i tăgăduiască unei făpturi ciudate că-i va da ceea ce i-o ieşi mai întîi în cale cînd o păşi pragul palatului domnesc. Şi-i mai spuse el că vietatea asta şedea călare pe-un cocoş, de parcă ar fi stat în şa, pe un cal, şi că avea darul să cînte frumos. Da', la drept vorbind, nu făcuse nici un legămînt cu el, că în acea hîrtie sta scris că n-o să-i dea ce i-o ieşi în cale mai, întîi! Şi putuse să-i joace renghiul ăsta, fiindcă Hans, ariciul, nu era ştiutor de carte.

Dacă auzi domniţa că taică-său aranjase lucrurile cum nu se poate mai bine, se bucură tare mult şi-n acelaşi timp îi spuse că ea nu s-ar fi dus după Hans, ariciul, nici în ruptul capului, chiar de-ar fi stat scris în legămînt să se ducă.

în ăst timp, Hans, ariciul, îşi păzea' cu grijă ciurda de măgari şi porci şi era mereu plin de voioşie. Şi stînd cocoţat în vîrful copacului, îi zicea de mama focului din cimpoi, de măulea pădurea..

Şi se întîmplă odată ca un alt împărat să se rătăcească prin afundul acela de codru, cu alaiul său de vînătoare, şi să nu mai ştie drumul spre casă, fiindcă pădurea era atît de mare că greu îi dădeai de capăt şi te descurcai prin ea. Şi-i ajunse şi lui la ureche viersul cel minunat al cimpoiului. Şi dacă auzi el cîntarea aceea duioasă, numai ce trimise un gonaci să vadă de unde vine. Gonaciul se duse într-acolo şi numai ce-l zări pe cocoş în

copac şi pe Hans, ariciul, călare pe pintenat. Slujitorul îl întrebă ce face în copac şi Hans îi spuse:
— îmi păzesc turma şi de aici, de sus, am vederea mai largă, dar pe măriile voastre ce v-a adus pînă la mine

?Atunci gonaciul îi zise că s-au rătăcit şi nu mai ştiu pe unde s-o ia spre împărăţia de la Soare Răsare şi de nu vrea el să le arate drumul. Dacă auzi cum stă treaba, Hans, ariciul, cobori din copac şi-i spuse împăratului, care era bătrîn-bătrîn, că el e gata să-i arate drumul' dacă măria sa se leagă să-i dea ceea ce i-o răsări mai întîi în cale în dreptul palatului, cînd s-o întoarce acasă. împăratul se învoi bucuros, ba chiar îi dădu şi un zapis în care stătea scris c-o să-şi ţină făgăduiala întocmai. Şi călărind în fruntea alaiului, pc cocoşul lui pintenat, Hans, ariciul, le arătă drumul şi-n scurtă vreme împăratul şi ai săi ajunseră acasă. Şi împăratul era fericit, cum nu cred să mai fi fost pe lume mulţi muritori.

Cînd fu să ajungă la curte, dregătorii şi ceilalţi ilujitori îl primiră cu mare bucurie. Acu', se cade să vă mai zic că împăratul avea o singură fată, cadră de frumoasă, şi fata auzind forfotă pe cînd alaiul era încă în uliţă, dăduse fuga pe poarta palatului să-l întîm- pine pe taică-su. Şi, văzîndu-l, începu să-l sărute şi să-l drăgă- lească, nemaivisnindu-şi în fire de bucurie. Şi-l întrebă fata de ce-a zăbovit atîta prin lume. Atunci prinse a-i povesti împăratul că s-a întîmplat să se rătăcească şi că mai, mai era să nu mai găsească drumul spre împărăţie, de nu i-ar fi călăuzit pînă aici o făptură pc. care au întîlnit-o într-un afund de codru. Şi era făptura asta ciudată, jumătate arici şi jumătate om şi şedea călare pe-un cocoş pintenat, tocmai în vîrful unui copac şi cînta nemaiauzit de frumos din cimpoi. Şi-i mai arătă împăratul că făcuse cu Hans, ariciul, legămîntul să-i dea ce-o întîlni în cale cînd o fi să ajungă în dreptul palatului împărătesc. Şi-i mai spuse el că-l durea în suflet că tocmai fie-sa se întîmplase să fie acea fiinţă ce îi era acum juruită lui Hans, ariciul. Dar fata se grăbi să-i spună că de dragul lui taică-su se va duce cu plăcere după Hans, ariciul, oricînd va veni s-o ia.

în ăst timp, Hans, ariciul, îşi păzea cu sîrguinţă porcii şi măgarii care se înmulţiseră atît, că toată pădurea era plină de ei. Şi dacă văzu cîtă bogăţie adunase, Hans, ariciul, socoti că a venit vremea să se întoarcă acasă. Trimise el vorbă lui taică-su să pregătească toate grajdurile cîte erau în sat şi mai adause că venea c-o ciurdă aşa de mare, că oricine care ar fi voit era volnic să taie din porci fără socoteală. Şi-n loc să se bucure, taică-su

se întrista cînd auzi" veste de la fiu-său, pe care-l crezuse de multă vreme pierdut prin lume.

Dar Hans, ariciul, nu cunoştea gîndurile lui taică-su şi, încăle- cînd pe cocoş, începu a-şi mîna turma din urmă. Şi după ce veni cu ea în sat, puse oamenii să-i taie porcii. Hei, şi-au tăiat şi-au înjunghiat oamenii, că se auzeau guiţurile porcilor cale de două orc depărtare!. . Şi cind toată ciurda de porci fu tăiată, Hans, ariciul, grăi către taică-su:

— Tăicuţule, ia mai pune o dată să mi se potcovească cocoşul că pe urmă o să plec şi n-o să mai calc pe-acasă niciodată!.. .

Dacă auzi asta, omul fu nespus de bucuros că n-o să-l mai vadă la faţă şi puse îndată să-i potcovească cocoşul. Hans, ariciul, îşi puse o trăistuţă pe umeri şi plecă călare spre împărăţia de la Soare Apune. Da' vezi că acolo împăratul dăduse poruncă slujitorilor că de-ar vedea pe cineva venind călare pe-un cocoş, şi avînd un cimpoi în mînă, să nu mai pregete nici o clipă şi să înceapă a trage cu toţii în el cu sîneaţa, ori să-l taie cu spăngile sau să-l lovească cu ciomegele, ca nu care cumva să ajungă la curte.

Şi slujitorii chiar aşa şi făcură. Cînd zăriră pe Hans, ariciul, venind călare, se repeziră cu spăngile la el, dar el fu mai ager decît dînşii şi, dînd pinteni cocoşului, acesta zbură peste poartă, drept la prichiciul ferestrei de la iatacul împăratului. Şi, descălecînd, se duse în faţa măriei sale şi-i ceru cu semeţie să-i dea ceea ce stătea scris în legămîntul cc-l făcuseră. Şi-i mai spuse c-un glas tare şi răspicat că de nu vrea să-i dea ce i-a făgăduit, o să-i facă de petrecanie şi lui, şi domniţei.

Dacă văzu împăratul că nu-i de glumă, o luă cu vorbe bune pe fie-sa, şi-o îndemnă să se supună şi să plece cu Hans, ariciul, că altfel ar fi fost amîndoi în primejdie să-şi piardă viaţa. Şi mai de voie, mai de nevoie, se înveşmîntă domniţa în straie albe de nuntă. Şi taică-su îi dădu ca zestre o caleaşcă cu şase cai, slujitori de trebuinţă, bani cit nici nu putea duce, şi tot felul de giuvaeruri minunate.

Şi veni şi vremea să plece. Se aşeză ea în caleaşcă, iar alături luă loc Hans, ariciul, avînd cocoşul şi cimpoiul lîngă el. Apoi cei doi însurăţei îşi luară rămas bun. Şi-n timp ce caleaşca se urni din loc, împăratul gîndi în sinea

lui că n-o să-şi mai vadă fata niciodată. Vezi însă că se întîmplă cu totul altfel decît socotise el!.. După ce făcură o bucată de drum şi se găseau de-acum afară din cetate, Hans, ariciul, o dezbrăcă pe domniţă de veşmintele cele strălucitoare şi, împungînd-o cu ţepii pînă ce-o umplu toată de sînge, îi spuse:

— Asta-i răsplata pentru făţărnicia voastră!.. Şi-ac.u', hai, pleacă, că nu vreau să te mai văd în ochi!..

În felul ăsta o goni el acasă şi fata rămase de rîsul lumii pe toată viaţa.

Hans, aricful, nu se amări însă de purtarea ălor doi şi plecă mai departe pe cocoşul lui pintenat, avînd cimpoiul la subsuoară. Şi se îndreptă el spre împărăţia de la Soare Răsâre, că şi pe craiul ăstei împărăţii îl ajutase să găsească drumul spre casă. Da' vezi că împăratul cel bătrîn poruncise slujitorilor săi că de le va ieşi în cale cineva care o aduce cu Hans, ariciul, aceluia să-i dea de îndată tot onorul cuvenit, şi strigînd ura! din toţi rărunchii, să-l conducă pînă la palatul domnesc.

Cînd îl văzu domniţa, se înspăimîntă grozav — şi cum n-ar fi fost aşa, că arăta într-adevăr tare ciudat — dar trecu peste prima spaimă şi se gîndi că n-are.ce alta face, că doar îi făgăduise lui taică-su să plece cu Hans, ariciul. îi ură bun venit oaspetelui şi, peste puţin, făcură nunta. Şi se întinse o masă cu toate bunătăţurile pămîntului, şi-n fruntea ei se aşeză mireasa, iar lîngă ea luă loc mirele, Hans, ariciul. Şi mîncară, şl băură, şi se veseliră cu ăilalţi oaspeţi, pînă către miezul nopţii.

Acu', dacă pogorî noaptea şi urmau să se ducă la culcare, în sufletul miresei începu a se strecura o mare teamă din pricina ţepilor care-i avea Hans. Dar el o linişti zicîndu-i să n-aibă nici o frică, fiindcă n-o să i se întîmple nimic rău. în acelaşi timp, însă, avu grijă să-i spună împăratului să cheme patru slujitori de încredere, care să stea de veghe în faţa uşii de la iatac. Şi să aprindă ei un foc mare, şi să nu-l lase, cumva, să se stingă. Şi-i mai zise că de îndată ce-o păşi în iatac ca să se bage în aşternut, o să lepede de pe el pielea de arici şi-o s-o lase în faţa patului. Şi că în acea clipă chiar, oamenii de pază să intre repede înăuntru şi, luînd pielea, s-o arunce pe foc. Şi să vegheze pînă va arde toată şi s-o face scrum.

Cînd bătu de miezul nopţii, mirele intră în iatac şi, scoţîndu-şi pielea de arici, o puse lîngă pat. Şi deîndată veniră oamenii de-o luară şi-o aruncară în foc. Şi după ce se mistui toată şi se făcu scrum, Hans fu dezlegat de vrajă şi căpătă înfăţişare cum o au toţi oamenii, da' vezi că. era încă negru-tăciune, de parcă ar fi fost ars.

împăratul trimise după doftorul curţii şi acesta frecă trupul mirelui cu tot felul de unsori şi-i dete cu tot soiul de arome de se făcu alb ca laptele. Şi oricine ar fi venit acum, ar fi văzut lîngă mireasă un tînăr frumos cum puţini se găsesc sub soare. Cînd băgă de seamă domniţa cum se întoarseră lucrurile, tare se mai bucură în sufletul ei şi-n dimineaţa următoare amîndoi însurăţeii se sculară plini de voioşie şi mîncară şi băură în lege, de parcă nu s-ar fi sfîrşit praznicul. Şi de-abia acum începură a sărbători cu adevărat nunta, iar Hans, ariciul, primi de la împăratul cel bătrîn conducerea împărăţiei.Şi trecu aşa vreme, pînă ce, într-un sfîrşit, plecă Hans cu rtevastă-sa în satul unde locuia taică-su. Dar cînd îi spuse că e fiul lui, omul îi răspunse că el n-are fecior. E drept că avusese unul care se născuse cu ţepi pe el, ca un arici, dar acela plecase de multă vreme în lume şi cine ştie unde i s-o fi pierdut urma. . . Atunci împăratul cel tînăr îi arătă aluniţa de-a avea la gît şi omul îşi recunoscu pe dată fiul. Şi nu-şi mai încăpu în piele de bucurie la auzul ăstei veşti. Şi plecară cu toţii spre împărăţia dinspre Soare Răsare.

. . .Iar eu am sfirşit povestea mea şi la Guntchen am plecat cu ca!..

.VÎNĂTORUL CEL ISCUSIT

fost odată un flăcău şi flăcăul ăsta învăţă să fie lăcătuş. Şi

A

după ce deprinse el, de bine de rău, meşteşugul ăsta, numai ce-i spuse lui taică-su că vrea să plece în lume, să-şi încerce norocul.

— Prea bine! făcu taică-su. Să ştii că-mi place ce ţi-ai pus în gînd să faci! şi-i dădu nişte bani, să aibă de drum.

Şi aşa se făcu că plecă el să vînture lumea largă. Umblă ici, umblă colo, căutînd pretutindeni de lucru. Da' vezi că după un timp nu-i mai merse cu lăcătuşeria. La

drept vorbind, nici nu se prea dădea în vînt după meşteşugul ăsta, în schimb îi veni chef să. se facă vînător.

Şi-ntr-o bună zi se-ntimplă să întîlnească pe drum un vinăior în straie verzi, care începu a-l lua la întrebări de unde vine şi încotro vrea să meargă.

— Sînt ucenic lăcătuş — răspunse flăcăul — dar tare aş avea chef să mă fac vînător şi multă bucurie mi-ai face de-ai îngădui să mă iei de ucenic.

— Cu dragă inimă, dacă ţi-e voia să mergi cu mine!.

Flăcăul plecă împreună cu vînătorul şi se tocmi la el pe citi va
ani bunicei. Dar cum era sirguincios şi harnic, nici o taină a ăstui meşteşug nu-i rămase necunoscută. Şi la siîrşitul anilor de ucenicii[1], iarăşi îl apucă dorul să colinde lumea şi să-şi încerce norocul în alta parte. Drept simbrie, vînătorul nu-i dădu decît o puşcă. Da' puşcă cum era asta, nu cred să se mai fi aflat pe lume!. Că avea darul de-a nimeri, fără greş, orice ţintă, ori de cîte ori ai fi tras cu ea!. După ce-i mulţumi vînătorului pentru puşcă, flăcăul o porni la drum şi după ce merse el o bucată de vreme, nimeri într-o pădure aşa de mare, că nu-i puteai da de capăt într-o singură zi. Cînd se înnoptă, flăcăul se sui într-un copac înalt., ca să nu cadă pradă fiarelor sălbatice, şi-şi făcu culcuşul între frunzare. Şi ce crezi, către miezul nopţii, parcă i se păru că-n depărtare licăreşte o luminiţă!. . Dădu el crengile la o parte ca să se uite mai bine, şi luminiţa îi apăru şi mai desluşit. Ba chiar băgă de seamă din ce parte venea geana aceea de lumină. Dar ca să se. poată duce după ea, ca după un semn, cînd coborî din copac scoase pălăria din cap şi-o zvîrli în direcţia luminii. Apoi se dădu jos, o luă înspre locul unde căzuse pălăria şi, punîndu-şi-o în cap, o întinse voinicește la drum. Şi cu cît mergea mai departe, cu atît creştea şi lumina. într-un sfîr- şit, cînd se apropie mai bine, văzu că venea de la un foc înalt cît casa. Şi-n jurul focului aceluia stăteau trei uriaşi, care frigeau un bou. Unul dintre uriaşi pesemne că era mai flămînd, că odată zise către ceilalţi doi:

— Măi, frăţîni ai mei, mă îndeamnă inima să gust niţeluş, să văd de nu e în curînd gata friptura noastră.

Şi cum spuse, aşa şi făcu. Rupse o halcă şi vru s-o bage în gură, dar vînătorul, care o ochise, odată trase şi i-o zbură din mînă.

— Asta-i bună!.. . făcu uriaşul. Ia te uită ce vînt puternic! Mi-a zburat bucătura dintre deşte!.. . şi-şi luă altă halcă.

• Tocmai se pregătea s-o înfulece, dar vînătorul i-o zbură din mînă şi pe asta. Atunci uriaşul îşi ieşi din fire şi, harşti! îi trase o palmă zdravănă celui ce stătea lîngă el, strigînd furios:

■— De ce mi-ai smuls bucătura din mînă, hai ?!...

— Nu ţi-am smuls-o eu, zău aşa!... răspunse cel lovit. Poate că e plin preajmă vreun ţintaş, şi-şi rîde de noi.

Uriaşul rupse o a treia halcă, dar n-o putu duce la gură nici pe asta, fiindcă vînătorul i-o zbură dintre degete, cît ai zice peşte.

Dacă văzură cum stau lucrurile, uriaşii prinseră a grăi într-un glas:

—■ Ehei, da' straşnic vînător trebuie să mai fie şi ăsta, dacă e în stare să ţintească îmbucătura de dus la gură-!.. . Aşa unul ne-ar fi şi nouă de folos... Apoi strigară de hăuli pădurea: Ian apro- pie-te, ţintaşule, şi aşază-te la focul nostru, să mănînci pe săturate, că nu-ţi facem nici un rău. Iar de te încăpăţînezi şi nu vrei, atunci se schimbă socoteala, că te-om aduce noi cu sila, şi atunci eşti pierdut 1. . .

Flăcăul se apropie de foc, că n-avea cum să se pună cu uriaşii, şi le spuse că e un vînător iscusit şi că în ce ţintă trage cu puşca, nimereşte la sigur, fără greş. Uriaşii căzară la el, mai cu uimire, mai cu pizmă, şi-l întrebară de nu vrea să meargă împreună cu ei. Şi-l mai asigurară c-o s-o ducă tare bine şi că n-o să-i lipsească nimic. Apoi prinseră a-i povesti că la marginea pădurii e o apă mare şi că pe malul celălalt se înalţă un foişor. Şi-n foişorul acela îşi duce viaţa o domniţă prea frumoasă pe care de mult tînjeau s-o răpească.

Păi trebuşoara asta-i un fleac pentru mine!. zise flăcăul. Cît ai clipi, o şi fac

!

Dar tustrei uriaşii ţîţîră din buze şi-i spuseră:

— Nu te pripi, bre omule, că mai e încă ceva [.. . E vorba de-un afurisit de căţel care de îndată ce se apropie cineva, îl şi simte, şi începe să latre, că trezeşte toată

curtea împărătească. Şi numai din pricina ăstui cîine nu ne-am încumetat pînă acu' să pătrundem în foişor. Oare te prinzi să împuşti căţeluşul?

— Mai e vorbă! făcu flăcăul. Asta-i o nimica toată pentru mine!

Apoi se urcară tuspatru într-o corabie şi trecură apa. De cum ajunseră la ţărm, căţeluşul îi şi simţi şi, venind tot într-o goană, dădu să latre la ei; dar vînătorul i-o luă înainte: puse puşca la ochi şi-l împuşcă pe loc. Dacă văzură asta, uriaşii nu-şi mai încăpură în piele de bucurie şi-n sinea lor prinseră a gîndi că de-acum au şi pus mîna pe domniţă. Dar parcă vînătorul era un prostănac!. Mai întîi vru să vadă singur, cu ochii lui, cum stau lucrurile, şi le potoli avîntul, spunîndu-le să rămînă pe loc pînă i-o chema el. Apoi se furişă în palat şi se înfiora pentru o clipă de liniştea adîncă ce domnea pretutindeni. Dar nu era de mirare, că toţi dormeau. Cum deschise prima încăpere şi văzu agăţată în perete o sabie de argint curat, pe care lucea o stea de aur. Iar mai jos, sta scris numele împăratului. Şi mai văzu alături, pe-o măsuţă, o scrisoare sigilată. Nu întîrzie s-o deschidă şi, citind-o, află că cine o avea sabia de argint, acela va doborî cu ea pe orice duşman care i-o sta în cale. Atunci luă el sabia din perete, se încinse cu ea, şi plecă mai departe.

Şi după ce mai trecu prin cîteva încăperi, odată nimeri în iatacul unde dormea domniţa. Şi era atît de frumoasă la chip, că se opri fermecat s-o privească. Şi-şi ţinea răsuflarea, ca nu cumva s-o scoale din somn, şi nu se mai sătura privind-o.. . După ce o privi el aşa, multă vreme, începu a gîndi în sinea lui: „Cum s-ar cădea să dau pe mîna ăstor uriaşi sălbatici o asemenea fecioară neprihănită? ! Că doar sînt puşi numai pe rele şi cine ştie ce i-ar face !. Apoi cătă cu luare-aminte în jurul său şi numai ce văzu sub pat o pereche de pantofi, iar pe dreptul sta scris numele împăratului şi lîngă nume se afla o stea, iar pe stîngul era numele fetei şi-o stea alături. Şi-n jurul gîtului, fecioara avea o năframă de mătase, brodată cu aur. Şi tot aşa, pe partea dreaptă sta scris numele împăratului, iar pe stînga, numele ei — şi totul cu slove de aur

Şi odată îi veni în minte vînătorului să ia nişte mărturii că trecuse pe-acolo. Şi cu un foarfece tăie colţul drept al năframei, şi-l puse în raniţa ce-o avea cu el. Apoi

luă şi pantoful drept, de avea scris tot numele împăratului, şi-l băgă şi pe acesta în raniţă.

În ăst timp, fecioara dormea, cufundată-ntr-un somn adine, şi era înveşmîntată într-o cămaşă albă cum îi zăpada. Flăcăul se apropie de fată şi, binişor, fără ca măcar s-o atingă, tăie şi-o bucata din cămăşuică. Şi apoi o puse şi pe asta în raniţă, împreună cu celelalte.

După asta plecă, lăsînd-o pe fecioară să doarmă mai departe, nestingheritä. Şi cînd ajunse la poartă, numai ce dădu cu ochii de. cei trei uriaşi, care nu se clintiseră de-acolo şi-l aşteptau nerăbdători, crezînd că dintr-o clipă într-alta o să le-o aducă pe domniţă plocon.

Flăcăul le strigă să vină înăuntru, că fecioara e de-acum în mîinih lui. Şi le mai zise să se strecoare printr-o bortă aflată în perete, că nu le poate deschide uşa. Şi cînd se apropie primul, vî- nătorul, hat! îşi şi înfăşură parul uriaşului pe mînă şi, trăgîndu-i capul înăuntru, i-l reteză cu sabia, dintr-o lovitură. Apoi îl trase cu lotul înăuntru. După asta, îl strigă pe al doilea şi-i tăie capul şi ăstuia. într-un sfîrşit, îi veni rîndul şi celui de-al treilea. Acu' nici nu trebuie să vă mai zic, că vă daţi seama singuri, cit era de bucuros flăcăul că o scăpase pe fecioară de tîlharii aceia de uriaşi. . După aceea, flăcăul tăie limbile uriaşilor şi le puse tot în raniţă, lîngă celelalte mărturii. Şi se gîndi el: „Acu" pot să mă întorc acasă, la taică-meu, să-i arăt că n-am făcut umbră pămîntului degeaba, şi p-ormă oi pleca iar în lume, că de mi-e hărăzit să mă bucur cli- noroc, m-o ajunge el din urmă!.

A doua zi, împăratul se deşteptă mai devreme, ca de obicei şi mare-i fu mirarea cînd dădu peste leşurile celor trei uriaşi. Si cum nu putea să se dumirească defel cine o fi fost voinicul care le-a. venit de hac ăstor trei matahale, se duse în iatacul domniţei şi, trezind-o, o întrebă şi pe ea de. nu bănuieşte pe careva de la curtea domnească c-ar fi făcut fapta asta demnă de laudă.

Dar fata dădu din umeri şi i spuse:

— Taică dragă, n-am de unde să ştiu cine-o fi fost, şi nici cu presupusul nu pot să-mi dau, că am dormit toată vremea.

După ce plecă taică-su, fata vru să se îmbrace, dar cînd dădu să încalţe pantofii, ia-l pe dreptul de unde nu-i.

Şi privindu-se în luciul oglinzii, văzu că şi din năframă lipsea colţul drcpl Ba-i lipsea şi din cămaşă o bucăţică.

împăratul adună toţi curtenii şi soldaţii, ba chiar şi slujitorii mai de rînd, şi prinse a-i întreba de nu ştiu cine a scăpat-o pe fiică-sa şi le-a făcut de petrecanie uriaş'lor.

Acu' trebuie să va spun că împăratul avea în oastea lui un căpitan, şi era omul ăsta atît de pocit, că te apuca groaza de te uitai la el. Şi după toată urîţenia, mai era şi zbanghiu. Şi unde ieşi căpitanul înaintea împăratului şi, bătîndu-se peste piept, spuse cu semeţie că el făcuse fapta asta. Dacă-i auzi spusele, împăratul cel bătrîn zise în auzul tuturor că o să-i dea pe fiică-sa de nevastă de nu şuguieşte şi-a săvîrşit, într-adevăr, isprava asta vitejească.

Dar vezi că fata nici nu vru să audă de aşa ceva, şi grăi către
crai:

— Taică dragă, mai bine plec în lume, pînă unde m-or duce picioarele, decît să mă mărit cu pocitania asta!. ..

împăratul rămase însă neînduplecat în hotărirea sa, şi-i spuse că de nu-l ia pe căpitan de bărbat, să lepede straiele cele împărăteşti şi să se îmbrace în straie de rind. Şi să plece cît mai degrabă de la curte şi să se ducă la un olar, şi să se apuce de negoţ cu oale şi străchini, că n-o mai socoteşte fiica lui.. Dar nici domniţa nu dădu înapoi; se dezbrăcă ea de straiele împărăteşti şi, ducîndu-se la un olar, luă cu împrumut de la el o sumedenie de vase de lut şi-i făgădui c-o să i le plătească, dacă le-o vinde pînă-n fapt de seară.

După ce-o văzu încărcată de oale şi de ulcele, împăratul îi porunci să se aşeze cu marfa în piaţă, într-un anume loc. Apoi, pe ascuns, se învoi cu nişte ţărani să treacă cu harabalele peste grămada aceea de oale, şi să le prefacă în ţăndări.

De îndată ce-şi rindui domniţa marfa în locul acela din piaţă, un şir întreg de căruţe grele dădură năvală peste maldărul de oale şi străchini, şi-n gal pul cailor făcură totul numai praf şi pulbere, ("înd văzu ce nenorocire o lovise, domniţa începu a plînge cu lacrimi amare.

— Doamne — începu ea a se văicări — de unde o să-i plătesc olarului?!.

Acu' trebuie să vă spun că împăratul le făcuse pe toate astea înadins, ca s-o silească pc domniţă să-şi lase din cerbicie şi să-l ia pc căpitan de bărbat. Dar ea nici gînd n-avu să treacă pe la taică-su, ca să se plîngă de ce i se întîmplase, ci se duse din nou la olar de-l atgă s-o mai îngăduie cu banii şi să-i dea marfă încă pe-atît. Dar olarul îi răspunse că nici nu vrea să audă de-aşa ceva. Şi că-i dă marfă numai de i-o plăteşte pe cea de-o luase înainte. Dacă văzu că n-are încotro, domniţa se duse la taică-su şi începu a plînge şi a se văicări, că şi unei pietre i s-ar fi făcut milă şi s-ar fi înduioşat. Şi-i zise ca că vrea să plece în lume, să i ce piardă urma. Şi-i răspunse taică-su:

— O să pun nişte meşteri să-ţi dureze o căscioară în pădure, şi de-aci înainte acolo o să-ţi duci viaţa. Şi-o să faci bucate ca să îndestulezi pe oricine ţi-o călca pragul, dar de luat bani pentru asta n-o să-ţi fie îngăduit.

Cînd căscioara fu gata, ii atirnă o firmă deasupra uşii, şi pe firmă stătea scris cu slove de-o şchioapă: „Azi pe gratis, mîine pe bani!" Şi-n căscioara asta trăi domniţa multă vreme. Şi curînd începu a se duce vestea prin lume despre o fecioară care, pasămite, ar ospăta pe gratis drumeţii, şi că lucrul ăsta şi stă scris pe-o firmă, deasupra uşii. Nu ştiu cum se făcu, dar vestea cu pricina se întîmplă că ajunse şi la urechile vinătorului. Şi de cum o auzi, începu el a se gîndi în sine: „Ian te uită, bre omule, asta ar fi ceva bun şi pentru unul ca alde tine, care eşti sărac şi n-ai nici lăscaie!.

îşi luă deci puşca şi raniţa în care se mai aflau încă lucruşoa- rele pe care le oprise ca mărturie, cînd o izbăvise pe domniţă, şi o porni către poiana aceea din pădure, unde se afla căscioara unde te ospătai pe degeaba. Nu-i fu deloc greu s-o găsească şi pe firma de deasupra uşii stătea scris chiar aşa cum pomeniseră oamenii: „Azi pe gratis, mîine pe bani!.. "

Păşi el pragul căscioarei, şi pe lîngă puşcă şi raniţa din spate, era încins cu sabia de argint cu care-i răpusese pe cei trei uriaşi. Şi, plin de cuviinţă, ceru el gazdei ceva de mîncare. Şi nici nu pot să vă spun cît se bucură vînătorul cînd dădu iar cu ochii de mîn- dreţea aceea de fecioară, care era neasemuit de frumoasă. Ea prinse a-l întreba de unde vine şi-ncotro se duce şi el îi zise doar atît:

— Ia, mă vintur şi eu prin lumea asta largă!. ..

Dar vezi că fata nu-l slăbi cu întrebările şi vru să afle de unde avea acea sabie pe care stătea scris tocmai numele tatălui ei. Dacă auzi asta, vînătorul se miră foarte şi-o întrebă de era într-adevăr fata împăratului. Şi ea dădu din cap a încuviinţare.

— Cu sabia asta — adause vînătorul — am tăiat capetele a trei uriaşi.

Şi spre a-i dovedi fetei că spusese numai şi numai adevărul, scoase din raniţă şi-i arătă limbile uriaşilor, pantoful, colţul de la năframă şi bucăţica de cămaşă. Ei, dragilor, nici nu am cuvinte să vă spun cîtă bucurie fu atunci pe domniţă. Destul dacă vă zic că se simţea într-al nouălea cer şi-l sorbea din ochi pe flăcăul care o izbăvise de la moarte

.Mult nu mai zăboviră ei în pădure, că nu mai aveau de ce, şi grăbindu-se, curînd ajunseră la curtea împărătească. Domniţa îl lăsă pe flăcău în iatacul ei şi, aducîndu-l pe împărat acolo, i-l arătă pe acela care o scăpase cu adevărat de la pieire. Şi cînd văzu împăratul toate mărturiile pe care i le puse în faţă vînătorul, nu se mai îndoi cîtuşi de puţin de spusele fiicei lui. Numai că-i zise flăcăului că i-ar plăcea să afle mai pe îndelete cum s-a întîmplat toată tărăşenia.. Şi adause măria sa că prin vitejia lui, vînătorul e în drept s-o capete pe fecioară de soţie.

Apoi veniră nişte slujitori de-l înveşmîntară în nişte straie cum nu se purtau prin acele meleaguri, şi odată păru a fi vînătorul un oaspete străin. După asta, împăratul porunci să se aştearnă o masă bogată şi la masa asta fu poftit şi căpitanul de se grozăvise că-i omorîse pe cei trei uriaşi. Apoi se aşezară cu toţii la masă, şi căpitanul primi locul din stînga domniţei, iar vînătorul pe cel din dreapta. Căpitanul căută la omul ce stătea de-a dreapta domniţei şi gîndi că trebuie să fie vreun străin, venit în ospeţie.

După ce s-au ospătat ei bine şi-au băut pe săturate, împăratul se aplecă spre urechea căpitanului şi-i spuse că-i va da ceva să ghicească:

— Dacă unul se grozăveşte c-ar fi răpus trei uriaşi şi de e întrebat unde le sînt limbile, şi de s-ar uita el şi-ar vedea că în gură n-au nici o limbă, niciunul, asta ce-ar putea să însemne?

Şi îndată se grăbi căpitanul să răspundă:

— înseamnă că nici n-au avut!. .

— N-ai ghicit! făcu împăratul. Da' cum se poate una ca asta, că doar orişice vietate are limbă!.. . Şi prinse a-l întreba mai departe: Ce-ar merita acela să păţească?

Şi dădu răspunsul căpitanul:

■— Ar merita să fie rupt în bucăţi!

împăratul cătă la căpitan şi-i spuse că singur el şi-a dat osînda şi că măria sa nu mai are ce să adauge la ea. Apoi porunci să fie dus la închisoare şi acolo fu rupt în patru bucăţi.

Şi se făcu o nuntă ca-n poveşti. Vînătorul îşi aduse şi părinţii la curte şi trăiră aceştia la fiul lor în bucurie şi desfătare. Şi după ce împăratul cel bătrîn închise ochii pe veci, moşteni el împărăţia pe care o conduse în pace şi bună înţelegere de i se duse vestea peste nouă mări şi nouă ţări.

RACLA DE CLEŞTAR

imcni să nu spună că un biet croitor nu poate să ajungă de

N

parte şi la mare cinste, că mare greşeală ar face!.

S-a intîmplat odată ca tocmai un asemenea croitor să plece în lume. Şi era el un tinerel plin de cuviinţă şi sprinten, nevoie mare. Şi-ntr-o bună zi s-a nimerit să ajungă într-o pădure întinsă. Şi cum nu cunoştea drumurile prin pădure, la un moment dat s-a rătăcit. Peste puţin timp s-a lăsat noaptea şi, de voie de nevoie, a trebuit să-şi caute un culcuş în singurătatea aceea. Şi era o beznă că nu vedeai la doi paşi şi te apucau fiorii. Acu', nu-i vorbă, i-ar fi fost plăcut să doarmă pe muşchiul moale, dar teama de fiarele sălbatice nu-i dădea pace. într-un sfîrşit, se hotărî să petreacă noaptea într-un copac. Căută el, pe dibuite, un copac înalt şi, că- ţărîndu-se pînă în vîrf, îi mulţumi Domnului că avea cu el fierul de călcat. Că de nu l-ar fi avut, vîntul, care sufla năprasnic printre crengile copacilor, l-ar fi dus cu el cine ştie unde. După ce stătu vreo citeva ore bune pe culcuşul acela de frunzare, cu inima cît un purice şi abia ţinîndu-se să nu cadă, numai ce zări licărind o luminiţă ce părea că vine de foarte aproape. Şi socotind că acolo trebuie să fie o aşezare omenească şi că s-ar simţi mult mai bine într-un ungher cît de mic, decît pe crengile

unui copac, se dădu jos, cu băgare de seamă, şi-o luă pe urmele razei aceleia de lumină. Şi călăuza asta luminoasă îl duse la o căscioară împletită din trestie; şi papură. îşi făcu el inimă şi bătu cu curaj la uşă, şi uşa odată se dădu de perete. Şi-n lumina care veni dinăuntru, croitorul nostru văzu un omuleţ, bătrîn şi încărunţit, care purta un gheroc din petice de toate, culorile

— Cine eşti şi ce cauţi pe aici? !. se făcu auzit glasul lnrşîit al moşneagului.

— Sînt un biet croitor pe care l-a prins noaptea în sălbătici- mra asta şi te-aş ruga din suflet să mă adăposteşti pînă. dimineaţă în coliba 'mneatale primitoare.

— Vezi-ţi mai bine de drumul tău — răspunse bătrinul, morocănos — că nu vreau să am de-a face cu ăi de hoinăresc fără nici un căpătîi!. Caută-ţi culcuş în altă parte !

Nici nu-şi termină bine vorbele, că şi vru să-i trintească uşa în nas. Dar croitorul îl apucă de pulpana ghcrocului şi începu a-l ruga atît de stăruitor, că moşneagul, care nu era chiar atît de hain la inimă pe cit voia să pară, se învoi, în cele din urmă, şi-l lăsă în colibă. Apoi îi dădu să mănînce şi-i făcu într-un colţişor un culcuş cum nu se mai poate de bun. Şi fiindcă era trudit tare şi abia-şi simţea oasele, croitoraşul adormi somn fără vise, pînă dimineaţa. Şi poate că nu s-ar fi sculat nici atunci, de n-ar ii sărit din somn, speriat de-o larmă înfiorătoare. Prin pereţii subţiri ai căscioarei răzbăteau tot soiul de strigăte şi de mugete puternice, că te prindea groaza, nu alta. Apucat de-un curaj neaşteptat, croitoraşul sări clin aşternut şi, îmbrăcîndu-se în grabă, dădu buzna afară. Şi ce c redeţi că-i'fu dat să vadă? Un coşcogea taur, negru cum îi smoala, şi-o mîndreţe de cerb încleştaţi într-o luptă aprigă!. Şi cu atîta furie se repezeau unul asupra celuilalt, că pămîntul se cutremura şi duduia de tropotul lor şi văzduhul răsuna de răcnetele lor turbate. Se băturâ ei aşa care pe care, multă vreme, şi croitoraşul nu putu să-şi dea seama care din ei doi o să iasă învingător. Dar în cele din urmă, cerbul fu mai ager şi-l străpunse pe taur cu coarnele. Cu un muget îngrozitor, taurul se prăbuşi la pămînt, dar cerbul mi-l slăbi cîtuşi de puţin, ci-i mai dădu citeva lovituri, pînă ce-l văzu dîndu-şi sufletul.

Croitoraşul încă nu-şi revenise din uimire şi stătea locului, parcă încremenit, cînd, deodată, îl văzu pe cerb venind înspre el în salturi mari. Şi mai înainte de-a putea fugi, cerbul se repezi la croitoraş şi aproape că-l luă în furculiţă cu coarnele lui mari. Şi-apoi, pun-tc pe fugă!. Şi goni cerbul peste bolovani şi ponoare, şi trecu văi, şi dealuri, şi păduri, şi cîmpii, parcă mîncînd pămîntul. Ca să nu cadă cumva, croitoraşul se încleştase cu amîndouă mîinile de capetele coarnelor, dar de gîndit la nimic nu se mai gîndea. Se lăsase în voia sorţii. Şi tot timpul i se părea că zboară.

într-un sfîrşit, cerbul se opri în faţa unui perete de stîncă şi, încetişor, îl lăsă pe croitoraş pe-o moviliţă. Şi multă vreme îi trebui croitoraşului pînă să-şi vină în fire, că era mai mult mort decît. viu din pricina hurducăturilor şi-a groazei prin care trecuse. După ce-l văzu că şi-a revenit oarecum, cerbul îşi repezi coarnele iţitr-o uşă care se aña în stîncă, şi-o izbi atît ele puternic, că odată sari uşa în lături. Şi ce să vezij limbi groase de flăcări izbucniră dinăun- Iru, urmate de valuri-valuri de aburi deşi, care-l învăluiră pe/cerb, ascunzîndu-l privirilor!

Acu', croitoraşul nu ştia ce să iacă şi încotro să se îndrepte, ca să iasă din acea pustietate şi să ajungă iar între oameni. Şi-n timp ce stătea el aşa, cu inima îndoită, şi nu era în stare să ia vreo hotărîre, numai ce auzi un glas care venea parcă din stîncă. Şi-i striga glasul acela:

— Hai, intră fără teamă, că n-o să păţeşti nimic!

La început, croitoraşul şovăi, dar mai apoi, mînat parcă de o putere' ascunsă, de un îndemn lăuntric, se supuse acelui glas îmbietor. Păşi pragul uşii de fier şi curînd ajunse într-o sală largă, că abia îi puteai da de capăt. Acoperişul şi pereţii şi duşumelele sălii ăsteia erau din bucăţi pătrate de marmură care, de şlefuite ce erau, scînteiau de-ţi luau ochii. Şi pe fiecare pătrat se aflau săpate nişte semne necunoscute.

Croitoraşul cătă cu de-amănuntul la toate, mut de uimire, şi tocmai se pregătea să iasă afară, cînd auzi din nou glasul acela. Şi-i spuse glasul:

— De vei păşi pe piatra ce se află în mijlocul sălii, să ştii că vei avea parte de o mare fericire!

Cum lepădase frica şi-şi simţea bătîndu-i în piept o inimă vitează, croitoraşul dădu urmare poruncii. Sub picioarele lui lespedea începu parcă să se desprindă de celelalte şi apoi cobori încet în adîncime. Cînd lespedea se opri, croitoraşul îşi aruncă privirea de jur împrejur şi se văzu într-o sală la fel de lungă şi de spaţioasă ca şi cea de sus. Numai că aici erau mai multe la care să-ţi rămînă ochii şi inima. . în pereţi erau săpate nenumărate firide şi-n firidele astea stăteau nişte garafe de sticlă străvezie, pline c-un fel de licoare colorată, ori c-un fum albăstrui... Pe pardoseala sălii se înălţau, una în faţa alteia, două sipete mari de cleştar şi sipetele astea îndată îi stîmiră curiozitatea. Şi-n timp ce se îndrepta ^ spre unul din ele, numai ce zări înăuntru o clădire frumoasă, care semăna c-un castel, înconjurată de tot felul de acareturi, de grajduri şi hambare, şi de o mulţime de alte lucruri care-ţi încîntau ochii. Totul era nespus de mic şi lucrat într-un chip atrăgător şi cu foarte multă grijă, de parcă ar fi ieşit din mîna iscusită a unui mare meşter, care sculptase fiecare lucruşor cu cea mai mare exactitate.

De nu s-ar fi auzit încă o dată glasul acela, croitoraşul ar mai fi zăbovit încă multă vreme să privească aceste minunăţii nemaivăzute. Vezi însă că glasul îi porunci

să se întoarcă şi să-şi îndrepte privirile spre celălalt sipet de cleştar. Acu', nici nu vă pot spune cît de nemărginită îi fu mirarea cînd văzu înăuntru o fată de-o rară frumuseţe... Şi cum şedea ea cu gura uşor întredeschisă, părea că doarme. Şi era toată înfăşurată în părul ei lung şi auriu, ca-ntr-o -mantie de preţ. Ochii îi erau închişi, dar culoarea vie şi însufleţită a feţei şi o panglică pe care răsuflarea o făcea uşor să freamăte nu lăsau nici o îndoială asupra faptului că trăieşte. Croitoraşul căta la fata cea frumoasă, cu inima bătîndu-i de uimire şi încîntare.. Şi numai ce deschise ea ochii. Şi cînd îl văzu pe flăcău, tresări şi ■dădu un ţipăt de spaimă şi de bucurie.

— O, doamne — strigă fata —■ se apropie ceasul izbăvirii mele!.. Hai, repede, repede, ajută-mă să scap din temniţa asta!. Dacă. tragi zăvorul raclei ăsteia de cleştar, atunci sînt scăpată.

Croitorul o ascultă fără şovăire şi, de îndată ce nu se mai află ■sub lăcată, fata cea frumoasă ridică uşurel capacul de cleştar şi se săltă din raclă. Apoi fugi într-un ungher al sălii şi se înfăşură într-o mantie largă. Dar nu stătu mult acolo şi, aşezîndu-se pe-o lespede, îl îndemnă pe flăcău să se apropie de ea. Şi după ce flăcăul îi veni în preajmă, fata îl sărută prietenește şi-i spuse:

— Izbăvitorul mei cel mult dorit, cerul te-a îndreptat spre mine ca să pui capăt suferinţelor pe care le îndur de atîta amar de vreme. Şi din ziua cînd ele or lua sfîrşit, or începe să curgă zilele fericirii tale. Cerul mi te-a'hărăzit ca soţ şi-ţi vei petrece viaţa alături de mine, care te-oi iubi pînă la moarte. Şi vei fi încărcat de toate bunurile pămînteşti şi-o netulburată bucurie îţi va umple ¡inima. Da' acum aşază-te lîngă mine, că a venit timpul să asculţi povestea vieţii mele.

Sînt fiica unui conte cu stare, şi am avut nenorocul să rămîn ■orfană la o vîrstă tare fragedă. Şi cînd au închis ochii părinţii mei, ultima lor dorinţă a fost să fiu dată în grija fratelui meu mai mare, ■care m-a şi crescut de altfel. Ne iubeam mult şi atît de bine ne potriveam la gusturi şi-n felul de-a gîndi, că am luat hotărîrea să nu ne căsătorim niciodată, ci să rămînem împreună pînă la sfîrşitul vieţii. Din casa noastră nu lipseau niciodată musafirii şi megieşii şi prietenii ne călcau adesea pragul. Şi faţă de toţi eram la fel de ospitalieri.

Şi se întîmplă ca într-o seară să vină călare un străin şi să bată la poarta castelului. Şi sub motiv că-i e fugarul obosit şi nu mai poate ajunge pînă la sătul vecin, ne rugă să-l adăpostim peste noapte. Om eşti, nu poţi lăsa pe-un drumeţ în uliţă, fără adăpost, şi i-am îndeplinit rugămintea cu toată cuviinţa cuvenită. Acu', omul ■era isteţ la minte şi priceput la poveşti. Şi-n timpul cinei ne ţinu de urît cu tot felul de povestiri, în chipul cel mai plăcut cu putinţă. Şi atît de mult îi plăcu fratelui meu, că nu se îndură să-l lase să plece, şi-l rugă să mai rămînă la noi cîteva zile. Şi după cîteva clipe de şovăială, oaspetele încuviinţă.

Am stat noi la masă pînă seara tirziu şi într-un sfîrşit a venit vremea să ne ducem la culcare. Fratele meu l-a condus pe străin în camera lui, iar eu m-am grăbit să ajung în iatacul meu, că eram obosită grozav şi ardeam de dorinţa de a-mi odihni cît mai curînd mădularele pe pernele cele moi. Abia aţipisem şi deodată am fost trezită de dulceaţa unui cîntec armonios şi plin de farmec. Şi cum nu mă dumiream de unde poate să vină, am dat s-o strig pe slujnica mea de credinţă, care dormea în încăperea vecină. Dar spre mirarea mea, mi-am dat seama că-mi este peste putinţă s-o fac. O greutate, de parcă ar fi fost o lespede, ma apăsa cu putere pe piept şi-o forţă necunoscută mă robea ei cu totul, că nu mai eram în stare să scot cel mai mic sunet, necum să vorbesc. Şi chiar în acelaşi timp am desluşit la lumina opaiţului chipul străinului. Pasămite, se strecurase înăuntru, trecînd prin cele două uşi care erau straşnic zăvorite..

Străinul nu întirzie să se apropie de mine şi-mi spuse că prin vrăjile diavoleşti care-i stăteau în putinţă, a făcut să răsune pînă la mine în încăpere acea muzică dulce. Şi că ea avusese darul de a mă trezi. Şi mai adăugă el că pătrunsese prin toate broaştele şi zăvoarele în iatac, arzînd de dorinţa de a-mi oferi inima şi mina **lui.** .

Şi atît de mare era dezgustul pe care-l simţeam faţă de vrăjile lui, că mi s-a pecetluit gura şi nu i-am putut da nici un răspuns, Un timp el rămase nemişcat, de parcă ar fi fost o stană de piatră, şi parcă aştepta de la mine un răspuns care să-i fie pe plac. Da' cum eu nu-mi descleştam gura şi tăceam chitic, începu să strige la mine, furios, că o să se răzbune cumplit şi c-o să găsească destule mijloace

ca să-mi înfrîngă trufia. Şi după ce făcu spume la gură de furie, se făcu nevăzut.

Am petrecut o noapte plină de zbucium şi abia spre dimineaţă am pus capul jos şi-am aţipit. Cînd m-am trezit, am dat fuga la fratele meu ca să-i aduc la cunoştinţă cele întîmplate, dar nu l-am mai aflat în camera lui. L-am întrebat atunci pe slujitorul lui unde e, şi acesta mi-a spus că plecase în zori la vînătoare, împreună cu oaspetele străin. Şi odată mi-a trecut un fior prin inimă şi ceva îmi spunea c-o să se întîmple o nenorocire. M-am îmbrăcat repede şi-ani poruncit să mi se înşăueze calul pe care călăream de obicei. Apoi,, însoţită doar de-un slujitor, am pornit în galop înspre pădure. Şi, ca un făcut, calul slujitorului se poticni de o buturugă şi-şi rupse un picior. Omul nu mai putu să mă urmeze şi mi-am continuat drumul singură, gonind fără contenire. Şi după o rarişte de fagi numai col zării pe oaspetele cel străin venind înspre mine şi ducind după el a mîndreţe de cerb. îl întrebai unde l-a lăsat pe fratele meu şi cum de-a izbutit să prindă vietatea asta din ochii căruia şiruiau lacrimile. . . Da' în loc să-mi răspundă omeneşte, străinul începu a rîde în hohote, de hăuli pădurea. Atunci m-a apucat şi pe mine furia şi, scoţînd un pistol ce-l aveam la mine, l-am îndreptat spre fiara de om şi am tras în el. Dar, ca un făcut, după ce se izbi de pieptul lui, glonţul sări înapoi şi intră în capul fugarului meu.

M-am prăbuşit la pămînt şi-n ăst timp străinul prinse să murmure citeva cuvinte care mă făcură să nu mai ştiu de mine, şi rămăsei în nesimţire, de parcă eram moartă. Cînd mi-am revenit, mă aflam în cavoul ăsta subpămîntean, zăvorită în sicriul de cleştar. Vrăjitorul îmi mai apăru o dată şi-mi spuse că pe fratele meu l-a prefăcut într-un cerb şi că palatul şi toate celelalte, care-mi aparţineau, le făcuse de-o şchioapă şi le închisese în celălalt sipet de cleştar. Iar pe slujitorii mei îi transformase într-un soi de fum şi-i vîrîse în nişte; garafe de sticlă. Şi mai adauze el că de-aş vrea să mă supun, în sfîrşit, voinţei lui, uşor i-ar fi să le aducă pe toate la starea dinainte, că pentru asta ar trebui numai să se deschidă sipetul de cleştar şi garafele. Dar şi de data asta l-am lă^at fără răspuns..

Dacă văzu că mă înverşunam în hotărîrea mea, odată se făcu nevăzut şi mă lăsă în închisoarea asta, cuprinsă de-un somn adînc. Vezi însă că cugetul meu era treaz, cu toate că dormeam, şi printre imaginile care mi se perindau prin minte, îmi apăru şi chipul rhîngîietor al unui tîn'ăr care venea să mă scape de sub vrajă. Şi azi, cînd mi-a fost dat să deschid ochii, după atîta vreme, l-am văzut aievea pe cel din vis. Şi acela erai tu!. Şi mi-am văzut visul împlinit. Acu', ajută-mă să îndeplinesc mai departe ceea ce am întrezărit în visările mele. . Şi primul lucru pe care trebuie să-l facem, e să aşezăm sipetul de cleştar în cjae e închis .castelul pe acea lespede lată de e în mijlocul sălii. îndată ce-l aşezară, lespedea se ridică împreună cu fata cea frumoasă, şi tîi)ărul croitoraş, şi trecu către încăperea de sus, printr-o deschizătură ce se deschise în tavan. Iar de aici, uşor le fu ca să poată ajunge afară. Fata nu întîrzie nici o clipă.să deschidă capacul sipetului şi era uimitor să priveşti cum se măreau şi se tot măreau castelul, grajdurile, hambarele şi toate celelalte acareturi, revenindu-şi cu repeziciune la mărimea lor de mai înainte

.După asta, cei doi tineri se întoarseră în peştera subpămîn- teană şi tot cu ajutorul acelei lespezi, scoaseră la lumina zilei garafele umplute cu fum. Şi cum deschise fata garafele, fumul cel albăstrui ieşi afară şi se prefăcu în oameni. Şi oamenii nu erau alţii decît slujitorii şi curtenii contesei. Dar nici nu pot să vă spun cît de mare fu bucuria fetei cînd din pădure îşi făcu apariţia frate-său, avînd iarăşi înfăţişare omenească. Pasămite, el fusese cerbul care-i venise de hac vrăjitorului întruchipat în acel taur sălbatic..

ŞI CHIAR ÎN ACEEAŞI ZI, FATA CEA FRUMOASĂ ÎŞI ŢINU FĂGĂDUIALA ŞI SE CUNUNĂ ÎN FAŢA ALTARULUI CU FERICITUL CROITORAŞ, CARE NU-ŞI MAI ÎNCĂPEA ÎN PIELE DE BUCURIE CĂ DĂDUSE PESTE UN ASEMENEA NOROC.

FECIORUL DE CRAI CARE NU SE TEMEA DE NIMIC

fost odată, a fost odată ca niciodată un fecior de crai şi

A

într-o bună zi, feciorului ăsta de crai i s-a urit să mai rămină acasă, la palatul părintesc. Şi cum era viteaz şi n-avea teamă de nimic, se gîndi el în sinea lui: „Oi pleca în lumea largă şi timpul mi s-o părea scurt pentru cîte se cer cunoscute şi oi vedea fel de fel de minunăţii care-ţi bucură inima şi sufletul!.

Şi cum gîndi, aşa şi făcu. îşi luă rămas bun de la părinţii lui şi-o porni la drum. Şi merse el şi merse, de dimineaţă pînă seara, fără contenire, şi nici că-i păsa unde l-o duce drumul. Şi aşa se în- tîmplă că ajunse în faţa casei unui uriaş. Cum era trudit rău şi se simţea sleit, se aşează în dreptul uşii, să se hodinească oleacă. Şi cum se uita el aşa, de jur împrejur, numai ce văzu în ograda uriaşului nişte jucării: un joc de popice, dar măre, ce popice, că bilele erau mari cit un stat de om!. După un timp ii veni pofta să se joace cu popicele, şi după ce le aranjă, începu a ţinti în ele cu bilele. Şi de îndată ce le nimerea, prindea să ţipe şi să strige, de se auzea larma pînă hăt-departe. Şi era voios şi bine dispus, de parcă toată lumea ar fi fost a lui. Auzind larma asta îngrozitoare şi neştiind dincotro venea, uriaşul scoase capul pe fereastră, dar nu-i veni să-şi creadă

ochilor. Pasămite, o gînganie de om, nu mai mare de stat decît oamenii obişnuiţi, se juca cu popicele lui!.

— Mă viermuşorule, mă ■— începu a striga uriaşul — ce te joci cu popicele mele?!. De la ce mamă ai supt de eşti atît de puternic?!. .

Feciorul de crai îşi aruncă privirea spre fereastră şi-l înfruntă cu semeţie:

— Vai de tine, nepricopsitule, crezi că numai uriaşii au braţe vînjoase?!. Orice am poftă sînt în stare să fac şi nimeni nu-mi poate sta împotrivă!

Uriaşul cobori scările şi venind în ogradă, începu a privi cu uimire cum juca flăcăul popice.

— Măi pui de om — zise el — dacă-mi eşti din ăştia, atunci du-te de-mi adu un măr din arborele vieţii!

— Da' ce vrei să faci cu el? vru să ştie feciorul de crai.

— Nu-l vreau pentru mine, da' am o mireasă care mă tot bate la cap să i-l aduc. Am cutreierat eu lumea, dar în zadar mi-a fost toată truda, că n-am dat de copacul ăsta.

— Eu o să-l aflu, n-ai grijăJ făcu feciorul de crai. Şi nu văd ce-ar putea să mă împiedice să nu iau un măr din el!.

— Oare crezi că-i chiar atît de uşor?!. îi zise uriaşul. Grădina în care creşte pomul ăsta e înconjurată de gratii de fier şi-n faţa gratiilor stau de pază zeci şi zeci de fiare sălbatice. Şi una lingă alta stau de păzesc şi nu dau drumul la nici o fiinţă omenească.

— Las' că mie îmi vor da drumul, nu te teme!. rosti feciorul de crai cu hotărîre.

— Nu te pripi, măi flăcăule! Să nu crezi că-i totul să te vezi în grădină.. Că odată intrat acolo, mai ai încă mult de furcă... De-oi zări mărul atîrnat în pom, asta încă nu înseamnă că-i al tău: drept în faţa lui e un inel prin care trebuie să-ţi treci mîna, şi numai aşa ai să poţi ajunge la el, ca să-l rupi. Aici trebuie să arăţi ce poţi, măi voinice, că lucrul ăsta nu i-a reuşit încă nimănui pînă acum!.

— Ba mie o să-mi reuşească! făcu feciorul de crai cu hotărîre şi încredere în el.

îşi luă el rămas bun de la uriaş şi-o porni la drum. Şi merse, şi merse cale lungă, nu glumă, străbătu munţi şi văi, păduri şi cîmpii, pînă ce dădu de grădina fermecată. Şi de jur împrejur stăteau fiarele sălbatice, una lîngă alta, dar

toate erau cu capul plecat în jos că, pasămite, dormeau! Şi, ca un făcut, nici cînd se apropie de ele nu se trezi. Păşi el peste jivine, se săltă peste gratii şi ajunse cu bine în grădină. Şi, ce să vezi, drept în mijlocul ei se înălţa arborele vieţii, iar merele cele roşii stăteau pe ramuri ca nişte focuşoare nestinse!.

Se căţără el în pom şi cînd vru să rupă un măr, numai ce văzu drept în faţa mărului atîrnînd un inel. Strecură el mîna prin inel, fără greutate, şi rupse mărul. Dar vezi că inelul se strânse bine în jurul braţului, şi deodată simţi flăcăul cum îi pătrunde în vine o putere uriaşă. Coborî el din pom cu mărul, dar nu vru să mai treacă peste gratii, ci o apucă de-a dreptul pe poarta cea mare. Şi odată doar scutură de ea, că şi sări în lături trosnind din ţîţîni. Apoi ieşi afară, iar leul care stătea de pază în faţa ei se trezi şi sări după el. Dar nu se repezi sălbatic, să-l apuce cu furie în colţi, ci îl urmă supus, ca pe un stăpîn al lui.
Feciorul de crai îi aduse uriaşului mărul făgăduit şi-i spuse

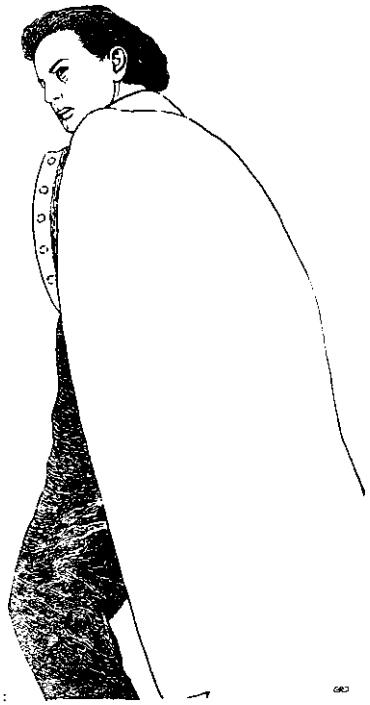

— După cum vezi, ţi l-am adus! Şi după a mea socoteală, nu m-am ostenit prea mult!

Acu', nici n-am cuvinte să vă arăt cit era uriaşul de bucuros că i se împlinise dorinţa atît de repede. Alergă el într-un suflet la mireasa lui şi-i dădu mărul, după care oftase atîta. Dar mireasa era o fată frumoasă şi nespus de isteaţă, şi cînd văzu că n-are inelul pe braţ, îl luă la rost, spunîndu-i:

— Pînă cînd nu ţi-oi vedea inelul pe braţ n-o să rămîn încredinţată că tu ai fost acela care a luat mărul.

Atunci uriaşul se grăbi să-i răspundă:

— Păi n-am decît să mă duc acasă şi să-l aduc!...

Şi-n sinea lui gîndea c-o să-i fie foarte uşor să-l ia cu forţa, de s-o întîmpla ca nevolnicul ăla de om să se împotrivească şi să nu i-î dea de bună voie. Veni el acasă şi-i ceru flăcăului inelul, dar acesta nu vru să i-l dea nici în ruptul capului. Dacă văzu că nu i-l dă cu frumosul, uriaşul îi spuse:

— Bre omule, în mîna cui e mărul trebuie să fie şi inelul şi de nu te invoieşti să mi-l dai de bună voie, atunci o să trebuiască să te prinzi la luptă cu mine!.

Şi se luptară ei din zori şi pînă-n seară, dar uriaşului nu-i fu chip să-l doboare pe feciorul de crai că, pasămite, puterea acestuia se înzecea datorită acelei forţe misterioase care sălăşluia în inelul de pe braţ. Dacă văzu şi văzu uriaşul că n-are cum să-i vină de hac, se gîndi la un vicleşug, şi spuse:

— Ia să mai stăm oleacă, frăţioare, că ne-am încălzit de tot! Şi n-ar fi rău dac-am face şi-o baie în rîu. Că tare bine ne-ar prinde şi ne-am răcori înainte de a începe iarăşi lupta!

Feciorul de crai nu ştia ce-i aceea făţărnicia şi minciuna, şi se duse împreună cu uriaşul spre rîu. Şi de cum ajunse la malul apei, se şi dezbrăcă de haine. Şi odată cu ele scoase şi inelul de pe braţ şi, ţuşti, sări în apă! Cît ai clipi, uriaşul şi puse mîna pe inel şi-o luă la sănătoasa. Vezi însă că leul stătea pe mal şi văzuse totul. Şi pe dată se luă după uriaş şi-i smulse inelul din mînă. Apoi îl aduse înapoi stăpînului său. Dacă văzu că nu i-a reuşit vicleşugul, uriaşul se ascunse după un stejar şi-n timp ce feciorul de crai îşi îmbrăca straiele, namila se repezi fără veste asupra lui şi-i scoase ochii. Bietul flăcău rămase fără lumina

ochilor şi nu ştia deloc ce să facă şi cum să se ajute. Atunci uriaşul se apropie iarăşi de flăcău şi, ca şi cînd ar fi vrut să-l conducă, îl luă de mînă şi merse şi merse cu el pînă ce-l lăsă pe povîrnişul unei stinci înalte. Şi lă- sîndu-l acolo, îşi spuse în sinea lui: „Atît i-a fost! De mai face cîţiva paşi, se duce de-a berbeleacul şi acolo rămîne!. . . Şi-o să-mi iau fără grijă inelul.. "

Dar vezi că leul cel credincios nu-şi părăsise stăpînul! El îl apucă zdravăn de haină şi-l trase cu încetul-, de pe povîrniş. Cînd se întoarse iarăşi uriaşul, cu gîndul să-i găbjească inelul flăcăului, că-l credea fără suflare, nu găsi pe nimeni în prăpastia aceea. Şi dacă"văzu că toată şiretenia lui fusese de prisos, tare se mai .amărî şi-şi spuse în sinea lui: „Oare nu-mi stă în putinţă să-i sfărîm oasele puiului ăsta de om?.. " Şi, plin de mînie, puse iarăşi mîna pe feciorul de crai. Apoi o luă pe alte cărări lăturalnice şi-l duse iarăşi pe povîrniş. Dar leul îşi dăduse seama ce gînduri rele tot clocea în cap uriaşul, şi rămase de strajă în preajma prăpastiei. Şi aşa se făcu că-şi putu ajuta stăpînul să iasă şi din această primejdie.

Cînd ajunse aproape de marginea prăpastiei, uriaşul ii dădu drumul orbului şi vru să-l lase singur, dar vezi că leul era acolo, după o tufă, şi dîndu-i namilei un brinci cu capul, il făcu de se duse de-a rostogolul pe povîrniş. Şi, cu huiet mare, uriaşul se prăbuşi pînă-n fundul prăpastiei, uncie rămase zdrobit de stînci.

Leul cel credincios iarăşi îl trase pc stăpînul lui de lingă prăpastie şi-l duse către un pom umbros, să sc. hodinească. Şi la poalele acelui pom cu umbră deasă curgea un pirău limpede. Se aşeză feciorul de crai pe iarba mătăsoasă şi leul se întinse şi el la picioarele stăpînului. Şi cu labele, îl stropi cu apă pe faţă, ca sa-l mai învioreze. Şi ce crezi, de cum i-a umezit pleoapele cu citeva picături din apa aceea, începu din nou să vadă, dar aşa, niţeluş, ca prin sită. Şi cătînd el cu încîntarc în jurul lui, ca să prindă iarăşi în ochi strălucirea lumii, numai ce văzu o păsăricâ ce zbura foarte aproape. Dar cum nu mai vedea, pesemne, biata de ea se izbise rău de un trunchi de copac ce-i stătea în cale. Şi, spre mirarea flăcăului, păsărică se scufundă în apă de mai multe ori, după care zbură printre copaci, fără să se mai izbească de ei, de parcă şi-ai fi recăpătat din nou vederea.

Atunci îşi dădu seama feciorul de crai că apa aceea avea darul dc a-l tămădui şi, aplecîndu-sc la marginea pîrîiaşului, îşi cufundă faţa în undele lui. Şi cînd se ridică în capul oaselor, îşi recăpătase vederea. Şi parcă era mai limpede şi mai ageră ca orieînd

.Feciorul de crai îi mulţumi în sinea lui pirîiaşului pentru binele pe care i-l făcuse şi plecă împreună cu leul să cutreiere mai departe lumea. Şi se întîmplă să ajungă la un castel care se afla sub puterea unui blestem. în poartă stătea o fecioară frumoasă la trup şi gingaşă la faţă, dar neagră toată cum e tăciunele. Şi fecioara asta cu trupul mlădiu i se adresă cu următoarele cuvinte:

— Of, voinicele dragă, de-ai putea să mă scapi de blestemul caic mă apasă, nu ţi-aş uita toată viaţa binele pe care mi l-ai făcut!

— Şi ce trebuie să fac? vru să ştie flăcăul.

— Să-ţi petreci trei nopţi încheiate în sala cea marc a castelului. Da' nici un fel de teamă nu trebuie să ai în inima ta, că altfel degeaba stai. Dacă te-or chinui foarte rău şi tu oi răbda totul, fără să cricneşti măcar, atunci oi fi izbăvită, că viaţa nu le este îngăduit să ţi-o ia.

Atunci feciorul de crai spuse-

— Nu mă tem de nici un chin şi de-i vorba să-ţi izbăvesc viaţa, apoi o să încerc cu dragă inimă!

Şi plecă el spre castel, plin de voioşie. Iar cînd se întunecă de-a binelea, intră în sala cea mare, învăluită într-o tăcere adîncă, şi aşteptă să vadă ce s-o mai intimpla. Pînă la miezul nopţii, liniştea nu fu tulburată de nimic, dar cînd se auzi orologiul bătînd de miezul nopţii, odată se stirni o larmă de-ai fi zis că eşti în iad. Şi din toate colţurile şi ungherele începu să plouă, nu alta, cu dră- cuşori. Se făcură că nu-l văd şi, aşezîndu-se în mijlocul sălii, încropiră un foc şi începură să joace. Şi cînd unuia nu-i mergea bine şi pierdea, numai ce-l auzeai că spune:

I[7]. cineva pe-aici care nu-i de-ai noştri şi ăla-i de vină că am pierdut, că-mi poartă ghinion!.

— şteaptă tu, ăla din dosul sobei, că acuşi vin la tine! se răţoia altul.

Şi strigătele creşteau, se inţcţeau, încît nimeni nu le-ar fi putut asculta fără să tremure de spaimă. Dar feciorului de crai nici nu-i păsa de ele; stătea foarte liniştit şi fără pic de teamă, aşteptînd să vadă ce-o să se mai

întîmple. în cele din urmă, dracii săriră de la locurile lor şi începură a tăbărî pe el. Şi erau atît de mulţi, că nu se putu apăra deloc. îl tîrîră pe jos, îl ţiupiră, îl înţepară, îl snopiră în bătăi şi-l chinuiră îngrozitor, dar flăcăul le răbdă pe toate, scrîşnind din dinţi şi nu scoase nici măcar un vaiet. Către dimineaţă, puţin, mai înainte de ivirea zorilor, puzderia de drăcuşori se făcu nevăzută. Vezi însă că bietul flăcău "era atît de sfîrşit de puteri, că abia îşi putea mişca mădularele

Cînd se lumină de ziuă, fecioara cea tăciunie la trup veni la vl înăuntru. Pasămite aducea cu sine o sticluţă în care era apă vie. II spălă cu ea, pe de-a rindul, şi pe dată simţi flăcăul cum i se ogo- iesc toate durerile şi noi puteri ii pâtrun 1 în vine Şi după ce-l făcu să-şi revină, ea îi spuse:

— Prima noapte ai trecut-o cu bine, da' nu uita că te mai aşteaptă încă două!

Apoi se îndreptă spre uşă şi feciorul de crai băgă atunci de seamă că picioarele fetei se făcuseră albe ca spuma laptelui.

în noaptea următoare veniră din nou diavolii şi îşi începură jocul. Dar tăbărîră cu şi mai multă furie asupra flăcăului, decit în noaptea care trecuse, şi-i acoperiră ţot trupul cu răni sîngerînde. Vezi însă că flăcăul le răbdă cu sînge rece pe toate şi cum îşi pecetluise gura şi nu scotea un geamăt, pînă la urmă trebuiră să-l lase în pace. Şi cînd se iviră zorile, iarăşi păşi înăuntru fecioara cea tăciunie la trup şi-l înzdrăveni cu apă vie. Şi de îndată ce se îndreptă- spre uşă, ca să plece, flăcăul luă seama cu bucurie că era de-acu' albă pînă în vîrful degetelor.

Feciorul de crai mai avea de îndurat o singură noapte, dar, dintre toate nopţile, asta urma să fie cea mai grea. . . Diavolii veniră din nou, duium, şi de cum îl văzură, prinseră a urla la el:

— Ce, mai eşti aici? O să te chinuim pînă o să-ţi pierzi răsuflarea!..

Şi chiar aşa şi făcură. îl înţepară cu mii de ace înroşite în foc, îl snopiră în bătăi cu nişte nuiele ude, îl zvîrliră încoace şi încolo şi-l traseră de mîini şi de picioare, de parcă ar fi vrut să-l rupi în bucăţi, dar el îşi încleştă gura şi răbdă totul, fără ca să scoată măcar un geamăt. Şi, pînă la urmă, diavolii se făcură nevăzuţi. Bietul flăcău zăcea în nesimţire şi nu se mai mişca, ătît era de zdrobit.

Şi nu putu deschide nici ochii atunci cînd intră fecioara ca să-l stropească cu apă vie.

Şi deodată începu să simtă iarăşi sîngele curgîndu-i prin vine şi se văzu scăpat de toate durerile care-i incrincenaseră trupul. Şi se simţea sănătos şi înviorat, de parcă s-ar fi trezit dintr-un somn adînc. Şi cînd deschise ochii, o văzu pe fecioară lîngă el. Şi era acum albă ca zăpada şi frumoasă ca lumina zilei.

— Scoală-te — îi spuse ea — şi flutură-ţi de trei ori paloşul peste trepte! Şi de vei face aşa, totul va fi dezlegat de vrajă.

Flutură flăcăul paloşul peste trepte şi odată fu dezlegat tot castelul de sub povara vrăjii. Şi fecioara deveni iar domniţă. Şi numai ce veniră slujitorii s-o anunţe că-n sala cea mare masa era de-acum pusă şi bucatele aduse... Şi s-au aşezat cu toţii, şi-au mîncat, şi-au băut şi s-au veselit, iar seara au sărbătorit nunta cu multă voioşie.

VARZA FERMECATĂ

A fost odată ca niciodată un tînăr vinător şi vinătorul ăsta se duse într-o bună zi în pădure, după vînat. Şi era vesel şi voia în inima lui şi cum mergea el aşa, cîntînd din frunză, numai ce în- tîlni o mătuşică bătrînă şi urîtă, care îi spuse:

— Bună ziua, vînătorule dragă, pesemne că-ţi. merge de minune, că te văd vesel şi bine dispus, dar eu rabd de foame şi de sete şi n-am pe nimeni să mă ajute... Fă-ţi pomană c-un bănuţ, şi nu te-oi uita niciodată!. .

Vînătorului i se făcu milă de sărmana bâtrînică şi băgă mina. în buzunar de-i dete cîteva parale, după cum îl lăsa punga. Voi apoi să plece mai departe, dar mătuşica aceea îl opri şi-i spuse:

— Dragă vînătorule, pentru inima ta bună şi milostivă, vreau să-ţi dăruiesc şi cu ceva, da' ascultă aici la mine: ai să mergi ce-o să mergi şi-n drumul tău ai să dai de-un pom. Şi-n pomul ăsta or să stea nouă păsărele, care or să ţină în gheare o mantie. Şi toate nouă s-or bate între ele pentru mantia asta, fiecare vrînd s-o apuce pentru sine. . Şi de cum le-oi vedea, pune puşca la ochi şi trage drept în mijlocul lor. Şi de vei face aşa, de bună seamă că n-or să le mai ardă să stea la gîlceavă şi-or să dea drumul mantiei. Vezi însă că şi una din păsări va fi atinsă de gloanţe şi va

cădea moartă la pământ... Mantia s-o iei cu tine, că e o mantie fermecată şi are un dar minunat: de ţi-o pui pe umeri, n-ai decit să doreşti să fii într-un loc şi într-o clipă eşti acolo.. Da' vezi să nu uiţi nici pasărea.. Scoate-i inima şi ai grijă de mănînc-o întreagă! Şi de vei face aşa, în fiecare dimineaţă, cînd te-i scula, vei găsi subpernă un ban de aur.

Vînătorul îi mulţumi din suflet femeii şi începu a se gîndi în sinea lui: „Frumoase lucruri mi-a făgăduit, n-am ce zice, barem de s-ar împlini toate!. .

Şi, ce crezi, mai merse el cam vreo sută de paşi, şi numai ce auzi deasupra capului zvon de păsări care se ciondăneau! Trase el. cu urechea la ciripitul acela ascuţit şi odată căţă în sus, să vadă despre ce-i vorba. Şi văzu o grămadă de păsărele care tot trăgeau

cu ciocurile şi cu ghearele de-o mantie. Şi ţipau una la alta şi se ciorovâiau, furioase, de parcă fiecare ar fi vrut s-o aibă numai ea.

— Ian te uită! făcu vînătorul mai mult pentru sine — păi se potriveşte tocmai cu ce mi-a spus bătrînica!...

Şi nu-şi termină bine vorbele, că şi luă puşca din spinare. Apoi o puse la ochi şi ţinti drept în mijlocul păsărelelor, de zburară fulgii în toate părţile. .. într-o clipă se împrăştiară toate, ţipînd grozav, dac vezi că una din ele căzu moartă la pămînt.. . Şi-n acelaşi timp căzu şi mantia.. .

Vînătorul făcu întocmai cum îl învăţase bătrînica: tăie pasărea şi după ce-i scoase inima, o înghiţi. Apoi plecă înspre casă, luind cu sine mantia.

în dimineaţa următoare, cind se trezi, îi veni în minte făgă- duiala femeii şi vru să vadă de nu-s numai vorbe, toate, dar cum ridică perna, şi văzu strălucind un ban de aur. A doua zi, dimineaţa, află iar unul sub pernă, şi tot aşa, în fiece dimineaţă, de cîte ori se. trezea. îşi strinse omul o grămadă de aur, dar vezi că aurul nu-i aducea mulţumirea şi-n cele din urmă începu el a se gîndi: „La ce bun tot aurul de l-am strîns, dacă stau acasă, între patru pereţi ?!.. . O să plec să cutreier lumea, să aflu şi eu cîte se mai petrec pe pămîntul ăsta!. . "

îşi luă rămas bun de la părinţi şi, punîndu-şi raniţa şi puşca la spinare, plecă în lume. Şi într-o bună zi se întîmplă să treacă prin- tr-o pădure deasă. Şi cind se sfirşi pădurea, numai ce văzu înaintea lui o cîmpie şi pe cimpia aceea înălţîndu-se un castel măreţ. La una din ferestre stătea o bătrînă şi-o fată minunat de frumoasă, şi priveau în jos. Acu', trebuie să vă arăt că bătrîna era o vrăjitoare afurisită. Şi-i spuse fetei vrăjitoarea aceea:

— Ian te uită la omul de vine din pădure! Ăsta are în trupul lui o comoară minunată şi trebuie să-l vrăjim, ca s-o dobîndim noi. Şi ştii ce anume are? O inimă de pasăre? Şi mulţumită ei, în fiecare dimineaţă găseşte sub pernă un ban de aur. Ei, ce zici, fetiţa mea iubită, nu ne-ar sta nouă mai bine s-o avem, decît lui?

Apoi, cotoroanţa prinse a-i povesti cum s-a întîmplat toată tărăşenia şi-o mai învăţă cum trebuia să se prefacă pentru a-l prinde în mreje pe flăcău. La urmă n-o mai luă însă cu binele, ci o ameninţă şi se răsti la ea, privind-o cu nişte ochi răi şi încărcaţi de furie:

— Iar de n-o să vrei să mă asculţi, o să fii nefericită!.. .

De cum se apropie de castel, vînătorul o şi zări pe fată la fereastră şi-şi spuse în sine: „Cred că se cade să mă hodinesc, şi cu puţin, că doar rătăcesc de atîta vreme. Şi

gîndesc. să rămîn la castelul ăsta frumos, că bani am destui în pungă ca să le răsplătesc pe gazde împărăteşte!. ." Din pricină adevărată nu era'asta, ci-mi pâre mie[1] ca chipul cel drăgălaş al fetei. . Că de cînd o zărise/îi rămăsese inima la ea. Intră flăcăul în' casă şi de cum păşi pragul, fu primit cu multă prietenie şi ospătat după cum cerea' Cuviinţa. 'Nu trecu mult şi prinSe a. o îndrăgi aşa de tare pe fata vrăjitoarei, ■■că nu se mai gîndea decît la ea. Şi i se uita într-una în ochi, sor- ■bind-o' cu privirea. Şi tot ce-i cerea fata, făcea cu dragă inimă,' de 'îmi vine să şi cred că ar fi sărit chiar şi în foc pentru ea. . . Dacă văzu baba cit e de prins flăcăul, numai ce-i spuse fetei:'

— Ei, a venit timpul sa punem mîna pe inima de pasăre! Nu te teme, c-o să solomonesc' în aşa fel, ca nici să nu simtă că-i lipseşte .

Baba pregăti o băutură şi după ce-O fierse şi-o răsfierse într-un ■ceaun, o puse într-un pahar. Iar paharul i-l întinse fetei, ca să i-l dea vînătorului. Şi-i spuse fata vînătorului:

— Şi-acu' dragul meu, bea în sănătatea mea !

Vînătorul se grăbi să bea şi, de cum înghiţi băutura, şi dădu
afară inima păsăruicii. Dar vezi că fata se tot învîrtea pe lingă el, •şi i-o luă pe furiş. Şi trebui s-o înghită, că aşa îi poruncise vrăjitoarea !.

Şi din ziua aceea, vînătorul nu mai găsi sub pernă cîte un ban de aur. în schimb, îl găsea fata, în fiecare dimineaţă cînd se tre- .zea. Dar ţi-ai găsit ca baba să i-l fi lăsat fetei ! încă din revărsatul zorilor i-I lua de sub pernă. Vezi însă că vînătorului puţin îi păsa că pierduse o asemenea avuţie. Că acum alta era avuţia lui Şi era atit de îndrăgostit de fată, că nu se mai mişca de acasă şi nu mai făcea nimic altceva decît să stea tot timpul în preajma ei

Dacă văzu bătrîna vrăjitoare cît e de îmbrobodit, prinse iarăşi a spune:

— Inima păsăruicii o avem, da' acum trebuie să-i luăm şi mantia fermecată !

Vezi însă că fata gindea altfel şi-i răspunse maică-si:

— Ba să i-o lăsăm, că averea tot a pierdut-o !

Afurisita de babă se mînie foc la auzul ăstor cuvinte, şi-i spuse:

—■ O astfel de mantie nu-i un lucru obişnuit. Ehe, arareori se găseşte pe lume o mantie care să aibă un

asemenea dar !. Vreau s-o am şi am s-o am ! Că doar n-o să ţin eu seama de vorbele tale nesăbuite !.

Apoi o învăţă pe fată ce să facă şi-i atrase luarea-aminte că de nu-şi bagă minţile în cap, s-o asculte, o s-o păţească rău de tot. Şi biata fată trebui să facă tot ce-o învăţase maică-sa. Se aşeză la fereastră şi prinse a se uita în depărtare, de parcă ar fi fost tare mîhnită. Vinătorul care n-avea ochi decît pentru dînsa, se temu că i s-a întîmplat ceva şi îndată o întrebă:

— Da' de ce stai atît de tristă ? !.

— Vai, dragul meu — îi răspunse ea — îmi aţintesc privirea spre muntele de-i peste drum de noi. Pe muntele ăsta cresc cele mai frumoase rubine. Şi atît de mult jinduiesc după pietrele astea preţioase, că-mi stă gîndul numai la ele şi de-aia sînt foarte tristă. Da' cine oare ar putea să mi le aducă ? !. Că doar păsările, în zbor, pot ajunge pînă acolo Iar vreo fiinţă omenească niciodată !

— Dacă ăsta ţi-e singurul necaz — dădu *z-o* liniştească vînă- torul — apoi află că-mi stă în putinţă să ţi-l curm în curînd !

Şi zicînd aceasta, c luă sub mantia lui şi îşi dori să fie pe muntele de rubine. Cît ai clipi se şi aflau amîndoi acolo. Unde-ţi aruncai privirea, străluceau numai nestemate, că simţeai o plăcere şi-o în- cintare să te tot uiţi la ele Şi, fără să se grăbească, au cules cele mai frumoase şi mai preţioase rubine. Dar în ăst timp vrăjitoarea nu stătea cu mîinile-n sîn Şi, prin vrăji de tot felul, reuşi ca vînătorul să-şi simtă pleoapele grele Şi cum somnul îi tot dădea tîrcoale, flăcăul îi spuse fetei:

— Ia hai să mai stăm oleacă şi jos, să ne hodinim puţin, că mă simt atît de ostenit că abia mă pot ţine pe picioare !

Apoi se aşezară jos şi flăcăul puse capul în poala ei, şi adormi, în timp ce dormea, toropit de somn, fata dezlegă mantia de pe umerii flăcăului şi şi-o puse pe umerii ei. După asta se grăbi să strîngă rubinele şi celelalte nestemate şi îşi dori să fie acasă.

Cînd vînătorul îşi sfîrşi somnul şi se trezi, îşi dădu seama că draga lui l-a înşelat şi că l-a lăsat singur pe muntele de rubine, unde nu era în stare să calce picior omenesc.

— Vai ! începu a se văicări el — cît de mare e necredinţa pe lumea asta !...

Şi rămase pe loc, cu inima încrîncenată de durere, că nu-i dădea în gînd ce să facă pentru a ieşi din impasul în care se găsea.

Muntele era al unor uriaşi sălbatici, care-şi aveau sălaşul acolo şi se îndeletniceau cu tot soiul de fărădelegi. Nu dură mult, şi cum stătea el aşa, privind în zare, numai ce zări pe trei dintre uriaşii aceia îndreptîndu-se către el. Atunci se întinse cît era de lung, pre- făcîndu-se că doarme adînc. Uriaşii se apropiară de flăcău şi, cînd fură foarte aproape de el, primul dintre ei îl împinse cu piciorul, spunînd:

— Ia te uită, ce vierme o mai fi şi ăsta ? !...

— Ce mai stai: striveşte-l cu piciorul ! îl îndemnă cel de-al doilea.

Dar cel de-al treilea grăi cu dispreţ:

— Lăsaţi-l în pace, că iiu merită osteneala !.. . Multă vreme n-o să mai poată rămîne aici, iar de s-o încumeta să urce muntele pînă-n vîrf, or să-l înhaţe norii şi l-or duce cu ei !

Şi tot sporovăind aşa, trecură de el şi merseră mai departe, pină ce se pierdură după o movilă. Vezi, însă, că vînătorul luase seama la cuvintele lor şi, cum îi văzu plecaţi, se sculă în capul oaselor şi-o porni la drum. Şi, tiriş-grăpiş, urcă pină-n virful muntelui. Dar acolo nu-i fu dat să rămînă multă vreme, că îndată veni un nor şi-l înhăţă. îl duse cu el norul, şi un timp îl purtă pe întinsul cerului. Dar inai apoi coborî jos de tot, deasupra unei grădini mari, înconjurată de ziduri groase. Şi era grădina asta plină de zarzavaturi d? tot soiul. Şi aşa se făcu că norul îl lăsă pe flăcău clin cîrcă, de ajunse, încetişor, pe pămînt, printre straturi de varză şi alte legume

Vînătorul cătă cu luare-aminte împrejur şi-şi spuse în sinea lui: „Măcar de-aş găsi ceva demîncare pe-aici ! Că sînt atît de flămînd, că nu mai pot !.. . Şi de mi-o rămîne iar burta goală, nu ştiu, zău, cum oi pleca mai departe Da' unde să găsesc demîncare, că nu văd nici un măr, nici o pară, nici un fruct, ci doar ierburi ..." într-un sfîrşit, cum stătea el aşa, plin de deznădejde şi nu ştia ce să facă, prinse iar să se gîndească: „Da' la urma urmei, de nevoie, o să-mi mint burta cu nişte varză ! Nu e ea prea gustoasă, da' să-mi vin niţeluş în putere, tot o să mă facă !.. "

Şi cum gîndi, aşa şi făcu. Alese o căpăţînă frumoasă şi îndesată, şi prinse a se înfrupta din ea. Dar abia înghiţi cîteva îmbucături, că se şi simţi cuprins de-un simţămînt

ciudat, de parcă ar fi fost schimbat cu totul. Şi pe dată se văzu — dar cu ce groază !. .. — cu patru picioare, c-un cap mare şi lunguieţ şi cu două urechi lungi- lungi Pasămite, se prefăcuse într-un măgar !. . Dar cum foamea nu i se potolise, şi cum sub noua lui înfăţişare varza îi plăcea îndeajuns de mult, începu să dea iama prin tot stratul, mîncînd cu mare poftă. într-un sfîrşit, nimeri la alt strat, dar vezi că varza asta părea să fie de alt soi. Şi nu se dădu în lături să guste şi din ea. Dar de-abia înghiţise cîteva frunze, că simţi din nou o schimbare, şi-şi recăpătă înfăţişarea omenească.

Apoi vînătorul se culcă şi adormi zdravăn. în dimineaţa următoare se trezi înviorat, de parcă nici n-ar fi trecut prin atîtea în- tîmplări şi, mai înainte de a pleca, avu grijă să rupă o căpăţînă din varza cea bună şi una din varza cea rea. Şi-n timp ce şi le punea în raniţă, gîndi în siriea lui: Verzele astea or să mă ajute să recapăt ce-i al meu şi să pedepsesc necredinţa !.. "

Apoi sări peste zid şi-o porni la drum către castelul unde-şi ducea viaţa draga lui. Dar vezi că nu ştia încotro e şi cîteva zile umblă încolo şi încoace, fără să-i dea de urma. Dar, din fericire, un copilandru îl îndreptă pe calea cea bună, şi-ntr-un fapt de seară se afla în faţa castelului. Dar mai înainte de a-i păşi pragul, avu grijă să-şi înnegrească obrazul cu funingine, şi era aşa de schimbat, că de l-ar fi văzut chiar maică-sa, tot nu l-ar fi recunoscut Şi bătînd el la poartă, ceru adăpost.

— Sint atît de trudit — abia ingăimă el — că nu mă ţin picioarele să pot merge mai departe !. ..

Vrăjitoarea cătă la el, pe după grilajul porţii, şi prinse a-l cerceta:

— Da' cine eşti, jupîne, şi cu ce treburi umbli?

Şi flăcăul răspunse:

— Sînt un slujitor împărătesc şi-am fost trimis în lume de către stăpînul meu să-i aduc cea mai gustoasă varză ce creşte sub soare. Şi cum mi-a fost dat sa am fericirea s-o ·găsesc, o port chiar aici, cu mine. Da' mă nelinişteşte că soarele ard'e prea tare şi mi-e teamă ca nu cumva să se veştejească leguma, că tare-i fragedă!. .. De asta nici nu ştiu dacă oi puteâ^o duce mai departe...

Cînd auzi cotoroanţa de varză cea gustpasă, odată i se făcu poftă şi spuşe:

— Jupîne dragă, lasă-mâ sa* gust din minunăţia asta de varză, că. rivneşc la ea !. ...

.— De ce nul făcu vinătorul, cu îngăduinţă.. Că doar am. luat cu mine două căpăţîni- Uite, una din ele o să ţi-o dau dumitale.

Apoi desfăcu.raniţa şi îi întinse varza cea rea. Vrăjitoarea n-avea cum să se gîndeaseă c-ar putea să i se-ntîmple ceva de pe urma legumei ăsteia, şi cum îi lăsa gura apă după mîncarea asta necunoscută, se duse singură în bucătărie, să şi-o pregătească pentru cină. Dar cînd fu gata, atit de mare îi fu pofta, că nu aştepta să fie adusă la masă, ci luă imediat cîteva foi şi le băgă în gură. Dar vezi că îndată ce le înghiţi, îşi pierdu înfăţişarea omenească şi fugi prin "curte în chip de măgăriţă. După puţin, veni la bucătărie slujnica, şi-'-zărind varza gata făcută, vru s-o ducă lâ masă. Dar în timp ce mergea cu strachina, după un vechi obicei, îi veni poftă să guste din blid şi înghiţi pe nemestecate cîteva foi. Şi pe dată se prefăcu şi ea tot într-o măgăriţă şi fugi afară, la bătrînă. Pasămite, varza aceea îşi vădise şi de astă dată puterea năzdrăvană. .. Dar acum zăcea împrăştiată pe jos, că strachina căzuse din miinile slujnicei şi se făcuse ţăndări.

în ăst timp, presupusul slujitor împărătesc stătea la taclale cu fata cea frumoasă. Dar cum nu venea nimeni cu varza şi era şi ea pofticioasă, fata nu-şi mai găsea astîmpăr şi, pînă la urmă, spuse:

— Nu ştiu de ce nu mai vine odată mămuca, cu varza aia!.

Atunci se gîndi vînătorul în sinea lui: „Să ştii că leguma şi-o
fi făcut de-acu' efectul!. "Şi apoi spuse cu glas tare:

— Las' că mă duc eu pînă la bucătărie să văd ce-o fi de în- tîrzie!

Vezi însă că abia coborî treptele cerdacului, că le şi văzu pe cele două măgăriţe alergînd prin curte. Căută el varza şi o află împrăştiată pe sub nişte scaune.

— Bravo! Astea două şi-au primit porţia!. făcu el, bucuros. Acu' mai rămîne să se înfrupte din varză şi făptura de m-a înşelat într-un chip atît de nevrednic!. .

Apoi ridică de pe jos restul de foi şi le puse pe un taler. Şi înmînîndu-i-l fetei, îi spuse:

— Ţi-am adus chiar eu mîncarea cea gustoasă, ca să nu trebuiască să mai aştepţi.

Fata apucă să mănînce din varză cu lăcomie şi pe dată îşi pierdu şi ea înfăţişarea omenească. Şi numai ce-o zbughi

afară pe uşă şi începu să alerge prin curte în chip de măgăriţă.

După ce vînătorul îşi spălă faţa, pentru ca cele trei femei prefăcute în măgăriţe să-l poată recunoaşte, coborî în curte şi le spuse:

— Acu' veţi primi răsplata pentru necredinţa voastră! Şi, legîndu-le pe toate trei cu o frînghie, le mînă din urmă pînă ce ajunse la o moară. Bătu el în geam, dar cum era cam tîrzior, morarul scoase capul afară şi-l întrebă ce doreşte.

■— Am trei animale nărăvaşe — răspunse vînătorul — şi n-aş vrea să le mai ţin, că-mi dau mult de furcă. Dacă te-ai învoi însă să le iei dumneata, şi să le dai adăpost şi nutreţ, şi să le ţii după cum ţi-oi spune eu, nu m-aş zgîrci deloc şi ţi-aş plăti cît mi-ai cere.

Atunci morarul îi răspunse:

— Mă-nvoiesc bucuros! Da' cum trebuie să le ţin ?

Şi vînătorul îi arătă pe îndelete că măgăriţei bătrîne — pasămite asta era vrăjitoarea! — să-i dea de trei ori pe zi bătaie şi o dată mîncare, celei tinere — care era slujnica — să-i dea o dată bătaie şi de trei ori mîncare, iar celei tinere de tot — care era fata — bătaie să nu-i dea deloc, dar să-i dea de trei ori mîncare.

De, se arătase îngăduitor cu fata, fiindcă încă o mai îndrăgea şi nu-şi putea călca pe inimă s-o lase să fie scărmănată.. . Apoi se întoarse la castel şi găsi acolo tot ce avea nevoie.După.; cîţjeva zile veni morarul şi-i aduse vestea că măgăriţa cea bătrînă, care primise în tot timpul bătaie şi numai o dată pe zi mîncare — dăduse ortul popii.

— Celelalte două — spuse el — deşi n-au murit şi primesc mîncare de trei ori pe zi, sînt atît de triste, că multe zile nu cred c-or să mai aibă şi ele.

Dacă auzi asta, vînătorul se miloştivi de ele şi-şi domoli înverşunarea. Şi-i porunci morarului să le aducă înapoi. Şi cînd fură iarăşi în curtea castelului, le dădu să mănînce din varza cea bună şi-şi luară din nou înfăţişarea omenească. Atunci fata cea.frumoasă îi căzu în genunchi şi-i spuse:

— Of, dragul meu drag, oare ai putea să mă ierţi vreodată pentru răul ce ţi l-am făcut?!. Da' să ştii că numai maică-mea e de vină, că ea m-a silit să-ţi căşunez aşa un rău şi totul s-a întîm- plat împotriva voinţei melé, că mi-eşti drag din tot sufletul!.. Mantia ta fermecată e într-un scrin, cît despre inima păsăruicii, îndată o să iau o băutură,, ca s-o dau afară. .

Dacă-i auzi spusele, pe loc se însenină flăcăul şi-i grăi ca unei logodnice:

— Păstrează-le,. că mi-e totuna, de le ai tu sau eu, că doar ştiu bine c-o să-mi fii. soţie credincioasă!...

ŞI-AU FĂCUT O NUNTĂ DE S-A DUS POMINA, ŞI-AU TRĂIT ÎMPREUNĂ ÎN BUCURIE ŞI MULŢUMIRE PÎNĂ LA .SFRRŞITUL ZILELOR.

SPIRIDUŞUL

fost odată un împăTat şi împăratul ăsta avea atîtea. bogăţii

A

că nici el nu ştia de ele. Şi avea el şi trei fiice, care-a luminau zilele şi-i bucurau sufletul. Şi cele trei domniţe în fiecare zi obişnuiau să Se preutnble prin grădina palatul uLDa' am uitat să,Vă spun că împăratului ăstaî îi erau tare diiagi pomii frumoşi, ori de caxe soi ar fi fost. Şi intre aceştia, pe unul. dl[1] îndrăgea mai eu osebire,; de parcă i-ar >fi fost copîl. Iar pe acela care .ar fi cutezat să rupă un imăr din pomul cu pricina, împăratiul per datări blestema, de intra ;de-a scîu- fundişul o sută de stînjenl sub pămînt.

Gînd veneau zilele toamnei, merele, din pcnmul ăsta prindeau o culoare roşie ca sîngele, şi nu ştiu om pe lume care să nu ifi;¡poftit la 'ele$_y$ de le-ar fi văzut. Cum le era în obicei, cele trei domniţe se duceau în fiecare zi sub mîndreţea asta de pom şi priveau cu luare- attrinte în iarbă, de nu cuanvavîntul a dat jos vreunul dinrnere. Dar ţi-ai găsit să afle vreunul:! Şi le rămînea inimala ele, iar>pdmul era atît de încărcat de fructe, că pînă la pămînt atîrnau crengile, de-ţi părea c-or să se fringă sub roadă. Şi se întîmplă odată ca fata cea mai mică să fie cuprinsă de-o poftă grozavă şi cum nu-şi putea înfrînge dorinţa, prinse a le spune surorilor ei:

— Taica ne iubeşte prea mult ca să aibă inimă să arunce blestemul şi asupra noastră. De oamenii străini nu mă mir, că nu-i pasă, da' vezi că noi sîntem sîngele lui şi socotesc că nu s-ar îndura să ne vitregească...

Nu-şi termină ea vorbele că şi apucă de rupse din pom o minune de măr, mare cît pumnul. Şi începu a sări în jurul surorilor ei, în- demnîndu-le:

— Hai, veniţi şi voi de muşcaţi din el! Muşcaţi măcar o dată, dragele mele surori, că-n viaţa mea n-am mîncat ceva mai gustos !. ..

Cele două domniţe nu se lăsară mult rugate şi muşcară şi ele din măr. Şi ce crezi, pe loc se cufundară tustrele în pămînt, dar atît de adînc că nimănui nu i-ar fi stat în putinţă să dea de ele. Cînd veni ora prinzului, împăratul porunci să fie chemate domniţele la masă, dar nu fu chip să le găsească nimeni. Le căutară slujitorii prin tot palatul, cercetară de-a rîndul grădina, dar nu le dădură de urmă pe nicăieri. Dacă văzu că nu le află prin preajmă, o adincă tristeţe cuprinse inima împăratului, dar nădăjduind că s-ar mai putea să le găsească pe undeva, dădu sfoară în ţară oricine îi va aduce fiicele, o să capete pe una dintre ele de nevastă. Şi mulţi voinici porniră să le caute. Şi cum de nu s-ar fi dus după ele floarea tinerimii, cînd erau atît de frumoase şi se purtau atît de prietenos cu omul cel mai de rînd, că fiecare dintre poporeni le îndrăgea!. .. Şi începură voinicii a cutreiera coclaurile şi cîmpiile, care mai de care. Şi se întîmplă de plecară şi trei vînători. După ce merseră ei cale de vreo opt zile, nimeriră la un coşcogea palat, arătos nevoie mare. Intrară ei înăuntru şi nu-şi putură lua ochii de la încăperile cele frumoase, pline de mobile scumpe şi tot felul de odoare. Şi într-una din aceste încăperi văzură o masă întinsă, plină cu tot soiul de bucate. Şi trebuie să fi fost tare fierbinţi şi

tare gustoase mîncărurile acelea, că aburii se ridicau pînă-n tavan, îmbibaţi de-o dulceaţă şi de-o aromă fără seamăn. Dar cît luară ei seama, nu auziră vreo vorbă pe nicăieri şi nu văzură nici ţipenie de om. Rămaseră ei acolo, de mai aşteptară să vadă ce se-ntîmplă, dar trecu mai bine de o jumătate de zi şi nu veni nimeni la masă. Iar mîncărurile rămaseră la fel de fierbinţi şi de aburinde, de parcă atunci ar fi fost puse. în cele din urmă îi apucă o atît de straşnică foame, că nu mai ţinură seama de nimic şi se aşezară la masă, fără să-i fi poftit nimeni. Şi se ospătară pe săturate.

După asta, cei trei vînători se înţeleseră între ei să rămînă mai departe în palat, că aici totul le era la îndemînă. Şi hotărîră ca în fiecare zi doi dintre ei să plece în căutarea fetelor, iar al treilea să rămînă acasă. Şi traseră ei la sorţi, ca să nu se işte gîlceavă. Şi-n aşa fel căzură sorţii în prima zi, că cel mai mare rămase la palat.

Dis-de-dimineaţă, cei doi vînători mai tineri porniră în căutarea fetelor, iar cel mai mare începu a-şi face de lucru pe acasă. La vremea prînzului, se aşeză să mănînce şi cînd era aproape pe terminate cu masa, numai ce văzu lîngă scaun un omuleţ care se tot milogea de el, rugîndu-l să-i dea o bucată de pîine. Dacă-l auzi cum se milogeşte, flăcăul apucă pîinea pe care-o găsise pe masă şi-i tăie din ea o felie zdravănă. Dar cînd i-o întinse, omuleţul o lăsă să cadă şi, cu acelaşi glas miorlăit, îl rugă să fie atît de bun să o ridice el de jos, şi apoi să i-o dea. Flăcăul se îndură de el, dar în clipa cînd se aplecă după pîine, omuleţul îl apucă de păr şi c-un băţ începu a-i croi cîteva lovituri zdravene, de-i bătuci toată spinarea

v -«în ziua nirmi'ătoare rămase* aoasă cel de-al doiléá **víMtór.-**'Da' vezi «a íiiqi lüi*n~u-i mörse^ftiái[1] bine! Cîfid se întoarse acasă, del mai mare **pnnSe**'a-**1-întreba pe** cel ¡ce tămăsese la palat : " ■— Ei, ia spune-mi, ţie cüm ţi-a"mers? "

— Of! mite'mi-a-mers al naibii de răii!

[1] *Şi începură a se văicări trilul altuia, că pe amîndoi îi bătuse în lége* piticul. Da' vezi că ălui măi tînăf nu-i suflară o vorbă din'cîte pătimiseră, că nu-l puteau suferi de fel. Şi cum mai era şi cam •scrîntit oleacă la minte, numai Hans cel prost îi "spuneau toată vremea.

în cea de-a treia zi se întîmplă să rămînă acasă cel mai tînăr şi cînd se aşează la masă, iarăşi se înfiinţă omuleţul şi prinse a se milogi pentru o bucată de pîine. Dar cînd flăcăul i-0 întinse^ omu- lfeţiil o, lăsă să cadă, după cum îi éra

obiceiul, şi-l rugă să fi'e atît de "buft! să-i mai déa o dat-ă bucata de pîine. Dacă auzi ce pretenţii' are piticul, flăcăul[1] începu a se răsti la el:

— Ce-ai spus?! Da' ce, te dor oasele de nu poţi să-ţi ridici şi singur bucata de pîine ?. •. Dacă nu-ţi dai nici măcar atîtă osteneală ca să-ţi cîştigi hrana zilnică, atunci nu meriţi nici s-o mănînci!.. .

■' Omuleţul se supără foc şi, răţoindu-se" la flăcău, începu a-i spune că trebuie să facă întocmai ce l-a rugat, că altfel **Va** fi rău de el. Dar vezi că flăcăul nu se sperie cîtuşi de puţin de ameninţările lui. Şi cum nu-i era lene de fel, unde mi ţi-l înşfacă odată pe omuleţul cel pişicher, şi începu a-l croi vîrtos, de-i săreau fulgii... De durere, piticul prinse a ţipa în gura mare şi aşa urla, de ziceai că-i iese sufletul:

— încetează, încetează odată şi dă-mi drumul, că-ţi spun tinde se află cele trei domniţe!. ..

Cînd auzi asta, flăcăul se opri să-l mai bată, şi omuleţul începu a-i depăna că e un spiriduş şi că mai sînt încă o mie la fel ca el. Şi de-o vrea să meargă împreună, o să-i arate unde sint ascunse domniţele. Apoi îl duse la o fîntînă adîncă, în care nu se mai afla apă. Şi-i mai spuse omuleţul că tovarăşii lui de drum nu-l priveau cu inimă bună şi n-au gînduri cinstite în privinţa lui. Şi-l sfătui că de vrea să le scape de domniţe, să se încumete a merge singur, că altfel s-ar putea s-o păţească rău din partea ăstor doi. Nu-i vorbă, şi ei ar fi vrut să le găsească pe fiicele împăratului, că doar de-aia o porniseră în lume, dar gîndeau ca totul să le pice de-a gata, fără să îndure vreo oboseală şi fără să treacă prin vreo primejdie. Şi apoi se apucă să-i arate piticul în ce chip s-ar putea să le scape pe fete. Pentru a le readuce pe pămînt, îi era de trebuinţă un coş mare, în care să se aşeze, şi-un clopoţel. Şi nu trebuia să uite să-şi ia cu el şi cuţitul de vînătoare. lax cînd le-ar fi avut pe toate astea pregătite, putea să se aşeze în coş, ca să coboare în a dineuri. Jos, în şub- pămîntenele acelea, va afla trei încăperi, şi-n fiecare din ele va da cu ochii de una dintre domniţe. Că li-e datul să nu stea o clipa şi să scarpine în creştet un balaur cu mai multe capete. Iar de-i va Vedea pe aceşti balauri, să nu pregete nici o clipă să le vină de hac şi să le taie capetele. După ce spiriduşul îi spuse cu şart totul, odată se făcu nevăzut.

Cînd se lăsă amurgul, veniră acasă şi ceilalţi doi. Şi nici n-apu- cară bine să se aşeze la masă, că şi începură a-l

lua la întrebări cum i-a mers. Iar el le răspunse cam în doi peri:

— De, destul de bine!...

Apoi începu a le povesti de-a fir-a-păr totul: că nu văzuse pe nimeni pînă la prînz, şi că în timp ce sta la masă s-a apropiat de el un omuleţ, care l-a rugat să-i dea o bucată de pîine. Dar după ce i-a întins-o, omuleţul a lăsat-o să cadă jos, şi apoi l-a rugat să fie bun şi să i-o ridice... Şi fiindcă n-a vrut să-l asculte, nerușinatul s-a pornit să-l amenințe. Asta nu i-a venit deloc la socoteală şi i-a tras piticului o scatoalcă, să-l pomenească!.. . Şi ca să scape cu pielea întreagă, omuleţul s-a grăbit să-i destăinuiască unde se găsesc, cele trei fete ale împăratului. Cei doi fraţi mai mari se făcură că ascultă cu luare-aminte spusele flăcăului, da' numai ei ştiau ce era în inima lor şi cum îl pizmuiau, că se şi îngălbeniseră de necaz!.

În dimineaţa următoare o porniră tustrei către fîntîna cu pricina şi traseră la sorţi cine urma să se aşeze primul în coş. Şi vezi că sorţii căzură pe cel mai mare. Se aşează cl înăuntru şi luă cu el şi clopoţelul. Apoi le spuse celor doi, care trebuiau să-l sloboade în jos:

— De-ndată ce-o să auziţi c-o să sun, să mă trageţi repede afară!

Abia începură să-l lase fraţii în fîntînă, că se şi auzi sunind. Şi ceilalţi doi se şi grăbiră să-l tragă afară, după cum fuseseră înţeleşi. îi veni atunci rîndul celui de-al doilea. Dar nici el nu fu mai breaz. Şi dacă văzu nemernicia fraţilor săi, prislea se aşează, repede în coş, fără nici un pic de teamă, şi-i îndemnă să-l lase în fîntînă. Şi se lăsă el pînă jos. Cînd ajunse la acele hrube subpă- mintene despre care-i vorbise piticul, ieşi afară din coş şi-şi pregăti cuţitul de vînătoare, ca să-i fie la îndemînă în orice moment. Apoi se apropie de prima uşă şi începu a trage cu urechea. Şi ce crezi, odată auzi sfârâiturile năprasnice ale zmeului! Deschise el încetişor uşa şi numai ce văzu pc una dintre domniţe ţinînd în poală nouă capete de balaur şi scărpinîndu-le fără încetare

.Flăcăul'mr pregetă niei, uiiL-moment şi;, ¡apuicind etiţitull, îl învfrti-) ciu repeziciune- şi-ntrvo, 'paTtţe .şn-ijtr-alta,: :de ■reteză, dmmo: datâ tdâte ;cele âouă capete .ale balairtrulmiirCînd; se: yăzâi niíntúita, dOMnilţaf.săd'în picioáre idehl prmse de ^ît şH îmbrăţişa. >Şi-l acoperi: de scrutării că atit de mare;îi era bucuria căi scăpase tşafăr&. lApod! luă un giüyaer de aur' urechi, peicsnet-L purba la pifept,. $ii i*lj prinse flăcăuluit Acestai sie; grăbi săj pleoei oăJtnre, celai de-an.d0.ua>; idomiiiţă, căreia'îi tefu hărăzit! să starpine un zmeu cu şapte capete^ şi<-p scurt: timpi O' dezlegă şi -pe ea ele sub povárau viiăjjii.| îiitr-uh sfîrşiti, o'soăpă' şi pe cea mai mică dintre domniţe, .earei iera «rgisiţăi să: searpjne; un zmeu cu patru capete..

Şi cînd ;se: văzură, iarăşi împreunăy vii şi nevătămatei, cele trei surori ^vură atîta; să-şi spună, că im mai conteneau, o; qlipă..: Şi se tot îmbrăţişku şi sie' sărutau, că doar nu se văzuseră de; atîta vremö l. Vezi în9ă bă flăcăul[1] se grăbea, să ajungă pe pămînt, şi prinse a suna din clopoţel că huişAic suibpămîntenele acelea. Şi sună el, şi' stţină, pînă ce->l auziră şi cei de sus.

Apoi:>aşe£ă domniţele în coş, şi-i îndemnă cu clopoţelul pe cei doi fraţi ai-săi. să le tragă în sus, una după alta. Şi cînd îi veni şi lui rîndul, odată îşi aminti de vorbele pe care i le spusese spiridu- şul. Şi ca să-i încerce pe fraţii săi de-i chiar aşa: că-l urau şi-i voiau numai răul, luă un bolovan pe care-l găsi acolo, şi-l puse în coş. Şi ce crezi, nici nu trecu coşul de jumătatea drumului, că fraţii cei răi şi fătarnici şi tăiară, de sus, sfoara. Şi coşul se rostogoli pînă la fund, cu mare zgomot. Dacă auziră cei doi fraţi hăulitul acela, rămaseră încredinţaţi c-au scăpat de nepricopsitul ăla de ţîngău cu caşul la gură, care le căşunase atîta inimă rea. După ce le puseră pe cele trei domniţe să tăgăduiască că-i vor spune împăratului că ei doi le-au scăpat, flăcăii le luară cu sine şi-o tuliră de-acolo, de parcă i-ar fi fugărit cineva. Şi de îndată ce ajunseră la curte, fiecare îi ceru împăratului să-i dea cîte o domniţă de nevastă.

în ăst timp prîslea se învîrtea ca o fiară în cuşcă prin cele trei încăperi subpămîntene şi, cu inima mîhnită, se gîndea că n-o să-i fie dat să mai apuce lumina zilei. Şi cînd îi era inima mai cătrănită şi mai plină de amar, numai ce dădu cu ochii de un flaut. „Da' ăsta ce-o mai fi atîrnînd aici ? îşi spuse el în sine. Că prin locurile astea n-aş crede c-ar putea să fie vesel cineva.. " Apoi îşi aruncă privirea spre capetele balaurilor care zăceau pe jos, şi grăi:

— Nici voi nu-mi puteţi fi de folos!.. .

Şi de atîtea ori se-nvîrti încoace şi-ncolo prin acele încăperi subpămîntene, că pămîntul se bătători sub picioarele lui şi începu a căpăta lustru.

în cele din urmă îi veni în minte să ia flautul din perete şi să cînte ceva. Şi de cum puse gura pe muştiuc, începură să se ivească o mulţime de spiriduşi. Şi cu fiecare sunet pe care-l scotea flautul mai venea încă unul. Dacă văzu că aşa stă treaba, numai luă. de feL flautul de la gură şi atîta suflă în el, pînă ce se umplu toată încăperea de spiriduşi. Şi cu toţii prinseră a-l întreba într-un glas care-i este dorinţa. Atunci el le arătă că arde de nerăbdare de-a fi din nou pe pămînt, să-şi bucure ochii şi sufletul, de lumina zilei. Nu-şi termină el vorbele, că spiriduşii îl şi apucară fiecare de cîte un fir de păr şi-n chipul ăsta zburară cu el pe pămînt.

Cînd ajunse pe tărîmul de sus, flăcăul o porni într-un suflet la curte, unde tocmai urma să se prăznuiască nunta uneia dintre domniţe, şi apucă de se duse în sala unde şedea împăratul împreună, cu cele trei fiice ale sale. De cum dădură ochii cu el, fetele se tulburară într-atît, că rămaseră toate fără simţire. împăratul se mînie cumplit de întîmplarea asta şi porunci să fie băgat de îndată la temniţă. Pasămite, el rămăsese cu încredinţarea că-i vreun solomonar şi că le-a căşunat vreun rău fetelor prin nişte farmece. Dar domniţele îşi veniră curînd în fire şi-l rugară din tot sufletul să-l slobozească de la temniţă. împăratul rămase tare mirat că fetele lui se luptă atîta să-l vadă slobod pe-un necunoscut şi vru să afle care-i pricina ăstei milostenii. Dar vezi că ele dădură din colţ în colţ şi, pînă la urmă, îi spuseră că nu le e îngăduit să dezvăluie de ce se poartă cu atîta grijă faţă de flăcăul acela. Dar împăratul folosi un şiretlic şi le povăţui să-i dezvăluie sobei tot ce nu putuseră spune tatălui lor. în ăst timp însă, el avu grijă să iasă din odaie şi să se tupileze după sobă. Şi trase cu urechea la tot ce-i şoptiră domniţele sobei. Şi dacă auzi ce fărădelege fuseseră în stare să săvîrşească cei doi fraţi fără pic de inimă şi de credinţă, pe dată dădu poruncă să se înalţe două spînzurători. Şi aşa îşi pierdură viaţa netrebnicii!.

Iar celui mai nevîrstnic dintre vînători, cu dragă inimă îi dădu împăratul de nevastă pe cea mai mică dintre fiicele lui.

.Şi-am încălţat nişte pantofi dc sticlă, da' vezi că m-am izbit cu ei de-o piatră şi odată auzii: „Cling. . " Pasămite, rămăsesem desculţ, că se spărseseră în două!. .

FECIORUL DE CRAI ŞI FATA DE ÎMPĂRAT

A fost odată un împărat şi împăratului ăsta îi născu nevasta

un cocon. Şi-ntr-o bună zi, trecînd pe la curte nişte cititori în stele, îi preziseră împăratului că multă vreme n-o să se bucure de feciorul pe care-l are, şi-i arătară că-n ziua cînd o împlini flăcăiaşul şaisprezece ani, va fi omorît de un cerb.

Şi ce crezi, cînd fu să împlinească flăcăul taman şaisprezece ani, se întîmplă ca la curte să se pornească o mare vînătoare, şi-l luară şi pe el! Şi nu ştiu cum se făcu că în pădure feciorul de crai se rătăci de ceilalţi şi rămase singur-singurel. Şi deodată îi răsări în cale un cerb mare, cum nu mai văzuse pînă atunci. Vru el să-l împuşte, dar oricît încercă, nu izbuti să-l nimerească. Cerbul îi scăpa de fiecare dată şi gonea, de parcă ar fi avut aripi la picioare. Şi atîta goni feciorul de crai după cerb, pînă ce ieşi din pădure. Şi numai ce zări în locul cerbului un vlăjgan de om, gros cit o butie. Şi prinse a-i spune matahala aceea:

— Ei, bine că te am în mînă odată, c-am spart pînă acu' şase perechi de patine de sticlă, şi nu te-am putut prinde! Da' de azi încolo, al meu eşti!. . .

Şi cu acestea zise, îl luă cu el şi-l tîrî printr-o apă mare pînă ce ajunseră în dreptul unui castel ce-şi părea că nu se mai sfîrşeşte. Intră vlăjganul înăuntru cu feciorul de crai şi, aşezîndu-se la masă, matahala îl îndemnă să mănînce şi el ceva. După ce au mîncat ei împreună, matahala, care, pasămite, nu era om de rînd, ci era împărat peste acea împărăţie, îi spuse:

— Eu am trei fiice, şi-o să trebuiască să stai de veghe la a mai mare, de la nouă seara pînă dimineaţa la şase. Şi ori de cîte ori s-o împlini cîte un ceas, oi veni eu însumi şi te-oi striga. Şi de-i fi adormit şi nu mi-oi da nici un răspuns, află că gîdele o să te scurteze de cap chiar în dimineaţa aceea. Dar de mi-oi da totdeauna răspuns, atunci vei primi-o pe fată de nevastă.

îl duse împăratul la fata cea mai mare şi-apoi plecă la treburile lui. Domniţa îl luă cu sine în iatac, şi acolo, numai ce dădu cu ochii flăcăul de o statuie de piatră. Şi odată prinse a-i spune domniţa stanei aceleia:

TAtóSMf 3a Ş M^H

— La ora nouă o să vină aici taică-meu, şi apoi, din oră în oră iarăşi se va înfiinţa, pînă ce-o bate ora trei, şi de întreabă, să-i răspunzi tu în locul feciorului de crai!

Statuia dădu din cap, în semn c-a înţeles, întîi mai repede, apoi din ce în ce mai încet, pînă cînd rămase din nou nemişcată. în dimineaţa următoare, împăratul îi spuse flăcăiaşului;

— Ai făcut o treabă pe cinste n-am de ce să mă plîng, da' încă nu pot să ţi-o dau pe fiică-mea! Se cuvine să mai veghezi încă o noapte la fata mea mijlocie şi de îndeplineşti fără greş ce ţi-am

poruncit, atunci o să chibzuiesc de meriţi ori nu s-o capeţi de nevastă pe fiică-mea a mare. Da' bagă de seamă c-o să vin la fiecare oră, şi de te strig şi n-o să-mi răspunzi, vei fi pierdut şi-oi fi silit să fac vărsare de sînge!..

Apoi împăratul îl duse la fata cea mijlocie. Şi după ce măria sa plecă la treburile lui, cei doi tineri păşiră pragul iatacului, unde feciorul de crai urma să vegheze peste noapte. Şi numai ce dădu el cu ochii şi aici de-o statuie de piatră, dar de una şi mai mare. Şi odată grăi domniţa către statuie:

— Dacă o fi să întrebe taică-meu, să-i răspunzi tu, auzi-tu-m-ai ?!.

Statuia de piatră dădu din cap, foarte repede, apoi din ce în ce mai încet, pînă cînd rămase din nou nemişcată. Feciorul de crai se intinse pe prag şi, punîndu-şi mina sub cap, adormi fără nici o grijă. în dimineaţa următoare, împăratul îi spuse:

— Ţi-ai dus la bun sfîrşit totul, da' vezi că nu pot să ţi-o dau pe fiică-mea decît dacă mai stai încă o noapte de veghe şi la fiică- mea a mai mică! Şi de-oi sta treaz şi acolo, oi chibzui, n-ai grijă, de poţi s-o capeţi de nevastă pc fiică-mea mijlocie. Da' nu cumva să uiţi că voi veni la fiecare oră. Şi cînd te-oi striga, îndată să-mi răspunzi! Iar de nu mi-oi răspunde, oi face vărsare de sînge, aşa să ştii!..

După ce împăratul îl lăsă la mezină, cei doi tineri păşiră pragul iatacului, unde feciorul de crai urma să vegheze peste noapte. Şi numai ce dădu el cu ochii şi aici de-o statuie de piatră. Dar era mult mai înaltă şi mai mare decît la celelalte două fecioare. Şi odată grăi domniţa către statuie:

— De-o fi să strige taică-meu, ai grijă să răspunzi tu, auzi-tu-m-ai ?!.

Şi matahala de piatră dădu din cap mai bine de-o jumătate de oră, pînă cînd rămase nemişcată. După asta, feciorul de crai se :culcîă; pfe prag şi-, adoririV; în* dimineaţa urtriătoare, împăratul îi spuse:»

— Mi-ai îndeplinit porunca cum nu se mai poate de bine[1], • da' ■nu^ţi pot:da încă pe fiică-mfca, că ai mai ayea.ceva de făctft. în jurul palatului e o păduFe foarte mare şi pe asta zic- să mi-o tai toată. Şi de-bi'doborîro la, pămînt. din zorii, dimineţii, de la şase, pînă feara la şase,., atunci, o să chibzuiesc de şe cuvine ori ba să-mi fii .ginere.

Apoi îi dădu un topor de sticlă, uţi ic de, sticlă şi-o toporişcă .de^şticjă- Ajunse flăcăul în pădure, şi cînd izbi- o dată cu,.toporul într-un copac,, se, sparse toporul în două. Atunci luă

icul şi cînd Ipvi în.el.cu toporişca, ,se sparse în mii şi mii de.fărîme..

Dacă văzu asta, feciorul de crai şemîhni amar şi gîndi în sinea lui. că de-acum i s-a împlinit, sorocul şi-o să trebuiască să. moară. Şi se aşează el pe-o. buturugă şi începu a plînge. Cînd veni ora prîn- zului, numai-ce grăi împăratul către fiicele şale :

— Ian ascultaţi aici: una dintre voi trebuie să se ducă în pădure, să-i ducă ceva de mîncare flăcăului!

— Ba nici prin gînd nu ne trece! rostiră-ntr-un glas cele două fete mai mari. Noi nu-i ducem nimic. .. Să-i ducă mezina, că la ea a vegheat ultima noapte !.

Şi aşa se făcu că -fata cea mică trebui să se ducă în pădure ca să-i ducă oleacă de mîncare flăcăului.

Ajunse ea în marginea aceea de codru şi, de Cum îl văzu, îl întrebă cum îi merge.

— Vai de viaţa şi de zilele mele!... începu atunci a se văicări el: Tare prost îmi merge, zău aşa!.

Dacă-l auzi ce zice, mezina îl îndemnă să vină mai întîi să ia în gură ceva, dar flăcăul nici nu vru s-audă de mîncare. La ce-i mai trebuia să mănînce, cînd îi era dat să moară în curînd. Da' vezi că ea îi spuse atîtea vorbe de alean, ca să-l facă să guste din bucate, că pînă la urmă veni lîngă fată şi mîncă nişteluş. După ce flăcăul îşi amăgi foamea, ea îi spuse:

— Hai, lasă-ţi capul aici, în poală, că de te-oi scărpina puţin în cap, o să ţi se schimbe gîndurile şi te-i linişti.

Şi-n timp ce fecioara îl scărpină, odată îl prinse somnul pe flăcău şi, de oboseală, adormi. Dacă-l văzu cufundat în lumea visurilor, mezina scoase năframa de pe cap, o înnodă şi numai ce lovi cu ea de trei oi în pămînt, spunînd cu tărie:

■— Hei, lucrătorilor, ia ieşiţi afară!. ..

.Şi, QÎt ai clipi, prinserăv a se aduna o mulţime de spiriduşi, care o întrebară pc domniţă care-i. e.porunca, ,şi. ea se grăbi să le spună:

— Ştiţi pădurea din jurul castelului, nu-i aşa? în trei ore să fie tot codrul tăiat, iar lemnele să fie rînduite frumuşel .în stive şi nici o stivă să nu fie mai mare ori mai înaltă.

Dacă-i auziră porunca spiriduşii se duseră de-şi adunară toate rubedeniile, să le ajute şi ele. Şi pe dată porniră lucrul. Şi ce crezi, cînd se împliniră cele trei ore, totul era gata!. Veniră ei să-i spună domniţei că i-au îndeplinit porunca şi fata din nou luă năframa ei albă şi, înnodînd-o, spuse cu tărie:

— Hei, lucrătorilor, acu' acasă.

Şi pe dată dispărură cu toţii de parcă nici n-ar fi fost. Cînd se trezi feciorul de crai, tare se mai bucură el de cele ce-i fu dat să vadă. Şi fata îi spuse:

— Vezi să ai grijă: cînd o bate ceasul de şase, să te întorci acasă!

Şi chiar aşa şi făcu, iar împăratul îl întrebă de cum îl văzu:

— Ei, ai tăiat pădurea?

— Da' cum altfel!. răspunse feciorul de crai.

Apoi se aşezară cu toţii la masă, şi mai către sfîrşit, numai ce începu împăratul a-i zice:

— Mă tem c-o să-ţi fac inimă rea, da' încă nu pot să ţi-o dau pe fie-mea de soţie, că ai mai avea ceva de făcut!

— Ce anume ar mai fi? vru să afle atunci feciorul de crai.

— Ei, nu-i mare lucru!. răspunse împăratul. La dreapta castelului e un lac întins, şi chiar de mîine dimineaţă, o să trebuiască să te duci acolo, să-l cureţi de nămol şi să-l faci să fie limpede ca oglinda. Şi să aibă în el şi tot felul de peşti, că cei de-au fost au pierit!

în dimineaţa următoare, împăratul îi dădu o lopată de sticlă şi-un tîrnăcop de sticlă şi după aia îi spuse:

— La şase vezi să fie lacul gata, că altfel o păţeşti, să ştii!.

Feciorul de crai o porni către lac şi cînd ajunse acolo şi începu lucrul. Dar abia apucă să înfigă lopata în mlaştină, că se şi frînse în două. Atunci înfipse tîrnăcopul, dar se rupse şi el în două!. . Dacă văzu asta, flăcăul se mîhni grozav şi nu mai ştiu ce să facă. Cînd veni amiaza, mezina îi aduse iar ceva demîncare şi-l întrebă cum îi merge. Şi feciorul de crai îi răspunse că nici nu s-ar putea să-i meargă mai prost decît îi merge, şi că i-e dat, se vede, să-şi piardă capul.

— Iarăşi nu mai am cu ce lucra —> adause el, într-un sfîrşit — că s-a rupt în două şi lopata, şi tîrnăcopul.

— Hai de vino de mănîncă — spuse atunci fata — că pe urmă or să ţi se schimbe gîndurile, n-ai teamă!.. .

Dar flăcăul abia îşi descleştă gura să zică:

— Nici prin gînd nu-mi trece! Mi-e prea amară inima şi prea mă apasă tristeţea, ca să mai pot duce ceva la gură!...

Atunci ea îl luă iarăşi cu vorbe bune şi-i linişti cugetul, pînă ce-l făcu să vină să mănînce ceva. Şi iarăşi îl scărpină în cap, pînă ce-l fură somnul şi adormi. Dacă-l văzu cufundat în lumea viselor, fata îşi scoase iarăşi năframa de pe cap, şi făcînd un nod, numai ce lovi cu ea de trei ori în pămînt, spunînd cu tărie:

— Hei, lucrătorilor, ia ieşiţi afară!

Şi într-o clipă prinseră a se grămădi în juru-i o mulţime de spiriduşi, şi cu toţii o întrebară care-i este dorinţa. Şi ea le zise că-n timp de trei ore trebuie să cureţe de nămol tot lacul din dreapta castelului. Şi mai adăugă că atîta de limpede trebuie să fie, încît să te poţi vedea în el ca într-o oglindă... Şi să mai înoate în el şi tot soiul de peşti, că ăia de fuseseră înainte pieriseră...

Porniră spiriduşii de-şi chemară toate rubedeniile, să-i ajute, şi în două ore lacul fu curăţat de nămol şi lucea ca oglinda. Şi-n el înotau sumedenie de peşti, de toate soiurile. Şi numai ce. se duseră spiriduşii la domniţă, de-i spuseră:

— Am făcut tot ce ne-ai poruncit!

Dacă auzi asta, domniţa luă năframa, şi făcîndu-i un nod, lovi de trei ori pămîntul cu ea şi spuse cu tărie:

— Hei, lucrătorilor, acu' acasă!.

Şi cît ai clipi, spiriduşii se făcură nevăzuţi. Cind se trezi flăcău, tot ce-i ceruse împăratul era gata. Domniţa n-avea de ce să mai stea şi se pregăti să plece cu ea. Dar mai înainte de-a pleca, îi spuse feciorului de crai ca la ora şase să pornească spre casă.

Ajunse flăcăul la palat, şi de cum dădu împăratul cu ochii de el, îl întrebă:

— Ei, ai sfîrşit de curăţit lacul?

— Da' cum nu! răspunse feciorul de crai.

Se aşezară ei să se ospăteze, şi cam pe la sfîrşitul mesei, împăratul grăi către flăcău:

— Fătul meu, ai sfîrşit tu de curăţat lacul, da' încă nu pot sa ţi-o dau pe fie-mea de soţie, dă ai mai avea ceva de făcut!

— Ce anume ar mai fi? vru să afle atunci feciorul de crai.

împăratul îi făcu cunoscut că e vorba de un munte mare şi înalt, care-i plin de mărăciniş şi că toţi mărăcinii aceia trebuie să fie tăiaţi.--Şi-rii mai spuse el-eă sus pe ¡creastă, trebuie isă-; fie ¡durat un mare castel eaxe să aibă o asemenea măreţie:şi frumuseţe,: cum mintea Omenească iiru-şi poate închipui, şi-să se jgâseasaă inăhntru tot ce se cere întD-o gospodărie.

în; dimineaţa următoare, împăratul ii dăchi iiăoauMi un - topor de sticlă, şi-un burghiu ,de sticlă şi-i puse în vedere că "la şasu seara totul trebuie să fie gata. Se duse el pe munte, dar cum izbi ou Jtăişul în primul tufiş de mărăcine, toporul se sfărâmă, de zburară, ciobit- rile în toate părţile. Cît despre burghiu* la ce oare .ar fi putut să-l folosească ?■ t . .

Dacă văzu că iar ^ la ananghie, flăcăul se amărî tare mult şi gândurile prinseră ¡a-i zbura către draga lui; pe care o aştepta să-i vină într-ajutor. Şi cînd fu ora prînzului, numai :ce-sosi domniţa **:de**-i adrase.c^a deimmcare. iFlădaul ii ieşi în întîmpiriajre'şi

îîiicepu să-i povestească. tbtui icum s-& îhtîmplât. Dar ea: îarăşi ij imă cu vorbe bune şi flăcăul gustă de âcii de colo, din bucate, şi se lăsă scărpinat în fcap., Şiiadată îl.cuprinse stommil adormi. ,

Domniţa nil mai zăbovi deloc tşi, apucând iţăirama înnodată, lovi de treixiri pămîntul cusea şi si^se eii tărie:

— Hei, lucrătorilor^.ia. ieşiţi .afară!

Şi pe. dată începură <3 • **fqj**, în junii, ei mulţime, de spjfjduşi şi-o întrebară care-i qste doriijţiţ, r .Şi -ean ,le spuse

— în răstimp de trei ore să tăiaţi toţi mărăcinii de pernuJktfi, iar sus, în creştet, să duraţi fin caştel atît de frumos, cum Jju s-a mai va^uţ vrep^tâ pe lume. Şi sa fie .ţnauntru tojt'ce';Se c$rc^njti>o gospodărie, ' ; ! , ,

Plecară ş^iduşilde-^i a^u^ară-.ţpate rube^riVle.să Ie;,ajute şi cînd se.fiinpţiţii yre^ea,! ţotul er4 şftta, Şi. daca. terminară,", se duseră ei '"WpU[1]** ;poruncş.,' ^ fecioara din nou luă năframa şi lovind de trei ori cu ea în pămînt,. şpuşe cu tărie:., ..

— lucratorilor, ăcu' acasă!... . . . . .

•Şi 'cu toţii disp&riiră pe: dâta/de .parcă nici n-ar fi fost. Cînd se trezi feciorul de crai şi Văzu ca se-mplinise întru tătuî pbrunca ¿ale/'aŞa'o :Vdioşie îl'¿uf)rînse,-câ-nici p&săreăWvkziduh nu creii 'să sie fi Simtfrmai bine. Şi" d€ îndi^ă^be 1i>itvi $ase, cfei doi tineri' ie'" îridi^^târi • niijiretihă'Spt6 dâsâ.

DÎ»- ¿ti& sâ^iim^ltoliiil -kt Şi ihtrebă:

Eâ; eifâtiaiiea^lfekil?;"'

Da': d^'ctf-n^ar ifiL?! ro**-^-ti îţittiarste va?bit flăcăul; cu semeţie.**

Şi iarăşi se aşezară să se ospăifeiK Şi către sfirşiftul' mesei, **nramai.ce priussafc-iigtă*âmpăiaSiuit• -■, ' ci:**

— Ţi-aş da-o eu pe mezină de nevastă, da' cum să ţi-o dau mai înainte de-a fi măritate ăle două fete mai mari?!. ..

Dacă-i auziră spusele, tare se mai mihniră feciorul de crai şi domniţa. Şi pentru o clipă, flăcăul rămase parcă trăsnit şi nu mai ştiu ce să facă. Dar cînd se lăsă noaptea, îşi avea planul pregătit şi fugi împreună cu domniţa. După o bucată de vreme, fata întoarse capul şi se uită o dată înapoi, şi numai ce dădu cu ochii de taică-său, care gonea pe urmele lor.

— Vai — începu ea să strige—-acu' ce ne facem?!. Taică-meu e în urma noastră şi nu-ncape îndoială că vrea să mă aducă înapoi acasă. . Ştii ceva, pe tine o să te prefac într-un mărăcine, iar pe mine într-un trandafir. Şi socotesc că-n mijlocul tufişului voi fi în siguranţă.

Cînd ajunse împăratul în locul acela, văzu un tufiş de mărăcini şi-n mijloc, un trandafir. Dădu el să rupă trandafirul, dar un spin pe dată îl înţepă în mînă, că trebui să se lase păgubaş şi să se întur- neze acasă. Cum păşi pragul, nev'astă-sa îl şi întrebă de ce n-a adus şi pe fată acasă, şi măria sa îi răspunse că fusese chiar în apropierea ei, dar că deodată a pierdut-o din ochi şi n-a mai văzut decît un tufiş de mărăcini, c-un trandafir în mijloc.

— Da' nepriceput ai mai fost, omule! începu a-l lua împărăteasa la rost. Trebuia să fi rupt trandafirul, că ar fi venit şi tufişul ■după aceea.

împăratul plecă din nou, cu gîndul să aducă trandafirul, dar ţi-ai găsit să-l mai afle!. . . în ăst timp, cei doi fugari erau de-acum departe, gonind peste o cîmpie. Dar vezi că nici împăratul nu se lăsa şi fugea de-i sfîrîiau călcîiele. Şi aşa se făcu de fu iar pe urmele lor. Să fi simţit ceva fata, nu ştiu. Destul că de-ndată ce se uită iarăşi înapoi, îl şi zări pe taică-său, alergînd după ei ca un turbat.

— Vai, ce ne facem acu' — începu ea să se văicărească. Ştii ceva: pe tine o să te prefac într-o biserică, iar pe mine într-un popă. Şi-o să stau în altar, şi-o să predic..

Cînd ajunse împăratul în locul acela, văzu o biserică, iar în biserică, un popă care predica. Stătu el ce stătu să asculte predica, şi-apoi se înturnă acasă. Şi de cum păşi pragul, îl întrebă împărăteasa de ce n-a adus-o şi pe fată cu el. Şi răspunse împăratul:

— Atîta am alergat după ei, că mi-a ieşit sufletul, zău aşa!. Şi cînd eram gata-gata să-i îrihaţ, n-am mai văzut decît o biserică, şi-n altar un popă care predica.

— Da' nepricopsit mai eşti! îl luă împărăteasa la trei păzeşte.
Trebuia să-l fi luat pe popă cu tine, că biserica, n-avea grijă, ar fi venit după popă de bună voia ei... De', aşa se întîmplă dacă te trimit pe tine să faci o treabă!. Acu' nu mai am ce alta face, şi trebuie să mă duc eu însămi după ei. .

Merse ea ce merse o bucată de drum şi numai ce-i zări de departe pe cei doi fugari. Şi atunci începu a o lua la goană, de ziceai că-i dusă de vînt. Acu', o fi simţit fata ceva, nu ştiu. Destul că privind o dată înapoi, o zări pe maică-sa gonind după ei. Şi prinse ea a striga şi a se văicări:

— Văleu, văleu, ce nenorocire ne paşte! Acu' cred că mi s-a înfundat, că vine chiar maică-mea pe urmele noastre!.. Ştii ceva: pe tine o să te prefac într-un lac, iar pe mine într-un peşte...

Peste puţină vreme, împărăteasa ajunse în locul acela, şi mare-i fu mirarea cînd văzu ditamai lacul, Şi-n mijlocul lacului aceluia zburda un peşte, înotînd de colo-colo, plin de voioşie, şi scoţînd mereu capul din unde. Dar cum peştele era departe în larg, femeia n-avea cum să-l prindă. Şi aşa se mînie atunci de cumplit, că se aplecă şi sorbi toată apa lacului, cu gîndul că, pînă la urmă, o să prindă şi peştele... Dar de atîta băut, o apucă un leşin de la inimă, că trebui să dea afară toată apa. Şi-şi. spuse împărăteasa în sinea ei: „Aici nu mai e nimic de făcut!. .. Văd că şi mie mi s-a înfundat !" Apoi cercă să-i ia pe fugari cu binele, îmbiindu-i să se întoarcă acasă de bună voie, dar nu reuşi să-i înduplece. Dacă văzu asta, se pregăti să se întorneze singură acasă. Dar mai înainte de a pleca, n-o lăsă inima şi-i dădu fetei trei nuci, după care îi zise:

— Cu nucile astea o să te poţi ajuta cînd oi fi la mare nevoie! Şi-acu', du-te cu bine!..

Nu-şi termină bine vorbele, că şi porni ea spre casă, iar cei doi tineri plecară împreună, mai departe. Merseră ei ce merseră cale de vreo zece ore, şi numai ce ajunseră aproape de castelul feciorului de crai. Şi-n vecinătatea castelului era un sat. Făcură ei popas acolo şi flăcăul grăi către domniţă:

— Rămîi aici, draga mea, că eu mă duc la castel după caleaşcă şi slujitori. Şi-ndată ce-o fi gata alaiul, o să vin să te iau.

Acu', vă închipuiţi dumneavoastră cît de mare fu bucuria pe toţi cînd îl văzură între ei pe flăcău!... Că-l credeau de multă vreme plecat din astă lume... Şi prinse el a le povesti de-a fir-a-păr toate cîte i se întîmplaseră, şi mai pe la urmă, le zise că a venit şi cu mireasa. Dar ea e acu' în sat şi-l aşteaptă pe flăcău să vină s-o ia cu caleaşca... Dacă auziră asta, slujitorii se şi duseră să înhame caii la caleaşca şi o mulţime dintre ei apucară să se urce pe capră şi la spate, ca să fie alaiul cît mai bogat. Dar cînd vru să se urce şi feciorul de crai, maică-sa îi dădu o sărutare, că pe loc îşi uită de tot *te* se întîmplase şi de tot ce avea de făcut. După asta, împărăteasa porttnci slujitorilor să deshame şi aceia care urcaseră pe caleaşcă îşi văzură de alte treburi.

Îîl'ast timp, fata stătea în sat ca pe ghimpi, şi aştepta să-i vină mirele. Şi stătu ea, stătu, vreme nu glumă, dar nimeni nu se arătă. Dacă văzu fata că aşteaptă în zadar, se tocmi la o moară care ţinea de castelftl, împărătesc. Şi în grija ei cădea ca-n fiecare după-amiază să spele blidele la marginea unei ape.

Şi 'odată se întîmplă ca împărăteasa să plece de la castel şi să se prehtKfible pe malul apei, că era tare frumoasă vremea... Şi

cinci dădu -cu ochii dé fata aceea vrednică, nu se putu opri să nu spună:

— 'Ce fetişcană harnică! Asta-i tocmai pe gustul meu!

Tot alaiul -care-o însoţea pe împărăteasă prinse a se uita la -fetişcana de «păla blidele, dar nimeni n-o recunoscu. Şi cum s-ar fi put-ut s-o fecimoască cineva, de vreme ce nu mai fusese niciodată la -curte-..,

Trecu aşa milita vreme de cînd fata tot slujea la moară cu cinste -şi ou ccediMă-, în ăst timp, împărăteasa îi găsise lui fiu-său o îieVastă care era de p£ nişte meleaguri tare îndepărtate. Şi cînd -sOsi mireása c-ü alaiul,- împărăteasa hotărî să-i cunune deîndată, ca să Scape de grifa câre-i apăsa inima. Şi se adunară la praznic mulţime de oaftieiii, că-toţi érau doritori să vadă o asemenea nuntă ca-ii. basme... '

Dacă auzi fata de nuntă-, -Se duse de-i ceru voie morarului s-o lase şi pe ea Să <?aŞte gura la praznic. Şi morarul îi zise:

— Du-te liniştită, fetico!

Dár mai înainte de a pleca, fata deschise una dintre cele trei nuci.- Şi ce' crezi, înăuntru era o rochie de-ţi lua ochii de frumoasă ceérá!..-. Se îmbrăcă fata cu rochia şi, intrind în biserică," veni cit mai apróapé de «litar. Şi numai ce sosiră şi mirii, împreună cu tot alaiul împărătesc. Şi tocmai cînd se pregătea popa să le dea binecuvintâtea, nu -ştiu-cum Se făcu că mireasa îşi aruncă ochii într-acold un'de-ás'afla dOmbiţa, Şi cînd văzu ea míiid«?ü?a acetía de 'rochie, de-ţi părea că-i ţesută numai din fire de' íaúr, pé dai a se îritUttefca la fâţ-ă^şi-spiise cá-ˈriü-'sé timtină pîriă-lce ¦n-o avea.-şi ca o '¿roţhrei'aşa dă ídSÍíÉínféC ce -stă-În strana din fata, :alta-
-ruliâi.

Şi 'tíun4'-˙MreaS&.í#§im^g Mştfămiitâtâ-'.îfi: -doiifiŞa n-avură íffc^ffb'"-şi -"tYeMiră să tffc'Snapoiéfe -lâ^uttei 'ŞiIltri.mis^ă.voiM4a "âcşa dQamrâă, ^eu fti^t-é euiteiii/'d^tm-se:îfiWe(şt& ^?vîndă foehia. ĪD&J*" feá-'-le ˙rt8piÍBSé"¦ ttifaiţfl3| f:}c&^roehiâ-tfii'.ewâfc;dar că mireasa ar putea lesne s-o dobindească... Şi cum curtenii nu se dumireau defel ce-or fi însemnind acele cuvinte, ii cerură sa le dezvăluie tilcul. Şi ea le spuse că singurul lucru pe care-l cere drept preţ, e ca să i se îngăduie să doarmă noaptea în faţa iatacului unde doarme feciorul de crai. Şi de-or lăsa-o, mireasa va căpăta rochia.

Mireasa le spuse curtenilor să-i ducă vestea că i se îngăduie acest lucru. Cînd veni seara, domniţa se aşează pe pragul uşii şi începu a plînge. Şi plînse ea, tot plînse şi, printre lacrimi, începu a-i povesti tot ce făcuse pentru el: cum îi pusese pe spiriduşi să taie

pădurea şi să cureţe lacul şi să dureze pe creştetul muntelui acel palat fără seamăn, şi cum îl prefăcuse într-un tufiş de mărăcini, apoi, într-o biserică, şi-ntr-un sfîrşit, într-un lac. Şi toate astea le făcuse în zadar pentru el, că o uitase atît de repede, de parcă nici nu s-ar fi cunoscut vreodată!. .

Se întîmplâ însă că feciorul de crai nu auzi nimic din toate cite i le spusese domniţa, fiindcă slujitorii lui avuseseră grijă să-i dea o băutură adormitoare, mai înainte de-a se culca. Dar slujitorii fură treziţi de bocetele femeii şi, trăgînd cu urechea, auziră tot. Şi nu ştiau ce-or fi însemnind acele cuvinte.

A doua zi dimineaţă, mireasa se îmbrăcă cu rochia ce şi-o dorise şi plecă la biserică, împreună cu mirele. în ăst timp, fata deschise şi a doua nucă, şi găsi înăuntru o rochie şi mai frumoasă, că-ţi rămînea inima la ea, de cum o vedeai. Se înveşmîntă ca cu rochia şi se duse la biserică, avînd grijă să stea tot în prejma altarului. Şi toate se petrecură întocmai ca şi prima oară.
Cînd se lăsă noaptea, fata se culcă din nou pe pragul uşii de la iatacul feciorului de crai, şi slujitorii iarăşi îi dădură stăpînului lor băutura acea adormitoare. Dar nu ştiu cum se întîmplă de-i puseră mai puţină, că rămase treaz. Se culcă el în pat şi slujnica morarului, care sta pe pragul uşii, numai ce începu a-şi plînge soarta amară.. . Şi-n plînsetele ei îi povesti feciorului de crai tot ce făcuse pentru el. Cum era treaz, flăcăul pe toate le auzi şi o adîncă mîhnire îi cuprinse sufletul... Şi din nou îşi aminti el de tot ce i se întîmplase în trecut. Dar cînd dădu să deschidă uşa, ca să se ducă la ea, pas s-o deschidă. Că amarnica de maică-sa avusese grijă s-o închidă de cu seară..

.în dimineaţa următoare, feciorul de crai alergă într-un suflet la draga lui de-i povesti totul şi-o rugă cu lacrimi în ochi să nu fie supărată că atîta vreme a uitat-o, că doar nu din vina lui se întîmplase asta. Atunci, drept răspuns, domniţa deschise şi a treia nucă, şi-n ea se afla o rochie şi mai frumoasă decît celelalte două, de-ţi părea că-i ţesută din raze de soare. Şi pe dată se înveşmîntă fata cu ea, şi-o porni spre. biserică, împreună cu mirele ei,, Acu', cîtă sumedenie de copii le .ieşi în întîmpinare, mi-e greu să vă spun! .v; v Destul dacă vă zic că aveau toţi braţele încărcate de.flori şi că le-aşternură mirilor la picioare panglici de toate culorile... Şi caf,e mai de care se-nghionteau să-i vadă şi să le ureze cîte ceva. ... Şi s-a pornit o nuntă numai în cîntece şi veselie, de s-a dus pomina.

Numai, mama cea fătarnică şi haină şi mireasa de-a doua nu s-au bucurat. Şi-au trebuit ele să plătească pentru toate cîte le-au făcut, că .nu le-a mai fost îngăduit să rămînă la curte. Şi de-atunci

au tot pribegit ele prin lume, pînă ce le-a ajuns ceasul cel din urmă.
.Da' acum s-a, sfîrşit povestea, şi-mi pare mie că încă nu i s-a răcit gura ăluia de-a povestit-o ultimul!

.POVESTEA ÎMPĂRATULUI PREFĂCUT ÎN COPAC

S-a întîmplat **odată** ca o biată slujnică să călătorească-împreună

cU stăpînii ei. Şi-n drumul lor **S**-a nimerit să treacă printr-o' pădure mare. Şi tocmai'cînd se aflau cu- toţii în afundttl -codrului, nişte tîlhari tăbărîră asupra lor din nişte tufişuri,- şi le făcură de petrecanie. Şi vezi că numai slujnicii îi fu dat să scape.. Şi scăpă ea datorită faptului că aşa de tare o luase groaza cînd îi văzu pe tîl-hari, că-şi făcuse vîrtt din caleaşca şi se ascunsese în dosul unui copac. *

După ce tîlharii se îndepărtară-, luînd cu sine o pradă bogată, fata cuteză să se apropie de caleaşcă şi de-ndată văzu toată nenorocirea care **se** întîmplase. Şi cum şedea ea aşa, singură singurică, numai ce începu să plîngă amar şi să **Se** văicărească:

— Ce-o să mă fac, sărmana de mine, în adîncul ăstui codru ?!. Că în ce chip aş putea să ies din el, nu ştiu. După cîte îmi dau seama, nici ţipenie de om nu-şi are sălaşul prin sălbăticiunea asta şi nu-ncape îndoială c-o să pier de foame foarte curînd.

Merse ea încoace şi încolo, se luă după un drumeag, după altul, dar vezi că drumeagurile se înfundau şi nu-i fu chip să găsească drumul adevărat, ca să iasă din pădure. Cînd coborî seara, era aşa de trudită, că se aşeză sub un copac şi se lăsă în voia sorţii, hotă- rîtă să rămînă acolo orice s-ar întîmpla. Şi cum şedea ea aşa, după o bucată de vreme numai ce văzu o porumbiţă zburînd înspre dînsa. Şi ţinea în cioc porumbiţa aceea o cheiţă de aur. . . Şi-i spuse ea cu blîndeţe:
Vezi colo copacul ăla mare? Na-ţi cheiţa şi-o să afli agăţat de el un lacăt de-o şchioapă. Descuie-l şi-ai să găseşti înăuntrul copacului mîncare cîtă să nu suferi deloc de foame

.Se duse fata la pomul acela, îl descuie şi numai ce găsi înăuntru un castron plin cu lapte şi-o pîine albă, ca s-o înmoaie în el şi să mănînce pe săturate. După ce-şi astîmpără ea foamea, iarăşi o apucă urîtul, şi cum nu mai putea de somn, începu să-şi spună în sinea ei: „Pe vremea asta, acasă, găinile se duc la culcare, în timp ce eu... Vai, cît de bine-ar fi dac-aş putea şi eu să mă culc în pătu- ceanul meu!. " Nu-şi termină ea bine vorbele, că

iarăşi veni porum**biţa şi-i a.chis^n cioc ţocŞl^o cfieiţă. de ajjr. Şi lăsîn<J*M-6 în palmă, îi zise:**

— Descuie pomul de colo şi-o să găseşti un pat!

Descuie ea pomul şi numai ce află un pătuţ moale, cu aşternutul cum îi zăpada. Şi, culcîndu-se în el, peste puţin timp adormi.

În zorii zilei, porumbiţa veni pentru a treia oară şi-i aduse încă o cheiţă. Şi lăsîndu-i-o în palmă, îi zise:

— Deschide pomul de colo şi-o să găseşti straie pe măsura ta!

Şi cînd îl deschise, rămase fără grai de uimire, că erau înăuntru
straie împodobite cu aur şi pietre scumpe şi, aşa de minunate erau, cum niciunei domniţe nu îi e dat să aibă.

Şi aşa îşi duse ea viaţa în codru, o bună bucată de vreme, şi porumbiţa venea în fiecare zi şi se îngrijea ca nimica să nu-i lipsească fetei. Şi viaţa se scurgea liniştită şi fără prea multe întîmplări.

Dar vezi că într-o bună zi porumbiţa veni la fată şi-o întrebă:

—- Ia spune-mi, vrei să-mi faci o plăcere?

— Cu dragă inimă! răspunse fata. Da' despre ce-i vorba, anume ?

Atunci porumbiţa se grăbi să-i spună:

— O să te duc pînă la o căscioară şi înăuntru, lîngă vatră, o să dai cu ochii de-o femeie bătrînă, care-ţi va da bună-ziua. Acu' orice-ar face baba, tu fereşte-te să-i răspunzi! Mergi mai departe, fără s-o iei în seamă, şi la dreapta ei o să dai de-o uşă. Şi de-o să deschizi uşa asta, o să intri într-o încăpere unde o să afli o masă, iar pe masă se vor găsi o mulţime de inele de tot soiul. Şi printre ele vor fi unele care-ţi vor lua ochii de frumoase, încrustate cu nestemate şi mărgăritare, da' tu să nu te atingi, cumva, de splendorile astea, ci să cauţi un inel simplu, că trebuie să fie şi el acolo. Şi de-I găseşti, adu-mi-l cît poţi de repede!

Fata se duse împreună cu porumbiţa la căscioara aceea şi, de îndată ce păşi pragul, văzu o bătrînă care şedea lîngă vatră. Cînd cotoroanţa dădu ochii cu ea, odată se schimbă la faţă de ciudă, da' pc loc se înfrînă, şi-i spuse cu blîndeţe:

— Bună-ziua, copila mea!

Dar fata nu-i răspunse o vorbă şi se îndreptă către uşă.

— Da' unde mergi?!. strigă ea, şi-o apucă de rochie, cu gînd s-o oprcască. Asta e casa mea şi nimănui nu-i e îngăduit să intre în ea, pînă nu-i dau învoire, auzi tu?!

Fata însă tăcu chitic şi păşi drept în odaie. Şi aşa cum ii spusese porumbiţa, pe-o masă se aflau o mulţime de inele care sclipeau de-ţi luau ochii. Fata le răscoli în grabă pe toate, dar oricît căută ea inelul cel simplu, nu-l putu găsi. Dar în timp ce căuta, nu ştiu cum făcu de-şi aruncă ochii prin uşă, spre cotoroanţă. Şi numai ce-o văzu cum da să se strecoare cu o colivie în mină, vrînd să plece afară. Şi, glonţ, fata se-ndreptă spre ea şi-i luă colivia din mînă.

Cînd o ridică şi se uită înăuntru, văzu o pasăre care ţinea în cioc un inel. Şi ce crezi, era tocmai inelul cel simplu. De îndată ce-l avu, fata ieşi din casă şi alergă într-un suflet în pădure, gîndind că porumbiţa cea albă o să vină să-şi ia inelul. Dar vezi că porumbiţa nu veni. Şi atunci fata se rezemă de-un copac, s-o aştepte. Şi cum stătea ea aşa, odată i se păru că pomul devenise moale şi mlădios şi că-şi lăsase în jos toate crengile. Şi, să vezi minune, deodată crengile au cuprins-o !. .. Dar nu erau crengi, ci două braţe... Şi cînd s-a întors şi a dat să se uite, a rămas cu gura căscată. Pasămite, copacul se prefăcuse într-un flăcău fără seamăn de frumos, care-o prinsese în braţe şi-o săruta cu nesaţ.

Şi-i spuse flăcăul acela:

— M-ai dezlegat de vrajă şi m-ai scăpat de sub puterea babei ăsteia, care e o vrăjitoare afurisită. Ea mă prefăcuse într-un copac şi-n fiece zi, timp de cîteva ore, eram o porumbiţă albă. Şi mă blestemase ca atîta timp cît inelul o fi în stăpînirea ei, să nu-mi pot relua chipul omenesc.

Şi odată cu flăcăul scăpaseră de sub blestem şi slujitorii lui şi caii, pe care, de asemenea îi prefăcuse în copaci cotoroanţa cea haină. Şi acum se aflau în preajma împăratului, că, vezi, împărat era flăcăul!..

Apoi se porni tot alaiul spre împărăţie şi curînd se făcu o nuntă de se duse pomina. Şi trăiră împăratul şi împărăteasa în pace şi fericire. Şi poate c-or mai trăi şi acum, cine ştie.

.CEI TREI FRAŢI

A fost odată un om şi omul ăsta avea trei feciori şi nimic alta decît casa în care locuia. Şi cum asta era toată bruma de avere, fiecare dintre cei trei fraţi ar fi vrut să capete căsuţa, după moartea lui taică-său. Vezi însă că tatăl îi iubea pe toţi deopotrivă şi nu ştia ce să facă şi cum să dreagă ca să nu nedreptăţească pe vreunul din ei. Şi nici să vîndă casa nu voia, fiindcă o avea din moşi-strămoşi. Altfel uşor i-ar fi fost, c-ar fi vîndut-o şi le-ar fi împărţit banii.

Se gîndi el ce se gîndi şi-n cele din urmă găsi un mijloc numai bun. Şi le spuse feciorilor lui, într-un fapt de seară:

— Plecaţi în lume şi incercaţi-vă puterile să deprindeţi fiecare cîte un meşteşug! Iar la întoarcere, ăl de-o fi cel mai îndemînatic în meşteşugul lui, va primi şi casa!

Feciorii rămaseră foarte mulţumiţi de cuvintele părintelui lor. Acu', cel mai mare voia să se facă potcovar, al doilea, bărbier, iar prîslea, maistru în mînuirea spadei. Şi după ce hotărîră ei timpul cînd să se întoarcă acasă, plecară în lume.

Se întîmplă că fiecare îşi găsi cîte un meşter priceput, unde să deprindă meseria, şi învăţară ei, temeinic, toate tainele meşteşugului. Potcovarul ajunsese un meşter cu faimă, şi-n grija lui cădea să potcovească caii împăratului. Şi se gîndea el, adesea, în sinea lui: „Fără doar şi poate că eu voi căpăta casa!" La rîndu-i, bărbierul ajunsese de asemenea vestit şi rădea tot soiul de feţe simandicoase. Şi, ca şi frate-său mai mare, era incredinţat că lui o să-i dea taică-su casa, că doar aşa era drept.

în ăst timp, prîslea, care învăţase să mînuiască spada, încasa lovituri cu nemiluita de la alţi meşteri şi mai iscusiţi decît el şi, strîngînd din dinţi, le răbda în tăcere şi nu se supăra cîtuşi de puţin. Şi gîndea el în sinea lui: „Rabdă, băiete, rabdă, că dacă te temi de lovituri, o să capeţi tu casa cînd ţi-oi vedea ceafa!. .." Şi cînd se împlini vremea, se întîmplă să se întîlnească cu toţii acasă. Dar cum nu ştiau în ce chip ar putea să-şi arate fiecare măiestria în meserie, într-o bună zi se adunară ca să găsească împreună prilejul cel ma

inimerit. Şi cum stăteau ei aşa laolaltă şi se sfătuiau, numai ce zăriră un iepure care gonea peste cîmp.

— Ia te uită — rosti bărbierul bucuros — ăsta vine tocmai la ţanc!

Apoi înşfăcă ligheanul şi săpunul şi, pînă ce se apropie iepurele şi făcu spuma. Apoi se luă după el şi-l săpuni, şi-l rase în plină fugă. Şi-i lăsă doar o bărbuţă de toată frumuseţea. Şi totul se petrecu fără ca să-i facă vreo tăietură şi fără ca să-i pricinuiască cea mai mică durere.

— Trebuşoara asta mi-a plăcut, zău aşa! făcu tatăl, încîntat. Şi dacă ceilalţi n-or să-şi dea mai multă silinţă, atunci casa e a ta, ce mai încolo-ncoace!

Nu trecu mult, şi prin faţa casei se întîmplă să treacă un boier, într-o caleaşcă ce alerga în galopul cailor.

— Ei, tată — făcu potcovarul — acu' o să ai prilejul să vezi ce-mi poate pielea şi mie !. . .

Şi, luîndu-se după caleaşcă, îi smulse bidiviului, care galopa fără contenire, cele patru potcoave, şi, tot în galop, îi bătu altele noi.

— Eşti un om şi jumătate!. spuse taică-său. Zău că eşti la fel de priceput ca şi frate-tău, şi acu' sînt în încurcătură, că nu ştiu cui să-i las casa!.

Atunci prîslea rosti:

— Ian ascultă, tăicuţule, da' pe mine nu vrei să mă vezi, ca să-ţi arăt ce ştiu ?!.

Şi cum tocmai începuse să plouă, pe loc scoase sabia şi o roti deasupra capului, că nici o picătură nu putu să-l atingă. Iar cînd ploaia se înteţi şi începu să curgă şiroaie, aşa de repede începu a-şi învîrti sabia, că rămase tot atît de uscat pe straie ca şi unul care ar fi stat sub un acoperiş.

— Cînd văzu taică-său drăcovenia asta, rămase uluit de mirare, şi prinse a striga:

— A ta, a ta e casa, că dintre toţi, tu ţi-ai dovedit cel mai bine măiestria!.

Iar cei doi fraţi, aşa cum făgăduiseră dinainte, fură mulţumiţi cu hotărîrea asta. Şi cum se iubeau tare mult, tustrei fraţii rămaseră în casa părintească, şi fiecare îşi făcea meseria lui. Şi cum o deprin- seseră aşa de bine şi

erau atît de. îndemînatici, cîştigară o groază, de bani.

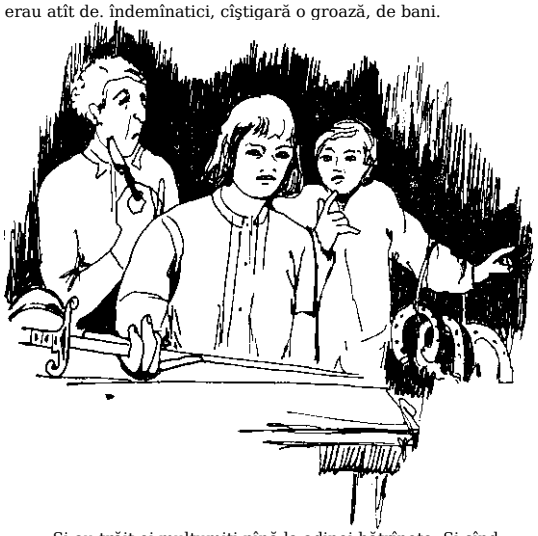

Şi-au trăit ei mulţumiţi pînă la adinei bătrîneţe. Şi cînd unul dintre ei s-a întîmplat să cadă bolnav, şi-a murit, ceilalţi doi s-au mîhnit atît de tare în cugetul lor de această grea pierdere, că s-au îmbolnăvit, şi-n scurt timp au închis şi ei ochii.

... Şi pentru că au fost atît de îndemînatici în meseria lor şi s-au iubit atît de mult, i-au pus pe tustrei în aceeaşi groapă, ca şi acolo să fie împreună.

VULPEA ŞI CALUL

A fost odată un ţăran şi ţăranul ăsta avea un cal credincios, care îmbătrînise şi nu mai era bun de nimic. Şi dacă văzu stăpînă-su că s-a şubrezit bidiviul şi nu mai are ce face cu el, nu mai vru să-i dea demîncare şi-i spuse într-o zi:

— De folosit nu mai pot să mă folosesc de tine, da' eu nu-s hain la suflet şi aş vrea să te ajut. . Şi de eşti încă atît de voinic să-mi aduci un leu în bătătură, atunci te ţin mai departe. Da' acum, şterge-o din grajdul meu!

Şi nu-şi termină omul vorbele, că-l şi goni c-o joardă departe, pe cîmp. . Calul se mîhni tare mult de nerecunoştinţa stăpînului şi se îndreptă spre pădure, să-şi caute acolo oleacă de adăpost pentru vreme rea. Şi-n drumul lui, numai ce se întîlni cu vulpea, care-l luă la întrebări:

— Ian ascultă, cumetre, de ce umbli atît de singur? Şi de ce-ţi ţii capul în jos? Ce ţi s-a-ntîmplat?

— Vai de zilele mele — răspunse calul. Zgîrcenia şi credinţa nu fac casă bună împreună. . . Stăpînu-meu a uitat că l-am slujit ani de-a rîndul cu credinţă. Şi fiindcă nu mă mai ţin puterile să trag la plug, nu se mai îndură să-mi dea tainul de grăunţe, şi m-a gonit.

— Fără nici o răsplată ?! făcu, mirată, vulpea.

— Ba mi-a dat o răsplată, şi-ncă una bună de tot!. Cică să-i aduc un leu în bătătură! Şi de-oi fi în stare să fac una ca asta, mă ţine mai departe în grajd. Da' parcă el nu ştie că nu-mi stă în putinţă să fac aşa ceva ?!.

Atunci vulpea îi zise:

— Dacă-i vorba pe-aşa, las' pe mine, c-am să te ajut! Şi ceea -ce trebuie să faci tu e-o nimica toată. Ia întinde-te pe jos, şi rămii nemişcat, ca şi cum ai fi mort!.

Calul făcu întocmai cum îi spusese vulpea şi roşcovana cea hoţomană îndată se duse la vizuina leului, care nu era departe de acolo, şi-i grăi aşa:

îţi aduc o veste cum nu se mai poate de bună. Colo, în poiana de lîngă aluniş, e un cal mort. Hai, vino cu mine, şi-o să ai parte de-un prînz îmbelşugat

Leul nu se codi cîtuşi de puţin şi prinse a călca pe urmele vulpii. Şi cînd ajunseră lîngă cal, vulpea spuse:

— Prea e locul ăsta în calea oamenilor!... Ştii ceva, aici n-o să te poţi ospăta în tihnă, şi-ar fi mai bine să-l duci la vizuină. Uite, o să te ajut şi eu şi-o să-i leg coada de tine. În felul ăsta, cred c-o să-ţi fie uşor să-l duci pînă acasă. Şi cînd l-oi avea în vizuină, o să-l poţi mînca fără nici o grijă.

Leului îi plăcu sfatul vulpii şi, foarte liniştit, se lăsă să fie legat de cal. Da' vezi că vulpea apucă, uşurel, coada calului, şi-i legă cu ea leului amîndouă picioarele... Şi atît de bine i le înfăşură, şi atît de bine făcu nodurile, că nici o putere de pe lume n-ar fi fost în stare să rupă legăturile.

După ce sfîrşi ce avea de făcut, vulpea îl bătu pe cal pe spate, îndemnîndu-l cu putere:

— Dii, bălane, dii!...

Dacă auzi chiuitura vulpii, calul odată sări în sus şi-l trase pe leu după el. Leul începu să ragă, de hăuli toată pădurea, şi atît de înfiorător urlă, că de spaimă încremeniră toate zburătoarele. Dar calul nu se sinchisi deloc de răgetele lui şi-l tîrî peste toată ţarina, pînă la uşa stăpînului său. Cînd văzu asta, stăpînul îşi schimbă gîndul şi oleacă de omenie parcă-i cuprinse cugetul. Şi numai ce-i spuse calului:

— Acu' rămîi la mine, după cum ne-a fost învoiala! Şi nu te teme, c-o s-o duci bine de-aci înainte!.. .

Şi-i dădu să mănînce pe săturate, pînă i se sfîrşiră zilele.

MUNTELE StMELI

A fost odată doi fraţi şi unul din fraţii ăştia era bogat, iar celălalt, sărac. Şi fratele cel bogat nu-l ajuta cu nimic pe cel sărac. Acu', fratele cel nevoiaş, din ce cîştiga, de-abia izbutea să-şi ducă zilele. Şi de multe ori îi mergea aşa de prost, că nici pîinea cea zilnică nu izbutea s-o agonisească, ca să-şi hrănească nevasta şi copilaşii.

Odată, pe cînd trecea cu roaba prin pădure, numai ce zări dintr-o parte a drumului un munte înalt şi pleşuv. Şi fiindcă nu-l mai văzuse niciodată pînă atunci, se opri şi prinse a căta la el cu uimire. Cum stătea el aşa, odată zări venind spre el doisprezece oameni înalţi, cu înfăţişare sălbatică. Şi crezînd că or fi nişte tîlhari, se repezi de băgă roaba într-un tufiş, iar el se căţără într-un copac. Şi stătu el acolo, şi aşteptă să vadă ce se va întîmpla. Cei doisprezece n-au ajuns însă pînă la el, ci s-au oprit la poalele muntelui. Şi-acolo au început a striga ei într-un glas:

— Munte Semsi, munte Semsi, deschide-te!

Şi pe dată se desfăcu muntele drept în mijloc şi cei doisprezece intrară înăuntru. Şi după ce păşiră ei pragul acelei deschizături, muntele se închise din nou. După puţin timp, muntele iarăşi se deschise şi oamenii ieşiră afară, purtînd în spinare nişte saci pe care abia îi duceau de grei ce erau. Şi după ce ieşiră cu toţii la lumina zilei, rostiră într-un glas:

—r- Munte Semsi, munte Semsi, închide-te!

Muntele aşa de bine se închise, că nu mai rămase nici urmă de deschizătură. Cei doisprezece îşi văzură de drumul lor şi, în curînd, se îndepărtară. După ce dispărură cu totul, omul cel nevoiaş coborî din copac şi, mînat de curiozitate, vru să afle ce anume o fi ascuns în acel munte. Şi, la fel ca şi cei doisprezece, veni pînă la poalele muntelui şi apoi spuse:

— Munte Semsi, munte Semsi, deschide-te!

Şi ce crezi, muntele se deschise şi-n faţa lui! Intră omul nostru înăuntru şi pe loc îşi dădu seama că tot muntele nu era altceva decît o peşteră mare, ticsită cu aur şi argint şi că-nspre fund se mai aflau grămezi nenumărate de mărgăritare şi nestemate strălucitoare, risi

-

pite ca grinele. Bietului om i se tăie răsuflarea cînd se văzu în mijlocul unor asemenea bogăţii şi nu mai ştia ce să facă, şi dacă i-o fi îngăduit şi lui să ia cîte ceva din comorile acelea..

în cele din urmă îşi luă inima în dinţi şi-şi umplu buzunarele cu aur. Da' vezi că la mărgăritare şi nestemate nu se lăcomi, ci le lăsă acolo. De îndată ce ieşi afară, rosti cu putere:

— Munte Semsi, munte Semsi, închide-te!

Şi pe loc se închise muntele. Apoi îşi luă roaba şi plecă acasă. De aci înainte, omul nu mai avu griji şi, din banii pe care-i adusese, putu să cumpere pentru nevastă şi copii pîine şi chiar oleacă de vinişor. Şi nu-l răbdă inima să arunce cu galbenii pe fereastră, ci trăi cinstit şi cu voie bună. Şi nu uita să le dea şi săracilor de pomană, şi făcea bine unde putea.

Dar banii au şi ei un sfîrşit şi cînd nu-i mai rămase nici lăscaie, se duse la frate-său de împrumută o baniţă. Şi iarăşi se duse la muntele Semsi, şi-o umplu. Dar vezi că nici de data asta nu se atinse de comorile din fundul peşterii. Cînd vru a treia oară să se mai ducă, iarăşi trecu pe la frate-său, să împrumute baniţa. Vezi însă că bogătanul era de multă vreme invidios pe frate-său, fiindcă dobîndise şi el avere şi-şi înjghebase o gospodărie frumoasă. . Dar oricît îşi dădea el cu presupusul, tot nu putea pricepe de unde i-a venit o asemenea bogăţie. Şi ceea ce-l rodea şi mai mult era faptul că nu ajunsese să afle ce treabă avea frate-său cu baniţa lui.

Şi cum lucrul ăsta nu-i dădea deloc pace, născoci un vicleşug- Unse el fundul baniţei cu smoală şi, cînd o primi înapoi, găsi un ban de aur lipit de fund. Dacă văzu el cum stă treaba, îndată se duse la frate-său şi prinse a-l iscodi:

— Da' ce-ai măsurat, frăţioare, cu baniţa?

— Nişte grîu şi orz! făcu celălalt, cu nevinovăţie.

Atunci fratele cel hapsîn îi puse sub ochi banul de aur şi-l ameninţă că de nu-i spune adevărul, pe loc face plîngere la divanul împărătesc. Omul n-avu ce face şi trebui să-i povestească de-a fir-a-păr cum se petrecuse toată tărăşenia. Dacă auzi cum dăduse norocul peste frate-său, bogătanul nu mai întîrzie nici o clipă şi, punînd caii la caleaşcă şi plecă într-acolo. Şi-n sinea lui gîndi că frate-său fusese un nătîng, fiindcă luase numai aur. Ehe, el avea să folosească mult mai

bine prilejul ăsta şi avea să ticsească întreaga caleaşcă cu mărgăritare şi nestemate.

Şi de cum ajunse la poalele muntelui, bogătanul prinse să strige:

— Munte Semsi, munte Semsi, deschide-te!

Pe loc se deschise muntele şi bogătanul intră înăuntru. Şi numai ce văzu toate comorile acelea, aşternîndu-i-se la picioare... Şi, de uimit ce era, multă vreme nici nu ştiu ce să apuce mai întîi. în cele din urmă îşi reveni şi se încărcă cu nestemate, cît putu el să ducă. Apoi vru să care afară povara. . . Dar cum mintea şi sufletul i se tulburaseră la vederea ăstor comori, uită numele muntelui şi începu a striga:

— Munte Simeli, munte Simeli, deschide-te!

Dar cum nu rostise numele cel adevărat, muntele nici nu se mişcă, ci rămase închis. Atunci începu a i se face frică. Şi cu cît se gîndea mai mult, cu atît i se încîlceau gîndurile mai tare. Şi deşi se afla în mijlocul unor asemenea comori, nu-i puteau fi acum de nici un folos...

Către seară, muntele se deschise şi numai ce intrară înăuntru cei doisprezece tîlhari. Şi cînd dădură ei cu ochii de bogătan, prinseră a hohoti şi-a striga cu toţii-ntr-un glas:

— Ei, tu, pasăre moţată, ne-ai căzut în mînă, pînă la urmă!.. . Oare crezi că n-am băgat de seamă c-ai mai intrat de două ori? Atunci nu te-am putut prinde, da' acu' nu mai ieşi tu viu de aici!...

Dacă le auzi spusele, bogătanul începu a striga:

— îndurare, îndurare!... N-am fost eu! Fratele meu a fost!

Dar zadarnic se rugă el de tîlhari să-i cruţe viaţa, zadarnic le
spuse cîte toate, că tîlharii rămaseră neînduplecaţi şi-l scurtară de cap

.CELE ŞAPTE LEBEDE

A fost odată un împărat şi împăratul ăsta se afla odată la o vînătoare într-o pădure aşa de întinsă că cu greu i-ai fi dat de capăt. Şi gonea el după o fiară atît de amarnic, că nu

se mai uita ce-i în jurul său şi niciunul din însoţitorii lui nu-l mai putu
ajunge.

Cînd se lăsă seara, se opri în loc să-şi dea seama unde e, şi abia atunci pricepu că s-a depărtat mult de alaiul de vînătoare şi că s-a rătăcit. Atunci căută o ieşire, dar oricît se zbătu, nu-i fu chip să găsească drumul spre palatul împărătesc. Şi cînd şedea el mai îngîndurat, numai ce văzu o femeie bătrînă, care se îndrepta spre el, bălăbănindu-şi capul. Pasămite, bătrîna asta era o vrăjitoare haină.

— Dragă mătuşică — îi spuse măria sa — oare n-ai putea să-mi arăţi drumul prin pădure?

— Ba cum să nu, împărate luminate — răspunse cotoroanţa — aş putea foarte bine, da' pentru asta trebuie să te prinzi la ceva. Şi de nu îndeplineşti ce ţi-oi cere, n-o să mai ieşi niciodată din afundul ăsta de codru, şi o să pieri de foame!

— Şi la ce trebuie să mă prind? întrebă împăratul.

— Ei, la ceva care cred că ţi-ar face plăcere... — spuse bă- buşca. E vorba de-o fiică a mea... Şi-i fata asta atît de frumoasă, cum nu mai e alta pe lume. Şi-ar merita ea să-ţi fie soţie, fără tăgadă. Şi de te-nvoieşti s-o faci împărăteasă, îţi voi arăta drumul ca să ieşi din pădure.

Acu', împăratul n-avea ce alta face şi, cu inima strînsă de teamă, îşi dădu învoirea. Vrăjitoarea îl duse la căscioara ei, şi numai ce văzu măria sa o fată ce şedea lîngă foc. Ea îl primi de parcă l-ar fi aşteptat de cînd lumea şi împăratul pe loc îşi dădu seama că era cadră de frumoasă. Dar de plăcut, n-o plăcu totuşi, că nu se putea uita la ea, fără să-l cuprindă groaza...

De voie, de nevoie, împăratul o aburcă pe calul său şi scorpia o luă înainte, de-i arătă drumul. Şi curînd ajunse măria sa la palatul împărătesc şi făcu nunta cu fata vrăjitoarei

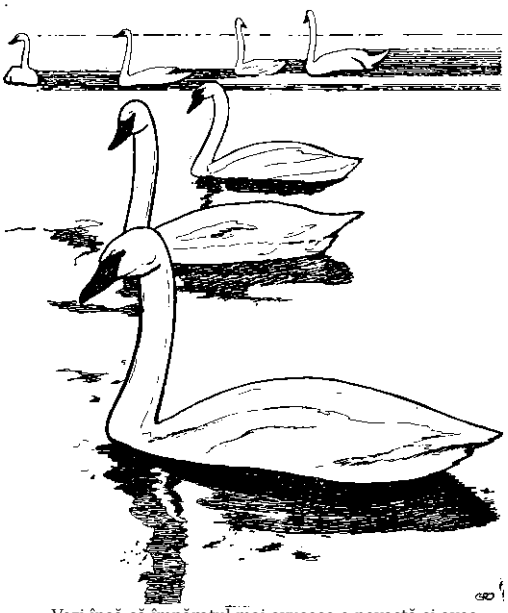

Vezi însă că împăratul mai avusese o nevastă şi avea de la ea şapte copii — şase băieţi şi-o fată, pe care-i iubea mai presus de orice pe lume. Şi cum o ştia pe nevastă-sa ce hram poartă, se temu ca nu cumva maştera să nu se poarte bine cu ei sau chiar să le căşuneze vreun rău şi, pe ascuns, îi

duse pe toţi într-un castel singuratic, în afundul unui codru. Şi atît de tăinuit era locul acela şi atît de greu de găsit drumul într-acolo, că nici el singur nu s-ar fi putut descurca, dacă o femeie care făcea farmece nu i-ar fi dăruit un ghem vrăjit. Şi avea ghemul ăsta darul că ori de cîte ori îl arunca împăratul înaintea lui, acesta se desfăşura de la sine şi-i arăta drumul.

împăratul pleca atît de des să-şi vadă copiii că, de la o vreme, împărătesei începu să-i bată la ochi lipsa lui de acasă. Şi începu s-o roadă curiozitatea, şi vru să afle cît mai degrabă ce-o face el acolo în pădure, singur-singurel. Şi cum n-avea altă cale, începu a-i momi pe slujitori cu bănet din gros şi aceştia, lacomi de aur, îşi trădară stăpînul şi-i dezvăluiră taina. Şi prinseră a-i povesti despre ghemul fermecat care ştia să arate drumul spre acel afund de codru unde se afla castelul.

Din clipa cînd află taina, împărăteasa nu mai avu de fel linişte. Şi nu se lăsă pînă ce nu găsi ascunzătoarea unde ţinea ghemul împăratul. Apoi făcu mai multe cămăşuţe de mătase albă şi, cum învăţase de la maică-sa să solomonească, le cusu vrăjindu-le.

Şi odată, pe cînd împăratul era plecat călare la vînătoare, ea luă cămăşuţele şi-o porni către pădure, avînd ghemul la ea. Şi ghemul se tot desfăşura înaintea ei, arătîndu-i drumul. Copiii, care văzuseră încă de departe pe cineva venind, crezură că-i vorba de tăicuţul lor iubit, şi dădură să-i iasă în întîmpinare, plini de bucurie. Şi cînd ajunseră în preajma ei, maştera cea haină pe dată zvîrli cîte o cămăşuţă peste fiecare. Şi de cum le atingea trupul cămăşuica, se şi prefăceau în lebede. Şi într-o clipă, zvîrr! îşi luară zborul peste pădure, care-încotro.

După ce puse la cale urgia asta, împărăteasa plecă plină de voioşie spre casă, încredinţată fiind în cugetul ei c-a scăpat de copiii ei vitregi. Vezi însă că fetiţa nu se luase după fraţii ei şi nu-i ieşise în întîmpinare. Dar împărăteasa n-avea de unde să ştie că împăratul mai avea şi-o fată.

A doua zi, împăratul se duse să-şi vadă copiii, după cum avea obiceiul, dar n-o găsi decît pe fetiţă.

— Unde sînt fraţii tăi? o întebă împăratul, cu inima copleşită de durere.

Vai, dragă tată, au plecat şi m-au lăsat singură!

.Şi prinse a-i povesti cum îi zărise de la o ferestruie pe cei şase fraţi ai ei, zburînd în chip de lebede deasupra pădurii. Şi, spre a-l încredinţa că spune numai adevărul-adevărat, îi arătă penele care căzuseră în curte, cînd îşi luaseră zborul. împăratul se mîhni foarte tare de spusele fetei, dar de crezut nu-i veni să creadă că împărăteasa fusese în stare să facă o asemenea faptă nelegiuită. Şi cum se temea să nu-i fie răpită şi fetiţa, vru s-o ia cu el.

Vezi însă că fetiţei îi era teamă de maică-sa vitregă şi, cu lacrimi în ochi, îl rugă pe împărat s-o îngăduie să mai rămînă o singură noapte la castelul din afundul acela de codru. Şi cînd taică-su se întoarnă spre casă, fetiţa îşi spuse în sinea ei: „Nu mai are rost să rămîn o clipă aici, că cine ştie ce primejdii m-ar paşte. Datoria mea este să plec cît mai degrabă să-mi caut fraţii!" Şi de îndată ce se lăsă noaptea, o tuli de-acolo şi se afundă tot mai mult în adîncul pădurii. Şi merse ea toată noaptea şi-n ziua următoare, fără să facă popas, pînă cînd n-o mai ajutară picioarele, din pricina oboselii. Şi numai ce-i apăru în faţă o colibă. Intră ea înăuntru şi află o cămăruţă cu şase pătucene de-o şchioapă, dar de culcat nu îndrăzni să se culce în niciunul, ci se vîrî dedesubt, şi se întinse pe pămîntul tare, cu gîndul să petreacă acolo noaptea.

Dar către amurg auzi un foşnet de aripi ce se apropiau şi de îndată văzu şase lebede zburînd înăuntru, pe fereastră. Şi numai ce se aşezară lebedele pe jos şi începură a sufla una asupra celeilalte. Şi suflară ele şi suflară pînă ce le căzură toate penele şi pielea de lebădă se luă jos ca o cămaşă. Atunci fetiţa îşi aruncă privirea într-acolo, şi-şi recunoscu fraţii. Şi tare se mai bucură ea şi ieşi afară de sub pat. Acu', nu-i vorbă că fraţii ei se bucurară la fel de mult, dar vezi că bucuria lor fu de scurtă durată.

— Dragă surioară, aici nu poţi rămîne — îi spuseră ei — că nu e o casă de oameni, ci un adăpost pentru tîlhari, şi dacă vin şi te găsesc aici, îndată îţi fac de petrecanie.

— Da' voi nu mă puteţi apăra ? întrebă fata.

— Nu putem — răspunseră ei — că nu ne e îngăduit decît un sfert de oră, în fiecare seară, să dăm jos pielea de lebădă şi să ne recăpătăm înfăţişarea omenească. Şi apoi ne prefacem iarăşi în lebede.

Dacă le auzi spusele, surioara începu să plîngă şi-i întrebă printre suspine:

— Da', oare, n-aţi putea fi dezlegaţi de vrajă?

— Vai, nu! răspunseră ei. Un mijloc totuşi ar fi, dar aşa de grele lucruri ţi se cer, că nici nu ne vine a ţi le spune. Timp de şase ani n-ai avea voie nici să vorbeşti şi nici să rîzi şi-n ăst timp ar trebui să ne coşi şase cămăşuţe din floare de ochiul-boului. Iar de-ai scoate un singur cuvînt, toate suferinţele şi toată truda ar fi zadarnice.

După ce grăiră ei astfel, mult nu mai trecu şi se împlini şi sfertul de oră. Şi odată se prefăcură tusşase în lebede şi zburară pe fereastră afară. Dar vezi că fetiţa ascultase totul cu luare-aminte şi luase hotărîrea nestrămutată de a-şi izbăvi fraţii, chiar cu preţul vieţii ei. După plecarea lor nu mai rămase nici o clipă în colibă şi se duse în mijlocul pădurii de căută un copac unde să se adăpostească pe timpul nopţii. în dimineaţa următoare, coborî din copac şi se duse într-o poiană de adună flori de ochiul-boului şi începu să coasă din ele o cămăşuică. Acu', nu-i vorbă, de vorbit n-avea cu cine, în singurătatea aceea, şi nici de rîs nu-i ardea. Şi-n tot timpul sta cu ochii numai pe lucrul ei.

Şi aşa se scurse vreme multă, nu glumă. Şi se întîmplă ca odată, craiul acelei împărăţii să vîneze prin pădure şi să ajungă cu alaiul de vînătoare tocmai sub copacul în care-şi avea culcuşul fetiţa. Şi cum slujitorii o văzură cei dinţii, începură a striga la ea:

— Cine eşti?

Dar nu primiră nici un răspuns.

— Dă-te jos — o îndemnară ei atunci — că nu vrem să-ţi facem nici un rău!

Dar fetiţa scutură doar din cap. Dacă văzură asta, slujitorii o încolţiră cu tot soiul de întrebări şi ea-şi desfăcu lănţugul de aur de la gît şi-l aruncă jos, crezînd că prin darul ăsta o să-i facă să o lase în pace. Dar slujitorii continuară s-o întrebe şi atunci ea le aruncă cingătoarea. Şi văzînd că nici cingătoarea nu-i ajută, le zvirli legăturile de la ciorapi. Şi aşa, încetul cu încetul, lepădă toate straiele de care se putea lipsi, de rămase numai într-o cămăşuţă. Vînătorii nu se lăcomiră însă la lucrurile ei şi, suindu-se în copac, luară fata şi-o duseră în faţa împăratului.

Şi prinse a o întreba măria sa:

— Cine eşti? Şi ce faci sus, în copacul acela?

Dar vezi că nici el nu primi răspuns. Atunci începu a o întreba în toate limbile care le ştia, dar ea rămase mută, mută ca un peşte. Şi fiind ea frumoasă ca o cadra, inima împăratului se înduioşă şi prinse mare drag de ea. Apoi îi puse pe umeri mantia lui crăiască şi aburcînd-o pe cal, lîngă el, o duse la palatul împărătesc.

în urma poruncii craiului slujnicele se grăbiră să-i aducă fetei fel de fel de straie bogate şi, de frumoasă ce era, acum strălucea ca lumina zilei. Dar gura îi era la fel de pecetluită ca şi-n pădure, şi oricît încercară, nici un cuvînt nu putură scoate de la dînsa. Vezi însă că împăratul trecu peste lucrul ăsta şi-o aşează la masă, de-a dreapta lui. Şi atît de mult îi plăcură purtările ei modeste şi buna ei cuviinţă, că le spuse celor de faţă":

— La fata de-o vedeţi mi-a rămas inima şi-o s-o iau de soţie, că asta mi-e dorinţa. Şi nimeni pe lume n-ar putea să mă facă să-mi schimb gîndul.

Şi după cum zise, aşa şi făcu. Şi după cîteva zile se cunună cu ea. Vezi însă că împăratul avea o mumă haină, care nu era mulţumită defel de nevasta pe care şi-o luase craiul. Şi zgripţuroaica nu scăpa niciodată prilejul s-o vorbească de rău pe împărăteasa cea tînără.

— Cine ştie de unde vine paţachina asta, care nu e în stare nici să vorbească!. Cum să fie ea vrednică de un împărat.

După un an, împărăteasa aduse pe lume primul copil, dar n-avu cum să se bucure de el, că zgripţuroaica i-l luă din patul de lehuzie şi-l trimise departe de-acolo, c-un slujitor ce-i era credincios. Şi-n timp ce împărăteasa cea tînără era cufundată în somn îi mînji gura cu sînge. Apoi se grăbi să se ducă la împărat şi-o învinui pe împărăteasă c-ar fi o căpcăună. Dar măria sa nici nu vru să audă de aşa ceva şi nu îngădui să i se facă vreun rău. în ăst timp, împărăteasa şedea toată vremea plecată peste lucrul ei şi la nimic altceva nu lua aminte. Şi cosea ea, fără istov, din zi pînă-n noapte, la cămăşutele frăţiorilor ei.

Şi iar se împlini sorocul şi împărăteasa dădu naştere unui cocon. Şi era frumos băieţelul ăsta, de-ai fi zis că-i un soare. Vezi însă că soacra cea făţarnică folosi acelaşi vicleşug, dar nici de data asta nu se putu hotărî împăratul să dea crezare vorbelor ei viclene. Şi cum zgripţuroaica îl tot boscorodea, măria sa i-o tăie zicîndu-i:

— Nu te cred şi pace! E prea cuminte şi are o fire prea bună ca să fie-n stare de-o asemenea nelegiuire! De n-ar fi mută, şi s-ar putea apăra, nevinovăţia ei ar ieşi la iveală, fără doar şi poate.

Şi iarăşi aduse pe lume împărăteasa un copil. Dar parcă zgripţuroaica aştepta altceva! îndată îi răpi lehuzei noul născut şi fugi la împărat s-o învinovăţească că-şi mîncase plodul. Şi cum ea nu scoase nici un cuvînt în apărarea ei, craiul nu mai avu încotro şi, călcîndu-şi pe inimă, se văzu nevoit s-o dea pe mîna judecătorilor. Iar aceştia îi găsiră vina c-ar fi o căpcăună şi-o osîndiră la moarte pe rug.Şi, ca un făcut, în ziua în care trebuia să fie îndeplinită osînda, se împlini şi ultima zi din cei şase ani în răstimpul cărora nu avusese voie nici să rîdă şi nici să vorbească. Şi îndurînd suferinţe nenumărate, ea îşi izbăvise fraţii de sub povara vrăjii. Pasămite, cele şase cămăşuţe erau gata şi doar la ultima mai lipsea mîneca stingă. .

în drum spre locul de osîndă ea îşi pusese cămăşile pe braţ şi cînd o ridicară pe rug şi gîdele tocmai se pregătea să dea foc la butuci, împărăteasa odată cătă împrejur. Şi să vezi minune t numai ce sosiră zburînd prin văzduh cele şase lebede!.. Atunci îşi dădu ea seama că vremea suferinţelor trecuse şi că i se apropie izbăvirea şi inima îi tresăltă de bucurie.

Lebedele se apropiară de rug, fîlfîind din aripi, şi se lăsară din ce în ce mai jos, pentru ca împărătesei să-i fie astfel în putinţă să arunce pe ele cămăşuţele. Şi de cum o atingea pe vreuna, pielea de lebădă îi cădea jos. Şi aşa se făcu că-n cîteva clipe tusşase fraţii îşi rccăpătară înfăţişarea omenească. Şi erau mai frumoşi şi mai ageri de cum fuseseră înainte. Şi doar lui prîslea îl lipsea braţul stîng şi-n locul braţului avea pe spinare o aripă de lebădă. Acu', ce să vă mai zic eu cum se îmbrăţişară şi se sărutară, cînd se văzură iarăşi împreună, că doar vă-nchipuiţi dumneavoastră!.

împărăteasa se grăbi să se ducă la iubitul ei soţior şi împăratul rămase uluit cînd o auzi vorbind. Şi-i spuse ea măriei sale:

— Acu' am voie să vorbesc şi să-ţi dezvălui că sînt nevinovată şi că împotriva mea a fost o plîngere mincinoasă, care era gata-gata să mă arunce în braţele morţii.

Şi-apoi prinse a-i povesti de-a fir-a-păr toate uneltirile şi înşelăciunile zgripţuroaicei, care-i răpise pe cei trei copii şi-i ascunsese departe de acele locuri. Şi spre încredinţarea împăratului, ea îi aduse pe cei trei copii. Iar împăratul nu-şi mai încăpea în piele de bucurie cînd văzu că copiii pe care-i socotise pierduţi sînt teferi şi sănătoşi. Pe zgripţuroaica cea haină n-o iertă însă, cu toate că-i era mamă, şi porunci să fie legată pe rug şi arsă. Şi peste puţin flăcările o în- văluiră şi arse ea toată şi se prefăcu în scrum şi cenuşă.

Iar împăratul şi împărăteasa trăiră mulţi ani împreună cu fiii lor şi cu cei şase fraţi ai împărătesei şi se bucurară de pace şi fericire.

URIAŞUL CEL TINĂR

A fost odată un ţăran şi ţăranului ăsta îi aduse pe lume nevastă-sa un fecior. Şi era băiatul ăsta tare mic de stat, că nu cred să fi fost mai mare decît degetul cel gros de la mînă. Trecură aşa anii, unul după altul, şi-n ăst timp flăcăul nu crescu nici măcar cît un fir de păr.

Se întîmplă ca odată ţăranul să vrea să se ducă la cîmp, să-şi are ogorul. Dacă-l văzu piciul că se pregăteşte să înhame caii, numai ce-i spuse:

— Taică dragă, ia-mă şi pe mine pe cîmp, că m-am săturat să tot stau în bătătură!

— Vrei să mergi la cîmp, hai?! îl luă taică-său la rost. Ba mai "bine rămîi acasă, că acolo nu-mi eşti de nici un folos şi, cum n-am timp de tine, s-ar putea să te şi pierzi!...

Dacă auzi asta, prichindelul începu să plîngă şi atîta se boci că taică-su, ca să scape de el şi să aibă linişte, îl băgă în buzunar şi-l luă cu el. Cînd ajunseră la cîmp, taică-su îl scoase din buzunar şi-l lăsă într-o brazdă nouă. Şi cum şedea el acolo, numai ce văzu cobo- rînd de pe munte un coşcogea uriaş înalt cît casa.

— îl vezi pe vlăjganul de colo? îi spuse taică-său, ca să-l sperie pe prichindel şi să-l facă să fie cuminte. Dacă n-o să te astîm- peri, ăsta vine şi te ia!

Nici nu-şi termină bine vorbele omul, că din cîţiva paşi uriaşul şi ajunse lîngă brazdă. Şi cît ai clipi, îl ridică pe pici în sus, apucîn- du-l doar cu două degete, ca să nu-l

vatăme cumva. Apoi îl privi cu luare-aminte şi, fără un cuvînt, îl luă cu el, şi-şi văzu de drum. Tatăl copilului rămase locului, încremenit şi, de înspăimîntat ce era, nu spuse nici cîrc. Şi de atunci socoti că şi-a pierdut copilul şi că n-o să-i mai fie dat să-l vadă niciodată în viaţă.

Vezi însă că uriaşul nu-i căşună nici un rău, ci-l duse pe prichindel la el acasă. Şi acolo îl puse să sugă la pieptul lui, şi-n scurt timp crescu prichindelul de ajunse ditamai vlăjganul, zdravăn şi puternic cum sînt uriaşii. Trecu aşa vremea şi după doi ani, uriaşul cel bătrîn îl luă cu el în pădure, să-i pună la încercare voinicia. Şi cînd ajunseră în inima pădurii, numai ce-i spuse:

— Ia smulge-ţi din pămînt o nuia!

Flăcăul cătă în jur şi, cît ai zice peşte, smulse din pămînt un pomişor, cu rădăcini cu tot. Dar uriaşul nu fu mulţumit de cîtă putere dovedise flăcăul şi-şi zise în sinea lui: „Ehei, încă nu e destul de voinic! Trebuie să prindă şi mai multă putere!... „Şi, luîndu-l cu sine îl mai hrăni încă doi ani la pieptul lui. Se scurseră cei doi ani şi cînd îl puse din nou la încercare, flăcăul se dovedi atît de vînjos că putu smulge din pămînt un copac de vreo sută de ani. Vezi însă că uriaşului nu-i fu de ajuns nici asta, şi-l mai hrăni încă doi ani. Cînd se împliniră şi aştia doi ani, uriaşul îl duse din nou în pădure şi, cînd ajunse în inima codrului, numai ce-i spuse:

— Ia smulge-ţi, băiete, o nuia ca lumea!...

Flăcăul apucă în braţe cel mai gros stejar care se afla prin preajmă, şi odată mi ţi-l smulse din pămînt, cu rădăcini cu tot, de parcă ar fi fost o nimica toată pentru el.

— Ei, acu' zic şi eu că ţi-ai dovedit voinicia!... făcu uriaşul. Ai deprins tot ce trebuia să ştii!

Şi se grăbi să-l ducă înapoi pe ogorul de unde-l luase. Şi ce crezi, taman atunci se afla şi taică-su pe cîmp, la coarnele plugului. Dacă-l văzu, uriaşul cel tînăr se îndreptă spre el şi-i spuse:

— Văzuşi, taică, ce voinic a ieşit din fecioru-tău ?!

Cătă ţăranul la namila aia şi, mai mult de spaimă decît de altceva, începu a-i spune:

— Nu, tu nu eşti feciorul-meu! Nu vreau să te am de copil!.. * Ia spală putina de aici, vlăjganule!...

— Ba sînt fiul matale, taică, şi nu se cade să mă goneşti! Lasă-mă să muncesc, că mă pricep să ar pămîntul

la fel de bine ca şi dumneata, ba poate chiar şi mai bine. Şi de nu te-ncrezi, hai să-ţi arăt...

— Ba nici prin gînd nu-mi trece, că nu eşti fiul meu! Şi te-oi pricepe tu la arat, cum se pricepe mîţa!... Hai, cară-te odată, n-auzi?!...

Dar cum se temea de namila aia zdravănă să nu-i căşuneze vre-un rău, lăsă din mînă coarnele plugului şi, dîndu-se înapoi cîţiva paşi, se aşeză într-o parte a ţarinei, pe nişte bolovani. Dacă luă seama că taică-su nu mai ară, flăcăul odată se înfipse la plug şi atît de vîrtos apăsă doar cu o singură mînă brăzdarul în pămînt, că plugul intră în brazdă de nu se mai văzu. Băgînd de seamă treaba asta, ţăranul îşi ieşi din fire şi începu să strige la el:
Dacă ai chef să ari, apăi ară ca oamenii şi nu apăsa cu atîta putere, ce naiba!... Că ăsta nu-i lucru de folos, ci treabă de pomană !..

.

Vezi însă că flăcăul nici nu vru s-asculte de vorbele lui taică-su, de parcă le-ar fi rostit în deşert şi, deshămînd caii, se înhăma la plug. Şi-n timp ce se pregătea să tragă plugul de unul singur, numai ce-i zise:

— Du-te acasă, taică, şi spune-i lui maică-mea să-mi pregătească o strachină mare cu bucate. Şi să nu duci nici o grijă, că-n. timpul ăsta întorc eu toate brazdele.

Ţăranul o porni fuguţa acasă şi-i porunci nevesti-si să facă o strachină mare cu terci. Acu' flăcăul nu stătu nici el degeaba şi ară singur-singurel vreo două pogoane de pămînt. Şi cînd sfîrşi cu aratul, se înhăma şi la grapă. Ba grăpă cu cele două grape deodată, ca un voinic ce-mi era. După ce mîntui el tot ce avea de făcut, se duse în pădure, de smulse doi stejari şi, punîndu-i pe umeri, atîrnă de ei, în faţă şi-n spate, cîte o grapă. Şi tot aşa, cîte-un cal, pînă ce nu mai rămase nimic pe ogor. Şi pe toate astea le cară la casa părintească, de parcă ar fi avut în spinare un snop de paie.

Cînd ajunse în bătătură, maică-sa se cruci la vederea namilei ăsteia şi, cum nu-l recunoscuse, începu a întreba:

— Da' cine e uriaşul ăsta, bre, omule, că parcă-i o arătare ?!.

Şi ţăranul îi răspunse:

— Cine să fie: feciorul nostru!

Dacă-i auzi spusele, femeia clătină din cap, a neîncredere, şi grăi cu hotărîre:

— Nu, nu e cu putinţă! Nu-i ăsta feciorul nostru, cum nu sînt eu preoteasă!. De unde a mai răsărit şi vlăjganul ăsta, că aşa unul n-am avut niciodată?! Feciorul nostru era un prichindel.

Şi întorcîndu-se către flăcău, începu să strige la el: Pleacă de-aici, lunganule, că n-avem nevoie de tine!.

Flăcăul tăcu chitic şi duse caii în grajd. Apoi le dădu tainul de ovăz, le puse dinainte o grămadă de fîn şi făcu totul gospodăreşte, cum nu se mai poate de bine. După ce sfîrşi de hrănit caii, veni iar în odaie şi aşezîndu-se pe-o laviţă spuse:

— Maică, tare aş vrea acu' să mănînc, că-s lihnit de foame, zău aşa! Oare e gata mîncarea?

Şi maică-sa îi răspunse cam repezit:

— Da' te cred că-i gata!

Şi-i puse dinainte două străchini pline vîrf cu terci şi atît de mari, că ea şi bărbatu-su ar fi mîncat opt zile în şir din ele. Dar flăcăul înfulecă singur totul, şi după ce dădu de fundul străchinilor o întrebă pe maică-sa de nu mai are să-i dea niscaiva mîncare.

— Nu, nu mai am! răspunse femeia. Asta-i tot ce-am avut!

— Terciul ăsta abia mi-a deschis pofta, mămucă! Păi asta-i mîncare pentru unul ca mine ? Mie îmi trebuie mîncare, nu glumă!. . .

Dacă-l auzi ce spune, femeia nu cuteză să i se împotrivească şi se grăbi să pună pe foc un coşcogea ceaun cu carne de porc. Şi cînd fu carnea fiartă, i-o puse dinainte.

— în sfîrşit, bine că mai văz şi eu pe masă cîteva bucăţele!

grăi flăcăul.

Şi din cîteva înfulecături, mîncă toată carnea din ceaun. Dar parcă îi fu de ajuns ce mîncase, ca să-şi potolească foamea?! Şi văzînd el că rămăsese flămînd, numai ce grăi:

— Bre, taică, după cum îmi dau seama, aici la voi nu-i chip să mă pot sătura. Ştii ceva: fă-mi rost de-un drug de fier, da' de unul tare, ca să nu-l pot frînge pe genunchi, şi atunci oi pleca în lume, să-mi încerc norocul.

Dacă auzi asta, ţăranul fu bucuros că scapă de aşa un mîncău şi, înhămînd caii la căruţă, se duse la fierar să caute ceea ce-i ceruse fiu-său. Căută el ce căută şi, într-un tîrziu, urcă în car un drug atît de mare şi de gros că bieţii cai abia-l putură duce. Cînd veni cu el, flăcăul odată-l smulse din car, şi, punîndu-l pe genunchi, trosc ! îl frînse în două ca pe-un vrej de fasole, şi-l aruncă cît colo. ..

Dacă văzu omul că nu-i de glumă cu fiu-său, înhamă patru cai şi, ducîndu-se la fierar, luă de acolo un drug atît de mare şi de gros, că tuspatru caii abia-l cărară pînă acasă. Flăcăul îl puse şi pe ăsta pe genunchi, dar vezi că-l frînse ca pe-o nuia şi, aruncîn- du-l cît colo, spuse:

— Taică dragă, ăsta nu mi-e de nici un folos! Ia înhamă matale mai mulţi cai, şi să-mi aduci un drug zdravăn!. ..

Atunci înhamă omul opt cai şi aduse un drug atît de mare şi gros, că abia-l putură căra bidiviii. Şi cum îl luă flăcăul în mînă, îi şi rupse, din capătul de sus, o bucată. Dacă văzu el asta, îi spuse:

— Taică, văd că nu poţi să-mi faci rost de un drug, după cum am eu nevoie, şi gîndesc că nu mai am de ce sta eu aici!

Şi cum spuse, aşa şi făcu. Plecă în lume şi se dădu drept calfă de fierar. După scurt timp se nimeri să ajungă într-un sat unde locuia un fierar. Şi era fierarul ăsta atît de cîrpănos, că nu. dădea nimănui nimic, dar de hapsîn era

hapsîn al dracului, şi ar fi vrut să aibă totul numai pentru el. Cum se făcu, cum nu se făcu, nu ştiu, da' vezi că tocmai în fierăria ăstuia intră flăcăul şi întrebă de n-are cumva nevoie de-o calfă.

— Ba am, cum să nu! îi răspunse fierarul şi, măsurîndu-l din ochi, îşi zise în sinea lui: „Ia te uită ce voinic! Unui asemenea zdrahon ca ăsta uşor o să-i vină să dea cu barosul din zi pînă-n noapte! Aproape jucîndu-se o să-şi cîştige pîinea!..."

Apoi îl întrebă:

— Ian ascultă, flăcăule, ce simbrie vrei?

— Nu vreau nici o simbrie, meştere — răspunse voinicul. Altceva aş dori: o dată la paisprezece zile, cînd ălelalte calfe îşi primesc simbria, să mă laşi să-ţi trag două scatoalce bune.

Ascultă cîrpănosul vorbele flăcăului şi-i plăcură grozav. Şi-n mintea lui se gîndi că-n felul acesta o să economisească o mulţime de parale. în dimineaţa următoare, flăcăul îşi începu slujba. Şi, ca unul care era nou acolo, prima lovitură de baros trebui s-o dea el. Puse meşterul pe nicovală fierul înroşit şi cînd dădu flăcăul în el cu barosul, odată sări fierul în toate părţile, în zeci de bucăţi!... Cît despre nicovală, aceasta intră în pămînt atît de adînc, că nici n-o mai putură scoate afară. Dacă văzu ce pocinog îi făcuse noua calfă, cîrpănosul se mînie grozav şi-l luă la rost:

— Ian ascultă aici, să ştergi putina, auzi, că n-am ce face cu tine! Asta-i lovitură de urs, nu de om!. . . Ei, şi acu', ce pretenţii ai pentru lovitura asta?

Şi-i spuse uriaşul:

— Nu m-am ostenit prea mult, aşa că n-o să-ţi cer mare lucru: ia, să-ţi dau doar o scatoalcă uşoară, altceva nimic. ..

Şi, ridicînd piciorul, îi dădu o lovitură zdravănă, că zbură cîrpănosul pe fereastră afară peste patru căpiţe cu fîn..

Apoi flăcăul îşi alese cel mai gros drug din fierărie şi, apucîndu-l în mînă ca pe-un toiag, o porni mai departe. Merse el aşa o bucată, de vreme şi, într-un sfîrşit, ajunse la un conac. Aci se duse de-l întrebă pe vechil de n-are, cumva, nevoie de un argat.

— Ba aş avea nevoie! spuse vechilul. Pari a fi un băiat priceput şi nu mă-ndoiesc c-o s-o scoţi la capăt cu toate. Că mie îmi trebuie un om de nădejde, nu un terchea-berchea. Da', ia spune-mi,, ce simbrie ceri?

Şi uriaşul îi spuse şi vechilului că nu vrea nici un fel de simbrie. Şi ceea ce cere el e o nimica toată: cum o împlini un an de slujbă,. să-l lase vechilul să-i tragă trei scatoalce... Şi aşa, în fiecare an, de-o sta mai multă vreme. Asta-i plăcu grozav vechilului, că era. şi el atît de zgîrcit, că-şi mînca de sub unghii.

în dimineaţa următoare, argaţii trebuiau să plece în pădure,, după lemne. Şi-n timp ce cu toţii se sculaseră cu noaptea-n cap, flăcăul încă mai tolănea în pat, fără nici o grijă. Şi atunci îi strigă, unul din ei:

— Ce mai faci în pat, bre omule? Că de-acu' e timpul să te scoli!. . Ori ai uitat că plecăm după lemne şi că trebuie să vii cu noi ?!.

— Lăsaţi-mă în pace! se răsti plin de arţag flăcăul. N-aveţi decît să vă duceţi şi singuri că, pînă la urmă, tot eu o să mă întorc mai repede decît voi!.

Dacă-l auziră cît e de mojic şi de încăpăţînat, celelalte slugi se duseră de-l pîrîră ia vechil că încă mai tolăneşte în aşternut şi că nici gînd nu are să meargă cu ei după lemne. Dar nici vechilul nu ■se lăsă şi le spuse să-l mai trezească o dată, cu poruncă din partea lui să înhame caii cît mai degrabă şi să pornească în pădure împreuna cu ei. Vezi însă că flăcăul nici nu se sinchisi de porunca vechilului, şi le răspunse la fel de arţăgos ca şi mai înainte:

— Căutaţi-vă de drum că, pînă la urmă, tot eu o să mă întorc mai repede decît voi!.

Mai stătu el tolănit în pat încă vreo două ore bune şi-n cele din urmă se hotări să se dea jos din aşternut, că se săturase de somn. Apoi se urcă în pod şi, luînd de-acolo două baniţe pline ochi cu mazăre, îşi fierse un terci pe cinste şi se puse de-l mîncă în tihnă, că doar nu era grăbit deloc. După ce sfîrşi de făcut toate astea, se duse de înhăma caii şi plecă la pădure.

Acu', trebuie să vă spun că pînă a ajunge la pădure drumul se strimta, la un moment dat, tare mult. Ajunse flăcăul la poteca asta şi cînd văzu că n-are ce alta face, mai întîi trecu căruţa şi apoi trecu şi el împreună cu caii. Apoi adună un morman întreg de copaci şi de uscături şi,

punîndu-i claie peste grămadă, înfundă poteca, astfel ca nici măcar un cal să nu mai poată trece pe-acolo.

Cînd ajunse în pădure, ceilalţi argaţi terminaseră treaba şi tocmai se pregăteau să plece spre casă, cu căruţele încărcate. Dar nici măcar acum nu-şi ţinu gura flăcăul, ci le spuse-n zeflemea:

— Ei, luaţi-o la picior, luaţi-o la picior, că pînă la urmă, tot eu o să mă-ntorc mai degrabă acasă!. .

Vezi însă că ghiujul nu intră prea adînc în pădure ci, rotindu-şi privirea, ochi doi stejari groşi cît o butie din alea mari. Şi cît ai zice peşte, îi şi smulse din pămînt şi, zvîrlindu-i în căruţă., o porni înapoi. Cînd ajunse în dreptul potecii pe care o înfundase, numai ce-i văzu pe ceilalţi stînd acolo şi fluierînd a pagubă. Şi tot chibzuiau şi se socoteau în ce chip ar putea să treacă cu căruţele.

— Ei, acu' v-a venit mintea la cap?.. făcu el. Dacă nu v-aţi fi grăbit aşa, aţi fi mers la pădure odată cu mine şi v-aţi fi întors iot atît de repede!.. . Ce, era rău să mai fi tras un pui de somn încă o oră ?!.

Nu-şi sfîrşi bine vorbele, că şi vru să treacă drumeagul. Dar, în faţa mormanului ăluia, caii se dădură îndărăt, sforăind, şi cît îi îndemnă el, nu fu chip să treacă dincolo. Dacă văzu el că aşa stă treaba, îi deshămă şi-i urcă în căruţă. Apoi apucă oiştea în mînă şi hopa! odată smuci căruţa din loc şi-o trecu cu atîta uşurinţă de partea cealaltă a potecii, de parc-ar fi fost încărcată cu fulgi, înhamă el din nou caii, dar, mai înainte de a pleca, le spuse celorlalţi:

— Ei, grăbiţilor, aţi văzut c-am trecut mai repede decît voi ?!.

Şi dînd bici bidiviilor, o luă la goană spre casă, în timp ce ceilalţi rămaseră pe loc, să mai chibzuiască. Cînd ajunse în ogradă, apucă un copac într-o mînă şi-l arătă vechilului, spunîndu-i:

— Frumoasă buturugă, nu-i aşa? Asta face cît un stînjen de lemne, ba mai bine.

Vechilul cătă cu luare-aminte la copac şi numai ce-i zise ne- vesti-si:

— Bre, femeie, argatul ăsta al nostru e un om şi jumătate, fără glumă! Ce-are a face c-a dormit mai mult două ore. Vorba e că tot el a fost cel mai vrednic şi s-a întors mai degrabă decît ceilalţi.

Timp de un an de zile flăcăul sluji la conacul acela şi cînd se împlini sorocul, îi spuse vechilului că a cam venit

timpul să-i dea şi lui simbrie, că doar ceilalţi argaţi o primiseră demult. Vezi însă că vechilul se temea al dracului de pumnii flăcăului, şi-l rugă din suflet să-l ierte şi se căciuli la el, şi-l îmbie ca-n locul simbriei ce i-o datora, să se facă el vechil, iar vechilul să fie de-aci înainte argat.

— Da' nici prin gînd nu-mi trece aşa ceva! îl repezi uriaşul. Nu vreau să fiu vechil! Sînt argat şi argat vreau să rămîn!. Da' învoiala e învoială şi trebuie să ne ţinem de ea, aşa cum ne-am înţeles!.. Să nu umbli cu fofîrlica, jupîne, că-i de rău!.

Dacă văzu vechilul că nu poate să-l înduplece, se gîndi să-i dea tot ce şi-ar fi dorit, dar în zadar îl luă cu şoşele şi cu momele, fiindcă argatul o ţinea mereu pe-a lui, să se respecte învoiala. Şi la toate îmbierile şi propunerile vechilului, avea un singur răspuns: „Nu!" Vechilul se găsea acum la o aşa strîmtoare că nu mai ştiu ce să facă şi-l rugă pe flăcău să-l mai păsuiască încă paisprezece zile. Şi-n sinea lui, pişicherul, gîndea că-n ăst timp nu se poate să nu găsească el o ieşire din impasul în care se afla. Flăcăul încuviinţă această amînare, că la urma urmelor n-avea nimic de pierdut. Vechilul îşi adună toţi logofeţii şi, după ce le arătă la ce grea ananghie se afla, îi puse să se gîndească şi ei şi să-i dea un sfat în ce chip ar putea să scape de beleaua asta de uriaş. Logofeţii se gîndiră ce se gîndiră şi, după ce trecu cam vreo săptămînă, îi spuseră că-n faţa ăstui argat nimeni nu-i sigur de viaţa lui. Şi cum n-ar fi aşa, cînd îi e cu putinţă să-i vină de hac oricărui om, cum ai omorî o muscă... Da' ceva tot ar fi de făcut.. Si-i spuseră logofeţii să-i dea poruncă uriaşului să coboare în fîntînă ca s-o cureţe. Şi cînd o fi jos, să pună neîntîrziat argaţii să rostogolească peste el una din pietrele de moară de stau rezemate de ghizdul lîntînii. Că de i-ar zvîrli-o în cap, n-ar mai vedea vlăjganul lumina zilei. ..

Dacă-i auzi ce născociseră, tare se mai bucură vechilul de sfatul lor, şi numai ce-l chemă pe argat şi-i dădu porunca. Uriaşul nu se dădu în lături să sleiască fîntîna şi îndată coborî pe gîrlici. Da' vezi că nici nu ajunse bine la fund, că argaţii şi rostogoliră cea mai mare dintre pietrele de moară.. Şi-n sinea lor erau încredinţaţi că i-au zdrobit scăfîrlia uriaşului. Dar prea mult nu le fu dat să se bucure. . Cînd nici nu se aşteptau, odată auziră că le strigă voinicul din fundul fîntînii:

— Măi, oameni buni, ia goniţi găinile alea de se învîrtesc pe lîngă fîntînă, că scurmă în nisip şi-mi aruncă praful în ochi, de nu mai pot vedea!. .

Pasămite, vechilul era şi el acolo şi începu să strige:

— Huş, găină, huş!. făcîndu-se că goneşte orătăniile.

După ce sfîrşi ce avea de făcut, argatul urcă sus şi le spuse
celor de faţă:

— Ian uitaţi-vă ce podoabă am la gît! Aşa-i că-i frumoasă? . .

Şi cînd cătară la el, începură cu toţii să dîrdîie de frică, pasămite, purta la gît piatra de moară. . .

Acu', trebuie să vă spun că sorocul ălor paisprezece zile se împlinise şi argatul nu întîrzie cîtuşi de puţin ca să-i ceară vechilului simbria. Dar acesta se milogi iar şi-i ceru încă o păsuire, pe tot atîtea zile. Flăcăul încuviinţă iar, că n-avea ce pierde, şi cu spaima în suflet, vechilul îşi adună din nou logofeţii la sfat mare. Şi după ce se gîndiră ei o bucată de vreme, îl sfătuiră să-l trimită pe argat la moara blestemată, să macine o căruţă de grîu în timpul nopţii. Acu', trebuie să vă spun că mulţi voinici încercaseră trebuşoara asta, dar de întors niciunul nu se mai întorsese în zori de acolo cu capul pe umeri. Şi lucrul ăsta îl ştiau foarte bine şi logofeţii

.Dacă auzi vechilul ce le dăduse prin gînd slujitorilor lui, nu-şi mai încăpu în piele de bucurie şi, chemîndu-l pe argat, îi porunci să ia opt baniţe cu grîu şi s-o pornească degrabă la moară. Şi mai adause să aibă grijă să le macine chiar în noaptea aceea, că aveau mare trebuinţă de făină. Pentru uriaş, asta era o nimica toată şi, ducîndu-se în hambar, turnă două baniţe cu grîu în buzunarul din dreapta, două în buzunarul din stînga, iar restul de patru le puse într-o desagă pe care şi-o zvîrli pe umăr. Şi încărcat astfel, o porni spre moara blestemată. Cînd află morarul cu ce treburi venise voinicul, îndată îi spuse că peste zi i-ar fi foarte uşor să macine, dar îi atrase luarea-aminte ca nu cumva să macine în timpul nopţii, că moara e blestemată, şi că pînă atunci, oricine cutezase să intre noaptea în moară, nu mai ieşise viu de-acolo, dimineaţa. Dar flăcăul nu se sinchisi de vorbele morarului:

— Pleacă matale liniştit la culcare — îi zise el — că mă descurc eu!..

Acestea fiind zise, şi intră în moară şi turnă boabele să le macine. Pe la vreo unsprezece, se simţi oleacă obosit şi se duse în odaia morarului, de se aşeză pe o laviţă. Şezu el acolo ce şezu, şi numai ce se deschise uşa deodată şi-şi făcu vînt înăuntru o masă mare de tot. Şi pe masă, într-o clipă se rînduiră de la sine tot felul de bucate alese: fripturi, să-ţi lingi degetele, nu alta, şi tot soiul de vinuri... Da' nu se vedea nimeni să le aducă!... După asta se traseră şi scaunele mai aproape, dar de intrat, iarăşi nu intră nimeni. Şi deodată se desluşiră nişte degete care mînuiau cuţitele şi furculiţele şi puneau mîncarea în talere. Dar altceva nu se mai putu zări.

Cum era lihnit de foame şi avea mîncărurile în faţa ochilor, uriaşul nu pregetă deloc şi se aşeză şi el la masă. Şi înfulecă, şi înfulecă, pînă ce se ghiftui de atîtea bucate. După ce se sătură el bine, se trase uşurel de la masă, şi se aşeză iar pe laviţă. Şi cam în acelaşi timp îşi goliră şi ceilalţi talerele. Şi deodată se auziră stin- gîndu-se luminările, de parcă cineva ar fi suflat în ele. Şi cînd fu întuneric beznă, deodată, jart! şi simţi flăcăul pe obraz cum îi arde cineva o palmă. Atunci îşi ieşi din fire şi începu să strige:

— Mă, tu ăla de m-ai pocnit, de mai mă pocneşti încă o dată, să ştii că ţi-o dau şi eu înapoi, cu vîrf şi îndesat!...

Şi cînd primi a doua palmă, începu şi el să dea, da' ştii, nişte palme zdravene!... Şi lovea pe unde se nimerea... Şi chelfăneala asta dură toată noaptea. Şi aşa împărţi el la scatoalce cu toptanul ; nu se lăsa să le încaseze pe degeaba, ci le dădea îndărăt cu dobîndă, înzecit... Şi nu se poate spune că s-a zgîrcit cumva, sau c-a fost leneş în toată trebuşoara asta... în zorii zilei, totul încetă ca prin farmec. De îndată ce se trezi, morarul se duse să vadă ce face flăcăul şi tare se mai minună cînd îl află în viaţă şi nevătămat. Şi fiindcă-l privea cu nişte ochi cît cepele, uriaşul îi spuse:

— Ei, morarule, am mîncat azi-noapte cum n-am mîncat de cînd mama m-a făcut... M-am ghiftuit, zău aşa!... Am primit, nu-i vorbă, şi palme... Dar am şi dat, n-ai grijă!. Am dat cu do- bîndă!.

Dacă-i auzi spusele, morarul nu mai putu de bucurie, şi-i grăi:

— Află că de-acu' moara e dezlegată de blestem.

Şi, drept răsplată, vru să-l încarce cu bani. Vezi însă că uriaşul îl opri, spunîndu-i:

— N-am ce face cu banii tăi, bre omule, că doar am destui.

Apoi luă în spinare desagii cu făină şi plecă spre casă. Şi de
cum ajunse, îi arătă vechilului desagii înşiraţi în ogradă, şi-i spuse că vrea să-şi primească pe loc simbria. Cînd auzi vechilul asta, îl apucă o spaimă grozavă, de parcă ar fi intrat dihonia în el. Şi, cum nu mai ştia ce tertipuri să scornească, începu a umbla năuc prin odaie şi sudoarea îi picura de pe frunte, cum curge ploaia de pe streaşină. Şi cum se încălzise tare, deschise fereastra, să-i vină aer proaspăt, că simţea că se înăbuşă. Şi, fără să prindă cumva de veste, argatul se apropie de el, şi-i dădu un picior de zbură în văzduh prin fereastră. Şi zbură el, zbură pînă în înaltul cerului, de nu-l mai putu zări nimenea. Dacă văzu trebuşoara asta, argatul îi spuse nevestei vechilului:

— Dacă vechilul n-o mai pofti să se întoarcă, n-am ce-ţi face cucoană, o să trebuiască să primeşti matale a doua scatoalcă, ca să-mi fie plătită toată simbria!.

Şi unde începu femeia să strige ca din gură de şarpe:

— Văleu, lasă-mă, voinicule, cruţă-mă, că n-am să pot îndura aşa ceva!..

Şi apucă de deschise cealaltă fereastră, ca să-i vină aer curat, fiindcă-i curgea şi ei sudoarea gîrlă de pe frunte.

Şi odată îi dădu voinicul un picior, de zbură afară, pe fereastră, şi fiind ea mult mai uşoară decît bărbatu-său, zbură mult mai sus decît el, pînă aproape de lună. Şi numai ce-o zări vechilul în văzduh şi-i strigă:

— Bre, femeie, vino la mine, n-auzi ?!..

Dar ea îi răspunse:

— Ba vino tu la mine, că eu sînt mai sus şi n-am cum coborî!...

Şi pluteau amîndoi în văzduh, dar de ajuns nici unul nu putea
ajunge la celălalt. Şi dacă mai plutesc şi astăzi, nu ştiu... Iar uriaşul cel tînăr îşi luă drugul de fier şi porni mai departe să colinde lumea.

FERDINAND CEL CREDINCIOS ŞI FERDINAND CEL NECREDINCIOS

fost odată un om, şi omul ăsta avea o nevastă. Şi cit au fost

A

ei oameni cu stare, n-au avut copii, dar de îndată ce i-au ajuns nevoile şi-au sărăcit, căpătară un copil. Şi se întîmplă să fie copilul ăsta un băiat. Dar cum n-aveau de niciunele, nimeni nu voia să năşească pruncul. Dacă văzu omul că nu-i chip să găsească un naş prin partea locului, se gîndi să plece prin alte locuri, că doar lumea e largă şi poate că o găsi, pînă la urmă, unul.

Şi cum mergea el aşa, numai ce se întîlni cu un om nevoiaş. Acesta îl întrebă încotro merge aşa grăbit şi omul îi răspunse că a pornit în lume cu gîndul să găsească un naş pentru fecioru-său. Şi îi mai spuse că e atît de sărac, că nici un gospodar nu se încurcă să-i năşească pruncul.

— Vai de noi! făcu omul cel sărman — matale tragi targa pe uscat, iar eu n-am nici praful de pe tobă, da' uite, aşa de nevoiaş cum sînt, vreau să-i fiu naş copilului! Da' de dat vreun dar finului, n-o să-i pot da, că n-am de unde. Hai, du-te de-i spune moaşei să vină cu copilul la biserică!

Cînd ajunseră cu plodul la biserică, omul cel nevoiaş era de acum acolo. Şi-i puse băiatului numele Ferdinand cel credincios.

După ce-l botezară, cerşetorul le spuse părinţilor:

— Acu' duceţi-vă acasă, cu bine! Aşa după cum v-am spus, nu-i pot da nimic finului. Da' nici voi să nu rupeţi de la gură şi să-mi daţi ceva, că nu primesc.

Vezi însă că moaşei îi puse în mînă o cheie, şi-i spuse s-o dea omului de îndată ce vor ajunge acasă. Şi acesta s-o păstreze pînă ce copilul o avea paisprezece ani. Şi cînd s-or împlini anii ăştia, să se ducă pe cîmp flăcăiandrul şi acolo o .să dea peste un castel la care o să se potrivească cheia asta. Şi tot ce-o să găsească înăuntru, al lui va fi.

Cînd împlini copilul şapte ani, era de acum un flăcăiandru voinic şi dezgheţat. Şi-ntr-una din zile se întîmplă să se joace cu alţi copii. Şi-n jocul lor, copiii începură a se lăuda, care mai de care, cu darurile pe care le primiseră de la naşii lor. El însă tăcu chitic, fiindc

ă nu auzise să fi primit ceva de la nănaşu-său. Şi cu inima grea de amar, o porni către casă, plîngind, şi prinse a-l întreba pe taică-său:

— Ia spune, taică, eu n-am primit nimic de la nănaşul?

— Ba cum să nu — spuse taică-su — ai primit o cheie! Şi de-oi vedea pe cîmp un castel, du-te fuguţa şi descuie-1!

O porni flăcăiaşul într-un suflet, dar-cînd ajunse pe cîmp, nici pomeneală de castel. Trecu aşa vremea, şi cînd împlini paisprezece ani, flăcăul se duse din nou pe cîmp. Şi ce crezi, numai ce văzu înainte-i o mîndreţe de castel, care parcă-l aştepta! îl descuie el, dar vezi că nu găsi înăuntru decît un cal alb. Şi atît de bucuros fu flăcăul că are un bidiviu, că îndată încălecă pe el şi-o porni în goană către taică-său.

— Ei, taică — îi spuse el, vesel — acu' am şi eu un bălan- şoiman, şi mi-e în putinţă s-o pornesc la drum, să-mi încerc norocul în lume.

Şi cum zise, aşa şi făcu. Şi se-ntîmplă că-n drumul lui să vadă-n pulbere o pană de gîscă. Mai întîi dădu s-o ridice, dar apoi îşi luă seama, zicîrfdu-şi în sine: „Ba mai bine ai lăsa-o să zacă acolo, că pe unde-oi merge, nu-ncape îndoială c-o să mai găseşti o pană de gîscă, de-oi avea, cumva", nevoie!" Şi cum călărea el aşa, numai ce auzi pe cineva strigînd în urma lui:

— Ferdinand cel credincios, ia-o cu tine!

Se uită el în juru-i, dar nu văzu pe nimeni. Dar cum pana nu era o povară, se întoarse înapoi şi-o ridică. După ce mai călări flăcăul un timp, se nimeri să ajungă la o apă. Şi numai ce dădu cu ochii de un peşte care se tot zvîrcolea pe mal, încercînd să răsufle. Dar în zadar încerca el, că apa era departe...

Dacă-l văzu cît se chinuieşte, flăcăul se grăbi să-i spună:

— Mai ai puţină răbdare, peştişorule, că acu' descalec şi-o să te ajut să intri iar în apă!...

Şi cum zise, aşa şi făcu. îl apucă de coadă şi-l zvîrli în apă, da' nu prea tare, ca nu cumva să se vatăme. Şi-ntr-o clipă peştele îşi şi scoase capul din apă, şi-i strigă:

— Fiindcă m-ai scăpat cînd eram la ananghie, o să-ţi dăruiesc şi eu un flaut. Şi de-oi fi vreodată la ananghie, cîntă din el şi eu o să vin să te ajut. Iar de-o fi să-ţi cadă ceva în apă, tot la mine să te gîndeşti... Că va fi de ajuns doar să sufli o dată din flaut, că şi viu să ţi-l scot din adînc.

Plecă flăcăul mai departe, şi într-o bună zi se întîlni pe drum cu un om care-l întrebă încotro se îndreaptă.

— Ia aici, pînă-n satul vecin — răspunse Ferdinand cel credincios.

Şi-l mai întrebă drumeţul şi cum îl cheamă, că, pesemne, era curios din fire.

— Ferdinand cel credincios! Aşa mi-a pus naşul numele.

— Ia te uită!. făcu celălalt. Avem aproape acelaşi nume. Numai că pe mine mă cheamă Ferdinand cel necredincios.

Şi-o porniră împreună spre hanul din satul învecinat. Da' vezi că-n toată tovărăşia asta era şi-un lucru prost, că Ferdinand cel necredincios era un farmazon şi oricînd ştia tot ceea ce altul gîndea sau voia să facă. Şi-i reuşea trebuşoara asta prin fel de fel de vrăji şi de farmece.

Cînd ajunseră la han, îi întîmpină o fată tare de ispravă. Şi era fata asta drăgălaşă din cale-afară şi avea o privire cinstită şi limpede, că-i citeai în ochi cît era de bună. Şi cum îl văzu pe Ferdinand cel credincios, îi şi rămase inima la el, fiindcă era un flăcău frumuşel şi cu vino-ncoace. Şi-l întrebă fata încotro voia să meargă.

— Ia, am pornit şi eu să colind lumea! răspunse flăcăul.

Atunci fata îl trase deoparte şi-l îmbie să rămînă acolo, fiindcă
la ei în ţară împăratul tocmai avea nevoie.de slujitori şi ar fi primit cu dragă inimă în slujbă un fecior de casă, sau un călăreţ cum e el. Şi-i mai spuse că slujbă mai bună decît la acel împărat nu crede c-o să mai poată găsi prin alte părţi. Vezi însă că flăcăul era din cale- afară de sfios şi-i spuse fetei că i-ar veni greu să se ducă la cineva să-l întrebe de

are sau nu trebuinţă de un slujitor. Dacă văzu fata cît îi de neajutorat, îi spuse:

— Bine, atunci o să mă duc eu în locul tău !

Şi se duse pe dată la împărat de-i arătă că-i găsise un slujitor taman pe gustul măriei sale, frumuşel şi plin de cuviinţă. împăratul fu nespus de bucuros de asta şi porunci să vină la curte, că ar avea nevoie de feciori de casă. Dar flăcăul îi spuse măriei sale că s-ar tocmi mai bine călăreţ. Că acolo unde îi e bălanul, acolo neapărat trebuie să fie şi el. Şi cum avea trebuinţă şi de călăreţi, împăratul nu se puse împotrivă, şi-l trimise să slujească la grajdurile împărăteşti.

Cînd află Ferdinand cel necredincios că tovarăşul său intrase ca slujitor la curtea împărătească, se făcu foc de mînie şi-i spuse fetei cu parapon:

— O s-o vezi tu pe naiba ! Nepricopsitului ăstuia îi ajuţi să-şi facă un rost, iar pe mine mă laşi de căruţă !.

— Nu te mai mînia aşa, omule — căută să-l îmbuneze fata. Las' c-am să te ajut şi pe tine, nu duce grijă !. . .

Şi-n sinea ei se gîndea că cu omul ăsta nu-i a bună, că are o fire întocmai ca fiara, nu poţi avea încredere în el Se duse fata la împărat şi, mai de silă, mai de milă, îi arătă, c-ar mai avea încă un slujitor pentru măria sa. Şi cum împăratul mai avea trebuinţă de un fecior de casă, îi spuse fetei să-l îndrumeze de îndată la curte pe acel om.

Şi aşa se făcu de intră Ferdinand cel necredincios printre slujitorii împăratului.,Şi-n sarcina lui cădea să-l îmbrace şi să-l dezbrace în fiecare zi pe măria sa. Vezi însă că împăratul, cît era de împărat, avea şi el un of, şi-n fiecare dimineaţă, cînd Ferdinand cel necredincios îl îmbrăca pe stăpînu-său, măria sa începea a sfe văicări:

— Ah, de-ar fi draga mea aici, cu mine, ce bine ar fi !.

Ferdinand cel necredincios luă seama la vorbele împăratului şi,
cum îi purta mare duşmănie lui Ferdinand cel credincios, se gîndi că uşor ar putea să-l dea pieirii pe tovarăşul său, de i-ar turna măriei sale O' minciună. Şi chiar aşa şi făcu. Odată, cînd se întâmplă ca •împăratul să prindă iarăşi a se văicări, numai ce îi spuse feciorul de casă:

— Mă mir cum măria voastră e-n stare să rabde atîtea suferinţe şi atîta chin ! Doar are la curte un călăreţ

viteaz şi destoinic ! De ce nu-l mînă pe acesta să i-o aducă încoace ? Şi de nu-şi va da toată silinţa să îndeplinească porunca măriei voastre, înseamnă că nu-i vrednic să trăiască. Şi acolo unde-i stau pidioarele, acolo s-ar cuveni să-i stea şi capul !.. .

împăratul găsi cu cale că feciorul de casă nu gîndise rău şi porunci să-i fie adus de îndată Ferdinand cel credincios. Şi-i spuse- călăreţului că-n cutare şi cutare loc are măria sa o mîndră care i-e mai dragă decît sufletul, şi că pe mîndra asta trebuie el să i-o aducă la curte cît mai degrabă. Iar de n-o fi în stare să facă asta, să se pregătească de moarte . . .

Acu', nu trebuie să vă spun eu, că vă daţi seama singuri cum a rămas flăcăul cînd a auzit ce poruncă i-a dat împăratul. Cu inima grea de amar, Ferdinand cel credincios se duse în grajd, la bălanul lui, şi începu a plînge şi a se tîngui:

— Vai, cît de nenorocit sînt ! Cît de nenorocit sînt !.

Şi deodată parcă auzi că-i strigă cineva, din spate:

— Ferdinand cel credincios, de ce plîngi ?

Cată el împrejur, cu luare-aminte, dar nu văzu pe nimeni. Şi prinse a se văicări şi mai amarnic:

— Vai, dragul meu căluţ, acu' trebuie să te părăsesc şi cine ştie dacă te-oi mai vedea, că-mi spune inima c-am să mor !. . .

Nu-şi termină bine vorbele, că iarăşi auzi pe cineva strigînd::

— Ferdinand cel credincios, de ce plîngi ?

Şi abia atunci băgă el de seamă că bidiviul era acela care- întreba.

— Tu erai, căluţule ? se miră flăcăul. Ştii, aşadar, să vorbeşti ?! ... Şi-apoi mai adause: Mi-e inima grea fiindcă m-a trimis împăratul să mă duc în cutare şi-n cutare loc, să-i aduc mireasa. Da' vezi că nu-mi dă în gînd cum să fac ... Oare nu ştii tu de unde s-o încep ?

Şi căluţul îi răspunse pe dată:

— Du-te de-i spune împăratului că de-ţi va da ceea ce-ţi trebuie, o să-i aduci mireasa, altfel nu. Şi că-ţi sînt trebuincioase o corabie plină cu carne şi-o corabie plină cu pîine ... Şi acu' află că peste apele pe care le vei străbate hălăduiesc nişte matahale de uriaşi, şi dacă nu le-ai aduce

carne, te-ar sfîşia în bucăţi. Şi mai vieţuiesc pe-acolo şi nişte păsări uriaşe, şi dacă nu le-ai aduce şi lor pîine, ţi-ar ciuguli ochii. Şi toate astea să i le spui şi împăratului, să le ştie ...

Dacă auzi măria sa cum stăteau lucrurile, pe dată porunci tuturor măcelarilor din ţară să înjunghie vitele de trebuinţă şi tuturor brutarilor să coacă un munte de pîine, ca să se poată umple corăbiile în cel mai scurt timp. După ce fură umplute vîrf, căluţul îi spuse stăpînului său:

— Acu', urcă-te în spinarea mea, să ajungem degrabă la cele două corăbii. Şi cînd oi vedea venind pe apă uriaşii, tu să le spui **aşa:**

Fiţi cuminţi, uriaşii mei ! Ian priviţi ce v-adusei ! M-arn gîndit la voi, nespus Ian priviţi ce v-am adus !

Şi cînd oi vedea păsările repezindu-se spre corăbii, să le spui şi lor aşa:

Fiţi cuminţi, dragi păsărele, Păsărele frumuşele /. .. M-am gîndit la voi, nespus Ian priviţi ce v-a'm adus !..

.Şi dacă te-or auzi ca le-ai adus demîncare, nu ţi-or căşuna nici un rău. Şi cînd oi ajunge la castelul unde şade mireasa, uriaşii îţi vor da şi-o mînă de ajutor. Şi din ceata lor, tu să alegi pe ăi de ţi s-or părea mai zdraveni. Şi împreună cu ei să te duci la castel. Da' vezi c-ai s-o găseşti pe domniţă dormind. Da' nu cumva să te pună naiba s-o trezeşti, c-atunci ai stricat totul. Pune-i pe uriaşi s-o i-a cu pat cu tot, şi s-o aducă pe corabie, fără ca mireasa măcar să simtă.

Plecă Ferdinand cel credincios şi toate se petrecură întocmai după cum spusese căluţul. Uriaşilor şi păsărilor, flăcăul le dădu tot ce le adusese în corăbii, şi-n chipul acesta îi înduplecă pe uriaşi să-l şi ajute. Şi cîţiva o porniră către castel, împreună cu flăcăul, şi-o aduseră pe domniţă, cu pat cu tot, pe corabie.

Ajunseră ei la curte, da' vezi că-ntr-o bună zi, domniţa îi spuse împăratului că ea nu poate trăi fără cărţile carei-au rămas la castel... Acu', ce era să-i spună măria sa alesei lui !... Şi Ferdinand cel necredincios veni tocmai la ţanc şi-l smulse pe împărat din îngîn- durarea în care se afla. Şi iarăşi îi pomeni de călăreţ. La urma urmelor, cine altul decît el ar fi putut să se ducă ?! ... Se însenină împă-ratul, că sfatul feciorului de casă i se păru cît se poate de bun şi numai ce porunci slujitorilor să i se înfăţişeze flăcăul. Şi-i porunci el lui Ferdinand cel credincios să aducă

pe dată cărţile de la castel. Iar de nu-şi va da silinţa să vină cu ele, să se pregătească de moarte .. .

Acu', dacă auzi flăcăul ce trebuie să facă, iarăşi se duse în grajd şi începu a plînge. Şi printre lacrimi, îi grăi aşa bidiviului:

— Vai de zilele mele, dragul meu căluţ, iarăşi trebuie să plec departe !... Oare ce trebuie să fac ca să izbîndesc ?

Şi bălanul-şoimanul îi spuse să-i aducă la cunoştinţă împăratului că din nou trebuie umplute corăbiile cu carne şi pîine. Şi toate se petrecură întocmai ca mai înainte: uriaşii şi păsările se săturară cu cele aduse şi se îmblînziră, de nu-i făcură nici un rău. Ajunseră ei la castel şi bălanul îşi povăţui stăpînul să intre în iatacul domniţei, că acolo, pe-o masă, o să găsească toate cărţile. Şi flăcăul făcu după cum îi spusese bidivul. Intră înăuntru şi le luă. Da' vezi că-i fu dat să i se întîmple ceva. Cum pluteau ei de acu' în larg, nu ştiu cum făcu flăcăul că scăpă în apă pana de stătea într-una din cărţi. Atunci bălanul se întristă şi-i spuse, oftînd:

— De, stăpîne, acu' nu mai am ce-ţi face Nu-mi stă în putere să te-ajut !...

Şi cum stătea el amărît ca vai de el, odată îi veniră în minte vorbele peştişorului. Şi numai ce luă flautul şi începu să sufle în el. Şi într-o clipă apăru peştele, ţinînd pana în gură. îi întinse el feciorului pana, şi apoi se lăsă iarăşi în adînc. Mai trecu ce mai trecu, dar nu mult, şi flăcăul veni cu cărţile la castel. Şi se porni un praznic de nuntă, că ţinu şapte zile încheiate

Vezi însă că împărăteasa nu-l putea suferi pe împărat, că avea o meteahnă măria sa. Toată faţa îi era pocită din pricină că n-avea nas. Şi-n sinea ei îl plăcea pe Ferdinand cel credincios, că doar se dovedise atît de viteaz şi, pe lîngă tcate, mai era şi frumuşel . . .

Şi-odată, pe cînd erau adunaţi în sala tronului toţi curtenii, numai ce spuse împărăteasa către cei de faţă c-ar fi ştiind să facă scamatorii. Şi între acestea, o scamatorie ar fi, de pildă, să taie cuiva capul şi-apoi să i-l aşeze la loc. Şi cui nu-i e teamă, poate să încerce. Da' vezi că niciunul nu dorea să fie primul, şi se pofteau care mai de care . . Ferdinand cel necredincios era şi el acolo, şi iarăşi unelti împotriva flăcăului. Şi- tocmai cînd se îmbiau curtenii ¡mai avan, împăratul îi porunci lui Ferdinand cel credincios să

facă el, primul, încercarea. Se apropie el de domniţă, că ri-avea ce alta face, şi aceasta pe loc îi tăie capul şi i-l puse la loc.Şi-ntr-o clipită se prinse de trup, doar că-i" rămase în jurul gîtului o dungă, ca un fir roşu

Se minună împăratul de ceea ce ştie să facă aleasa lui şi, cum era curios, o întrebă:

—- Copila mea, da' de unde ai învăţat tu scamatoriile astea?!...

— Ei, le-am învăţat şi eu de la alţii mai meşteri decît mine Da' n-ai vrea să încerc şi cu măria ta ?

— Ba cum să nu ! se grăbi să-ncuviinţeze împăratul.

Nu-şi termină bine vorbele, că domniţa îi şi tăie capul. Dar vezi că nu i-l mai puse la loc, a naibii. Şi ca să nu i se afle vicleşugul, se prefăcu în faţa curtenilor că nu mai poate să-l potrivească şi că nici nu se încheagă de trup. Dar nu-i vorbă că nu era nici o pagubă, că fusese toată viaţa un hain şi-un bicisnic. Peste puţin, îl duseră pe împărat la gropniţă, iar domniţa îl luă de bărbat pe Ferdinand cel credincios.

Vezi însă că flăcăul nu-şi uită de bălanul său şi adeseori cutreiera cu el coclaurile. Şi-ntr-una din zile, pe cînd era el călare, bidiviul îi spuse s-o ia pe-o cîmpie pe care i-o arătă el, şi nu pe drumul obişnuit. Şi de-o ajunge acolo, s-o înconjoare de trei ori. Şi, să vezi minune: cum făcu flăcăul asta, bălanul se ridică pe picioarele dinapoi •şi se prefăcu într-un fecior de crai ! Da' ce s-o mai fi întîmplat cu el, :nu mai ştiu.

PASĂREA GREIF

fcst odată un împărat (dar unde a dcmnit şi cum îl chema,

A

n-aş putea să vă spun .) şi împăratul acesta n-avea nici un fiu, ci doar o fiică. Vezi însă că fata asta a lui era tare plăpînda şi din pricina asta zăcea mereu bolnavă. Şi suferea ea de o boală iară leac, căoricît se străduiseră doftorii s-o tămăduiască sau să-i găsească vreo alinare, .nu fusese chip.

Şi într-o bună zi, se întîmplă să vină la curte unul de ghicea în stele şi acesta îi proroci împăratului că fiica lui se va tămădui de-o minca mere. Dacă auzi asta măria sa, dădu el sfoară în ţară că cine i-o aduce fiicei lui mere, ca s-o

înzdrăvenească, acela o va căpăta de soţie şi va urca şi pe tronul împărătesc.

Şi se întîmplă ca vestea asta să ajungă şi le urechile unui ţăran care avea trei fii. Şi socotind el că n-ar fi rău să-şi încerce ncrocul cel mare, îi grăi astfel:

— Ia du-te tu sus, în pod, de umple un coş cu merele ălea frumoase, de au obrajii roşii ca fetele. Şi după ce le-oi rîndui cu grijă, într-un coş, pleacă cu ele la curte ! Mai ştii, poate că au vreun dar minunat şi de le mănîncă domniţa, se înzdrăveneşte !... Şi atunci, să ştii că ţi-a pus mîna-n cap norocul, măi băiete, c-o s-o iei de nevastă şi-o să ajungi împărat !.. .

Flăcăul făcu întocmai după cum îi spusese taică-su şi după aceea o întinse la drum. Merse el ce merse o bucată de vreme şi numai ce întîlni în cale un omuleţ cenuşiu care-l întrebă ce duce în coş. Dar parcă Ulrich —că aşa îl chema —n-avea decît gîndul la asta !... Şi ca să scape de el, îi răspunse în dorul lelii:

— Picioare de broască !.

Nu-şi termină el bine vorbele, că omuleţul îi şi răspunse:

— Ei, atunci aşa să fie ! şi-şi văzu de drum mai departe.

într-un sfîrşit, Ulrich ajunse la curtea împărătească şi puse
pe-un slujitor să-l vestească pe măria sa c-a venit cu nişte mere. Şi că s-ar putea ca mîncînd din ele domniţa să capete iarăşi puteri şi să se înzdrăvenească. Dacă auzi asta, împăratul nu mai putu de bucurie şi porunci ca flăcăul să-i fie adus de îndată. Şi ce crezi, cînd desfăcu coşul, găsi în loc de mere picioare de broască ce încă se ma

i

5
7
0.

zbăteau !. .. împăratul se făcu foc şi pară de neobrăzarea asta şi porunci să fie izgonit.

Ajunse Ulrich acasă, cu inima grea de mihnire, şi prinse a-i povesti lui taică-su totul, de-a fir-a-păr. Atunci omul îl mînă la curte pe cel de-al doilea fiu, care se numea Samuel. Da' vezi că şi ăsta păţi la fel ca şi frate-său ăl mare. Pe cînd mergea el aşa, îi ieşi şi lui în cale omuleţul cel cenuşiu. Şi cînd îl întrebă ce are în coş, Samuel îi spuse într-o doară:

— Păr de porc !

Şi pe loc îi răspunse omuleţul cel cenuşiu:

— Ei, atunci aşa să fie ! şi-şi văzu de drum, mai departe.

Cînd ajunse la curte şi le spuse oştenilor ce stăteau de strajă că
are nişte mere şi că le-a adus ca să mănînce domniţa din ele, şi să se însănătoşească, oştenii i se puseră în cale şi nu vrură să-i dea drumul să intre. Şi-i spuseră că mai fusese unul înaintea lui, care se grozăvise tot aşa, dar că pînă la urmă se dovedise un înşelător, care îndrăznise a-şi bate joc de măria sa împăratul. Vezi însă că Samuel o ţinu morţiş să-l lase înăuntru, că el aduce mere, şi-i vrea prinţesei numai binele. Şi atîta stărui şi atîta se rugă de ei, că-n cele din urmă străjile se îndurară de el şi-l aduseră în faţa împăratului. Dar cînd măria sa deschise coşul, ce să vezi, înăuntru era doar păr de porc !. .. Atunci împăratul se mînie aşa de cumplit, că de nu s-ar fi înfrînat, l-ar fi ucis pe loc, cu mîna lui. Şi porunci el slujitorilor să-l gonească pe înşelător, cu biciul . . .

Flăcăului îi venea greu să se întoarcă acasă, dar n-avea ce alta face. Şi după ce trecu pragul casei părinteşti, prinse a-i povesti lui taică-su toată tărăşenia. Şi ce crezi, într-o bună zi cel mai mic dintre feciori, căruia nu-i spuneau decît Hans cel nătîng, cuteză a-l întreba pe taică-său de nu-i dă voie şi lui să ducă la curte nişte mere . ..

— Ei, da !. . . făcu taică-su — tu ai fi cel mai nimerit pentru trebuşoara asta. Dacă ăi mai isteţi decît tine n-au făcut nici o scofală, crezi c-o să faci tu ?!

Vezi însă că prîslea nu se lăsă:

— Ba vreau să mă duc şi eu, taică !

— Ia mai lasă-mă-n pace, nătărăule ! se răsti taică-său la el. Aşteaptă şi tu pînă cînd o să-ţi mai vină oleacă de minte la cap, şi p-ormă om mai vedea

Şi-i întoarse spateje, ca să scape de el şi să nu-l mai bată atîta la cap.

Dar ţi-ai găsit cu Hans îl trase de haină* pe la spate, şi-o ţinu morţiş:

— Ba eu vreau să mă duc, taică !

— Bine, dinspre partea mea, du-te ! făcu omul, supărat. Da' tare mi-e teamă c-ai să te-ntorci şi tu cu coada între picioare . .

Acu', dacă primise încuviinţarea, prîslea era într-al nouălea cer şi începu să ţopăie de bucurie.

— Ia nu mai face pe caraghiosul ! se stropşi taică-său la el. în loc să devii şi tu mai isteţ, te prosteşti pe zi ce trece.

Vezi însă că Hans nu se sinchisi de vorbele aspre ale lui tătîne- său şi bucuria nu i se ştirbi cîtuşi de puţin. Şi cum se înnopta şi nu mai avea timp să ajungă la curte chiar în ziua aia, socoti să n-o pornească la drum atunci, ci să aştepte pînă-n zori. Noaptea, în pat, nu-şi găsi o clipă de odihnă, iar de prindea să aţipească nîţeluş, somnul îi era tulburat de tot soiul de vedenii. Şi-n vis îi apăreau numai fecioare frumoase, palate, maldăre de aur şi argint şi alte lucruri de felul acesta.

Cum se lumină de zi, Hans o porni la drum şi, peste puţină vreme, îi ieşi în cale un omuleţ morocănos, înveşmîntat într-o haină cenuşie, care-l întrebă ce are în coş. Şi flăcăul se grăbi să-i răspundă, plin de cuviinţă, că are nişte mere. Şi mai adause că de-o mînca domniţa din ele, se va înzdrăveni.

— Ei, atunci — spusem omuleţul — aşa să fie !

Ajunse Hans la curte, dar ţi-ai găsit ca slujitorii să vrea să-i dea drumul ! Şi-i spuseră c-au mai fost şi alţi doi care se grozăviseră că-i aduc mere domniţei, dar că pînă la urmă s-a văzut că unul avea în ccş picioare de broască, iar celălalt, păr de porc. Vezi însă că Hans stărui şi se rugă de ei, şi-i asigură că el n-aduce picioare de broască, ci mere. Şi-ncă ce mere ! Cele mai frumoase din toată împărăţia!. .. Şi cum vorbea din inimă, străjerii se gîndeau că aşa unul nu poate să spună minciuni, şi-l lăsară înăuntru. Da' bine au făcut slujitorii că s-au înduioşat de vorbele lui, că de îndată ce Hans ajunse în faţa măriei sale şi deschise coşul, se văzură nişte mere galbene cum îi aurul !. .. Acu', mi-ar fi greu să vă spun cît de mare fu bucuria împăratului . .. Destul dacă vă zic că-i trimise de îndată domniţei cîteva

mere, şi că aştepta cu înfrigurare să i se aducă vestea, bună ori rea. Mult nu trecu şi cineva chiar îi aduse ştirea. Şi cine credeţi că i-a adus-o ? Domniţa însăşi! Că, să vezi minune, cum apucase să guste din acele mere, pe loc s-a simţit în puteri, de parcă n-ar fi avut nimic ! Şi sări jos din pat, mai zdravănă decît oricînd.

Dacă-şi văzu fata iarăşi sănătoasă, împăratul cel bătrîn nu-şi mai încăpu în piele de bucurie, şi-n primele clipe i-ar fi dat lui Hans chiar şi jumătate din haznaua împărătească. Dar mai apoi se gîndi şi se răzgîndi şi, pînă la urmă, nu mai avu poftă să-şi dea fata după un terchea-berchea. Şi ca să nu i-o spună de-a dreptul în faţă, se folosi de-un vicleşug. Şi-i arătă măria sa că mai înainte de a-i da. fata de nevastă, se cuvenea ca flăcăul să mai facă ceva, şi anume o corabie care să meargă pe uscat mai bine decît pe apă. Hans se înVoi, că altfel n-avea cum să dobîndească mînia domniţei, şi se duse acasă de le povesti alor săi tot ce i s-a întîmplat.

Dacă auzi taică-său ce-i cere împăratul, de îndată îl mînă pe Ulrich la pădure să meşerească o astfel de corabie. Acu' flăcăul era priceput la aşa ceva şi lucră cu sîrg, fluierînd toată vremea. Cînd stătu soarele la amiază, numai ce apăru un omuleţ cenuşiu, care-l întrebă ce meştereşte acolo. Şi cum voia să-l ia în rîs, Ulrich îi răspunse în bobote:

— Linguri pentru ciorbă!...

Şi omuleţul cenuşiu spuse:

—- Ei, atunci aşa să fie!. . .

Către seară, Ulrich socoti că corabia e gata şi vru să se aşeze în s-o probăluiască, dar pe locul unde lăsase, c-o clipă mai devreme, corabia, nu găsi decît un maldăr de linguri de amestecat ciorba.

în ziua următoare, tatăl feciorilor îl trimise în pădure pe Sa- muel, dar şi el păţi acelaşi lucru ca şi frate-său. Dacă văzu omul că n-are cum alta s-o sccată la capăt, în ziua a treia îl mînă pe Hans cel nătîng. Acu', prîslea nu era nici el un picat din lună şi munci cu atîta rîvnă, că hăuli toată pădurea de loviturile pe care le da cu securea şi cu barda. Şi-n ăst timp, cînta şi fluiera de mama focului, plin de voioşie. Pe la vremea prînzului, cînd era zăpuşeala mai mare, numai ce sc arătă din nou omuleţul. Şi, apropiindu-se de flăcău, îl întrebă ce meştereşte acolo. Şi prîslea îi răspunse, plin de cuviinţă:

— Mă străduiesc şi eu să fac o corabie care să meargă pe uscat mai bine decît pe apă. Şi cînd oi termina-o, o s-o capăt pe domniţa de nevastă.

— Ei, atunci aşa să fie!. . rosti omuleţul.

Spre seară, cînd soarele coborî spre apus plin de învăpăiere şi strălucire, Hans sfîrşi de întocmit corabia şi tot ce trebuia la ea. Şi apucînd în mînă vîslele, o porni către curtea împărătească. Ce fel de vîsle or fi fost alea, nu ştiu să vă spun. . . Destul că făceau să lunece aşa de repede corabia, pe uscat, că se putea lua la întrecere cu vîntul...

Acu', împăratul zări corabia încă de departe, dar vezi că era un pişicher şi-un mincinos şi nu vru să-i dea nici de astă dată flăcăului pe fie-sa de nevastă. Şi-i spuse că mai înainte de-a i-o da, mai trebuie să păzească o sută de iepuri din zori şi pînă-n seară. Iar de nu-i va păzi bine şi va lipsi unul singur, să-şi ia gîndul de la fată. Hans nu se dădu în lături nici de la asta şi chiar de a doua zi se duse la păşune cu cioporul lui de iepuri. Şi toată vremea stătu numai cu ochii pe ei, ca nu cumva să-i scape vreunul. Nu trecu mult şi numai ce veni o slujnică de la curte şi-i spuse lui Hans că are nevoie de-un iepure, fiindcă au sosit nişte oaspeţi. Ei, da' nici Hans nu era aşa de prostuţ !... îndată pricepu ce vicleşug se ascunde în vorbele slujnicei şi spuse că nu-i dă nici un iepure. Şi mai adause *ci* împăratul n-avea decît să-i ospăteze a doua zi cu ostropel de iepure!... Vezi însă că şi slujnica era dată naibii şi nu se lăsă nici ea... Şi-n cele din urmă, văzînd că nu poate s-o scoată la capăt cu Hans, se supără foc şi începu să-l ocărască. Dar Hans rămase neclintit în hotărîrea lui şi-i spuse că numai de-o veni însăşi domniţa să-i ceară, numai atunci o să se învoiască să dea un iepure. Slujnica se duse la curte de-i arătă împăratului ce voia Hans, şi domniţa fu nevoită s-o pornească către locul unde flăcăul îşi păştea iepurii. în ăst timp se întîmplă că veni din nou omuleţul cel cenuşiu. Şi apro- piindu-se de Hans, îl întrebă ce face acolo. Şi flăcăul îi spuse:

— Vai de zilele mele!... Trebuie să păzesc o sută de iepuri şi stau tot timpul cu ochii pe ei, ca să nu-mi fugă vreunul. Şi de-oi izbuti ca deseară să-i duc la curte pe toţi, o să mă însor cu domniţa, şi-o să ajung împărat.

— Asta ţi-e necazul? făcu omuleţul. Ei, atunci nu duce grijă că te-ajut eu. Uite aici nu fluieraş năzdrăvan! Ia-

l, şi de-o încerca vreunul să fugă, n-ai decît să fluieri niţeluş şi îndată s-o întoarce înapoi.

Peste puţin timp veni şi domniţa acolo şi Hans îi dădu un iepure, după cum fusese învoiala. Domniţa plecă cu vătuiul în poală, da' vezi că n-apucă să facă mai mult de-o sută de paşi, că iepurele şi sări din şorţ şi —să-ţi vină mirarea, nu alta! —se în- mtoarse la cîrd. Cînd se lăsă seara, Hans apucă de mai fluieră o dată şi-i numără să vadă dacă sînt toţi. Şi-apoi mină turma de iepuri la castel.

Acu', dacă-l văzu împăratul venind cu toţi iepurii, tare se mai minună el în sinea sa cum de-a fost în stare Hans să-i păzească, fără să-i fugă vreunul. Dar să-i dea pe fie-sa de nevastă, nici pomeneală. Şi iarăşi îl luă cu şoşele şi momele şi-i spuse că mai trebuie să-i aducă o pană din coada păsării Greif.

Ce era să facă flăcăul ? O porni îndată la drum şi merse voiniceşte, cale lungă, nu glumă. Şi cînd se înnoptă, nimeri la un castel şi întrebă de nu poate să mîie peste noapte acolo. Că, vezi, pe- atunci încă nu existau hanuri. Stăpînul castelului îl primi cu bucurie şi-l întrebă încotro voia să meargă. Şi Hans îi răspunse:

— La pasărea Greif.

— Aşa — făcu omul — la pasărea Greif ?!... Se spune despre pasărea asta c-ar fi atotştiutoare. De-ar fi cum se zice, aş avea şi eu o rugăminte la matale... Mai acu' cîtva timp am rătăcit cheia de la o ladă de fier şi te-aş ruga să fii atît de bun s-o întrebi unde ar putea fi.

— Da' nu mai încape vorbă c-o s-o întreb! îl asigură Hans.

în zorii zilei flăcăul porni mai departe şi merse el ce merse pînă
ce scăpătă iarăşi soarele. Şi cînd se lăsă seara bine, ajunse la un alt castel, unde rămase peste noapte. Dacă auziră oamenii de acolo că vrea să meargă la pasărea Greif, începură a-i spune că ar avea şi ei o rugăminte... Şi-i arătară că o fiică de-a lor zace bolnavă în casă, de mai multă vreme, şi că toate leacurile pe care le-au încercat s-au dovedit a fi zadarnice. Şi de nu s-ar supăra, tare mult l-ar ruga s-o întrebe pe pasărea Greif cu ce-ar putea-o însănătoşi pe fată. Hans îi asigură c-o s-o întrebe cu dragă inimă şi, luîndu-şi rămas bun de la oamenii aceia cumsecade şi îndatoritori, o porni mai departe la drum. Merse el ce merse o bucată de vrejne şi cam către amiază

ajunse la o apă. Da' vezi că-n loc de pod îl găsi pe un vlăjgan de om, care-i trecea pe drumeţi pînă la celălalt mal. Omul îl întrebă pe Hans încotro merge şi Hans îi răspunse:

— La pasărea Greif.

— Ei, dacă o fi să ajungi la ea, să-mi faci şi mie un bine... întreab-o, rogu-te, de ce mi-e dat să car toţi drumeţii peste apă?!, ..

Şi Hans îi spuse:

— Pe cinstea mea c-o s-o întreb!

Dacă auzi asta, omul îl aburcă pe un umăr şi-l trecu pe celălalt mal. în cele din urmă, Hans ajunse la sălaşul păsării Greif dar n-o găsi acolo decît pe nevastă-sa. Pasărea Greif nu era acasă. Şi numai ce-l întrebă cumătră ce doreşte. Atunci Hans prinse a-i povesti totul: cum că trebuie să ia o pană din coada păsării şi că stă- pînii unui castel au pierdut cheia de la o ladă şi că trebuie s-o întrebe pe pasărea Greif unde e cheia: că la alt castel s-a îmbolnăvit fiica cea mare a stăpînilor şi că tot pasărea ar fi să-i spună ce-ar putea s-o facă sănătoasă, şi-ntr-un sfîrşit, că nu departe de acolo se află o apă şi la malul ăstei ape e un vlăjgan de om care trebuie, să-i care pe toţi drumeţii peste apă. Şi omul acela vrea să ştie de ce i-e dat să-i care pe toţi. ..

Ascultă cumătră cu luare-aminte şi numai ce-i răspunse:.

— Uite ce e, prietene, nici un suflet de om nu poate să stea de vorbă cu pasărea Greif, şi de-ai cuteza s-o faci, te-ai trezi înghiţit de ea. Da' dacă vrei, bagă-te sub patul lui bărbatu-meu şi-n timpul nopţii, cînd l-oi vedea c-o să doarmă adînc, întinde mîna şi smulge-i o pană din coadă. Cît despre lucrurile pe carc vrei să îe afli, nu duce grijă, c-o să-l întreb eu însămi. Vezi însă să-ţi ţii treaza urechea şi să bagi totul la cap!. . .

Hans rămase tare mulţumit şi se tupilă sub pat. Cînd se lasă seara, pasărea Greii veni acasă şi, cum intră în odaie, începu să spună:

— Femeie, aci mircase a carne de cm!

— Chiar aşa-i, a fost adineauri unul pe-aci, dar s-a cărăbănit.

Pasărea Greii se increzu în vorbele nevesti-si şi se aşează ia

masă de se cspătă. La miezul nopţii, cînd pasărea Greif sforăia de zor, de se cutremurau pereţii, Hans îşi întinse mîna şi-i smulse o pană din coadă. Şi odată sări pasărea Greif de doi coţi, apucaţi de spaimă:

— Femeie —strigă pasărea —îmi miroase a carne de om, auzi tu?!. .. Şi-n afară de asta, parcă m-a tras cineva dc coadă.

Şi nevastă-sa dădu să-l liniştească:

— Da' de unde !. .. Se vede c-oi fi visat. Că doar ţi-am spus c-a fost azi pe-aici un suflet de om, şi că a plecat la treburile lui.. . Da' vorbăreţ om, nu-i vorbă. Am stat la taifas o grămadă şi mi-a. povestit tot felul de lucruri. Cică la un castel, slăpînii ar fi pierdut cheia unei lăzi cu bani şi n-o mai pot găsi...

— Aoleu, da' ce nerozi sînt ăia!... făcu pasărea Greif. Păi cheia e în magazia de lemne, în dosul uşii, sub o grămadă de buturugi.

— Ei, şi-a mai bodogănit că la un alt castel ar ii o fată bolnavă, şi că nu-i găsesc leacul, s-o facă iar sănătoasă...

— Aoleu, da' ce nerozi sînt şi ăştia!... făcu pasărea Greif. Sub treptele de la scara beciului şi-a făcut un broscoi culcuşul. Şi vezi' că şi l-a făcut din părul fetei. Cînd o căpăta fecioara părul înapoi, se va înzdrăveni!

■— .. .Şi mi-a mai înşirat că într-un oarecare loc ar ii o apă şi: că la ţărmul ei e un vlăjgan de om care trebuie să-i care pe toţi drumeţii pe celălalt mal.

Aoleu, ce nerod!. .. făcu pasărea Greif. Păi o singură dată de-ar scăpa pe unul drept în mijlocul apei, n-ar mai fi nevoit vreodată să facă corvoada asta

.în zorii zilei, pasărea Greif se sculă şi plecă la treburile ei. Şi de cum o văzu că-şi ia zborul, ieşi şi Hans de sub pat. Şi n-avea de ce să nu fie bucuros, că dobîndise o pană frumoasă şi trăsese şa ,cu urechea la tot ce-i spusese pasărea Greif nevesti-si în legătură cu chtia pierdută, fata bolnavă şi vlăjganul de la malul apei.

Şi nevasta păsării Greif se purtă atît de frumos cu el, că-i mai povesti încă o dată totul, ca nu cumva să uite ceva. După asta Hans o poriii spre casă. în drumul său, flăcăul trecu ¡mai mtîi pe lîngă vlăjganul de pe malul apei. De cum îl văzu, acesta prinse a-l întreba ce răspuns i-a dat pasărea

Greif, da' vezi că Hans fu prevăzător şi-i spuse **Să**-l treacă mai întîi pe malul celălalt şi apoi nu-i va lăsa nimic ascuns. Atunci vlăjganul îl luă în spinare şi trecu apa cu el. Cînd ajunseră la mal, Hans îi spuse că de-o da o dată unuia drumul din circă, cînd s-o afla taman la mijlocul apei, va fi izbăvit şi n-o să trebuiască să mai ducă pe nimeni. Omul se bucură tare mult şi-i spuse lui Hans că drept mulţumire ar pofti să-l mai ducă încă o dată încoace şi-ncolo, de la un mal la altul. Da' Hans cam bănuia ce clocește în cap vlăjganul şi-i spuse să nu se mai ostenească de pomană că la rîndu-i e foarte mulţumit c-a putut să facă un bine.

Apoi o porni mai departe şi-n scurt timp ajunse la castelul unde zăcea fata cea bolnavă. Şi cum fecioara nu putea merge singură din pricină că era vlăguită, Hans o luă în spinare şi-o duse în beci. Şi de sub ultima treaptă a scării luă culcuşul pe care şi-l făcuse broasca din părul fetei, şi i-l puse în mînă. Şi, ce să vezi, odată sări fata din spinarea lui Hans şi-o luă la goană pe scări, că flăcăul abia putu s-o ajungă!... Şi era acu' mai vioaie şi mai sănătoasă decît fusese înainte.

Acu', vă închipuiţi şi domniile voastre cît de bucuroşi fură părinţii fetei cînd îşi văzură fata înzdrăvenită!. .. Şi drept recunoştinţă, îi dăruiră lui Hans nenumărate odoare din aur şi argint. Şi pe lîngă asta, i-au mai dat şi tot ce flăcăul a mai poftit, că avea după ce jindui în castelul acela. ..

îndată ce Hans ajunse la celălalt castel, se duse de-a dreptul la magazia cu lemne, şi-n dosul uşii, sub nişte buturugi, găsi, într-adevăr, cheia şi-o duse stăpînului. Omul se bucură peste măsură că avea iarăşi cheia şi, după ce descuie lada, îi dădu lui Hans, drept răsplată, o mulţime de galbeni de aur, că avea din belşug, şi-i mai dărui multe altele, între care cirezi de vaci, turme de oi şi berbeci.

într-un sfîrşit, Hans i se înfăţişă împăratului şi cînd văzu măria sa că flăcăul vine cu toate aceste daruri, nu-şi putu opri mirarea şi prinse a-l întreba de unde are atîtea odoare de aur şi argint şi cirezi de vaci, şi turme de oi şi berbeci. Şi Hans se grăbi să-i spună că pasărea Greif e tare bună la suflet şi că-ţi dă orice pofteşti, fiindcă are avuţii nenumărate şi nu le strînge pentru ea.

Dacă auzi împăratul asta, cum era avar din cale-afară, se gîndi că aşa ceva i-ar prinde şi lui bine şi-o porni de îndată

la drum către pasărea Greif. Şi numai ce ajunse el la apa aceea mare. Şi se în- tîmplă ca să fie primul care sosi acolo, după ce vlăjganul îl trecuse pe Hans. Omul îl luă în cîrcă şi-l duse pînă-n mijlocul apei, iar acolo, îl zvîrli, bîldîbîc, şi-şi văzu de drum... Şi cum nu ştia să înoate, împăratul se duse la fund ca un topor. Iar Hans, —de, v-am rămas dator şi trebuie să vă spun şi asta!... — se însură cu domniţa şi se urcă pe scaunul împărătesc

.HANS CEL MINTOS

— încotro, Hans? îl întrebă odată maică-sa, pe un fecior al ei. Şi el răspunse:
— La Gretel.
— Atunci, cu bine! Da' vezi ce faci!
— Las' că ştiu eu ce să fac! Cu bine, mamă!
— Cu bine, Hans. Hans sosi la Gretel.
— Bună ziua, Hans! Ce bunătăţi îmi aduci?
— Nu-ţi aduc nimic, se cade ca tu să-mi dai. Gretel îi dărui lui Hans un ac şi acesta-i zise:
— Cu bine, Gretel!
— Cu bine, Hans I
Hans luă acul, îl înfipse într-un car cu fîn şi porni spre casă, mergînd în spatele carului.
— Bună seara, mamă!
— Bună seara, Hans! Unde-ai fost ?
— La Gretel am fost.
— Ce i-ai dus?
— Nimic nu i-am dus, ea mi-a dat.
— Şi ce ţi-a dat Gretel?
— Un ac mi-a dat.
— Unde ţi-e acul, Hans?
— L-am înfipt într-un car cu fîn!
— Mare prostie ai făcut, Hans, trebuia să-l înfigi în mînecă.
— Nu-i nimic, altă dată o să ştiu ce să fac!
— încotro, Hans?
— La Gretel, mamă.
— Vezi ce faci, Hans!
— Las' că ştiu eu ce să fac! Cu bine, mamă!
— Cu bine, Hans! Hans se duse la Gretel:
— Bună ziua, Gretel!
— Bună ziua, Hans! Ce bunătăţi îmi aduci?

Nu-ţi aduc nimic, se cade ca tu să-mi dai

.

Gretel îi dărui lui Hans un cuţit.

— Cu bine, Gretel!

— Cu bine, Hans!

Hans luă cuţitul[1], îl înfipse în mînecă şi plecă spre casă.

— Bună seara, mamă!

— Bună seara, Hans! Unde-ai fost ?

— La Gretel am fost.

— Ce i-ai dus?

— Nimic nu i-am dus,.ea mi-a dat.

— Şi ce ţi-a dat Gretel ?

— Un cuţit mi-a dat.

— Unde ţi-e cuţitul?

— L-am înfipt în mînecă.

— Mare prostie ai făcut, Hans, trebuia sâ-l bagi în buzunar!

— Nu-i nimic, altă dată o să ştiu ce să fac!

— încotro, Hans?

— La Gretel, mamă.

— Atunci, cu bine! Da' vezi ce faci, Hans.

— Las' că ştiu eu ce să fac! Cu bine, mamă!

— Cu bine, Hans! Hans se duse la Gretel:

— Bună ziua, Gretel!

— Bună ziua, Hans! Ce bunătăţi îmi aduci?

— Nu-ţi aduc nimic, se cade ca tu să-mi dai! Gretel îi dădu lui Hans un ieduţ.
— Cu bine, Gretel !
— Cu bine, Hans!
Hans luă iedul, îi legă tuspatru picioarele şi, cu chiu cu vai, îl vîri în buzunar. Da' cînd ajunse acasă, îl scoase fără suflare.
— Bună seara, mamă!
— Bună seara, Hans! Unde-ai fost?
— La Gretel am fost.
— Ce i-ai dus?
— Nimic nu i-am dus, ea mi-a dat.
— Şi ce ţi-a dat Gretel?
— Un ieduţ mi-a dat.
— Unde ţi-e ieduţul, Hans?
— L-am vîrît în buzunar.
— Mare prcstie ai făcut, Hans! Trebuia să-i legi o sfoară de git şi să-l duci după tine!
— Nu-i nimic, altă dată o să fac mai bine.
— încotro, Hans?
— La Gretel, mamă.
— Atunci cu bine! Da' vezi ce faci, Hans!
— Las' că ştiu eu ce să fac! Cu bine, mamă!
— Cu bine, Hans! Hans se duse la Gretel:
— Bună ziua, Gretel!
— Bună ziua, Hans! Ce bunătăţi îmi aduci ?
— Nu-ţi aduc nimic, se cade ca tu să-mi dai! Gretel îi dăruise lui Hans o bucată de slănină.
— Cu bine, Gretel!
— Cu bine, Hans!
Hans luă slănina, o legă cu o sfoară şi o tîrî pe jos, după el. Da' vezi că îndată se repezi cîinii şi i-o înşfăcară. Cînd ajunse acasă, ţinea în mînă doar sfoara, dar de sfoară nu mai atîrna nimic.
— Bună seara, mamă!
— Bună seara, Hans! Unde-ai fost ?
— La Gretel am fost.
— Ce i-ai dus?
— Nimic nu i-am dus, ea mi-a dat.
— Şi ce ţi-a dat Gretel?
— O bucată de slănină mi-a dat.
— Unde-i slănina, Hans?

— Am legat-o c-o sfoară şi-am tras-o după mine, da' mi-au mîncat-o cîinii...
— Mare prostie ai făcut, Hans, trebuia să ţii slănina pe cap!
— Nu-i nimic, altă dată o să ştiu ce să fac!
— încotro, Hans?
— La Gretel, mamă!
— Atunci, cu bine! Da' vezi ce faci, Hans.
— Las' că ştiu eu ce să fac! Cu bine, mamă!
— Cu bine, Hans! Hans se duse la Gretel:
— Bună ziua, Gretel!
■— Bună ziua, Hans! Ce bunătăţi îmi aduci ?
— Nu-ţi aduc nimic, se cade ca tu să-mi dai. Gretel îi dărui un viţeluş.
— La revedere, Gretel!
— La revedere, Hans!
Hans luă viţelușul şi, ridicîndu-l, îl puse pe cap. Da' viţelușul se zbătu atît că-i juli cu copitele toată faţa.
— Bună seara, mamă!
— Bună seara, Hans. Unde-ai fost ?
— La Gretel am fost.
— Ce i-ai dus?
— Nimic nu i-am dus, ea mi-a dat.
— Şi ce ţi-a dat Gretel?
— Un viţeluş mi-a dat.
— Şi unde ţi-e viţelușul, Hans?
— L-am pus pe cap şi mi-a julit toată faţa.
— Mare prostie ai făcut, Hans! Trebuia să-l legi c-o sfoară, să-l mini din urmă şi-apoi să-l priponeşti de iesle.
— Nu-i nimic, altă dată am să ştiu ce să fac!
— încotro, Hans?
— La Gretel, mamă.
— Atunci, cu bine! Da' vezi ce faci, Hans!
— Las' că ştiu eu ce să fac! Cu bine, mamă!
— Cu bine, Hans! Hans se duse la Gretel.
— Bună ziua, Gretel!
— Bună ziua, Hans! Ce bunătăţi îmi aduci ?
— Nu-ţi aduc nimic, se cade ca tu să-mi dai. Atunci Gretel îi spuse lui Hans:
— Uite, merg eu cu tine!
Hans o legă pe Gretel cu o frînghie şi o mînă din urmă pînă acasă. Apoi o duse în grajd şi-o priponi zdravăn de-o iesle. După asta se duse la maică-sa:

— Bună seara, mamă!
— Bună seara, Hans! Unde-ai fost?
— La Gretel am fost.
— Ce i-ai dus?
— Nimic nu i-am dus. —. Ce ţi-a dat Gretel ?
— Nimic nu mi-a dat, a venit cu mine.
— Şi unde ai lăsat-o pe Gretel?
— Am priponit-o de iesle şi i-am pus dinainte un braţ cu fîn.
— Mare prostie ai făcut, Hans! Trebuia să-i fi făcut ochi dulci!
— Nu-i nimic, altă dată o să ştiu ce să fac!

Nu-şi termină bine vorbele, că se şi duse în grajd, şi, scoţînd ochii tuturor viţeilor şi oilor, îi aruncă lui Gretel în obraz. Dacă văzu Gretel neghiobia flăcăului, se mînie grozav şi, smulgîndu-se din frînghie, o luă la fugă ca zvîrlită din puşcă. Şi nu mai vru nici în ruptul capului să-i fie mireasă unui asemenea nătîng.

PĂZITOAREA DE GÎŞTE

fost odată ca niciodată o mătuşică bătrînă-bătrînă şi mătu

A

şica asta îşi ducea viaţa taman în . creierul munţilor, într-un loc necălcat de picior omenesc. Şi avea ea o căscioară şi un cîrd de gîşte. Şi locul acesta pustiu era înconjurat de o pădure mare. Acu', bătrînica nu şedea numai acasă, ci în fiecare dimineaţă îşi lua cîrja şi-o pornea, şontîc-şontîic, în pădure. Acolo, bătrînica se apuca de o mulţime de treburi, cum nu te-ai fi aşteptat de la o femeie pe care o gîrboviseră anii: aduna iarbă pentru gîşte, culegea poame sălbatice, şi, încărcată cu toată această povară, o pornea spre casă. Cine ar fi văzut-o încărcată aşa, sigur sînt că şi-ar fi spus în sine c-o să cadă, doborîtă de greutate, da' bătrînica era zdravănă şi totdeauna ajungea cu bine acasă...Dacă se înţîmpla să se întîlnească cu vreun drumeţ, numai ce-i spunea mătuşica cu blîndeţe în glas:

—- Bună ziua, dragă cumetre, frumoasă vreme mai e astăziL ... D>a' ce te uiţi aşa ?... Te miri cum pot să car în spate atîta iarbă ? Oare nu-i dat fiecăruia să-şi poarte povara-n spate ? !

Vezi însă că oamenilor nu le făcea plăcere s-o întîlnească, şi se fereau din calea ei, făcînd un ocol. Iar de se întîmpla ca vreun gospodar să treacă cu fiu-său pe lîngă ea, odată îl vedeai că-i şopteşte feciorului la ureche:

— Fereşte-te de baba asta, că-i o vrăjitoare tare vicleană!. ..

într-o dimineaţă se intîmplă să treacă prin acea pădure un flăcău tare frumuşel. Şi-n timp ce mergea el aşa, soarele strălucea în înalt, păsările cîntau pe întrecute, şi-un vînticel răcoros adia prin frunzişuri. S-ar spune că întreaga fire era la fel ca şi drumeţul, plină de bucurie şi voie bună. în drumul lui, nu întîlnise picior de om cînd, deodată, numai ce-o văzu pe bătrînă stînd în genunchi şi cosind iarba c-o coasă. Pesemne că venise cam de multişor acolo, că şorţul îi era plin cu iarbă, iar alături mai avea două coşuri cu mere şi pere pădureţe.

— Bine, mătuşică, da' cum poţi să cari toate astea, singură ?!. .. se miră flăcăul.

— Trebuie sa le car, vcinicc dragă—răspunse ea. Odraslele de bogătani n-au de ce să se osteneasca aşa, da' eu n-am încotro! Că ţăranul are o vorbă înţeleaptă: „Nu te uita înapoi că ţi s-a strîm- bat spinarea, că degeaba te uiţi!. . ." Şi văzîndu-l că se opreşte, bătrin.ica adause: N-ai vrea să mă ajuţi? Ai încă spinarea dreaptă cum e bradul şi picioarele zdravene, aşa că n-o să-ţi fie greu. Şi nu te teme, că mi-e coliba tare aproape, colo, în dosul muntelui. Nu-ţi trebuie mult ca să ajungi la ea..

„Flăcăului i se făcu milă de bătrînă şi-i spuse:

— Bine, mătuşică, o să-ţi duc eu povara! Nu-i vorbă că-s fiu de nobil, da' uite c-o să-ţi arăt că ştiu să car la fel de bine ca şi ţăranii...

— Dacă vrei să încerci, atunci încearcă!... spuse bătrîriica. Da' să ştii că vreo oră de drum tot o să ai de făcut. Da' ce importanţă are asta pentru un voinic ca matale!... Şi să nu uiţi că trebuie să cari şi coşurile ălea două, cu mere şi pere. . .

Cînd auzi că-i vorba de-o oră de mers, flăcăul şovăi oleacă, dar bătrînica nu-i mai dădu drumul, ci-i şi puse în spinare legătura cu iartă şi-n fiecare mînă cîte un coş.

— Vezi ce uşor e! făcu ea.

— Ba nu e uşor deloc!. . . răspunse flăcăul, şi se strîmbă de durere, că legătura era grea de parcă ar fi avut

în ea numai bolovani, iar merele şi perele atîrnau ca plumbul. Of, nu mai pot să răsuflu !. . . se tîngui el.

Se gîndi flăcăul să-şi dea jos povara, dar bătrînica nici nu vru să audă de aşa ceva.

— Ia te uită —spuse ea batjocoritoare — domnişorul nu vrea să care ceea ce eu, o femeie bătrînă, am cărat de atîtea ori! Să te semeţeşti ştii, da' cînd c vorba de treabă serioasă, vrei să dai bir cu fugiţii, hai ? !. Ei, domnişorule, cu mine nu-ţi merge !... Ce mai stai pe gînduri? întinde-o la drum, că nu-ţi ia nimeni legătura din spinare!...

Cît timp a fost drumul drept, flăcăul a purtat povara destul de bine, dar cînd au început să urce muntele şi pietrişul se rostogolea sub picioare, la tot pasul, de parcă ar fi fost însufleţit, puterile nu-l mai ajutară. Sudoarea îi curgea gîrlă pe frunte, şi i se scurgea pe spinare în broboane cînd calde, cînd reci.

— Mătuşică, mă simt sleit, nu mai pot! spuse el. Lasă-mă să- mă odihnesc un pic, că de nu, cad din picioare!.

Nici prin gînd nu-mi trece! spuse bătrînica. Cînd om ajunge acasă, o să te odihneşti cît ăi pofti, da' acum porneşte-o la drum!. .. Cine ştie dacă n-o să-ţi prindă bine vreodată şi truda asta!. .

.

— Mătuşo, îmi pare că te cam întreci cu gluma! făcu feciorul de viţă aleasă. Şi, mîniat la culme, vru să zvîrle din spinare povara. Dar oricît se suci şi se răsuci, nu putu să scape de ea... în ăst timp, bătrîna chicotea şi ţopăia, plină de voioşie:

— Nu te mînia, dragă domnişorule, că te-ai roşit la faţă ca o creastă de cocoş!... Şi nu mai fi nici nerăbdător! Poartă-n spinare legăturica şi cînd om ajunge acasă, o să-ţi dau un bacşiş pe cinste!...

Acu', flăcăul n-avea ce alta face şi trebui să se supună. Şi, tîrîş-grăpiş, o luă pe urma bătrînei, văicărindu-se la tot pasul. în ăst timp, bătrînica părea că devine tot mai sprintenă, iar povara flăcăului se făcea tot mai grea. Şi deodată, cînd flăcăul nici nu se aştepta, baba făcu un salt şi, ţuşti! sări pe legătura de fîn şi se cocoţă în vîrful ei. Ei, dragilor, cît era de sfrijită, atîrna mai greu decît cea mai voinică femeie!...

Flăcăului începură să-i tremure genunchii de-atîta greutate, dar nu era chip să se oprească nici măcar cît să-şi tragă sufletul... De îndată ce-l vedea că se opreşte, bătrînica îl şi lovea peste picioare c-o joardă sau cu un mănunchi de urzici. Urcă el muntele ca vai de el, şi tocmai cînd simţea că-i sleit de oboseală, şi c-o să pice jos, ajunse, în sfîrşit, la coliba bătrînei. Cînd o zăriră pe bătrînă, un cîrd de gîşte îşi desfăcură aripile şi, întinzîndu-şi gîturile, alergară s-o întîmpine, gîgîind de zor. în urma lor, c-o nuieluşă în mînă, venea o cumătră mai în vîrstă, înaltă şi lată în spate, cu o faţă urîtă ca moartea.

— Mamă — îi spuse ea bătrînei — nu cumva ai păţit ceva, de-ai întîrziat atît de mult?

— Ba n-am păţit nimic, fetiţa mea —răspunse bătrîna. Dimpotrivă, domnul ăsta a fost atît de binevoitor şi mi-a dus povara. Şi, închipuieşte-ţi, cînd m-am simţit obosită, m-a luat şi pe mine-n cîrcă!... Şi aşa s-a făcut că drumul nu mi s-a părut lung deloc, şi-am fost veseli şi-am glumit tot timpul.

Nu-şi termină bine vorbele bătrîna, că se şi dădu jos din spinarea flăcăului. Apoi îi luă şi legătura din spate şi coşurile din mînă şi, privindu-l foarte prietenos, îi spuse:

— Acu', aşază-te pe banca asta din faţa uşii şi odihneşte-te! Ţi-ai meritat pe deplin răsplata şi n-o să întîrzii să ţi-o dau. Apoi grăi către păzitoarea gîştelor: Du-te în casă, fata mea, că nu se cade să rămîi singură c-un

tînăr! La urma-urmelor, de ce să pui untdelemn peste foc ? Mai ştii că nu se îndrăgosteşte de tine ?!. . .

Flăcăul luă seama la vorbele bătrînei şi nu ştiu dacă să plîngă sau să rîdă. „Aşa o comoară —îşi spuse el în sine —chiar de-ar fi mai tînără cu vreo treizeci de anişori şi tot nu mi-ar mişca inima !. . în ăst timp, bătrina işi alinta şi-şi mîngîia gîştele, de parcă ar fi fost nişte copii ai ei. Apoi o chemă pe iiică-sa şi intrară în casă. Flăcăul se întinse pe bancă, la umbra unui măr sălbatic, şi cată în. jur. Aerul era blînd şi molcom şi cît vedeai cu ochii se întindea o pajişte verde, smălţuită cu ghiocei, cimbrişor sălbatic şi zeci şi zeci de alte soiuri de flori. Prin mijlocul grădinii curgea un pîrău limpede cum îi cleştarul, în care se răsfrîngeau razele soarelui şi pe undele lui se preumblau în sus şi-n jos; gîştele cele albe. „E foarte plăcut pe aici — se gîndi el —da' sînt atît de trudit de oboseală, că de-abia îmi ţin ochii deschişi!. N-ar fi rău de-aş aţipi un pic. .. Numai de n-ar veni un vînt să-mi spulbere picioarele, că le simt moi şi uşoare ca iasca!. . . "

Apoi închise ochii şi adormi. Dormi el un pic şi numai ce veni bătrina să-l trezească. Şi, zgîlţîindu-l, îi spuse:

— Scoală-te, că aici nu se mai poate să rămîi! Recunosc că te-am făcut să-ţi scoţi oleacă sufletul pe urcuşul acela, dar viaţa nu ţi-ai pierdut-o. . . Acu' o să-ţi dau răsplata. De bani sau de bunuri ştiu că nu ai nevoie, aşa că o să-ţi dăruiesc cu totul altceva. Şi zicînd aceasta, îi întinse un sipeţel făurit dintr-un singur smarald. Păstrează-l bine —adăugă ea —că o să-ţi aducă noroc!

Flăcăul sări în sus de bucurie şi se simţi iarăşi în puteri şi plin de voie bună. Şi după ce-i mulţumi bătrînei pentru dar, o porni la drum, fără Ca măcar să arunce o privire către fata babei. Merse el ce merse, cale lungă, nu glumă, şi-n urechi tot îi mai venea din depărtare gîgîitul vesel al gîştelor.

Flăcăul fu nevoit să rătăcească vreme de trei zile prin afundul acelui codru şi-n cele din urmă găsi un drumeag care-l scoase afară din pădure. Merse el ce mai merse, dar nu prea mult, şi ajunse într-o cetate mare. Şi cum nu cunoştea pe nimeni, îl duseră în palatul împărătesc, să se înfăţişeze măriilor lor. Şi aşa se făcu de intră el în sala tronului, unde împăratul şi împărăteasa şedeau pe jilţurile domneşti, înconjuraţi de curteni. Flăcăul înaintă pînă-n faţa tronului şi, lăsîndu-se pe un genunchi,

scoase din buzunar sipe- ţelul de smarald şi-l depuse la picioarele împărătesei. Măria sa îl rugă să se ridice-şi el îi întinse sipeţelul.

Cum îl deschise şi privi în el, împărăteasa se prăbuşi lapămînt, fără simţire. Dacă văzu măria sa asta, pe dată porunci ca flăcăul să fie dus la temniţă. Dar chiar în aceeaşi clipă împărăteasa deschise iarăşi ochii şi strigă să i se dea drumul, că n-are nici o vină. Şi mai porunci ca toată lumea să iasă afară, fiindcă măria sa are o vorbă de taină cu flăcăul.

De îndată ce împărăteasa fu numai cu el, începu să plîngă amar şi-i spuse:

— La ce bun toate onorurile şi strălucirea care mă înconjoară, dacă-n fiecare dimineaţă mă trezesc cu inima grea şi plină de durere !... Am avut trei fiice, iar cea mai tînără era atît de frumoasă, că toată lumea căta la ea ca la o minune nemaivăzută. Era albă ca zăpada, rcşie ca floarea de măr, iar părul îi strălucea ca razele de soare. Cînd se întîmpla să plîngă, din ochi nu-i curgeau lacrimi, ci numai mărgăritare şi nestemate. Şi ce crezi, cînd împlini fata cincisprezece ani, împăratul trimise să le cheme pe tustrele surorile să se înfăţişeze măriei sale faţă de toată curtea. Ar fi trebuit să fii acolo, ca să fi văzut ce ochi a căscat toată lumea cînd a intrat cea mai tînără: părea c-a răsărit soarele!... Şi împăratul grăi:

„— Fiicele mele, nu ştiu cînd îmi va suna ceasul din urmă şi de aia vreau să hotărăsc astăzi ce-o să primească fiecare dintre voi, după moartea mea! Ştiu că toate mă iubiţi, dar aceleia care mă va iubi cel mai mult, să i se cuvină pe drept partea cea mai însemnată a împărăţiei."

Atunci fiecare dintre fete îi spuse că ea îl iubeşte cel mai mult.

„— Prea vă pripiţi cu răspunsul! grăi împăratul. Nu s-ar putea ca fiecare, pe rînd, să-mi spună cum mă iubeşte? După asta o să-mi dau seama singur care dintre voi nutreşte faţă de mine cele mai alese sentimente."

Şi atunci spuse fata cea mare:

„— Eu îl iubesc pe taica ca pe zahărul cel mai dulce!"

Iar a doua zise aşa:

„— Eu îl iubesc pe taica ca pe rochia mea cea mai frumoasă!"

Vezi însă că mezina tăcea chitic.

Atunci măria sa o întrebă:

„— Da' tu, copila mea dragă, ia spune-mi: cît de mult mă iubeşti ?"

„— Nu ştiu! răspunse fata. Dragostea ce ţi-o port n-o pot asemui cu vreun lucru !..."

Dar împăratul nu se mulţumi cu răspunsul domniţei, ci stărui ca fata să arate cît de mult îl iubea. Şi-ntr-un sfîrşit, ea spuse:

„— Oricît de bună ar fi o mîncare, de nu-i sărată, nu-mi face nici o plăcere. Eu îl iubesc pe taica, aşa cum iubesc sarea din bucate !.. . "

Cînd auzi împăratul vorbele fetei, se mînie foarte tare şi spuse cu năduf:

—„ Dacă doar atît mă iubeşti, cît sarea, apoi tot cu sare îţi va fi răsplătită şi dragostea !.. ."

Apoi îşi împărţi împărăţia între cele două fete mai mari, iar mezinei îi legă pe spate un sac cu sare şi doi slujitori trebuiră s-o ducă în adîncul unei păduri sălbatice. Ne-am rugat cu toţii de măria sa, să se îndure şi s-o ierte, dar n-a fost chip să-i îmblînzim mînia. Nici nu se poate descrie în cuvinte cît a mai plîns fata, cînd a trebuit să ne părăsească ... Şi tot drumul l-a presărat cu mărgăritare care i-au curs şiroaie din ochi. Puţin după asta, împăratului i-a părut tare rău că şi-a pedepsit fiica atît de crîncen, şi-a trimis slujitorii s-o caute pe biata copilă în toată pădurea, dar nimeni n-a mai putut s-o găsească. Cînd mă gîndesc c-au sfîşiat-o fiarele sălbatice, nu mai ştiu ce să fac de mîhnire Cîteodată mă mîngîi cu nădejdea că mai e încă în viaţă, că s-a aciuat în vreo peşteră sau că a găsit adăpost la niscaiva oameni milostivi. Cînd am deschis sipe- ţelul dumitale de smarald, şi-am găsit înăuntru un mărgăritar ai-doma acelora care curgeau din ochii fetei mele, nici nu-ţi poţi da seama cît de mult mi s-a tulburat inima şi mi-a sîngerat ! ... Că parcă am văzut-o iarăşi în faţă, vărsînd lacrimi amare că trebuie să plece !.. . Spune-mi cum ai ajuns în stăpînirea acestui sipeţel ?

Flăcăul de viţă aleasă prinse a-i povesti în ce chip îl primise de la bătrîna aceea din fundul de codru. Şi mai adause că baba nu i s-a părut a fi o femeie cumsecade, fiindcă se vedea din toate purtările ei că e o vrăjitoare. Cît despre domniţă, nici nu-i fusese dat s-o vadă şi nici nu auzise despre ea nimic !.. .

După ce-şi termină flăcăul povestirea, împăratul şi împărăteasa luară hotărîrea să plece spre acel codru şi să

caute să vorbească cu bătrîna. Că-n sinea lor gîndeau că acolo unde s-a fost găsit mărgăritarul, trebuiau să afle veşti şi despre fiica lor ...

Acu', trebuie să vă spun că-n ăst timp, bătrîna stătea în coliba ei şi torcea la roata de tors. Se întunecase de-acum şi-un vreasc, care abia mocnea în vatră, împrăştia o lumină slabă. Deodată, de afară se auzi o larmă: se întorceau gîştele de la păscut şi scoteau gîgîiturile lor răguşite. Puţin după aceea, intră în casă şi fata şi-i dădu bineţe maică-si. Vezi însă că bătrîna abia-i răspunse şi se mulţumi să dea doar din cap de cîteva ori. Fata se aşează lîngă ea şi, luîndu-şi roata de tors, începu să răsucească firul atît de sprinten, de parcă ar fi fost în anii ăi fragezi ai tinereţii. Stătură ele aşa, cam vreo două. ore bune, fără să scoată vreun cuvînt, şi-n timpul ăsta numai cele două roţi de tors îşi vorbeau, îngînîndu-se ... în cele din urmă, ceva se auzi foşnind pe la fereastră şi doi ochi ca para se holbară înăuntru. Era o bufniţă bătrînă care strigă de trei ori: „uhu- huu !" Bătrîna ridică privirea de la roata de tors şi apoi spuse:

— E timpul, fetiţo, să te duci să-ţi vezi de treburi !

Fata lăsă lucrul şi ieşi afară. încotro se îndrepta, oare ? O luă peste cîmp şi merse departe, tot mai departe, pînă-ntr-o vale largă. Şi într-un sfîrşit, se opri la un izvor lîngă care se înălţau trei stejari bătrîni. în ăst timp, luna ieşise din dosul muntelui, ca un disc mare de foc, şi era atîta lumină, că puteai zări şi un ac. Şi, ce să vezi, odată îşi scoase fata de pe faţă pielea cea veştedă şi, aplecîndu-se la izvor, începu să se spele ... Cînd fu gata, muie şi pielea în apă şi apoi o întinse pe iarbă, să se usuce şi să şe albească la lumina lunei. Ei, dragilor, cît de schimbată era acu' fata ! Aşa ceva nu vi-a fost dat să vedeţi nicicînd !... Cînd lăsă să-i cadă coada de păr cenuşiu, odată se revărsă pe umeri un păr bălai ca razele de soare şi era aşa de bogat părul, că o învălui toată, ca o mantie. Şi doar ochii i se mai vedeau, strălucitori ca stelele de pe cer, şi doi obraji trandafirii, ca floarea de măr.

Vezi însă că fata cea frumoasă era tare mîhnită. Şi, aşezîndu-se pe ghizdurile fîntînii, începu să plîngă amar. O lacrimă după alta i se scurgea din ochi şi se rostogolea printre valurile bogate de păr bălai, pînă ce pica la pămînt ... Astfel şedea ea acolo, şi multă vreme ar fi rămas aşa adîncită în mîhnirea ei, dacă în ramurile unui copac din

apropiere nu s-ar fi auzit trosnind şi zornăind ceva. Şi aşa o spaimă o cuprinse că, tremurînd ca frunza, o luă la goană spre casă. Se nimeri că tocmai atunci bătrîna stătea în prag şi fata vru să-i povestească ceea ce i se întîmplase, dar bătrîna rîse uşurel şi-i spuse, prietenos:

— Ştiu de-acu' tot, fata mea !

Apoi o duse în odaie şi aprinse alt vreasc. Dar nu se mai aşeză la roata de tors, ci scoase o mătură şi începu să măture preşurile şi să frece duşumeaua c-o cîrpă.

— Totul trebuie să fie curat ca un pahar şi-n cea mai mare ordine ! grăi ea către fată.

— Bine, mamă —vru să ştie fata —da' de ce începi treaba la o oră aşa de tîrzie ? Ce-ai de gînd ?

— Da' ce oră este ? întrebă bătrîna.

— Nu-i încă miezul nopţii —răspunse fata —dar a trecut de ora unsprezece.

— Oare nu te-ai gîndit —continuă bătrîna —că se împlinesc trei ani de cînd ai venit la mine ? A trecut timpul cît ţi-a fost îngăduit să stai aici, şi de-acu' ni} mai putem rămîne împreună.

Dacă o auzi ce spune, fata se înspăimîntă grozav şi începu a se văicări:

— Vai, dragă mamă, vrei să mă izgoneşti !... Unde să mă duc ? Că doar n-am nici patrie şi nici prieteni către care să mă îndrept !.. . Am făcut totdeauna tot ceea ce mi-ai cerut şi niciodată n-ai fost nemulţumită de mine. Nu mă izgoni de-aici !. ..

Vezi însă că bătrîna nu vru să-i dezvăluie fetei ce o aştepta . ..

— Eu mai rămîn aici cîtăva vreme —îi spuse ea fetei —da' cînd o fi să plec, trebuie să las casa curată ... Şi-acu', nu mă mai bodogăni, că mă stingherești de la lucru !. . . Iar în privinţa ta, fii fără nici o grijă, c-o să găseşti un acoperiş sub care să te poţi adăposti şi-o să fii mulţumită cu simbria pe care ţi-o vor da.

— Atunci spune-mi numai ce s-a întîmplat ! stărui mai departe
fata.

— Un singur lucru îţi spun: să nu mă mai stingherești de la treabă !.. . Hai, încetează odată să mă mai întrebi şi du-te în odaia ta ! Ia-ţi pielea cea veştedă de pe obraz şi îmbracă-ţi rochia de mătase pe care-o purtai

cînd ai venit aici. Şi-apoi rămîi în camera ta şi aşteaptă pînă ce te-oi chema !

Şi-acu', dragilor, să ne întoarcem iarăşi la împăratul şi împărăteasa care au plecat împreună cu flăcăul de viţă aleasă s-o caute pe bătrîna ce-şi ducea viaţa în pustietatea aceea necălcată de picior omenesc.

Au mers ei ce-au mers, cale lungă nu glumă, şi-n timpul nopţii s-a întîmplat că flăcăul s-a rătăcit de ceilalţi şi-a pornit singur, mai departe. în ziua următoare, i se păru că se află pe drumul cel bun şi merse fără întrerupere, pînă ce se întunecă. Apoi se urcă într-un copac şi se gîndi să-şi petreacă noaptea acolo, fiindcă îi era teamă să nu se rătăcească, de-o merge pe beznă. în ăst timp, apăru şi luna şi începu a-şi arunca razele pe pămînt. Şi-n lumina aceea numai ce zări o făptură coborînd dinspre munte. Nu avea în mină nici o nuieluşă dar, din toată înfăţişarea ei, flăcăul îşi dădu repede seama că era păzitoarea de gîşte pe care o văzuse în coliba bătrînei.

Heeii ! Heeiii ! strigă el —uite-o că vine încoace . . . ! Pe legea mea, dacă pun mîna pe una din vrăjitoare, n-o să-mi scape nici cealaltă

.Şi nu mică îi fu mirarea cînd o văzu cum se apropie de izvor şi-şi smulge pielea cea veştedă de pe faţă şi începe să se spele, şi cum i se revarsă pe umeri părul de aur !. . Şi era atît de frumoasă, ca nimeni alta pe lumea asta. Flăcăul căta la ea cu nesaţ şi abia îndrăznea să răsufle, ca nu cumva fata să ia seama că e cineva prin apropiere. Şi ca s-o poată privi mai bine, îşi lungi gîtul printre frunzare şi-şi bucură ochii cu priveliştea aceea nemaivăzută. Dar fie că se aplecase prea mult, fie că alta fu pricina, craca pe care sta el trosni deodată şi-n aceeaşi clipă fata îşi puse din nou pe faţă pielea cea veştedă şi fugi de acolo ca o căprioară. Şi cum se acoperise şi luna cu un nor, se lăsă deodată bezna şi fata se făcu nevăzută, de parcă o înghiţise noaptea. De îndată ce n-o mai zări, flăcăul se dădu jos din copac şi alergă după ea cît îl ţineau picioarele.

Alergă el ce alergă, dar nu mult, şi odată i se păru că desluşeşte prin întuneric două făpturi care înaintau prin valea aceea. Pasămite, ■erau împăratul şi împărăteasa care zăriseră de departe lumina de la coliba bătrînei şi se îndreptau într-acolo. Flăcăul prinse a le povesti ceea ce văzuse la izvor, şi măriile lor nu se mai îndoiră cîtuşi de

puţin că era vorba despre fiica lor cea pierdută. Şi, cu inima plină de bucurie şi de încredere, purceseră Să meargă mai departe şi în curînd ajunseră la căscioară. Şi ceea ce văzură mai întîi fu cîrdul de gîşte care dormeau nemişcate de jur împrejurul colibei, cu capul ascuns în pene ..

Se uitară ei înăuntru, pe fereastră, şi-o văzură pe bătrînă tor- cînd liniştită. Dădea din cap, toată vremea, currl fac bătrînii, şi-şi vedea de lucrul ei, fără să arunce o privire nici în dreapta, nici în stîrtga. în odaie era atît de curat, de parcă ar fi locuit în ea nişte spiriduşi care n-aveau pic de colb pe încălţări Pe fiica lor, însă, n-o văzură. Cătară ei o vreme la toate astea dar, în cele din urmă, îşi luară inima în dinţi şi bătură uşurel în geam. Bătrîna părea că-i aşteaptă şi, sculîndu-se în picioare, le strigă foarte prietenoasă: Intraţi înăuntru, că eu vă cunosc !

După ce păşiră în odaie, bătrîna le spuse:

— N-aţi fi trebuit să bateţi un drum aşa de lung, de n-aţi fi izgtmit-o acu' trei ani, pe nedrept, pe fiica voastră, care e atît de bun'â şi de drăgălaşă !. .. Nu-i vorbă, că ea n-a pătimit cu nimic, că-n ăşti trei ani de zile a păzit doar gîştele şi inima ei neprihănită n-a fost întinată de nici un rău. Dar voi aţi fost pedepsiţi îndeajuns şi aţi trăit tot timpul numai cu spaima că v-a pierit copila.

Apoi se duse la uşa celeilalte odăi şi strigă:

— Vino încoace, fetiţa mea !

Deodată se deschise uşa şi domniţa apăru în veşmintele ei de mătase, cu părul de aur revărsîndu-i-se pe umeri şi cu ochii strălucitori, de parcă ar fi fost o zînă ... Ea se îndreptă către taică-său şi maică-sa şi, luîndu-i de gît, îi copleşi de sărutări. Şi nu se putură stăpîni să nu verse lacrimi tuspatru, că şi flăcăul era lîngă ea. Cînd dădu cu ochii de el, fata se roşi toată ca un mac şi nici ea singură nu ştiu de ce. Şi deodată spuse măria sa:

— Copila mea dragă, împărăţia am împărţit-o celor două surori ale tale, aşa c-aş voi să ştiu ce-ţi doreşte inima, ca să-ţi dau din celelalte avuţii pe care le am !

— Fata n-are nevoie de nimic —glăsui bătrîna —că-i dăruiesc toate lacrimile pe care le-a vărsat din pricina voastră şi toate sînt mai curate şi mai frumoase decît mărgăritarele care se găsesc în apele mărilor şi au mai mult preţ decît toată împărăţia măriei tale ! ... Iar ca

răsplată pentru munca ei în ăşti trei ani, îi dăruiesc căscioara mea.

După ce rosti aceste cuvinte, bătrîna se făcu nevăzută. Şi numai ce prinseră zidurile să trosnească şi, cînd se uitară, căscioara se prefăcuse într-un palat măreţ, şi-n sala cea mare era întinsă o masă împărătească, şi-o droaie de slujitori alergau de colo-colo, cu tăvile încărcate de bunătăţuri

.. . Povestea încă nu s-ar fi sfîrşit, dar nu ştiu ce să mă fac, că bunicii mele, care mi-a povestit-o pînă acu' i-a slăbit aducerea aminte şi-a uitat ce e mai departe Dar după cîte îmi dau eu cu persupu- sul, domniţa cea frumoasă s-a măritat cu flăcăul acela de viţă aleasă şi s-au statornicit la palat, şi-au trăit acolo în fericire şi bună înţelegere. Acu', nu sînt sigur de tot, da' cred că gîştele cele albe ca zăpada, care trăiau pe lîngă căscioară, nu erau gîşte, ci fete ... Şi nimeni nu trebuie să-i ia în nume de rău bătrînei că le adusese la ea să le ocrotească şi să le scape de urgia unui blestem. Acu', cînd se risipise vraja, îşi luaseră şi ele înfăţişarea omenească şi rămaseră pe lîngă domniţa cea tînără ca s-o slujească cu credinţă. Da' ceea ce ştiu fără tăgadă e că bătrînica nu era o vrăjitoare, cum credea lumea, ci o femeie înţeleaptă şi pricepută, care făcea numai bine. Şi se vede că tot ea a fost aceea care, încă din leagăn, îi dăruise domniţei însuşirea de a vărsa mărgăritare în loc de lacrimi.

HANS CEL VOMC

Au fost odată un bărbat şi-o nevastă şi aveau ei doar un singur copil. Şi trăiau singuri-singurei într-o căscioară care se afla într-o vale singuratică. Şi într-o bună zi, ducîndu-se la pădure, să culeagă nişte crengi uscate de brad, femeia îl luă cu ea şi pe Hans, care n-avea pe atunci decît vreo doi ani. Şi cum era primăvara în toi şi băiatul nu mai putea de bucurie la vederea florilor care smălţuiau pădurea, femeia îl duse tot mai adînc şi mai adînc în codru. Şi ce crezi, deodată săriră dintr-un tufiş doi tîlhari şi, punînd mîna pe mamă şi pe copil, îi luară cu ei în afundul pădurii întunecoase.

Biata femeie se rugă din suflet de cei doi să se-ndure şi să-i dea drumul, dar ţi-ai găsit să găsească milă la nişte

tîlhari cu inimă de piatră !... Nu dădură ascultare, cîtuşi de puţin, rugăminţilor şi jelaniilor ei, ci o tot îmbrînceau cu putere ca să meargă înainte. După ce merseră cam vreo două ore prin tufişuri şi mărăcini, ajunseră la o stîncă în care era o uşă de fier. Tîlharii bătură în ea, într-un anume fel, şi se deschise pe dată. Mai întîi trebuiră să treacă printr- un gang lung şi întunecos, pînă ce ajunseră, într-un sfîrşit, într-o peşteră mare, luminată de un foc care ardea într-o vatră. Pe pereţii peşterii atîrnau tot felul de paloşe şi de junghere şi alte asemenea scule aducătoare de moarte, care străluceau viu în lumină, de-ţi păreau că-s poleite. Şi drept în mijloc se afla o masă neagră, la care şedeau patru tîlhari ce jucau cărţi, iar în capul mesei ăsteia şedea căpetenia lor. Văzînd-o pe femeie, mai-marele tîlharilor se sculă de la masă şi se îndreptă spre ea, spunîndu-i să fie liniştită, şi să n-aibă nici o teamă, că nu-i vor căşuna nici un rău. Şi-i mai adause că de aci încolo va trebui să aibă grijă de gospodăria lor şi că de va ţine totul în bună rînduială, nu va avea prilej să se plîngă. Apoi îi dădură să mănînce niscai uscături şi-i arătară un pat în care avea să doarmă, de aci înainte, împreună cu copilul ei.
Trecuseră ani, nu glumă, de cînd femeia slujea la tîlharii aceia şi-n ăst timp Hans crescuse mare şi voinic. Cînd îşi sfîrşea treaba, maică-sa prindea să-i spună tot felul de poveşti si-l învăţa să citească dintr-un ceaslov pe care-l găsise în peşteră. în ziua cînd împlini nău ani, Hans îşi făcu un ciomag dintr-o cracă groasă de brad şi-

1
ascunse în dosul patului. Apoi se duse la maică-sa şi începu
s-o întrebe:

— Maică dragă, ia spune-mi, cine a fost taică-meu, că de multă vreme mă roade gîndul ăsta ? Şi nu te las pînă nu-mi zici, să ştii!. . .

Maică-sa rămase tăcută şi nu vru să-i destăinuiască nimic, de teamă să nu-l cuprindă cumva dorul de casă. Că doar ştia cit îs de nelegiuiţi tîlharii aceia şi că nu se vor îndura să-i dea drumul lui Hans să plece ... Vezi însă că inima ei sîngera de durere la gîndul că fecioru-său era închis în peşteră şi că n-avea cum să dea ochii cu taică-său.

Se scurse aşa vremea, şi-ntr-o noapte, în timp ce tîlharii veniseră acasă şi puneau bine prada dobîndită, Hans îşi scoase ciomagul din dosul patului şi, proţăpindu-se în faţa căpeteniei, începu să strige la el:

— Ia ascultă, să-mi spui chiar acu' care-i taică-meu, că de nu, te dobor la pămînt !

Dacă auzi cum se semeţeşte picicoacea, căpetenia tîlharilcr începu să rîdă şi-i dădu o palmă de se rostogoli pînă sub masă. Hans se sculă în picioare, anevoie, dar tăcu chitic şi gîndi în sinea iui: „O să mai aştept un an şi, de-o trece, o să încerc iarăşi !... Poate că atunci oi reuşi mai bine !.

După ce se scurse anul, Hans scoase din nou ciomagul la iveală şi, ştergîndu-l de praf, îl măsură cu privirea şi spuse:

— Aşa un ciomag, mai zic şi eu: zdravăn, tocmai cum se cuvine!...

într-o noapte, tîlharii se întoarseră acasă, plini de voioşie şi începură a bea vin, urcior după urcior. Şi atîta traseră pe git, că pînă la urmă capetele li se îngreunară de băutură şi nu mai ştiură ce e cu ei. Dacă văzu asta, Hans îşi luă iar ciomagul şi se proţăpi înaintea căpeteniei. Şi din nou prinse a-l întreba cine e taică-său. Mai-marele tîlharilor se repezi atunci la el şi-i arse o palmă atît de zdravănă, că bietul Hans se dădu de-a dura pînă sub masă. Dar nu trecu mult şi iar fu în picioare. Şi unde-mi începu el să-i care cu ciomagul peste spinare şi peste cap, că săreau scîntei din cojoaca căpeteniei!. . . Şi după ce-l tărbăci bine, îi luă la rînd pe ceilalţi tîlhari, şi aşa-i schilodi, de nu-şi mai putură mişca nici mîinile şi nici picioarele.

în ăst timp, maică-sa stătea într-un colţ şi privea cu mîndrie la Hans cît e de voinic şi de viteaz. După ce Hans îi lăsă pe tîlhari în nesimţire, se duse la maică-sa şi-i spuse:

— N-a fost o glumă să-i înfrunt, da' acu' cred c-a venit timpul să ştiu cine-i taică-miu !...

— Dragă Hans —îi răspunse mumă-sa —a venit timpul, aşa cum zici.. . Hai să fugim cît mai degrabă din sălaşul tîlharilor şi să-l căutăm pe taică-tău, pînă ce l-om afla!

Apoi îi luă căpeteniei din chimir cheia de la uşă, iar Hans aduse un sac şi-l umplu vîrf cu aur şi argint şi cu tot soiul de lucruri de preţ. După asta îl zvîrli în spinare, şi părăsiră peştera.

Hans căscă ochii mari cînd ieşi afară din întunericul acela, şi lumina zilei mai întîi îl orbi, dar apoi îl făcu să i se aprindă faţa de bucurie. Nu mai ştia la ce să se uite mai întîi şi privea cu nesaţ pădurea înverzită, florile care smălţuiau iarba, păsările din văzduh şi soarele dimineţii, care-şi săgeta razele de sus, de pe cer... Şi se tot uita, şi se tot minuna, de parcă n-ar fi fost tocmai zdravăn la minte.

Maică-sa căută drumul spre casă, că era greu să-l nimereşti prin hăţişul acela, şi după ce merseră ei aşa, cale de cîteva ore bune, numai ce ajunseră în valea singuratică unde se afla căscioara lor. Acu', vă închipuiţi şi singuri cît fură de fericiţi amîndoi. . . Şi ce crezi, tatăl feciorului şedea pe prispă, parcă aşteptîndu-i... Cînd îşi recunoscu omul nevasta şi află că Hans e fiul lui, începu să plîngă de bucurie, că-i crezuse morţi de multă vreme pe amîndoi. Deşi n-avea decît doisprezece ani, Hans se făcuse un coşcogea voinic şi era mai mare cu un cap ca taică-su.

Întrară ei împreună în odăiţă, şi de cum îşi puse Hans sacul pe laviţa de lîngă vatră, toată casa începu să pîrîie, de parcă s-ar fi cutremurat pămîntul. Şi-odată se rupse laviţa şi, după asta, duşumeaua... Iar sacul cel greu căzu în beci..

— Da' asta ce mai e?!. strigă taică-său. Ia te uită, ai dă- rîmat casa, cu sacul tău!...

— Nu-ţi face griji pentru o nimica toată, dragă tată! îl linişti Hans. în sacul ăsta e mai mult aur decît ne trebuie pentru a înălţa o casă nouă.. . Şi chiar de-a doua zi, Hans şi taică-său se apucară să facă o casă arătoasă, să cumpere vite şi pămînt şi să gospodărească totul precum se cuvine. Hans ara ogorul şi cînd mergea în urma plugului şi apăsa pe brăzdar, aşa intra tăişul în pămînt, că boii aproape că nu mai aveau ce trage. ..

Da' vezi că flăcăului i se urîse să tot stea acasă, şi-n primăvara următoare, numai ce-i spuse într-o zi lui tătîne-su:

— Taică, păstrează-ţi toţi banii şi fă-mi doar o măciucă de vreo zece ocale, ca să pot pleca în lume!

De-ndată ce taică-său îi netezi măciuca, Hans părăsi casa părintească şi-o porni la drum. Merse el ce merse, o bucată de vreme, şi numai ce ajunse într-o pădure adîncă şi întunecoasă. Şi deodată parcă-i ajunse în urcchi ceva trosnind şi pîrîind. Şi cînd se uită în jur, văzu un brad răsucit întocmai ca o frînghie, de la poale şi pînă-n vîrf... îşi ridică Hans privirea şi rămase înmărmurit de mirare. Pasămite, în faţa lui se afla un uriaş care se ur- case-n copac şi-l răsucea ca pe-o nuieluşă...

— Hei, frăţioare—strigă Hans—ce faci cu copacul?!

Şi uriaşul îi răspunse:

— îmi răsucesc o frînghie din el, c-am strîns ieri o grămadă de vreascuri şi n-am cu ce le lega.

„Trebuşoara asta-mi place! se gîndi Hans, în sinea lui. Are putere, nu glumă, matahala asta!.. ." şi-i strigă:

— Decît să-ţi pierzi vremea cu fleacul ăsta, mai bine ai veni cu mine!

Voinicul se dădu jos din copac şi abia atunci îşi dădu seama flăcăul că era mai mare cu un cap decît el. Şi, nu-i vorbă, nici flăcăul nostru nu trecea printre cei mici de stat!.

— O să te poreclesc „Strîmbă-lemne" —ii spuse Hans.

Plecară ei mai departe şi numai ce auziră nişte ciocănituri şi
nişte bocănituri aşa de puternice, că la fiecare izbitură pămîntul se cutremura pînă-n rărunchi. Puţin după asta, ajunseră la o coşcogea stîncă, şi-n faţa stîncii ăsteia stătea proţăpit un uriaş care tot bătea cu pumnul în piatră şi desprindea din ea nişte bolovani cit casa. Cînd Hans îl întrebă de ce anume sparge stînca, matahala îi răspunse:

— Ei, flăcăule, dac-ai şti ce chin e pe mine, noaptea, cînd vreau să dorm!... Toţi urşii, lupii şi alte flecuşteţe de felul ăstora n-au altă treabă decît să vină la culcuşul meu. . . Şi mă tot miros, şi mă tot adulmecă, de nu pot închide ochii nici măcar o clipă. De-aia m-am gîndit să-

mi durez o casă şi să-mi fac culcuşul în ea, să mă pot bucura şi eu de linişte.

„Ia te uită —-făcu Hans în sinea lui —nici ăsta nu-i de lepădat, zău aşa!..." Şi-i spuse:

— Bre omule, lasă-te de durat casa, că oi face-o altă dată, şi vino cu mine. Şi pentru că te văzui la ce te pricepi, o să te poreclesc „Sfarmă-piatră"

Uriaşul încuviinţă cu dragă inimă şi tustrei porniră mai departe prin pădure. Şi la vederea lor, fiarele sălbatice se speriau şi-o luau la sănătoasa, care încotro. Merseră ei ce merseră şi către seară ajunseră la un castel vechi şi părăsit. Intrară ei înăuntru, se urcară pînă-n încăperile de sus, dar cum se simţeau trudiţi, rămaseră într-una din săli şi-şi făcură culcuşul acolo.

în dimineaţa următoare, Hans coborî în grădină şi numai ce văzu că-i părăginită şi plină de tufişuri încîlcite şi mărăcini. Şi cum mergea el aşa, deodată îi apăru în faţă un porc mistreţ, care se repezi la el să-l sfîşie în colţi. Vezi însă că Hans sări în lături şi, dindu-i una cu ciomagul, îl lăsă fără suflare. Apoi îl aburcă pe umeri şi-l duse unde-şi aveau culcuşul, de-l puseră în frigare. Şi ieşi din vînatul ăsta o friptură aşa de gustoasă, că înfulecară din el pînă ce se ghiftuiră şi începură a se veseli. Apoi se înţeleseră între ei ca-n fiecare zi doi să plece la vînătoare. Şi hotărîră ca fiecare să aibă, ca tain, cîte nouă ocale de carne, pe toată ziua.

Traseră ei la sorţi şi-n prima zi rămase acasă „Strîmbă-lemne" iar Hans şi cu „Sfarmă-piatră" plecară la vînătoare. în timp ce „Strîmbă-lemne" era ocupat cu gătitul, numai ce văzu venind un omuleţ bătrîn şi sfrijit, care-l rugă să se îndure să-i dea şi lui oleacă de carne.

— Ia cară-te de-aici, stîrpitură afurisită!.. strigă uriaşul la el. Mai pune-ţi pofta-n cui, că poţi trăi şi fără carne!.. .

Ei, doamne, tare se mai minună „Strîmbă-lemne" cînd îl văzu pe omuleţul cel pipernicit sărindu-i în circă!. .. Şi nu se mulţumi piticul numai cu atît, ci începu să-i care la pumni, pînă cînd mi ţi-l puse la pămînt, lăsîndu-l aproape fără suflare. Şi omuleţul nu se opri din tărbăceală, pînă ce nu-şi descărcă pe el tot năduful.

Cînd se lăsă seara şi cei doi se întoarseră de la vînătoare, „Strîmbă-lemne" nu le suflă nici o vorbă despre omuleţul cel bătrîn şi despre chelfăneala pe care-o

mîncase, fiindcă-şi spusese în sinea lui: „Las' să vadă şi ei singuri ce-or să păţească!... Că, de bună seamă, cînd or rămîne acasă o să aibă şi ei de-a face cu afurisitul ăsta!.. ." Şi numai la gîndul pătăraniei se şi înveseli.

în ziua următoare rămase acasă „Sfarmă-piatră" şi-o păţi şi el întocmai ca şi „Strîmbă-lemne"; fiindcă se răstise la omuleţ şi nu voise să-i dea carne, piticul îl cotonogise în lege, muindu-i oasele, nu alta. . .

Cînd „Strîmbă-lemne" se întoarse seara acasă, împreună cu Hans, îşi dădu seama că „Sfarmă-piatră" o păţise la fel ca şi el, dar tăcu chitic şi dintr-o privire se înţelese cu acesta ca, la rîndu-i, să nu-i dezvăluie nimic flăcăului. Şi amîndoi gîndiră în sinea lor: „Las' să guste şi Hans din papara asta\..."

Şi-n cea de-a treia zi îi veni rîndul flăcăului să stea acasă. Şi-n timp ce-şi vedea el de treabă la bucătărie, după cum cerea rîn- duiala, şi tocmai lua spuma de pe fiertura din cazan, numai ce apăru omuleţul. Şi, fără multă vorbă, îi ceru să-i dea o bucată de carne. Se uită Hans la el, şi cînd îl văzu cît e de slăbănog, gîndi în sinea lui: „Ia un biet prăpădit. O să-i dau din porţia mea, ca să nu ştirbesc din tainul celorlalţi!..." Şi-i întinse o bucată de carne. Piticul căscă gura şi-o şi înghiţi. Şi apoi mai ceru alta. Şi cum era cumsecade din fire, Hans îi mai dădu încă o bucată şi-i spuse să se mulţumească cu ce a primit, că altă carne nu-i mai dă. Dar ţi-ai găsit ca piticul să se astîmpere: îndrăzni să-i mai ceară şi-a treia oară...

— Da' ştii c-ai devenit obraznic! îl repezi Hans. Şi nu-i mai dădu nici măcar o fărîmiţă.

Dacă văzu piticul cel afurisit că aşa stă treaba, odată vru să sară la Hans şi să-l cotonogească la fel ca şi pe „Strîmbă-lemne" şi „Sfarmă-piatră", dar de data asta dădu greş. Fără să se ostenească prea mult, flăcăul îi cărăbăni nişte pumni aşa de zdraveni, că din cîteva lovituri îl făcu să se rostogolească pe scări pînă jos. Hans vru să fugă după el, dar căzu şi se întinse cît era de lung. Şi cînd se ridică de jos, piticul era de-acuma departe.

Hans se luă după el, pînă în inima pădurii, dar de prins nu-l putu prinde, ci numai îl zări cum se strecoară într-o văgăună ce se deschidea într-o stîncă. După ce-şi întipări bine în minte locul acela, se grăbi să se întoarcă acasă. Seara, cînd veniră de la vînă- toare ceilalţi doi, tare se mai mirară ei cînd îl văzură pe Hans că-i aşa plin de

voioşie. Şi atunci flăcăul prinse a le povesti toată tărăşenia. Acu', nu mai avură nici ei ce să mai ascundă ce păţiseră, şi începură a deşerta sacul. . . Dacă le auzi flăcăul pătărania, începu să rîdă de ei:

— Bine v-a făcut, zău aşa!. . La urma urmei, de ce v-aţi zgîrcit atît să-i daţi o bucată de carne?... Da', nu-i vorba de asta, ci de papara pe care aţi mîncat-o !.. . Mare ruşine, pe cinstea mea. . . Ditai găliganii să se lase bătuţi de un pitic!...

După ce se ospătară, tustrei hotărîră să pornească după pitic. Luară ei un coş şi-o frînghie şi o şi porniră către inima pădurii. Cînd ajunseră la stînca cu pricina, Hans se aşeză în coş şi cei doi uriaşi îl lăsară în jos cu frînghia. De îndată ce ajunse la acea sub- pămînteană, Hans dădu cu ochii de o uşă şi, cînd o deschise, numai ce văzu înăuntru o fecioară aşa de frumoasă, că nu cred să fi fost multe ca ea pe lume. Şi ce crezi, lîngă ea stătea piticul şi rînjea la el ca o maimuţă!.. . Vezi însă că biata fecioară era ferecată în lanţuri şi căta la flăcău cu atîta tristeţe, că inima lui Hans se înduioşă pe dată şi gîndi în sinea lui: „Trebuie s-o scap din ghearele ăstui pitic afurisit!..." Şi-i dădu o asemenea lovitură cu ciomagul, că se prăbuşi la pămînt, fără suflare. Şi ce crezi, pe dată căzură lanţurile la picioarele fecioarei, şi Hans rămase cu ochii la ea, că-l vrăjise frumuseţea ei fără seamăn. Fata prinse a-i povesti că era fiică de împărat şi că un fecior de crai o răpise din palatul împărătesc şi o închisese aici, în subpămîntenele de sub stîncă, fiindcă nu voise să-l ia în seamă. Şi-i mai spuse că sălbaticul acela ■de crai îl pusese pe pitic s-o păzească şi că îndurase destule chinuri din partea lui.

După ce ascultă totul cu luare-aminte, Hans o aşeză pe domniţă în coş şi le făcu semn ălor doi s-o tragă în sus. Coşul coborî din nou, pasămite, ca să-l ia şi pe el, dar Hans n-avea nici un pic ■de încredere în cei doi pişicheri şi se gîndi în sinea lui: „Fii cu ochii în patru, băiete, că ăştia s-au mai dovedit o dată nişte mincinoşi şi nişte fătarnici!... Dacă nu ţi-au spus ei atunci nimica despre pitic, cine ştie ce mîrşăvie clocesc şi acum în minte!..."

Şi ca să-i încerce, puse-n coş ciomagul şi asta fu spre norocul Lui, că nici n-ajunse bine coşul la jumătate, că-l şi lăsară să cadă. . . Acu', cred că nu trebuie să vă mai spun că de-ar fi fost în el şi-ar fi găsit moartea. Scăpă el de mişelia pe care-o puseseră la cale uriaşii, da' vezi că oricît

se frămîntă, nu-i veni în minte nici un mijloc prin care ar putea să iasă din subpămîntenele acelea. „Te pomeneşti — se gîndea flăcăul în sinea lui —că mi-e dat să nu mai văd lumina zilei şi să mă prăpădesc pe-aci!. . "Şi alergă de la un capăt la celălalt al acelor încăperi, de parcă era închis într-o cuşcă. Şi cum mergea el aşa, trecu şi prin faţa cămăruţei unde zăcuse fecioara pînă atiinci. Şi numai ce zări la unul din degetele piticului un inel care sclipea de-ţi lua ochii. Nu zăbovi nici măcar o clipă şi, după ce i-l scoase din deget, şi-l şi puse pe inelar. Şi ce crezi, în timp ce şi-l răsucea pe deget, odată auzi un foşnet deasupra capului. Privi el în sus şi abia desluşi fluturînd prin aer nişte duhuri. Şi duhurile astea îi spuseră cum că el e stăpînul lor şi că aşteaptă să le arate care i-e dorinţa, ca s-o ducă la îndeplinire cît ¡nnai degrabă.

La început, Hans nu putu scoate nici măcar o vorbă, că aşa era de uimit, dar mai apoi se linişti şi le îndemnă să-l scoată afară de acolo. Cît ai clipi, îl şi ascultară, şi flăcăul parcă ţîşni în sus, în zbor. Ajunse el iarăşi pe pămînt, da' vezi că nu mai dădu cu ochii de nimeni şi nu-i mai găsi nici la castel. Şi nu-i de mirare, că „Strîmbă-lemne" şi „Sfarmă-piatră" o luaseră cu ei pe domniţa cea frumoasă şi-o tuliseră de pe acele meleaguri

.Hans răsuci din nou inelul pe deget şi duhurile şi apărură şi-i spuseră că uriaşii se aflau, de-acum, hăt departe, pe mare. Dacă auzi asta, Hans o luă la fugă, şi fugi, şi fugi el, pînă ajunse la malul mării. Şi numai ce zări, departe în larg, o corăbioară în care se aflau cei doi făţarnici. Şi-l cuprinse o mînie aşa de cumplită, că nu mai stătu să cugete ce face şi se şi zvîrli în apă, cu ciomag cu tot. începu el să înoate, dar ţi-ai găsit să poată, că ciomagul era. greu ca plumbul, şi-l trăgea la fund, de era cît pe ce să se înece. Abia mai apucă să răsucească inelul ca să-şi scape viaţa. Duhurile iarăşi apărură şi-l purtară ca vîntul pînă la corabie. Hans nu pregetă deloc să-i înveţe minte pe cei doi nemernici şi-i croi cu măciuca pînă ce le înmuie mădularele. Şi-apoi îi aruncă în apă... După aceea, îndreptă corabia spre Soare Răsare şi curînd ajunseră la palatul unde locuia domniţa. Pasămite, acum flăcăul o scăpase

pentru a doua oară.. . Peste puţin, Hans se însură cu ea, că dorea din tot sufletul s-o aibă de nevastă. Şi se făcu o nuntă de se duse pomina, spre bucuria părinţilor şi a poporenilor.

DARUL PITICILOR

Un croitor şi-un giuvaergiu au pornit odată împreună la drum, că aveau amîndoi cam aceeaşi ţintă. Şi mergînd ei aşa, într-o seară, după ce soarele apusese în dosul munţilor, numai ce le veniră în auz sunetele unui cîntec îndepărtat, care se desluşea din ce în ce mai mult. Şi cum cîntecul suna ciudat, dar şi deosebit de plăcut, îşi uitară de orişice oboseală şi-o luară repede înspre partea de unde venea cîntecul

.Luna răsărise de-acum pe cer şi lumina drumul ca ziua, aşa că cei doi călători putură să meargă fără nici o oprelişte. Şi-n cu- rînd ajunseră la o colină. Şi pe colina asta zăriră o mulţime de omuleţi, care se ţineau de mînă şi dănţuiau plini de voioşie, în- virtindu-se în cerc. Şi-n timp ce jucau de mama focului, cîntau cu toţii o melodie tare duioasă. Pasămite, ăsta era cîntecul pe care-l desluşiseră cei doi călători. în mijlocul piticilor se afla un bătrîn, care era mai mare de stat decît ceilalţi şi omuleţul ăsta purta un veşmînt împestriţat cu toate culorile, şi-avea o barbă cenuşie, care-i atîrna pînă la glezne. Croitorul şi giuvaergiul se opriră să privească la dănţuiala piticilor şi se minunară de frumuseţea jocului şi de dulceaţa cîntecului. La un moment dat, bătrînul le făcu semn să intre şi ei în joc şi omuleţii desfăcură cercul, cu dragă inimă, îm- biindu-i, la rîndu-le, să se prindă în horă. Cum era îndrăzneţ din fire, giuvaergiul se şi apropie, dar vezi că croitorul se sfii, la început, şi rămase pe loc. Dar cînd văzu cum se veselesc cu toţii, îşi luă inima în dinţi şi se prinse şi el în joc. Cît ai clipi, cercul se închise din nou şi prichindeii prinseră să cînte şi să ţopăie ca nişte apucaţi, făcînd nişte sărituri de doi coţi. în ăst timp, bătrînul scoase un paloş care-i atîrna la cingătoare, şi începu să-l ascută. Şi cînd fu de ajuns de ascuţit, aruncă o privire înspre cei doi străini, că li se făcu la amîndoi inima cît un purice. Dar pînă să se

gîn- dească bine ce aveau de făcut, bătrînul îl şi apucă pe giuvaergiu de chică şi, cu cea mai mare iuţeală, îi tăie părul de .pe cap şi mîn- dreţea de barbă stufoasă. Şi la fel păţi şi croitorul. După ce-i sluţi astfel, bătrînelul îi bătu prieteneşte pe umăr, de parcă ar fi vrut să le spună că e bucuros că nu s-au împotrivit şi, dacă văzură asta, celor doi le mai veni oleacă inima la loc.

Moşneagul le arătă cu degetul o grămadă de cărbuni şi le dădu de înţeles să-şi umple cu ei buzunarele. Şi cu toate că nu pricepeau la ce le-ar putea folosi nişte cărbuni, amîndoi îl ascultară. Apoi plecară mai departe, să-şi găsească un culcuş pentru noapte, că picau de somn. Merseră ei ce merseră, dar nu prea mult, şi cînd ajunseră în vale, clopotele de la biserică băteau miezul nopţii. Şi pe dată cîntecul amuţi. Tot alaiul piticilor se făcu nevăzut şi colina rămase pustie în lumina lunei.

Cei doi călători găsiră adăpost la un gospodar, care se îndură de ei să-i lase în grajd. Şi făcîndu-şi culcuşul pe-un maldăr de paie, amîndoi se culcară, învelindu-se cu ţoalele, că se lăsase frigul. Vezi însă că din pricina oboselii, uitaseră să-şi scoată cărbunii din buzunar, şi o greutate care-i înghioldea şi-i apăsa îi făcu să se trezească mai devreme ca de obicei. Băgară ei mîna în buzunar, să vadă ce-i supără, şi cînd o scoaseră, nu le veni să-şi creadă ochilor, că în loc de cărbuni era plină cu aur!. Şi ce crezi, părul de pe cap şi barba le crescuse la loc, din belşug.

Acu' erau oameni avuţi, dar vezi că giuvaergiul, care din fire era mai hrăpăreţ, îşi umpluse mai vîrtos buzunarele decît croitorul, şi avea de două ori mai mult aur decît acesta. Dar parcă era mulţumit!... Un hrăpăreţ, cînd are mult, jinduieşte după şi mai mult. . . Cum era lacom de avere, giuvaergiul îi propuse croitorului să mai zăbovească prin acele locuri şi, cînd s-o întuneca, să meargă iarăşi la colina unde-i găsise pe pitici şi să ia cu ei o comoară şi mai mare. Vezi însă că croitorul nici nu vru să audă de aşa ceva.

— Eu sînt mulţumit cu ce am. Peste puţin o să ajung meşter şi-o să mă însor cu aleasa inimii. Şi pot spune că o să fiu un om fericit... La ce m-aş lăcomi ?

Dar ca să-i facă pe plac, mai rămase încă o zi în satul unde minaseră peste noapte. Către seară, giuvaergiul îşi atîrnă pe umăr cîteva traiste ca să poată îndesa în ele cît mai

mulţi cărbuni, şi-o pomi la drum spre colina piticilor. Şi ca şi în noaptea trecută, îi află pe toţi acolo, jucînd de mama focului şi cîntînd. Moşneagul îl mai tunse o dată chilug şi după asta îl îndemnă să ia din grămada de cărbuni. Giuvaergiul doar asta aştepta, şi începu să-şi umple traistele cît încăpea în ele. Apoi se întoarse fericit în satul unde aştepta croitorul şi, culcîndu-se, se acoperi cu haina. Şi mai înainte de a adormi, îşi spuse: „Chiar dacă m-o înghioldi aurul de mi-o scoate sufletul, o să strîng din dinţi şi-o să rabd!" Şi-

n

cele din urmă puse capul jos şi-l fură somnul. Şi dormi el legănat de dulcea presimţire că a doua zi va fi un om putred de bogat.

în zori, de cum deschise ochii, se şi sculă să-şi cerceteze buzunarele, dar nu mică-i fu mirarea cînd scoase de acolo doar cărbuni. Şi oricît de mult căută, nu găsi decît tot cărbuni. „Nu-i mare pagubă — se mîngîie el —că tot mi-a mai rămas aurul de l-am do- bîndit în noaptea trecută!.. ." Şi se duse să-l ia de unde-l ascunsese, ca să-şi mai bucure ochii cu strălucirea lui. Şi ce crezi, odată rămase încremenit de spaimă, că-n locul aurului erau doar cărbuni !. . . De amar, se bătu peste frunte cu palma plină de negreală şi pe loc simţi că tot capul îi e neted ca în palmă, şi la fel şi bărbia.

Vezi însă că nenorocirea lui nu luase sfîrşit... Abia acum bägă de seamă că pe lîngă cocoaşa din spate, îi mai crescuse o cocoaşă la fel de mare şi-n faţă. Abia atunci pricepu că fusese pedepsit pentru lăcomia lui şi, de mîhnit ce era, începu să se jelească amarnic. La ţipetele lui, croitorul cel cumsecade se trezi din somn şi găsi o mulţime de vorbe bune ca să-i ogoiască durerea:

— Ai fost tovarăşul meu de drum şi-o să rămîi la mine cît oi trăi. Şi-o să împărţim averea frăţeşte.

Croitoraşul se ţinu de cuvînt, dar bietul giuvaergiu trebui să poarte toată viaţa cele două cocoaşe. Şi cum rămăsese chelbos, trebui să-şi acopere capul cu o căciulă, ca să nu i se vadă beteşugul ăsta.

MIREASA CEA ADEVĂRATĂ

A fost odată o fată, şi fata asta era tînără şi frumoasă, dar vezi că mumă-sa bună murise cînd era ea mică şi acu' avea o mamă vitregă, care n-o putea suferi. Şi maştera făcea tot ce putea ca să-i amărască sufletul. Vezi însă că fata le răbda pe toate, şi cînd îi dădea vitrega vreo treabă, fata se apuca fără preget de ea, şi-o ducea la capăt oricît ar fi fost de grea. Dar oricît se silea ea, nimic nu izbutea să mişte inima hainei femei. Mereu se arăta nemulţumită, mereu nu-i era de ajuns ce făcuse fata. Cu cît iucra ea mai spornic, cu atît vitrega îi dădea mai mult de lucru şi nu nutrea alte gînduri decît cum s-o încarce pe fată cu poveri tot mai mari şi să-i facă viaţa cît mai amară.

Şi-ntr-o bună zi, numai ce-i porunci ea fetei:

— Uite, iei şase ocale de pene! Să te apuci imediat să le iaci fulgi, iar dacă pînă deseară nu eşti gata

cu ele, să ştii că te aşteaptă o chelfăneală zdravănă! Ce-ţi închipui, că poţi să trîndăveşti toată ziua ?!. . .

Biata fată se aşează deîndată la lucru, dar cum îşi dădea prea bine seama că într-o singură zi n-o să poată duce la bun sfîrşit ce-i poruncise maştera, înccpu să plîngă şi lacrimile îi curgeau pe faţă şiroaie. Şi cum ofta adesea sau îşi pocnea palmele de deznădejde, de îndată cc reuşea a face o grămăjoară, odată zburau fulgii în toate părţile, că trebuia din nou să-i adune şi să ia treaba de la început. într-un sfîrşit, nemaiputînd să îndure chinul ăsta, îşi sprijini coatele de masă şi proptindu-şi obrajii în palme, începu să strige:

— Oare nu-i nimeni pe lumea asta care să se îndure de mine ?!.

Nu-şi sfîrşi ea bine vorbele, că se şi auzi cineva găsuindu-i cu
blîndeţe:

— Ogoieşte-ţi durerea, copila mea, c-am venit să te ajut!

Fata îşi ridică privirile şi numai ce văzu lîngă ea o femeie
bătrînă. Femeia o apucă de mînă, prietenos, şi-o întrebă:

— Ia spune-mi ce te doare, fetiţa bunicii?

Şi cum bătrînica îi vorbise cu atîta căldură, fata prinse a-i istorisi cîte îi fusese dat să pătimească în viaţa ei fără soare, din pricina maşterei care pe zi ce trecea o împovăra din ce în ce mai greu... Şi-i mai arătă că acu' nu mai era în stare s-o scoată la capăt cu ceea ce-i dase să facă, şi era nenorocită...

— Dacă-n seara asta nu sînt gata cu toate penele, maică-mea vitregă m-a ameninţat c-o să mă snopească în bătăi. Şi o să se ţină de cuvînt, nu te teme!. .. Şi iarăşi începură să-i curgă lacrimile pe faţă.

Bătrînica o mîngîie şi-i spuse cu blîndeţe:

— Fii fără grijă, copila mea, hodineşte-te oleacă, şi-n ăst timp oi face eu treaba pentru tine!

Fata se întinse pe pat şi-n curînd adormi, că era tare ostenită. Bătrînica se aşează la masă, lîngă maldărul de pene, şi începu a smulge fulgii de pe cotoare. Ei, dragilor, mult v-ar fi plăcut şi vouă să vedeţi cum mai zburau fulgii într-o parte şi cotoarele într-alta!... Aşa de repede lucra bătrîna, că aproape că nu atingea penele cu degetele ei uscate... Peste puţin, cele şase ocale de pene fură făcute

fulgi, şi cînd fata se trezi, găsi şase grămezi mari, albe cum ii zăpada. Cît despre odaie, era curată ca un pahar şi toate erau rînduite la locul lor. Vezi însă că bătrîna nu mai era acolo... Fata îi mulţumi în gînd pentru bunătatea pe care şi-o arătase faţă de ea şi rămase în odaie pînă ce veni seara.

Cînd intră vitrega înăuntru şi văzu grămezile de fulgi, rămase cu gura căscată de uimire, dar nu-i spuse fetei nici un cuvînt de mulţumită, ci o cam luă la rost:

— Vezi, Trulle, cîte se pot face cînd nu te laşi pe tînjeală şi lucrezi cu hărnicie!. . . Da', oare, n-ai fi putut să te mai apuci şi de altceva? Că sînt sigură că ai mai şi stat cu mîinile-n poală, cum stai şi acum...

Cînd dădu să iasă afară, maştera îşi spuse în sinea ei: „Fata asta ştie mai multe decît gîndeam eu, aşa că o s-o împovărez cu treburi şi mai grele !..."

în dimineaţa următoare, maştera o chemă pe fată şi-i porunci:

— Vezi lingura asta? Ia-o şi apucă-te de goleşte-mi cu ea lacul cel mare, de lîngă grădină! Iar de n-o să fii gata pînă deseară, ştii tu ce te aşteaptă!...

Fata luă lingura şi pe dată văzu că era găurită. Dar nu-i vorbă, chiar dacă ar fi fost întreagă, tot n-ar fi reuşit vreodată să golească lacul cu ea.. . Cum n-avea însă ce alta face, se ciuci lîngă malul apei şi se apucă să scoată apa din lac. Şi-n timpul ăsta, lacrimile îi picurau în unde, fără istov. Şi cînd era ea mai deznădăjduită, numai ce apăru bătrîna cea bună. Şi cînd află pricina supărării ei, îi spuse

:

— Ogoaie-ţi durerea, copila mea, c-o să-ţi viu într-ajutor! Tupilează-te într-un tufiş şi trage un pui de somn, c-o să fac eu treaba în locul tău.

După ce rămase singură, bătrînica atinse lacul c-o nuieluşă, şi ce crezi, deodată se ridică apa în sus ca un abur şi se amestecă cu norii!... Nu trecu mult şi lacul se goli cu totul de apă. Fata se trezi mai înainte de apusul soarelui şi, cînd se apropie de mal, nu mai văzu decît peştii care se zbăteau în nămol. Atunci aşteptă să se lase seara şi apoi se duse la maică-sa vitregă şi-i arătă că-i împlinise porunca.

— Da' de ce-ai venit aşa de tîrziu? o luă ea la rost. De mult trebuia să fii gata!... şi se îngălbeni de ciudă.

Şi pe dată cloci în cap o idee şi mai năstruşnică. în a treia zi îi porunci ea fetei:

— Să mi te apuci să-mi durezi, colo în vale, o mîndreţe de castel, şi pînă cînd s-o lăsa seara, să ţe sileşti să fie gata!

Dacă o auzi ce-i cere, fata se înspăimîntă şi-i spuse:

— Da' cum pot eu să fac un coşcogea palat ?!...

— Să nu te pui contra — ţipă maştera — că e vai de tine!... Dacă poţi să goleşti un lac c-o lingură găurită, atunci poţi să durezi şi-un castel!... Chiar de azi vreau să mă mut în el, şi de va lipsi ceva, chiar cel mai mic lucru la bucătărie, sau în beci, ştii de-acu' ce te aşteaptă !.. .

Apoi o goni pe fată să se ducă cît mai degrabă în vale. Cînd ajunse fata acolo, se luă cu mîinile de cap, de ce văzu, că pe locul unde urma să dureze castelul erau nişte stînci mari, prăvălite una peste alta. încercă ea să le mişte, dar oricît se strădui, nu reuşi s-o clintească din loc nici măcar pe cea mai mică dintre ele. Dacă-şi dădu ea seama că toată truda ei fusese în zadar, se aşeză jos şi începu să plîngă. Dar în cugetul ei trăgea nădejde c-o să vină bătrîna şi-o să-i ajute. Aceasta, de altfel, nu se lăsă mult aşteptată, şi găsi să-i spună tot felul de cuvinte de mîngîiere. Şi într-un sfîrşit, adause:

— Fata mea, du-te colo, la umbră şi culcă-te, şi-n timpul ăsta o să-ţi înalţ castelul! Iar de-ţi va face plăcere, o să poţi să locuieşti tu însăţi în el.

După ce fata se depărtă, bătrîna atinse c-o vărguţă stîncile cenuşii, şi ce crezi, pe dată începură să se mişte. . . Şi se adunară una lîngă alta, de parcă le-ar fi pus aşa nişte uriaşi. în chipul acesta se întocmiră zidurile, şi castelul se

înălţa văzînd cu ochii, de parcă mîini nevăzute lucrau, punînd piatră peste piatră... Pămîntul se cutremura sub greutatea coloanelor de marmură, care se înălţau de la sine, rinduindu-sc singure la locul potrivit. Şi curînd ii veni şi rîndul acoperişului... Ţiglele răsăreau din văzduh, aşezîndu-se una sub alta şi cam pe la amiază, morişca cea mare din vîrful foişorului se şi învîrtca cu fecioara daurită ce-şi flutura veşmintele în vînt.. . Şi pînă în faptul scrii castelul fu gata şi pe dinăuntru. Ce-a făcut bătrîna, ce-a dres, nu ştiu, dar pereţii încăperilor erau îmbrăcaţi numai în mătase şi catifea. Şi peste tot erau numai scaune tapiţatc în toate culorile şi jilţuri bogat împodobite, care se înşirau pe lîngă mesele de marmură. Candelabre de cristal atîrnau din tavan şi se oglindeau în pardoseala lucie, de marmură albă. Iar prin unghere puteau ii văzuţi papagali verzi, în colivii de aur şi tot soiul de păsări de prin meleaguri îndepărtate, care gungureau, încîntindu-ţi auzul. Pretutindeni era o risipă de frumuseţe, de parcă ar fi fost aşteptat să sosească un crai în ospeţie.

Cînd fata deschise ochii şi se trezi, soarele tocmai se pregătea să apună, şi odată îi năvăli în faţă strălucirea a mii de lumini. . Şi parcă nevrînd să-şi creadă ochilor, fata se apropie cu paşi repezi de castel şi intră înăuntru prin poarta deschisă. Călcă ea pe treptele acoperite cu un covor roşu, mîngîie balustrada aurită şi împodobită cu tot soiul de flori şi privirea îi alerga de colo-colo, plină de mirare şi încîntare. Cînd văzu ea cît de minunate erau sălile de ospeţe şi iatacurile, nu mai ştiu ce să creadă, şi rămase încremenită de uimire. Şi cinc ştie cît ar fi rămas ea aşa, dacă nu i-ar fi trecut prin minte că maică-sa vitregă o aşteaptă. Şi-şi spuse în sinea ei: „Barem de-aş putea,, în sfîrşit, s-o mulţumesc, ca să nu-mi mai facă viaţa un chin!. . ." Fata se grăbi s-o înştiinţeze pe maică-sa vitregă că palatul era gata, aşa după cum îi poruncise.

— Chiar acu' o să mă mut în el —rosti ea, ridicîndu-se de pe scaun, şi o porni către palat.

Cînd intră înăuntru, trebui să-şi ducă mîna la ochi, într-atît o orbea strălucirea de acolo...

— Vezi ce uşor ţi-a fost!. . . grăi ea către fată. Eşti meşteriţă pricepută şi ar trebui să faci ceva şi mai greu.. .

Apoi se duse de cercetă de-a rîndul toate încăperile şi cotrobăi prin toate ungherele de nu lipsea vreun lucru, dar nu găsi nici cel mai mic clenci de care să se lege.

— Hai să mergem şi jos! porunci ea, uitîndu-se la fată cu răutate. Trebuie să mai cercetez bucătăria şi beciul, iar de-ai uitat ceva, n-o să scapi de chelfăneală, aşa să ştii!

Vezi însă că totul era în cea mai deplină ordine: în vatră ardea focul şi pe plită se aflau nenumărate oale în care fierbea mîncarea.
Lopata cea lungă, de scos piine, era rezemată de vatră, şi pe pereţi erau agăţate în piroane vase mari de aramă. Nimic nu lipsea, nici măcar lada pentru cărbuni şi găleţile pentru apă.

— Unde e intrarea în beci ? strigă ea mînioasă. Dacă nu e ticsită cu butii cu vin, să ştii c-o păţeşti!. . .

Ridică singură chepengul, că ardea de nerăbdare să-i găsească fetei o chichiţă, şi coborî în grabă scările... Dar abia făcu doi paşi, că se şi trînti chepengul cel gros, că fusese doar proptit... Fata auzi un ţipăt prelung şi ridică repede chepengul, ca să-i vină în ajutor. Dar vezi că maştera se prăvălise din capătul scărilor, pînă jos, şi-o găsi zăcînd fără suflare.

Acu', toată minunăţia aceea de palat îi aparţinea fetei. La început, fata nu se putu deloc obişnui cu fericirea asta, care-i picase din senin. în dulapuri atîrnau tot soiul de veşminte frumoase, sipetele erau pline de galbeni şi cu odoare de argint şi aur, cu mărgăritare şi nestemate, şi nu se afla dorinţă să nu şi-o fi putut acum îndeplini. Dar vezi că era la vîrsta măritişului şi nu se ivise încă mirele care să-i placă.

în curînd, vestea despre bogăţia şi frumuseţea l'ctei sc duse peste nouă ţări şi nouă mări şi începură a sosi la palat nenumăraţi peţitori, dar la niciunul nu-i rămase inima. într-un sfîrşit sosi un fecior de crai şi nu ştiu ce făcu flăcăul, că-i robi inima fetei. Mai stătu el ce mai stătu cu aleasa lui, şi cam pe la a treia zi, numai ce-i spuse:

— Mîine-n zori o pornesc spre casă, ca să cer încuviinţarea lui taică-meu şi a lui maică-mea, ca să mă însor cu tine, şi rogu-te să mă aştepţi sub teiul ăsta, că mai mult de cîteva ore nu va dura despărţirea noastră, şi-oi fi înapoi. .

Fata îl sărută pe obrazul stîng şi îi spuse:

— Să-mi păstrezi credinţă şi pe nimeni alta să n-o laşi să te sărute pe obrazul stîng! Dinspre partea mea, să nu duci grijă: eu o să te aştept sub teiul ăsta pînă la apusul soarelui!.

Vezi însă că mirele nu se întoarse înapoi.. . Dacă văzu că soarele scapătă, fata nu se mişcă de sub tei şi rămase mai departe să-l aştepte. Şi-l aşteptă ea aşa, trei zile, din zori şi pînă-n seară, dar toată aşteptarea îi fu zadarnică. Cînd văzu că nici în cea de-a patra zi nu se întoarce, spuse cu durere în glas:

— Nu-ncape îndoială că i s-a întîmplat o nenorocire! O să plec în lume, să-l caut, şi n-o să mă întorc acasă, pînă ce nu l-oi
S[äsi!]t .

îşi puse într-o bocceluţă trei dintre rochiile ei cele mai frumoase, şi se pregăti de drum. Şi prima din rochiile astea era brodată c-un roi de stele strălucitoare, a doua cu luna argintie, iar a treia cu sori de aur. Apoi îşi puse într-o năframă un pumn de nestemate, şi-o porni în lumea largă.

Merse ea ce merse, cale lungă, nu glumă, şi prin toate locurile unde ajungea întreba pe unul şi pe altul de n-au auzit cumva de mirele ei. Dar nimeni nu-l văzuse şi nimeni nu ştia de el... Cutreieră ea lumea în lung şi în lat, dar toate căutările ei rămaseră zadarnice.

în cele din urmă, cum avea inima sfîşiată de durere, se tocmi la un ţăran ca păstoriţă, iar veşmintele cele frumoase şi nestematele le îngropă sub o piatră. Acu' îşi ducea viaţa ca o ciobăniţă şi păzea turma cît era ziulica de mare. Şi inima îi era grea de amar şi plină de dor pentru dragul ei. Vezi însă că-n turma asta avea un viţeluş pe care-l deprinsese să-i mănînce din palmă, şi cînd ea îi spunea:

— *Viţeluş, viţeluş, vino lingă mi ne-acuşi !*
Haide, vino, n-o uita pe stâpîna ta /... N-o uita, cum şi-a uitat un fecior de împărat
de mireasa de sub tei, ce-l aştepta cu temei. ..

viţeluşul se aşeza lîngă ea şi se lăsa mîngîiat.

După ce trăi ea aşa un număr de ani în singurătate şi adincă mîhnire, se răspîndi prin ţară vestea că fata împăratului o să-şi sărbătorească în curînd nunta. Acu', drumul spre cetatea de scaun trecea pe lîngă satul unde păstorea fata şi se întîmplă ca odată, pe cînd îşi mîna ea din urmă turma, să treacă pe acolo mirele ei. Şi călărea el mîndru pe bidiviu şi nici nu cătă la ea. Dar cînd ea îl privi, îşi recunoscu iubitul... Şi-odată parcă-i trecu un cuţit prin inimă. „Vai —îşi spuse în sinea ei —credeam că mi-a rămas credincios, şi cînd colo, m-a uitat I...

A doua zi, feciorul de crai trecu din nou pe acolo, şi cînd ajunse în dreptul păstoriţei, aceasta-i spuse viţeluşului:
Viţeluş, viţeluş, vino lîngă mine-acuşi ! Haide, vino, n-o uita pe stăpîna ta

!N-o uita, cum şi-a uitat un fecior de împărat de mireasa de sub tei, ce-l aştepta cu temei.. .

Cînd auzi craiul glasul acela, cătă în jur, să-şi dea seama de- unde vine, şi-şi opri pe loc bidiviul. Apoi o privi pe păstoriţă drept în faţă, şi-şi puse mîna la ochi, de parc-ar fi vrut să-şi aducă aminte de ceva. . . Vezi însă că-n aceeaşi clipă îi dădu bici calului şi goni mai departe, pînă ce dispăru în zare.

— Vai —strigă fata —nu mă mai cunoaşte!... Şi o adîncă mîhnire îi cuprinse sufletul.

Peste cîteva zile de la întîmplarea asta urma să se dea o mare serbare la curte, şi la praznicul ăsta, care trebuia să ţină trei zile încheiate, fuseseră poftiţi toţi poporenii. „O să-mi încerc norocul înc-o dată —îşi spuse fata în sinea ei —şi de n-oi izbîndi acu',, o să-mi pierd **Urma** în lume !..." Şi cînd veni seara, se duse **la** piatra sub care-şi îngropase comorile şi scoase de acolo rochia cu sori de aur. Apoi se înveşmîntă cu ea şi se împodobi cu nestemate, iar părul, ce şi-l ţinea ascuns sub o năframă, îl dezlegă şi-i dete drumul să cadă în bucle aurii pe umeri... O porni ea astfel înveşmîntată spre cetatea de scaun, şi cum se lăsase întunericul, n-o văzu nimeni. Dar cum păşi în sala care strălucea sub zecile de lumini ale policandrelor, odată se făcu o tăcere de nu mai auzeai nici musca, şi toţi oaspeţii se dădură înapoi de mirare, rămînînd cu ochii **la** ea. De ştiut, însă, nimeni nu ştiu cine este. . .

Feciorul de crai îi ieşi înainte, dar n-o recunoscu. O luă apoi la joc, şi atit fu de încîntat de frumuseţea şi gingăşia ei, că nu se mai gîndi defel la fata împăratului, care peste cîteva zile urma să-i fie soţie. După ce se sfîrşi praznicul, mireasa cea adevărată se furişă, prin furnicarul acela de lume, făcîndu-se nevăzută şi, mai înainte de ivirea zorilor, fugi în sat şi se îmbrăcă iarăşi în veşmintele de păstoriţă.

în seara următoare îşi puse rochia cu luna de argint, iar în păr îşi prinse o semilună bătută în diamante. Cînd apăru la petrecere,, toate privirile se îndreptară spre ea, iar feciorul de crai alergă s-o întîmpine, şi-o luă de braţ. Şi toată vremea dănţui numai cu ea,, şi-i căta în ochi, plin de dragoste. înainte de a pleca, fata trebui să-i tăgăduiască c-o să mai vină şi-n ultima seară la praznic.

în cea de-a treia seară se înveşmîntă în rochia c-un roi de stele,, care sclipeau la fiecare pas, iar în păr şi la cingătoare îşi puse numai stele şi nestemate. Feciorul de crai o aştepta de mult în pragul scării şi cînd o văzu, se apropie în grabă de ea şi-o întrebă:

— Spune-mi cine eşti, că-mi zice inima că te-aş cunoaşte de multă vreme ?. ..

— Nu mai ţii minte ce-am făcut, cînd te-ai despărţit de mine? Şi, apropiindu-se de el, îl sărută pe obrazul stîng.

În aceeaşi clipă parcă i se luă feciorului de crai o pînză întunecată de pe ochi şi-o recunoscu pe adevărata lui mireasă. Pasămite, maică-sa, care era o farmazoană, nu-şi dăduse încuviinţarea s-o ia de soţie, şi-l vrăjise s-o uite...

— Vino —îi spuse el alesei lui —că aici nu mai am ce căuta!

Şi luînd-o de mînă, o conduse la caleaşcă. Şi aşa goni caleaşca
înspre palatul fetei, de parcă vîntul ar fi fost înhămat la ea, şi nu bidivii. Ferestrele străluceau de departe, sub lumina orbitoare a policandrelor, şi cînd trecură pe lîngă tei, o ploaie de licurici zburară de colo-colo, ca o horbotă luminoasă, şi crengile se scuturară deodată, trimiţîndu-şi parfumul spre cei doi însuraţei...

Intrară ei înăuntru şi se minunară de ce le fu dat să vadă, că pe treptele de marmură înfloreau tot soiul de flori şi din încăperi răsuna gunguritul dulce al păsărilor. Iar în sala cea mare era adunată toată curtea ca să-l primească pe mire şi pe adevărata lui mireasă.

FUSUL, SUVEICA ŞI ACUL

A fost odată o fetişcană şi fetişcanei ăsteia îi muriseră părinţii cînd era mică de tot. Vezi însă că-n satul unde locuia ea îşi ducea viaţa şi nănaşă-sa. Şi avea ea o căscioară la marginea satului şi trăia din tors, din ţesut şi din cusut. Bătrînei îi fu milă de biata orfană şi-o luă la ea.

Şi-o învăţă să lucreze cu fusul, cu suveica şi cu acul şi-o crescu ca pe copilul ei.

Cînd fetiţa împlini cincisprezece ani, bătrîna se îmbolnăvi greu şi, chemînd-o pe fată la patul ei de suferinţă, îi spuse:

— Iubita mea fiică, simt că mi se apropie sfîrşitul şi puţinul pe care-l am vreau să ţi-l las ţie: căscioara o să te apere de vînt şi pe vreme rea, iar cu fusul, cu suveica şi cu acul o să-ţi poţi agonisi pîinea.

Apoi închise ochii şi-o duseră la locul de veci.Fata merse în urma dricului, cu inima grea de amar, şi după ce le făcu pe toate, după cum cerea datina, se înturnă acasă. Acum trăia singură-sin- gurică în căscioară şi nici o clipă nu stătea cu mîinile în sîn: ba torcea, ba ţesea, ba cosea, şi-n tot ce făcea se vădea pricepere şi hărnicie. În cămară, inul părea că se înmulţeşte de la sine şi cînd ţesea o bucată de pînză sau un covor, sau cînd cosea o cămaşă, deîndată se ivea un cumpărător care plătea cu prisosinţă, aşa că nu ducea lipsă de nimic, ba chiar mai avea şi de dat altora.

Şi se întîmplă ca pe vremea aceea fiul împăratului să colinde prin toată ţara pentru a-şi găsi o mireasă. Una săracă n-avea voie să aleagă şi pe una bogată nu o voia el. Şi atunci feciorul de crai grăi:

— Acu' ştiu ce-mi trebuie: aceea va fi soţia mea care va fi în acelaşi timp cea mai săracă şi cea mai bogată dintre fete!.

Cînd ajunse în satul în care trăia fetişcana, începu să întrebe, cum făcea peste tot, cine era prin locurile acelea fata cea mai bogată şi cine era fata cea mai săracă. Oamenii o numiră întîi pe cea mai bogată, cît despre cea mai nevoiaşă, îi spuseră c-ar fi fata care trăieşte în căscioara de la marginea satului.

Feciorul de crai porni să le vadă şi cînd ajunse la cea bogată, o găsi şezînd în faţa uşii, împopoţonată ca o sorcovă. Şi cînd s

e

apropie feciorul de crai de ea, fata se scula şi, ieşindu-i în cale, îi făcu o plecăciune. El o privi pentru o clipă şi, fără un cuvînt, călări mai departe, că nu-i plăcuse defel. Cînd ajunse la casa celei mai sărace, n-o găsi în prag. Pasămite, fata şedea în odăiţa ei şi lucra. Feciorul de crai opri calul şi, uitîndu-se pe fereastră, o văzu pe fată la roata de tors, torcînd cu sîrguinţă. Să fi simţit fata ceva, nu ştiu, destul că ridică privirile şi cînd băgă de seamă că feciorul de crai se uită la ea, roşi toată şi, lăsînd ochii în jos, continuă să toarcă. N-aş putea să vă spun dacă firul pe care-l torcea acum era la fel de subţire ca acela de mai înainte, dar ea toarse şi toarse fără istov, pînă cînd feciorul de crai îşi îndemnă fugarul şi porni mai departe.

Dacă văzu fata că flăcăul plecase, se duse la fereastră şi, deschizînd-o, spuse:

— Vai, ce căldură e în cdaie!...

Acu', adevărul adevărat e că se dusese la fereastră să se uite după el. Şi rămase ea acolo, privind cu nesaţ, pînă cînd nu i se mai zăriră penele cele albe de la pălărie. Apoi se aşeză din nou la roata de tors şi toarse mai departe. Şi cum torcea ea aşa, odată îi veni în minte un cîntec pe care-l îngîna bătrîna cîteodată, cînd şedea la lucru. Şi începu să cînte încetişor, ca pentru sine:

— *Fusule, măi fus iubit, adu-mi-l pe cel ursit !*

Şi ce crezi că se întîmplă?!... Nu-şi termină bine vorbele că. fusul îi şi sări din mînă şi ieşi pe uşă afară. . . Şi cînd se sculă fata şi se uită după el, nu-i veni să-şi creadă ochilor, că-l văzu ţopăind vesel peste cîmp şi trăgînd după el un fir de aur, strălucitor. Nu trecu mult şi fusul se făcu nevăzut. Cum nu mai avea cu ce să tgarcă, fata apucă suveica şi aşezîndu-se la război, începu să ţească. în ăst timp, fusul ţopăia mai departe şi, cînd firul era aproape pe sfîrşite, îl ajunse din urmă pe feciorul de crai.

— Ce văd oare? strigă flăcăul. Oare vrea fusul ăsta să-mi arate drumul către aceea care mi-e ursită?.. .

Apoi întoarse calul şi-o porni înapoi, pe urma firului. în vremea asta, fata ţesea la război şi cînta:

— *Suveică, suveică frumoasă, adu-mi ursitul în casă /...*

Şi deodată îi sări suveica din mînă şi ieşi pe uşă afară. Vezi însă că în prag se opri şi începu să ţeasă un covor aşa de frumos, cum nu s-a mai văzut vreodată pe lume. Pe marginile covorului ăstuia înfloreau trandafiri şi crini, iar în mijloc, pe un fond de aur, se împleteau ramuri verzi prin care săreau iepuri, căprioare şi cerbi, scoţîndu-şi capul prin frunzişul bogat. Pe crengi se aflau o mulţime de păsări, cu penele viu colorate, şi aşa erau de măiestrit făcute, că-ţi părea că peste puţin vor începe să cînte... în ăst timp, suveica sărea încoace şi încolo, fără încetare, şi părea că totul se iscă de la sine... Cum nu mai avea nici suveică, fata se apucă de cusut. Şi ţinînd în mînă acul, cînta:

— *Acule, ac ascuţit, vezi de fă ce-i sorocit !...*

Şi ce cr zi, odată îi sări acul din mînă şi începu să zboare prin odaie, încoace şi încolo, de ziceai că-i un fulger.. . Părea că duhuri nevăzute lucrează c-o mînă iscusită, şi în curînd, masa şi laviţele se îmbrăcară cu postav verde, scaunele cu catifea, iar la ferestre atîrnau perdele de mătase. Cum făcu acul ultima împunsătură, fata. şi zări prin fereastră penele cele albe de la pălăria feciorului de crai. Pasămite, fusul îl aducea înapoi, călăuzindu-l după firul de aur..

Feciorul de crai descălecă, şi de cum păşi pragul, călcă pe covorul acela nemaivăzut. Intră el în casă şi numai ce dădu cu ochii de fată. Ea şedea la masă, în veşmintele ei sărăcăcioase, îmbujorată ca un trandafir, şi nu îndrăznea să-şi ridice ochii la el.

—■ Tu eşti cea mai săracă, dar şi cea mai bogată! îi spuse el. Hărnicia ta e o comoară!.. . Vino cu mine şi vei fi mireasa mea!. . .

Ea îi întinse mîna în tăcere, şi el o sărută. Apoi o conduse afară, o aburcă pe fugarul său şi-o duse la palatul împărătesc, unde prăznuiră nunta cu mare alai şi veselie.

... Iar fusul, suveica şi acul fură puse într-un sipet, în haznaua împărătească, şi ţinute în mare cinste.

ŞORICELUL CEL ALB

A fost odată o domniţă, şi domniţa asta avea în palatul ei un foişor cu douăsprezece ferestre. Şi ferestrele acestea se îndreptau către toate zările, şi cînd se urca ea acolo, şi căta prin ele, îşi putea zări toată împărăţia. De la prima fereastră ea vedea ceva mai bine decît ceilalţi oameni, de la a doua, şi mai desluşit, şi tot aşa pînă la a douăsprezecea. Şi de la fereastra asta zărea tot ce e pe pămînt şi sub pămînt şi nimic nu-i rămînea ascuns.

Cum era nespus de trufaşă, nu răbda să se supună nimănui şi voia să-şi păstreze scaunul domnesc numai pentru ea. Dar ca să-i potolească pe boierii cei mari, care o tot îndemnau să-şi aleagă un soţ, dădu sfoară în ţară că acela care va fi în stare să se ascundă atit de bine încît ea să nu-l poată zări, va merita s-o ia de nevastă şi să ajungă la conducerea împărăţiei. Şi mai adause domniţa că aceluia care va încerca să se ascundă şi-l va dibui unde s-a tupilat, gîdele îi va tăia capul şi-l va înfige într-un par. Trecură aşa lunile şi-n faţa palatului se aflau de-acu', înfipte în pari, nouăzeci şi şapte dc capete. Dar cum pe peţitori îi luase groaza, multă vreme nu se mai oferi nimeni. Acu', de ce să nu spunem: domniţa era mulţumită că scăpase, în chipul ăsta, de peţitori, şi gîndea în sinea ei: „Voi rămînc liberă toată viaţa şi n-o să am nici un stăpîn pe cap!..."

Vezi însă că tocmai arunci se întîmplă să vină la curte trei fraţi. Şi tustrei fraţii i se înfăţişară şi-i spuseră că vor să-şi încerce norocul şi ei. Celui mai mare îi dădu în gînd că dacă o să se bage într-o groapă cu var, n-o să fie chip să-l dibăcească. Dar ea îl zări, privind chiar de la prima fereastră. . . Trimise slujitorii să-l scoată de acolo, şi-i porunci gîdelui să-i taie capul. Al doilea socoti că-i mai nimerit să se ascundă într-un cotlon tainic din beciul palatului, dar şi pe acesta îl zări, cătînd de la prima fereastră. Şi-o păţi şi el la fel ca şi frate-său mai mare. Şi aşa se făcu că-i fu aşezată scăfîrl'a pe cel de-al nouăzeci şi nouălea par.

Dacă văzu prîslea că fraţii lui şi-au găsit moartea, se înfăţişă domniţei şi-o rugă să-i lase o zi de gîndire şi-i mai spuse să-l îngăduie să încerce de trei ori. Iar dacă a treia oară n-o reuşi, atunc

n-avea decît să facă ce-o vrea cu viaţa lui. Şi cum flăcăul era frumos ca un soare, şi-o rugase cu multă căldură, domniţa se înduplecă şi-i spuse:

— Bine, fie cum vrei, da' sînt încredinţată că n-o să reuşeşti!. .

În ziua care urmă, prîslea stătu mult să cugete unde avea să
sc ascundă, dar vezi că nu-i dădea în gînd nici un loc mai ferit. Atunci îşi puse puşca şi plecă la vînătoare, ca să-i mai treacă gîn- durile. Ajunse el în pădure şi numai ce zări un corb şi-l ochi. Dar tocmai cînd voia să apese pe trăgaci, corbul începu să strige:

— Nu mă împuşca, voinicule, c-o să te răsplătesc şi eu pentru binele pe care mi-l faci!

Flăcăul îl lăsă în pace şi-şi cătă mai departe de drum. Merse el cc merse şi, după puţin, ajunse la un lac. Şi cum privea el lacul, numai ce văzu un peşte care-şi scosese capul din unde. Puse puşca la ochi să tragă, dar peştele îi strigă:

— Nu mă împuşca, voinicule, c-o să te răsplătesc şi eu pentru binele pe care mi-l faci!

Flăcăul îl lăsă să se cufunde în apă, şi-o porni mai departe. Şi numai ce întîlni în cale o vulpe care şchiopăta. Cit ai clipi, trase în ea, dar vezi că n-o nimeri. Şi odată începu vulpea să-i strige:

— Vino mai bine şi-mi scoate spinul din picior, că nu mai pot!...

Flăcăul îi scoase spinul şi apoi vru s-o omoare şi să-i jupoaie blana. Dar vulpea îi spuse:

— Lasă-mi viaţa, voinicule, şi-o să te răsplătesc şi eu pentru binele pe care mi-l faci!

Flăcăul îi lăsă viaţa şi, cum se făcuse seară, se înturnă acasă, în ziua următoare era sorocit să se ascundă, dar oricît îşi frămîntă mintea, nu găsi nici un loc mai potrivit. Şi atunci se duse în pădure şi-l întrebă pe corb:

— Ei, corbule, eu ţi-am lăsat viaţa, acu' spune-mi şi tu unde să mă ascund, ca să nu mă găsească domniţa?

Dacă auzi asta, corbul îşi lăsă capul în jos, şi începu să se gîndească. Se gîndi el ce se gîndi şi-n cele din urmă croncăni vesel:

Am găsit! Cît e lumea n-o să te găsească unde te-oi ascunde eu !..

.Scoase din cuib un ou, îl desfăcu în două jumătăţi şi-l vîrî pe flăcău înăuntru. Apoi îl făcu iar întreg şi se aşeză pe el. Privi domniţa prin prima fereastră, dar nu-i fu chip să-l vadă pe flăcău. Privi printr-a doua, privi printr-a treia, şi începu s-o prindă frica. Dar cînd ajunse la a unsprezecea, îl şi zări. Atunci puse un slujitor să împuşte corbul şi să ia oul din cuib. Şi după ce sparse slujitorul oul, flăcăul fu nevoit să iasă afară, că n-avea ce alta face.

Şi numai ce-i spuse domniţa:

— O dată ţi-am dăruit viaţa şi dacă n-o să te ascunzi cum trebuie, de-aici înainte eşti pierdut!...

în ziua următoare, flăcăul o porni către lac şi, chemînd peştele, îi spuse:

— Ei, peştişorule, eu ţi-am cruţat viaţa, acu' ajută-mă şi tu şi spune-mi unde să mă ascund ca să nu mă găsească domniţa?...

Se gîndi peştele ce se gîndi, şi apoi strigă:

— Am găsit! O să te ascund în pîntecele meu, şi cît îi lumea n-o să te afle acolo!...

Apoi îl şi înghiţi, şi se lăsă pe fundul lacului.

Domniţa prinse a privi prin ferestrele ei şi nu-l zări nici printr-a unsprezecea. Rămase ea uluită de mirare şi începu iarăşi s-o apuce frica. Dar într-un sfîrşit, prin cea de-a douăsprezecea îl dibaci. .. Atunci puse slujitorii să prindă peştele şi, după ce-l despică, flăcăul ieşi la iveală. Şi numai ce-i spuse domniţa:

— De două ori ţi-am dăruit viaţa, dar cum se arată lucrurile, mi-e teamă c-o să-ţi stea capul pe cel de-al o sutălea par!.. .

în cea din urmă zi, flăcăul o porni spre cîmp, cu inima grea de amar, şi-n drumul lui se întîlni cu vulpea.

— Tu cunoşti toate ascunzătorile, roşcato! îi strigă el. Eu ţi-am lăsat viaţa, acu' ajută-mă, sfătuieşte-mă şi tu unde să mă ascund ca să nu mă găsească domniţa. . .

— Grea treabă, zău aşa!... răspunse vulpea, luîndu-şi o mutră gînditoare. în cele din urmă, strigă: Am găsit!

Apoi se duse la un izvor, se scufundă în el şi ieşi afară sub chipul unui neguţător de animale. Flăcăul trebui să intre şi el în apă şi se prefăcu într-un şoricel alb. Neguţătorul o porni către curtea împărătească şi începu să arate la oameni mica vietate. Şi se adună lumea cîtă frunză

şi iarbă, că toţi erau dornici să-l vadă cu ochii lor, că se dusese vestea despre drăgălăşenia lui.

în cele din urmă, veni şi domniţa şi fiindcă îi plăcu tare mult, îl cumpără şi-i dădu neguţătorului o groază de bani. înainte de a-l da din mînă, neguţătorul îi şopti:

— Cînd domniţa o apuca să privească pe fereastră, sări şi ascunde-te repede sub cozile ei!

într-un sfîrşit, veni timpul să înceapă a-l căuta, şi domniţa se urcă în foişor, la ferestrele ei. Privi ea prin prima, prin a doua, prin a treia, pînă ce ajunse la a unsprezecea, dar pas sa-l găsească!... Cînd nu-l zări nici prin a douăsprezecea, aşa fu de înfricoşată şi de mînioasă, că trînti cu atîta furie fereastra, de se sparseră toate douăsprezece şi tot palatul se cutremură din temelii. Atunci se dădu înapoi şi simţind şoarecele sub cozile ei, îl luă şi-l trînti la pămînt, strigînd:

— Piei din ochii mei!

Şoarecele cel alb alergă la neguţător şi amîndoi fugiră la izvor, de se scufundară degrabă. Şi pe lcc îşi recăpătară vechea lor înfăţişare. Flăcăul îi mulţumi vulpei şi spuse:

— Faţă de tine, corbul şi peştele sînt proşti ca noaptea, da' nu-i de mirare, că tu cunoşti o mie de şiretlicuri!. ..

Apoi flăcăul plecă de-a dreptul la palat. Domniţa îl aştepta la intrare şi se supuse sorţii. După asta se prăznui nunta şi flăcăul se înscăună ca împărat şi ajunse stăpînul întregii ţări. Vezi însă că împărătesei nu-i povesti niciodată unde s-a ascuns a treia oară, de nu l-a găsit, şi nici cine l-a ajutat.

Şi din această pricină, ea rămase cu încredinţarea că el singur, cu mintea lui, născocise unde sa se pitească, şi căta la el cu incîntare şi gîndea în sine: „în sfîrşit, am găsit şi eu pe cineva care e mult mai isteţ decît mine !

.MINGEA DE CLEŞTAR

A fost odată o vrăjitoare şi vrăjitoarea asta avea trei feciori care se iubeau tare mult între ei. Vezi însă că zgripţuroaica n-avea încredere în feciorii săi şi se temea ca nu cumva să-i ia puterea. Şi ca să se asigure că n-o să

poată unelti împotriva ei, pe cel mai mare îl prefăcu într-un vultur şi-i hărăzi să-şi aibă sălaşul pe o stîncă pleşuvă. Şi uneori vulturul putea fi zărit cum se rotea pe cer, în cercuri mari.. . Pe cel de-al doilea fecior îl prefăcu într-o balenă care-şi ducea viaţa pe fundul mării. Şi doar din cînd în cînd îi era dat să iasă la suprafaţă. Şi atunci zvîrlea în văzduh o coloană de apă înaltă de vreo douăzeci de stînjeni.. .

Amîndoi fraţii îşi recăpătau înfăţişarea omenească doar două ore pe zi, şi atunci babornița era cu ochii numai pe ei. Temîndu-se să nu fie prefăcut în cine ştie ce jivină, în vreun lup sau vreun urs, cel de-al treilea fecior fugi de acasă, pe ascuns. Şi o luă el spre palatul soarelui de aur, că-n palatul ăsta auzise că s-ar afla o domniţă vrăjită, care aştepta să fie scăpată de sub povara blestemului de vreun voinic inimos. Şi mai află prîslea că trebuşoara asta nu era uşoară deloc, şi că se jertfiseră pînă atunci douăzeci şi trei de voinici, care pieriseră de-o moarte cumplită, încercînd s-o izbăvească pe domniţă. Acu' mai era îngăduit să încerce doar unul singur, şi-n cazul cînd pierea şi îndrăzneţul acesta, nu mai avea voie nimeni, şi domniţa rămînea pe veci sub povara blestemului.

Şi cum avea o inimă vitează şi neînfricată, prîslea luă hotărirca să-şi pună viaţa în joc, ca s-o izbăvească pe fecioară. Colindă cl lumea, de la un capăt la altul, dar vezi că nu-i fu dat să găsească palatul soarelui de aur. Şi într-una din zile, numai ce nimeri într-o pădure întinsă şi nu mai ştiu pe unde să iasă. Şi cum şedea el aşa şi-şi dădea cu presupusul pe unde s-o ia, deodată zări în depărtare doi uriaşi, care-i făceau semn cu mîna să se apropie. Şi cînd fu la doi paşi de ei, uriaşii îi spuseră

:—■ Măi flăcăule, vezi pălăria asta ?. Ne certăm pentru ea, că fiecare din noi ar dori s-o aibă.. . Dar cum sîntem la fel de puternici, niciunul nu-l poate doborî pe celălalt şi din pricina asta, nu putem ajunge să terminăm gîlceava într-un fel. . . Şi cum ştim că oamenii coi mărunţi sint mai isteţi decît nci, am chibzuit să te punem pe tine să hotărăşti a cui trebuie să fie.

— Da' cum puteţi să vă luaţi la ceartă pentru o pălărie veche?!... făcu prîslea mirindu-se.

— De-ai şti ce dar are —zise unul dintre ei —nu te-ai mai mira aşa. E o pălărie năzdrăvană, băiete, că cine şi-o pune pe cap, într-o clipă ajunge unde-şi doreşte.

— Dacă aşa stă treaba —spuse flăcăul —daţi-mi pălăria în- coa'! O să mă duc cu ea mai în fundul pădurii şi cînd o să vă strig, luaţi-o la goană spre mine... Şi cine-o ajunge primul, a lui să fie pălăria!...

Flăcăul îşi puse pălăria pe cap şi-o porni spre afundul codrului. Dar cum îi stăteau gîndurile numai la domniţă, îşi uită de cei doi uriaşi şi merse tot mai departe, pînă ce ieşi din pădure. Şi cum mergea el aşa, odată oftă din adîncul sufletului şi spuse cu obidă:

— Of, cînd mi-o fi dat şi mie să ajung la palatul soarelui de aur!...

Şi ce să vezi, cum rosti cuvintele astea, se şi pomeni la poarta palatului, care era durat pe vîrful unui munte înalt. Intră el înăuntru şi luă la rînd toate încăperile, pînă cînd ajunse la ultima. Şi aci o găsi pe domniţă. Dar cînd dădu cu ochii de ea, flăcăul se sperie de-a binelea, că avea o faţă cenuşie, plină de zbîrcituri, ochii înceţoşaţi, şi-o clădăraie de păr roşu.

— Au tu eşti domniţa despre a cărei frumuseţe vorbeşte toată lumea şi o preamăreşte?... strigă el.

— Eu sînt, flăcăule! răspunse fecioara. Da' ceea ce vezi tu nu e înfăţişarea mea adevărată. Dacă vrei să ştii cum sînt, uită-te, în oglinda asta, că ea n-o să te înşele şi o să-ţi arate chipul meu aşa cum e aievea.

Apoi îi dădu o oglindă şi-n locul ei flăcăul zări chipul celei mai frumoase fecioare din cîte or fi fost atuncea pe lume. Şi mai văzu el cum i se rostogoleau pe faţă şiroaie de lacrimi, din pricina mîhnirii care-i cuprinsese sufletul. Şi-o întrebă flăcăul:

— Ce se cuvine să fac pentru a te izbăvi, că nu mi-e teamă de nimic şi de nimeni ?!

Şi domniţa îi grăi aşa:

Ar trebui să dobîndeşti mingea de cleştar.. Că de ai avea-o şi ai ţine-o vrăjitorului în faţă, acesta şi-ar pierde puterea diavolească şi mi-aş recăpăta adevărata mea înfăţişare. Da' lucrul ăsta nu-i lesne deloc şi pînă acu' au pierit o mulţime de voinici. Şi-mi sîngeră inima de jale, şi mi-e milă de tinereţea ta, cînd mă gîndes

c

c-g să te avînţi şi tu în aceste grozave primejdii, ca să mă izbăveşti 1...

— Nimic nu mă poate opri de la ce mi-am pus în gîndl o încredinţă flăcăul. Şi ceea ce vreau să aflu de la tine e doar ce trebuie să fac!

— Dacă-i aşa —grăi domniţa —atunci o să-ţi spun totul, chiar acu' La poalele ăstui munte, pe care-i înălţat palatul, se află un izvor, şi lîngă izvorul ăsta o să dai de un bivol sălbatic, cu care o să trebuiască să te prinzi la luptă pe viaţă şi pe moarte. Iar dac-o să reuşeşti să-i vii de hac, ai grijă că lupta nu-i încă pe deplin terminată, că din leşul lui o să se înalţe o pasăre de foc. Şi pasărea asta poartă în ea un ou încins, şi-n ou, în loc de gălbenuş, se află mingea de cleştar. Şi mai află că pasărea n-o să slobozească mingea pînă ce n-o sili-o cineva. Iar de-ar cădea cumva pe pămînt, oul s-ar aprinde şi-ar arde totul în jurul lui, şi-n cele din urmă s-ar mistui şi el, împreună cu mingea de cleştar. . . Şi atunci toată străduania ta ar fi zadarnică.

Flăcăul luă aminte la spusele domniţei şi, de cum coborî muntele şi ajunse la izvor, numai ce-i ieşi în cale bivolul cel sălbatic, mugind şi sforăind de băuleau zările. Se prinseră ei în luptă, da' luptă înverşunată, nu glumă, şi cam pe la amiază, flăcăul izbuti să străpungă fiara cu paloşul. Şi-n clipa cînd bivolul se prăbuşi la pămînt, odată se înălţă din el o pasăre de foc şi vru să-şi ia zborul. Şi ce crezi, vulturul, de era frate cu prîslea, şi zbura printre nouri, pe loc se repezi la ea şi, gonind-o spre ţărmul mării, o tot ciocăni cu clonţul pînă cînd o sili să dea drumul oului. Vezi însă că oul nu căzu în mare, ci pe-o colibă de pescari, de pe ţărm. Şi pe dată începu să fumege şi să ardă căscioara. Şi-ar fi ars ea pînă-n temelii, de nu s-ar fi ridicat din mare valuri puternice, care să se prăvălească peste colibă şi să înăbuşe focul. Pasămite, balena, care era cel de-al doilea frate al lui prîslea, fusese aceea care înotase într-acolo şi minase apele spre ţărm, de stinsese focul.

După ce se potoliră cu totul vîlvătăile, flăcăul purcese să caute oul şi, din fericire, îl găsi nevătămat. Dar cum se răcise brusc din pricina valurilor de apă rece, coaja îi plesnise pe alocuri. Şi ce crezi, în ou găsi mingea de cleştar, care strălucea de ziceai că-i un soare!. . .
"Flăcăul se duse la vrăjitor, de-i puse mingea de cleştar în faţă şi blestematul de solomonar pe dată se dădu înapoi, îngrozit şi începu a striga:

— Ajunge, ajunge!... De-acu' puterea mea e înfrîntă, şi ţie ţi-e hărăzit să stăpîneşti palatul şi să te înscăunezi pe tronul împărătesc. Da' nu numai atît, şi fraţii tăi îşi vor recăpăta înfăţişarea omenească!

Flăcăul alergă într-un suflet la iatacul unde-o lăsase pe domniţă şi, îndată ce păşi pragul, nu-şi mai încăpu în piele de bucurie, că era frumoasă şi strălucitoare, aşa cum i se arătase în ajun, în oglindă. Şi făcură o nuntă de se duse pomina şi au trăit fericiţi pînă la adinei bătrîneţe

.ZÎNA LACULUI

A fost odată un morar şi morarul ăsta trăia cum nu se mai poate de mulţumit, împreună cu nevastă-sa. Aveau pămînt şi bani berechet şi averea lor creştea din zi în zi. Da' vezi că nenorocirea vine peste noapte: aşa cum crescuse bogăţia, aşa începu să şi des- crească, an de an, şi-n cele din urmă morarul abia mai rămăsese cu moara, în care-şi ducea zilele.

Acu', omul era tare amărît şi seara, cind se vîra în pat, după. truda din timpul zilei, se zvîrcolea în aşternut şi nu-şi găsea liniştea, frămîntîndu-se de griji. într-o dimineaţă, mai înainte de revărsatul zorilor, se sculă din pat şi ieşi afară, la aer, cu gîndul că poate în felul ăsta o să se mai liniştească puţin. în clipa cînd trecu peste stăvilar, se ivi şi prima rază de soare şi parcă auzi ceva foşnind în iaz. Se întoarse, şi ce crezi, numai ce văzu o mîndreţe de femeie, care se înălţa, încetişor, din apă!. Părul cel lung şi auriu, pe care şi-l răsfira pe umeri cu miinile ei gingaşe, se revărsa în jos şi-i acoperea trupul alb. Omul înţelese pe dată că făptura aceea, nu era alta decît zîna lacului, dar de

teamă, nu mai ştiu ce să facă: dacă s-o ia la goană sau să rămînă pe loc. Vezi însă că zîna îl strigă cu glasul ei dulce şi prinse a-l întreba de ce e atît de trist. La început, morarul amuţi, dar cînd o auzi că-i vorbeşte aşa de prietenos, îşi luă inima în dinţi şi-i povesti cît de fericit fusese altădată, şi că acum sărăcise aşa de tare, că nu mai ştia ce să facă şi cum s-o dreagă, ca să iasă din nevoi.

— Fii liniştit — îi spuse zina — o să te fac mult mai bogat şi mai fericit decît ai fost vreodată, da' pentru asta trebuie să-mi făgă- duieşti c-o să-mi dai ceea ce e acu' tinăr la tine în casă.

„La urma urmei, ce alta ar putea să fie decît un căţeluş, sau o pisicuţă!. " se gîndi morarul, şi-i făgădui c-o să-i dea ceea ce-i ceruse. După asta, zîna se scufundă în unde, iar morarul alergă spre casă, plin de încredere şi voie bună. Nici nu apucase bine să treacă pragul, că slujnica îi şi ieşi în întîmpinare, strigîndu-i să se bucure că nevastă-sa a născut un băieţel. La auzul ăstei veşti, morarul rămase ca trăznit, şi abia acum îşi dădu seama că zîna cea viclean

ştiuse acest lucru şi-l păcălise, punindu-l să-i tăgăduiască pe propriul său copil. Acu', nu trebuie să vă spun eu cît era de mîhnit,. că vă daţi singuri seama. . Veni el la patul unde lehuzea nevastă-sa, şi cînd îl văzu morăriţa cît era de îngîndurat şi de posac, se miră. tare mult şi-l întrebă:

— De ce nu te bucuri, bărbate, cînd ai un flăcău atît de frumos ?!...

Atunci morarul prinse a-i povesti totul, cum se întîmplase şi- ce făgăduială îi făcuse zînei.

— La ce-mi foloseşte toată bogăţia şi cum aş putea să fiu fericit, dacă trebuie să-mi pierd copilul?!. adăugă el, cu durere în glas. Da' acum, ce pot să fac, că doar am apucat să-i făgăduiesc ? !.

Veniră megieşii şi rudele să-l felicite că avea acu' un moştenitor, dar vezi că niciunul nu ştiu ce sfat să-i dea ca să iasă de la ananghie, între timp, norocul se întoarse în casa morarului şi pe ce punea mîna, îi reuşea din plin. Şi aşa de bine îi mergea, că lăzile şi sacii păreau că se umplu de la sine cu toate bunurile, iar în scrin, banii se înmulţeau. Nu trecu mult şi bogăţia lui fu mai mare decît oricînd. Vezi însă că omul nu se putea bucura de ea cu inima liniştită. De cîte ori trecea pe lîngă lac, se temea să n-o vadă ieşind din unde pe zîna lacului, spre a-i cere ceea ce îi făgăduise. Şi, ca măsură de prevedere, pe băiat nu-l lăsa niciodată în preajma apei.

— Fereşte-te să vii prea aproape de mal — îi spunea el copilului — că de n-o să mă asculţi, o să iasă o mînă afară din apă şi, după ce o să te înhaţe, o să te tragă la fund!. .

Dar cum trecuseră anii şi zîna nu se mai arătase, morarul începu să se liniştească în cugetul său şi gîndi că nu trebuie să se mai aştepte la nimic rău. în ăst timp, băiatul crescu şi se făcu un flăcău voinic, şi intră la un vînător priceput, să deprindă meseria. După ce-şi termină anii de ucenicie şi ajunse mai iscusit decît meşterul care-l învăţase, boierul de prin acele locuri îl luă la el în slujbă, că-i era tare dragă vînătoarea.

în satul în care-şi avea boierul conacul, trăia o fată frumoasă şi cuminte, şi se întîmplă că vînătorul prinse drag de ea, de cum o văzu. Cînd stăpînul băgă de seamă asta, îi dărui omului o căsuţă, şi-n scurt timp vînătorul o

luă de nevastă pe draga lui. Şi trăiau ei liniştiţi şi fericiţi şi se iubeau din toată inima.

Se scurse aşa vremea şi se întîmplă că vînătorul urmări o căprioară. O urmări el în pădure, dar căprioara îi scăpă şi, ieşind din rariştea codrului, o coti pe cîmp. Dar nici vînătorul nu se lăsă şi, gonind după ea, o doborî dintr-o împuşcătură. Vezi însă că nu luă seama că se afla în preajma iazului şi după ce spintecă şi curăţi animalul, se îndreptă către mal, să-şi spele sîngele de pe mînă. Ei, dragilor, abia apucă să-şi scufunde mîinile în apă, că zîna şi ieşi la suprafaţă!. Şi, rîzînd, îl cuprinse cu braţele ei reci şi-l trase repede în adînc. Iar valurile se închiseră deasupra lor, de parcă l-ar fi dorit şi ele de tare multă vreme. .

Cînd se făcu seară şi soţiorul nu se întoarse acasă, nevastă-sa se înspăimîntă şi plecă să-l caute. Şi cum îi povestise adesea că trebuie să se ferească de urmărirea zînei şi să nu se apropie de iaz, ea bănui imediat ce grozăvie se întîmplase. Alergă într-un suflet la malul apei şi văzînd în iarbă geanta de vînătoare, nu se mai îndoi nici o clipă de nenorocirea care-o lovise. Şi cum era deznădăjduită, începu să se vaiete, să-şi frîngă mîinile şi să-şi strige iubitul pe nume. Dar zadarnic se văicări ea, zadarnic trecu de partea cealaltă a iazului, şi-l strigă din nou, şi-o ocări pe zînă cu vorbe aspre, că nu primi nici un răspuns. Oglinda apei rămase nemişcată şi doar luna, care se afla pe cer, privea neclintită la ea. Vezi însă că femeia nu se lăsă şi, cu paşi repezi, neostenită, înconjură lacul din nou şi din nou, strigîndu-şi iubitul. Şi cîteodată îl chema, ge- mînd încet, cîteodată scoţînd un strigăt pătrunzător, cîteodată oftînd. în cele din urmă puterile o părăsiră şi prăbuşindu-se la pămînt, căzu într-un somn adînc. în urmă avu un vis, şi-n visul acela se făcea că urcă plină de teamă pe nişte colţuri mari de stîncă. Şi-n timp ce urca anevoie, spini şi tufe de mărăcini i se agăţau de picioare, iar ploaia o bătea în faţă şi vîntul îi despletea părul. Dar cînd ajunse în vîrful muntelui, i se oferi o cu totul altă privelişte. Cerul era albastru, aerul molcom şi muntele se înclina abia simţit. Merse ea ce merse pe panta aceea dulce şi numai ce ajunse pe o cîmpie verde, smălţuită de flori. Şi-n mijlocul cîmpiei se afla o colibă curăţică. Se îndreptă ea într-acolo şi deschise uşa. Şi ce crezi, înăuntru şedea o bătrînică cu

părul alb, care-i făcu, prietenoasă, un semn cu mîna. Şi chiar în aceeaşi clipă, sărmana femeie se trezi. Tocmai se lumina de ziuă şi ea se hotărî să dea urmare visului.

Şi cum în spatele satului se afla un munte, îl urcă anevoie şi totul se petrecu întocmai ca în vis. Bătrîna o întîmpină, prietenoasă, şi-i arătă un scaun pe care să şadă.

— Cu siguranţă că ţi s-a întîmplat o nenorocire — îi spuse ea cu blîndeţe — că altfel n-ai fi ajuns pînă la coliba mea singuratică.. .

Femeia prinse a-i povesti, printre lacrimi, ce năpastă o lovise şi după ce o ascultă cu luare-aminte, bătrînică îi spuse:

— Linişteşte-te, c-o să te ajut. Uite aici un pieptene de aur! Aşteaptă pînă ce-o răsări luna plină şi atunci du-te la iaz de aşa- zză-te pe mal. Apoi ia de piaptănă-ţi părul cel lung şi negru cu ăst pieptene. Şi cînd ai terminat, pune-l jos pe mal şi-o să vezi ce-o să se întîmple...

Femeia se întoarse acasă, dar vezi că pînă la răsăritul lunei mai era.. Timpul trecea tare încet, şi ea ardea de nerăbdare. în sfîrşit, apăru pe cer discul cel auriu şi luminos al lunei şi femeia se duse la malul iazului şi se aşeză în iarbă. Apoi prinse a-şi pieptăna părul cel lung şi negru cu pieptenele de aur. Cînd termină, îl puse jos, pe malul apei, şi aşteptă să vadă ce-o să se întîmple. Nu trecu mult şi din adîncuri se auzi un clocot care creştea. Şi numai ce se înălţă un val şi, apropiindu-se de mal luă cu el pieptenele. Nu trecu mai mult decît îi trebui pieptenului să ajungă pînă la fund, că apele se şi despărţiră în două şi capul vînătorului apăru la suprafaţă. Vezi însă că buzele nu rostiră nici un cuvînt, dar ochii se deschiseră încet, şi-o priviră pe femeie cu multă tristeţe. în aceeaşi clipă, veni al doilea val şi acoperi capul vînătorului. Şi totul dispăru, de parcă nici n-ar fi fost, şi iazul rămase tot atît de liniştit ca mai înainte, m aceeaşi mută încremenire. Şi doar faţa lunei se oglindea pe luciul lui nemişcat.

Femeia se întoarse acasă, cu inima încrîncenată de durere, dar vezi că-n vis iarăşi îi apăru căsuţa bătrînei. A doua zi dimineaţă, o porni din nou la drum şi i se plînse bătrînei de durerea ei. După ce o ascultă cu luare-aminte, bătrîna îi dete un flaut de aur şi-i spuse:

— Aşteaptă pînă ce s-o face lună plină şi atunci ia flautul şi aşază-te pe malul apei. După asta, să începi a zice din el un cîntec frumos. Şi după ce l-oi sfîrşi, să aşezi flautul pe nisip, şi ce s-o mai întîmpla, o să vezi...

Femeia făcu întocmai după cum îi spusese bătrîna. Şi ce crezi, cum puse flautul pe nisip, se şi auzi clocotind în adîncuri, şi un val se înălţă şi veni spre mal. Şi luînd flautul, îl duse cu el.. . Puţin după aceea, apele se despărţiră în două şi nu numai capul, ci şi trunchiul omului ieşi la suprafaţă pînă la jumătate. El desfăcu braţele, plin de dor, dar un al doilea val, vuind şi acoperindu-l, îl trase la fund.

— Vai de mine, sărmana!. izbucni atunci femeia. La ce bun să-mi văd iubitul pentru o clipă, dacă trebuie să-l pierd din nou ?

Durerea îi cuprinse din nou inima, dar vezi că visul o conduse pentru a treia oară la căsuţa bătrînei. în zorii dimineţii se porni la drum şi bătrina cea înţeleaptă îi dete o roată de tors din aur curat. Şi mîngîind-o, îi spuse:

— Nu te mîhni, că nu-i încă împlinit totul! Aşteaptă pînă ce-o apărea luna nouă, după aia ia roata şi aşază-te pe mal, cît mai aproape de apă. Şi apoi să începi a toarce. Şi ce s-o mai întîmpla, o să vezi.

Femeia făcu totul întocmai. Cum se arătă luna nouă, duse roata de aur la malul apei şi toarse cu rîvnă, pînă cînd termină tot caierul de în şi făcu un coşcogea ghem. Dar cum roata rămăsese pe mal, apele clocotiră în adîncuri şi mai vijelios şi-un val năprasnic se abătu într-acolo şi luă cu el vîrtelniţa de aur. Şi chiar în clipa aceea, adus de un şuvoi, urcă la suprafaţă capul vînătorului şi apoi tot corpul. Apoi vînătorul sări pe mal şi, luîndu-şi nevasta de mînă, o luară la fugă. Dar de-abia se depărtară un pic, că tot iazul se ridică, mugind îngrozitor, şi năvăli cu puteri uriaşe peste cîmp, pînă hăt-departe.

Fugarii îşi văzură de-acum moartea cu ochii şi atunci, în spaima ei, femeia prinse s-o cheme pe bătrînă în ajutor. Şi chiar în aceeaşi clipă se prefăcură amîndoi, ea în broscuţă, iar el în broscoi. Apa îi ajunse, dar nu le putu face nici un rău, ci doar îi despărţi. Şi aşa se făcu că unul

rămase într-o parte şi altul într-alta, la o mare depărtare. Cînd apele se retraseră şi cei doi simţiră iarăşi pămîntul sub picioare, îşi recăpătară înfăţişarea omenească. Vezi însă că niciunul nu ştia unde a rămas celălalt şi se aflau printre oameni străini, care nu ştiau pe unde o fi patria lor.

Ca să-şi cîştige traiul, amîndoi trebuiră să păzească oile şi mulţi ani minară ei turmele prin cîmpii şi păduri, cu inima plină de mîhnire şi dor. Şi într-o primăvară, plecară amîndoi cu turmele, în aceeaşi zi, şi întîmplarea făcu să meargă unul în întîmpinarea celuilalt. Flăcăul zări hăt departe, pe un povîrniş de munte, o turmă de oi, şi-şi mină şi el mioarele într-acolo, că se săturase să ciobănească singur-singurel. Merseră ei ce merseră, şi numai ce se întîlniră într-o vale.. Vezi însă că nu se recunoscură. Dar de bucurat se bucurară nespus, că de-acum nu mai erau singuri.

Şi-n fiecare zi îşi mînau turmele împreună. De vorbit nu vorbeau prea mult, dar în inima lor simţeau o mîngîiere şi-un reazim. Şi într-o seară cu lună plină, în timp ce oile se odihneau, ciobanul scoase din buzunar fluierul şi începu să-i zică un cînt nespus de frumos, dar din cale-afară de trist. Cînd termină, băgă de seamă că păstoriţa plinge cu lacrimi amare, fără să se poată stăpîni

— .Da' de ce plîngi aşa, fără istoy ?!... o întrebă flăcăul.

— Păi cum să nu mă jeluiesc?!... răspunse ea. Că tot aşa strălucea luna plină cînd am cîntat şi eu, pentru ultima oară din flaut. Şi s-a nimerit c-am cîntat tot cîntccul ăsta, şi capul iubitului meu a apărut din apă.

Vînătorul o ascultă cu luare-aminte, şi odată parcă îi căzu de pe ochi o pînză. Şi cînd îl privi şi ca, şi luna îi lumină faţa, îşi recunoscu şi ea bărbatul.

Ei, dragilor, greu mi-ar fi să vă spun cîtă bucuric fu pe ei. Destul dacă vă zic că se îmbrăţişară şi se sărutară şi că fură fericiţi pînă la sfîrşitul zilelor.

CIZMELE DIN PIELE DE BIVOL

A fost odată un soldat şi soldatul ăsta nu se temea de nimic şi nici nu-i păsa de nimeni. Şi s-a întîmplat ca într-o bună zi să fie slobozit din armată, că se terminase războiul şi nu mai aveau nevoie de el. Dar cum nu învăţase nimic în afară de meşteşugul războiului şi nu cîştiga măcar o para chioară, umbla de colo-colo, fără nici un rost, şi cerea de pomană pe la oamenii milostivi. Pe umeri îi atîrna o manta veche de ploaie şi o pereche de cizme de călărie din piele de bivol şi cam asta era tot ce agonisise de-a lungul ant-lor.. .

într-o zi, cum i se urîse să tot meargă pe drumul obişnuit, o luă peste cîmp, fără să mai ţină seama de poteci şi de cărărui, şi într-un sfirşit, nimeri într-o pădure. Cătă el în dreapta, cătă el în stînga, dar nu se dumeri unde se află. Şi, deodată, numai ce văzu la vreo zece paşi de el un om bine îmbrăcat, care purta o haină verde de vînătoare. Şi omul ăsta şedea pe un trunchi de copac răsturnat şi părea cufundat în gînduri. Soldatul se apropie de el şi, după ce-i dădu bineţe, se lăsă jos, în iarbă, şi-şi întinse picioarele, că era ostenit de drum.

— Ia te uită ■— îi spuse el vînătorului — văd că ai nişte cizme faine !. . . Şi-s aşa de lustruite, că ţi-ai putea face mustăţile-n ele!. Ehe, dac-ar trebui să baţi drumurile

ca mine, nu te-ar ţine po:a multă vreme cizmele astea. Le vezi pe-ale mele? îs de bivol, şi am şi uitat de cînd le am... Da' socot că deşi m-au servit îndeajuns de mult, or să mai ţină încă la tăvăleală. După un timp, soldatul
s e sculă şi spuse: Aş mai sta la taclale cu domnia ta, da' nu mai pot să rămîn, că pîrdalnica asta de foame mă împinge din urmă! Da" ian ascultă, frate Cizmă-lustruită, eşti bun să-mi arăţi pe unde aş putea să ies din pădure?
Cu dragă inimă ţi-aş arăta — răspunse vînătorul — da aii ştiu nici eu, că m-am rătăcit

— .Atunci ai păţit-o la fel ca şi mine! făcu soldatul. Păi cine se aseamănă se adună, asta-i de cînd lumea!. Să rămînem atunci împreună şi să căutăm un drum care să ne scoată afară din pădure.

Vînătorul surise un pic pe sub mustaţă şi apoi se învoi. Şi aşa se făcu că o porniră împreună la drum. Merseră ei ce merseră, cale lungă, nu glumă, pînă cînd se lăsă noaptea.

— După cîte-mi dau seama — spuse soldatul — nu ne e dat să ieşim aşa de curînd din pădurea asta, da' noroc că se vede colo, în depărtare, licărind o luminiţă!. Hai să mergem într-acolo, că poate om găsi ceva de mîncare!. .

Merseră ei o bucată de vreme şi numai ce dădură peste o casă de piatră. Bătură la uşă şi le deschise o femeie bătrînă, care căta la ei cu bunăvoinţă.

— Bătrînico — i se adresă soldatul — sîntem nişte bieţi drumeţi şi căutăm culcuş pentru noapte şi niscaiva haleală pentru potolirea stomacului!. Că al meu e gol, ca o raniţă veche!.

— Aici nu puteţi rămîne — răspunse bătrîna — că aţi dat peste un sălaş de tîlhari, şi aţi face mai bine dacă aţi pleca mai înainte de a se întoarce ei. Că de v-ar găsi aici, v-ar da morţii.

— Lasă, mătuşo, că n-o fi chiar aşa de rău precum spui. — grăi soldatul. N-am pus nimic în gură de două zile şi mi-e totuna dacă mor aici sau dacă pier de foame în afundul pădurii. Eu intru în casă, fie ce-o fi!.

Vezi însă că vînătorul nu vru să-l urmeze, dar soldatul îl trase de mînecă, după el:

— Vino, frate, că doar n-o să-ţi fie dat să mori chiar acu' din asta!

Bătrînei i se făcu milă de ei şi le spuse:

— Hai, ascundeţi-vă aici, după vatră, că de-o mai rămîne ceva de la cină, o să vă aduc, da' numai după ce i-oi vedea adormiţi!

Abia apucară să se ascundă într-un ungher mai ferit, că şi dădură buzna în casă doisprezece tîlhari. Şi de cum veniră, se şi aşezară la masă şi porunciră bătrînei să le dea mîncare, fără zăbavă. Bătrînica le aduse o friptură mare şi tîlharii începură să înfulece din ea, pînă ce se ghiftuiră. De

îndată ce aburii îmbietori ai fripturii ajunseră la nările soldatului, acesta îi spuse vînătorului:

— Nu mai pot să rabd! Mă duc să m-aşed la masă împreună cu ei.

— Nu ţi-e bine?!. .. făcu vînătorul. Vrei să ne pierdem viata?

Dădu să-l oprească, dar, ca un făcut, soldatul începu să tu-şească cu putere. Cînd auziră tîlharii asta, zvîrliră din mînă

cuţi-

tele şi furculiţele şi începură să cotrobăiască prin casă. Şi numai ce-i descoperiră pe cei doi drumeţi în dosul vetrei.

— Aha, aici mi-eraţi ascunşi, frumuşeilor! strigară tîlharii. Ce căutaţi aici? Oare v-a trimis cineva să ne iscodiţi? Las' că-n curînd o să vă învăţăm să zburaţi de pe-o cracă uscată!..

— Mai domol, că n-o fi foc, făcu soldatul. Deocamdată daţi-mi să mănînc, că-mi ghiorţăie maţele de foame, şi pe urmă puteţi face cu mine tot ce-ţi pofti!..

Dacă-l auziră cît e de neînfricat, tîlharii şoväiră şi căpetenia lor spuse:

— Văd că nu te temi, vericule! Asta-mi place... O să ai de- mîncare să-ţi umpli burdihanul, şi încă să mai rămînă... Dar pe urmă trebuie să te pregăteşti de moarte!

— Asta o s-o vedem noi!. făcu soldatul. Apoi se aşează la masă şi începu să înfulece zdravăn clin friptură. Frate Cizmă-lustru- ită, ia vin' de mănîncă şi matale ! îi strigă el vînătorului —■ că doar ţi-o fi foame cum îmi e şi mie! Hai, vino, că o friptură grozavă cum îi asta nici acasă nu găseşti!

Dar vînătorul nici nu vru măcar să se atingă de bucate. în ăst timp, tîlharii se uitau cu gura căscată la soldat:

— Ăsta e de-al nostru, nu face multe mofturi!...

Se înfruptă soldatul în lege şi cînd dădu aproape gata friptura, începu a spune:

— Mîncarea n-ar fi rea deloc, dar ca să-mi tihnească, faceţi-mi rost şi de-o băutură ca lumea, şi-o să vă pomenesc cîte zile oi mai avea de trăit!...

Cum era în toane bune căpetenia tîlharilor îi strigă bătrînei:

— Adu din beci o sticlă cu vin, da' din ăla de-l beau numai eu!

Soldatul destupă sticla şi dopul sări, pocnind, pînă-n bagdadie.
Apoi se duse cu sticla pînă la vînător şi-i spuse:

— Bagă de seamă, frăţioare, c-o să vezi acu' o minunăţie cum n-ai mai văzut. Ei, să trag o duşcă în sănătatea cetei ăsteia de tîl- hari!... Apoi, învîrtind sticla peste capul hoţomanilor, strigă: Să trăiţi cu toţii, da' cu gura căscată şi cu mîna dreaptă proţăpită-n sus!
Şi-apoi trase o înghiţitură zdravănă. Nu-şi termină bine cuvintele, că tîlharii şi încremeniră, de parcă ar fi fost nişte stane de piatră, şi aveau cu toţii gurile căscate şi braţul drept proţăpit în .sus..

.Vînătorul se minună de drăcovcnia asta şi-i spuse soldatului:

— Văd că te pricepi să faci fel de fel de scamatorii, da' acu' hai să mergem, că n-are rost să mai stăm aici!

— Ehei, frăţioare, da' prea devreme vrei să pleci şi nu ştiu de ce te grăbeşti aşa!. Că doar i-am venit de hac duşmanului şi acu' se cade să ne luăm şi prada. Dinspre partea ăstora, să n-ai teamă, că stau încremeniţi şi cască gura de mirare cît le-oi zice eu! Şi pînă nu le-oi da eu voie, nu se mişcă niciunul. Vino de bea şi mănîncă!

Bătrîna mai aduse încă o sticlă din vinul cel bun şi soldatul nu se sculă de la masă pînă ce nu se sătură pentru trei zile. într-un sfîr- şit, cînd se lumină de ziuă, soldatul grăi:

— Acu' e timpul să ridicăm cortul şi s-o pornim, da' ca să n-avem prea mult de mers, să -şină şi bătrinica şi să ne arate cel mai apropiat drum spre cetatea împărătească.

Peste puţin ajunseră în cetate şi soldatul se grăbi să se ducă la vechii lui camarazi de arme. Şi-i spuse el căpeteniei gărzii împărăteşti :

—■ Am dat în adîncul pădurii peste o ceată de ticăloşi. Porunceşte să se adune oştenii şi haideţi cu mine să-i stîrpim.

în timp ce se pregătea să conducă ceata de ostaşi, soldatul îi spuse vînătorului:

— Vino cu noi, frăţioare, să-i vezi cum or să înceapă a da din aripi, cînd o să-i prindem de picioare!

Merseră ei ce merseră şi cînd ajunseră în dreptul casei de piatră, omul nostru intră cu soldaţii înăuntru şi-i rîndui de jur împrejurul încăperii. Apoi, luînd o sticlă, trase din ea o duşcă bună şi-o învîrti deasupra tîlharilor, strigînd:

— Să trăiţi cu toţii!

într-o clipă hoţomanii începură din nou să se mişte, dar care cum mişca, era trîntit la pămînt şi legat fedeleş de mîini şi de picioare. Apoi soldatul porunci să-i arunce ca pe nişte saci într-o haraba mare şi spuse:

— Duceţi-i degrabă la temniţă!

Vezi însă că vînătorul îl luă deoparte pe unul dintre soldaţi şi-i mai spuse ceva.

— Frate Cizmă-lustruită — grăi soldatul, plin de voioşie — duşmanului i-am venit de hac, de ospătat ne-am ospătat cît se poate de bine, aşa că acu' putem merge liniştiţi în ariergardă!. . .

Şi chiar aşa şi făcură. Dar în timp ce se apropiau ei tacticos de cetate, soldatul văzu o mulţime de oameni care se îmbulzeau la porţile cetăţii, dînd chiote de bucurie şi vînturînd în aer crengi înverzite. Şi mai văzu el cu mirare şi toată garda palatului înşi- rîndu-se pentru a da onorul.

— Da' asta ce-o mai fi ?! îl întrebă el pe vînător.

— Păi nu ştii că împăratul s-a aflat multă vreme departe de împărăţia lui? îi răspunse vînătorul. Azi se întoarce şi toţi popo- renii i-au ieşit în întîmpinare.

— Da' unde e împăratul? întrebă oşteanul. Că nu-l văd nicăieri.

— E chiar aici! răspunse vînătorul. Eu sînt împăratul, şi mai adineauri am anunţat printr-un oştean c-am venit.

Apoi îşi desfăcu haina de vînătoare şi ieşiră la iveală veşmintele împărăteşti. Cînd îşi dădu seama cu cine are de-a face, soldatul se sperie şi, căzînd în genunchi, îi ceru iertare măriei sale că, în neştiinţa lui, s-a purtat cu el de parcă ar fi fost de aceeaşi teapă. Ba încă i-a mai scornit şi-o poreclă.. "V^ezi însă că împăratul îi dădu mîna prietenos şi-i spuse:

Eşti un soldat viteaz şi-ţi sînt recunoscător că mi-ai salvat viaţa! Află că de-acu' încolo n-o să mai duci lipsă de nimic, iar de ţi s-o face vreodată poftă să mănînci o friptură tot aşa de grozavă ca aceea de la sălaşul tîlharilor să poftești la bucătăria palatului. Dar dacă o să mai vrei să dai de duşcă vreun păhăruţ, în sănătatea cuiva, să treci mai întîi pe la mine, să-ţi dau voie...

MIREASA CEA CREDINCIOASĂ

A fost odată o femeie şi femeia asta era o vrăjitoare afurisită.

Şi avea ea două fete: una urîtă şi rea, pe care o iubea nespus, fiindcă era fiica ei adevărată, şi alta bună şi frumoasă, pe care 11-0 putea suferi, fiindcă era fată vitregă.

Acu' se întîmplă ca fata cea vitregă să aibă un şorţ tare frumos şi ăleia urîte îi plăcu tare mult şorţul soră-si. Şi cum era invidioasă, numai ce-i spuse într-o zi maică-si că ţine morţiş să-l aibă.

— Fii liniştită, copila mea — o asigură cotoroanţa — o să fie al tău! Soru-ta vitregă de mult îşi merită moartea! în noaptea asta, în timp ce-o dormi, voi veni şi-i voi tăia capul! Ai grijă numai să dormi la perete şi vezi de împinge-o pe ea la margine.

Acu', biata fată ar fi fost pierdută de n-ar fi stat tupilată într-un ungher şi-ar fi tras cu urechea la ce şopteau ele. Toată ziulica n-avu voie să iasă din casă, iar cînd veni timpul de culcare, fata cea urîtă sc urcă ea prima în pat, ca să poată sta la perete. Vezi însă că soru-sa rămase trează şi cînd fata cea urîtă adormi, o împinse uşurel înspre margine şi-i luă locul la perete.

în timpul nopţii, scorpia de femeie se apropie tiptil de patul unde dormeau cele două fete, ţinînd în mîna dreaptă o toporişcă ascuţită. Apoi începu să pipăie cu stînga, pentru a vedea dacă dormea cineva la margine. Şi cînd se încredinţă că dormea cineva, apucă toporul cu amîndouă mîinile şi reteză dintr-o lovitură capul propriului ei copil. După ce femeia plecă, fata cea frumoasă se sculă din pat şi se duse la iubitul ei, pe care-l chema Roland. Şi bătîndu-i la uşă, îi spuse:

— Ascultă, dragă Roland, trebuie să plecăm cît mai degrabă de aici, că maştera a vrut să mă omoare, da' am făcut aşa de-a dat-o pieirii chiar pe fiică-sa. Cînd s-o lumina de ziuă şi-o vedea ce greşeală a făcut, sîntem pierduţi!

— Ştii ce te-aş sfătui eu — spuse Roland — mai întîi şi intîi ia varga cu care face farmece, că altfel n-o să ne fie în putinţă să ne scăpăm vieţile, dacă se va lua după noi.

Fata plecă de aduse vărguţa fermecată şi apoi luă capul moartei, şi lăsă să se scurgă trei picături de sînge pe jos: una în faţa patului

una în bucătărie şi una pe prima treaptă a scării. După asta fugi împreună cu iubitul ei. Dimineaţa, cînd se trezi, vrăjitoârea o strigă pe fiică-sa ca să-i dea şorţul. Dar fata nu veni şi atunci cotoroanţa îi strigă şi mai puternic:

— Da' unde eşti, de nu mai vii?

— Sînt aici, pe trepte, măturr! răspunse una din picăturile de sînge.

Bătrîna ieşi afară şi, nevăzînd pe nimeni pe trepte, strigă încă o dată:

— Hei, unde eşti?

—■ Aici, în bucătărie, mă încălzesc! strigă a doua picătură de sînge.

Atunci maştera se duse în bucătărie, dar nu găsi pe nimeni. Se miră ea de asta şi mai strigă o dată:

— Hei, unde eşti?

— Aici sînt, în pat şi dorm! răspunse a treia picătură de sînge.

Se duse ea în odaie, se apropie de pat şi, ce să vezi acolo? Propriul ei copil, scăldat în sînge, omorît chiar de mîna ei!. . Vrăjitoarea se învenina de necaz, şi, de mînioasă ce era, odată sări pe fereastră. Şi cum avea darul să zărească pînă hăt departe, în lumea largă, numai ce-şi aţinti privirea în zare şi-o văzu pe fata ei vitregă care fugea de nu mai putea împreună cu iubitul ei Roland.

— Asta n-o să vă ajute la nimic! le strigă ea. Oricît aţi fi de departe, tot pun eu mîna pe voi!...

Apoi îşi încălţă cizmele de şapte poşte — şi la fiecare pas fă-cea cîte o oră de drum obişnuit şi după puţin îi şi ajunse. Cînd o văzu pe maică-sa că vine după ei, fata luă vărguţa fermecată şi-l prefăcu pe Roland într-un lac, iar pe ea într-o răţuşcă înotînd vioaie în mijlocul undelor. Vrăjitoarea se aşează pe mal şi aruncînd firimituri de pîine, îşi dădu toată osteneala s-o ademenească pe raţă, dar vezi că răţuşca nu se lăsă ademenită şi spre seară vrăjitoarea fu nevoită să se întoarcă acasă fără să fi făcut vreo ispravă. Dacă văzură că s-a îndepărtat primejdia, fata şi iubitul ei Roland îşi reluară înfăţişarea omenească şi merseră mai departe, toată noaptea, pînă, la revărsatul zorilor. Atunci, fata se prefăcu într-o floare frumoasă care stătea în mijlocul unui tufiş de mărăcini, iar pe iubitul ei Roland îl prefăcu într-un lăutar.

Nu trecu mult, că vrăjitoarea se şi văzu venind pe drum. Şi-i spuse ea omului ce-şi ţinea scripca sub braţ: Dragă lăutare, oare pot să rup floarea asta frumoasă

— ?Da' cum să nu! răspunse el. Şi-n timpul ăsta eu o să-ţi zic un cîntecel!...

Se vîrî ea grăbită în tufişul de mărăcini, cu gîndul să rupă. floarea, dar cum ştia prea bine cine era, lăutarul prinse să cînte de mama focului şi zgripţuroaica, vrînd-nevrînd, trebui să joace, fiindcă, era o melodie vrăjită. Şi cu cît cînta lăutarul mai repede, cu atît trebuia să sară şi ea mai dihai. . Şi aşa se făcu că mărăcinii îi sfîşiară veşmintele de pe ea şi-o înţepară pînă la sînge. Şi cum lăutarul nu-şi încetă deloc cîntecul, băbătia fu silită să joace pînă cînd căzu jos, fără simţire. După ce scăpară, Roland îi spuse fetei:

— Acu', că nu ne mai paşte nici o primejdie, e timpul să mă. duc la taică-meu, să pun la cale nunta.

— Du-te, şi-n timpul ăsta eu o să stau aici, şi-o să te aştept — spuse fata. Da' ca să nu mă recunoască nimeni şi să-mi căşuneze vreun rău, o să mă prefac într-o piatră de hotar roşcovană.

Roland plecă şi fata rămase pe cîmp, în chip de piatră de hotar. Cînd se întoarse acasă, flăcăul căzu în mrejele unei alte fete, care-l făcu să-şi uite de făgăduiala ce şi-o dase. Biata fată aşteptă o bună bucată de vreme şi, văzînd că nu se mai întoarce, se mîhni adînc şi se prefăcu într-o floare, gîndind în sinea ei: „Poate c-o trece careva, şi m-o strivi cu piciorul, că tot n-am la ce mai trăi!.

. . .Şi se întîmplă ca un cioban să treacă cu oile pe acolo. Văzînd el minunăţia aceea de floare, o rupse şi-o luă cu el, cu gîndul s-o pună acasă într-o lădiţă. Şi, ce să vezi, de atunci încolo în casa. păstorului se petreceau lucruri tare ciudate. Cînd se trezea ciobanul, dimineaţa, toată treaba era de acum făcută: odaia măturată, mesele şi laviţele erau frecate, focul ardea vesel în vatră, şi apa era adusă. Şi la fel se întîmplă cînd se întorcea la prînz: masa era pusă. şi bucatele fierbeau pe foc. Ciobanul nu se dumerea defel cum de se întîmplă asta, şi lucrul era cu atît mai de mirare cu cît nu venea nimeni în căscioara lui. De altfel, chiar de-ai fi venit, casa era aşa de micuţă, că n-ar fi avut unde să se ascundă. Faptul că-i îngrijea cineva de gospodărie îi era omului pe plac, dar în cele din urmă. tot îl cuprinse teama şi se duse la o bătrînă înţeleaptă să-i ceară, sfatul. Bătrînica îl ascultă cu luare-aminte şi-i grăi astfel:

— Ei, flăcăule, aici se ascunde o vrăjitorie. într-o dis-de- dimineaţă, cată cu grijă la tot ce se petrece în casă

şi dac-oi simţi ceva prin odaie, ori dac-ci vedea ceva, orice ar fi, azvîrle repede pe deasupra o pînză albă şi vraja va înceta.

Ciobanul făcu întocmai cum îi spusese bătrîna cea înţeleaptă.. în dimineaţa următoare, de cum se lumină de ziuă, văzu cum se deschide lădiţa şi iese afară floarea. Atunci sări repede şi aruncă.
pe deasupra o pînză albă. Imediat vraja se desfăcu şi-n faţa lui stătea acum o preafrumoasă fată, care recunoscu că ea avusese grijă de gospodăria lui. Şi-i mai povesti cum se prefăcuse în floare, ca să se dea morţii, şi toată soarta ei amară. Cum fata îi căzuse cu tronc, ciobanul o întrebă de nu vrea să se mărite cu el, dar ea îi răspunse că-i rămîne credincioasă lui Roland, deşi acesta o părăsise, îi făgădui însă că n-o să plece şi c-o să aibă mai departe grijă de el.

. . .Ei, dragilor, şi se apropia timpul cînd Roland urma să-şi sărbătorească nunta. După un vechi obicei, se dădu sfoară în ţaiă că toate fetele puteau să se înfăţişeze la curte să cînte în cinstea mirilor. Cînd auzi aceasta, fata cea credincioasă rămase aşa de mîh- nită, încît crezu că i se sparge inima în piept şi, la început, nici nu sc gîndi să meargă. Vezi însă c-au venit codanele din satul acela şi-au luat-o cu ele, aşa că s-a dus şi ea.

De cîte ori îi venea rîndul să cînte şi ea, se dădea înapoi, dar în cele din urmă nu mai avu încotro şi trebui să se înfăţişeze mirilor. Dar cum începu să cînte şi melodia aceea tînguitoare ajunse la urechile lui Roland, acesta sări în sus şi strigă:

— Glasul ăsta mi-e cunoscut, asta-i mireasa cea adevărată şi alta nici nu-mi doresc !.

Toate simţămintele pe care le uitase şi i se şterseseră din suflet din pricina vrăjii, îi reveniseră iarăşi, şi acu' o iubea la fel de mult ca şi mai înainte.

... Şi făcură ei o nuntă de se duse pomina. Suferinţele fetei luară sfîrşit şi începură zilele de bucurie. Şi dacă n-or fi murit, mai trăiesc şi azi.

CONDURII DOMNITELOR

A fost odată un împărat şi împăratul ăsta avea douăsprezece fete, una mai frumoasă decît cealaltă. Şi dormeau toate într-un iatac mare, în douăsprezece paturi alăturate, iar seara, după ce se culcau, împăiatul închidea uşile cu mîna lui şi le zăvora straşnic. Vezi însă că de la un

timp, cînd descuia uşile dimineaţa, găsea pantofii fetelor cu tălpile rupte şi prăfuiţi, de parcă ar fi dânţuit cineva cu ei. Şi oricît căută să afle împăratul pricina, nu-i fu chip să descopere ce se întîmpla în fiecare noapte. Dacă văzu şi văzu că n-are ce alta face, măria sa porunci să se dea sfoară în ţară că oricine va afla unde dănţuiau noaptea fetele lui, va avea dreptul să şi-o aleagă pe una de soţie, iar după moartea împăratului, să se urce pe tronul domnesc. Şi se mai dădu veste că acela care n-ar fi fost în stare să afle totul în răstimp de trei zile şi trei nopţi era pierdut.

Nu trecu mult şi la curtea împărătească veni un fecior de crai care-i spuse împăratului că el se încumetă să dezlege taina. Acu', măria sa îl primi cu toată cinstea cuvenită rangului său, iar seara fu condus într-o încăpere învecinată cu iatacul unde dormeau fetele. Apoi i se pregăti patul că, pasămite, trebuia să bage de seamă unde se duc domniţele să dănţuiască. Şi, pentru ca fetele să nu poată face nimic într-ascuns, împăratul porunci ca uşa de la iatac să fie lăsată deschisă.

Cu toate aceste prevederi, feciorului de crai i se închiseră ochii, de parcă l-ar fi vrăjit cineva, şi adormi. Şi dormi el somn fără vise, pînă dimineaţa. Iar cînd se trezi, văzu cu uimire că domniţele fuseseră la dănţuială, fiindcă pantofii erau făcuţi ferfeniţă şi aveau numai găuri în tălpi. Şi tot astfel se petrecură lucrurile în a doua şi a treia noapte, aşa că împăratul nu-l cruţă pe feciorul de crai şi porunci să i se taie capul, neîntîrziat.

Trecură aşa anii, şi-n ăst timp, se mai înfăţişară împăratului o mulţime de îndrăzneţi, dar toţi sfîrşiră prin a-şi pierde viaţa în această încercare. Şi într-o bună zi, se întîmplă ca un biet soldat, care primise o rană într-o

bătălie, să se afle pe drumul care ducea

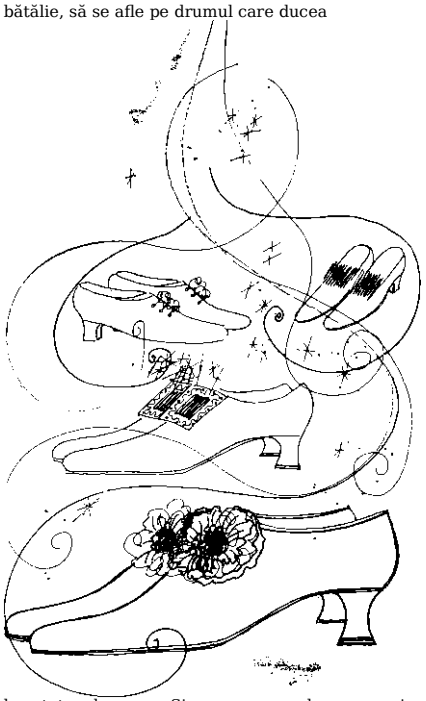

la cetatea de scaun. Şi cum mergea el aşa, numai ce se intilni cu o femeie bătrînă, care-l întrebă încotro se duce.

— Nici eu nu ştiu prea bine — făcu oşteanul. Apoi adăugă, în şagă: Tare aş avea poftă să aflu unde dănţuiesc domniţele, de-şi fac praf condurii, şi pe urmă să ajung împărat!.

— Păi asta nu-i chiar atît de greu — grăi bătrînica. N-ai decît să nu bei vinul pe care ţi-l vor oferi, seara, şi apoi să te prefaci că. dormi tun! Apoi îi dădu o pelerină şi-i spuse: De îndată ce ţi-o vei pune pe umeri, o să te faci nevăzut, şi-o să poţi să le urmăreşti liniştit pe toate douăsprezece!

Soldatul băgă la cap sfatul bătrînei şi, după ce chibzui el serios la ce avea de făcut, îşi luă în cele din urmă inima în dinţi şi şe înfăţişă împăratului. Măria sa porunci să fie primit la fel de bine ca şi ceilalţi şi, după asta, îl îmbrăcă în veşminte domneşti. Seara, oşteanul fu condus într-un iatac, care era vecin cu iatacul domniţelor, şi cînd omul dădu să se culce, numai ce veni cea mai mare dintre domniţe şi-i aduse un pocal cu vin. Vezi însă că ghiujul îşi legase sub bărbie un burete şi cum făcu, cum nu făcu, nu ştiu, dar tot vinul se scurse în burete, aşa că nu gustă nici un strop. . Apoi se culcă şi, după un timp, începu să sforăie de mama focului, de parcă s-ar fi aflat în somnul cel mai adînc. Dacă-l auziră cum horăie, cele douăsprezece domniţe prinseră a rîde, iar cea mai mare spuse:

— Ăsta şi-a făcut-o cu mîna lui. Ar fi putut să-şi cruţe viaţa, că doar nu l-a silit nimeni să şi-o pună-n joc!.

Apoi se sculară cu toatele, deschiseră scrinurile şi sipetele, traseră sertarele şi scoaseră de acolo tot soiul de veşminte, care de care mai frumoase şi mai minunate. Şi după ce se gătiră în faţa oglinzilor, începură a sări în sus de bucurie la gîndul că iarăşi vor dănţui. Cea mai tînără dintre ele nu luă parte la voioşia lor, ci spuse:

— Nu pricep cc am; voi vă bucuraţi, dar mie mi se strînge inima de parcă ar urma să se întîmple o nenorocire!

— De, aşa eşti tu, papă-lapte!. Totdeauna te sperii din te miri ce ! o repezi cea mai mare. Ai uitat cîţi feciori de crai au încercat, pînă acu'? Şi nu le-a fost încercarea în zadar? Soldăţoiului ăsta nici nu era nevoie să-i dăm praf de dormit.. Nerodul ăsta tot nu s-ar fi trezit, de ar fi apucat să adoarmă!

După ce fură gata toate, se duseră să vadă ce face soldatul, dar ghiujul le simţi că vin şi îndată închise ochii. Şi nu se clinti defel, de parcă ar fi dormit buştean. După ce

se încredinţară că oşteanul doarme, nu mai avură nici o grijă şi cea mai mare dintre ele se duse atunci la patul ei şi ciocăni uşurel. Şi să vezi minune, într-o clipă.
se scufundă patul, şi prin deschizătura aceea coborîră cu toatele, una după alta, avind-o în frunte pe fata cea mai mare.

Soldatul, care văzuse totul, nu şovăi nici o clipă şi, punîndu-şi pelerina pe umeri, cobori şi el în urma lor. Dar cum venea în spatele celei mai tinere, pe la mijlocul treptelor nu ştiu cum se făcu de o călcă oleacă pe rochie. Şi se sperie mezina şi începu să strige ca muşcată de şarpe:

— Văleu, ce-i asta ? Cine mă ţine de rochie ?!...

— Nu fi proastă!... o înfruntă cea mai mare. Ţi-oi fi agăţat-o într-un cui...

Apoi coborîră mai departe şi, cînd ajunseră jos, se aflau într-o minunăţie de alee cu pomi. Şi toate frunzele pomilor ăstora erau de argint şi străluceau, şi sclipeau de-ţi luau ochii.. . Soldatul căţă la ei şi gîndi în sinea lui: „Bre omule, n-ar fi rău să-ţi iei o mărturie c-ai trecut pe-aici!" Şi cum gîndi, aşa şi făcu. Rupse el o crenguţă, dar pomul făcu un zgomot aşa de asurzitor, că soldatul se dădu doi paşi îndărăt, plin de teamă. Şi-n aceeaşi clipă, mezina strigă din nou:

— Pe-aici se petrece ceva. N-aţi auzit zgomotul?

Cea mai mare însă spuse:

— Iarăşi te înspăimînţi degeaba!. Astea sînt salvele de bucurie pe care le trag feciorii noştri de crai, că li s-a vestit că venim!

Apei trecură printr-o altă alee de pomi. Şi frunzele pomilor ăstora erau cu totul şi cu totul de aur. Şi-n sfîrşit, trecură, printr-o a treia, şi pomii din aleea asta aveau frunzele din diamant curat. Oşteanul rupse cîte o crenguţă şi de fiecare dată se stîrni un zgomot aşa de mare, că mezina se înspăimîntă de moarte şi începu să strige. Dar cea mai mare dintre fete o ţinea morţiş că-s salvele de bucurie pc care le trag feciorii de crai, şi că se cuvine să n-aibă nici o teamă.

Merseră ei ce mai merseră şi-n curind dădură de o apă mare, pe care pluteau douăsprezece bărcuţe. Şi-n fiecare barcă se afla cîte un fecior de crai. Pasămite, flăcăii ăştia frumoşi îşi aşteptau domniţele. Fiecare luă pe cîte o fată în barcă şi, după ce chibzui puţin, soldatul se aşeză în

barca unde luase loc mezina. Feciorul de crai începu să vîslească şi numai ce spuse după puţin timp:

— Nu ştiu ce s-o fi întîmplat, da' azi barca e mult mai grea decît în alte dăţi şi, ca s-o fac să înainteze, trebuie să vîslesc din toate puterile!...

Poate că-i din pricina vremii. .. Nu vezi ce cald e ? spuse fata. Nu ştiu de ce, da' şi mie mi-e cald de nu mai pot!.

.Pe malul celălalt al apei se înălţa o mîndreţe[1] de castel şi era luminat de sus pînă jos şi dinăuntru răsuna o muzică plină de veselie. Tobele, trimbiţele şi chimvalele se întreceau, care mai de care. . . Feciorii de crai vîsliră pînă-n dreptul castelului şi apoi coboriră pe mal. După asta, intrară înăuntru şi fiecare începu să dănţuiască cu iubita lui. Vezi însă că nici soldatul nu stătu degeaba. Dănţui şi el, dar cum era nevăzut, nimeni nu băgă de seamă asta. Ba mai făcea ghiujul şi şotii: dacă vreuna dintre fete ţinea în mînă un pocal cu vin, şi se pregătea să-l ducă la gură, el i-l apleca în aşa fel, ca să-l dea de duşcă pînă la fund.

Acu' mezina era foarte înspăimîntată, dar cea mai mare dintre fete şedea tot timpul pe lîngă ea şi-o silea să-şi înăbuşe teama şi să nu ţipe cumva. Dănţuiră ele pînă li se făcură ferfeniţă pantofii de atîta dănţuială, şi la trei dimineaţă trebuiră să înceteze jocul. Feciorii de crai le trecură îndărăt, peste apă, şi de data asta oşteanul se aşeză în barca unde luase loc cea mai mare dintre fete. De îndată ce ajunseră la ţărm, domniţele îşi luară rămas bun de la iubiţii lor şi le făgăduiră c-or să vină şi-n noaptea următoare.

Cînd fură să ajungă la trepte, soldatul o luă înaintea fetelor şi, alergînd, ajunse în iatac şi se băgă în pat. Acu', fetele erau obosite şi-abia urcau treptele. Şi cînd ajunseră sus, numai ce-l auziră pe oştean sforăind, că zăngăneau geamurile, nu alta. Şi atunci rostiră cu toatele-ntr-un glas:

— De ăsta sîntem sigure, doarme de poţi tăia buştenii pe el!.

Apoi îşi scoaseră veşmintele cele frumoase şi le puseră bine, de
unde le luaseră. Iar pantofii cei rupţi îi aruncară sub pat şi se culcară fără nici o grijă.

În dimineaţa următoare, soldatul nu spuse nimic, fiindcă voia să mai ia parte la toate acele ciudăţenii şi merse împreună cu fetele şi a doua, şi a treia noapte. Totul se petrecu întocmai ca prima dată, şi-n amîndouă nopţile domniţele dănţuiră pînă cînd făcură condurii ferfeniţă. Vezi

insă că-n cea de-a treia noapte, soldatul luă ca mărturie un pocal.

Cînd se împlini timpul ca să dea socoteală de ceea ce făcuse, soldatul îşi puse în buzunar cele trei crenguţe şi pocalul şi, astfel pregătit, se înfăţişă împăratului. Şi de îndată ce măria sa îl întrebă:

— Unde au dănţuit fiicele mele pînă cînd şi-au rupt condurii? el ii răspunse:

— Au dănţuit cu doisprezece feciori de crai într-un castel subpămîntean!...

Şi prinse a-i povesti de-a fir-a-păr totul cum s-a petrecut. Iar la urmă, scoase şi mărturiile, pentru ca să fie încredinţată măria sa că cele spuse sînt numai adevărul-adevărat. împăratul ascultă cu luare-aminte spusele oşteanului şi, după asta, porunci să fie chemate cele douăsprezece domniţe. Şi, privindu-le drept în faţă, le întrebă dacă soldatul spusese adevărul.

Dacă au văzut domniţele că taina lor fusese dată în vileag, nu mai avură cum să spună că n-ar fi aşa, ci trebuiră să recunoască totul.

După asta, împăratul îl întrebă pe oştean pe care dintre ele o doreşte de nevastă, şi el răspunse:

— înălţate împărate, mi-au apărut ghioceii pe la tîmple, aşa că eu zic să mi-o 'dai pe cea mai mare.

Şi chiar în aceeaşi zi se prăznui nunta şi măria sa îi făgădui mirelui să-i dea conducerea împărăţiei, după ce-o fi să închidă el ochii. Cît despre fcciorii de crai, ce să vă mai spun? Nu scăpară chiar aşa de uşor de sub puterea vrăjii şi mai trebuiră să rămînă în acele subpămîntene atîtea zile cîte nopţi dănţuiseră cu cele douăsprezece domniţe... Da' noroc că nu fuseseră multe nopţile acelea

.CUM L-A PUS ÎN COFĂ ŢĂRANUL PE SCARAOŢCHI

A fost odată un ţăran şi era ţăranul ăsta isteţ şi şiret din cale- afară. Acu', multe ar fi de povestit despre isprăvile ghiujului ăstuia, dar cea mai frumoasă dintre isprăvi mi se pare că e, totuşi, asta în care şi-a tătut joc de Scaraoţchi.

într-o bună zi, omul nostru se duse la cîmp, să-şi are ogorul. Munci el cu spor şi cum se lăsase seara, tocmai se pregătea să plece acasă, că terminase ce avusese de făcut. Şi, deodată, numai ce zări în mijlocul ogorului o grămadă

de cărbuni aprinşi. Se îndreptă el într-acolo şi cind veni mai aproape văzu cu uimire un drac mic şi negru care stătea cocoţat drept în vîrful jeraticului.

— Te pomeneşti că şezi pe vreo comoară! spuse ţăranul.

— Chiar aşa-i! făcu Scaraoţchi. Stau pe-o comoară. Şi are mai mult aur şi argint decît ai văzut tu în toată viaţa ta!.

— Păi comoara asta se află pe pămîntul meu şi îmi aparţine! spuse ţăranul cu hotărîre.

Atunci Scaraoţchi îi răspunse:

— Stai, că nu-i chiar aşa. Ccmoara o să fie a ta doar dacă o să-mi dai, timp de doi ani, jumătate din tot ce-o produce ogorul ăsta ! Bani am destui, aşa că n-am nevoie de aur, dar rîvnesc la roadele pămîntul ui.

Ţăranul se învoi cu tocmeala asta, dar mai adause:

— Uite ce e: ca să n-avem vorbe la împărţeală, să hotărîm de pe acu' că ceea ce e pe pămînt să-ţi aparţină ţie, iar ceea ce e în pămînt, mie. Bine?

Scaraoţchi fu de acord cu ţăranul şi se duse la treburile lui. Vezi însă că ghiujul nu degeaba stabilise cu diavolul învoiala asta, şi-n primul an semănă sfeclă.

Cînd veni vremea culesului, Scaraoţchi se şi înfiinţă să-şi ia tainul, dar nu găsi pe tot ogorul decît frunze galbene, veştede, în timp ce ţăranul dezgropa cu voioşie sfeclele. Dar, cum aşa fusese învoiala, fluieră a pagubă şi zise doar atît:

De, de data asta ai ieşit tu în cîştig, da' data viitoare nu mai pupi norocul ăsta, că facem altmintrelea: ceea ce creşte pe pămînt o să fie al tău, iar eu o să iau ceea ce creşte în pămînt!

.

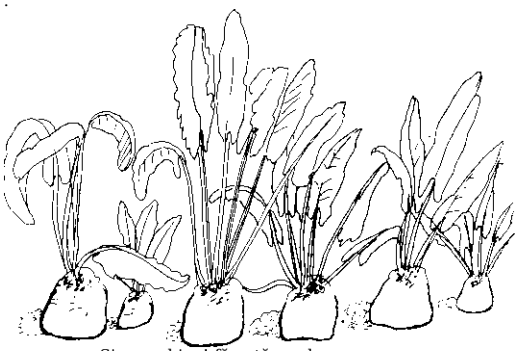

— Şi aşa e bine! făcu ţăranul.

Cînd verii însă vremea semănatului, ţăranul nu mai semănă sfeclă, ci griu. Cînd dădu griul în pîrg, omul se duse pe cîmp şi-l seceră, făcîndu-l snopi. Şi erau nişte snopi îmbelşugaţi, că era spicul cît vrabia şi bobul cît fasolea...

într-un sfîrşit, sosi şi Scaraoţchi, da' vezi că nu găsi decît miriştea...

Dacă băgă el de seamă că ţăranul l-a pus în cofă şi de astă dată, plecă furios, să se ascundă într-o prăpastie adîncă.

— Aşa trebuie traşi pe sfoară vulpoii! spuse ţăranul cu înţeles şi se duse de-şi luă comoara care, de drept, era chiar a lui.

SCARAOŢCHI ŞI BUNICĂ-SA

A fost odată o bătălie mare şi împăratul avea în oaste o sumedenie de soldaţi. Da' vezi că le dădea puţină simbrie şi din pricina asta n-aveau nici cu ce-şi ţine zilele. Şi aşa s-a făcut că într-o bună zi, trei dintre oştenii ăştia s-au adunat împreună şi au hotărît s-o şteargă de-acolo. La un moment dat, unul dintre ei le spuse celorlalţi:

— Trebuie să nu ne dea de urmă, că dacă ne prind, s-a zis cu noi, ne spînzură! Oare cum să facem să scăpăm?

Şi atunci spuse cel de-al doilea:

— Ian uitaţi-vă colo, la lanul acela de grîu! E atit de întins, că dacă ne ascundem în el, nu ne mai găseşte nimeni! Soldaţii n-au voie să treacă prin grîu, şi cum mîine trebuie să plece mai departe, n-avem de ce ne teme dinspre partea lor!. .

S-au strecurat, deci, în lanul de grîu şi-au făcut adăpost acolo. Vezi însă că oştirea n-a plecat mai departe, ci a rămas pe locul acela. Şi, ca un făcut, şedea de jur împrejurul lanului de grîu. După două zile şi două nopţi, cele trei cătane flămînziseră atît de tare, că erau aproape să-şi dea sufletul. Dar de ieşit afară nu îndrăzneau, că de-ar fi făcut lucrul ăsta, moartea le era sigură. Dacă văzură că li s-a înfundat, începură a gîndi în sinea lor: „La ce bun am fugit, dacă trebuie să ne prăpădim aci, într-un chip atît de jalnic!.

Şi cum şedeau ei aşa şi nu mai vedeau nici o scăpare, numai ce veni în zbor un zmeu ce vărsa foc. Şi coborînd lîngă ei, prinse a-i întreba de ce s-au ascuns tocmai în lanul de grîu.

Şi răspunseră oştenii:

— Sîntem trei cătane şi-am fugit din oastea împăratului, din pricină că ne dădea simbrie prea mică şi n-aveam cu ce ne ţine zilele. Da' acu' trebuie să murim de foame, dacă o să mai stăm mult aici, sau să sfîrşim în streang, dacă ieşim afară! Altă cale n-avem.

■— Dacă sînteţi gata să mă slujiţi şapte ani — spuse zmeul — o să vă trec chiar prin mijlocul soldaţilor şi n-o să păţiţi nimic

— .Păi n-avem de ales, aşa că sintem nevoiţi să primim! răspunseră tustrei, într-un glas.

Nu-şi terminară bine vorbele, că zmeul îi şi apucă în gheare şi-i purtă prin văzduh pe deasupra oştirii. Apoi se lăsă cu ei pe pămînt, departe de acele locuri. Vezi însă că zmeul nu era nimeni altul decît diavolul. De cum cobori, le dete o mică biciuşcă şi le grăi aşa:

— De cîte ori oţi pocni din biciuşcă, o să căpătaţi bani cît oţi avea nevoie. Şi cu bănetul ăsta o să puteţi trăi ca boierii şi să umblaţi numai în caleaşcă!. . Da' după şapte ani, sînteţi ai mei! Apoi le întinse un catastif, în care iscăliră tustrei, şi mai adause: Mai înainte, însă, de a vă lua, o să vă pun o ghicitoare. De o ghiciţi, o să vă dau libertatea şi n-o să mai fiţi în puterea mea.

După ce-şi sfîrşi vorbele, zmeul îşi luă zborul, iar tustrei oştenii plecară în drumul lor, luînd cu ei şi biciuşca. Şi-au avut ei bani cu grămada, şi s-au îmbrăcat ca boierii, şi-au cutreierat lumea. Pe unde poposeau, trăiau în bucurie şi belşug şi călătoreau numai în căleşti cu cîte şase cai şi mîncau şi beau pe săturate. Da' vezi că nu făceau nimănui nici un rău. Şi aşa trecu timpul, de-ai fi zis c-a zburat, şi cînd se terminară cei şapte ani, doi dintre oşteni începură a se gîndi, cu inima strînsă, la ce-i aştepta, în vreme ce al treilea o lua foarte uşor. Şi numai ce le spuse acesta, într-o bună zi:

— Fraţilor, nu vă temeţi, că eu nu-s nici un papă-lapte, şi nici vreun căzut din lună !. O să vedeţi cum o să dezleg chiar acu' ghicitoarea!. .

Ajunseră la ţarina unde-l întîlniseră pe Scaraoţchi, şi-n timp ce cei doi oşteni şedeau amărîţi ca vai de ei, numai ce trecu pe acolo o bătrînă, care-i întrebă de ce sînt aşa de cătrăniţi.

— Degeaba ţi-am spune răspunseră cei doi, cu năduf — că tot nu ne-ai putea ajuta!...

— Cine ştie!. făcu ea. Ia destăinuiţi-mi ce necaz vă apasă!

Atunci oştenii îi spuseră că de şapte ani sînt slujitorii diavolului şi că Ucigă-l-toaca le-a făcut rost, în răstimpul ăsta, de-o groază de bani, dar că au iscălit într-un terfelog şi s-au zălogit lui Scaraoţchi. Şi dacă acu' nu vor fi în stare să dezlege ghicitoarea pe care le-o va pune, vor fi ai lui.

Şi atunci bătrîna le spuse:

Dacă vreţi să găsiţi un ajutor, apoi unul dintre voi o să trebuiască să se ducă în pădure. O să meargă el ce-o să meargă, şi într-o poiană o să dea peste o stîncă prăbuşită, care arată ca o căsuţă. Să intre fără teamă înăuntru, şi

ajutorul nu va întîrzia să-i vină.

Cei doi oşteni, care şedeau tot timpul cu feţele mohorîte, se gîndiră în sinea lor: „La ce-am merge că acolo tot n-am afla izbăvirea !..." Şi rămaseră pe loc, să-şi primească soarta. Al treilea, însă, o porni cu voioşie la drum şi merse, şi merse prin pădure pînă cînd zări căsuţa de stîncă. Şi ce crezi, în căsuţa aceea şedea bunica lui Scaraoţchi.. Şi-l întrebă ea pe oştean de unde vine şi ce-i doreşte inima. Atunci oşteanul prinse a-i povesti toată tărăşenia şi, fiindcă vorbea plin de cuviinţă, bătrînei îi plăcu de el şi, înduioşîn- du-se, îi spuse că-l va ajuta. Apoi ridică un coşcogea bolovanul, care acoperea gîrliciul unui beci, şi spuse:

— Ascunde-te acolo şi o să ai putinţa să auzi tot ce se vorbeşte. Da' vezi să stai liniştit şi să nu te foieşti!.. . Cînd o veni balaurul, o ?ă-l întreb despre ghicitoarea aceea, şi sigură sînt c-o să-mi spună totul. Să fii atent la ce-o răspunde, şi să bagi la cap!. .

La miezul nopţii, zmeul veni în zbor la căsuţa de piatră şi-i ceru bătrînei să-i dea demîncare. Bătrînica puse imediat masa şi-i aduse mîncare şi băutură. Dacă văzu că-i pregătit totul, Scaraoţchi se înveseli şi începu să mănînce şi să bea împreună cu bunică-sa. Tot vorbind, bătrîna prinse a-l întreba cum i-au mers treburile şi cîte suflete a mai dobîndit.

— Azi n-am prea avut noroc! făcu el. Da' am pus mai demult mîna pe trei soldaţi şi de ăştia sînt sigur, că azi li se împlineşte sorocul.

— Ce vorbeşti ?! Chiar de trei soldaţi!. se prefăcu ea că se miră. Păi ai grijă, că soldaţii ăştia sînt tare şmecheri... S-ar. putea să-ţi scape.

Atunci diavolul rîse batjocoritor:

— Ba ăştia sînt ai mei cum mă vezi şi cum te văd! O să le pun şi-o ghicitoare, da' o s-o dezlege ei la paştele calului!.

— Şi care-i ghicitoarea aia? întrebă bătrîna.

— Las' că ţi-o spun acu'! „în marea cea întinsă de la nord zace o focă moartă şi asta va fi friptura. Iar coasta unei balene va fi linguriţa de argint, în timp ce ţurloiul scobit al unei gloabe bătrîne va fi paharul de vin"

După ce diavolul se duse la culcare, bătrîna ridică bolovanul şi-i dădu drumul soldatului să iasă din beci.

— Ei, ai fost atent la tot ce-a spus?

— Desigur! răspunse oşteanul. Acu' ştiu tot ce trebuie şi-o să mă descurc cît se poate de bine!. . .

Apoi trebui să iasă pe ascuns, pe fereastră, şi să se întoarcă în mare grabă la tovarăşii săi. Şi prinse a le povesti cum l-a păcălit pe Scaraoţchi propria lui bunică şi cum i-a fost dat să audă chiar
din gura diavolului dezlegarea ghicitorii i. Dacă aflară ei asta, se înveseliră şi se bucurară, şi scoaseră iarăşi biciuşca. Şi atîta au pocnit din ea, pînă cînd au umplut un butoi cu bănet.

Cînd s-a scurs şi ultima clipă din cei şapte ani, Scaraoţchi veni cu catastiful şi, după ce le arătă semnăturile, le spuse:

—O să vă iau cu mine în iad şi acolo o să vă dau o mîncare, şi dacă o să puteţi ghici din ce e făcută friptura, o să fiţi atunci liberi şi-o să vă dau voie să opriţi şi biciuşca.

Vezi însă că primul soldat nici nu-l lăsă să-şi sfîrşească vorbele, că-i şi răspunse:

—în marea cea întinsă de la nord zace moartă o focă, şi asta va fi friptura, după cîte îmi dau eu cu presupusul.. .

Scaraoţchi simţi un nod în gîtlej şi, de supărare, începu să mîrîie grozav. Şi numaidecît îl întrebă pe cel de-al doilea soldat:

— Şi care va fi lingura?

— Coasta de la o balenă, asta va fi lingura noastră de argint!

Dacă-l auzi ce răspuns îi dă, diavolul se strimbă de furie şi
mîrîi şi mai îngrozitor. Vezi însă că nu le lăsă nici o clipă de răgaz şi-l întrebă pe cel de-al treilea:

— Şi care va fi paharul pentru vin ?

— Ţurloiul unei gloabe bătrîne va fi paharul pentru vin!

Nu-şi termină oşteanul spusele, că diavolul şi dădu un ţipăt
ascuţit şi-o luă la fugă, ca slobozit din puşcă... Şi nu mai avu nici o putere asupră-le. Vezi însă că cei trei tovarăşi păstrară biciuşca şi avură bani să-i întoarcă cu lopata. Şi trăiră mulţumiţi pînă cînd li se încheie sorocul zilelor

.CUPRINS

Firul de pai, tăciunele şi bobul de fasole [5]
Crăiasa albinelor ° Scufiţa roşie .
Căsuţa din pădure ^ Pomul cu mere de aur
Lupul şi cei şapte iezi 33 Muzicanţii din Brema
Frumoasa adormită 42
Cei şapte corbi [47] împăratul Cioc-de-Sturz
Baba Dochia [5]j* Gîsca de aur
Apa vieţii 70
Şase voinici duc toate la bun sfîrşit 79
Bunicul şi nepotul 87
Cele trei fire de aur ale lui Scaraoţchi 39
Croitoraşul cel viteaz 99
Feciorii croitorului 111
Spiriduşii 125
Albă-ca-Zăpada 128
Picior-Şchiop 139
Lupul şi vulpea 144
Blană pestriţă 148
Doctorul ştie-tot 156
Calfa de morar şi pisica 160
Croitoraşul cel isteţ 167
Prinţul fermecat 172
Povestea unuia care nu ştia ce-i aia groază 178
Hoinarii 191
Frăţior şi surioară 195
Fata moşului cea cumineţsi harnică şi fata babei cea haină şi urîtă 203
Cei doisprezece vînători 210
Vulpea şi gîştele 216
Duhul din sticlă 219
Fratele cel rufos al lui Scaraoţchi 226
Flacăra albastră 232
Prichindel 239
Cele patru meşteşuguri iscusite 247
Cenuşăreasa 253
Prieteşugul dintre şoarece şi pisică 263
Sălăţica 268
Bătrinul sultan 275
Şarpele alb 280
Privighetoarea cea cîntătoare şi jucăuşă 287
Hans-cel-de-Fier 296
Cei doi fraţi 308
Pasărea de aur 335
Johann cel credincios 345
Hansel şi Gretel 358

Cei doisprezece fraţi	367
„Blană de Urs"	375
Cum a luat cunoştinţă lupul de voinicia omului	383
Eliza cea deşteaptă de da în gropi...	386
Vulpea şi pisica	392
Cei şase slujitori	395
Nalba şi răsura	406
Ghicitoarea	415
Ciobănaşul cel isteţ	421
Cum l-a întrecut ariciul pe iepure	424
Cei doi Feţi-Logofeţi cu totul şi cu totul de aur	429
„Pasărea găsită"	437
Hans cel norocos	442
Jorinde şi Joringel	449
Cioara	454
Ţărăncuţa cea isteaţă	462
Cei doi drumeţi	468
Hans, ariciul meu...	482
Vînătorul cel iscusit	490
Racla de cleştar	498
Feciorul de Crai care nu se temea de nimic	506
Varza fermecată	513
Spiriduşul	522
Feciorul de Crai şi fata de Împărat	529

Povestea împăratului prefăcut în copac 541
Cei trei fraţi 544
Vulpea şi calul 548
Muntele Simeli 551
Uriaşul cel Tînăr 562
Ferdinand cel Credincios şi Ferdinand cel Necredincios 573
Pasărea Greif 581
Hans cel Mintos 591
Hans cel Voinic 607
Darul piticilor 616
Mireasa cea adevărată 620
Fusul, suveica şi acul 629
Şoricelul cel Alb 633
Mingea de cleştar 638
Zîna Lacului 643
Cizmele din piele de bivol 650
Mireasa cea credincioasă 656
Condurii domniţelor 661
Cum l-a pus în cofă ţăranul pe Scaraoţchi 667
Scaraoţchi şi buţjică-sa 670

Cuprins 67

Bun de tipar: 25.12.1990. Coli tipar: 42,5. Tiraj : 15.000 ex. Apărut : 1991.

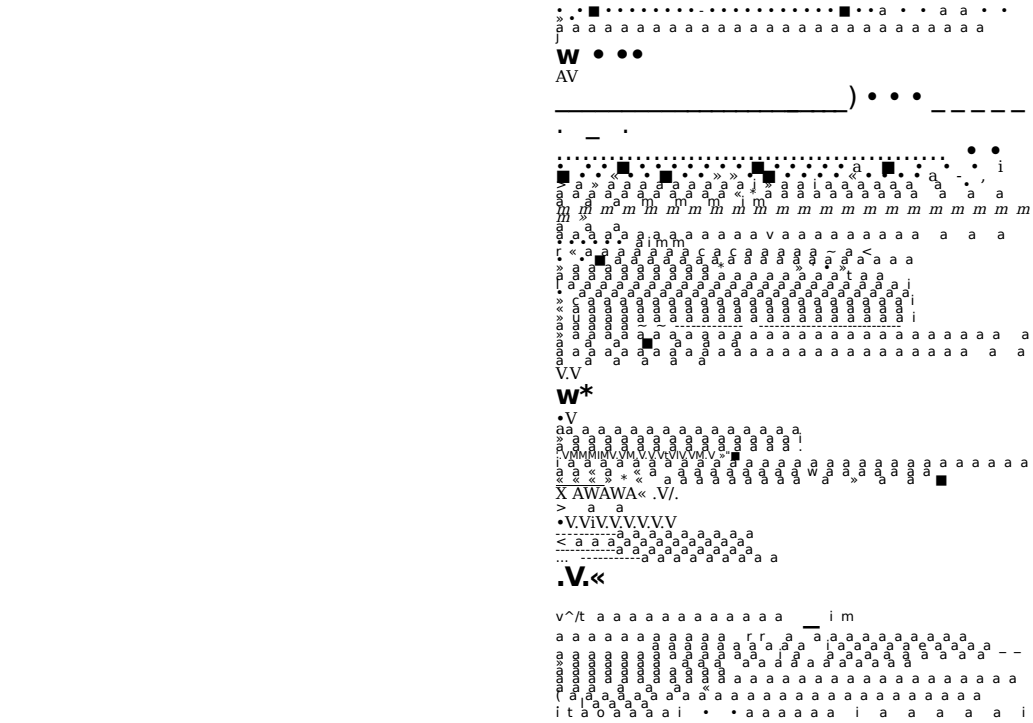

a a a